C.10. Et factū ē vt ceſſauit clamare ad
Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο βοῶσα πρὸς
deum iſrael: ⁊ cōſūmauit omnia
τὸν θεὸν ἰσραήλ, καὶ συνετέλεσε πάντα τὰ
verba hec: ⁊ ſurrexit de ruina:
ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς πτώσεως,
⁊ vocauit ancillam ſuam. ⁊ deſcēdit
καὶ ἐκάλεσε τὴν ἄβραν αὐτῆς. καὶ κατέβη
in domum: in q̄ morabatur in ea in
εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ διέτριβεν ἐν αὐτῷ ἐν ταῖς
diebus ſabbatorum ⁊ in feſtiuitatibus
ἡμέραις τῶν σαββάτων καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς
ſuis. ⁊ enoluit cilitium quo induta
αὐτῆς. καὶ περιείλετο τὸν σάκκον ὃν ἐνεδέδυ-
erat: ⁊ exuit ſe veſtimētis viduita
σκετο, καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσε-
tis ſue. ⁊ lauit os aqua:
ως αὐτῆς. καὶ περιεκλύσατο τὸ σῶμα ὕδατι,
⁊ vnxit vnguēto pingui. ⁊ diſcrimiauit
καὶ ἐχρίσατο μύρῳ παχεῖ. καὶ διέταξε τὰς
crines capitis ſui: ⁊ impoſuit mi
τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ ἐπέθετο μί-
tram ſup ipſum. ⁊ induta eſt veſtimētis
τραν ἐπ᾽ αὐτῆς. καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια
iocūditatis ſue: in q̄bus ornabat in
τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς, ἐν αἷς ἐστολίζετο ἐν ταῖς
diebus vite viri ſui manaſſe.
ἡμέραις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μανασσῆ.
⁊ aſſūpſit ſandalia in pedibus ſuis.
καὶ ἔλαβε σανδάλια εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς.
⁊ induit brachiorum ornamēta ⁊ dextrariola
καὶ περιέθετο τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλλια
⁊ anulos ⁊ inaures: ⁊ omne
καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ ἐνώτια, καὶ πάν-
ornamētū ſuū. ⁊ ornata eſt
τα τὸν κόσμον αὐτῆς. καὶ ἐκαλλωπίσατο
valde in deceptionē oculorum virorum
σφόδρα εἰς ἀπάτησιν ὀφθαλμῶν ἀνδρῶν
q̄cūq; vidiſſent eam. ⁊ dedit āciлle ſue
ὅσοι ἂν ἴδωσιν αὐτήν. καὶ ἔδωκε τῇ ἄβρᾳ αὐ-
aſcopam vini ⁊ vas olei:
τῆς ἀσκοπυτίνην οἴνου καὶ καμψάκην ἐλαίου,
⁊ peram impleuit farina ⁊ palatha
καὶ πήραν ἐπλήρωσεν ἀλφίτων καὶ παλά-
⁊ panibus mūdis. ⁊ duplicauit
θης καὶ ἄρτων καθαρῶν. καὶ περιεδίπλωσε
omnia vaſa ſua: ⁊ impoſuit in ea.
πάντα τὰ ἀγγεῖα ἑαυτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐ-
⁊ exierunt ſimul ad portam ciuita
τῇ. καὶ ἐξῆλθον ὁμοῦ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλε-
tis betulue: ⁊ inueneꝛt p̄fectos ſup eam
ως βετουλούα, καὶ εὗρον ἐφεστῶτας ἐπ᾽ αὐτῇ
oziam ⁊ preſbyteros ciuitatis cha
ὀζίαν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως χα-
brin ⁊ charmin. vt aūt viderꝛt eam: ⁊ erat
βρὶν καὶ χαρμίν. ὡς δὲ εἶδον αὐτήν, καὶ ἦν
mutata facies eius: ⁊ ve-
ἠλλοιωμένον τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ τὴν στο-
ſtem mutatam eius: mirati ſunt
λὴν μεταβεβληκυῖαν αὐτῆς, ἐθαύμασαν
in pulchritudīe eius valde nimis. ⁊
ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς ἐπιπολὺ σφόδρα. καὶ
dixerūt ei: deus deus patrum nr̄orū det
εἶπον αὐτῇ, ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν δώη
te in gr̄am ⁊ p̄ficiat ſtudia
σε εἰς χάριν καὶ τελειώσαι τὰ ἐπιτηδεύμα-
tua ad gloriam filiorum iſrl̄: ⁊ exaltatiōe᷑
τά σου εἰς γαυρίαμα υἱῶν ἰηλ᾽, καὶ ὕψωμα
hierl̄᷑. ⁊ adorauerunt deū. ⁊ dixit
ἱλη̄μ᾽. καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ. καὶ εἶπε
ad eos: precipite aperire mihi
πρὸς αὐτούς, ἐπιτάξατε ἀνοῖξαί μοι τὴν

Factum eſt autem cum ceſ-
ſaſſet clamare ad dominum:
ſurrexit de loco in quo iacuerat p̄
ſtrata ad dominū. Vocauitq; abrā
ſuam: & deſcendens in domum ſu-
am abſtulit a ſe cilitium: & exuit
ſe veſtimentis viduitatis ſue. Et la-
uit corpus ſuum. & vnxit ſe myrto
optimo. & diſcriminauit crinem
capitis ſui: & impoſuit mitram ſup
caput ſuum. & induit ſe veſtimen-
tis iocunditatis ſue. Induitq; ſanda
lia pedibus ſuis. aſſumpſitq; dex-
trariola & lilia & inaures & annu-
los: & omnibus ornamentis ſuis
ornauit ſe. Cui etiam dominus cō
tulit ſplendorem: quoniam omnis
iſta compoſitio nō ex libidine ſed
ex virtute pendebat. & ideo domi-
nus hanc in illam pulchritudinem
ampliauit: vt incōparabili decore
omniū oculis appareret. Impoſuit
itaq; abre ſue aſcopam vini & vas
olei & polentam & lapates & pa-
nes & caſeum & profecta eſt. Cun
q; veniſſent ad portas ciuitatis in-
uenerunt expectantem oziam &
preſbyteros ciuitatis. Qui cum vi-
diſſent eam: ſtupentes mirati ſunt
nimis pulchritudinem eius. Nihil
tamen interrogātes eam: dimiſerūt
trāſire dicētes: Deus patrū noſtro
rum det tibi gratiam: & omne con
ſilium tui cordis ſua virtute corro
boret: & glorietur ſuper te hieru
ſalem & ſit nomen tuum in nume
ro ſanctorum & iuſtorum. Et dixe
runt hi qui illic erant omnes vna
voce. fiat fiat. Iudith vero orans
dominum: tranſiuit per portas ip-
ſa & abra eius. Factum eſt autem
cum deſcenderet montem circa
ortum diei: occurrerunt ei explo-
ratores aſſyriorum: & tenuerunt
eam dicentes. Vnde venis aut quo
vadis? que reſpondit. Filia ſum he-
breorum. Ideo ego fugi a facie eo-
rum: quoniam futurum agnoui
q̄ dentur vobis in depredationem
pro eo q̄ cōtemnentes vos nolue
runt tradere ſeipſos: vt inuenirent
miſericordiam in conſpectu veſtro
Hac de cauſa cogitaui mecum di-
cens. Vadam ad faciem principis
holofernis vt indicem illi ſecreta il-
lorum: & oſtendam illi quo aditu
poſſit obtinere eos: ita vt non ca-
dat vir vnus de exercitu eius. Et
cum audiſſent viri illi verba eius:
conſiderabant faciem eius & erat
in oculis eorum ſtupor: quoniam
pulchritudinem eius mirabantur
nimis. Et dixerunt ad eam. Con-
ſeruaſti animam tuam eo q̄ tale
repperiſti conſilium vt deſcende-
res ad dominum noſtrum. Hoc au
tem ſcias

portam ciuitatis: ⁊ exibo in cō
πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐξελεύσομαι εἰς τε-
ſūmatiōe᷑ verborum q̄ locuti eſtis mecum.
λείωσιν τῶν λόγων ὧν ἐλαλήσατε μετ᾽ ἐμοῦ.
⁊ p̄ceperunt iuuenibus aperire ei
καὶ συνέταξαν τοῖς νεανίσκοις ἀνοῖξαι αὐτῇ
ſicut locuta eſt. ⁊ fecerunt ſic. ⁊ ex
καθότι ἐλάλησε. καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ ἐξ-
iuit iudith ipſa ⁊ ancilla eius cum
ῆλθεν ἰουδὶθ αὐτὴ καὶ ἡ παιδίσκη αὐτῆς μετ᾽
ea. ſpeculabātur autem eam viri
αὐτῆς. ἀπεσκόπευον δὲ αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς
ciuitatis: quouſq; deſcēdit mōte᷑: ⁊ q̄uſq;
πόλεως, ἕως οὗ κατέβη τὸ ὄρος, καὶ ἕως οὗ
p̄tranſiuit vallem. ⁊ nō āplius viderunt
διῆλθε τὸν αὐλῶνα. καὶ οὐκέτι ἐθεώρησαν
eam. ⁊ abierunt in valle in
αὐτήν. καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῷ αὐλῶνι εἰς
rectum. ⁊ obuiauit ei vigilia
εὐθεῖαν. καὶ συνήντησεν αὐτῇ προφυλα-
aſſyriorum: ⁊ tenuerunt eam:
κὴ τῶν ἀσσυρίων, καὶ συνελάβοντο αὐτήν,
⁊ interrogauerūt eam: quorum es ⁊
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτήν, τίνων εἶ καὶ
vnde venis? ⁊ dixit filia ſum he
πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπε θυγάτηρ εἰμὶ τῶν ἑ-
breorum: ⁊ fugio a facie
βραίων, καὶ ἀποδιδράσκω ἀπὸ προσώπου
eorum: q̄m futurum eſt vt dētur vobis in de
αὐτῶν, ὅτι μέλλουσι δίδοσθαι ὑμῖν εἰς κα-
predationē. ⁊ ego venio ad faciem
τάβρωμα. κἀγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ πρόσωπον
holofernis principis exercitu᷑ vr̄i:
ὀλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυνάμεως ὑμῶν,
vt annunciem verba veritatis. ⁊ oſtē
τοῦ ἀπαγγεῖλαι ῥήματα ἀληθείας. καὶ δεί-
dā ante faciem eius viam p̄ quam ibit
ξω πρὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδὸν καθ᾽ ἣν πο-
⁊ dn̄abitur omnium mōta-
ρεύσεται καὶ κυριεύσει πάσης τῆς ὀρει-
norum. ⁊ nō interibit virorum eius
νῆς. καὶ οὐ διαφωνήσει τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ
caro vna: neq; ſpūs vite. cū autē
σὰρξ μία, οὐδὲ πνεῦμα ζωῆς. ὡς δὲ
audiſſent viri verba ei⁹: cō
ἤκουσαν οἱ ἄνδρες τὰ ῥήματα αὐτῆς, κα-
ſideraueꝛt faciem eius: ⁊ erat co-
τενόησαν τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ ἦν ἐναν-
ram eis mirabilis pulchritudīe nimis.
τίον αὐτῶν θαυμασία τῷ κάλλει σφόδρα.
⁊ dixerūt ad eam: cōſeruaſti ani-
καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, σέσωκας τὴν ψυ-
mā tuam feſtinans deſcendere ad faci-
χήν σου σπεύσασα καταβῆναι εἰς πρό-
em dn̄i noſtri. ⁊ nūc accede
σωπον τοῦ κυρίου ἡμῶν. καὶ νῦν πρόσελ-
ad tabernaculū eius: ⁊ de nobis co-
θε ἐπὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀφ᾽ ἡμῶν προ-
mitabūtur te donec cōmēdent te in
πέμψουσί σε ἕως παραδώσουσί σε εἰς
manus eius. ſi autē ſteteris cora᷑
τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐὰν δὲ στῇς ἐναντίον
eo: ne timeas in corde tuo: ſed
αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ
annuntia iuxta verba tua: ⁊ bn̄
ἀνάγγειλον κατὰ τὰ ῥήματά σου, καὶ εὖ
tibi faciet. ⁊ elegerunt ex eis vi
σοι ποιήσει. καὶ ἐπέλεξαν ἐξ αὐτῶν ἄν-
roscentum: ⁊ currū iunxerunt ei ⁊ an-
δρας ἑκατόν, καὶ παρέζευξαν αὐτῇ καὶ τῇ
cille eius: ⁊ duxerunt eam ad tabernaculū
ἄβρᾳ αὐτῆς, καὶ ἤγαγον αὐτὴν ἐπὶ τὴν σκηνὴν

© Biblioteca Nacional de España

holofernis.⁊ fact⁹ eſt concurſus in oībus
ὁλοφέρνου. καὶ ἐγένετο συνδρομὴ ἐν πάσῃ
caſtris: diſſonuit eñi in tabernacu
τῇ παρεμβολῇ, διεβοήθη γὰρ εἰς τὰ σκηνώματα
lis aduentus eius. ⁊ veniētes circūdabāt
ἡ παρουσία αὐτῆς. καὶ ἐλθόντες ἐκύκλουν
eam: q̄a ſtabat extra tabernaculū holofernis:
αὐτήν, ὡς εἱστήκει ἔξω τῆς σκηνῆς ὁλοφέρνου,
quouſq; ānūtiauerūt ei de ipā. ⁊ mira
ἕως προσήγγειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ ἐθαύ
bātur in pulchritudīe eius: ⁊ mirabā
μαζον ἐπὶ τῷ κάλλει αὐτῆς, καὶ ἐθαύμα-
tur filios iſrael. ⁊ dixit vnuſq̄ſq; ad
ζον τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς
p̄ximū ſuū: q̄s cōtemnet popu
τὸν πλησίον αὐτοῦ, τίς καταφρονήσει τοῦ λα
lū hunc: q̄ habet in ſeipſo mulieres ta-
οῦ τούτου, ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυναῖκας τοιαύ-
les: q̄m nō bonū eſt relinqui ex e-
τας; ὅτι οὐ καλόν ἐστιν ὑπολείπεσθαι ἐξ αὐ-
is virū vnū: q̄ dimiſſi poterunt de
τῶν ἄνδρα ἕνα, οἳ ἀφεθέντες δυνήσονται κα
cipere oēm terrā. ⁊ exierūt
τασοφίσασθαι πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἐξῆλθον
qui dormiebant apud holofernē ⁊ oēs
οἱ παρακαθεύδοντες ὁλοφέρνῃ καὶ πάντες
famuli eius: ⁊ introduxerūt eā in
οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς
tabernaculū. ⁊ erat holofernes requieſcēs
τὴν σκηνήν. καὶ ἦν ὁλοφέρνης ἀναπαυόμενος
ſup lectū ſuū in conopeo: q̄d erat ex
ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κωνωπίῳ, ὃ ἦν ἐκ
purpura ⁊ auro ⁊ ſmaragdo ⁊
πορφύρας καὶ χρυσίου καὶ σμαράγδου καὶ
lapidibus p̄cioſis intextum. ⁊ annū-
λίθων πολυτελῶν καθυφασμένον. καὶ ἀνήγ
tiauerunt ei de ea. ⁊ exijt in
γειλαν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ
p̄ſcenium: ⁊ lampades argētee p̄ceden
προσκήνιον, καὶ λαμπάδες ἀργυραῖ προάγου
tes eum. vt aūt venit ante faciem eius
σαι αὐτοῦ. ὡς δὲ ἦλθε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ
iudith ⁊ ſeruorum eius: obſtupue
ἰουδὴθ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ἐθαύμα-
runt oēs in pulchritudīe faciei
σαν ἅπαντες ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ προσώπου
eius. ⁊ cadēs ſup faciem: adora-
αὐτῆς. καὶ πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον, προσε
uit eum. ⁊ eleuauerūt eā ſer
κύνησεν αὐτῷ. καὶ ἤγειραν αὐτὴν οἱ δοῦ-
ui eius.
λοι αὐτοῦ.

Ca.11

Et dixit ad eam holofernes: confi
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁλοφέρνης, θάρση
de mulier. ne paueas in corde tuo: q̄m
σον γύναι. μὴ φοβηθῇς τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι
ego nō nocui hoīm: qui elegit
ἐγὼ οὐκ ἐκάκωσα ἄνθρωπον, ὅστις ᾑρέτικε
ſeruire nabuchodonoſor regi
δουλεύειν ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ
vniuerſe terre. ⁊ nūc popul⁹ tu⁹ qui habi
πάσης τῆς γῆς. καὶ νῦν ὁ λαός σου ὁ κατοι-
tat mōtana: ſi nō cōtēpſiſſet me: nō ele
κῶν τὴν ὀρεινήν, εἰ μὴ ἐφαύλισάν με, οὐκ ἂν
uaſſem lanceā meā ſup eos: ſed ipſi ſi-
ἦρα τὸ δόρυ μου ἐπ' αὐτούς, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυ-
bi fecerunt hec. ⁊ nūc dic mihi cui⁹
τοῖς ἐποίησαν ταῦτα. καὶ νῦν λέγε μοι τίνος
cauſa fugiſti ab eis: ⁊ veniſti ad
ἕνεκα ἀπέδρας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἦλθες πρὸς
nos. venis.n. ad ſalutem: confide. in
ἡμᾶς. ἥκεις γὰρ εἰς σωτηρίαν, θάρσει. ἐν τῇ

quoniam cum ſteteris in conſ-
pectu eius bene tibi faciet & e-
ris gratiſſima in corde eius. Du-
xeruntq; illam ad tabernaculum
holofernis nunciantes eam. Cū
q; intraſſet ante faciem eius: ſta
tim captus eſt in ſuis oculis ho-
lofernes. Dixeruntq; ad eum ſa
tellites eius. Quis cōtemnat po
pulum hebreorum qui tam de-
coras mulieres habent: vt nō p̄
his merito pugnare contra eos
debeamus? Videns itaq; iudith
holofernem ſedentem in cono-
peo quod erat ex purpura & au
ro & ſmaragdo & lapidibus pre
cioſis intextu3: & cum in faciem
eius intendiſſet adorauit eū pro
ſternens ſe ſuper terram: & ele-
uauerūt eam ſerui holofernis iu
bente domino ſuo.

Capitulum vndecimū

TVnc Holofernes dixit ei.
Equo animo eſto & noli pa
uere in corde tuo quoniam ego
nūq; nocui uirum qui voluit ſer
uire nabuchodonoſor regi. Po-
pulus autem tuus ſi non contē-
pſiſſet me: nō alleuaſſem lanceā
meam ſuper eum. Nunc autem
dic mihi qua ex cauſa receſſiſti
ab illis: & placuit tibi vt venires
ad nos. Et dixit illi iudith. Sume
verba ancille tue. q̄m ſi ſecutus
fueris verba ancille tue: perfectā
rem faciet dominus tecū. Viuit
enim nabuchodonoſor rex ter
re: & viuit virt⁹ eius que eſt in te
ad correptionem omnium ani-
marum errātium. quoniam nō
ſolum homines ſeruient illi per
te: ſed & beſtie agri obtemperāt
illi. Nunciatur enim animi tui i-
duſtria vniuerſis gentibus: & in
dicatum eſt omni ſeculo quoni-
am tu ſolus bonus & potens es
in omni regno eius: & diſcipli-
na tua omnibus prouinciis pre
dicatur. Nec hoc latet quod lo-
cutus eſt achior: nec illud igno-
ratur quod eis iuſſeris euenire.
Conſtat enim deu3 noſtrum ſic
peccatis offenſum vt mandaue
rit per prophetas ſuos ad popu
lum q̄ tradet eum pro pecca-
tis ſuis. Et quoniam ſciunt ſe of
fendiſſe deum ſuum filii iſrael:
tremor tuus ſuper ipſos eſt.

nocte hac viues ⁊ in reliquū. nō eñi
νυκτὶ ταύτῃ ζήσῃ καὶ εἰς τὸ λοιπόν. οὐ γάρ
eſt q̄ iniuria afficiat te: ſed bñ tibi faciet ſi-
ἐστιν ὃς ἀδικήσει σε, ἀλλ' εὖ σοι ποιήσει κα-
cut fit ſeruis dñi mei nabu
θὰ γίνεται τοῖς δούλοις τοῦ κυρίου μου ναβου
chodonoſor regis. ⁊ dixit ad e-
χοδονόσορ τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπε πρὸς αὐ
um iudith: accipe verba famule tue:
τὸν ἰουδὴθ, δέξαι τὰ ῥήματα τῆς δούλης σου,
⁊ loq̄tur ancilla tua ante faci
καὶ λαλησάτω ἡ παιδίσκη σου κατὰ πρόσω
em tuā. ⁊ nō annuntiabo mēdaciū domi
πόν σου. καὶ οὐκ ἀναγγελῶ ψεῦδος τῷ κυρί
no meo in nocte hac. ⁊ ſi ſecut⁹ fu-
ῳ μου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ ἐὰν κατακολου
eris verba ancille tue: p̄fe
θήσῃς τοῖς λόγοις τῆς παιδίσκης σου, τελεί
cte rem faciet tecum deus: ⁊ non
ως πρᾶγμα ποιήσει μετὰ σοῦ ὁ θεός, καὶ οὐκ
cadet dñs meus a ſtudi
ἀποπεσεῖται ὁ κύριός μου τῶν ἐπιτηδευμά
is ſuis. viuit.n. rex nabuchodono
των αὐτοῦ. ζῇ γὰρ ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονό-
ſor vniuerſe terre: ⁊ viuit virtus eius: q̄
σορ πάσης τῆς γῆς, καὶ ζῇ τὸ κράτος αὐτοῦ, ὃς
miſit te ad correctionē oīs ani
ἀπέστειλέ σε εἰς κατόρθωσιν πάσης ψυ-
me: q̄m nō ſolū hoīes p̄ te ſerui
χῆς, ὅτι οὐ μόνον ἄνθρωποι διὰ σοῦ δουλεύ
unt ei: ſed ⁊ beſtie agri ⁊
ουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ
iumēta ⁊ volatilia celi p̄pter
τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τῆς
fortitudinē tuā viuent in nabuchodonoſor ⁊
ἰσχύος σου ζήσονται ἐπὶ ναβουχοδονόσορ καὶ
omnem domū eius. audiuimus.n. ſapiē
πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἠκούσαμεν γὰρ τὴν σοφί
tiā tuā ⁊ induſtrias aīe tue
αν σου καὶ τὰ πανουργεύματα τῆς ψυχῆς σου
⁊ ānūciatū ē vniuerſe terre: q̄ tu ſolus bo
καὶ ἀνηγγέλη πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι σὺ μόνος ἀγα
nus in omni regno: ⁊ potens in ſciē
θὸς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, καὶ δυνατὸς ἐν ἐπι
tia: ⁊ mirabilis in exercitu belli.
στήμῃ, καὶ θαυμαστὸς ἐν στρατεύματι πολέμου,
⁊ nūc verbū q̄d locutus eſt achior in cō
καὶ νῦν ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ἀχιὼρ ἐν τῇ συ-
ſeſſu tuo audiuimus verba eius: q̄m
νεδρίᾳ σου ἠκούσαμεν τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ὅτι
ceperunt eū viri betulue:
περιεποιήσαντο αὐτὸν οἱ ἄνδρες βετυλούα,
⁊ nuntiauit eis oīa q̄ locutus
καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐξελάλη
eſt ipſe apud te. ideo dñator dñe ne trāſ
σεν αὐτὸς παρὰ σοί. διὸ δέσποτα κύριε μὴ πα
grediaris verbū eius: ſed pone ipm
ρέλθῃς τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλὰ κατάθου αὐτὸν
in corde tuo: q̄m verū eſt. nō.n. ſumit
ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἀληθής ἐστιν. οὐ γὰρ ἐκδι
vindicta de gēte noſtro: nō.n. p̄ualet gladi⁹
κεῖται τὸ γένος ἡμῶν, οὐ γὰρ ἰσχύει ῥομφαία
cōtra eos: niſi peccauerit cōtra deū
ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἁμαρτῶσιν εἰς τὸν θεὸν
ſuum. ⁊ nūc vt nō ſit dñs me⁹ expul
αὐτῶν. καὶ νῦν ἵνα μὴ γένηται ὁ κύριός μου ἔκβο
ſus ⁊ re īfecta deſiſtēs: ⁊ cecidit mors ſup
λος καὶ ἄπρακτος, καὶ ἐπέπεσε θάνατος ἐπὶ
faciē eo⁊: ⁊ dep̄hēdit eos pec
πρόσωπον αὐτῶν, καὶ κατελάβετο αὐτοὺς ἁ
catum: in quo irritabunt deū ſuū
μάρτημα, ἐν ᾧ παροργιοῦσι τὸν θεὸν αὐτῶν

© Biblioteca Nacional de España

qñcunq; fecerint abſurditatẽ. qm̃
ὁπηνίκα ἐὰν ποιήσωσιν ἀτοπίαν. ἐπεὶ
defecerunt eis cibaria ſu
παρεξέλιπεν αὐτοῖς τὰ βρώματα αὐ-
a: ⁊ diminuta ẽ oĩs aqua. ⁊ ordinaue
τῶν, καὶ ἐσπανίσθη πᾶν ὕδωρ. καὶ ἐβουλεύ
runt inijcere manũ pecoribus ſuis:
σαντο ἐπιβαλεῖν τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν,
⁊ omnia q̃ diſtinxit eis deus in
καὶ πάντα ὅσα διεστείλατο αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐν
legibus ſuis ne mãducarẽt: decreuerũt im
τοῖς νόμοις αὐτοῦ μὴ φαγεῖν, διέγνωσαν δα
pendere. ⁊ primitias frumẽti
πανῆσαι. καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου
⁊ decimas vini ⁊ olei: q̃
καὶ τὰς δεκάτας τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἃ
ſeruauerũt ſanctificantes ſacerdotibus
ἐφύλαξαν ἁγιάσαντες τοῖς ἱερεῦσι τοῖς
aſtantibus in hieruſalem ante
παρεστηκόσιν ἐν ἱερουσαλὴμ ἀπέναντι τοῦ
faciem dei noſtri: decreuerũt
προσώπου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, κεκρίκασιν
conſumere: q̃ neq; manibus cõueniebat
ἐξαναλῶσαι, ὧν οὐδὲ ταῖς χερσὶν καθῆκεν
contingere quẽq̃ ex eo ꝗ̃ de populo. ⁊ miſe-
ἅψασθαι οὐδένα τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ. καὶ ἀπε
runt in hieruſalem: qm̃ et
στάλκασιν εἰς ἱερουσαλὴμ, ὅτι καὶ οἱ
ibi habitantes fecerunt hec iis
ἐκεῖ κατοικοῦντες ἐποίησαν ταῦτα τοῖς
q̃ tranſtulerunt ipſis remiſſionẽ ĩa
μετακομίσασιν αὐτοῖς τὴν ἄφεσιν παρὰ
ſenatu. ⁊ erunt quouſq; renũciet
τῆς γερουσίας. καὶ ἔσονται ἕως ἀναγγείλῃ
ipſis ⁊ facient: dabunt tibi in
αὐτοῖς καὶ ποιήσουσι, δοθήσονταί σοι εἰς
pditionẽ in die illa. vnde ego ancilla
ὄλεθρον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ὅθεν ἐγὼ ἡ δούλη
tua cognoſcens oĩa hec: fugi
σου ἐπιγνοῦσα πάντα ταῦτα, ἀπέδρων
a facie eorum. ⁊ miſit me
ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ ἀπέστειλέ με ὁ
deus ad faciẽdũ tecum rem: ĩ q̃bus obſtu-
θεὸς ποιῆσαι μετὰ σοῦ πρᾶγμα, ἐφ᾽ οἷς ἐκστή
pebit omnis terra q̃cunq; audierint hec.
σεται πᾶσα ἡ γῆ ὅσοι ἂν ἀκούσωσιν αὐτά.
qm̃ ancilla tua religioſa eſt ⁊ colens
ὅτι ἡ δούλη σου θεοσεβής ἐστι καὶ θεραπεύ
nocte ⁊ die deum celi.
ουσα νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ.
⁊ nunc manebo apud te dñe mi: ⁊ exi-
καὶ νῦν μενῶ παρὰ σοὶ κύριέ μου, καὶ ἐξε-
bit ancilla tua in nocte in
λεύσεται ἡ δούλη σου κατὰ νύκτα εἰς τὴν
vallem: ⁊ orabo ad deum. ⁊
φάραγγα, καὶ προσεύξομαι πρὸς τὸν θεόν. καὶ
annunciabit mihi qñ fecerunt pecca
ἀναγγελεῖ μοι πότε ἐποίησαν τὰ ἁμαρτή
ta eorum. ⁊ veniẽs referam tibi.
ματα αὐτῶν. καὶ ἐλθοῦσα προσανοίσω σοι.
⁊ exibis cum oĩ exercitu tuo: ⁊
καὶ ἐξελεύσῃ σὺν πάσῃ δυνάμει σου, καὶ
non eſt q̃ reſiſtat tibi ex eis. ⁊ ad
οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιστήσεταί σοι ἐξ αὐτῶν. καὶ ἄ
ducã te p mediũ iudee: quouſq; venias
ξω σε διὰ μέσου τῆς ἰουδαίας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν
ante hierlm. ⁊ ponã ſedem tuã in
ἀπέναντι ἱλήμ. καὶ θήσω τὸν δίφρον σου ἐν
medio eius: ⁊ ages eos ſicut oues ꝗbꝰ
μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἄξεις αὐτοὺς ὡς πρόβατα οἷς
nõ eſt paſtor, ⁊ nõ latrabit canis lingua
οὐκ ἔστι ποιμήν. καὶ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ

Inſuper etiam fames inuaſit eos: & ab ariditate aque iam inter mortuos computantur. Deniq; hoc ordinant vt interficiant pecora ſua: & bibant ſanguinem eorum: & ſancta domini ſui que precepit deus non contingi: in frumento vino & oleo hec cogitauerunt impendere. & volunt conſumere q̃ nec manibus deberẽt cõtingere. Ergo quoniam hec faciunt certum ẽ ꝙ in perditionem dabuntur. Quod ego ancilla tua cognoſcens fugi ab illis: & miſit me dominus hec ipſa nunciare tibi. Ego enim ancilla tua deum colo etiam nunc apud te. & exiet ancilla tua & orabo deum: & dicet mihi: quando eis reddat peccatum ſuum: & veniens nunciabo tibi: ita vt ego adducam te per mediam hieruſalem. Et habebis omnem populum iſrael ſicut oues quibus non eſt paſtor: & non latrabit vel vnus canis contra te: quoniam hec mihi dicta ſunt per prouidẽtiam dei. Et quoniam iratus eſt illis deus: hec ipſa miſſa ſum nũciare tibi. Placuerunt ãt oĩa verba hec corã Holoferne & coram pueris eius: & mirabantur ad ſapientiam eius: & dicebãt alter ad alterum. Non eſt talis mulier ſuper terram in aſpectu in pulchritudine & in ſenſu verborum. Et dixit ad illam holofernes. Bene fecit deus qui miſit te ante populum: vt des illum tu in manibus noſtris. Et quoniam bona eſt promiſſio tua: ſi fecerit mihi hoc deus tuus: erit & deus meus: & tu in domo Nabuchodonoſor magna eris: & nomen tuum nominabitur in vniuerſa terra.

Capitulum duodecimum.

Tunc iuſſit eam introire vbi repoſiti erant theſauri eius: & iuſſit illic manere eam: & conſtituit quid daretur illi de conuiuio ſuo. Cui reſpondit iudith: & dixit. Nunc non potero manducare ex his que mihi precipis tribui: ne veniat ſupra me offenſio. Ex his autem que mihi detuli manducabo. Cui Holofernes ait. Si defecerint tibi iſta que tecum detuliſti: quid faciemus tibi? Et dixit iudith. Viuit anima tua domine meus: quoniam non expendet omnia hec ancilla tua: donec faciat deus in manu mea hec que cogitaui. Et induxerunt illam ſerui eius in tabernaculum quo preceperat:

ſua coraʒ te: qm̃ mihi hec dicta
αὐτοῦ ἀπέναντί σου, ὅτι μοι ταῦτα ἐλα-
ſunt p prudentiã meã ⁊ ãnũtiata ſũt mihi:
λήθη κατὰ πρόγνωσίν μου καὶ ἀνηγγέλη μοι,
⁊ miſſa ſum nuntiare tibi. ⁊ placuerũt
καὶ ἀπεστάλην ἀπαγγεῖλαί σοι. καὶ ἤρεσαν
verba eius coram holoferne: ⁊ co
οἱ λόγοι αὐτῆς ἐναντίον ὁλοφέρνου, καὶ ἐναν-
ram oĩbus pueris eius. ⁊
τίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. καὶ
mirati ſunt in ſapiã eius ⁊ dixerũt:
ἐθαύμασαν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ αὐτῆς καὶ εἶπον,
non eſt talis mulier a ſummo vſq; ad ſũmũ
οὐκ ἔστι τοιαύτη γυνὴ ἀπ᾽ ἄκρου ἕως ἄκρου
terre in pulchritudĩe faciei ⁊ prudẽtia
τῆς γῆς ἐν κάλλει προσώπου καὶ συνέσει
verborũ. ⁊ dixit ad eam holofernes: bñ
λόγων. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁλοφέρνης, εὖ
fecit deus q̃ miſit te ante
ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀποστείλας σε ἔμπροσθεν τοῦ
populũ vt eſſet in manibus nr̃is fortitudo: ĩ
λαοῦ τοῦ γενηθῆναι ἐν χερσὶν ἡμῶν κράτος, ἐν
ãt cõtemnẽtibus dñm meũ pditio.
δὲ τοῖς φαυλίσασι τὸν κν̄ μου ἀπώλειαν.
⁊ nunc venuſta es tu in aſpectu tuo: ⁊ bo
καὶ νῦν ἀστεία εἶ σὺ ἐν τῷ εἴδει σου, καὶ ἀγα
na in ſermoĩbus tuis. ꝙ ſi feceris ſicut
θὴ ἐν τοῖς λόγοις σου. ὅτι ἐὰν ποιήσῃς καθὰ
locuta es: deus tuus erit mihi deus: ⁊ tu in
ἐλάλησας, ὁ θεός σου ἔσται μοι θεός, καὶ σὺ ἐν
domo regis nabuchodonoſor ſedebis:
οἴκῳ βασιλέως ναβουχοδονόσορ καθήσῃ,
⁊ eris noĩata in vniuerſa terra.
καὶ ἔσῃ ὀνομαστὴ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. 12.

Et iuſſit introducere eam vbi
Καὶ ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν αὐτὴν οὗ
repoſiti erãt theſauri eius. ⁊ iuſſit
ἐτίθετο τὰ ἀργυρώματα αὐτοῦ. καὶ συνέταξε
menſam parari ei e cibari
καταστρωθῆναι αὐτῇ ἀπὸ τῶν ὀψοποιημά-
is ſuis ⁊ vino ſuo ad bibẽdũ. ⁊ dixit
των αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴνου αὐτοῦ πιεῖν. καὶ εἶπεν
iudith: nõ mãducabo ex eis vt nõ fi
ἰουδείθ, οὐ φάγομαι ἐξ αὐτῶν ἵνα μὴ γένη
at ſcandalum: ſed de iis q̃ ſecuta ſunt
ται σκάνδαλον, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἠκολουθηκότων
me fiet expenſa. ⁊ dixit ad eam holo
μοι χορηγηθήσεται. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁλο
fernes: ſi ãt defecerint q̃ ſunt tecum:
φέρνης, ἐὰν δὲ ἐκλίπῃ τὰ ὄντα μετὰ σοῦ,
vnde poterimus tibi dare ſimĩa ieorũ? nõ.n.
πόθεν ἐξόμεθά σοι δοῦναι ὅμοια αὐτῶν; οὐ γάρ
eſt nobiſcum de gñe tuo. ⁊ dixit
ἐστι μεθ᾽ ἡμῶν ἐκ τοῦ γένους σου. καὶ εἶπεν
iudith ad eum: viuit aĩa tua dñe mi:
ἰουδείθ πρὸς αὐτόν, ζῇ ἡ ψυχή σου κε͞ μου,
qm̃ nõ expendet ancilla tua q̃ ſunt
ὅτι οὐ δαπανήσει ἡ δούλη σου τὰ ὄντα
mecum: donec faciat dñs in manu
μετ᾽ ἐμοῦ, ἕως ἂν ποιήσῃ κύριος ἐν χειρί
mea q̃ decreuit. ⁊ induxerũt illã
μου ἃ ἐβουλεύσατο. καὶ ἤγαγον αὐτὴν οἱ
ſerui holofernis in tabernaculũ. ⁊
θεράποντες ὁλοφέρνου εἰς τὴν σκηνήν. καὶ
dormiuit vſq; ad mediã noctem: ⁊
ὕπνωσε μέχρι μεσούσης τῆς νυκτός, καὶ
ſurrexit ad matutinã cuſtodiã: ⁊ mi
ἀνέστη πρὸς τὴν ἑωθινὴν φυλακήν, καὶ ἀπέ
ſit ad holofernem dicens: iube-
στειλε πρὸς ὁλοφέρνην λέγουσα, ἐπιταξά
at iam dñs meus dimittere ancillã
τω δὴ ὁ κύριός μου ἐᾶσαι τὴν δούλην

© Biblioteca Nacional de España

tuam ad orationem exire. τ iuſ-
σου ἐπὶ προσευχὴν ἐξελθεῖν. καὶ ἐπέτα
ſit holofernes ſatellitibus ne p
ξεν ὁλοφέρνης τοῖς σωματοφύλαξι μὴ δια
hiberent eam. τ manſit in
κωλύειν αὐτήν. καὶ παρέμεινεν ἐν τῇ
caſtris diebus tribus. τ exibat
παρεμβολῇ ἡμέρας τρεῖς. καὶ ἐξεπορεύε
p noctem in vallem betu-
το κατὰ νύκτα εἰς τὴν φάραγγα βετου
lua: τ baptizabatur in fonte
λούα, καὶ ἐβαπτίζετο ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ
aque in caſtris. τ vt aſcẽdebat:
ὕδατος ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ ὡς ἀνέβη,
orabat dñm deũ iſrael: vt dirigeret
ἐδέετο τοῦ κυ θεοῦ ἰσραήλ, κατευθῦναι τὴν
viam eius ad exaltationẽ filiorum populi
ὁδὸν αὐτῆς εἰς ἀνάστημα τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ
ſui. τ introiens munda mane
αὐτῆς. καὶ εἰσπορευομένη καθαρὰ παρέ-
bat in tabernaculo vſq̃ dũ tuliſſet
μενεν ἐν τῇ σκηνῇ μέχρις οὗ προσηνέγκατο
eſcam ſuam ad veſperã. τ factũ eſt
τὴν τροφὴν αὐτῆς εἰς ἑσπέραν. καὶ ἐγένετο
in die quarto: fecit holofer
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐποίησεν ὁλοφέρ
nes cõuiuium ſeruis ſuis ſolis: τ
νης πότον τοῖς δούλοις αὐτοῦ μόνοις, καὶ
nõ vocauit ad inuitationẽ quenq̃ eorum q̃
οὐκ ἐκάλεσεν εἰς τὴν κλῆσιν οὐδένα τῶν
ad vſus. τ dixit bogoe
πρὸς ταῖς χρείαις. καὶ εἶπε βαγώᾳ τῷ
eunucho: q̃ erat pfectus ſup oĩa q̃
εὐνούχῳ, ὃς ἦν ἐφεστηκὼς ἐπὶ πάντων τῶν
eius: ſuade iã vadẽs mulierẽ
αὐτοῦ, πεῖσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυναῖκα
hebreã q̃ eſt apud te: vt veniat
τὴν ἑβραίαν ἥ ἐστι παρὰ σοί, τοῦ ἐλθεῖν
ad nos τ mãducet τ bibat nobiſcum.
πρὸς ἡμᾶς καὶ φαγεῖν καὶ πιεῖν μεθ᾽ ἡμῶν.
ecce enĩ fedum cõſpectui noſtro: ſi fe
ἰδοὺ γὰρ αἰσχρὸν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, εἰ γυ
minã talem dimiſerimus non cõmunican
ναῖκα τοιαύτην παρήσομεν οὐχ ὁμιλήσαν
tes cũ ea. q̃ niſi eã attraxerimus
τες αὐτῇ. ὅτι ἐὰν μὴ αὐτὴν ἐπισπασώμεθα
irridebit nos. τ exiit bagoas
καταγελάσεται ἡμῶν. καὶ ἐξῆλθε βαγώας
a facie holofernis: τ introiuit
ἀπὸ προσώπου ὁλοφέρνου, καὶ εἰσῆλθε
ad eam τ dixit: ne grauetur an
πρὸς αὐτὴν καὶ εἶπε, μὴ ὀκνησάτω ἡ παι
cilla bona hec veniens ad domi
δίσκη ἡ καλὴ αὕτη ἐλθοῦσα πρὸς τὸν κύρι
nũ meũ honorificari ante faciem eius:
όν μου δοξασθῆναι κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ,
τ bibere nobiſcũ ad iocunditatẽ vinũ:
καὶ πιεῖν μεθ᾽ ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην οἶνον,
τ fieri in die hac vt vna fi
καὶ γενηθῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ὡς μία θυ
lia filiorum aſſyriorum: q̃ aſtiterunt in
γάτηρ τῶν υἱῶν ἀσσούρ, αἳ παρεστήκασιν ἐν
domo nabuchodonoſor. τ dixit ad eum
οἴκῳ ναβουχοδονόσορ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν
iudith: τ q̃ ſum ego vt cõtradicam
ἰουδείθ, καὶ τίς εἰμὶ ἐγὼ ἀντεροῦσα τῷ
dño meo: q̃m oẽ quod erit in ocu
κυρίῳ μου; ὅτι πᾶν ὃ ἔσται ἐν τοῖς ὀφθαλ
lis eius placitũ feſtinans faciã:
μοῖς αὐτοῦ ἀρεστὸν σπεύσασα ποιήσω,
τ erit mihi hoc ad exultationẽ vſq̃ ad
καὶ ἔσται μοι τοῦτο εἰς ἀγαλλίαμα ἕως

& petiit dum introiret vt daretur ei copia nocte & ante lucem egrediendi foras ad orationem: & deprecandi dominum: & precepit cubiculariis ſuis vt ſicut placeret illi exiret & introiret ad adorandum deum ſuum per triduum. Et exibat noctibus in vallem bethulie: & baptizabat ſe in fonte aq̃: & vt aſcendebat orabat ad dominum deum iſrael: vt dirigeret viam eiu ad liberationem populi ſui: & introiens munda manebat in tabernaculo: vſq̃ dum acciperet eſcam ſuam in veſperum. & factum eſt quarto die Holofernes fecit cenam ſeruis ſuis: & dixit ad Vagao eunuchum. Vade & ſuade hebream illam: vt ſponte conſentiat habitare mecum. Fedum eſt enim apud Aſſyrios ſi femina irrideat virum agendo: vt immunis ab eo tranſeat. Tunc introiuit Vagao ad Iudith: & dixit. Non vereatur bona puella introire ad dominum meum: vt honorificetur ante faciem eius: & manducet cum eo: & bibat vinum in iocunditate. Cui Iudith reſpondit. Que ego ſum vt contradicam domino meo? Omne quod erit ante oculos eius bonum & optimum faciam. Quicquid autem illi placuerit: hoc mihi erit optimum omnibus diebus vite mee. Et ſurrexit & ornauit ſe veſtimento ſuo: & ingreſſa ſtetit ante faciem eius. Cor autem Holofernis concuſſum eſt: erat enim ardens in concupiſcentia eius: & dixit ad eam holofernes. Bibe nunc & accumbe in iocunditate: quoniam inueniſti gratiam coram me. Et dixit Iudith. Bibam domine: quoniam magnificata eſt anima mea hodie pre omnibus diebus meis: & accepit & manducauit & bibit coram ipſo: ea que parauerat illi ancilla eius: & iocundus factus eſt holofernes ad eam: bibitq̃ vinum multum nimis quantum nunq̃ biberat in vita ſua.

Capitulum tertiumdecimũ.

Ut autem ſero factum eſt feſtinauerunt ſerui illius ad hoſpitia ſua. & concluſit Vagao oſtia cubiculi: & abiit. Erant autem omnes fatigati a vino. Porro Holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate ſopitus. Dixitq̃ Iudith puelle ſue: vt ſtaret foris ante cubiculum: & obſeruaret. Stetitq̃ iudith ante lectũ orans cũ lachrymis & labiorũ motu in ſilentio dicens. Confirma me domine deus iſrael: & reſpice in hac hora ad opa manuum mearum: vt ſicut promiſiſti hieruſalem ciuitatẽ tuã erigas: & hoc q̃ credens per te poſſe fieri cogitaui perficiam. Et cũ hec dixiſſet: acceſſit ad columnam que erat ad caput lectuli eius: & pugionem eius qui in ea ligatus pẽdebat exoluit. Cũq̃ euaginaſſet illum apprehendit comã capitis eius & ait. Confirma me domine deus in

diem mortis mee. τ ſurgens orna
ἡμέρας θανάτου μου. καὶ ἀναστᾶσα ἐκο-
ta eſt veſtimẽto τ oi or
σμήθη τῷ ἱματισμῷ καὶ παντὶ τῷ κό-
natu muliebri. τ introiuit ancil
σμῳ τῷ γυναικείῳ. καὶ προσῆλθεν ἡ δού
la eius: τ ſtrauit ei ante ho
λη αὐτῆς, καὶ ἔστρωσεν αὐτῇ κατέναντι ὁ
lofernem in terra pelles q̃s accepat a
λοφέρνου χαμαὶ τὰ κώδια ἃ ἔλαβε πα
bagoa ad cottidianũ vſum vite
ρὰ βαγώου εἰς τὴν καθημερινὴν δίαιταν
ſue vt mãducaret reclinata ſup
αὐτῆς εἰς τὸ ἐσθίειν κατακλινομένην ἐπ᾽
eas. τ ingreſſa accubuit iudith. τ
αὐτῶν. καὶ ἐλθοῦσα ἀνέπεσεν ἰουδείθ. καὶ
obſtupuit cor holofernis in ea: τ
ἐξέστη ἡ καρδία ὁλοφέρνου ἐπ᾽ αὐτῇ, καὶ
cõcuſſa fuit aĩa eius: τ erat cupi
ἐσαλεύθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἦν κατεπί-
dus valde coeundi cum e
θυμος σφόδρα τοῦ συγγενέσθαι μετ᾽ αὐ
a. τ obſeruabat tp̃s vt deciperet
τῆς. καὶ ἐτήρει καιρὸν τοῦ ἀπατῆσαι
eam: ex q̃ die vidit eam. τ di
αὐτήν, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας εἶδεν αὐτήν. καὶ εἶ
xit ad eam holofernes: bibe iam τ ſis
πε πρὸς αὐτὴν ὁλοφέρνης, πίε δὴ καὶ γενήθη
nobiſcum in iocunditate. τ dixit iu
τι μεθ᾽ ἡμῶν εἰς εὐφροσύνην. καὶ εἶπεν ἰου-
dith: bibam iã dñe: q̃m magnificatũ ẽ
δείθ, πίωμαι δὴ κύριε, ὅτι ἐμεγαλύνθη τὸ
viuere meũ in me hodie p̃ oĩbus
ζῆν μου ἐν ἐμοὶ σήμερον παρὰ πάσας τὰς
diebus gñationis mee. τ accipiẽs mãdu
ἡμέρας τῆς γενέσεώς μου. καὶ λαβοῦσα ἔφα
cauit τ bibit coram ipſo: que parauerat
γε καὶ ἔπιε κατέναντι αὐτοῦ, ἃ ἡτοίμασεν
ancilla eius. τ iocũd⁹ fact⁹ ẽ holofernes in
ἡ δούλη αὐτῆς. καὶ εὐφράνθη ὁλοφέρνης ἐπ᾽
ea: τ bibit vinũ multũ nimis q̃tũ non
αὐτῇ, καὶ ἔπιεν οἶνον πολὺν σφόδρα ὅσον οὐκ
biberat vnq̃ in die vna ex q̃ natus fuit.
ἔπιε πώποτε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀφ᾽ οὗ ἐγεννήθη.
Ut at veſpera fctã eſt: feſtinauerunt Ca.13
Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, ἐσπούδασαν οἱ
ſerui eius diuertere. τ bagoas cõclu
δοῦλοι αὐτοῦ ἀναλύειν. καὶ βαγώας συνέ-
ſit tabernaculũ ei⁹ foris: τ dimi
κλεισε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἔξωθεν, καὶ ἀπέλυ
ſit aſtantes a facie domini
σε τοὺς παρεστῶτας ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου
ſui. τ abierunt ad cubilia ſu
αὐτοῦ. καὶ ἀπῴχοντο εἰς τὰς κοίτας αὐ-
a. erant.n. omnes fatigati q̃a
τῶν. ἦσαν γὰρ πάντες κεκοπωμένοι διὰ τὸ
diu factũ fuit cõuiuiũ. relicta
ἐπιπλεῖον γεγονέναι τὸν πότον. ὑπελείφ
eſt at iudith ſola i tabernaculo: τ holofernes
θη δὲ ἰουδείθ μόνη ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ὁλοφέρνης
pcumbens ſup lectũ ſuũ. erat.n.
προπεπτωκὼς ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ. ἦν γὰρ
pfuſum ipſi vinũ. τ dixit iu
περικεχυμένος αὐτῷ ὁ οἶνος. καὶ εἶπεν ἰου
dith ancille ſue: vt ſtaret extra cubicu
δεὶθ τῇ δούλῃ αὐτῆς, στῆναι ἔξω τοῦ κοιτῶ-
lum eius: τ obſeruaret exitum eius
νος αὐτῆς, καὶ ἐπιτηρεῖν τὴν ἔξοδον αὐτῆς
ſicut cottidie. ſe exituram enĩ dixit
καθάπερ καθημέραν. ἐξελεύσεσθαι γὰρ ἔφη
ad orationẽ ſuã. τ bagoe
ἐπὶ τὴν προσευχὴν αὐτῆς. καὶ τῷ βαγώᾳ

© Biblioteca Nacional de España

locuta eſt iuxta verba hec. ⁊ a=
ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ ἀ=
bierūt oēs a facie ipſius: ⁊
πῆλθον πάντες ἐκ προσώπου αὐτῆς, καὶ
nemo relictus eſt in cubiculo a par
οὐδεὶς κατελείφθη ἐν τῷ κοιτῶνι ἀπὸ μι
uo vſq; ad magnū. ⁊ ſtans iudith ſup
κροῦ ἕως μεγάλου. καὶ στᾶσα ἰουδὶθ ἐπὶ τὴν
lectum illius: dixit in corde ſuo: do
κλίνην αὐτοῦ, εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, κύ
mine deus vniuerſe potētie reſpice in
ριε ὁ θεὸς πάσης δυνάμεως ἐπίβλεψον ἐν
hora hac ad opera manuū mearū
τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου
ad exaltationē hierl'm. q̄m nunc temp⁹ ad
εἰς ὕψωμα ἱερουσαλήμ. ὅτι νῦν καιρὸς ἀν
adiuuādū hereditatem tuā: ⁊ ad faci
τιλαβέσθαι τῆς κληρονομίας σου, καὶ ποιῆ
endū ſtudia mea in fractionē ii=
σαι τὰ ἐπιτηδεύματά μου εἰς θραῦμα ἐχ
micorū q̄ inſurrexerūt nobis. ⁊ accedens
θρῶν οἳ ἐπανέστησαν ἡμῖν. καὶ προσελθοῦσα
regule lectuli q̄ erat ad caput ho=
τῷ κανόνι τῆς κλίνης ὃς ἦν πρὸς κεφαλὴν ὁ=
lofernis: demiſit pugionē ab ea.
λοφέρνου, καθεῖλε τὸν ἀκινάκην ἀπ' αὐτοῦ.
⁊ appropinq̄ns lectulo apphendit comā
καὶ ἐγγίσασα τῇ κλίνῃ ἐδράξατο τῆς κόμης
capitis eius ⁊ ait: confirma
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ εἶπε, κραταίωσόν
me dn̄e deus in die hac. ⁊ pcuſ=
με κύριε ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. καὶ ἐπά=
ſit in ceruicem eius bis i fortitudie
ταξεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δὶς ἐν τῇ ἰσχύϊ
ſua: ⁊ abſtulit caput eius ab
αὐτῆς, καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπ'
eo: ⁊ euoluit corpus eius de
αὐτοῦ, καὶ ἀπεκύλισε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ
lecto: ⁊ abſtulit conopeum a
τῆς στρωμνῆς, καὶ ἀφεῖλε τὸ κωνώπιον ἀπὸ
columnis. ⁊ poſt puſillū exiuit: ⁊ tradi
τῶν στύλων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε, καὶ πα
dit ancille ſue caput holofer
ρέδωκε τῇ ἅβρᾳ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν ὁλοφέρ
nis: ⁊ miſit illud in peram
νου, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν πήραν τῶν
cibariorū ſuorum. ⁊ exierunt due ſimul
βρωμάτων αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθον αἱ δύο ἅμα
ſecundū cōſuetudinē ſuā ad oratio=
κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐπὶ τὴν προσευ=
nem. ⁊ tranſeuntes caſtra: circui=
χήν. καὶ διελθοῦσαι τὴν παρεμβολήν, ἐκύ
erunt vallem illam: ⁊ aſcende=
κλωσαν τὴν φάραγγα ἐκείνην, καὶ προσανέ
runt mōtē betulia: ⁊ venerūt ad
βησαν τὸ ὄρος βετουλούα, καὶ ἦλθον πρὸς
portas eius. ⁊ dixit iudith a lon
τὰς πύλας αὐτῆς. καὶ εἶπεν ἰουδὶθ μακρό
ge cuſtodiētibus in portis: ape
θεν τοῖς φυλάσσουσιν ἐπὶ τῶν πυλῶν, ἀνοί
rite aperite iam portam: nobiſcum
ξατε ἀνοίξατε δὴ τὴν πύλην, μεθ' ἡμῶν ὁ
deus deus noſter vt faceret adhuc virtutē i iſrl'
θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ποιῆσαι ἔτι ἰσχὺν ἐν ἰηλ
⁊ potentiā aduerſus inimicos: ſicut ⁊ ho
καὶ κράτος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὰ καὶ σή=
die fecit. ⁊ factū eſt cū audiſſent
μερον ἐποίησε. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ
viri ciuitatis ipſius vocem e=
ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς τὴν φωνὴν αὐ
ius: feſtinauerunt deſcendere ad
τῆς, ἐσπούδασαν τοῦ καταβῆναι εἰς τὴν

hac hora: & pcuſſit bis in ceruicē ei⁹: & abſcidit caput eius: & abſtulit conopeum eius a columnis: & euoluit corpus eius truncū. Et poſt puſillū exiuit & tradidit caput holofernis ācille ſue: & iuſſit vt mitteret illud in peram ſuam: & exierunt due ſecundum conſuetudinem ſuam: quaſi ad orationem: & tranſierunt caſtra & gyrantes vallem venerunt ad portam ciuitatis: & dixit Iudith a longe cuſtodibus murorum. Aperite portas q̄m nobiſcum eſt deus: qui fecit virtutem in iſrael. Et factum eſt cum audiſſent viri vocem eius: vocauerunt preſbyteros ciuitatis. Et occurrerunt ad eam omnes a minimo vſq; ad maximum: quoniam ſperauerunt eam iam non eſſe venturā. Et accendentes luminaria congyrauerunt circa eam vniuerſi: illa autem aſcendens in eminentiorem locum: iuſſit fieri ſilentium. Cunq; omnes tacuiſſent dixit iudith. Laudate dominum deum noſtrum: qui non deſeruit ſperantes in ſe: & in me ancillam ſuam adimpleuit miſericordiam ſuam: quam promiſit domui iſrael: et interfecit in manu mea hoſtem populi ſui in hac nocte: & proferens de pera caput holofernis: oſtendit illis dicēs. Ecce caput Holofernis principis militie Aſſyriorum. Et ecce conopeum illius in quo recumbebat in ebrietate ſua: vbi & per manum femine percuſſit illum dominus deus noſter. Viuit autem ipſe dominus: quoniam cuſtodiuit me angelus eius: & hinc euntem: & ibi cōmorantem & inde huc reuertentem: & non permiſit me dominus ancillā ſuam coinquinari: ſed ſine pollutione peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria ſua: in euaſione mea: in liberatione veſtra. Confitemini illi omnes quoniam bonus: quoniam in ſeculum miſericordia eius. Vniuerſi autem adorantes dominum dixerūt ad eam. Benedixit te dominus in virtute ſua: quia per te ad nihilum redegit inimicos noſtros. Porro ozias princeps populi iſrael dixit ad eam. Benedicta es tu filia a domino deo excelſo: pre omnibus mulieribus ſuper terrā. Benedictus dominus qui creauit celum & terram: qui te direxit in vulnera capitis pricipis inimicorum noſtrorum: quia hodie nomen tuum ita magnificauit: vt non recedat laus tua de ore hoim q memores fuerint virtutis dn̄i in eternum: p quibus nō pepciſti aie tue pp̄ter anguſtias & tribulatiōe; gn̄is tui: ſed ſubueniſti ruine ante conſpectum dei noſtri. Et dixit oīs populus. fiat fiat. Porro achior vocatus venit. et dixit ei iudith. Deus iſrael cui tu teſtimoniū dediſti q vlciſcatur ſe de inimicis ſuis: ipſe caput oī; incredulorū incidit ī hac nocte in manu mea. Et vt probes quia ita eſt: ecce caput holofernis qui in contēptu ſupbie ſue deū iſrael cōtempſit: & tibi īteritū minabatur

portam ciuitatis ſue. ⁊ cōuoca
πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν. καὶ συνεκά
uerunt p̄ſbyteros ciuita
λεσαν τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλε=
tis. ⁊ cōcurrerūt omnes a paruo
ως. καὶ συνέδραμον πάντες ἀπὸ μικροῦ
vſq; ad magnū: q̄m p̄ter opinionē erat eis vt
ἕως μεγάλου, ὅτι παράδοξον ἦν αὐτοῖς τὸ
veniret ipſa. ⁊ apuerunt portam ⁊
ἐλθεῖν αὐτήν. καὶ ἤνοιξαν τὴν πύλην καὶ
ſuſceperūt eas. ⁊ accendentes ignē ad
ὑπεδέξαντο αὐτάς. καὶ ἅψαντες πῦρ εἰς
flammā: circūdederunt eas. illa āt dixit
φαῦσιν, περιεκύκλωσαν αὐτάς. ἡ δὲ εἶπε
ad eos voce magna: laudate deū
πρὸς αὐτοὺς φωνῇ μεγάλῃ, αἰνεῖτε τὸν θεὸν
laudate: laudate deum: q̄m nō amouit
αἰνεῖτε, αἰνεῖτε τὸν θεόν, ὅτι οὐκ ἀπέστησε
miam ſuam a domo iſrael: ſed cō
τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου ἰσραήλ, ἀλλ' ἔ=
fregit hoſtes noſtros p manu; meā
θραυσε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν διὰ χειρός μου
in nocte hac. ⁊ pferens ca
ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ προελοῦσα τὴν κεφα
put de pera oñdit ⁊ dixit eis:
λὴν ἐκ τῆς πήρας ἔδειξε καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
ecce caput holofernis principis mili
ἰδοὺ κεφαλὴ ὁλοφέρνου ἀρχιστρατήγου δυ
tie aſſyriorum: ⁊ ecce conopeum in q̄
νάμεως ἀσσούρ, καὶ ἰδοὺ τὸ κωνώπιον ἐν ᾧ
recūbebat in ebrietatibus ſuis: ⁊ pcuſ=
κατέκειτο ἐν ταῖς μέθαις αὐτοῦ, καὶ ἐπάτα
ſit illum dn̄s in manu femine. ⁊ viuit do
ξεν αὐτὸν κύριος ἐν χειρὶ θηλείας. καὶ ζῇ ὁ κύ
minus q̄ cuſtodiuit me in via mea q̄ abu=
ριος ὅς διεφύλαξέ με ἐν τῇ ὁδῷ μου ἣ ἐπο
laui: q̄m decepit eum facies
ρεύθην, ὅτι ἠπάτησεν αὐτὸν τὸ πρόσωπόν
mea in pditionem eius: ⁊ nō fecit
μου εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐποίησεν
petm̄ mecum in pollutionē ⁊ cōfu=
ἁμάρτημα μετ' ἐμοῦ εἰς μίασμα καὶ αἰσχύ
ſionē. ⁊ obſtupuit oīs ppl's nimis. ⁊ inclinā
νην. καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα. καὶ κύψαν
tes adorauerunt deū ⁊ dixerūt vnanī
τες προσεκύνησαν τῷ θεῷ καὶ εἶπον ὁμοθυ
miter: bn̄dictus es deus noſter q̄ ad nihilū
μαδόν, εὐλογητὸς εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξουδενώ=
redegiſti in die hodierna inimicos
σας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
populi tui. ⁊ dixit ei ozias: bn̄dicta tu
λαοῦ σου. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὀζίας, εὐλογητὴ σὺ
es filia a deo excelſo p̄ oibus
εἶ θύγατερ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ παρὰ πάσας
mulieribus q̄ ſup terrā: ⁊ bn̄di
τὰς γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογη=
ctus dn̄s deus q̄ creauit celos
μένος κύριος ὁ θεὸς ὃς ἔκτισε τοὺς οὐρανοὺς
⁊ terram: q̄ direxit te in vulnus
καὶ τὴν γῆν, ὃς κατεύθυνέ σε εἰς τραῦμα
capitis principis inimicorū nr̄orū. q̄a non
κεφαλῆς ἄρχοντος ἐχθρῶν ἡμῶν. ὅτι οὐκ
recedet ſpes tua a corde ho
ἀποστήσεται ἡ ἐλπίς σου ἀπὸ καρδίας ἀν
minum q̄ mēores fuerīt virtutis dei vſq; ī ſecu
θρώπων μνημονευόντων ἰσχὺν θεοῦ ἕως αἰῶ=
lū. ⁊ faciat tibi hec deus ī exaltatiōe;
νος. καὶ ποιήσαι σοι αὐτὰ ὁ θεὸς εἰς ὕψος
ſempiternā vt viſitet te in bonis: p
αἰώνιον τοῦ ἐπισκέψασθαί σε ἐν ἀγαθοῖς, ἀνθ'
q̄bus nō peperciſti anime tue pp̄ter
ὧν οὐκ ἐφείσω τῆς ψυχῆς σου διὰ τὴν

humilitatē gn̄is noſtri: ſed ſubueniſti
ταπείνωσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀλλ' ἐπεξῆλθες
ruine noſtre in rectū vadens
τῷ πτώματι ἡμῶν ἐπ' εὐθεῖαν πορευθεῖσα
ante cōſpectū dei nr̄i. ⁊ dixit oīs popu
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν. καὶ εἶπον πᾶς ὁ λα=
lus: fiat fiat.
ός, γένοιτο γένοιτο. Ca. 14.

Et dixit ad eos iudith: audi=
Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰουδείθ, ἀκού=
te iā me fratres: ⁊ accipiētes ca=
σατε δή μου ἀδελφοί, καὶ λαβόντες τὴν κε
put hoc: ſuſpēdite illud ſup
φαλὴν ταύτην, κρεμάσατε αὐτὴν ἐπὶ τῆς
pinaculum muri nr̄i. ⁊ erit quum
ἐπάλξεως τοῦ τείχους ἡμῶν. καὶ ἔσαι ἡνίκα
illuxerit diluculū ⁊ exierit ſol ſup
ἂν διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος καὶ ἐξέλθῃ ὁ ἥλιος ἐπὶ
terrā: recipietis vnuſqſq; arma bel
τὴν γῆν, ἀναλήψεσθε ἕκασος τὰ σκεύη τὰ πο
lica veſtrā: ⁊ exibit omnis vir
λεμικὰ ὑμῶν, καὶ ἐξελεύσεται πᾶς ἀνὴρ
fortis extra ciuitatem. ⁊ dabitis princi
ἰσχύων ἔξω τῆς πόλεως. καὶ δώσετε ἀρχη=
pem ſup eos qſi deſcēdentes in cam
γὸν ἐπ' αὐτοὺς ὡς καταβαίνοντες εἰς τὸ πε
pum ad vigiliam filiorū aſſyriorū: ⁊ nō
δίον εἰς τὴν προφυλακὴν υἱῶν ἀσσούρ, καὶ οὐ
deſcendetis. ⁊ cū accepint iſti
καταβήσεσθε. καὶ ἀναλαβόντες οὗτοι τὰς
armaturas ſuas: ibunt in ca
πανοπλίας αὐτῶν, πορεύσονται εἰς τὰς πα
ſtra ſua: ⁊ excitabunt princi
ρεμβολὰς αὐτῶν, καὶ ἐγεροῦσι τοὺς σρατη=
pes exercitus aſſyriorū: ⁊ current
γοὺς τῆς δυνάμεως ἀσσούρ, καὶ δραμοῦνται
ad tabernaculū holofernis: ⁊ nō inueni
ἐπὶ τὴν σκηνὴν ὁλοφέρνου, καὶ οὐχ εὑρήσου=
ent eum. ⁊ decidet ſup eos ti=
σιν αὐτόν. καὶ ἐπιπεσεῖται ἐπ' αὐτοὺς φό
mor: ⁊ fugient a facie noſtra. ⁊
βος, καὶ φεύξονται ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. καὶ
inſequentes vos ⁊ oēs ha
ἐπακολουθήσαντες ὑμεῖς καὶ πάντες οἱ κα
bitantes oēm terminū iſrael: pſtrate
τοικοῦντες πᾶν ὅριον ἰη̄λ, καταστρώσατε
eos in viis ſuis. ante āt q̄ faci=
αὐτοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. πρὸ δὲ τοῦ ποιῆ=
atis hec: vocate mihi achior am=
σαι ταῦτα, καλέσατέ μοι ἀχιὼρ τὸν ἀμ/
manitē: vt vidēs cognoſcat vilipenden
μανίτην, ἵνα ἰδὼν ἐπιγνῷ τὸν ἐκφαυλίσαν
tem domū iſrael: ⁊ ipm̄ in mortē mit
τα τὸν οἶκον ἰη̄λ, καὶ αὐτὸν εἰς θάνατον ἀπο
tentem ad nos. ⁊ vocauerunt achior
στείλαντα εἰς ἡμᾶς. καὶ ἐκάλεσαν τὸν ἀχιὼρ
de domo ozia. vt aūt venit ⁊ vidit ca
ἐκ τοῦ οἴκου ὀζία. ὡς δὲ ἦλθε καὶ εἶδε τὴν κεφα
put holofernis in manu viri vnius in con
λὴν ὁλοφέρνου ἐν χειρὶ ἀνδρὸς ἑνὸς ἐν τῇ ἐκ
gregatione populi: cecidit in faciem ⁊
κλησίᾳ τοῦ λαοῦ, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ
defecit ſpūs eius. vt āt recreauerūt il
ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. ὡς δὲ ἀνέλαβον αὐ
lum: cecidit ad pedes iudith: ⁊ ado
τόν, προσέπεσε τοῖς ποσὶν ἰουδείθ, καὶ προ
rauit faciem eius ⁊ dixit: bn̄=
σεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν, εὐ=
dicta tu in oī tabernaculo iuda ⁊
λογημένη σὺ ἐν παντὶ σκηνώματι ἰούδα καὶ
in oī gente: q̄cūq; audiētes no
ἐν παντὶ ἔθνει, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνο=

dicens. Cum captus fuerit populus Iſrael: gladio perforari precipiam latera tua. Videns autem Achior caput holofernis: anguſtiatus pre pauore: cecidit in faciem ſuam ſuper terram: & eſtuauit anima eius. Poſtea vero q̄ reſumpto ſpiritu recreatus eſt: procidit ad pedes eius: & adorauit eam: & dixit. Benedicta tu a deo tuo in omni tabernaculo iacob: quoniam in omni gente: que audierit nomen tuum: magnificabitur ſuper te deus iſrael.

Capitulum quartumdecimū.

Dixit autem iudith ad omnem populum. Audite me fratres. Suſpendite caput hoc ſuper muros noſtros & erit cum exierit ſol: accipiat vnuſquiſq; arma ſua: & exite cum impetu non vt deſcendatis deorſum: ſed quaſi impetum facientes. Tunc exploratores neceſſe erit: vt fugiant ad principem ſuum excitandum ad pugnam. Cunq; duces eorum concurrerint ad tabernaculum holofernis: & inuenerint eum truncum in ſuo ſanguine volutatum: decidet ſuper eos timor. Cunq; cognoueritis fugere eos: ite poſt illos ſecuri: quoniam dominus conteret eos ſub pedibus veſtris. Tunc achior videns virtutem quam fecit deus iſrael: relicto gentilitatis ritu: credidit deo: & circuncidit carnem preputii ſui: & appoſitus eſt ad populum iſrael: & omnis ſucceſſio generis eius vſq; in hodiernum diem. Mox autem vt ortus eſt dies ſuſpenderunt ſuper muros caput holofernis: accepitq; vnuſquiſq; vir arma ſua: & egreſſi ſunt cum grandi ſtrepitu & vlulatu. Quod videntes exploratores ad tabernaculum holofernis cucurrerunt. Porro hi qui in tabernaculo erant venientes: & ante ingreſſum cubiculi perſtrepentes excitandi gratia: inquietudinem arte moliebantur: vt non ab excitantibus: ſed a ſonantibus holofernes euigilaret. Nullus enim audebat cubiculum virtutis aſſyriorū pulſando aut intrādo aperire. Sed cum veniſſent eius duces ac tribuni & vniuerſi maiores exercitus aſſyriorum: dixerūt cubiculariis. Intrate & excitate illū: qm̄ egreſſi mures de cauernis ſuis auſi ſunt p̄uocare nos ad p̄lium. Tunc ingreſſus vagao cubiculum eius ſtetit ante cortinam & plauſum fecit manibus ſuis. ſuſpicabatur enim illum cū iudith dormire. Sed cū nullū motū iacentis ſenſu auriū caperet: acceſſit p̄ximās ad cortinam: & eleuans eā videnſq; cadauer abſq; capite holofernis ī ſuo ſanguīe tabefactū iacere ſuper terrā: exclamauit voce magna cū fletu & ſcidit veſtimenta ſua. Et ingreſſus tabernaculū iudith nō inuenit eā. Et exiliuit foras ad populum & dixit. Vna mulier hebrea fecit cōfuſionem in domo regis

menta tuā turbabūtur. ⁊ nunc nuncia
μά σου ταραχθήσονται. καὶ νῦν ἀνάγγειλόν
mihi q̄ feciſti in diebus iſtis.
μοι ὅσα ἐποίησας ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις.
⁊ annūtiauit ei iudith in medio popu
καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ἰουδείθ ἐν μέσῳ τοῦ λα=
li oīa q̄ fecerat a q̄ di=
οῦ πάντα ὅσα ἦν πεποιηκυῖα ἀφ' ἧς ἡμέ=
e exiuit: vſq; quo locuta ē eis. vt āt ceſ=
ρας ἐξῆλθεν, ἕως οὗ ἐλάλει αὐτοῖς. ὡς δὲ ἐ=
ſauit loq̄: voce magna exultauit
παύσατο λαλοῦσα, φωνῇ μεγάλῃ ἠλάλαξεν
populus: ⁊ dederūt vocem iocundā in
ὁ λαός, καὶ ἔδωκαν φωνὴν εὐφρόσυνον ἐν τῇ
ciuitate ſua. videns āt achior oīa q̄
πόλει αὐτῶν. ἰδὼν δὲ ὁ ἀχιὼρ πάντα ὅσα
fecit deus iſrael: credidit deo val
ἐποίησεν ὁ θς̄ τοῦ ἰη̄λ, ἐπίσευσε τῷ θεῷ σφό
de: ⁊ circūcidit carnē p̄pu
δρα, καὶ περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκρο=
tii ſui: ⁊ appoſitus ē ad domū iſrl̄
βυσίας αὐτοῦ, καὶ προσετέθη εἰς τὸν οἶκον ἰη̄λ
vſq; in diem hāc. cū āt diluculū aſcē
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἀνέ
dit: ſuſpenderūt caput holofernis de
βη, ἐκρέμασαν τὴν κεφαλὴν ὁλοφέρνου ἐκ τοῦ
muro. ⁊ accepit oīs vir arma ſu
τείχους. καὶ ἀνέλαβε πᾶς ἀνὴρ τὰ ὅπλα αὐ
a: ⁊ exierūt in circulum ad aſcen
τοῦ, καὶ ἐξῆλθον κατὰ σπεῖραν ἐπὶ τὰς ἀναβά
ſus mōtis. at filij aſſyriorū vt viderūt e
σεις τοῦ ὄρους. οἱ δὲ υἱοὶ ἀσσοὺρ ὡς εἶδον αὐ
os: miſerunt ad duces ſuos.
τούς, διέπεμψαν ἐπὶ τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν.
illi āt venerūt ad duces ⁊ tribu
οἱ δὲ ἦλθον ἐπὶ τοὺς σρατηγοὺς καὶ χιλιάρ=
nos ⁊ ad oēm principem ſuum. ⁊
χους καὶ ἐπὶ πάντα ἄρχοντα αὐτῶν. καὶ
venerunt ad tabernaculū holofernis: ⁊
παρεγένοντο ἐπὶ τὴν σκηνὴν ὁλοφέρνου, καὶ
dixerunt ei q̄ erat ſup oīa eius: excita
εἶπον τῷ ὄντι ἐπὶ πάντων τῶν αὐτοῦ, ἔγειρον
iam dn̄m nostrū: qm̄ auſi ſunt ſerui deſ
δὴ τὸν κ̄ν ἡμῶν, ὅτι ἐτόλμησαν οἱ δοῦλοι κα
cendere ſup nos ad bellum: vt diſper
ταβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς εἰς πόλεμον, ἵνα ἐξολο=
dantur in finem. ⁊ ingreſſus ē bagoas:
θρευθῶσιν εἰς τέλος. καὶ εἰσῆλθε βαγώας,
⁊ pulſauit aulā tabernaculi: ſuſpicabat̄. n.
καὶ ἔκρουσε τὴν αὐλὴν τῆς σκηνῆς, ὑπενόει γὰρ
dormire ipm̄ cum iudith. vt āt nemo
καθεύδειν αὐτὸν μετὰ ἰουδείθ. ὡς δὲ οὐδεὶς
audiuit: aperiēs introiuit in cubicu
ὑπήκουσε, διαστείλας εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶ
lum: ⁊ īuenit eū ſup stratū p̄ie
να, καὶ εὗρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς χελωνίδος ἐρριμ
ctum mortuū: ⁊ caput eius ablatū erat ab
μένον νεκρόν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀφήρητο ἀπ'
eo. ⁊ exclamauit voce magna cum fle=
αὐτοῦ. καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθ
tu ⁊ gemitu ⁊ clamore valido: ⁊ ſci=
μοῦ καὶ σεναγμοῦ καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς, καὶ διέρ
dit veſtimēta ſua. ⁊ ingreſſus ē in taber
ρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκη
naculū vbi erat iudith diuertēs: ⁊ non īuenit
νὴν οὗ ἦν ἰουδείθ καταλύουσα, καὶ οὐχ εὗρεν
eam. ⁊ exiliit ad populū ⁊ clama
αὐτήν. καὶ ἐξεπήδησεν εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐβόη
uit: p̄uaricati ſunt ſerui. fecit cōfuſionē
σεν, ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι. ἐποίησεν αἰσχύνην
vna mulier hebreorū in domū regis
μία γυνὴ τῶν ἑβραίων εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως

nabuchodonoſoꝛ:qm̄ ecce holofernes ī terra:
ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἰδοὺ ὁλοφέρνης χαμαί,
ꝛ caput eius non ē in ipſo.cū āt audiſ
καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ὡς δὲ ἤκου
ſent hec verba pꝛicipes vir=
σαν ταῦτα τὰ ῥήματα οἱ ἄρχοντες τῆς δυ=
tutis aſſyrioꝝ:ſciderūt ſtatī veſtimēta
νάμεως ἀσσούρ, διέῤῥηξαν εὐθὺς τοὺς χιτῶνας
ſua: ꝛ turbata ē aīa eoꝝ valde:
αὐτῶν, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτῶν σφόδρα
ꝛ factus ē eoꝝ clamoꝛ ꝛ vociferatio magna
καὶ ἐγένετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοὴ μεγάλη
nimis in medio caſtroꝛum.
σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς. 15.

Et cū audiſſent q̄ in tabernaculis
Καὶ ὡς ἤκουσαν οἱ ἐν τοῖς σκηνώμασιν
erant: obſtupuerunt ſup factū: ꝛ cecidit
ὄντες, ἐξέστησαν ἐπὶ τὸ γεγονός, καὶ ἔπεσεν
ſup eos timoꝛ ꝛ tremoꝛ. ꝛ nō fuit ho=
ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος. καὶ οὐκ ἦν ἄνθρω
mo manēs ante faciem ampli⁹ ꝓximi
πος μένων κατὰ πρόσωπον ἔτι τοῦ πλησίον
ſui: ſed diffuſi vnanimiter fugerūt
αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκχυθέντες ὁμοθυμαδὸν ἔφυγον
ad oēm viā campi ꝛ mōtanoꝝ.
ἐπὶ πᾶσαν ὁδὸν τοῦ πεδίου καὶ τῆς ὀρεινῆς.
ꝛ q̄ caſtrametati erant in mōtib⁹ ī circuitu
καὶ οἱ παρεμβεβληκότες ἐν τῇ ὀρεινῇ κύκλῳ
betulue cōuerſi ſunt in fugā. ꝛ tūc
βετυλούα ἐτράπησαν εἰς φυγήν. καὶ τότε
filij iſrael oīs vir ꝑliatoꝛ ex eis
οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πᾶς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐξ αὐτῶν
effuſi ſunt ſup eos. ꝛ miſit ozi=
ἐξεχύθησαν ἐπ' αὐτούς. καὶ ἐξαπέστειλεν ὀζί
as in betomaſthem ꝛ bebe ꝛ chobe
ας εἰς βετομασθὲμ καὶ βηβαὶ καὶ χωβαὶ
ꝛ cola: ꝛ in oēm terminū iſrl̄ q̄ annū=
καὶ κωλά, καὶ εἰς πᾶν ὅριον ἰσραὴλ τοὺς ἀπαγ
tiarent ſup ijs q̄ cōſumata ſunt: ꝛ
γέλλοντας ὑπὲρ τῶν συντετελεσμένων, καὶ
vt oēs diffunderētur ſup inimicos
ἵνα πάντες ἐπεκχυθῶσι τοῖς πολεμίοις
in interitū eoꝝ. vt āt audierūt filij
εἰς τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν. ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ υἱ
iſrael: oēs vnanimiter ceciderūt ſup
οἱ ἰσραήλ, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἔπεσον ἐπ'
eos vſq; ad chobe. ſimiliter āt ꝛ q̄ ex hie
αὐτοὺς ἕως χωβαί. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐξ ἱε=
ruſalem aduenerunt: ꝛ ex oībus
ρουσαλὴμ παρεγενήθησαν, καὶ ἐκ πάσης τῆς
mōtanis: annūciauerūt.n. eis q̄ facta fuerāt
ὀρεινῆς, ἀνήγγειλαν γὰρ αὐτοῖς τὰ γενόμενα
caſtris inimicoꝝ ſuoꝝ: ꝛ q̄ in
τῇ παρεμβολῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐν
galaad ꝛ q̄ in galilea diſſipaue
τῇ γαλαὰδ καὶ οἱ ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ὑπερεκέρα
rūt eos plaga magna: vſq; quo ꝑterie
σαν αὐτοὺς πληγῇ μεγάλῃ, ἕως οὗ παρῆλ
runt damaſcū ꝛ fines eius. at reli
θον τὴν δαμασκὸν καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. οἱ δὲ λοι
qui habitātes betuluam irruerūt
ποὶ οἱ κατοικοῦντες βετυλούα ἐπέπεσον τῇ
caſtris aſſyrioꝝ ꝛ ꝑdati ſunt e=
παρεμβολῇ ἀσσοὺρ καὶ προενόμευσαν αὐ=
os: ꝛ ditati ſunt valde. at filij iſrl̄
τούς, καὶ ἐπλούτησαν σφόδρα. οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ
reuerſi ab occiſiōe: dītati ſunt
ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς κοπῆς, ἐκυρίευσαν
reliquoꝝ. ꝛ ville ꝛ ciuitates q̄
τῶν λοιπῶν. καὶ αἱ κῶμαι καὶ αἱ πόλεις αἱ
in mōtanis ꝛ cāpeſtrib⁹ obtinuerūt multa
ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησαν πολλῶν

Nabuchodonoſor. Ecce enim holofernes iacet in terra: & caput eius non eſt in illo. Quod cum audiſſent principes virtutis aſſyriorum ſciderunt omnes veſtimenta ſua: & intolerabilis timor & tremor cecidit ſup eos & turbati ſunt animi eorū valde. Et fact⁹ ē clamor incōparabilis in medio caſtrorum eorū. Capitulū.15.

Cunq; oīs exercitus decollatū holofernē audiſſet: fugit mēs & conſiliū ab eis & ſolo tremore & metu agitati: fuge p̄ſidium ſumūt: ita vt nullus loqueretur cū ꝓximo ſuo: ſed inclinato capite relictis oībus euadere feſtinabant hebreos: quos armatos ſup ſe venire audierant fugientes p vias cāporū & ſemitas colliū. Vidētes itaq; filii iſrl̄ fugiētes ſecuti ſūt illos. Deſcēderuntq; clangentes tubis & vlulantes poſt ipſos. Et qm̄ aſſyrii nō adunati: in fugam ibant p̄cipites: filii aūt iſrael vno agmine pſequentes debilitabant oēs quos inuenire potuiſſent. Miſitq; ozias nuncios per oēs ciuitates & regiōes iſrael. Omnis itaq; regio oīſq; vrbs electā iuuentutē armatā miſit poſt eos & pſecuti ſunt eos in ore gladii quouſq; puenirent ad extremitatē finium ſuorum. Reliqui aūt qui erāt in bethulia: ingreſſi ſunt caſtra aſſyriorum: & predam quam fugientes aſſyrii reliq̄rant abſtulerunt & onuſtati ſūt valde. Hi vero qui victores reuerſi ſūt ad bethuliā oīa q̄ erāt illorum abſtulerūt ſecū: ita vt nō eſſet numerus in pecoribus in iumētis & vniuerſis mobilib⁹ eorū: vt a minimo vſq; ad magnū oēs diuites fierēt de p̄dationib⁹ eorū. Ioachim aūt ſummus pōtifex de hieruſalem venit in bethuliā cū vniuerſis p̄ſbyteris ſuis vt videret iudith Que cū exiſſet ad illū: bn̄dixerunt illam oēs vna voce dicētes. Tu gloria hieruſalē: tu letitia iſrael: tu honorificētia populi nr̄i: quia feciſti viriliter & cōfortatū eſt cor tuū: eo q caſtitatē amaueris: & poſt virū tuū alterū neſcieris: ideo & manus dn̄i cōfortauit te: & ideo eris bn̄dicta ī eternū. Et dixit oīs populus: fiat fiat. Per dies āt triginta vix collecta ſunt ſpolia aſſyriorū a populo iſrl̄. Porro āt vniuerſa q̄ holofernis peculiaria fuiſſe ꝓbata ſunt dederūt iudith in auro & argēto & veſtibus & gēmis & oī ſupellectili & tradita ſunt omnia illi a populo. Et oēs populi gaudebāt cū mulieribus & virginibus & iuuenibus in organis & cytharis. Cap.16.

Tunc cantauit cāticum hoc domino iudith: dicens. Incipite domino in tympanis: cantate domino in cymbalis: modulamini illi pſalmum nouum: exultate & inuocate nomē ei⁹. Dn̄s cōterēs bella

ſpolia: erat.n. multitudo magna nimis. ꝛ
λαφύρων, ἦν γὰρ πλῆθος πολὺ σφόδρα. καὶ
ioachim ſacerdos magn⁹ ꝛ ſenatus
ἰωακεὶμ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἡ γερουσία τῶν
filioꝝ iſrl̄ q̄ hitabant in hieruſalē venerūt vt
υἱῶν ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλὴμ ἦλθον τοῦ
fundarēt bona q̄ fecit deus
θεμελιῶσαι τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησεν ὁ θεὸς τῷ
iſrael: ꝛ vt viderēt iudith ꝛ loq̄rentur cū
ἰσραήλ, καὶ τοῦ ἰδεῖν ἰουδὶθ καὶ λαλῆσαι μετ'
ea pacē. vt āt introierūt ad eam: bn̄=
αὐτῆς εἰρήνην. ὡς δὲ εἰσῆλθον πρὸς αὐτήν, εὐ=
dixerunt eā vnanimiter: ꝛ dixerūt ad
λόγησαν αὐτὴν ὁμοθυμαδόν, καὶ εἶπον πρὸς
eam: tu exaltatio hieruſalē: tu gloꝛia magna
αὐτήν, σὺ ὕψωμα ἱερουσαλήμ, σὺ γαυρίαμα μέγα
iſrael: tu honoꝛificētia magna gn̄is noſtri:
τοῦ ἰσραήλ, σὺ καύχημα μέγα τοῦ γένους ἡμῶν,
q̄a feciſti hec oīa in manu tua.
ὅτι ἐποίησας ταῦτα πάντα ἐν χειρί σου.
feciſti bona cum iſrael: ꝛ complacuit
ἐποίησας ἀγαθὰ μετὰ ἰσραήλ, καὶ εὐδόκησεν
ſup eos de⁹. bn̄dicta ſis ab
ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεός. εὐλογημένη γίνου παρὰ τῷ
oīpotenti dn̄o in eternū ip̄s.
παντοκράτορι κυρίῳ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.
ꝛ dixit oīs popul⁹: fiat. ꝛ expolia
καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός, γένοιτο. καὶ ἐλαφύρη=
uit popul⁹ caſtra p dies tri
σεν ὁ λαὸς τὴν παρεμβολὴν ἐφ' ἡμέρας τρι
ginta: ꝛ dederūt iudith tabernaculū holo
άκοντα, καὶ ἔδωκαν τῇ ἰουδὶθ τὴν σκηνὴν ὁλο
fernis ꝛ oīa argentaria ꝛ
φέρνου καὶ πάντα τὰ ἀργυρώματα καὶ τὰς
lectulos ꝛ ſtateras ꝛ oīa ſupellectilia
κλίνας καὶ τὰ ὅλκια καὶ πάντα τὰ σκευάσματα
eius. ꝛ accipiens ip̄a: īpoſuit ſup
τὰ αὐτοῦ. καὶ λαβοῦσα αὐτή, ἐπέθηκεν ἐπὶ
mulā ſuā: ꝛ cōiunxit currus ſu
τὴν ἡμίονον αὐτῆς, καὶ ἔζευξε τὰς ἁμάξας αὐ=
os: ꝛ accumulauit ea ſup illos. ꝛ cōcur
τῆς, καὶ ἐσώρευσεν αὐτὰ ἐπ' αὐτῶν. καὶ συνέ
rit oīs mulier iſrael ad vidēdū eā: ꝛ bn̄
δραμε πᾶσα γυνὴ ἰσραὴλ τοῦ ἰδεῖν αὐτήν, καὶ εὐ
dixerūt eā: ꝛ fecerūt ei choꝛū
λόγησαν αὐτήν, καὶ ἐποίησαν αὐτῇ χορὸν
ex eis. ꝛ accepit thyꝛſos in manib⁹
ἐξ αὐτῶν. καὶ ἔλαβε θύρσους ἐν ταῖς χερσὶν
ſuis: ꝛ dedit et mulierib⁹ q̄ cū
αὐτῆς, καὶ ἔδωκε καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς μετ'
ea. ꝛ coꝛonauerūt oliua ipſam ꝛ
αὐτῆς. καὶ ἐστεφανώσαντο τὴν ἐλαίαν αὐτὴ καὶ
eā q̄ cū ipſa: ꝛ ꝓceſſit ante om
αἱ μετ' αὐτῆς, καὶ προῆλθεν ἔμπροσθεν παν=
nē populū in choꝛea ducēs oēs
τὸς τοῦ λαοῦ ἐν χορείᾳ ἡγουμένη πασῶν τῶν
mulieres. ꝛ ſeq̄batur oīs vir iſrael
γυναικῶν. καὶ ἠκολούθει πᾶς ἀνὴρ ἰσραήλ
armatus: cum coꝛonis ꝛ hymnis ī
ἐνωπλισμένος, μετὰ στεφάνων καὶ ὕμνων ἐν
oꝛe eoꝝ:
τῷ στόματι αὐτῶν, Ca.16.

Et cepit cātare iudith cōfeſſionē hāc
καὶ ἐξῆρχεν ἰουδὶθ τὴν ἐξομολόγησιν ταύ
in omni iſrael: ꝛ oīs popul⁹ canta=
την ἐν παντὶ ἰσραήλ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὑπερεφώ
bat cāticū hoc. ꝛ dixit iudith in=
νει τὴν αἴνεσιν ταύτην. καὶ εἶπεν ἰουδὶθ ἐξ=
cipite deo meo in tympanis: modulamī
άρχετε τῷ θεῷ μου ἐν τυμπάνοις, ἐναρμόσα
ni ei pſalmos ꝛ laudē: exaltate ꝛ
σθε αὐτῷ ψαλμοὺς καὶ αἶνον, ὑψοῦτε καὶ

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

inuocate nomē eius: qm̄ deus cō=
ἐπικαλέσασθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς συν
terens bella: qm̄ in caſtris in
τρίβων πολέμους, ὅτι εἰς παρεμβολὰς ἐν
medio ppl̄i eripuit me de manu perſe=
μέσῳ λαοῦ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς τῶν καταδι
quētiū me. venit aſſur ex mōtib⁹ ab aqlone:
ωκόντων με. ἦλθεν ἀσοὺρ ἐξ ὀρέων ἀπὸ βορρᾶ,
venit in miliarib⁹ exercitus ſui: qrū mltitudo
ἦλθεν ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ, ὧν τὸ πλῆθος
eorum obturauit torrentes: ⁊ eqtatus eo=
αὐτῶν ἔφραξε χειμάρρους, καὶ ἡ ἵππος αὐ=
rū cooperuit colles. dixit ſe incenſurū
τῶν ἐκάλυψε βουνούς. εἶπεν ἐμπρήσειν τὰ
fines meos: ⁊ iuuenes meos occiſurū in
ὅριά μου, καὶ τοὺς νεανίσκους μου ἀνελεῖν ἐν
gladio: ⁊ lactātes poſitu⁊ i pauimētū:
ῥομφαίᾳ, καὶ τὰ θηλάζοντα θήσειν εἰς ἔδαφος,
⁊ infātes meos datu⁊ in predam: ⁊
καὶ τὰ νήπιά μου δώσειν εἰς προνομήν, καὶ τὰς
virgines meas predatu⁊ ⁊ dn̄s omni=
παρθένους μου σκυλεῦσαι. καὶ κύριος παντο
potens quaſſauit eos in manu femine: nō.n.
κράτωρ ἠθέτησεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ θηλείας. οὐ γὰρ
cecidit potens a iuuēibus: neq3 filii ti
ἔπεσεν ὁ δυνατὸς ὑπὸ νεανίσκων, οὐδὲ υἱοὶ τι
tanū pcuſſerunt eum: neq3 excelſi gigantes
τάνων ἐπάταξαν αὐτόν, οὐδὲ ὑψηλοὶ γίγαντες
īpoſuerūt ſe illi: ſed iudith filia merari
ἐπέθεντο αὐτῷ, ἀλλὰ ἰουδὶθ θυγάτηρ μεραρὶ
in ſpecie faciei ſue diſſoluit eum.
ἐν κάλλει προσώπου αὐτῆς παρέλυσεν αὐτόν.
exuit .n. veſtimētu3 viduitatis ſue in ex
ἐξεδύσατο γὰρ στολὴν χηρεύσεως αὐτῆς εἰς ὕ=
altatiōe3 laborantiū iſrl̄: vnxit faciem
ψος τῶν πονούντων ἰηλ, ἠλείψατο τὸ πρόσω=
ſuam in vnguento: ⁊ colligauit cincinos
πον αὐτῆς ἐν μυρισμῷ, καὶ ἐδήσατο τὰς τρίχας
ſuos in mitra: ⁊ accepit veſtē lincā ad dece=
αὐτῆς ἐν μίτρᾳ, καὶ ἔλαβε στολὴν λινῆν εἰς ἀπά
ptiōe3 ei⁹. ſandalium eius rapuit oculū
την αὐτοῦ. τὸ σανδάλιον αὐτῆς ἥρπασεν ὀφθαλ
eius: ⁊ pulchritudo eius captiuā fecit
μὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς ᾐχμαλώτευσεν
aiam eius. ptrāſiuit pugio ceruicem
ψυχὴν αὐτοῦ. διῆλθεν ὁ ἀκινάκης τὸν τράχηλον
eius. horruerūt perſe audaciam eius: ⁊
αὐτοῦ. ἔφριξαν πέρσαι τὴν τόλμαν αὐτῆς, καὶ
medi cōfidētia eius turbati ſunt. tunc
μῆδοι τὸ θάρσος αὐτῆς ἐταράχθησαν. τότε ἠ
vlulauerūt humiles mei: ⁊ clamauerūt inua
λάλαξαν οἱ ταπεινοί μου, καὶ ἐβόησαν οἱ ἀσθε
lidi mei ⁊ timuerunt: exaltauerūt vocem
νοῦντές μου καὶ ἐπτοήθησαν, ὕψωσαν τὴν φωνὴν
ſuam: ⁊ conuerſi ſunt. filii puellarum cōpū
αὐτῶν, καὶ ἀνετράπησαν. υἱοὶ κορασίων κατε
xerunt eos: ⁊ ſicut pueros fugienti=
κέντησαν αὐτούς, καὶ ὡς παῖδας αὐτομολούν
um vulnerauerūt eos. perierunt de prelio
των ἐτίτρωσκον αὐτούς. ἀπώλοντο ἐκ παρα=
dn̄i dei mei. cātabo dn̄o hymnū no=
τάξεως κυ θεοῦ μου. ὑμνήσω τῷ κῳ ὕμνον και=
uū. dn̄e magn⁹ es ⁊ p̄clarus: mirabilis i virtute
νόν. κε μέγας εἶ καὶ ἔνδοξος, θαυμαστὸς ἐν ἰσχύϊ
⁊ inſuperabilis. tibi ſeruiat omnis
καὶ ἀνυπέρβλητος. σοὶ δουλευσάτω πᾶσα ἡ
creatura tua: q: dixiſti ⁊ facta ſunt. miſiſti
κτίσις σου, ὅτι εἶπας καὶ ἐγενήθησαν. ἀπέστει
ſpiritū tuū ⁊ edificauit: ⁊ nō eſt
λας τὸ πνεῦμά σου καὶ ᾠκοδόμησε, καὶ οὐκ ἔστιν
q̄ reſiſtat voci tue. mōtes.n.a fūdamē
ὃς ἀντιστήσεται τῇ φωνῇ σου. ὄρη γὰρ ἐκ θεμελί

dn̄s nomen ē illi. Qui poſuit ca=
ſtra ſua ī medio ppl̄i ſui vt eriperet
nos de manu oī3 īimicoꝝ nr̄oꝝ. ve
nit aſſur ex mōtib⁹ ab aqlone ī ml̄
titudīe fortitudīs ſue. Cui⁹ multitu
do obturauit torrētes: & eq eoru3
coopuerūt valles. Dixit ſe īcēſurū
fines meos & iuuenes meos occiſu
rū gladio: īfātes meos dare ī p̄dā: &
virgīes ī captiuitatē. Dn̄s aūt op̄s
nocuit eū & tradidit eū in manu fe
mīe: & cōfudit eū. Nō.n. cecidit po
tēs eorū a iuuenib⁹: nec filii titā p=
cuſſerūt eū: nec excelſi gigātes īpo
ſuerūt ſe illi: ſ3 iudith filia merari in
ſpecie faciei ſue diſſoluit eū. Exuit
em̄ ſe veſtimēto viduitatis: & īduit
ſe veſtimēto leticie ī exultatiōe filio
rū iſrl̄. Vnxit faciē ſuā vnguēto: col
ligauit cīcīnos ſuos mitra ad deci=
piedū illū. Sādalia ei⁹ rapuerūt ocu
los ei⁹: pulchitudo ei⁹ captiuā fecit
aīa3 ei⁹. āputauit pugione ceruicē
ei⁹. Horruerūt pſe cōſtātiā eius &
medi audaciā ei⁹. Tūc vlulauerunt
caſtra aſſyriorū: qn̄ apparuerūt hu
miles mei areſcētes ī ſiti. Filii puel=
larū cōpunxerūt eos: & ſicut pueros
fugiētes occiderūt eos. pierūt ī p̄lio a
facie dn̄i dei mei. Hymnū cātemus
dn̄o: hymnū nouū cātem⁹ deo nr̄o
Adonai dn̄e magn⁹ es tu & p̄clar⁹ ī
virtute: & quē ſupare nēo pōt. Tibi
ſuiat oīs creatura tua: qa dixiſti &
facta ſunt: miſiſti ſpm̄ tuū & creata
ſunt: & nō ē q̇ reſiſtat voci tue. Mō
tes a fūdamētis mouebūtur cū aqs
petre ſicut cera liq̄ſcēt an̄ faciē tuā.
Qui aūt timēt te magni erūt apud
te p oīa. Ve gēti īſurgēti ſup genus
meū. Dn̄s.n. op̄s vīdicabit ī eis: ī die
iudicii viſitabit illos. Dabit.n. ignē
& vermes ī carnes eorū: vt vrātur
& ſētiāt vſq3 ī ſepitnū. Et factū ē p⁹
h^c: oīs ppl̄s p⁹ victoriā vēit ī hierl̄m
adorare dn̄m: & mox vt purificati
ſūt obtulerūt oēs holocauſta & vota
& repromiſſiōes ſuas. Porro iudith
vniuerſa vaſa bellica holofernis q̄
dedit illi ppl̄s & conopeū quod īp̄a
ſuſtulerat obtulit in anathēa obli=
uiōis. Erat aūt ppl̄s iocūdus ſm̄ fa
faciē ſctōrū: & p tres meſes gaudiū
hui⁹ victorie celebratū ē cū iudith.
Poſt dies autē illos vnuſqſq3 rediit
ī ſua: & iudith magna facta ē in be
thulia & p̄clarior erat vniuerſe ter
re iſrl̄. Erat etiā virtuti caſtitas adiū
cta: ita vt nō cōgnoſceret virū oī=
b⁹ dieb⁹ vite ſue ex quo defūct⁹ eſt
manaſſes vir ei⁹. Erat āt dieb⁹ feſtis
p̄cedēs cū magna glīa. Māſit āt in
domo viri ſui ānos cētū q̄nq3: & di
miſit abrā ſuā liberā: & defūcta eſt
ac ſepulta cū viro ſuo ī bethulia: lu
xitq3 illā oīs ppl̄s dieb⁹ ſeptē. In oī
āt ſpatio vite ei⁹ nō fuit q̇ pturba=
ret iſrl̄: & poſt mortē ei⁹ ānis mul=
tis. Dies āt victorie hui⁹ feſtiuitatis
ab hebreis ī numero ſctōrū dierū
accipitur & colitur a iudeis ex illo
tp̄e vſq3 ad pn̄tem diem. Finis.

tis cum aquis mouebūtur: petre vero a
ων σὺν ὕδασι σαλευθήσονται, πέτραι δὲ ἀπὸ
facie tua vt cera liqueſcent. in autē
προσώπου σου ὡς κηρὸς τακήσονται. ἐπὶ δὲ τοῖς
timentibus te tu propiciaberis eis: qm̄
φοβουμένοις σε σὺ εὐϊλατεύσεις αὐτοῖς, ὅτι
parū tibi omē ſacrificiū i odorē ſuauitatis: ⁊
μικρόν σοι πᾶσα θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ
minim⁹ omnis adeps ī holocauſtum tuū. at
ἐλάχιστον πᾶν στέαρ εἰς ὁλοκαύτωμά σου. ὁ δὲ
qui timet dn̄m magn⁹ ſemper. veh gēti
φοβούμενος τὸν κν μέγας διαπαντός. οὐαὶ ἔθνε
bus inſurgentibus generi meo. dn̄s omnipo=
σιν ἐπανισταμένοις τῷ γένει μου. κς παντοκρά
tēs vindicabit eos in die iudicii: vt det
τωρ ἐκδικήσει αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, δοῦναι A
ignē ⁊ vermes in carnes eorū: ⁊ fle=
πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν, καὶ κλαύ
bunt in ſenſu vſq3 in ſeculū. vt āt introierūt
σονται ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος. ὡς δὲ εἰσῆλθον
in hierl̄m: adorauerunt dn̄m. ⁊ mox vt pu=
εἰς ἱλημ, προσεκύνησαν τῷ κῳ. καὶ ἡνίκα ἐκα=
rificatus ē ppl̄s: obtulerunt holocauſta
θαρίσθη ὁ λαός, ἀνήνεγκαν τὰ ὁλοκαυτώματα
ſua ⁊ vota ſua ⁊ dona.
αὐτῶν καὶ τὰ ἑκούσια αὐτῶν καὶ τὰ δόματα.
⁊ obtulit iudith omnia vaſa holofernis
καὶ ἀνέθηκεν ἰουδὶθ πάντα τὰ σκεύη ὁλοφέρνου
que dedit ppl̄us ei: ⁊ conopeū qđ acce
ὅσα ἔδωκεν ὁ λαὸς αὐτῇ, καὶ τὸ κωνώπιον ὃ ἔλα
pit a cubiculo eius in oblationē dn̄o
βεν ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ εἰς ἀνάθημα τῷ κῳ
dedit. ⁊ erat ppl̄s iocundus in hierl̄m ſm̄
ἔδωκε. καὶ ἦν ὁ λαὸς εὐφραινόμενος εἰς ἱλημ κα
faciem ſctōꝝ per mēſes tres: ⁊
τὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ἐπὶ μῆνας τρεῖς, καὶ
iudith cum eis manſit. poſt aūt di=
ἰουδὶθ μετ᾽ αὐτῶν κατέμεινε. μετὰ δὲ τὰς ἡμέ
es hos: rediit vnuſqſq3 in hereditatē
ρας ταύτας, ἀνέζευξεν ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομί
ſua3: ⁊ iudith abiit in bethulia: ⁊
αν αὐτοῦ, καὶ ἰουδὶθ ἀπῆλθεν εἰς βετυλουά, καὶ
pmāſit in ſubſtantia ſua. ⁊ erat
κατέμεινεν ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς. καὶ ἐγένε
in tp̄e ſuo glorioſa in omni ter
το κατὰ τὸν καιρὸν αὐτῆς ἔνδοξος ἐν πάσῃ τῇ B
ra. ⁊ multi cupierunt eam. ⁊ nō cognouit vir
γῆ. καὶ πολλοὶ ἐπεθύμησαν αὐτήν. καὶ οὐκ ἔγνω ἀνὴρ
eam oibus diebus vite ſue: ex qua hora
αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀφ᾽ ἧς ὥρας
defūctus ē manaſſes vir eius: ⁊ appoſit⁹ ē ad
ἀπέθανε μανασσῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ προσετέθη πρὸς
ppl̄m ſuum. ⁊ p̄cedens erat magna valde.
τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ προβαίνουσα ἦν μεγάλη σφόδρα.
⁊ ſenuit in domo viri ſui centū quinq3
καὶ ἐγήρασεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἑκατὸν πέντε
ānis: ⁊ dimiſit ancilla3 ſuam liberam. ⁊ defūcta
ἔτη, καὶ ἀφῆκε τὴν ἅβραν αὐτῆς ἐλευθέραν. καὶ ἀπέθα
eſt in betulua: ⁊ ſepelierunt eā in ſpelūca
νεν εἰς βετυλουά, καὶ ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ
viri ſui manaſſe: ⁊ luxit eam domus iſrl̄
ἀνδρὸς αὐτῆς μανασσῆ, καὶ ἐπένθησεν αὐτὴν οἶκος ἰηλ
diebus ſeptem. diuiſit aūt ſubſtantias ſuas an̄ q̄ mo=
ἡμέρας ἑπτά. διεῖλε δὲ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῇ πρὸ τοῦ ἀπο
reretur ipſa oibus p̄pinqs manaſſe viri ſui
θανεῖν αὐτὴν πᾶσι τοῖς ἔγγιστα μανασσῆ τοῦ ἀνδρὸς αὐ=
⁊ p̄pinqs generis ſui. ⁊ nō erat āplius q̄ exter
τῆς καὶ τοῖς ἔγγιστα τοῦ γένους αὐτῆς. καὶ οὐκ ἦν ἔτι ὁ ἐκφο
reret filios iſrl̄ in diebus iudith: ⁊ poſt
βῶν τοὺς υἱοὺς ἰηλ ἐν ταῖς ἡμέραις ἰουδὶθ, καὶ μετὰ τὸ
mortem eius diebus multis. Finis iudith.
ἀποθανεῖν αὐτὴν ἡμέρας πολλάς. τέλος ἰουδίθ.

© Biblioteca Nacional de España

Incipit prologus beati Hieronynimi preſbyteri in librum Heſter.

LIbrum heſter variis tranſlatoribus conſtat eſſe vitiatū: quē ego de archiuis hebreorū reuelās verbum e verbo expreſſius tranſtuli. Quem librū editio vulgata laciniosis hinc inde verborū funibus trahit: addens ea que ex tēpore dici poterant: & audiri: ſicut ſolitū eſt ſcholaribus diſciplinis ſumpto themate excogitare qbus verbis vti potuit qui iniuriam paſſus eſt: vel ille qui iniuriā fecit. Vos aūt o paula & euſtochium qm̄ & bibliothecas hebreorū ſtuduiſtis intrare: & interpretū certamina cōprobaſtis: tenentes heſter hebraicum librum: per ſingula verba noſtram tranſlationē aſpicite: vt poſſitis agnoſcere: me nihil etiam augmentaſſe addendo: ſed fideli teſtimonio ſimpliciter ſicut in hebreo habetur: hiſtoriā hebraicā latine lingue tradidiſſe. Nec affectamus laudes hominū nec vituperationes expaueſcimus: deo enim placere curantes minas hominū penitus non timemus: quoniā deus diſſipat oſſa eorum qui hominibus placere deſiderant. & ſm apoſtolū qui eiuſmodi ſunt: ſerui chriſti eſſe non poſſunt. Rurſum in libro heſter alphabetum ex minio vſq; ad theta litterā fecimus diuerſis in locis: volentes. ſ. ſeptuaginta interpretū ordinem per hoc inſinuare ſtudioſo lectori. Nos enim iuxta morem hebraicū ordinē proſequi etiā in ſeptuaginta editione maluimus.

Explicit prologus.

Trāſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina. | **Trāſla. B. Hie.** | **Tex. he. heſter. j.** | **Pritiua. heb.**

ESTHER.

ΕΣΘΗΡ. Ca. I.

A Et factū eſt in diebus artaxerxis: hic
κ Αἰ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἀρταξέρξου, οὗ
artaxerxes ab india centū
τος ὁ ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἑκατὸν
viginti ſeptē ꝓuincijs impauit. in aūt iſtis die=
εἰκοσιεπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν. ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέ=
bus qn̄ ſedit in ſolio rex artaxerxes in ſuſis
ραις ὅτε ἐνεθρονίσθη ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης ἐν σούσοις τῇ
ciuitate: in tertio āno regnāte ipo: ꝯuiuiū fe
πόλει, ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐτοῦ, δοχὴν ἐ=
cit amicis ⁊ reliquis gentib⁹ ⁊
ποίησε τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς
pſaꝝ ⁊ medoꝝ inclytis: ⁊ pncipib⁹ ſa
περσῶν καὶ μήδων ἐνδόξοις, καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σα
trapaꝝ. ⁊ poſt hec poſtq̄ oſtēdit eis
τραπῶν. καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν
diuitias regni ſui ⁊ gl'iam le
πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐ=
titie ſue in dieb⁹ centū octoginta: qn̄
φροσύνης αὐτοῦ ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, ὅτε
aūt impleti ſunt dies nuptiaꝝ: fecit
δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου, ἐποίησεν
rex ꝯuiuiū gētib⁹ iuētis in
ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἔθνεσι τοῖς εὑρεθεῖσιν εἰς τὴν
ciuitate in dieb⁹ ſex: in aula dom⁹ regis
πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἕξ, ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέ
ornata byſſinis ⁊ carpaſinis exten=
ως κεκοσμημένη βυσσίνοις καὶ καρπασίνοις τεταμέ=
ſis ſup funiculis byſſinis ⁊ purpureis in taxi
νοις ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνοις καὶ πορφυροῖς ἐπὶ κύ=
B lis aureis ⁊ argēteis: in colūnis parijs ⁊
βοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς, ἐπὶ στύλοις παρίνοις καὶ
lapideis. lectuli aurei ⁊ argētei ſup pauimen
λιθίνοις. κλῖναι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ λιθοστρώ=
to ſmaragdini lapidis ⁊ pinini ⁊ parij la
του σμαραγδίτου λίθου καὶ πινίνου καὶ παρίνου λί
pidis: ⁊ ſtrat⁹ diaphani varie floribus ornati: po
θου, καὶ στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι, πο
cula aurea ⁊ argētea: vinū multū ⁊ ſuaue: qd̄
τήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. οἶνος πολὺς καὶ ἡδύς, ὃν
ipſe rex bibebat. at pot⁹ hic nō ſm
αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν. ὁ δὲ πότος οὗτος οὐ κατὰ
ꝓpoſitā legē fuit. ſic aūt voluit rex:
προκείμενον νόμον ἐγένετο. οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βα=
⁊ p̄cepit diſpēſatorib⁹ facere volūta=
σιλεύς, καὶ ἐπέταξε τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλη=
tē eius ⁊ hoīm. ⁊ aſti regina fe=
μα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. καὶ ἀστὶ ἡ βασίλισσα ἐποί
cit ꝯuiuiū mulierib⁹ in regijs: vbi
ησε πότον ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς βασιλείοις, ὅπου ὁ
rex artaxerxes. in aūt die ſeptimo hilaris
βασιλεὺς ἀρταξέρξης. ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἡδέως
factus rex: dixit amā ⁊ bazatha ⁊ char
γενόμενος ὁ βασιλεύς, εἶπε τῷ ἀμὰν καὶ βαζαθὰ καὶ χαρ
bona bagatha ⁊ abagatha ⁊ zethar ⁊ charabas
βωνὰ βαγαθὰ καὶ ἀβαγαθὰ καὶ ζηθὰρ καὶ χαρα=
ſeptē eunuchis
βὰς τοῖς ἑπτὰ εὐνούχοις ooooooooooooooooooooo

Incipit liber Heſter.

IN [b]dieb⁹ [c]aſſueri [f]qui regnauit [g]ab īdia [h]vſq; [i]ethiopiā ſup [m]cētū [l]vigiti [k]ſeptē [n]ꝓuītias: [q]qn̄ ſedit [r]i [u]ſolio [x]regni ſui [y]ſuſa [a]ciuitas regni ei⁹ exordiū fuit. [c]Tertio igitur [b]anno [d]imperii ſui [e]fecerat grande [f]cōuiuiū [g]cunctis [h]pricipibus: [i]& pueris ſuis [k]fotiſſimis [l]pſarū [m]& medorū [n]inclytis [o]& p̄fectis [p]ꝓuinciarū [q]corā ſe: [r]vt oñderet [t]diuitias [u]glorie [x]regni ſui: [y]ac [b]magnitudinem atq; [y]iactantiam potentie ſue [d]multo [e]tpe [f]centū videlicet & [e]octoginta [g]diebus. [b]Cumq; implerētur [i]dies cōuiuii: [l]inuitauit [n]omnē [o]pp̄lm [p]qui inuētus eſt [q]in ſuſis [s]a maximo [t]vſq; ad [u]minimū: & iuſſit [r]ſeptē [y]dieb⁹ [x]cōuiuiū prepari [a]in veſtibulo [b]horti & [c]nemoris qd̄ [e]regio cultu & māu cōſitū erat. Et pēdebāt ex omi pte tentoria [e]aerei coloris & [f]carbaſini [g]ac hyacīthini [h]ſuſtētata [i]funib⁹ [k]biſſinis [l]atq; purpureis: qui eburneis [n]circulis inſerti erant [p]& colūnis [q]marmoreis fultiebātur. [r]Lectuli q̄q; [s]aurei [t]& argētei: [u]ſup [x]pauimētū [y]ſmaragdino [z]& pario ſtratū lapide diſpoſiti erāt: qd̄ mira varietate pictura decorabat. [c]Bibebāt aūt q īuitati erāt [c]aureis [o]poculis: [f]& [h]aliis atq; aliis [i]vaſis cibi īferebātur. [l]Vinū q̄q; [m]vt magnificentia [n]regis dignū erat [l]abūdans & p̄cipuū ponebatur. [q]Nec erat q nolētes [r]cogeret [o]ad bibēdū ſed [t]ſicut [r]rex [u]ſtatuerat: p̄ponēs mēſis ſingulos de [a]pricipibus ſuis [c]vt ſumeret [e]vnuſqſq; [o]qd̄ vellet. [h]Vaſthi [g]q̄q; [i]regia [k]fecit [l]cōuiuiū [m]feminaꝝ in [n]palatio [p]vbi [q]rex [r]aſſuer⁹ manere cōſueuerat. Itaq; [s]die [t]ſeptīo [u]cū [r]rex eſſet [u]hilarior: & poſt nimiā potionē īcaluiſſet [y]mero: [a]p̄cepit [b]maumā & [c]bazatha & [d]arbona & [e]bagatha [f]& abgatha & [g]zarath [h]& charchas [i]ſeptē [k]eunuchis [l]q [m]in [n]cōſpectu ei⁹ [t]miniſtrabāt

Cap. j.

ויהי בימי אחשורוש הוא
אחשורוש המלך מהדו ועד כוש — היה יום
שבע ועשרים ומאה מדינה: בימים — מדן
ההם כשבת המלך אחשורוש על — ישב
כסא מלכותו אשר בשושן הבירה:
בשנת שלוש למלכו עשה משתה — שנה שתה
לכל שריו ועבדיו חיל פרס ומדי — שור
הפרתמים ושרי המדינות לפניו: — פנה
בהראתו את עשר כבוד מלכותו — ראה כבד
ואת יקר תפארת גדולתו ימים — פאר גדל
רבים שמנים ומאת יום: ובמלואת — רבב מאה
הימים האלה עשה המלך לכל — מלא
העם הנמצאים בשושן הבירה — מצא
למגדול ועד קטן משתה שבעת — גדל
ימים בחצר גנת ביתן המלך: חור
כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ — אחז
וארגמן על גלילי כסף ועמודי שש — גלל עמד
מטות זהב וכסף על רצפת בהט — נטה
ושש ודר וסחרת: והשקות בכלי — שמה כלה
זהב וכלים מכלים שונים ויין — שנה
מלכות רב כיד המלך: והשתיה כדת — שתה
אין אנס כי כן יסד המלך על כל
רב ביתו לעשות כרצון איש ואיש: — עשה רצה
גם ושתי המלכה עשתה משתה
נשים בית המלכות אשר למלך
אחשורוש: ביום השביעי כטוב לב — שבע
המלך ביין אמר למהומן בזתא
חרבונא בגתא ואבגתא זתר וכרכס
שבעת הסריסים המשרתים את פני — סרס שרת
פנה

© Biblioteca Nacional de España

הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ לְהָבִיא אֶת בוא
וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר
מַלְכוּת לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים רָאָה שׂור
אֶת יָפְיָהּ כִּי טוֹבַת מַרְאֶה הִיא׃ יָפָה רָאָה
וַתְּמָאֵן הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר מָאֵן
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים
וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה קָצַף יָחַם
בוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי אָמַר
הָעִתִּים כִּי כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי
כָּל יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃ וְהַקָּרֹב אֵלָיו דון
כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ
מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי
פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים
רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת׃ כְּדָת מַה לַּעֲשׂוֹת
בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה
אֶת מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד אָמַר
הַסָּרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר מְמוּכָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַשָּׂרִים לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עָוְתָה עָוָה
וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל כָּל הַשָּׂרִים
וְעַל כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת מדן
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ כִּי יֵצֵא דְבַר
הַמַּלְכָּה עַל כָּל הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת נָשָׁה בָּזָה
בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לְהָבִיא אֶת וַשְׁתִּי בוא
הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה׃ וְהַיּוֹם הַזֶּה פָּנָה בוא
תֹּאמַרְנָה שָׂרוֹת פָּרַס וּמָדַי אֲשֶׁר אָמַר שׂור
שָׁמְעוּ אֶת דְּבַר הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי
הַמֶּלֶךְ וּכְדַי בִּזָּיוֹן וָקָצֶף׃ אִם עַל בָּזָה
הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר מַלְכוּת מִלְּפָנָיו
וְיִכָּתֵב בְּדָתֵי פָרַס וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר כָּתַב עָבַר
אֲשֶׁר לֹא תָבוֹא וַשְׁתִּי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בוא
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ נָתַן
לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה׃ וְנִשְׁמַע רָעָה שָׁמַע
פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּכָל עָשָׂה
מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל הַנָּשִׁים רָבַב
יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל וְעַד נָתַן גָּדַל

vt introducerent reginā vaſthi corā rege: poſito ſup caput ei⁹ diademate: vt oſtenderet cunctis populis & principibus eius pulchritudinē. Erat enī pulchra valde. Que renuit: & ad regis īperiū qđ per eunuchos mādauerat: venire contēpſit. Vnde iratus rex & nimio furore ſuccenſus īterrogauit ſapiētes q ex more regio ſemp ei aderant: & illorum faciebat cuncta cōſilio: ſcientiū leges ac iura maiorum erant aūt primi & ꝓximi charſena & zethar & admatha & tharſis & mares & marſana & mamucha: ſeptē duces pſarū atq̧ medorū q videbant faciē regis: & primi poſt eum reſidere ſoliti erant: cui ſentētie vaſthi regina ſubiaceret: que aſſueri regis imperium quod per eunuchos mandauerat: facere noluiſſet. Rn̄dit q̧ mamucha audiēte rege atq̧ principib⁹. Non ſolū regem leſit regina vaſthi: ſed & oēs pp̄los & principes qui ſunt in cunctis prouintiis regis aſſueri. Egredietur enim ſermo regine ad omnes mulieres vt contemnant viros ſuos: & dicāt. Rex aſſuerus iuſſit vt regina vaſthi intraret ad eū: & illa noluit: atq̧ hoc exēplo oēs principū cōiuges perſarū atq̧ medorū paruipendēt imperia maritorum. Vnde regis iuſta eſt indignatio. Si tibi placet egrediatur edictū a facie tua & ſcribatur iuxta legem pſarū atq̧ medorū quā pteriri illicitū eſt: vt nequaq̄ vltra vaſthi ingrediatur ad regem: ſed regnum illius altera que melior eſt illa accipiat. Et hoc in omne quod latiſſimū eſt ꝓuintiarum tuarū diuulgetur imperiū: & cuncte vxores tam maiorum quaȝ

regis artaxerxis: vt introduceret̄ regi
τοῦ βασιλέως ἀρταξέρξου, εἰσαγαγεῖν τὴν βασί
nā ad eū vt regnare faceret ipam ⁊ circūponeret
λισσαν πρὸς αὐτὸν βασιλεύειν αὐτὴν καὶ περιθεῖναι
ei diadema: ⁊ mōſtraret eā cūctis prin
αὐτῇ τὸ διάδημα, καὶ δεῖξαι αὐτὴν πᾶσι τοῖς ἄρ-
cipib⁹ ⁊ gētib⁹ pulchritudinē ei⁹: qꝛ pul
χουσι καὶ τοῖς ἔθνεσι τὸ κάλλος αὐτῆς, ὅτι κα
chra erat. ⁊ nō obediuit ei aſti regina
λὴ ἦν. καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῷ ἀστὶ ἡ βασίλισσα
vt veniret cū eunuchis. ⁊ ꝯtriſtat⁹ eſt rex
ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων. καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι
⁊ irat⁹ eſt: ⁊ dixit amicis ſuis: ſecū
λεὺς καὶ ὠργίσθη, καὶ εἶπε τοῖς φίλοις αὐτοῦ, κα
dū hec locuta eſt aſti. facite ergo circa hoc
τὰ ταῦτα ἐλάλησεν ἀστί. ποιήσατε οὖν περὶ τού
legē ⁊ iudiciū. ⁊ acceſſit ad eū carſe-
του νόμον καὶ κρίσιν. καὶ προσῆλθεν αὐτῷ καρσε
na ⁊ ſethar ⁊ admatha ⁊ tharſis ⁊ me
νὰ καὶ σηθὰρ καὶ ἀδμαθὰ καὶ θαρσὶς καὶ μέ
res ⁊ marſena ⁊ memuchā ſeptē princi-
ρες καὶ μαρσενὰ καὶ μεμουχὰν ἑπτὰ ἄρχον-
pes pſaꝝ ⁊ medoꝝ q̄ ꝓpe re-
τες περσῶν καὶ μήδων οἱ ἐγγὺς τοῦ βασι
gē primi aſſidentes regi.
λέως οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ.
⁊ nunciauerūt ei ſm̄ leges vt
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους ὡς
oportet facere aſti regine: qꝛ nō fe-
δεῖ ποιῆσαι ἀστὶ τῇ βασιλίσσῃ, ὅτι οὐκ ἐποί
cit q̄ a rege mādata fuerāt
ησε τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσταχθέντα
ꝑ eunuchos. ⁊ dixit memuchā ad
διὰ τῶν εὐνούχων. καὶ εἶπεν ὁ μεμουχὰν πρὸς
regē ⁊ ad ꝑncipes: nō
τὸν βασιλέα καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, οὐ τὸν
regē ſolū leſit aſti regina: ſed
βασιλέα μόνον ἠδίκησεν ἀστὶ ἡ βασίλισσα, ἀλ
⁊ oēs ꝑncipes ⁊ du-
λὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἡ-
ces regis. ⁊ enim narrauit
γουμένους τοῦ βασιλέως. καὶ γὰρ ἐπιδιηγήσα
eis ꝟba regine: ⁊ ꝗcō
το αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσσης, καὶ ὡς ἀν
tradixit regi. ſicut ergo ꝯtradixit regi
τεῖπε τῷ βασιλεῖ. ὡς οὖν ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ
artaxerxi: ſic hodie regna reli
ἀρταξέρξῃ, οὕτως σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοι-
qua ꝑncipū pſaꝝ ⁊ medoꝝ cū au-
παὶ τῶν ἀρχόντων περσῶν καὶ μήδων ἀκούσα-
dierit ea q̄ regi dicta ſunt ab ea: aude
σαι τὰ τῷ βασιλεῖ λεχθέντα ὑπ᾽ αὐτῆς, τολμή-
bunt ſimilr̄ inhonorare viros ſuos. ſi ergo vi
σουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν. εἰ οὖν δο
deť regi: ꝑcipiat edictū regiū ⁊ ſcri
κεῖ τῷ βασιλεῖ, προσταξάτω βασιλικὸν καὶ γρα
bať iuxta leges medoꝝ ⁊ perſaꝝ: ⁊
φήτω κατὰ τοὺς νόμους μήδων καὶ περσῶν, καὶ
ne aliter vtať: neq̧ ingrediať vltra regi
μὴ ἄλλως χρησάσθω, μηδὲ εἰσελθέτω ἔτι ἡ βασί-
na ad eū: ⁊ regnū eius det
λισσα πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς δό-
rex mulieri meliori ea. ⁊ au
τω ὁ βασιλεὺς γυναικὶ κρείττονι αὐτῆς. καὶ ἀκου
diať lex q̄ a rege: quācūq̧ fece
σθήτω ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὃν ἂν ποι
rit in regno ſuo. ⁊ ſic oēs
ῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. καὶ οὕτως πᾶσαι
mulieres deferēt honorē vi-
αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδρά-
ris ſuis a paupe vſq̧ ad
σιν ἑαυτῶν ἀπὸ πτωχοῦ ἕως

C

D

diuitē. ⁊ placuit verbū regi ⁊
πλουσίου. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ
principib⁹. ⁊ fecit rex ſicut
τοῖς ἄρχουσι. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ
locutus eſt memucha. ⁊ miſit in om-
ἐλάλησεν ὁ μεμουχά. καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶ-
ne regnū per regionē: iuxta
σαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν, κατὰ τὴν
loq̄lā eoꝝ: itaq̄ fuit timor eis in
λέξιν αὐτῶν, ὥστε εἶναι φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς
domib⁹ ſuis.
οἰκίαις αὐτῶν. Ca. 2.

A Et poſt ſmones hos: ceſſa-
Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐκόπα-
uit rex ab indignatiōe: ⁊ memor fuit
σεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ, καὶ ἐμνήσθη τῆς
aſti: reminiſcēs que locuta fuit ⁊ quomō cōdē-
ἀστί, μνημονεύων ὅσα ἐλάλησε καὶ ὡς κατέ-
nauit eā. ⁊ dixerūt miniſtri re-
κρινεν αὐτήν. καὶ εἶπον οἱ διάκονοι τοῦ βασι-
gis: q̄rant regi puelle īcorrupte
λέως, ζητηθήτω τῷ βασιλεῖ κοράσια ἄφθορα
pulchre ſpecie. ⁊ ſtatuet rex
καλὰ τῷ εἴδει. καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς
regionū p̄ncipes in vniuerſis ꝓuinciis re-
κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βα-
gni ſui: ⁊ eligant puellas
σιλείας αὐτοῦ, καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια
virgines pulchras ſpecie in ſuſan ciui
παρθενικὰ καλὰ τῷ εἴδει εἰς σοῦσαν τὴν πό-
tatē in domū feminaꝝ: ⁊ tradant
λιν εἰς τὸν γυναικῶνα, καὶ παραδοθήτωσαν
eunucho regis cuſtodi mu
τῷ εὐνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυ-
lieꝝ: ⁊ dent vnguēta ⁊ reliq̄ cu-
ναικῶν, καὶ δοθήτω σμῆγμα καὶ ἡ λοιπὴ ἐπιμέ-
ra. ⁊ mulier q̄cūq̄ placuerit regi: re-
λεια. καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ, βα-
gnabit pro aſti. ⁊ placuit regi
σιλεύσει ἀντὶ ἀστί. καὶ ἤρεσε τῷ βασιλεῖ τὸ
res: ⁊ fecit ſic. homo erat
πρᾶγμα, καὶ ἐποίησεν οὕτως. καὶ ἄνθρωπος ἦν
iudeus in ſuſis ciuitate: ⁊ nomē ei
ἰουδαῖος ἐν σούσοις τῇ πόλει, καὶ ὄνομα αὐ-
mardoche⁹ filius iairu filij ſemei filij
τῷ μαρδοχαῖος ὁ τοῦ ἰαείρου τοῦ σεμεΐ τοῦ
ciſei de tribu beniamin: q̄ fuerat captiu⁹
κισαίου ἐκ φυλῆς βενιαμίν, ὃς ἦν αἰχμάλω-
ex hieruſalē: quā captiuauit nabu-
τος ἐξ ἱερουσαλήμ, ἣν ᾐχμαλώτευσε ναβου-
4.Re. chodonoſor rex babylonis. ⁊ erat huic
24.f. χοδονόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος. καὶ ἦν τού-
puella nutrita filia fratris patris
τῳ παῖς θρεπτὴ θυγάτηρ ἀδελφοῦ πατρὸς
ſui: ⁊ nomē ei eſther. cū aūt trāſmi-
αὐτοῦ, καὶ ὄνομα αὐτῇ ἐσθήρ. ἐν δὲ τῷ μεταλ-
graſſēt ei⁹ parētes: erudiuit eā
λάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς, ἐπαίδευσεν αὐτὴν
B ſibi in vxorē. ⁊ erat puella pulchra
ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν
ſpecie. ⁊ qn̄ auditū eſt regis
τῷ εἴδει. καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως
imperiū cōgregate ſunt multe puelle in ſu
πρόσταγμα συνήχθησαν πολλὰ κοράσια εἰς σοῦ-
ſan ciuitatē ſub manu agai. ⁊ ducta fuit
σαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα ἀγαΐ. καὶ ἤχθη ἐ-
eſther ad gai cuſtodē mulieꝝ. ⁊
σθὴρ πρὸς γαῒ τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν. καὶ
placuit ei puella: ⁊ inuenit grām co
ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον, καὶ εὗρε χάριν ἐνώ-
ram eo.
πιον αὐτοῦ.

minorū deferāt maritis ſuis honorē. Placuit cōſiliū eius regi & principibus: fecitq̄ iuxta cōſiliū mamucha: & miſit epiſtolas ad vniuerſas prouincias regni ſui: vt queq̄ gens audire & legere poterat diuerſis linguis & lrīs: eſſe viros principes ac maiores in domib⁹ ſuis: & hoc ꝑ cūctos ꝑpl̄os diuulgari.

2.

His itaq̄ geſtis: poſtq̄ regis aſueri indignatio deferbuerat: recordatus eſt vaſthi q̄ feciſſet vel que paſſa eſſet. Dixeruntq̄ pueri regis ac miniſtri eius. Querantur regi puelle virgines ac ſpecioſe: & mittantur qui conſiderent per vniuerſas prouintias puellas ſpecioſas & virgines: & adducāt eas ad ciuitatē ſuſan & tradant eas in domū feminarū ſub māu egei eunuchi qui eſt p̄poſitus & cuſtos mulierū regiarū: & accipiant mundū muliebrē & cetera ad vſus neceſſaria. Et q̄cunq̄ īter oēs oculis regis placuerit: ipſa regnet ꝓ vaſthi. Placuit ſmo regi: & ita vt ſuggeſſerāt iuſſit fieri. Erat vir iudeus in ſuſis ciuitate: vocabulo madocheus fili⁹ iair: filij ſemei: filij cis: de ſtirpe gemini. qui trāſlatus fuerat de hieruſalē tempore quo iechoniam regem iuda nabuchodonoſor rex babylonis trāſtulerat: q̄ fuit nutriti⁹ filie fr̄is ſui ediſſe q̄ altero noīe vocabatur heſter: & vtrūq̄ parentem amiſerat: pulchra nimis & decora facie. Mortuiſq̄ patre ei⁹ ac mr̄e: mardoche⁹ ſibi eā adoptauit in filiā. Cūq̄ ꝑcrebruiſſet regis īperiū: & iuxta mādatū illi⁹ multe pulchre virgines adducerentur ſuſan: & egeo traderentur eunucho: heſter quoq̄ īter ceteras puellas ei tradita ē: vt ſuaretur ī nūero femiarū. q̄ placuit ei & īuenit grām in cōſpectu illius

קָטָן: וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ	יטב
וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּדְבַר	שור עשה
מְמוּכָן: וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל	שלח
מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל מְדִינָה	דין
וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל עַם וָעָם	
כִּלְשׁוֹנוֹ לִהְיוֹת כָּל אִישׁ שֹׂרֵר	היה
בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹ:	דבר לשן
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	Cap. ij.
כְּשֹׁךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ	שכך יחם
זָכַר אֶת וַשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר עָשָׂתָה	עשה
וְאֵת אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֶיהָ: וַיֹּאמְרוּ	גזר אמר
נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ	שרת בקש
לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מַרְאֶה:	בתל טוב
וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל	ראה פקד
מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצוּ אֶת כָּל	קבץ
נַעֲרָה בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה אֶל	
שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים אֶל	נשה
יַד הֵגֶא סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים	סרס
וְנָתוֹן תַּמְרוּקֵיהֶן: וְהַנַּעֲרָה אֲשֶׁר	נתן מרק
תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת	יטב מלך
וַשְׁתִּי וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ	
וַיַּעַשׂ כֵּן: אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן	עשה ידה
הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן	
שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: אֲשֶׁר	
הָגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם הַגֹּלָה אֲשֶׁר	גלה
הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה אֲשֶׁר	
הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיְהִי אֹמֵן	היה
אֶת הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת דֹּדוֹ כִּי	
אֵין לָהּ אָב וָאֵם וְהַנַּעֲרָה יְפַת תֹּאַר	יפה
וְטוֹבַת מַרְאֶה וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ	ראה
לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי לוֹ לְבַת: וַיְהִי בְּהִשָּׁמַע	בנה
דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ נְעָרוֹת	קבץ
רַבּוֹת אֶל שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל יַד	רבב
הֵגָי וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ	לקח
אֶל יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים: וַתִּיטַב	נשה יטב
הַנַּעֲרָה בְעֵינָיו וַתִּשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו	נשא פנה

© Biblioteca Nacional de España

וַיְבַהֵל אֶת תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת מָנוֹתֶהָ בָּהַל מָנָה
לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת נָתַן
הָרְאֻיוֹת לָתֶת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ רָאָה
וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית שָׁנָה
הַנָּשִׁים׃ לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת נָגַד
עַמָּהּ וְאֶת מוֹלַדְתָּהּ כִּי מָרְדֳּכַי צִוָּה יָלַד
עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תַגִּיד׃ וּבְכָל יוֹם
וָיוֹם מָרְדֳּכַי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר הָלַךְ
בֵּית הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת שְׁלוֹם יָדַע שָׁלַם
אֶסְתֵּר וּמַה יֵּעָשֶׂה בָּהּ׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר עָשָׂה נָגַע
נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ תּוּר
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הֱיוֹת לָהּ כְּדָת הָיָה
הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵּן שָׁנָה
יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים מָלֵא יוֹם
בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים מָרַק
בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים׃ וּבָזֶה
הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל בּוֹא
אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ אָמַר נָתַן
מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל שׁוּב
בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל יַד שַׁעַשְׁגַז שָׁנָה
סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא סָרַס
תָבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חָפֵץ בּוֹא
בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם׃ וּבְהַגִּיעַ קָרָא נָגַע
תֹּר אֶסְתֵּר בַּת אֲבִיחַיִל דֹּד מָרְדֳּכַי דּוֹד
אֲשֶׁר לָקַח לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל
הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם
אֶת אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס הַמֶּלֶךְ אָמַר
שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת נָשָׂא הָיָה
חֵן בְּעֵינֵי כָּל רֹאֶיהָ׃ וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר רָאָה לָקַח
אֶל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל בֵּית
מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא עָשַׂר
חֹדֶשׁ טֵבֵת בִּשְׁנַת שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ׃ שָׁנָה
וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל אָהַב
הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו נָשָׂא פָּנָה
מִכָּל הַבְּתוּלוֹת וַיָּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בָּתַל שׂוּם

Et precepit eunucho vt acceleraret mundū muliebrē & traderet ei ptes ſuas: & ſeptē puellas ſpecioſiſſimas de domo regis: & tam ipſam q̄ pediſſequas ei⁹ ornaret atq; excoleret. Que noluit indicare ei populū & patriā ſuam. Mardoche⁹ enī preceperat ei vt de hac re oīno reticeret: q deambulabat quotidie ante veſtibulum dom⁹ in qua electe virgines ſeruabantur: curam agens ſalutis heſter: & ſcire volēs qd ei accideret. Cu; aūt veniſſet tp̄s ſingularū p ordinē puellarū vt intrarēt ad regē expletis oīb⁹ q̄ ad cultū muliebrē ptinebāt: mēſis duodecim⁹ vertebatur ita dumtaxat vt ſex menſibus oleo vngerētur myrrhino: & aliis ſex quibuſdā pigmentis & aromatib⁹ vterentur. Ingrediētesq; ad regē: quicquid poſtulaſſent ad ornatū pertinēs accipiebāt: & vt eis placuerat compoſite: de triclinio feminaꝝ ad regis cubiculū tranſibāt. Et que itrauerat veſpe egrediebatur mane: atq; inde in ſcdās edes deducebātur q̄ ſub manu ſaſagazi eunuchi erant: q cōcubinis regis preſidebat: nec hēbat ptētem ad regē vltra redeūdi: niſi voluiſſet rex & eā venire iuſſiſſet ex noīe. Euoluto aūt tpe p ordinē: inſtabat dies q̄ heſter filia abiahil fris mardochei quā ſibi adoptauerat in filiā debe ret intrare ad regem. Que nō q̄ſiuit muliebrē cultū: ſed q̄cunq; voluit egeus eunuchus cuſtos virginū hec ei ad ornatū dedit. Erat enī formoſa valde: & icredibili pulchritudine oīm oculis gratioſa & amabilis videbatur. Ducta ē itaq; ad cubiculū regis aſueri mēſe decimo q vocabatur thebeth: ſeptio anno regni eius: & adamauit eam rex pluſquam omnes mulieres: habuitq; gratiam & miām coram eo ſuper oēs mulieres: & poſuit diadema regni

ꝛ feſtinauit dare ei vnguentū ꝛ par-
καὶ ἔσπευσε δοῦναι αὐτῇ τὸ σμῆγμα καὶ τὴν με-
tem: ꝛ ſeptē puellas deſignatas
ρίδα, καὶ τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰ ἀποδεδειγμένα
ei de domo regis. ꝛ vſus eſt ea bene
αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ. καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς
ꝛ ancillis eius in domo mulieꝝ. ꝛ
καὶ ταῖς ἅβραις αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶνι. καὶ
nō indicauit eſther gen⁹ ſuū neq; pa
οὐχ ὑπέδειξεν ἐσθὴρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πα
triā. nā mardoche⁹ p̄ceperat ei nō
τρίδα. ὁ γὰρ μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ
ānūtiare. p ſingulos aūt dies deambulabat
ἀναγγεῖλαι. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν περιεπάτει ὁ
mardoche⁹ iuxta aulā muliebrē:
μαρδοχαῖος κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν,
obſeruās qd eſther cōtingeret. hoc enim
ἐπισκοπῶν τί ἐσθὴρ συμβήσεται. οὗτος γὰρ
erat tp̄s puelle vt introiret ad re-
ἦν καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασι-
gem cū impleret mēſes duodecim: ſic
λέα ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δεκαδύο. οὕ-
enim implenť dies cura-
τως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θερα-
tionis. mēſes ſex in aromatib⁹ ꝛ in
πείας. μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασι καὶ ἐν τοῖς
pigmētis mulieꝝ: ꝛ mēſes ſex vnguū
σμίγμασι τῶν γυναικῶν, καὶ μῆνας ἓξ ἀλεί-
tur myrrhino oleo: ꝛ tūc ingredi-
φονται σμυρνίνῳ ἐλαίῳ, καὶ τότε εἰσπο-
unť ad regē. ꝛ cuicūq; dixiſſ;
ρεύονται πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ᾧ ἂν εἴπῃ
vt daret ipā; vt ingrederet ad eū a
παραδώσειν αὐτὴν συνεισέρχεσθαι αὐτῷ ἀπὸ
domo mulieꝝ vſq; ad domū regis: veſpere
τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων, δείλης
ingrediť. ꝛ ad veſperā regrediť
εἰσπορεύεται. καὶ πρὸς ἑσπέραν ἀποτρέχει
in domū mulieꝝ ſecundā: vbi gai eu
εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δεύτερον, οὗ γαὶ ὁ εὐ
nuchus regis cuſtos mulieꝝ:
νοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν,
ꝛ nō ampli⁹ ingrediť ad regē:
καὶ οὐκέτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα,
niſi vocareť nomine. cū aūt adimplereť
ἐὰν μὴ κληθῇ ὀνόματι. ἐν δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι
tēpus eſther filie abichail fra-
τὸν χρόνον ἐσθὴρ τῆς θυγατρὸς ἀβιχαὶλ ἀδελ
tris patris mardochei vt intraret ad re
φοῦ πατρὸς μαρδοχαίου εἰσελθεῖν εἰς τὸν βα
gē: nihil ſpreuit eoꝝ q̄ mādauit ei
σιλέα, οὐδὲν ἠθέτησεν ὧν ἐνετείλατο αὐτῇ ὁ
eunuchus cuſtos mulieꝝ. erat.n. eſther
εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν. ἦν γὰρ ἐσθὴρ
inueniens gr̄am apud oēs viden-
εὑρίσκουσα χάριν παρὰ πάντων τῶν βλεπόν
tes eā. ꝛ introiuit eſther ad artaxer-
των αὐτήν. καὶ εἰσῆλθεν ἐσθὴρ πρὸς ἀρταξέρ
xen regem decimo menſe q̄ eſt te-
ξην τὸν βασιλέα τῷ δεκάτῳ μηνὶ ὅς ἐστιν τη
beth: ſeptimo anno regni ei⁹.
βήθ, τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
ꝛ adamauit rex eſther: ꝛ inuenit gr̄am
καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς ἐσθὴρ, καὶ εὗρε χάριν
vltra oēs virgines. ꝛ impoſuit
παρὰ πάσας τὰς παρθένους. καὶ ἐπέθηκεν
ei diadema
αὐτῇ τὸ διάδημα

mulíebre. ⁊ fecit rex cóuiuiū oī
ὁ γυναικεῖον. καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶ
bꝰ amicis ſuis ⁊ poteſtatibꝰ in die
σι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐπὶ ἡμέ
D bus ſeptē: ⁊ exaltauit nuptias eſther: ⁊ remiſſionē
ρας ἑπτὰ, καὶ ὕψωσε τοὺς γάμους ἐσθήρ, καὶ ἄφεσιν
fecit his q̄ ſub regno ſuo. at mardo=
ἐποίησε τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. ὁ δὲ μαρδο=
cheus inſeruiebat in aula at eſther nō demō=
χαῖος ἐθεράπευεν ἐν τῇ αὐλῇ. ἡ δὲ ἐσθὴρ οὐχ ὑπέ=
ſtrauit patriā ſuā: ſic enim mādauerat
δειξε τὴν πατρίδα αὐτῆς, οὕτως γὰρ ἐνετείλατο
ei mardocheꝰ: vt timeret deū ⁊ faceret
αὐτῇ μαρδοχαῖος, φοβεῖσθαι τὸν θεὸν καὶ ποιεῖν
precepta eius ſicut erat cū eo. ⁊
τὰ προστάγματα αὐτοῦ καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ
eſther nō mutauit educationē ſuā. ⁊ cōtriſtati
ἐσθὴρ οὐ μετήλλαξε τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς. καὶ ἐλυπή=
Infra. 6.a.⁊ infra.12.a. ſunt duo eunuchi regis ⁊ pincipes
θησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἀρχι
cuſtodie corporis: eoꝙ adductꝰ ē mardocheus: ⁊
σωματοφύλακες, ὅτι προήχθη μαρδοχαῖος, καὶ
q̄rebāt interficere artaxerxē regē.
ἐζήτουν ἀποκτεῖναι ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα.
⁊ patefactū ē mardocheo verbū: ⁊ ſignificauit il
καὶ ἐδηλώθη μαρδοχαίῳ ὁ λόγος, καὶ ἐσήμανεν αὐ
lud eſther: ⁊ ipa manifeſtauit regi
τὴν τῇ ἐσθήρ, καὶ αὐτὴ ἐνεφάνισε τῷ βασιλεῖ τὰ
inſidias. at rex examinauit duos
τῆς ἐπιβουλῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασε τοὺς δύο
eunuchos ⁊ ſuſpēdit eos. ⁊ iuſſit
εὐνούχους καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς. καὶ ἐπέταξεν ὁ
rex vt ſcriberet in memoriali in re
βασιλεὺς καταγράψαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βα
gia bibliotheca pro beneuolētia mardochei
σιλικῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὲρ τῆς εὐνοίας μαρδοχαίου
in laude.
ἐν ἐγκωμίῳ. Ca.3.

A infra.eo POſt hec exaltauit rex arta
Μετὰ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς ἀρτα
xerxes amā filiū amadathu ugeū: ⁊ exaltauit eū:
ξέρξης ἀμὰν τὸν ἀμαδάθου βουγαῖον, καὶ ὕψωσεν αὐ
⁊ pꝛiꝰcedebat oībus amicis ſu=
τόν, καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐ=
is. ⁊ oēs q̄ in aula adorabāt eū:
τοῦ. καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσεκύνουν αὐ=
ſic enim pceperat rex vt facerēt.
τῷ, οὕτως γὰρ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι.
at mardocheus nō adorabat eū. ⁊ dixe=
ὁ δὲ μαρδοχαῖος οὐ προσεκύνει αὐτῷ. καὶ ἐλά=
rūt q̄ in aula regis mardocheo:
λησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως μαρδοχαίῳ,
mardochee q̄d obaudis q̄ a re
μαρδοχαῖε τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασι=
ge dicuntur: per ſingulos dies loquebanť ei:
λέως λεγόμενα, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῷ,
⁊ nō obediuit eis. ⁊ nūciauerunt
καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτοῖς. καὶ ὑπέδειξαν τῷ
amā mardocheū regis dictis cō=
ἀμὰν μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις ἀν
tradicentē: ⁊ nūtiauit eis mardoche=
τιτασσόμενον, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖ
us: q̄m iudeus eſt. ⁊ cognoſcens amā φ nō
ος, ὅτι ἰουδαῖός ἐστι. καὶ ἐπιγνοὺς ἀμὰν ὅτι οὐ
adorat eū mardocheus: irat' eſt valde:
προσκυνεῖ αὐτῷ μαρδοχαῖος, ἐθυμώθη σφόδρα,

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
B ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

in capite eius: fecitq̄ʒ eā
regnare in loco vaſthi.
Et iuſſit cōuiuiū prepa
rari pmagnificū cūctis
principibꝰ & ſuis ſuis &
p cōiunctione & nuptiis
heſter. Et dedit requiē
vniuerſis prouintiis: ac
dona largitus eſt iuxta
magnificentiā pricipalē.
Cūq̄ʒ & ſcd̄o q̄rerentur
virgīes & cōgregarētur
mardocheꝰ manebat ad
ianuā regis: necdū pdide
rat heſter patriā & po
pulū ſuū: iuxta mādatū
eius. Quicquid enim
ille precipiebat: obſer=
uabat heſter: & ita cūcta
faciebat: vt eo tpe ſolita
erat quo eā paruulā nu
triebat. Eo igitur tēpore
quo mardocheꝰ ad regis
ianuā morabatur: irati
ſunt bagathā & thares
duo eunuchi regis q̄ ia
nitores erant & in primo
palatii limine reſidebāt:
volueruntq̄ʒ inſurgere in
regē & occidere eū. Qd̄
mardocheū non latuit.
Statimq̄ʒ nūciauit regie
heſter: & illa regi ex no
mine mardochei q ad ſe
rem detulerat. Queſitū
eſt & īuentū: & appēſus ē
vterq̄ʒ eorū in patibulo.
Mandatūq̄ʒ ē hiſtoriis: &
ānalibꝰ traditū corā rege.

POſt hec 3.
rex aſſuerus exalta
uit aman ꝏꝏꝏ
filiū amadathi qui erat
de ſtirpe agag: & poſuit
ſolium eius ſuper oms
principes quos ꝏꝏ
habebat. Cunctiq̄ʒ ſer=
ui regis qui ꝏꝏꝏ
in foribꝰ palatii verſabā
tur flectebant genua: &
adorabāt aman. Sic enī
preceperat eis īperator.
Solꝰ mardocheꝰ nō fle
ctebat genu: neq̄ʒ adora
bat eū. Cui dixerūt pueri
regis q ad fores palatii
reſidebant. Cur pter ce=
teros non obſeruas ꝏꝏ
mandatum regis? Cūq̄ʒ
hoc crebrius dicerent:
& ille nollet audire: nū
ciauerunt ꝏꝏꝏ
aman: ſcire cupientes
vtrū pſeueraret in ſnīa.
Dixerat enim eis ſe eſſe
iudeū. Quod cū audiſſet
aman & expimēto pbaſ
ſet φ mardocheꝰ nō ſibi
flecteret genu: nec ſe a
doraret: iratus eſt valde:
& ꝓ nihilo duxit in vnū

בראשה וימליכה תחת ושתי׃ | מלך
ויעש המלך משתה גדול לכל | עשה שתה
שריו ועבדיו את משתה אסתר | גדל שור
והנחה למדינות עשה ויתן | נוח מדן
משאת כיד המלך׃ ובהקבץ | נתן נשא
בתולות שנית ומרדכי ישב בשער | קבץ שנה
המלך׃ אין אסתר מגדת מולדתה | נגד ילד
ואת עמה כאשר צוה עליה
מרדכי ואת מאמר מרדכי אסתר | אמר
עשה כאשר היתה באמנה אתו׃ | היה
בימים ההם ומרדכי ישב בשער | יום
המלך קצף בגתן ותרש שני | שנה
סריסי המלך משמרי הסף | סרס
ויבקשו לשלח יד במלך אחשורש׃ | בקש
ויודע הדבר למרדכי ויגד | ידע נגד
לאסתר המלכה ותאמר אסתר | אמר
למלך בשם מרדכי׃ ויבקש הדבר
וימצא ויתלו שניהם על עץ ויכתב | מצא תלה
בספר דברי הימים לפני המלך׃ | כתב פנה

Cap. iij.

אחר הדברים האלה
גדל המלך אחשורוש את המן
בן המדתא האגגי וינשאהו וישם | נשא שום
את כסאו מעל כל השרים אשר | שור
אתו׃ וכל עבדי המלך אשר
בשער המלך כרעים ומשתחוים | שחה
להמן כי כן צוה לו המלך ומרדכי
לא יכרע ולא ישתחוה׃ ויאמרו | כרע
עבדי המלך אשר בשער המלך
למרדכי מדוע אתה עובר את | מדע עבר
מצות המלך׃ ויהי כאמרם אליו | צוה היה
יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו | נגד
להמן לראות היעמדו דברי | ראה עמד
מרדכי כי הגיד להם אשר הוא
יהודי׃ וירא המן כי אין מרדכי | ראה
כרע ומשתחוה לו וימלא המן | מלא
חמה׃ ויבז בעיניו לשלח יד | בזה

© Biblioteca Nacional de España

בְּמָרְדֳּכַי לְבַדּוֹ כִּי הִגִּידוּ לוֹ אֶת עַם כָּבַד
מָרְדֳּכָי וַיְבַקֵּשׁ הָמָן לְהַשְׁמִיד אֶת בָּקַשׁ שָׁמַד
כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מַלְכוּת כֹּל
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַם מָרְדֳּכָי׃ בַּחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן בִּשְׁנַת
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
הִפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לִפְנֵי הָמָן נָפַל פָּנָה
מִיּוֹם לְיוֹם וּמֵחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים
עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אָמַר
לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד יָשָׁה
מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל פָּזַר פָּרַד
מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מָדַן שָׁנָה
מִכָּל עָם וְאֶת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם
עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין שֹׁוֶה לְהַנִּיחָם׃ יָנַח
אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכָּתֵב לְאַבְּדָם כָּתַב
וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל שָׁקַל
עַל יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל עָשָׂה לָאַךְ
גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ בּוֹא סוּר
מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן הַמְּדָתָא נָתַן
הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צוּר יָדָה
לְהָמָן הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת נָתַן
בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי עָשָׂה קָרָא
הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלוֹשָׁה
עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה
הָמָן אֶל אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶל
הַפַּחוֹת אֲשֶׁר עַל מְדִינָה וּמְדִינָה פָּחָה
וְאֶל שָׂרֵי עַם וָעָם מְדִינָה וּמְדִינָה שׂוּר
כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ בְּשֵׁם
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ נִכְתָּב וְנֶחְתָּם כָּתַב חָתַם
בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ׃ וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים בְּיַד שָׁלַח
הָרָצִים אֶל כָּל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ רוּץ
לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל שָׁמַד
הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים נָשָׁה
בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ
שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם
לָבוֹז׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בָּזַז נָתַן

mardocheũ mittere ma
nus ſuas: audierat enĩ ꝙ
eſſet gentis iudee: magiſ
qꝫ volunt ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
omnem iudeorum qui
erant in regno ꝏꝏꝏ
aſſueri perdere natio=
nem. Menſe ꝏꝏꝏꝏꝏ
primo cuius vocabulũ
eſt niſan anno ꝏꝏꝏꝏ
duodecimo regni aſſue
ri ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
miſſa eſt ſors in vrna: q̃
hebraice dicitur phur co
rã aman q̃ die & q̃ mẽſe
gens iudeorũ deberet in
terfici: & exiuit menſis
duodecimꝰ qui vocatur
adar. Dixitqꝫ amã regi
aſſuero. Eſt ppl's p oẽs
ꝓuincias regni tui diſ=
perſus & a ſe mutuo ſe=
paratus: nouis vtens le=
gibus & cerimoniis: ꝏ
& inſup regis ſcita con
tẽnens. Et optime noſti
ꝙ non expediat regno
tuo vt inſoleſcat per licen
tia. Si tibi placet decer
ne vt pareat: ꝏꝏꝏꝏꝏ
& decem milia talento=
rum appendam arcariis
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ꝏꝏꝏꝏꝏ
gaze tue. Tulit ergo
rex anulũ q̃ vtebatur
de manu ſua: & dedit eũ
amã filio amadathai de
progenie agag hoſti iu=
deorum: dixitqꝫ ꝏꝏꝏ
ad eum. Argentũ qđ tu
polliceris tuũ ſit: đ ppl'o
age quod tibi placet.
Vocatiqꝫ ſunt ſcribe ꝏ
regis menſe primo ni=
ſan: tertiadecima ꝏꝏ
die eiuſdem menſis &
ſcriptum eſt vt iuſſerat
aman ad omnes ſatra=
pas regis & ꝏꝏꝏꝏ
iudices ꝓuinciarũ diuer
ſarũqꝫ gentiũ: vt queqꝫ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
gens legere poterat & au
dire ꝓ varietate linguarũ
ex nomine regis aſſueri
& littere ſignate ꝏꝏꝏ
ipſius anullo miſſe
ſunt per ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
curſores regis ad vni=
ueſas ꝓuĩcias: vt occide
rent atqꝫ delerent oĩes
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
iudeos a puero vſqꝫ ad
ſenẽ puulos & mulieres
vno die: hoc eſt tertiode
cimo menſis ꝏꝏꝏꝏꝏ
duodecimi qui vocatur
adar: & bona eorum ꝏ
diriperent. Summa aũt
epiſtolarum hec fuit: vt

τ decreuit delere oẽs q̃ ſub
καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν
artaxerxis regno iudeos. τ fecit decre=
ἀρταξέρξου βασιλείαν ἰουδαίους. καὶ ἐποίησε ψήφι=
tũ in anno duodecimo regni artaxerxis:
σμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας ἀρταξέρξου,
τ miſit ſortes diez ex die: τ mẽſez ex mẽ
καὶ ἔβαλε κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ μῆνα ἐκ μη
ſe: vt ꝑderet in vna die genꝰ mardo=
νός, ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος μαρδο=
chei. τ cecidit ſors in quartadeci=
χαίου. καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδε=
ma mẽſis q̃ eſt adar. τ locutꝰ eſt ad
κάτην τοῦ μηνός ὅς ἐστιν ἀδάρ. καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν Infra. 9.c.
regẽ artaxerxẽ dicẽs: eſt gens puer=
βασιλέα ἀρταξέρξην λέγων, ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρ=
ſa int gẽtes in omni regno tuo. at
μένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου. οἱ δὲ
leges eoꝝ extrãee pt oẽs gẽtes. at
νόμοι αὐτῶν ἔξαλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. τὸν δὲ
legi regis nõ obediũt: τ nõ expedit
νόμον τοῦ βασιλέως παρακούουσι, καὶ οὐ συμφέρει Infra. 13.b.
regi dimittere eos: ſi placet regi
τῷ βασιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς, εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ
decernat perdere eos. et ego deſcribã
δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτούς. κἀγὼ διαγράψω
in gazophylaciũ regis argenti talẽto=
εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου ταλαν
rũ decẽ milia. τ tollẽs rex anu
τα μύρια. καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύ
lũ: dedit in manꝰ aman vt ſigillaret in=
λιον, ἔδωκεν εἰς χεῖρας τῷ ἀμὰν σφραγίσαι κα=
xta ſcripta cõtra iudeos. τ di
τὰ τὰ γεγραμμένα κατὰ τῶν ἰουδαίων. καὶ εἶ=
xit rex aman: eqđẽ argentũ habe:
πεν ὁ βασιλεὺς τῷ ἀμάν, τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε, τῷ
at gẽte vtere vt volueris. τ vocati ſunt ſcri=
δὲ ἔθνει χρῶ ὡς θέλεις. καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμ=
be regis mẽſe pꝛimo tertia
ματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαι
decima: τ ſcripſerũt vt iuſſerat amã
δεκάτῃ, καὶ ἔγραψαν ὡς ἐπέταξεν ἀμὰν τοῖς
ducibus τ ꝑncipibꝰ per oẽm regio
στρατηγοῖς καὶ τοῖς ἄρχουσι κατὰ πᾶσαν χώ=
nẽ ab india vſqꝫ ad ethiopiã cen=
ραν ἀπὸ ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας ταῖς ἑκα=
tũ viginti regionibꝰ: et ꝑncipibꝰ
τὸν εἰκοσιεπτὰ χώραις, τοῖς τε ἄρχουσι τῶν
gentiũ iuxta eoꝝ dictionẽ ꝑ artaxerxẽ
ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν διὰ ἀρταξέρξου τοῦ
regẽ. τ miſſum eſt ꝑ ſcriptores in
βασιλέως. καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιογράφων εἰς
artaxerxis regnũ: vt deleret genꝰ
τὴν ἀρταξέρξου βασιλείαν, ἀφανίσαι τὸ γένος
iudeoꝝ in die vna mẽſis duodecimi:
τῶν ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου,
q̃ eſt adar τ diriperẽt bona eo
ὅς ἐστιν ἀδὰρ καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐ
rũ. at exẽplaria epiſtolaꝝ ꝓducta fuerũt
τῶν. τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

A C B D C

© Biblioteca Nacional de España

Infra. s.d.

per regionez: τ imperatū fuit oibus p̄atos eſſe
κατὰ χώραν, καὶ προσετάγη πᾶσιν ἑτοίμους εἶναι
ad diē hūc. ꝓperabat aūt res τ
εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην. ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ
in ſuſas: at rex τ amā epulabant:
εἰς σοῦσαν, ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ἀμὰν ἐκωθωνίζοντο,
turbabat aūt ciuitas.
ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις. Ca. 4.

A Ho mardocheus cognoſcēs qđ cōſūmatū fuerat:
Ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον,
ſcidit veſtimēta ſua τ indutus eſt ſacco τ
διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνεδύσατο σάκκον καὶ
cōſperſus fuit cinere τ ſaliēs p̄ pla=
κατεπάσατο σποδὸν καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλα=
teā ciuitas: clamabat voce magna: tollit gēs
τείας τῆς πόλεως, ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ, αἴρεται ἔθνος
q̄ nihil iniuſte egit. τ venit vſq̧ ad ianuā re=
μηδὲν ἠδικηκώς. καὶ ἦλθεν ἕως τῆς πύλης τοῦ βα=
gis τ ſtetit. nō eni erat ei licitū ingredi in
σιλέως καὶ ἔστη. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἐξὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν
aulā ſaccū habēti τ cinerē. τ in omni regio
αὐλὴν σάκκον ἔχοντι καὶ σποδόν. καὶ ἐν πάσῃ χώ
ne vbi expoſite fuerāt littere: clamoꝛ τ plan=
ρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα, κραυγὴ καὶ κοπε=
ctꝰ τ luctꝰ magnꝰ iudeis: τ ſaccū
τὸς καὶ πένθος μέγα τοῖς ἰουδαίοις, καὶ σάκκον
τ cinerē ſtrauerāt ſibi. τ ingreſſe ſūt
καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς. καὶ εἰσῆλθον αἱ

B ancille τ eunuchi regine: τ āuūtiaue
ἅβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλίσσης, καὶ ἀνήγγει
rūt ei. τ turbata fuit cū audiuit qđ factū fuerat:
λαν αὐτῇ. καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός,
τ miſit oꝛnare mardocheū: τ auferre
καὶ ἀπέστειλε στολίσαι τὸν μαρδοχαῖον, καὶ ἀφελέσθαι
eius ſaccū. ille aūt nō ꝑſuaſus ē. at eſther vo=
αὐτοῦ τὸν σάκκον. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη. ἡ δὲ ἐσθὴρ προ=
cauit athach eunuchū ſuū q̄ aſta
σεκαλέσατο ἀθὰχ τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς ὃς παρειστή=
bat ei: τ miſit vt ſciret ip̄a a mar
κει αὐτῇ, καὶ ἀπέστειλε μαθεῖν αὐτὴ παρὰ τοῦ μαρ
docheo rē diligēt. at mardocheus indicauit ei
δοχαίου τὸ ἀκριβές. ὁ δὲ μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐ
qđ factū fuerat τ ꝓmiſſionē quā ꝓmiſit
τῷ τὸ γεγονὸς καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο
amā regi in theſauꝝ talentoꝝ decē milia:
ἀμὰν τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν ταλάντων μυρίων,
vt p̄deret iudeos: τ exēplar qđ
ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς ἰουδαίους. καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ
in ſuſis expoſitū vt p̄derēt eos:
ἐν σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ τοῦ ἀπολέσθαι αὐτούς,
dedit ei vt indicaret eſther. τ dixit ei: vt p̄eci
ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ ἐσθήρ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐντεί
peret ei ingrediēti petere a re
λασθαι αὐτῇ εἰσελθούσῃ παραιτήσασθαι τὸν βα
ge: τ dep̄recari cū pro ꝑp̄lo memoꝛ
σιλέα, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν περὶ τοῦ λαοῦ μνησθεῖ
dieꝝ humilitatis tue: vt nutrita fuiſti in ma
σα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου, ὡς ἐτράφης ἐν χει
nu mea: qꝛ amā ſecundus a rege: lo=
ρί μου, διότι ἀμὰν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ, ἐλά
cutꝰ ē cōtra nos in moꝛtē: inuoca dn̄m:
λησε καθ᾽ ἡμῶν εἰς θάνατον, ἐπικάλεσαι τὸν κύριον,
τ loquere regi p̄ronobis. τ libera nos

C καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν. καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς
a moꝛte. ingreſſus aūt athach: locutꝰ fuit eſther
ἐκ θανάτου. εἰσελθὼν δὲ ὁ ἀθάχ, ἐλάλησεν ἐσθὴρ
omnia verba hec. dixit aūt eſther ad
πάντας τοὺς λόγους τούτους. εἶπε δὲ ἐσθὴρ πρὸς
athach: vade ad mardocheū: τ dic:
ἀθάχ, πορεύθητι πρὸς μαρδοχαῖον, καὶ εἶπον,
ꝙ gētes oēs regni
ὅτι τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας

oēs prouintie ſcirent & parent ſe ad predictā diem. Feſtinabant curſores qui miſſi erant regis imperiū explere. Statimq̧ in ſuſis pependit edictum: rege & aman celebrāte cōuiuiū: & cūctis iudeis q in vrbe erāt flentibus. 4.

Quē cū audiſſet mardocheus ſcidit veſtimenta ſua & indutꝰ eſt ſacco ſpargēs cinerē capiti: & in platea medie ciuitatis voce magna clamabat: oſtendēs amaritudinē animi ſui: & hoc eiulatu vſq̧ ad fores palatii gradiēs. Non ei erat licitū indutū ſacco aulā regis intrare. In oībus q̧q̧ ꝓuītiis oppidis ac locis ad q̄ crudele regis dogma ꝑuenerat: planctus ingens erat apud iudeos: ieiuniū: vlulatꝰ & fletus: ſacco & cinere multis p̄ ſtratu vtentibꝰ. Igreſſe autē ſunt puelle heſter & eunuchi: nūciauerūtq̧ ei. Quod audiēs conſternata eſt: & veſtē miſit vt ablato ſacco indueret eā: quā accipere noluit. Accitoq̧ athach eunucho quē rex miniſtrum ei dederat: precepit vt iret ad mardocheum & diſceret ab eo cur hoc faceret. Egreſſuſq̧ athach iuit ad mardocheum: & īuenit eū ſtantē in platea ciuitatis ante oſtiū palatii. q̄ īdicauit ei omnia que acciderāt: quomodo aman promiſiſſet vt in theſauros regis pro iudeorum nece inferret argentum. Exēplar quoq̧ edicti quod pendebat in ſuſis dedit ei vt regine oſtenderet: & moneret eam vt intraret ad regem & deprecaretur eum pro populo ſuo. Regreſſus athach nūciauit heſter oīa que mardocheus dixerat. Que reſpōdit ei: & iuſſit vt diceret mardocheo. Omnes ſerui regis & cuncte que ſubditione eius ſunt

בכל מדינה ומדינה גלוי לכל | גלה
העמים להיות עתידים ליום הזה׃ | היה עתד
הרצים יצאו דחופים בדבר המלך | דחף
והדת נתנה בשושן הבירה והמלך
והמן ישבו לשתות והעיר שושן | שתה בוך
נבוכה׃ ומרדכי ידע | Cap. iiij.
את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי | עשה קרע
את בגדיו וילבש שק ואפר ויצא | לבש
בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה | זעק גדל
ומרה׃ ויבוא עד לפני שער המלך | מרר בוא
כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש | פנה
שק׃ ובכל מדינה ומדינה מקום | מדן קום
אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל | נגע
גדול ליהודים וצום ובכי ומספד | בכה ספד
שק ואפר יצע לרבים׃ ותבואינה | רבב בוא
נערות אסתר וסריסיה ויגידו לה | סרס נגד
ותתחלחל המלכה מאד ותשלח | חול שלח
בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר | לבש סור
שקו מעליו ולא קבל׃ ותקרא | קרא
אסתר להתך מסריסי המלך אשר
העמיד לפניה ותצוהו על מרדכי | עמד פנה
לדעת מה זה ועל מה זה׃ ויצא | צוה ידע
התך אל מרדכי אל רחוב העיר | רחב
אשר לפני שער המלך׃ ויגד לו
מרדכי את כל אשר קרהו ואת
פרשת הכסף אשר אמר המן
לשקול על גנזי המלך ביהודיים | ידה
לאבדם׃ ואת פתשגן כתב הדת
אשר נתן בשושן להשמידם נתן | שמד
לו להראות את אסתר ולהגיד | ראה נגד
לה ולצות עליה לבוא אל המלך | צוה
להתחנן לו ולבקש מלפניו על | חנן פנה
עמה׃ ויבוא התך ויגד לאסתר את | בוא
דברי מרדכי׃ ותאמר אסתר | אמר
להתך ותצוהו אל מרדכי׃ כל
עבדי המלך ועם מדינות המלך | מדן

© Biblioteca Nacional de España

יודעים אשר כל איש ואשה אשר · איש
יבוא אל המלך אל החצר הפנימית · פנה
אשר לא יקרא אחת דתו להמית · קרא מות
לבד מאשר יושיט לו המלך את · בדד ישט
שרביט הזהב וחיה ואני לא
נקראתי לבוא אל המלך זה
שלושים יום: ויגידו למרדכי את
דברי אסתר: ויאמר מרדכי להשיב · שוב
אל אסתר אל תדמי בנפשך · דמה
להמלט בית המלך מכל היהודים: · מלט
כי אם החרש תחרישי בעת הזאת · חרש
רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום · נצל עמד
אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי · קום אבד
יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות: · ידע נגע
ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי:
לך כנוס את כל היהודים הנמצאים · הלך כנס
בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל · מצא אכל
תשתו שלשת ימים לילה ויום · שתה יום
גם אני ונערתי אצום כן ובכן · צום
אבוא אל המלך אשר לא כדת · בוא
וכאשר אבדתי אבדתי: ויעבר · עבר
מרדכי ויעש ככל אשר צותה · עשה צוה
עליו אסתר:

Cap. v.

ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר · היה שלש לבש
מלכות ותעמד בחצר בית המלך
הפנימית נכח בית המלך והמלך · פנה
יושב על כסא מלכותו בבית המלכות · ישב
נכח פתח הבית: ויהי כראות המלך · ראה
את אסתר המלכה עמדת בחצר
נשאה חן בעיניו ויושט המלך · ישט
לאסתר את שרביט הזהב אשר
בידו ותקרב אסתר ותגע בראש · קרב נגע
השרביט: ויאמר לה המלך מה לך
אסתר המלכה ומה בקשתך עד
חצי המלכות וינתן לך: ותאמר · חצה נתן
אסתר אם על המלך טוב יבוא · אמר בוא

norunt prouintie: q ſiue vir ſiue mulier non vocatus: interius atrium regis intrauerit: abſq; vlla cunctatione ſtatim interficietur: niſi forte rex auream virgam ad eum tetenderit p ſigno clementie: atq; ita poſſit viuere. Ego igitur quõ ad regẽ itrare potero: q̄ triginta iam diebus non ſum vocata ad eũ. Quod cũ audiſſet mardocheus rurſum mãdauit heſter: dicens. Ne putes q animã tuã tantum liberes: qa in domo regis es: ſed pre cunctis iudeis. Si enim nunc ſilueris: per aliam occaſionem liberabuntur iudei: tu & domus patris tui peribitis. Et quis nouit vtrum idcirco ad regnum veneris: vt in tali tpe parereris? Rurſumq; heſter hec mardocheo verba mandauit. Vade & cõgrega oẽs iudeos quos in ſuſis repereris: & orate pro me. Nõ comedetis & non bibetis tribus diebus & tribus noctib⁹: & ego cuz ancillis meis ſimiliter ieiunabo: & tunc ingrediar ad regẽ contra legẽ faciens non vocata: tradenſq; me morti & periculo. Iuit itaq; mardocheus & fecit omnia que heſter preceperat. 5.

Die autem tertio induta eſt heſter regalibus veſtimẽtis: & ſtetit in atrio domus regie qđ erat interius contra baſilicam regis. At ille ſedebat ſuper ſoliuz ſuũ in conſiſtorio palatii contra oſtium domus. Cunq; vidiſſet heſter reginam ſtantem placuit oculis eius: & extendit contra eam virgam auream quam tenebat manu. Que accedens oſculata eſt ſummitatez virge eius: dixitq; ad eã rex. Quid vis Heſter regina? Que eſt petitio tua? Etiam ſi dimidiam partem regni petieris dabitur tibi? At illa reſpondit. Si regi placet obſecro vt venias

cognoſcũt: q oĩs homo aut mulier q̄ igreſſ⁹ fuerit
γινώσκει, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ γυνὴ ὃς εἰσελεύσεται
ad regẽ in aulã interiorẽ nõ vocat⁹: nõ eſt ei ſalus. niſi cui extenderit
πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ἄκλητος, οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία· πλὴν ᾧ ἐὰν ἐκτείνῃ ὁ
rex aureã virgã: hic ſaluabit.
βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον, οὗτος σωθήσεται.
et ego nõ ſũ vocata ingredi ad regẽ ſunt
κἀγὼ οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα εἰσὶν
hi dies triginta. ⁊ nũtiauit athach
αὗται ἡμέραι τριάκοντα. καὶ ἐπήγγειλεν ἀθὰχ τῷ
mardocheo oĩa verba eſther. ⁊ dixit
μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους ἐσθήρ. καὶ εἶπε
mardocheus ad athach: vade ⁊ dic ipſi:
μαρδοχαῖος πρὸς ἀθάχ, πορεύθητι καὶ εἰπὸν αὐτῇ,
eſther ne dicas tibi ipſi: q ſaluaberis ſola in regno pre cũctis iudeis. qr ſi ob
ἐσθὴρ μὴ εἴπῃς σεαυτῇ, ὅτι σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ παρὰ πάντας τοὺς ἰουδαίους. ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς
audieris in hoc tẽpore: aliũde auxiliũ ⁊ ꝓtectio erit iudeis: tu aũt ⁊ dom⁹
ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, ἀλλαχόθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς ἰουδαίοις, σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ
patris tui ꝑibitis. ⁊ quis nouit ſi ad tẽpus iſtud regnaſti? ⁊ miſit eſther
πατρός σου ἀπολεῖσθε. καὶ τίς οἶδεν εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας; καὶ ἐξαπέστειλεν ἐσθὴρ τὸν
venientẽ ad eã ad mardocheũ dicẽs: vadẽs cõgrega iudeos q̄ in ſuſis:
ἥκοντα πρὸς αὐτὴν πρὸς μαρδοχαῖον λέγουσα, βαδίσας ἐκκλησίασον τοὺς ἰουδαίους τοὺς ἐν σούσοις,
⁊ ieiunate pro me: ⁊ ne comedatis neq; bibatis
καὶ νηστεύσατε ἐπ᾽ ἐμοί, καὶ μὴ φάγητε μηδὲ πίητε
in dieb⁹ tribus nocte ⁊ die. et ego aũt ⁊
ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν. κἀγὼ δὲ καὶ αἱ
ancille mee nõ mãducabim⁹: ⁊ tũc ingrediar
ἅβραι μου ἀσιτήσομεν, καὶ τότε εἰσελεύσομαι
ad regẽ ꝯtra legẽ: ⁊ ſi perire me ꝯueniat. ⁊ pergens mardocheus: fecit
πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νόμον, ἐὰν καὶ ἀπολέσθαι με δέῃ. καὶ βαδίσας μαρδοχαῖος, ἐποίησεν
que mandauit ei eſther:
ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ἐσθήρ. Ca. 5.

Et factũ eſt in die tertio induta eſt
Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἐνεδύσατο
eſther regalibus: ⁊ ſtetit in atrio dom⁹ regis interiore cõtra baſilicaz
ἡ ἐσθὴρ βασιλικοῖς, καὶ ἔστη ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου βασιλέως τῇ ἐσωτέρᾳ ἐξεναντίας τῆς βασιλικῆς τοῦ
regis. at rex ſedebat in ſolio ſui
βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν θρόνῳ τῆς ἑαυ-
regni in domo regali contra hoſtiũ dom⁹. cũ aũt vidiſſet rex eſther
τοῦ βασιλείας ἐν τῷ οἴκῳ τῷ βασιλικῷ ἐξεναντίας τῆς θύρας τοῦ οἴκου. ὡς δὲ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ἐσθὴρ
reginã ſtantẽ in atrio: iuenit aũt grãm
τὴν βασίλισσαν ἱσταμένην ἐν τῇ αὐλῇ, εὗρε δὲ χάριν
in oculis eius: ⁊ extendẽs rex eſther
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐκτείνας ὁ βασιλεὺς τῇ ἐσθὴρ
virgã aureã que in manu ſua: ⁊ acceſſit eſther: ⁊ tetigit ſũmitatẽ virge. ⁊
τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ προσῆλθεν ἡ ἐσθήρ, καὶ ἥψατο τῆς ἄκρας τῆς ῥάβδου. καὶ
dixit rex: qđ vis eſther? ⁊ q̄ tua
εἶπεν ὁ βασιλεύς, τί θέλεις ἐσθήρ; καὶ τί σου
eſt petitio? vſq; ad dimidiũ regni mei
ἐστὶ τὸ ἀξίωμα; ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου
erit tibi. dixit aũt eſther: dies mea inſignis
ἔσται σοι. εἶπε δὲ ἐσθήρ, ἡμέρα μου ἐπίσημος
hodie eſt. ſi igiĩ placet
σήμερόν ἐστιν. εἰ οὖν δοκεῖ τῷ

© Biblioteca Nacional de España

regi: veniat τ rex τ amã ad
βασιλεῖ, ἐλθέτω καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀμὰν εἰς
cõuiuiũ qđ faciã hodie. τ dixit
τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω σήμερον. καὶ εἶπεν ὁ
rex: ſollicitate amã vt facia=
βασιλεύς, κατασπεύσατε ἀμὰν ὅπως ποιήσω
mꝰ verbũ eſther. τ venerũt am=
μεν τὸν λόγον ἐσθήρ. καὶ παραγίνονται ἀμφό
bo ad ꝯuiuiũ qđ fecit eſther. in ãt
τεροι εἰς τὴν δοχὴν ἣν ἐποίησεν ἐσθήρ. ἐν δὲ
cõuiuio dixit rex ad eſther: qđ
τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐσθήρ, τί
eſt tibi regina eſther? τ erũt tibi q̃cũqꝫ
ἐστί σοι βασίλισσα ἐσθήρ; καὶ ἔσται σοι ὅσα
D petieris. τ dixit petitio mea τ poſtu
ἀξιοῖς. καὶ εἶπε τὸ αἴτημά μου καὶ τὸ ἀξίω=
latio mea: ſi inueni grãm in cõſpectu regis:
μά μου, εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέ
veniat rex τ amã in
C ως, ἐλθέτω ὁ βασιλεὺς καὶ ἀμὰν ἐπὶ τὴν
craſtinũ ad ꝯuiuiũ qđ faciã eis: τ
αὔριον εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω αὐτοῖς, καὶ
cras faciã eadẽ. τ exijt amã a
αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά. καὶ ἐξῆλθεν ἀμὰν ἀπὸ
rege alacer τ letus:
τοῦ βασιλέως ὑπέρχαρις καὶ εὐφραινόμενος,
cũ aũt vidiſſet amã mardocheũ iudeũ
ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν ἀμὰν μαρδοχαῖον τὸν ἰουδαῖον
in aula: iratꝰ eſt valde. τ ingreſſus
ἐν τῇ αὐλῇ, ἐθυμώθη σφόδρα. καὶ εἰσελθὼν
in ꝓpria: vocauit amicos τ zoſa=
εἰς τὰ ἴδια, ἐκάλεσε τοὺς φίλους καὶ ζωσά
ran vxorẽ ſuã: τ oſtendit eis
ραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ὑπέδειξεν αὐ=
diuitias ſuas: τ gliam q̃
τοῖς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ τὴν δόξαν ἣν
rex ei appoſuit. τ q̃ fecit
ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκε. καὶ ὡς ἐποίησεν
eũ pncipatũ habere τ gubernare regnũ.
αὐτὸν πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας.
τ dixit amã: nõ vocauit regina cũ
καὶ εἶπεν ἀμάν, οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα με
rege quemq̃ ad ꝯuiuiũ:
τὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχήν,
A niſi me: τ in craſtinũ vocauit me. τ
ἀλλ' ἢ ἐμέ, καὶ εἰς τὴν αὔριον κέκληκέ με. καὶ
D hec mihi nõ placent: q̃diu videro mardo=
ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει, ὅταν ἴδω μαρδο=
cheũ iudeũ in aula. τ dixit ad
χαῖον τὸν ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ. καὶ εἶπε πρὸς
eũ zoſara vxor eius τ amici: inci
αὐτὸν ζωσάρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ φίλοι, κο
daꝶ tibi lignũ cubitoꝶ quinquaginta. mane
πήτω σοι ξύλον πηχῶν πεντήκοντα. ὄρθρου
ãto dic regi τ ſuſpendatꝶ mar=
δὲ εἶπον τῷ βασιλεῖ καὶ κρεμασθήτω μαρ=
docheus ſup lignũ: tu ãto ingredere ad
δοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου, σὺ δὲ εἴσελθε εἰς
ꝯuiuiũ cũ rege τ letare. τ
τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ εὐφραίνου. καὶ
placuit verbũ amã: τ parauit lignũ.
ἤρεσε τὸ ῥῆμα τῷ ἀμάν, καὶ ἡτοίμασε τὸ ξύλον.
A HE dñs abſtulit ſomnũ a
Ὁ δὲ κύριος ἀπέστησε τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ
rege nocte illa. τ dixit mini=
B βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ εἶπε τῷ διακό
ſtro ſuo afferre litteras memoriales
νῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα

ad me hodie & aman
tecum ad conuiuium
quod paraui. Statimqꝫ
rex: vocate inquid cito
amã vt heſter obediat
voluntati. Venerũt itaqꝫ
rex & aman ad conui=
uium quod eis regina
parauerat. Dixitqꝫ
ei rex poſtq̃ vinũ bibe
rat abũdanter. Quid pe
tis vt detur tibi: & p qua
re poſtulas? Etiam ſi di
midiam partẽ regni mei
petieris: ĩpetrabis. Cui
reſpõdit heſter. Petitio
mea & p̃ces ſunt iſte. Si
inueni in cõſpectu regis
gratiã & ſi regi placet
vt det mihi qđ poſtulo:
& meam impleat peti
tionem: veniat rex &
aman ad conuiuium qđ
paraui eis: & cras aperiã
regi volũtatem meam.
Egreſſus ẽ itaqꝫ illo die
amã letus & alacer. Cũ
qꝫ vidiſſet mardocheum
ſedentẽ ante fores pala=
tii: & nõ ſolũ nõ aſſurre
xiſſet ſibi: ſed nec motũ
qdẽ de loco ſeſſionis ſue:
indignatus eſt valde: &
diſſimulata ira reuerſus
in domũ ſuã cõuocauit
ad ſe amicos ſuos: & za=
res vxorem ſuã: & expo
ſuit illis magnitudinẽ di
uitiarum ſuarũ filiorũqꝫ
turbã: & quãta eũ gl'ia
ſuper omñs principes &
ſuos ſuos rex eleuaſſet.
Et poſt hec ait. Regina
quoqꝫ heſter nullũ aliũ
vocauit ad conuiuium
cum rege
preter me: apud quam
etiam cras
cũ rege pranſurus ſum:
Et cum hec oĩa habeã:
nihil me habere puto:
quandiu
videro mardocheũ iu=
deũ ſedẽtem ante fores
regias. Rñderuntqꝫ ei
zares vxor eius & ceteri
amici. Iube parari ex=
celſam trabẽ habentẽ alti
tudinis quĩquaginta cu
bitos: & dic mane regi
vt appendatur ſup eam
mardocheus. & ſic ibis
cum rege letus ad cõui
uiũ. Placuitqꝫ ei cõſiliũ:
& iuſſit excelſam prepa=
rari crucem. 6.
NOctem illam duxit
rex inſomnem:
iuſſitqꝫ ſibi afferri hiſto
rias: & annales priorum

שתה המלך והמן היום אל המשתה אשר
עשה עשיתי לו: ויאמר המלך מהרו את
המן לעשות את דבר אסתר ויבא
המלך והמן אל המשתה אשר
עשתה אסתר: ויאמר המלך
לאסתר במשתה היין מה שאלתך
וינתן לך ומה בקשתך עד חצי
עשה ענה המלכות ותעש: ותען אסתר ותאמר
שאלתי ובקשתי: אם מצאתי חן
בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת
נתן את שאלתי ולעשות את בקשתי
יבוא המלך והמן אל המשתה אשר
אעשה להם ומחר אעשה כדבר
המלך: ויצא המן ביום ההוא שמח
ראה וטוב לב וכראות המן את מרדכי
קום זוע בשער המלך ולא קם ולא זע
מלא ממנו וימלא המן על מרדכי חמה:
אפק בוא ויתאפק המן ויבוא אל ביתו וישלח
שלח ויבא את אהביו ואת זרש אשתו:
איש ויספר להם המן את כבוד עשרו
ספר כבד ורב בניו ואת כל אשר גדלו המלך
שור ואת אשר נשאו על השרים ועבדי
אמר בוא המלך: ויאמר המן אף לא הביאה
אסתר המלכה עם המלך אל המשתה
עשה את אשר עשתה כי אם אותי וגם למחר
קרא אני קרוא לה עם המלך: וכל זה
איננו שוה לי בכל עת אשר אני
ירה ישב ראה את מרדכי היהודי יושב בשער
אמר המלך: ותאמר לו זרש אשתו וכל
אהביו יעשו עץ גבה חמשים
תלה אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את
בוא מרדכי עליו ובא עם המלך אל
שתה יטב המשתה שמח וייטב הדבר לפני
פנה המן ויעש העץ:
Cap. vj. בלילה ההוא נדדה שנת המלך
שנה אמר ויאמר להביא את ספר הזכרנות
בוא

דברי הימים ויהיו נקראים לפני   יום היה
המלך: וימצא כתוב אשר הגיד   קרא מצא
מרדכי על בגתנא ותרש שני סריסי   כתב נגד
המלך משמרי הסף אשר בקשו   שנה סרס
לשלח יד במלך אחשורוש: ויאמר
המלך מה נעשה יקר וגדולה   עשה גדל
למרדכי על זה ויאמרו נערי המלך
משרתיו לא נעשה עמו דבר: שרת
ויאמר המלך מי בחצר והמן בא   בוא
לחצר בית המלך החיצונה לאמר   חוץ
למלך לתלות את מרדכי על העץ   תלה
אשר הכין לו: ויאמרו נערי המלך   כון
אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר
המלך יבוא: ויבוא המן ויאמר לו   בוא
המלך מה לעשות באיש אשר המלך   עשה
חפץ ביקרו ויאמר המן בלבו למי
יחפץ המלך לעשות יקר יותר   חפץ יתר
ממני: ויאמר המן אל המלך איש
אשר המלך חפץ ביקרו: יביאו   בוא
לבוש מלכות אשר לבש בו המלך   לבש
וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר
נתן כתר מלכות בראשו: ונתון   נתן
הלבוש והסוס על יד איש משרי   שור
המלך הפרתמים והלבישו את
האיש אשר המלך חפץ ביקרו
והרכיבהו על הסוס ברחוב העיר   רכב רחב
וקראו לפניו ככה יעשה לאיש   פנה עשה
אשר המלך חפץ ביקרו: ויאמר
המלך להמן מהר קח את הלבוש   לקח
ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן
למרדכי היהודי היושב בשער המלך   ידה
אל תפל דבר מכל אשר דברת: נפל
ויקח המן את הלבוש ואת הסוס   לקח
וילבש את מרדכי וירכיבהו ברחוב   רכב
העיר ויקרא לפניו ככה יעשה   קרא פנה
לאיש אשר המלך חפץ ביקרו: עשה

temporum. Que cum illo preſente legerētur ventū eſt ad illū locū vbi ſcriptū erat quō nūciaſſet mardocheus inſidias bagathā & thares eunuchorum: regem aſſuerū iugulare cupientiū. Quod cū audiſſet rex: ait. Quid p hac fide honoris ac premii mardocheꝰ cōſecutꝰ eſt? Dixerūt ei ſerui illiꝰ ac miniſtri. Nihil oīno mercedis accepit. Statimq; rex. Quis eſt inquit in atrio? Amā quippe interius atriū domus regie ītrauerat: vt ſuggereret regi & iuberet mardocheum affigi patibulo quod ei fuerat preparatum. Rñderunt pueri. Aman ſtat in atrio. Dixitq; rex: ingrediatur. Cumq; eſſet igreſſus: ait illi. Quid debet fieri viro quē rex honorare deſiderat? Cogitās aūt in corde ſuo aman: & reputans q nullum alium rex niſi ſe vellet honorare. reſpondit. Homo quem rex honorare cupit: debet indui veſtibus regiis & imponi ſuper equū qui de ſella regis eſt: & accipere regium diadema ſup caput ſuū: & primus de regiis principibus ac tyrannis teneat equum eius: & per plateam ciuitatis incedens clamet: & dicat. Sic honorabitur quēcunq; voluerit rex honorare. Dixitq; ei rex. Feſtina & ſumpta ſtola & equo fac vt locutꝰ es mardocheo iudeo qui ſedet ante fores palatii. Caue ne quicq; de his q̄ locutus es p̄termittas. Tulit itaq; aman ſtolā & equum: indutumq; mardocheū in platea ciuitatis & impoſitū equo p̄cedebat atq; clamabat. Hoc honore cōdignus eſt quēcūq; rex voluerit honorare.

τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ. εὗρε δὲ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ μαρδοχαίου, ὡς ὑπήγγειλε τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτούς, καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας ἀρταξέρξῃ. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, τίνα δόξαν ἢ χάριν ἐποιήσαμεν τῷ μαρδοχαίῳ; καὶ εἶπον οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, οὐκ ἐποίησας αὐτῷ οὐδέν. ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας μαρδοχαίου, ἰδοὺ ἀμὰν ἐν τῇ αὐλῇ. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, τίς ἐν τῇ αὐλῇ; ὁ δὲ εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ, κρεμάσαι τὸν μαρδοχαῖον ἐν τῷ ξύλῳ ᾧ ἡτοίμασε. καὶ εἶπον οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ ἀμὰν ἕστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, καλέσατε αὐτόν. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ ἀμάν, τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι; εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ἀμάν, τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ; εἶπε δὲ πρὸς τὸν βασιλέα, ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι, ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται, καὶ ἵππον ἐφ᾽ ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει, καὶ δότω ἑνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων, καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ, καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως λέγων, οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς δοξάζει. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ ἀμάν, καλῶς ἐλάλησας, οὕτως ποίησον τῷ μαρδοχαίῳ τῷ ἰουδαίῳ τῷ θεράποντι ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ μὴ παραπεσέτω σου λόγος ὃν ἐλάλησας. ἔλαβε δὲ ἀμὰν τὴν στολὴν καὶ τὸν ἵππον καὶ ἐστόλισε τὸν μαρδοχαῖον καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως καὶ ἐκήρυσσε λέγων, οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι.

dierū vt legeret ei. inuenit aūt litteras q̄ ſcripte fuerāt de mardocheo: quomō nunciauit regi de duobus eunuchis regis dū cuſtodiret ipi: ⁊ q̄ſiuiſſent inicere manꝰ artaxerxi. dixit aūt rex: quā gl'iam aut grām fecimꝰ mardocheo: ⁊ dixerūt miniſtri regis: nō feciſti ei q̄cq̄. dū aūt interrogaret rex de beneuolētia mardochei: ecce amā in aula. dixit aūt rex: q̄s in atrio? ille xō introiuit vt diceret regi: vt ſuſpēderet mardocheū in ligno qd̄ parauerat. ⁊ dixerūt miniſtri regis: ecce amā ſtat in atrio. ⁊ dixit rex: vocate eū. dixit aūt rex amā: qd̄ faciā homini quē ego volo honorare? dixit aūt intra ſe amā: quē vult rex honorare niſi me? dixit aūt ad regē: homini quē rex vult honorare: afferant ſerui regis ſtolā byſſinā qua rex induit: ⁊ equū ſup quē rex aſcendit: ⁊ det vni amicoꝝ regis honorabiliū: ⁊ ornet hominē quē rex diligit: ⁊ imponat eū ſup equū: ⁊ p̄dicet p plateā ciuitatis dicēs: ſic erit omni homini quē rex honorat. dixit aūt rex amā: bene locutꝰ es: ſic fac mardocheo iudeo ſeruienti in atrio: ⁊ ne pretermittatur a te xbū qd̄ locutus es. tulit aūt amā ſtolā ⁊ equū ⁊ ornauit mardocheū ⁊ impoſuit eū ſup equū: a p̄ceſſit p plateā ciuitatis ⁊ p̄dicabat dicēs: ſic erit omni homini quē rex vult honorare.

S.2.b. Infra. 12.a.

B

C

D

© Biblioteca Nacional de España

reuerſus ē aūt mardocheus in atriū: ⁊
ἐπέστρεψε δὲ μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν· καὶ
amā reuerſus fuit ad ꝓpria lugēs in
ἀμὰν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ
capite. ⁊ narrauit amā q̄ cōtige=
κεφαλῆς. καὶ διηγήσατο ἀμὰν τὰ συμβεβηκό=
rāt ei zoſara vxori ſue ⁊
τα αὐτῷ ζωσάρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς
amicis. ⁊ dixerūt ad eū amici ⁊ vxor:
φίλοις. καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ἡ γυ=
ſi de genere iudeoꝝ mardoche⁹: ⁊ cepiſti
νή, εἰ ἐκ γένους ἰουδαίων μαρδοχαῖος, καὶ ἦρξω
humiliari ante eū: cadēs cades.
ταπεινοῦσθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, πεσὼν πέσῃ.
non poteris eū vlciſci: q̄m de⁹ viuēs cū
οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι, ὅτι θεὸς ζῶν μετ'
eo. adhuc ipſis loquētib⁹: aduenīūt
αὐτοῦ. ἔτι αὐτῶν λαλούντων, παραγίνονται οἱ
eunuchi cōpellentes amā ad ꝯui
εὐνοῦχοι ἐπισπεύδοντες τὸν ἀμὰν ἐπὶ τὸν πό
uiū q̄d ꝑauerat eſther.
τον ὃν ἡτοίμασεν ἐσθήρ. Ca. 7.

Intrauit aūt rex ⁊ amā vt bibe=
Εἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀμὰν συμπι
A rēt cū regina. dixit aūt rex eſther
εῖν τῇ βασιλίσσῃ. εἶπε δὲ ὁ βασιλεὺς τῇ ἐσθὴρ
ſecūda die in ꝯuiuio: q̄d ē eſther regi
τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ, τί ἐστιν ἐσθὴρ βασί
na: ⁊ q̄ petitio tua? ⁊ q̄ poſtulatio tua?
λισσα, καὶ τί τὸ αἴτημά σου; καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου;
⁊ erit tibi vſq̄ ad dimidiū regni mei. ⁊
καὶ ἔσαι σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. καὶ
reſpōdēs dixit: ſi inueni gr̄am ante re=
ἀποκριθεῖσα εἶπεν, εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βα
gē: det anima petitioni mee: ⁊
σιλέως, δοθήτω ἡ ψυχὴ τῷ αἰτήματί μου, καὶ
ppl's me⁹ poſtulationi mee: traditi ſum⁹ ego q̄ ⁊
ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου, ἐπράθημεν ἐγώ τε καὶ
ppl's me⁹ in ꝑditionē ⁊ rapinā ⁊ ſui
ὁ λαός μου ἐς ἀπώλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δου
tutē: nos q̄ ⁊ filij nr̄i in ſer=
λείαν, ἡμεῖς τε καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖ
uos ⁊ ancillas: ⁊ obaudiſti: nō em̄
δας καὶ παιδίσκας, καὶ παρήκουσας, οὐ γὰρ
dign⁹ diabolus atrij regis. di
ἄξιος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως. εἶ
B xit aūt rex: q̄s hic q̄ auſus eſt fa
πε δὲ ὁ βασιλεύς, τίς οὗτος ὃς ἐτόλμησε ποι
cere rē hāc? dixit aūt eſther: ho=
ῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο; εἶπε δὲ ἐσθήρ, ἄνθρω
mo inimic⁹ amā prauus iſte. amā xo tur
πος ἐχθρὸς ἀμὰν ὁ πονηρὸς οὗτος. ἀμὰν δὲ ἐτα
bat⁹ eſt a rege ⁊ regina.
ράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης.
at rex ſurrexit a ꝯuiuio in
ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξανέστη ἐκ τοῦ συμποσίου εἰς
hortū: at amā rogabat ⁊ petebat
τὸν κῆπον, ὁ δὲ ἀμὰν παρεκάλει καὶ ᾔτειτο
reginā: videbat em̄ ſe in malis
τὴν βασίλισσαν, ἑώρα γὰρ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς
exiſtētē. reuerſ⁹ eſt aūt rex de horto.
ὄντα. ἐπέστρεψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου.
amā xo corruerat ſup lectū rogās
ἀμὰν δὲ ἐπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην ἀξιῶν τὴν
C reginā. dixit aūt rex: itaq̄ ⁊
βασίλισσαν. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, ὥστε καὶ
mulierē opprimit i domo mea?
D τὴν γυναῖκα βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου; oooooooo

Reuerſuſq̄ eſt mardocheus ad ianuā palatij: & aman feſtinauit ire in domū ſuā lugēs & operto capite: narrauitq̄ zares vxori ſue & amicis omnia que euenissent ſibi. Cui rn̄derūt ſapiētes q̄s habebat ī cōſilio & vxor eius. Si de ſemine iudeorum eſt mardocheus ante quē cadere cepiſti: nō poteris ei reſiſtere: ſed cades ī cōſpectu ei⁹. Adhuc illis loqntib⁹: venerūt eunuchi regis: & cito eum ad conuiuiū quod regina parauerat pergere compulerunt. 7.

Intrauit itaq̄ rex & aman: vt biberent cum regina. Dixitq̄ ei rex etiam ſecūdo die poſtq̄ vino incaluerat. Que eſt petitio tua heſter vt detur tibi? & quid vis fieri? Etiā ſi dimidiā partē regni mei petieris: impetrabis. Ad quē illa reſpondit. Si inueni gratiam in oculis tuis o rex: & ſi placet: dona mihi aīam meā ꝑ qua rogo: & populū meū pro quo obſecro. Traditi em̄ ſumus ego & ppl's me⁹ vt cōteramur iugulemur & pe=ream⁹. Atq̄ vtinā in ſeruos & famulas venderemur eēt tollerabile malū & gemēs tacerē: nūc aūt hoſtis nr̄ eſt cui⁹ crudelitas redūdat in regē. Rn̄denſq̄ rex aſuerus: ait. Quis eſt iſte & cui⁹ potentie: vt hec audeat facere? Dixitq̄ heſter. Hoſtis & inimicus noſter peſſimus iſte eſt aman. Q̄d ille audiēs ilico obſtupuit: vultū regis ac regine ferre non ſuſtinēs. Rex aūt irat⁹ ſurrexit: & de loco cōuiuij ītrauit in hortū arboribus cōſitū. Aman q̄q̄ ſurrexit vt rogaret heſter reginā pro aīa ſua: intellexit enī a rege ſibi paratū malū. Qui cum reuerſus eſſet de horto nemorib⁹ cōſito: & ītraſſet cōuiuij locū repit amā ſup lectū corruiſſe in q̄ iacebat heſter & ait. Etiā reginā vult opprimere me pſente in

וישב מרדכי אל שער המלך והמן — שוב
נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש: — דחף חפה
ויספר המן לזרש אשתו ולכל — ספר איש
אהביו את כל אשר קרהו ויאמרו — אמר
לו חכמיו וזרש אשתו אם מזרע
היהודים מרדכי אשר החלות לנפל — חלל
לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול — יכל נפל
לפניו: עודם מדברים עמו וסריסי — דבר סרס
המלך הגיעו ויבהלו להביא את — נגע בהל
המן אל המשתה אשר עשתה — בוא שתה עשה
אסתר: ויבא המלך — Cap. vij.
והמן לשתות עם אסתר המלכה: — בוא
ויאמר המלך לאסתר גם ביום — אמר
השני במשתה היין מה שאלתך — שנה
אסתר המלכה ותנתן לך ומה — נתן
בקשתך עד חצי המלכות ותעש: ותען — חצה עשה
אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי — ענה
חן בעיניך המלך ואם על המלך
טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי
בבקשתי: כי נמכרנו אני ועמי — מכר
להשמיד להרוג ולאבד ואלו — שמד הרג
לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי — שפחה
כי אין הצר שוה בנזק המלך: — חרש צור
ויאמר המלך אחשורוש ויאמר
לאסתר המלכה מי הוא זה ואי זה
הוא אשר מלאו לבו לעשות כן: — עשה
ותאמר אסתר איש צר ואויב המן — איב
הרע הזה והמן נבעת מלפני המלך — רוע בעת
והמלכה: והמלך קם בחמתו ממשתה — פנה קום
היין אל גנת הביתן והמן עמד — יחם
לבקש על נפשו מאסתר המלכה
כי ראה כי כלתה אליו הרעה מאת — כלה רוע
המלך: והמלך שב מגנת הביתן אל — שוב
בית משתה היין והמן נפל על המטה — נפל
אשר אסתר עליה ויאמר המלך
הגם לכבוש את המלכה עמי בבית — כבש

© Biblioteca Nacional de España

הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן פֶּה
חָפוּ׃ וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן חָפָה
הַסָּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה סָרַס
הָעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר
דִּבֶּר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עֹמֵד בְּבֵית הָמָן
גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אָמַר
תְּלֻהוּ עָלָיו׃ וַיִּתְלוּ אֶת הָמָן עַל הָעֵץ תָּלָה
אֲשֶׁר הֵכִין לְמָרְדֳּכָי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ כּוּן נָחַם
שָׁכָכָה׃ בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן Cap.viij.
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
אֶת בֵּית הָמָן צֹרֵר הַיְּהוּדִים וּמָרְדֳּכַי צוּר
בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי הִגִּידָה אֶסְתֵּר בּוֹא פָּנָה
מַה הוּא לָהּ׃ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ נָגַד סוּר
אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מֵהָמָן וַיִּתְּנָהּ לְמָרְדֳּכָי עָבַר נָתַן
וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת מָרְדֳּכַי עַל בֵּית שׂוּם
הָמָן׃ וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי יָסַף דִּבֵּר
הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתֵּבְךְּ נָפַל בָּכָה
וַתִּתְחַנֶּן לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת רָעַת הָמָן חָנַן רוּעַ
הָאֲגָגִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב חָשַׁב
עַל הַיְּהוּדִים׃ וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר יָדָה יָשַׁט
אֵת שַׁרְבִט הַזָּהָב וַתָּקָם אֶסְתֵּר קוּם
וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַתֹּאמֶר אִם עָמַד אָמַר
עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם מָצָאתִי חֵן
לְפָנָיו וְכָשֵׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִכָּתֵב לְהָשִׁיב כָּתַב שׁוּב
אֶת הַסְּפָרִים מַחֲשֶׁבֶת הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא
הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת
הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ׃ מָדַן
כִּי אֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי בָּרָעָה אֲשֶׁר יָכֹל רָאָה
יִמְצָא אֶת עַמִּי וְאֵיכָכָה אוּכַל מָצָא
וְרָאִיתִי בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי׃ וַיֹּאמֶר יָלַד
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
וּלְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵית הָמָן
נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל הָעֵץ נָתַן תָּלָה
עַל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִיִּים׃ וְאַתֶּם
כִּתְבוּ עַל הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם

domo mea. Necdū verbū de ore regis exierat: & ſtatim operuerūt faciē eiꝰ. Dixitqꝫ arbona vnus de eunuchis qui ſtabant in miniſterio regis. En lignū quod parauerat mardocheo qui locutꝰ eſt pro rege: ſtat in domo aman: habens altitudinis quinquaginta cubitos. Cui dixit rex. Appēdite eū in eo. Suſpēſus ē itaqꝫ aman in patibulo quod parauerat mardocheo: & regis ira quieuit. 8.

Die illo dedit rex aſſuerus heſter regine domū aman aduerſarii iudeorū: & mardocheꝰ ingreſſus ē ante faciē regis. Cōfeſſa eſt enī ei heſter ꝙ eſſet patruꝰ ſuus. Tulitqꝫ rex anulum quē ab amā recipi iuſſerat: & tradidit mardocheo. Heſter aūt cōſtituit mardocheū ſup domū ſuam. Nec his contenta pcidit ad pedes regis. fleuitqꝫ & locuta ad eū orauit vt maliciā amā agagite & machinationes eiꝰ peſſimas q̄s excogitauerat contra iudeos iuberet irritas fieri. At ille ex more ſceptrū aureū ꝑtendit manu: quo ſignū clemētie mōſtrabatur. Illaqꝫ cōſurgēs ſtetit ante eū & ait. Si placet regi: & ſi inueni gratiā in oculis eius & deprecatio mea non ei videtur eſſe contraria: obſecro vt nouis epiſtolis veteres aman littere inſidiatoris & hoſtis iudeorū: quibus eos in cunctis regis prouintiis perire preceperat corrigantur. Quomodo enim potero ſuſtinere necem & interfectionem populi mei? Reſponditqꝫ rex aſſuerus heſter regine & mardocheo iudeo. Domum aman conceſſi heſter regine & ipſum iuſſi affigi cruci: quia auſus eſt manū mittere in iudeos. Scribite ergo iudeis ſicut vobis placet

amā xo audiens erubuit facie. dixit
ἀμὰν δὲ ἀκούσας διετράπη τῷ προσώπῳ. εἶπε
aūt charbona vnꝰ de eunuchis: iſte aūt cogno
δὲ ὁ χαρβωνὰ εἷς τῶν εὐνούχων, οὗτος δὲ ἐγνώ
uerat illud lignū cū vidiſſet crucis in domo
κει τοῦτο τὸ ξύλον ἰδὼν τοῦ σαυροῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ
amā: qn̄ vocauerat cū ad cenā
τοῦ ἀμάν, ὅτε ἐκάλει αὐτὸν ἐπὶ τὸν δεῖπνον
regū: ꝛ de illo interrogās: co=
τῶν βασιλέων, καὶ περὶ τούτου πυθόμενος, ἔγ
gnouit ab vno puerorū qd̄ pabat.
νω παρ᾽ ἑνὸς τῶν παίδων τὸ κατασκευαζόμενον.
ꝛ dixit ad regē: ecce ꝛ lignū pa=
καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοί
uit amā mardocheo q̄ locutꝰ fuit de
μασεν ἀμὰν μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τοῦ
rege: ꝛ erectū ē in domo amā cubitorū
βασιλέως, καὶ ὤρθωται ἐν τοῖς ἀμὰν πηχῶν
qnquaginta. dixit aūt rex: appēdat
πεντήκοντα. εἶπε δὲ ὁ βασιλεύς, σαυρωθήτω
in eo. ꝛ ſuſpēſus ē amā ſup lignū qd̄
ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ ἐκρεμάσθη ἀμὰν ἐπὶ τοῦ ξύλου ὃ
pauit mardocheo. ꝛ tūc ceſſauit rex
ἡτοίμασε μαρδοχαίῳ. καὶ τότε ἐκόπασεν ὁ βα
ab ira.
σιλεὺς ἀπὸ τοῦ θυμοῦ. Ca. 8.

ET in illo die donauit rex A
Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐδωρήσατο ὁ βασι
artaxerxes eſther q̄cūqꝫ erāt amā calū
λεὺς ἀρταξέρξης τῇ ἐσθὴρ ὅσα ὑπῆρχεν ἀμὰν τῷ δια
niatori: ꝛ mardocheꝰ vocatꝰ eſt a re=
βόλῳ, καὶ μαρδοχαῖος προσεκλήθη παρὰ τοῦ βα
ge. oſtēderat eīm eſther: ꝙ ꝓpinquꝰ erat ſibi.
σιλέως. ὑπέδειξε γὰρ ἐσθήρ, ὅτι ἐνῳκείωται αὐτῇ. s.5.c.
tulit aūt rex anulū quē abſtulerat ab
ἔλαβε δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλετο ἀ
amā: ꝛ dedit mardocheo. ꝛ cōſtituit
μάν, καὶ ἔδωκε τῷ μαρδοχαίῳ. καὶ κατέστησεν
eſther mardocheū ſup oīa q̄ amā: ꝛ
ἐσθὴρ μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν τοῦ ἀμάν, καὶ
addens locuta fuit ad regē: ꝛ cecidit
προσθεῖσα ἐλάλησε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσέπε
ad pedes eiꝰ: ꝛ orauit irritā facere
σεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἠξίου ἀφελεῖν τὴν
amā malitiā: ꝛ q̄ fecit iudeis. extē
ἀμὰν κακίαν, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς ἰουδαίοις. ἐξέ
dit aūt rex eſther virgā au= B
τεινε δὲ ὁ βασιλεὺς τῇ ἐσθὴρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυ=
reā ꝛ ſurrexit eſther vt aſtaret regi.
σῆν καὶ ἐξηγέρθη ἐσθὴρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ.
ꝛ dixit eſther: ſi videt̄ tibi ꝛ iueni grām: mit=
καὶ εἶπεν ἐσθήρ, εἰ δοκεῖ σοι καὶ εὗρον χάριν, πεμφ
tat̄ vt reuertant̄ littere miſſe
θήτω ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ ἀπεσταλμένα
ab amā: q̄ ſcripte fuerāt ad pdendū. iude
ἀπὸ ἀμάν, τὰ γραφέντα ἀπολέσθαι τοὺς ἰουδαί=
os q̄ ſunt in regno tuo. quomō eīm pote=
ους οἵ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. πῶς γὰρ δυνήσο=
ro videre afflictionē ppl̄i mei? ꝛ quomō pote
μαι ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου; καὶ πῶς δυνήσο
ro ſaluari in pditione patrie mee? ꝛ
μαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου; καὶ
dixit rex ad eſther: ſi oīa bona
εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐσθήρ, εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα
amā dedi ꝛ donaui tibi: ꝛ illū ſuſ
τα ἀμὰν ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι, καὶ αὐτὸν ἐκρέ
pēdi in ligno: qꝛ manꝰ intulit
μασα ἐπὶ ξύλου, ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς
iudeis. qd̄ āpliꝰ q̄ris? ſcribite ꝛ vos
ἰουδαίοις. τί ἔτι ἐπιζητεῖς; γράψατε καὶ ὑμεῖς
ex noīe meo vt videt̄ vobis:
ἐκ τοῦ ὀνόματός μου ὡς δοκεῖ ὑμῖν,

© Biblioteca Nacional de España

ſ.3.d. C
τ ſigillate anulo meo. q̄cūq;
καὶ σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου. ὅσα
em̄ ſcribunt rege iubēte
γὰρ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος
τ ſignataſūt anulo meo: nō eſt
καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου, οὐκ ἔστιν
eis ꝯtradicere. vocati ſunt aūt ſcri
αὐτοῖς ἀντειπεῖν. ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμμα
be in pꝛimo mēſe: q̄ eſt niſā
τεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, ὅς ἐστι νισὰν τῇ
tertia τ viceſima eiuſdē anni. τ
τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ ἔτους. καὶ
ſcripta ſūt iudeis q̄cūq; iuſſit
ἐγράφη τοῖς ἰουδαίοις ὅσα ἐνετείλατο
ꝓcuratoꝛibꝰ τ ꝑncipibꝰ ſa
ſ.1.a
τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσι τῶν σα
trapaꝝ: ab india vſq; ad ethio
τραπῶν, ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιο
piā: centū viginti ſeptē ſatrapis ꝑ
πίας, ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις κα
regionē τ regionē ẜm eoꝝ lo
τὰ χώραν καὶ χώραν κατὰ τὴν αὐτῶν λέ
cutionē. ſcripte ſūt āt ꝑ regē τ ſigil
ξιν. ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐσ
late ſunt anulo eiꝰ. τ mi
φραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ. καὶ ἐξα
ſerūt litteras per vereda=
πέστειλαν τὰ γράμματα διὰ βιβλιοφό
rios ſicut p̄cepit eis vt vterent
ρων ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς χρήσασθαι τοῖς
legibꝰ ſuis in omni ciuitate iuuarēt
νόμοις αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει βοηθῆσαί
q; illos τ vt vterent inimi=
τε αὐτοῖς καὶ χρήσασθαι τοῖς ἀντιδί=
cis ſuis τ oppoſitis eis:
κοις αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτοῖς,
vt voluiſſent in die vna in omni re=
ὡς βούλονται ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βα
gno artaxerxis: tertiadecima
σιλείᾳ ἀρταξέρξου, τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ
duodecimi mēſis q̄ eſt adar. at
δωδεκάτου μηνὸς ὅς ἐστιν ἀδάρ. τὰ δὲ
exēplaria apponant viſibilit
ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς
D
in omni regno. parati q; ſint
ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ. ἑτοίμους τε εἶναι
oēs iudei in hāc
πάντας τοὺς ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν
diē ad debellandū ſuos hoſtes.
ἡμέραν πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντί
ipſi q̄dē igit eq̄tes exierūt feſtinan=
ους. οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύδον=
tes ad ea q̄ a rege dicta erāt ꝑfici
τες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπι
endū. appoſitū fuit āt p̄ceptū et in
τελεῖν. ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν
ſuſis. at mardocheꝰ exijt oꝛna=
σούσοις. ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολι=
tus regio oꝛnatu τ coꝛonā
σμένος τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ στέφανον
habēs aureā τ diadema byſſinū pur=
ἔχων χρυσοῦν καὶ διάδημα βύσσινον πορ=
pureū. vidētes aūt q̄ in ſuſis: gauiſi
φυροῦν. ἰδόντες δὲ οἱ ἐν σούσοις, ἐχάρη
ſunt. at iudeis fuit lumē
σαν. τοῖς δὲ ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς

ex regis noīe: ſignātes
lr̄as anulo meo. Hec em̄
cōſuetudo erat vt eplīs
q̄ ex regis noīe mittebā
tur: & illiꝰ anulo ſignate
erant: nemo auderet cō
tradicere. Accitiſq; ſcri=
bis & librariis regis: erat
aūt tp̄s tertii mēſis q ap
pellatur ſiban: viceſima
& tertia illius die: ſcri=
pte ſunt epiſtole vt
mardocheus voluerat
ad iudeos
& ad principes procu=
ratoreſq;
& iudices q centū vigin
ti ſeptē ꝓuintiis ab india
vſq; ethiopiam preſide
bant:
prouintie atq; prouin=
tie: populo
& populo iuxta linguas
& lr̄as ſuas: & iudeis pro
ut legere poterāt & audi=
re. Ipſeq; eplē que ex re
gis nomine mittebātur
anulo
illius obſignate ſunt &
miſſe per
veredarios: qui per oēs
ꝓuintias diſcurrētes: vete
res litteras nouis nunciis
preuenirent. Quibus
imperauit rex: vt cōue
nirent iudeos per ſingu=
las ciuitates: & in vnū pre
ciperēt cōgregari: vt ſta
rent pro animabus ſuis
& omnes inimicos ſuos
cum cōiugibus ac libe=
ris & vniuerſis domibus
interficerēt atq; delerēt.
Et cōſtituta eſt per oēs ꝓ
uintias vna vltiōis dies:
ideſt
tertiadecima die menſis
duodecimi
adar. Summa
epiſtole hec fuit. Vt in
omnibus terris
ac pplīs q regis aſſueri
ſubiacebāt imperio: notū
fieret paratos eſſe iude=
os
ad capiendā vindictā de
hoſtibus ſuis.
Egreſſiq; ſunt veredarii
celeres nūcia pferentes:
& edictum regis pepen
dit in ſuſis. Mardocheꝰ
aūt de palatio & de cōſpe
ctu regis egrediēs fulge=
bat veſtibus regiis hya=
cinthinis videlicet & aeri
nis coronā aureā portās
in capite: & amictus ſeri
co pallio atq; purpureo.
Omniſq; ciuitas exultauit
atq; letata eſt. Iudeis au
tē noua lux oriri viſa eſt

בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחִתְמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ
כִּי כְתָב אֲשֶׁר נִכְתָּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ
וְנַחְתּוֹם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהָשִׁיב׃ חתם שוב
וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ בָּעֵת הַהִיא קרא
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיוָן שלש
בִּשְׁלוֹשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל
אֲשֶׁר צִוָּה מָרְדֳּכַי אֶל הַיְּהוּדִים
וְאֶל הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת פחה
וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר מֵהֹדּוּ וְעַד שור מדן
כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה
מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְעַם
וָעָם כִּלְשֹׁנוֹ וְאֶל הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם
וְכִלְשׁוֹנָם׃ וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ לשון כתב
אֲחַשְׁוֵרֹשׁ וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד שלח רוץ
הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ
הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים׃ אֲשֶׁר
נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל עִיר
וָעִיר לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל נַפְשָׁם קהל
לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל שמד
חֵיל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם צור
טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ בְּיוֹם נשה בזז
אֶחָד בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים
עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר׃ פַּתְשֶׁגֶן
הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל מְדִינָה נתן
וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל הָעַמִּים גלה
וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִים עֲתוּדִים לַיּוֹם היה ידה
הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם׃ הָרָצִים עתד נקם
רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יָצְאוּ
מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ בהל דחף
וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ וּמָרְדֳּכַי
יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת פנה
תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ גדל כרך
בּוּץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה
וְשָׂמֵחָה׃ לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה היה

© Biblioteca Nacional de España

ושמחה וששון ויקר: ובכל מדינה — שוש מדן
ומדינה ובכל עיר ועיר מקום אשר — קום
דבר המלך ודתו מגיע, שמחה — נגע
וששון ליהודים משתה ויום טוב, — שתה
ורבים מעמי הארץ מתיהדים, — רבב ידה
כי נפל פחד היהודים עליהם:

Cap.ix. ובשנים עשר
חדש הוא חדש אדר בשלשה — שנה
עשר יום בו, אשר הגיע דבר
המלך ודתו להעשות, ביום אשר — עשה
שברו איבי היהודים לשלט
בהם, ונהפוך הוא אשר ישלטו — הפך שלט
היהודים המה בשנאיהם: נקהלו — קהל
היהודים בעריהם בכל מדינות — עיר
המלך אחשורוש, לשלח יד
במבקשי רעתם, ואיש לא עמד — בקש רוע
לפניהם, כי נפל פחדם על כל — פנה
העמים: וכל שרי המדינות — שור
והאחשדרפנים והפחות ועשי — פחה עשה
המלאכה אשר למלך מנשאים — לאך נשא
את היהודים, כי נפל פחד מרדכי
עליהם: כי גדול מרדכי בבית — גדל
המלך, ושמעו הולך בכל — הלך
המדינות, כי האיש מרדכי הולך
וגדול: ויכו היהודים בכל איביהם — נכה
מכת חרב והרג ואבדן, ויעשו
בשנאיהם כרצונם: ובשושן הבירה — רצה
הרגו היהודים ואבד חמש מאות — אבד מאה
איש: ואת פרשנדתא ואת דלפון
ואת אספתא: ואת פורתא ואת
אדליא ואת ארידתא: ואת פרמשתא
ואת אריסי ואת ארידי ואת ויזתא:
עשרת בני המן בן המדתא צרר — צור
היהודים הרגו, ובבזה לא שלחו — בזז
את ידם: ביום ההוא בא מספר — בוא ספר
ההרוגים בשושן הבירה לפני — הרג פנה

gaudiū honor & tripudiū. Apud oēs populos vrbes atq̧ prouintias quocunq̧ regis precepta veniebant mira exultatio epule atq̧ conuiuia & festus dies: intantum vt plures alterius gētis & secte eorū religioni & cerimoniis iūgerētur. Grādis enī cunctos iudaici nōis terror inuaſerat. 9.

IGitur duodecimi mensis quē adar vocari ante iā diximus: tertiadecima die quando cūctis iudeis interfectio parabatur & hostes eorum inhiabant ſanguini: versa vice superiores iudei eſſe ceperūt & ſe de aduerſariis vindicare. Cōgregatiq̧ ſunt p ſingulas ciuitates & oppida & loca: vt extenderent manum cōtra inimicos & pſecutores ſuos. Nulluſq̧ auſus eſt reſiſtere: eo φ oēs populos magnitudinis eorū formido penetraret. Nam & puintiarū iudices duces & pcuratores: oīſq̧ dignitas: q̄ ſingulis locis ac operibus preerat extollebant iudeos timore mardochei quē principē eſſe palatii & plurimū poſſe cognouerant. Fama quoq̧ nōis eius creſcebat quotidie: & per cūctorū ora volitabat. Itaq̧ pcuſſerunt iudeis inimico ſuos plaga magna: & occiderunt eos: reddētes eis qd ſibi parauerāt facere: intātum vt etiam in ſuſis quingentos viros interficerent: extra decē filios amā agagite hoſtis iudeorum. Quorū iſta ſunt noīa. Parſādatha & delphon & eſphata & phorata & adalia & aridatha & ephermeſtha & ariſai & aridai & vaiſatha. Quos cum occidiſſent predas de ſubſtātiis eorū agere noluerunt. Statimq̧ numerus eorum qui occiſi erant in ſuſis ad

τ letitia per ciuitatē τ regionē: vbi
καὶ εὐφροσύνη κατὰ πόλιν καὶ χώραν, οὗ
cūque poſitū fuit exēplar: gaudiū τ letitia
ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα, χαρὰ καὶ εὐφροσύ
iudeis ɔuiuiū τ feſtiuitas. τ
νη τοῖς ἰουδαίοις κώθων καὶ εὐφροσύνη. καὶ
multi gētiliū circūcidebant τ iu
πολλοὶ τῶν ἐθνῶν περιετέμοντο καὶ ἰου
daizabāt ppt metum iudeorū.
δάϊζον διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων. Ca.9.

IN em̄ duodecimo mēſe tertia
Ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ τῇ τρισ
decima mēſis q̄ eſt adar: aderāt — A
καιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ὅς ἐστιν ἀδάρ, παρῆν
littere q̄ ſcripte fuerāt a
τὰ γράμματα τὰ γραφέντα παρὰ τοῦ
rege. τ in ea die pierunt
βασιλέως. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο
q̄ oppoſiti erāt iudeis. nullus .n.
οἱ ἀντικείμενοι τοῖς ἰουδαίοις. οὐδεὶς γὰρ
iſurrexit timēs eos. nā pncipes
ἀντέστη φοβούμενος αὐτούς. οἱ γὰρ ἄρχοντες
ſatraparū τ tyrāni τ
τῶν σατραπῶν καὶ οἱ τύραννοι καὶ οἱ
regij ſcribe honorabāt iu
βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς ἰου
deos: qm̄ timor mardochei incubuerat
δαίους, ὅτι ὁ φόβος μαρδοχαίου ἐπέκειτο
ſup eos. cōtingit em̄ pceptū
αὐτοῖς. προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσαγμα τοῦ
regis nominatū fuiſſe ī omni re
βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασι
gno. τ in ſuſis ciuitate occide
λείᾳ. καὶ ἐν σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτει
rūt iudei viros q̄ngentos:
ναν οἱ ἰουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους, τόν
et pharſandatha τ delphō τ aſpha
τε φαρσανδαθὰ καὶ δελφὼν καὶ ἀσφα
tha: τ phoradatha τ adalia τ aridatha
θά, καὶ φοραδαθὰ καὶ ἀδαλία καὶ ἀριδαθὰ
τ pharmaſtha τ ariſai τ aridai τ
καὶ φαρμαθὰ καὶ ἀρισαῖ καὶ ἀριδαῖ καὶ
baizatha: τ decē filios amā ama — B
βαϊζαθά, καὶ τοὺς δέκα υἱοὺς ἀμὰν ἀμα
dathu bugei inimici iude
δαθοῦ βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν ἰουδαί
orū: τ nō diripuerūt in eadē die.
ων, καὶ οὐ διήρπασαν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ.
tradit⁹ eſt aūt nūerus regi eorū q̄
ἐπεδόθη δὲ ὁ ἀριθμὸς τῷ βασιλεῖ τῶν
perierāt in ſuſis.
ἀπολωλότων ἐν σούσοις.

dixit aũt rex ad eſther: interfecerũt
ἐιπε δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐσθήρ, ἀπώλεσαν οἱ
iudei in ſuſis viros qngentos in
ἰουδαῖοι ἐν σούσοις ἄνδρας πεντακοσίους ἐν
ciuitate. in aũt regione quomõ exiſtimas ꝙ
τῇ πόλει. ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς οἴει ὅτι
exercuerũt? qd igiẽ petis ãpli⁹: ⁊ erit tibi?
ἐχρήσαντο; τί οὖν ἀξιοῖς ἔτι, καὶ ἔσται σοι;
⁊ dixit eſther regi: detur
καὶ ἐιπεν ἐσθὴρ τῷ βασιλεῖ, δοθήτω τοῖς
iudeis vti ſimiliẽ cras: ita
ἰουδαίοις χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὔριον, ὥς
ꝙ decẽ filios amã ſuſpendãt. ⁊ per
C τε τοὺς δέκα υἱοὺς ἀμὰν κρεμάσαι. καὶ ἐπέ
miſit rex ſic fieri: ⁊ pmi=
τρεψεν ὁ βασιλεὺς οὕτως γενέσθαι, καὶ ἐξέθη=
ſit iudeos ciuitatis corpo=
κε τοὺς ἰουδαίους τῆς πόλεως τὰ σώμα=
ra filioꝝ amã ſuſpendere. ⁊ ꝯgregati
τα τῶν υἱῶν ἀμὰν κρεμάσαι. καὶ συνήχθη=
ſũt iudei in ſuſis quattuorde=
σαν οἱ ἰουδαῖοι ἐν σούσοις τῇ τεσσαρεσκαι=
cima adar: ⁊ occiderũt viros
δεκάτῃ τοῦ ἀδάρ, καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας
trecentos ⁊ nihil rapuerũt. at re
τριακοσίους καὶ οὐδὲν διήρπασαν. οἱ δὲ λοι
liqui iudeoꝝ q̃ in regno ꝯgrega
ποὶ τῶν ἰουδαίων τῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ συνήχ
ti fuerãt ⁊ ſe adiuuabãt: ⁊ ceſſauerũt
θησαν καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν, καὶ ἀνεπαύσαντο
a bellis. pdiderũt .n. de ipſis
ἀπὸ τῶν πολέμων. ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν
decẽ milia ſepties quiq̃ milia tertiade
μυριάδας ἑπτὰ πεντακισχιλίους τῇ τρισκαι
cima adar: ⁊ nihil rapuerũt. ⁊
δεκάτῃ τοῦ ἀδάρ, καὶ οὐδὲν διήρπασαν. καὶ
ceſſauerũt quartadecima
ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ
eiuſdẽ mẽſis. ⁊ egerũt eãdẽ diẽ requiei
αὐτοῦ μηνός. καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύ
D cũ gaudio ⁊ letitia. at iu=
σεως μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. οἱ δὲ ἰου=
dei in ſuſis ciuitate ꝯuenerũt: ⁊
δαῖοι ἐν σούσοις τῇ πόλει συνήχθησαν, καὶ τῇ
quartadecima ceſſauerũt. egerũt aũt ⁊
τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἀνεπαύσαντο. ἦγον δὲ καὶ
quintãdecimã cũ gaudio ⁊ leti
τὴν πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφρο=
tia. ppẽ hoc igiẽ iudei diſpſi
σύνης. διὰ τοῦτο οὖν οἱ ἰουδαῖοι διεσπαρμένοι
in omni regiõe extranea: agũt quartã=
ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω, ἄγουσι τὴν τεσσαρε=
decimã adar diẽ bonã cũ
σκαιδεκάτην τοῦ ἀδὰρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετ᾽ εὐ
letitia: mittentes ptes q̃libet
φροσύνης, ἀποστέλλοντες μερίδας ἕκαστος τῷ
ꝓximo. q̃ ꝟo habitant in metro
πλησίον. οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητρο
polibus: ⁊ q̃ntãdecimã diẽ
πόλεσι, καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν
adar in letitia ducũt: mitten
E τοῦ ἀδὰρ ἐν εὐφροσύνῃ ἄγουσιν, ἐξαποστέλ=
tes ptes ꝓximis. ſcripſit aũt
λοντες μερίδας τοῖς πλησίον. ἔγραψε δὲ
mardoche⁹ ꝟba hec in li=
μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βι=
bro ⁊ miſit iudeis: qui
βλίον καὶ ἐξαπέστειλε τοῖς ἰουδαίοις, ὅσοι
erant in artaxerxis regno iĵs q̃ ꝓpro
ἦσαν ἐν τῇ ἀρταξέρξου βασιλείᾳ τοῖς ἐγ=
pe ⁊ iĵs q̃ longe:
γὺς καὶ τοῖς μακράν,

regem relatus eſt. Qui
dixit
regine. In vrbe ſuſis
interfecerunt
iudei quingẽtos viros:
& alios decẽ filios amã.
Quantã putas eos exer
cere cedẽ in vniuerſis ꝓ=
uintiis? Quid vltra po=
ſtulas? & quid vis
vt fieri iubeam? Cui illa
reſpondit. Si
regi placet detur pote=
ſtas iudeis:
vt ſicut fecerũt hodie in
ſuſis: ſic & cras faciant
& decem filii aman in
patibulis ſuſpendantur.
Precepitq̃ rex vt ita
fieret. Statiq̃ĩ ſuſis pe
pendit edictum & decẽ
filii aman ſuſpenſi ſunt.
Congregatis iudeis
quartadecima die
menſis adar: interfecti
ſunt in ſuſis
trecenti viri: nec eorum
ab illis direpta ſubſtãtia
eſt: ſed &
per oẽs ꝓuintias q̃ ditõi
regis ſubiacebãt ꝓ aĩa=
bus ſuis ſteterunt iudei:
interfectis hoſtib⁹ ac pſe
cutoribus ſuis: in tantũ vt
ſeptuaginta q̃nq̃ milia
occiſoꝝ ĩpleretur: & nul
lus de ſubſtãtiis eorũ qc=
q̃ cõtingeret. Dies autẽ
tertiuſdecimus menſis
adar vn⁹ apud oẽs inter
fectiõis fuit: & q̃rtadeci
ma die cedere deſierunt.
Quẽ cõſtituerũt eſſe ſo
lemnẽ: vt in eo oĩ tpe de=
inceps vacarent epulis
gaudio atq̃ conuiuiis.
At hi qui in vrbe ſuſis
cedẽ exercuerant tertio
decimo & q̃rtodecĩo die
eiuſdẽ mẽſis in cede verſa
ti ſunt: q̃ntodecimo aũt
die pcutere deſierũt. Et
idcirco eundẽ diẽ cõſtitu
erũt ſolẽnem epularũ at
q̃ leticie. Hi vero iudei
q in oppidis nõ muratis
ac villis morabãtur: q̃r=
tũdecimũ diẽ mẽſis adar
cõuiuiorũ & gaudii de=
creuerũt: ita vt exultẽt in
eo: & mittãt ſibi mutuo
partes epl'arũ & ciborũ.
Scripſit itaq̃ mardoche
us oĩa hec: & l'ris cõpre=
henſa miſit ad iudeos q
in oĩbus regis ꝓuintiis
morabantur: tam in vici
no poſitis q̃ procul

הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר
הַמַּלְכָּה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ
הַיְּהוּדִים וְאַבֵּד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ
וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן בִּשְׁאָר
מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מֶה עָשׂוּ מַה — מדן עשה
שְּׁאֵלָתֵךְ וְיִנָּתֵן לָךְ וּמַה בַּקָּשָׁתֵךְ — נתן
עוֹד וְתֵעָשׂ׃ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל
הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם מָחָר לַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן לַעֲשׂוֹת כְּדָת הַיּוֹם
וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן יִתְלוּ עַל — תלה
הָעֵץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵעָשׂוֹת כֵּן
וַתִּנָּתֵן דָּת בְּשׁוּשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת
בְּנֵי הָמָן תָּלוּ׃ וַיִּקָּהֲלוּ הַיְּהוּדִיים — קהל ידה
אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה — רבע
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְשׁוּשָׁן — הרג
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבַבִּזָּה לֹא
שָׁלְחוּ אֶת יָדָם׃ וּשְׁאָר הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בִּמְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהֲלוּ
וְעָמֹד עַל נַפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאֹיְבֵיהֶם
וְהָרֹג בְּשֹׂנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים
אָלֶף וּבַבִּזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם׃
בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר
וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה
אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃ — שתה
וְהַיְּהוּדִיים אֲשֶׁר בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר
בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וְעָשֹׂה
אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃ עַל כֵּן
הַיְּהוּדִים הַפְּרָוזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי — פרז עיר
הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה — עשה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה
וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ
לְרֵעֵהוּ׃ וַיִּכְתֹּב מָרְדֳּכַי אֶת הַדְּבָרִים — כתב
הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל — שלח
הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ — מדן
אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים׃ — קרב רחק

© Biblioteca Nacional de España

לקים עליהם להיות עשים את קום היה
יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת רבע
יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה׃
כימים אשר נחו בהם היהודים יום נוח
מאיביהם והחדש אשר נהפך להם הפך
מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב יגה
לעשות אותם ימי משתה ושמחה עשה את
ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות שלח מנה
לאביונים׃ וקבל היהודים את נתן אבה
אשר החלו לעשות ואת אשר כתב חלל
מרדכי אליהם׃ כי המן בן המדתא
האגגי צרר כל היהודים חשב על צור
היהודים לאבדם והפיל פור הוא נפל
הגורל להמם ולאבדם׃ ובבאה גרל בוא
לפני המלך אמר עם הספר ישוב פנה שוב
מחשבתו הרעה אשר חשב על חשב רוע
היהודים על ראשו ותלו אתו ואת תלה
בניו על העץ׃ על כן קראו לימים
האלה פורים על שם הפור על כן
על כל דברי האגרת הזאת ומה
ראו על ככה ומה הגיע אליהם׃ ראה נגע
קימו וקבל היהודים עליהם ועל קום
זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא לוה
יעבור להיות עשים את שני הימים עבר
האלה ככתבם וכזמנם בכל שנה עשה שנה
ושנה׃ והימים האלה נזכרים זכר
ונעשים בכל דור ודור משפחה עשה שפחה
ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר מדן
וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך יום
היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם׃ סוף
ותכתב אסתר המלכה בת אביחיל כתב
ומרדכי היהודי את כל תקף לקים
את אגרת הפורים הזאת השנית׃ שנה
וישלח ספרים אל כל היהודים אל שלח
שבע ועשרים ומאה מדינה מלכות
אחשורוש דברי שלום ואמת׃ לקים שלם

vt quartādecimā & quintamdecimam diē menſis adar ꝑ feſtis ſuſciperent: & reuertēte ſempꝛ anno ſolēni celebrarēt honore: qa in ipis diebus ſe vlti ſunt iudei de inimicis ſuis: & luctus atqꝫ triſticia in hilaritatē gaudiūqꝫ cōuerſi ſunt: eſſentqꝫ dies iſti epularum atqꝫ leticie: & mitterent ſibiinuicē ciborum partes: & paupib⁹ munuſcula largirētur. Suſceperūtqꝫ iudei in ſolēnem ritū cūcta q̄ eo tpe facere ceperāt: & q̄ mardocheus lrīs faciēda mādauerat. Amā eni filius amadathi ſtirpis agag hoſtis & aduerſari⁹ iudeoꝝ cogitauit cōtra eos malū: vt occideret illos atqꝫ deleret: & miſit phur qđ nr̄a lingua vertitur in ſortē: & poſtea ingreſſa eſt heſter ad regē: obſecrās vt conatus eius lrīs regis irriti fierent: & malū qđ contra iudeos cogitauerat: reuerteretur in caput ei⁹. Deniqꝫ & ipm & filios ei⁹ affixerūt cruci atqꝫ exillo tpe dies iſti appellati ſunt phurim.i.ſortiū: eo q phur.i.ſors in vrnā miſſa fuerit. Et cuncta q̄ geſta ſunt epl̄e.i.libri hui⁹ volumine cōtinētur: queqꝫ ſuſtinuerūt: & q̄ deinceps īmutata ſunt: ſuſceperūt iudei ſup ſe & ſemē ſuū & ſup cūctos q religioni eorū voluerūt copulari: vt nulli liceat duos hos dies abſqꝫ ſolēnitate trāſigere q̄s ſcriptura teſtatur: & cetera expetūt tpa annis ſibi iugiter ſuccedentib⁹. Iſti ſunt dies q̄s nulla vnq̄ꝫ delebit obliuio: & ꝑ ſingulas gñationes cūcte in toto orbe ꝑuintie celebrabūt: nec ē vlla ciuitas in q̄ dies phurim.i.ſortiū nō obſeruētur a iudeis: & ab eorū ꝓgenie q̄ his cerimoniis obligata ē. Scripſerūtqꝫ heſter regina filia abiahil & mardoche⁹ iude⁹ etiā ſcđam epl̄am: vt oī ſtudio dies iſta ſolēnis ſācīretur in poſterū. Et miſerūt ad oēs iudeos q in cētū vigīti ſeptē ꝓuītiis regis aſſueri verſabātur: vt haberēt pacē & ſuſciperēt veritatē obſuātes

vt ꝯſtituerēt dies hos bonos: agerēt qꝫ
ϛῆσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθάς, ἄγειν τὲ
quartadecimā ⁊ quintade
τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν πεντεκαιδε
cimā adar. in eñi his diebus
κάτην τοῦ ἀδάρ. ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις
ꝯuerſūt iudei ab inimicis ſu
ἀνεπαύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐ
is. ⁊ mēſē in quo ꝯuerſ⁹ ē eis q erat
τῶν. καὶ τὸν μῆνα ἐν ᾧ ἐστράφη αὐτοῖς ὅς ἦν A
adar a luctu in gaudiū: ⁊ a triſti
ἀδὰρ ἀπὸ πένθους εἰς χαράν, καὶ ἀπὸ ὀδύ
tia in bonā diē: agerēt totū in bonos
νης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν, ἄγειν ὅλον εἰς ἀγαθὰς
dies nuptiaꝝ ⁊ letitie: mittētes
ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης, ἐξαποστέλλον
ꝑtes amicis ⁊ pauperib⁹.
τες μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς. F
⁊ ſuſceperūt iudei ſicut ſcripſit
καὶ προσεδέξαντο οἱ ἰουδαῖοι καθὼς ἔγραψεν
eis mardoche⁹. q̄liter amā amadathu
αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖος. πῶς ἀμὰν ἀμαδάθου
macedo bellabat ꝯtra eos: ſicut poſuit
ὁ μακεδὼν ἐπολέμει αὐτούς, καθὼς ἔθετο
ſententiā ⁊ ſortē vt deleret eos: ⁊
ψήφισμα καὶ κλῆρον ἀφανίσαι αὐτούς, καὶ
quomō itroiuit ad regē dicēs vt ſuſpē
ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων κρεμά
deret mardocheū. q̄cūqꝫ aūt conat⁹ eſt
σαι τὸν μαρδοχαῖον. ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν
inducere ꝯtra iudeos mala: ſup ipm
ἐπάξαι ἐπὶ τοὺς ἰουδαίους κακά, ἐπ' αὐτὸν B
facta ſūt. ⁊ ſuſpēſus ē ipe ⁊ filij ſui.
ἐγένοντο. καὶ ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐ
ꝓpt hoc appellati ſunt dies illi
τοῦ. διὰ τοῦτο ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗ
phuri ꝓpt ſortes. q2 lin
ται φουρίμ διὰ τοὺς κλήρους. ὅτι τῇ διαλέ
gua eoꝝ vocant phuri: ꝓpt ver
κτῳ αὐτῶν καλοῦνται φουρίμ, διὰ τοὺς λό
ba epiſtole hui⁹. ⁊ q̄cūqꝫ paſſi
γους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης. καὶ ὅσα πεπόν G
ſunt ꝓpt eā: ⁊ q̄cūqꝫ eis facta ſūt ⁊
θασιν διὰ ταύτην, καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο καὶ C
ſtatuit. ⁊ ſuſceperūt iudei ſup ſei
ἔστησε. καὶ προσεδέχοντο οἱ ἰουδαῖοι ἐφ' ἑαυ
pſos ⁊ ſup ſemē ſuū: ⁊ ſup
τοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τοῖς
appoſitos ſup eos: neqꝫ q̄dē aliť
προστεθειμένοις ἐπ' αὐτῶν, οὐδὲ μὴν ἄλλως
vtent. at dies hi ducent
χρήσονται. αἱ δὲ ἡμέραι αὗται ἀχθήσονται D
in oē tēpus: ⁊ memoria
εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ τὸ μνημόσυ
le eoꝝ nō deficiet vſqꝫ ad gñationes. ⁊ ſcri
νον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἕως γενεῶν. καὶ ἔγρα
pſit eſther regina filia abichail: et
ψεν ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ ἀβιχαίλ, καὶ
mardoche⁹ iude⁹: quāta fecerūt:
μαρδοχαῖος ὁ ἰουδαῖος, ὅσα ἐποίησαν, τό,
et firmamentū epiſtole phuri.
τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς τῶν φουρίμ. A

© Biblioteca Nacional de España

⁊ mardocheꝰ ⁊ eſther regina ſtatue
καὶ μαρδοχαῖος καὶ ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα ἔστη=
rūt ſibi ſm ſe. ⁊ tūc ſtatuētes
σαν ἑαυτοῖς καθ᾽ ἑαυτῶν. καὶ τότε στήσαντες
ſm ieiuniū eoꝝ ⁊ ↄſiliū ipſo=
κατὰ τὴν νηστείαν αὐτῶν καὶ τὴν βουλὴν αὐ=
rū: ⁊ eſther ꝟbo ſtatuit in eternū:
τῶν, καὶ ἐσθὴρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα,
⁊ ſcriptū ē in memoriali.
καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον. Ca.10.
Scripſit aūt rex ad re=
A Εγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν βασι=
gnū et terre ⁊ maris: ⁊
λείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν
vim ſuā ⁊ fortitudinē diuitias
ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνδραγαθίαν πλοῦτόν
q3 ⁊ gl'iam regni ſui: ecce
τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἰδοὺ
ſcripta ſunt in libro pſaꝝ ⁊ medoꝝ
γέγραπται ἐν βιβλίῳ περσῶν καὶ μήδων
in memoriā. et mardocheꝰ ſecundꝰ
εἰς μνημόσυνον. ὅ, τε μαρδοχαῖος διεδέχε
erat a rege artaxerxe. ⁊ magnꝰ erat
το τὸν βασιλέα ἀρταξέρξην. καὶ μέγας ἦν
in regno ⁊ honoratꝰ a
ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν
iudeis: ⁊ amatꝰ narrauit
ἰουδαίων, καὶ φιλούμενος διηγεῖτο τὴν
educationē omni gēti ſue.
ἀγωγὴν παντὶ τῷ ἔθνει αὐτῶν.
⁊ dixit mardocheꝰ: a deo facta
B καὶ εἶπε μαρδοχαῖος, παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένε
ſūt iſta. recordatꝰ ſū enī de ſōnio:
το ταῦτα. ἐμνήσθην γὰρ περὶ τοῦ ἐνυπνίου,
qđ viderā de ꝟbis his. neq3 enī
οὗ εἶδον περὶ τῶν λόγων τούτων. οὐδὲ γὰρ
ṗteriuit ab eis ꝟbū. paruꝰ fons
παρῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῶν λόγος. ἡ μικρὰ πηγὴ
faciꝰ eſt fluuiꝰ: ⁊ erat lux ⁊ ſol ⁊
ἐγένετο ποταμός, καὶ ἦν φῶς καὶ ἥλιος καὶ
aqua multa. eſther eſt fluuiꝰ: q̄ du=
ὕδωρ πολύ. ἐσθήρ ἐστιν ὁ ποταμός, ἣν ἐγά
C xit rex ⁊ fecit reginā.
μησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐποίησε βασίλισσαν.
at duo dracones ego ſū ⁊ amā. at
οἱ δὲ δύο δράκοντες ἐγώ εἰμι καὶ ἀμάν. τὰ
gētes q̄ cōuenerāt vt ṗderēt no
δὲ ἔθνη τὰ ἐπισυναχθέντα ἀπολέσαι τὸ ὄνο
mē iudeoꝝ. at gens mea hic
μα τῶν ἰουδαίων. τὸ δὲ ἔθνος τὸ ἐμόν οὗτός
eſt iſrael q̄ clamauerūt ad deū
D ἐστιν ὁ ἰσραὴλ οἱ βοήσαντες πρὸς τὸν θεὸν
⁊ ſaluati ſunt: ⁊ ſaluauit dñs ppl'm
καὶ σωθέντες, καὶ ἔσωσε κύριος τὸν λαὸν
ſuū: ⁊ liberauit dñs nos ab oībus
αὐτοῦ, καὶ ἐρρύσατο κύριος ἡμᾶς ἐκ πάντων
malis iſtis: ⁊ fecit deꝰ
τῶν κακῶν τούτων, καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ
ſigna ⁊ portēta magna q̄ nō facta
σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἃ οὐ γέγο
fuerāt īter gentes. ṗpt hoc fecit ſortes
A νεν ἐν τοῖς ἔθνεσι. διὰ τοῦτο ἐποίησε κλήρους
duas: vnā ppl'o dei: ⁊ vnā cūctis
δύο, ἕνα τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἕνα πᾶσι τοῖς
gentibꝰ. ⁊ venerūt due ſortes iſte in horā
ἔθνεσι. καὶ ἦλθον οἱ δύο κλῆροι οὗτοι εἰς ὥραν
⁊ tpūs ⁊ diē iudicij corā
καὶ καιρὸν καὶ ἡμέραν κρίσεως ἐνώπιον τοῦ
deo in oībꝰ gētibꝰ. ⁊ recordatꝰ ē deꝰ
θεοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς
populi ſui: ⁊ iuſtificauit here
τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐδικαίωσε τὴν κλη=
ditatē ſuā: ⁊ erūt eis di=
ρονομίαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ ἡμέ=
es iſti in mēſe adar q̄rtadecima
ραι αὗται ἐν μηνὶ ἀδὰρ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ
eiuſdē mēſis: cū cetu ⁊ gaudio
τοῦ αὐτοῦ μηνός, μετὰ συναγωγῆς καὶ χαρᾶς
⁊ letitia incōſpectu dei ſm gñationē
καὶ εὐφροσύνης ἐνώπιον τοῦ θεοῦ κατὰ γενεὰν
in eternū in ppl'o ſuo.
εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ca.11.
Anno q̄rto regnāte pto=
Ετους τετάρτου βασιλεύοντος πτο=
lemeo ⁊ cleopatra: attulit doſitheꝰ
λεμαίου καὶ κλεοπάτρας, εἰσήνεγκε δοσίθεος
q̄ dicebat eſſe ſacerdos ⁊ leuites ⁊ ptolemeꝰ
ὃς ἔφη εἶναι ἱερεὺς καὶ λευίτης καὶ πτολεμαῖ
filiꝰ eiꝰ ṗpoſitā epiſtolā
ος ὁ υἱὸς αὐτοῦ τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν τῶν
phuri: quā dixerūt eſſe ⁊ interpretaſſe li
φουρίμ, ἣν ἔφασαν εἶναι καὶ ἑρμηνευκέναι λι
ſimachū ptolomei q̄ in hieruſalē.
σίμαχον πτολεμαίου τὸν ἐν ἱερουσαλήμ.
āno ſecūdo regnante artaxer=
ἔτους δευτέρου βασιλεύοντος ἀρταξέρ=
xe magno vna niſan ſomni
ξου τοῦ μεγάλου τῇ μιᾷ τοῦ νισὰν ἐνύπνι
um vidit mardocheꝰ filiꝰ iari filij ſe=
ον εἶδε μαρδοχαῖος ὁ τοῦ ἰάρου τοῦ σε
mei filij ciſei ex tribu beniamī: ho
μεῒ τοῦ κισαίου ἐκ φυλῆς βενιαμίν, ἄνθρω
mo iudeus habitās in ſuſis ciuitate:
πος ἰουδαῖος οἰκῶν ἐν σούσοις τῇ πόλει,
homo magnꝰ: miniſter exiſtēs in au
ἄνθρωπος μέγας, θεραπεύων ἐν τῇ αὐ
la regis. erat aūt ex
λῇ τοῦ βασιλέως. ἦν δὲ ἐκ τῆς

dies ſortiū: & ſuo tēpore cum gaudio celebrarēt ſicut conſtituerāt mardocheus & heſter. Et illi obſeruāda ſuſceperunt a ſe & a ſemine ſuo ieiunia atq3 clamores & ſortiū dies; & omnia que libri huius q vocatur heſter hiſtoria cōtinentur.

Rex vero aſſuerus omnem terrā & cūctas maris inſulas fecit tributarias: cuiꝰ fortitudo & īperiū: & dignitas atq3 ſublimitas qua exaltauit mardocheum: ſcripta ſunt in libris medorū atq3 pſarum: & quōmardocheꝰ iudaici generis ſecundus a rege aſſuero fuerit: & magnꝰ apud iudeos: & acceptabilis plebi fratrū ſuoꝝ: querēs bona ppl'o ſuo: & loq̄ns ea q̄ ad pacē ſeminis ſui pertinerent. 10.

Que hētur ī hebreo plena fide expſſi. hec aūt q̄ ſequūtur ſcripta reperi in editione vulgata q̄ grecorū lingua & lr̄is cōtinētur: & interim poſt finē libri hoc capl'm ferebatur: qđ iuxta cōſuetudinē nr̄aꝫ obelo.i.veru ṗnotauimꝰ. Dixitq3 mardocheus. Adeo facta ſunt iſta. Recordatus ſum ſōnii qđ viderā. hec eadē ſignificātis: nec eoꝝ qcq3 irritū fuit. Paruulus fons q creuit in fluuiū & in lucē ſolēq3 cōuerſus eſt: & in aq̄s plimas redūdauit heſter ē. quā rex accepit vxorē & voluit eſſe reginam. Duo aūt dracones: ego ſum & aman. Gentes q̄ cōuenerāt: hi ſunt q conati ſunt delere nomē iudeorū. Gens aūt mea iſrl' eſt: q̄ clamauit ad dn̄m: & ſaluū fecit ppl'm ſuū. liberauitq3 nos ab oībus malis: & fecit ſigna atq3 portēta inter gentes: & duas ſortes eſſe ṗcepit vnā ppl'i dei: & alterā cunctaꝝ gentiū. Venitq3 vtraq3 ſors in ſtatutū ex illo iā tpe corā deo vniuerſis gentibꝰ: & recordatꝰ eſt dn̄s ppl'i ſui: ac miſertꝰ hereditatis ſue. Et obſuabūtut dies iſti in menſe adar quartadecima & quīnta decima die eiuſdē mēſis cum omni ſtudio & gaudio in vnū cetum populi cōgregati in cunctas deinceps generationes populi iſrael. 11.

Anno q̄rto regnātibus ptolomeo & cleopatra: attulerūt doſitheꝰ qui ſe ſacerdotē & leuitici gn̄us ferebat & ptolomeus filius eius hanc epiſtolā phurim: quā dixerūt interṗtatam eſſe lyſimacū ptolomei filiū in hieruſalē. Hoc quoq3 principiū erat in editione vulgata qđ nec in hebreo: nec apud vllum fertur interpretū. Anno ſecundo regnante artaxerxe maximo prima die menſis niſan vidit ſomnium mardocheus filius iaheri: filii ſemei filii cis de tribu beniamin: homo iudeus qui habitabat in vrbe ſuſis vir magnus & inter primos aule regie. Erat autem de eo numero

את ימי הפורים האלה בזמניהם
כאשר קים עליהם מרדכי היהודי
ואסתר המלכה וכאשר קימו על
נפשם ועל זרעם דברי הצומות צום
וזעקתם: ומאמר אסתר קים דברי אמר
הפורים האלה ונכתב בספר: כתב
וישם המלך אחשורוש Cap.x.
מס על הארץ ואיי הים: וכל מעשה אי עשה
תקפו וגבורתו ופרשת גדלת גבר
מרדכי אשר גדלו המלך הלא הם
כתובים על ספר דברי הימים למלכי יום
מדי ופרס: כי מרדכי היהודי ידה
משנה למלך אחשורוש וגדול שנה גדל
ליהודים ורצוי לרב אחיו דרש רצה
טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו: שלם

F

G

© Biblioteca Nacional de España

captiuitate quā captiuauit nabuchodo=
αἰχμαλωσίας ἧς ᾐχμαλώτευσε ναβουχοδο
noſo: rex babylonis de hieruſalē
νόσορ ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐξ ἱερουσαλὴμ
cū iechonia rege iudee. ⁊ hoc
μετὰ ἰεχονίου βασιλέως τῆς ἰουδαίας. καὶ τοῦτο
ei⁹ ſomniū. ⁊ ecce vox tumult⁹
τὸ αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον. καὶ ἰδοὺ φωνὴ θορύβου
tonitrua ⁊ terremot⁹ ⁊ cōturbatio ſup
βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ τάραχος ἐπὶ τῆς
terrā: ⁊ ecce duo dracones magni para
γῆς, καὶ ἰδοὺ δύο δράκοντες μεγάλοι ἕτοι=
ti ꝓceſſerūt vtriq; ꝓliari. ⁊ facta
μοι προῆλθον ἀμφότεροι παλαίειν. καὶ ἐγένε
eſt eoꝝ vox magna: ⁊ voce eoꝝ
το αὐτῶν φωνὴ μεγάλη, καὶ τῇ φωνῇ αὐτῶν ἡ
ꝑata eſt oīs gens ad ꝓliū: vt expu=
τοιμάσθη πᾶν ἔθνος εἰς πόλεμον, ὥστε πολε=
gnarēt iuſtoꝝ gentē. ⁊ ecce dies tenebraꝝ
μῆσαι δικαίων ἔθνος. καὶ ἰδοὺ ἡμέρα σκότους
⁊ caliginis: tribulatio ⁊ anguſtia: afflictio ⁊
καὶ γνόφου, θλῖψις καὶ στενοχωρία, κάκωσις καὶ
turbatio magna ſup terrā. ⁊ ꝯturbata ē
τάραχος μέγας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐταράχθη
oīs gēs iuſta timētes ſua mala:
πᾶν ἔθνος δίκαιον φοβούμενοι τὰ ἑαυτῶν κακά,
⁊ ꝑparati ſunt perire: ⁊ clamauerūt
καὶ ἡτοιμάσθησαν ἀπολέσθαι, καὶ ἐβόησαν
ad deū. ab aūt clamore eoꝝ: factū ē
πρὸς τὸν θεόν. ἀπὸ δὲ τῆς βοῆς αὐτῶν, ἐγένετο
ſicut a paruo fonte fluui⁹ magn⁹:
ὡσανεὶ ἀπὸ μικρᾶς πηγῆς ποταμὸς μέγας,
aqua multa. ⁊ lux ⁊ ſol ort⁹ eſt: ⁊
ὕδωρ πολύ. καὶ φῶς καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ
humiles exaltati ſūt ⁊ deuorauerūt in
οἱ ταπεινοὶ ὑψώθησαν καὶ κατέφαγον τοὺς ἐν
clytos. ⁊ cū ſurrexiſſet mardoche⁹ q̄ vidit
δόξους. καὶ διεγερθεὶς μαρδοχαῖος ὁ ἑωρακὼς
ſomniū hoc: ⁊ qd de⁹ deliberat
τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, καὶ τί ὁ θεὸς βουλεύεται
facere: habuit inſomniū hoc in corde:
ποιῆσαι, εἶχε τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ,
⁊ in omni v̄bo voluit cognoſcere hoc
καὶ ἐν παντὶ λόγῳ ἤθελησεν ἐπιγνῶναι αὐ=
vſq; ad noctem.
τὸ ἕως τῆς νυκτός. Ca.12.

Et q̄euit mardoche⁹ in aula
Καὶ ἡσύχασε μαρδοχαῖος ἐν τῇ αὐλῇ
cū gabatha ⁊ tharra duob⁹ eunuchis
μετὰ γαβαθὰ καὶ θάρρα τῶν δύο εὐνούχων τοῦ
regis cuſtodientib⁹ aulā. au
βασιλέως τῶν φυλασσόντων τὴν αὐλήν. ἤ=
diuitq; eoꝝ cogitatiōes: ⁊ cu
κουσέ τε αὐτῶν τοὺς λογισμούς, καὶ τὰς με
ras eoꝝ ſcrutat⁹ eſt: ⁊ didicit ꝙ pa=
ρίμνας αὐτῶν ἐξηρεύνησε, καὶ ἔμαθεν ὅτι ἑτοι
rāt man⁹ inijcere artaxerxi
μάζουσι τὰς χεῖρας ἐπιβαλεῖν ἀρταξέρξῃ τῷ
regi: ⁊ demōſtrauit regi de eis.
βασιλεῖ, καὶ ὑπέδειξε τῷ βασιλεῖ περὶ αὐ
⁊ q̄ſiuit rex duos eunu
τῶν. καὶ ἐξήτασεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο εὐνού
chos ſuos: ⁊ cōfitentes appēſi ſunt.
χους αὐτοῦ, καὶ ὁμολογήσαντες ἀπήχθησαν.
⁊ ſcripſit rex ſmones hos
καὶ ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τούτους
in cōmentarijs. ⁊ mardoche⁹ ſcripſit de
εἰς μνημόσυνον. καὶ μαρδοχαῖος ἔγραψε περὶ
v̄bis. ⁊ ꝑcepit rex mardo
τῶν λόγων. καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς μαρδο
cheū deſeruire in aula: ⁊ dedit ei
χαῖον θεραπεύειν ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ

captiuorum quos tranſtulerat nabu=
chodonoſor rex babylonis de hieru=
ſalem cū iechonia rege iuda: & hoc ei⁹
ſomnium fuit. Apperuerūt voces &
tumultus tonitrua & terremot⁹ & cō=
turbatio ſup terrā: & ecce duo draco=
nes magni paratiq; cōtra ſe in preliū.
Ad quorū clamorem cuncte cōcitate
ſunt nationes: vt pugnarēt cōtra gen
tē iuſtorū. Fuitq; dies illa tenebrarū &
diſcriminis tribulationis & anguſtie:
& ingēs formido ſup terrā. Conturba
taq; ē gens iuſtoꝝ timentiū mala ſua:
et prepata ad mortē. Clamauerūtq; ad
deū: & illis vociferātibus fons paruus
creuit in fluuiū maximū: & in aq̄s plu
rimas redūdauit. Lux & ſol ortus eſt:
& hūiles exaltati ſunt: & deuorauerūt
īclytos. Quod cū vidiſſet mardoche⁹
& ſurrexiſſet de ſtratu: cogitabat quid
deus facere vellet: & fixū hēbat in aīo:
ſcire cupiēs qd ſignificaret ſōniū. 12.

Morabatur autē eo tēpore in aula
regis cum bagatha & thara eunu
chis regis: qui ianitores erant palatii.
Cūq; intellexiſſet cogitationes eorū
& curas diligēti⁹ puidiſſet: didicit ꝙ co
narētur in regē artaxerxē manus mit=
tere: & nunciauit ſup eo regi. Qui de
vtroq; habita q̄ſtione: confeſſos iuſſit
duci ad mortē. Rex aūt qd̄ geſtū erat
ſcripſit in cōmentariis. Sed & mar=
docheus rei memoriā litteris tradidit.
Precepitq; ei rex vt in aula palatii mo
raretur: datis ei pro delatione muneri
bus. Aman vero filius amadathi buge
us erat glorioſiſſimus corā rege & vo
luit nocere mardocheo & populo ei⁹
pro duobus eunuchis regis qui fuerāt
īterfecti. Hucuſq; proemiū. Que ſe=
quūtur in eo loco poſita erant vbi ſcri
ptum eſt in volumine. Et diripuerunt
bona vel ſubſtantias eorū. Que in ſo
la vulgata editione reperimus. Epiſto
le autem hoc exemplar fuit. 13.

Rex maxim⁹ artaxerxes ab india vſ
q; ethiopiā cētū vigīti ſeptē ꝓuin
tiarū prīcipib⁹ & ducib⁹ q eius īperio
ſubiecti ſunt ſalutē. Cū plīmis gētib⁹
īperarē: & vniuerſum orbē mee ditiōi
ſubiugaſſē: volui neq̄q; abuti potētie
magnitudine: ſed clemētia & lenitate
gubernare ſubiectos: vt abſq; vllo ter
rore vitā ſilētio tranſigētes: optata cū
ctis mortalib⁹ pace fruerētur. Querē
te aūt me a cōſiliariis meis quō poſſet
hoc īpleri: vnus q ſapiā & fide ceteros
ꝑcellebat. & erat poſt regē ſcd̄s aman
noīe indicauit mihi in toto orbe terra
rū pplm̄ eſſe diſpſuꝫ: q nouis vteretur
legib⁹: & cōtra oīm gētiū cōſuetudinē
faciēs regū iuſſa cōtēneret: & vniuerſa
rū cōcordiā nationū ſua diſſenſione
violaret. Quod cū didiciſſem⁹ vidētes
vnā gentē rebellē aduerſus oē hoīm
genus ꝑuerſis vti legib⁹: nr̄iſq; iuſſio
nib⁹ cōtraire: & turbare ſubiectaꝝ no
bis ꝓuinciarū pacē atq; cōcordiā: iuſſi
mus vt q̄ſcunq; amā q oībus ꝓuintiis
prepoſit⁹ eſt: & ſecūdus a rege: & quē
patris loco colimus monſtrauerit: cū
cōiugib⁹ ac liberis deleātur ab inimicis

dona ꝓpt̄ hoc. ⁊ erat amā amadathu C
δόματα περὶ τούτου. καὶ ἦν ἀμὰν ἀμαδάθου
bugeus inclyt⁹ corā rege: ⁊ q̄ſi
βουγαῖος ἔνδοξος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐζή
uit affligere mardocheū ⁊
τησε κακοποιῆσαι τὸν μαρδοχαῖον καὶ τὸν
pplm ei⁹ ꝓpt̄ duos eunuchos re=
λαὸν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασι=
gis. at epiſtole eſt exēplar hoc.
λέως. τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστὶ τὸ ἀντίγραφον τόδε.

Rex magn⁹ artaxerxes his q̄ ab
Βασιλεὺς μέγας ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ Ca.13
india vſq; ad ethiopiā centū viginti D
τῆς ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας ἑκατὸν εἰκοσιε=
ſeptē ꝓuinciaꝝ ꝑncipes ⁊ locoꝝ ꝑſides ordina
πτὰ χωρῶν ἄρχουσι καὶ τοπάρχαις ὑποτε
ti ſunt: hec ſcribit. cū multis īperaſſem
ταγμένοις, τάδε γράφει. πολλῶν ἐπάρξας
gētib⁹ ⁊ vniuerſi dn̄arer orbis terre:
ἐθνῶν καὶ πάσης ἐπικρατήσας οἰκουμένης, ἐ=
volui nō temeritate potētie eleua=
βουλήθην μὴ τῷ θράσει τῆς ἐξουσίας ἐπαιρό=
t⁹: miti⁹ aūt ⁊ cū q̄ete ſep A
μενος, ἐπιεικέστερον δὲ καὶ μετὰ ἠπιότητος ἀεὶ ſ.2.d.
gubernās ſubiectos trāquil ⁊.6.a.
διεξάγων τοὺς τῶν ὑποτεταγμένων ἀκυμά=
los ſemꝑ ſtatuere vita: et re
τους διαπαντὸς καταστῆσαι βίου, τήν τε βα
gnū quietū ⁊ ꝑuiū vſq; ad fines B
σίλειαν ἥρεμον καὶ πορευτὴν μέχρι περάτ
ꝑbens: renouare q; deſi
των παρεξόμενος, ἀνανεώσασθαί τε τὴν πο
deratā cūctis hoīb⁹ pacē. que
θουμένην τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις εἰρήνην. πυ C
rente aūt me a cōſiliarijs quomō duce= ſ.1.d.
θομένου δέ μου τῶν συμβούλων πῶς ἂν ἀχ
ret̄ hoc ad finē: q̄ ſapiētia apud
θείη τοῦτο ἐπὶ πέρας, ὁ σωφροσύνῃ παρ᾽ ἡ= D
nos ꝑcedebat: ⁊ in beneuolētia imutabi
μῖν διαπρέψας, καὶ ἐν τῇ εὐνοίᾳ ἀπαραλλά
li ⁊ firma fide approbat⁹ eſt: ⁊
κτῳ καὶ βεβαίᾳ πίστει ἀποδεδειγμένος, καὶ
ſecūdo regis dono ꝑcede=
δεύτερον τῶν βασιλειῶν γέρας ἀπενηνεγ=
bat amā: indicauit nobis in omnib⁹
μένος ἀμάν, ἀπέδειξεν ἡμῖν ἐν πάσαις ταῖς A
per orbē terre tribub⁹ cōmixtū eſſe ini ſ.1.a
κατὰ τὴν οἰκουμένην φυλαῖς ἀναμεμῖχθαι δυ
micū pplm̄ quēdā: legib⁹ cōtrariū ad
σμενῆ λαόν τινα, τοῖς νόμοις ἀντίθετον πρὸς
oēm gentē: et regū ꝑtermit
πᾶν ἔθνος, τά τε τῶν βασιλέων παραπέμ
tentes aſſidue edicta: vt nō
ποντας διηνεκῶς διατάγματα, πρὸς τὸ μὴ
deducat̄ qui a nobis dirigit̄
κατατείνεσθαι τὴν ὑφ᾽ ἡμῶν κατευθυνομένην
ſine defectu ꝑncipat⁹. cū didiciſſem⁹ ergo ꝙ hec
ἀμέμπτως συναρχίαν. διειληφότες οὖν ὡς τὸ
gens ſola in rebellione
δὲ τὸ ἔθνος μονώτατον ἐν ἀντιπαραγωγῇ
omni ſemꝑ homini poſita ſit: vi
παντὶ διαπαντὸς ἀνθρώπῳ κείμενον, διαγω
tā legū peregrinā ꝑmutās ⁊ diſſē B
γὴν νόμων ξενίζουσαν παραλλάσσον καὶ δυσ
tiēs nr̄is reb⁹: peſſima q;
νοοῦν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι, τὰ χείριστα
cōſumās mala: ⁊ vt nō regnū
συντελοῦν κακά, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὴν βασιλεί
cōſtantiā cōſequeret̄. ꝑcepim⁹ igit̄
αν εὐσταθείας τυγχάνειν. προστετάχαμεν οὖν
eos q̄ ſignificant̄ vobis ī ſcriptis
τοὺς σημαινομένους ὑμῖν ἐν τοῖς γεγραμμένοις

© Biblioteca Nacional de España

C ab amã ꝑpoſito in reb⁹
ὑπὸ ἀμὰν τοῦ τεταγμένου ἐπὶ τῶν πραγμάτων
⁊ ſecũdo a nobis oẽs cũ mulierib⁹ ⁊
καὶ δευτέρου πρὸς ἡμῶν πάντας σὺν γυναιξὶ καὶ
filijs ꝑdi radicit⁹ inimicoꝝ
τέκνοις ἀπολέσαι ὁλοῤῥίζους τῶν ἐχθρῶν ταῖς
gladijs ſine omni mĩa ⁊ parcitate:
μαχαίραις ἄνευ παντὸς οἴκτου καὶ φειδοῦς, τῇ
q̃rtadecima duodecimi mẽſis adar
τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνὸς ἀδὰρ
ꝑſentis anni. vt q̃ olim ⁊ nũc int
τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. ὅπως οἱ πάλαι καὶ νῦν δυ
mici in die vna violẽte: in ĩfernũ de
σμενεῖς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βιαίως εἰς τὸν ᾅδην κα
ſcendẽtes: in poſterum tp̃s q̃etas
τελθόντες, εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον εὐσταθῆ
D ⁊ trãquillas ꝑbeant nobis ꝑfecte
καὶ ἀτάραχα παρέχωσιν ἡμῖν διατέλους
res. ⁊ dep̃cat⁹ ẽ dñm: memor
τὰ πράγματα. καὶ ἐδεήθη κυρίου, μνημονεύων
oium oꝑum dñi. ⁊ dixit: dñe do
πάντα τὰ ἔργα κυρίου. καὶ εἶπε, κύριε κύ
mĩe rex oĩpotens: q: in ꝑtãte
ριε βασιλεῦ παντοκράτωρ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ
tua cũcta ſunt: ⁊ nõ eſt q̃ reſiſtat tibi
σου πᾶν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀντιδοξῶν σοι
cum volueris tu ſaluare iſrael. q: tu
ἐν τῷ θέλειν σε σῶσαι τὸν ἰσραήλ. ὅτι σὺ
feciſti celum ⁊ terrã: ⁊ oĩe
ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πᾶν
mirabile in ſub c͞elo: ⁊ dñs es
θαυμαζόμενον ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν, καὶ κύριος εἶ
omniũ: ⁊ nõ eſt q̃ reſiſtat tibi
πάντων, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιτάξεταί σοι τῷ
dño: tu omnia noſti: tu ſcis dñe:
A κυρίῳ, σὺ πάντα γινώσκεις, σὺ οἶδας κύριε,
q: nõ in cõtumelia neq̃ i ſuꝑbia neq̃
ὅτι οὐκ ἐν ὕβρει οὐδὲ ἐν ὑπερηφανίᾳ οὐδὲ
in gl̃ie cupiditate feci hoc vt nõ adora
ἐν φιλοδοξίᾳ ἐποίησα τοῦτο τὸ μὴ προσκυ
rẽ ſuꝑbũ amã: q: cõplacebã
νεῖν τὸν ὑπερήφανον ἀμάν, ὅτι εὐδόκουν
deoſculari veſtigia pedum eius ad ſa-
φιλεῖν πέλματα ποδῶν αὐτοῦ πρὸς σω
lutẽ iſrael: ſed feci hoc: vt nõ
τηρίαν ἰσραήλ, ἀλλ' ἐποίησα τοῦτο, ἵνα μὴ
ponerẽ gl̃iã hoĩs ſuper gloriam dei:
θῶ δόξαν ἀνθρώπου ὑπεράνω δόξης θεοῦ,
⁊ nõ adorabo queq̃ ꝑter te dñe:
καὶ οὐ προσκυνήσω οὐδένα πλὴν σοῦ κύριε,
⁊ nõ faciã hoc in ſuꝑbia. ⁊ nũc
καὶ οὐ ποιήσω αὐτὸ ἐν ὑπερηφανίᾳ. καὶ νῦν
dñe deus rex: parce populo
κύριε ὁ θεὸς ὁ βασιλεύς, φεῖσαι τοῦ λαοῦ
tuo: q: reſpiciunt nos in ꝑditio-
σου, ὅτι ἐπιβλέπουσιν ἡμῖν εἰς καταφθο
nẽ: ⁊ deſiderauerũt ꝑdere eã q̃ a
ράν, καὶ ἐπεθύμησαν ἀπολέσαι τὴν ἐξ
ꝑncipio hereditatẽ tuã. ne deſpicias
ἀρχῆς κληρονομίαν σου. μὴ ὑπερίδῃς τὴν
ꝑtem tuã: quã tibi redemiſti de terra
μερίδα σου, ἣν σεαυτῷ ἐλυτρώσω ἐκ γῆς
egypti: exaudi dep̃catiõnẽ meã ⁊
B αἰγύπτου, ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου καὶ
ꝓpici⁹ eſto ſorti tue: ⁊ cõuerte lu-
ἱλάσθητι τῷ κλήρῳ σου, καὶ στρέψον τὸ πέν
ctũ nr̃m in gaudium: vt viuẽtes laude-
θος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμνήσω
m⁹ tuũ nomẽ dñe: ⁊ ne perdas
μέν σου τὸ ὄνομα κύριε, καὶ μὴ ἀφανίσῃς
os laudantiũ te dñe: ⁊ oĩs iſrael
στόμα αἰνούντων σε κύριε, καὶ πᾶς ἰσραὴλ

ſuis. Nulluſq̃ eorũ miſereatur q̃rtade
cima die duodecimi menſis adar anni
ꝑſentis vt nepharii hoĩes vno die ad
inferos deſcendẽtes: reddãt iperio nr̃o
pacẽ quã turbauerãt. Hucuſq̃ exem-
plar ep̃le. Que ſequũtur poſt eũ locũ
ſcripta reperi: vbi legitur. Pergenſq̃
mardocheus fecit oĩa q̃ ei mãdauerat
heſter. Nec tñ habetur in hebraico: &
apud nullũ penitus ferũtur interꝑtũ.
Mardoche⁹ aũt dep̃catus eſt dñm: me
mor oĩm operũ eius: & dixit. Dñe dñe
rex oꝑs: in ditione eñ tua cũcta ſunt
poſita: & nõ eſt qui poſſit tue reſiſtere
volũtati: ſi decreueris ſaluare iſrael.
Tu feciſti celũ & terrã: & quicq̃d celi
ambitu cõtinetur. dñs oĩm es: nec ẽ q
reſiſtat maieſtati tue. Cuncta noſti &
ſcis: qa nõ pro ſuꝑbia & cõtumelia: &
aliq̃ glorie cupiditate feceri hoc: vt nõ
adorarẽ aman ſuꝑbiſſimũ: libẽter ei
pro ſalute iſrael: et veſti gia pedũ ei⁹ de
oſculari parat⁹ eſſẽ. ſed timui ne hono
rẽ dei mei trãſferrẽ ad hoĩez: & ne quẽ
q̃ adorarẽ: excepto deo meo. Et nunc
dñe rex de⁹ abraã miſere ppl̃i tui: quia
volũt nos inimici nr̃i ꝑdere: & heredi
tatẽ tuã delere Ne deſpicias partẽ tuã
quã redemiſti de egypto. Exaudi dep̃
cationẽ meã: & ꝓpitius eſto ſorti & fu-
niculo tuo: & cõuerte luctum nr̃m in
gaudiũ. vt viuẽtes laudem⁹ nomẽ tuũ.
dñe: & ne claudas ora te canentiũ. Oĩs
quoq̃ iſrael pari mente & obſecratio
ne clamauit ad dominũ: eo q̃ eis certa
mors impenderet. 14.
Heſter q̃q̃ regina cõfugit ad dñm
pauẽs ꝑiculũ qd̃ iminebat. Cũq̃
depoſuiſſet veſtes regias: fletib⁹ & lu-
ctui apta indumẽta ſuſcepit: & pro vn
guentis variis cinere & ſtercore iple-
uit caput: & corpus ſuũ humiliauit ie-
iuniis: oĩaq̃ loca in q̃bus antea letari
cõſueuerat: criniũ laceratione cõple-
uit. Et deprecabatur dñm deũ iſrael:
dicẽs. Dñe mi q rex nr̃ es ſolus: adiuua
me ſolitariã: & qa preter te nullus eſt
auxiliator alius. Periculũ meũ in ma-
nib⁹ meis eſt. Audiui a patre meo q̃ tu
dñe tuliſſes iſrael de cũctis gentib⁹: &
patres nr̃os ex oĩbus retro maioribus
ſuis: vt poſſideres hereditatẽ ſempi-
ternã: feciſtiq̃ eis ſicut locutus es. Pec
cauim⁹ in cõſpectu tuo: & idcirco tra-
didiſti nos in manus inimicorũ nr̃orũ
Coluim⁹ eñ deos eoꝝ. Iuſtus es dñe.
Et nunc non eis ſufficit q̃ duriſſima
nos opprimũt ſeruitute: ſed robur ma
nuũ ſuarũ idolorũ potẽtie deputãtes:
volunt tua mutare promiſſa: & delere
hereditatẽ tuam: & claudere ora laudã
tiuz te: atq̃ extinguere gloriã templi
et altaris tui: vt aperiant ora gentiũ &
laudent idolorũ fortitudinẽ: & predi-
cent carnalẽ regẽ in ſempiternũ. Ne
tradas dñe ſceptrũ tuũ his qui nõ ſunt
ne rideant ad ruinam noſtram: ſed cõ
uertere conſilium eorum ſuper eos:
& eũ qui in nos cepit ſeuire diſperde.

clamauerũt ex fortitudĩe ſua: q̃m mors eo
ἐκέκραξαν ἐξ ἰσχύος αὐτῶν, ὅτι θάνατος αὐ
rũ in oculis eoꝝ.
τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. Ca.14.
Et eſther regina cõfugit
Καὶ ἐσθὴρ ἡ βασίλισσα κατέφυγεν
ad dñm: in agone mortis cõpre-
ἐπὶ τὸν κύριον, ἐν ἀγῶνι θανάτου κατει
henſa. ⁊ deponẽs veſtes glo
λημμένη. καὶ ἀφελομένη τὰ ἱμάτια τῆς δό
rie ſue: induta eſt indumẽtis anguſtie
ξης αὐτῆς, ἐνεδύσατο ἱμάτια στενοχωρίας
⁊ luctus. ⁊ pro ſuperbis vn
καὶ πένθους. καὶ ἀντὶ τῶν ὑπερηφανῶν ἡ-
guẽtis: cinere ⁊ ſtercore impleuit
δυσμάτων, σποδοῦ καὶ κοπριῶν ἐνέπλησε
caput ſuũ: ⁊ corp⁹ ſuum
τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς
humiliauit valde. ⁊ omnẽ locũ
ἐταπείνωσε σφόδρα. καὶ πάντα τόπον
exultationis ſue impleuit laceratis cri
ἀγαλλιάματος αὐτῆς ἔπλησε στρεπτῶν τρι
nib⁹ ſuis. ⁊ dep̃cabat̃ dñm deũ iſrael
χῶν αὐτῆς. καὶ ἐδεῖτο κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ
⁊ dixit: dñe mi rex nr̃ tu
καὶ εἶπε, κύριέ μου ὁ βασιλεὺς ἡμῶν σὺ
es ſolus: adiuua me ſolitariã ⁊ nõ habẽ
εἶ μόνος, βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ καὶ μὴ ἐχού
tẽ adiutorẽ niſi te: q̃m ꝑiculum meũ in ma
σῃ βοηθὸν εἰ μὴ σέ, ὅτι κίνδυνός μου ἐν χει
nu mea. ego audiui a natiuitate mea i tribu
ρί μου. ἐγὼ ἤκουον ἐκ γενετῆς μου ἐν φυλῇ
familie me: q̃ tu dñe tuliſti
πατριᾶς μου, ὅτι σὺ κύριε ἔλαβες τὸν
iſrael de oĩbus gentib⁹: ⁊ pa-
ἰσραὴλ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ τοὺς πα
tres nr̃os de oĩbus maiorib⁹ ſuis
τέρας ἡμῶν ἐκ πάντων τῶν προγόνων αὐτῶν
in hereditatẽ ſempit̃nã: ⁊ feciſti e-
εἰς κληρονομίαν αἰώνιον, καὶ ἐποίησας αὐ
is q̃ locutus es: ⁊ nũc peccauim⁹ i cõ-
τοῖς ὅσα ἐλάλησας, καὶ νῦν ἡμάρτομεν ἐνώ
ſpectu tuo: ⁊ tradidiſti nos in ma-
πιόν σου, καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖ
nus inimicis nr̃is: eo q̃ glorificauim⁹
ρας τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἐδοξάσαμεν
deos eoꝝ: iuſtus es dñe. ⁊ nũc
τοὺς θεοὺς αὐτῶν, δίκαιος εἶ κύριε. καὶ νῦν
non eis ſufficit in amaritudĩe ſeruitutis
οὐχ ἱκανώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας
nr̃e: ſed poſuiſti manus eoꝝ ſuꝑ
ἡμῶν, ἀλλ' ἔθηκας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ
manus idoloꝝ ſuoꝝ: vt extollerẽt
τὰς χεῖρας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, ἐξᾶραι
det̃minatiões oris tui ⁊ delerent heredi
ὁρισμὸν στόματός σου καὶ ἀφανίσαι κληρο
tatem tuã: ⁊ obturarẽt os laudãtiuz
νομίαν σου, καὶ ἐμφράξαι στόμα αἰνούντων
te: ⁊ extinguerẽt gl̃iaz dom⁹ tue ⁊ al-
σε, καὶ σβέσαι δόξαν οἴκου σου καὶ θυσι
taris tui: ⁊ aperirẽt os gẽtiũ ad vir-
αστηρίου σου, καὶ ἀνοῖξαι στόμα ἐθνῶν εἰς ἀρε
tutes ſtultoꝝ: ⁊ magnificaretur rex
τὰς ματαίων, καὶ θαυμασθῆναι βασιλέα
carnalis in ſẽpit̃nũ. ne tradas dñe
σάρκινον εἰς αἰῶνα. μὴ παραδῷς κύριε τὸ
ſceptrũ tuum his q̃ nõ ſunt: ⁊ ne deri
σκῆπτρόν σου τοῖς μὴ οὖσι, καὶ μὴ κατα
deant in caſu nr̃o: ſed
γελάτωσαν ἐν τῇ πτώσει ἡμῶν, ἀλλὰ
cõuerte cõſiliũ eoꝝ ſuꝑ eos.
στρέψον τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς. τὸν

© Biblioteca Nacional de España

at ꝙ incepit ſup nos diſperde.
δὲ ἀρξάμενον ἐφ᾽ ἡμᾶς παραδειγμάτισον.
memẽto dñe notus te fac in tp̃e tribulatio
μνήσθητι κύριε γνώσθητι ἐν καιρῷ θλίψε
nis nr̃e: ⁊ da mihi fiduciã rex
ως ἡμῶν, καὶ ἐμὲ θάρσυνον βασιλεῦ τῶν
gẽtiũ ⁊ oĩs p̃ncipat⁹ dñator: tribue
ἐθνῶν καὶ πάσης ἀρχῆς ἐπικρατῶν, δός
ſmonẽ cõpoſitũ in ore meo in cõſpectu
λόγον εὔρυθμον εἰς τὸ ςόμα μου ἐνώπιον
leonis: ⁊ transfer cor il
τοῦ λέοντος, καὶ μετάθες τὴν καρδίαν αὐ
lius in odiũ oppugnãtis nos in
τοῦ εἰς μῖσος τοῦ πολεμοῦντος ἡμᾶς εἰς
p̃ditionẽ eius ⁊ coꝝ ꝙ cõſentiunt
συντέλειαν αὐτοῦ καὶ τῶν ὁμονοούντων
ei. nos ãt libera in manu tua: ⁊ adiu
αὐτῷ. ἡμᾶς δὲ ῥῦσαι ἐν χειρί σου, καὶ βοή
ua me ſolitariã: ⁊ nõ hñtẽ alium
θησόν μοι τῇ μόνῃ, καὶ μὴ ἐχούσῃ ἕτερον
adiutorẽ niſi te. dñe oĩm ſciam
βοηθὸν εἰμὴ σέ. κύριε πάντων γνῶσιν
hẽs: ⁊ noſti ꝙ oderim gl̃iam ini
ἔχεις, καὶ οἶδας ὅτι ἐμίσησα δόξαν ἀνό
quoꝝ: ⁊ deteſter cubile incircũciſo-
μων, καὶ βδελύσσομαι κοίτην ἀπεριτμή-
rũ ⁊ oĩs alienigene. tu ſcis
των καὶ παντὸς ἀλλοτρίου. σὺ οἶδας τὴν
neceſſitatẽ meã: ꝙ abominer ſignum
ἀνάγκην μου, ὅτι βδελύσσομαι τὸ σημεῖον
ſuperbie mee qð eſt ſup ca-
τῆς ὑπερηφανίας μου ὅ ἐςιν ἐπὶ τῆς κεφα
put meũ in diebus oſtentatõis mee: de-
λῆς μου ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου, βδε
teſter illud q̃ſi pãnũ menſtruorum: ⁊
λύσσομαι αὐτὸ ὡς ῥάκος καταμηνίων, καὶ
nõ portẽ illud in diebus ſilentij mei: ⁊
οὐ φορῶ αὐτὸ ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου, καὶ
nõ comederit ancilla tua in menſa aman:
οὐκ ἔφαγεν ἡ δούλη σου τράπεζαν ἀμάν,
⁊ nõ magnificauerĩ cõuiuiũ regis:
καὶ οὐκ ἐδόξασα συμπόσιον βασιλέως,
neq; biberĩ vinũ libaminũ: ⁊ non le-
οὐδὲ ἔπιον οἶνον σπονδῶν, καὶ οὐκ εὐφ
tata ſit ancilla tua |a die tranſlatio
ράνθη ἡ δούλη σου ἀφ᾽ ἡμέρας μεταβο
nis mee vſq; nunc. verũ in te
λῆς μου μέχρι τοῦ νῦν. πλὴν ἐπὶ σοὶ
dñe deus abraam de⁹ fortis ſup om-
κύριε ὁ θεὸς ἀβραάμ ὁ θεὸς ἰσχύων ἐπὶ πάν
nes: exaudi vocẽ deſperantiũ:
τας, εἰσάκουσον φωνῆς ἀπηλπισμένων,
⁊ libera nos de manu malignã-
καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν πονηρευο-
tium: ⁊ libera me a timore meo.
μένων, καὶ ῥῦσαί με ἐκ τοῦ φόβου μου. C.15.

ET factũ ẽ in die tertia vt
Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς
ceſſauit orans: depoſuit
ἐπαύσατο προσευχομένη, ἐξεδύσατο τὰ
veſtimẽta luctus ⁊ induta ẽ glo
ἱμάτια τοῦ πένθους καὶ περιεβάλετο δό
ria ſua. ⁊ facta ſplendens: cũ in-
ξαν αὐτῆς. καὶ γενηθεῖσα ἐπιφανής, ἐπικα
uocaſſet omnium ſpectatorẽ ⁊ ſaluato
λεσαμένη τὸν πάντων ἐπόπτην καὶ σωτῆ
rẽ: aſſumpſit duas famulas. ⁊ ꝙdem
ρα, παρέλαβε τὰς δύο ἄβρας. καὶ τῇ μὲν
ſup vnã innitebat: q̃ſi delicata: at alte
μιᾷ ἐπηρείδετο, ὡς τρυφερευομένη, ἡ δὲ ἑτέ
ra ſeq̃batur leuans indumẽtũ
ρα ἐπηκολούθει κουφίζουσα τὴν ἔνδυσιν

Memento dñe & oñde te nobis in tp̃e tribulatiõis nr̃e: & da mihi fiduciã dñe rex deorum & vniuerſe p̃tãtis: tribue ſmonẽ cõpoſitũ in ore meo in cõſpectu leonis: & trãſfer cor illi⁹ in odiũ hoſtis nr̃i: vt & ipſe pereat: & ceteri qui ei cõſentiũt. Nos aũt libera in mãu tua: & adiuua me nullũ aliud auxiliũ habẽtẽ: niſi te dñe q habes oĩm ſcientiã: & noſti qa oderim gloriã iniq̃rũ: & deteſter cubile incircũciſorũ & oĩs alienigene. Tu ſcis neceſſitatẽ meã ꝙ abominer ſignũ ſup̃bie & glorie mee qđ eſt ſup caput meũ in dieb⁹ oñtationis mee: & deteſter illud q̃ſi pãnũ mẽſtruate: & nõ portẽ in dieb⁹ ſilentii mei: & ꝙ nõ comederĩ in menſa amã: nec mihi placuerit cõuiuiũ regis: & nõ biberim vinũ libaminũ: & nũq; letata ſit ancilla tua ex q̃ huc trãſlata ſum vſq; in preſentẽ diẽ: niſi in te dñe de⁹ abraã. Deus fortis ſup oẽs: exaudi vocẽ eoꝝ q nullã aliã ſpem hñt: & libera nos de manu iniq̃rũ: & erue me a timore meo. Hec q̃q; addita repi in editiõe vulgata. 15.

ET mãdauit ei haud dubiũ qn heſter mardoche⁹ vt ingrederetur ad regẽ: & rogaret ꝑ pp̃lo ſuo & ꝑ pr̃ia ſua. Memorare inq̃t dierũ humilitatis tue: quõ nutrita ſis in manu mea: qa aman ſcđs a rege locut⁹ eſt cõtra nos in mortẽ: & tu inuoca dñm & loq̃re regi ꝑ nobis: & libera nos de morte. Necnon & iſta q̃ ſubdita ſunt: in editione vulgata reperi. Die aũt tertio depoſuit veſtimẽta ornat⁹ ſui: & circũdata ẽ gloria ſua. Cũq; regio fulgeret habitu: & inuocaſſet oĩm rectorem & ſaluatorẽ deũ: aſſũpſit duas famulas: & ſup vnã qdẽ innitebatur q̃ſi pre delitiis & nimia teneritudine corpus ſuũ ferre nõ ſuſtinẽs: altera aũt famularꝝ ſeq̃batur dñaꝫ defluẽtia in humũ indumẽta ſuſtẽtãs. Ipſa aũt roſeo colore vultũ perfuſa: & gratis ac nitentib⁹ oculis triſtẽ celabat animũ & nimio timore contractũ. Ingreſſa igitur cũcta ꝑ ordinẽ oſtia: ſtetit contra regẽ vbi reſidebat ſup ſoliũ regni ſui: indutus veſtib⁹ regiis auroq; fulgẽs & p̃cioſis lapidib⁹. Eratq; terribilis aſpectu. Cũq; eleuaſſet faciem & ardentib⁹ oculis furorẽ pectoris indicaſſet: regina corruit: & in pallorẽ colore mutato: laſſum ſup ancillulã reclinauit caput. Cõuertitq; de⁹ ſpm̃ regis in mãſuetudinẽ: & feſtinus ac metuẽs exiliuit de ſolio: & ſuſtentãs eã vlnis ſuis donec rediret ad ſe his verbis blãdiebatur. Quid habes heſter. Ego ſum fr̃ tu⁹: noli metuere. Nõ morieris: nõ em̃ pro te ſed ꝑ oĩbus hec lex cõſtituta ẽ. Accede igitur & tange ſceptrũ. Cumq; illa reticeret: tulit aureã virgã: & poſuit ſup collũ eius: & oſculatus eſt eã: & ait. Cur mihi nõ loq̃ris? Que rñdit. Vidi te dñe q̃ſi ãgelũ dei: & cõturbatũ ẽ cor meũ pre timore gl̃ie tue. Valde ei mirabilis es dñe: & facies tua plena ẽ grãrũ. Cũq; loq̃retur: rurſus corruit & pene exanimata eſt. Rex aũt turbabatur: & oẽs miſtri ei⁹ cõſolabãtur eã. 16.

REx magnus artaxerxes ab india

eius. ⁊ ipſa rubefacta vigore pulchritudĩs
αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ἐρυθριῶσα ἀκμῇ κάλλους
ſue: ⁊ vultus eius hilaris q̃ſi
αὐτῆς, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἱλαρὸν ὡς
amabilis: at cor eius arctatũ
προσφιλές, ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἀπεςενωμένη
pre timore. ⁊ ingreſſa oĩes
ἀπὸ τοῦ φόβου. καὶ εἰσελθοῦσα πάσας
portas: ſtetit coram rege.
τὰς θύρας, κατέςη ἐνώπιον τοῦ βασιλέ
⁊ ipſe ſedebat ſup ſoliũ
ως. καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς
regni ſui. ⁊ omnem ſtolã D
βασιλείας αὐτοῦ. καὶ πᾶσαν ςολὴν τῆς
ſplendoris ſui idut⁹ erat: totus in
ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐνεδεδύκει, ὅλος διὰ
auro ⁊ lapidib⁹ p̃cioſis: ⁊ erat ter
χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτελῶν, καὶ ἦν φο
ribilis nimis. ⁊ eleuãs faciem ſu-
βερὸς σφόδρα. καὶ ἄρας τὸ πρόσωπον αὐ
am incenſam gl̃ia: in acie furoris cõſpe
τοῦ πεπυρωμένον δόξῃ, ἐν ἀκμῇ θυμοῦ ἔβλε
xit. ⁊ corruit regina ⁊ muta-
ψε. καὶ ἔπεσεν ἡ βασίλισσα καὶ μετέβα
uit colorẽ ſuum in diſſolutione: ⁊ recli A
λε τὸ χρῶμα αὐτῆς ἐν ἐκλύσει, καὶ κατέ
nauit ſe ſup caput ãcille pre-
κυψεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς ἄβρας τῆς προ
cedentis. ⁊ conuertit deus ſpiri-
πορευομένης. καὶ μετέβαλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦ
tũ regis in mãſuetudinẽ. ⁊ feſti
μα τοῦ βασιλέως εἰς πραότητα. καὶ ἀγω
nans exiliuit de ſolio: ⁊
νιάσας, ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ
aſſumpſit eam in vlnis ſuis B
ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ
donec rediret: ⁊ cõſolabatur eaꝫ
μέχρις οὗ κατέςη, καὶ παρεκάλει αὐτὴν
verbis pacificis. ⁊ dixit ei: quid eſt
λόγοις εἰρηνικοῖς. καὶ εἶπεν αὐτῇ, τί ἐςιν
eſther: ego frater tuus: cõfide nõ
ἐσθήρ; ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου, θάρσει οὐ μὴ
morieris: qm̃ cõmune p̃ceptum nr̃m
ἀποθάνῃς, ὅτι κοινὸν τὸ πρόςαγμα ἡμῶν
eſt: accede. ⁊ tollens auream vir
ἐςι, πρόσελθε. καὶ ἄρας τὴν χρυσῆν ῥάβ C
gam: ĩpoſuit ſup collum eius. ⁊
δον, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς. καὶ
ãplexat⁹ ẽ eam ⁊ dixit: loq̃re mihi.
ἠσπάσατο αὐτὴν καὶ εἶπεν, λάλησόν μοι.
⁊ dixit ei: vidi te dñe q̃ſi an-
καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἶδόν σε κύριε ὡς ἄγ
gelum dei: ⁊ turbatũ eſt cor meũ
γελον θεοῦ, καὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου
pre timore glorie tue: qm̃
ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς δόξης σου, ὅτι D
mirabilis es dñe: ⁊ facies tua
θαυμαςὸς εἶ κύριε, καὶ τὸ πρόσωπόν σου
gr̃arum plena. cũ aũt loqueretur
χαρίτων μεςόν. ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι
ipſa: corruit pre diſſolutiõe ſua:
αὐτήν, ἔπεσεν ἀπὸ ἐκλύσεως αὐτῆς,
⁊ rex turbabatur ⁊ om-
καὶ ὁ βασιλεὺς ἐταράσσετο καὶ πᾶ
nis famulat⁹ eius conſolabatur
σα ἡ θεραπεία αὐτοῦ παρεκάλει A
eam.
αὐτήν. Ca. 16.

REx magn⁹ artaxerxes his
Βασιλεὺς μέγας ἀρταξέρξης τοῖς
ꝙ ab india vſq; ad ethiopiam
ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας

centū viginti ſeptē ſatrapis regionū
ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ σατράπαις χωρῶν
p̄ncipes ſūt ⁊ his q̄ nr̄a ſapiūt:
ἄρχουσι καὶ τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι,
valere. multi plurima eoꝝ q̄ be
B χαίρειν. πολλοὶ τῇ πλείστῃ τῶν εὐερ
nefaciūt bonitate frequētiꝰ hono
γετούντων χρηστότητι πυκνότερον τιμω
rati: magis ſuperbierūt ⁊ nō ſolū
μένοι, μεῖζον ἐφρόνησαν καὶ οὐ μόνον τοὺς
ſubiectos nobis querūt afflige
ὑποτεταγμένους ἡμῖν ζητοῦσι κακοποι=
re: et vbertatē nō potētes ferre: ⁊
εῖν, τόν τε κόρον οὐ δυνάμενοι φέρειν, καὶ
in ſuos benefactores conant machi
τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ἐπιχειροῦσι μηχα
nari: ⁊ gratitudinē nō ſolū ab
νᾶσθαι, καὶ τὴν εὐχαριστίαν οὐ μόνον ἐκ τῶν
hominibꝰ auferentes: ſed ⁊
ἀνθρώπων ἀνταναιροῦντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς
īexperientia bonoꝝ elationibꝰ eleuati:
τῶν ἀπειραγάθων κόμποις ἐπαρθέντες,
eiꝰ q̄ oīa cernit ſemꝑ dei
τοῦ τὰ πάντα κατοπτεύοντος ἀεὶ θεοῦ τὴν
C odioſā arbitrant fugere poſſe
μισοπόνηρον ὑπολαμβάνουσιν ἐκφεύξεσθαι
ſnīam. ſepe aūt ⁊ multos ex his q̄ in po
δίκην. πολλάκις δὲ καὶ πολλοὺς τῶν ἐπ᾽ ἐξ
teſtatibꝰ cōſtituti ſunt q̄ crediti ſunt guber
ουσίαις τεταγμένων τῶν πιστευθέντων χει
nare amicoꝝ res ſolatiū ꝑti
ρίζειν φίλων τὰ πράγματα παραμυθία με
cipes ſanguine inocētū cōſtituēs: in=
τόχους αἱμάτων ἀθώων καταστήσασα, πε
duit calamitatibꝰ imedicabilibꝰ: praui
ριέβαλε συμφοραῖς ἀνηκέστοις, τῷ τῆς κακοη
tatis mēdatio fraude decipien
θείας ψευδεῖ παραλογισμῷ παραλογισα
tiū: coꝝ q̄ dn̄antur ſimplicē be
μένων τὴν τῶν ἐπικρατούντων ἀκέραιον εὐ
neuolētiā. ꝯſiderare aūt licet nō tm̄
γνωμοσύνην. σκοπεῖν δὲ ἔξεστιν οὐ τοσοῦτον
ex veteribꝰ vt tradidimꝰ hiſto
ἐκ τῶν παλαιοτέρων ὡς παρεδώκαμεν ἱστο
rijs: q̄ ſūt prope vos queren
ριῶν, ὅσα ἐστὶ παρὰ πόδας ὑμᾶς ἐκζητοῦν
tes inique cōſummata: eoꝝ q̄ in
τας ἀνοσίως συντετελεσμένα, τῇ τῶν ἀνα
digne dominant peſte: ⁊ attēde
ξίως δυναστευόντων λοιμότητι, καὶ προσέ=
D re ad ea q̄ poſt hec: ita vt re=
χειν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα, ὥστε τὴν βασι=
gnū ſine turbatione oībꝰ hoībꝰ cū
λείαν ἀτάραχον τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις μετ᾽
pace ꝑbeamꝰ: vtentes ꝙ mutatio
εἰρήνης παρεξόμεθα, χρώμενοί τε μεταβο
nibꝰ: ea aūt q̄ad ꝯſpectū veniūt diſcer
λαῖς, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὄψιν ἐρχόμενα διακρί
nētes ſemꝑ cū manſueta obuiatione.
νοντες ἀεὶ μετ᾽ ἐπιεικεστέρας ἀπαντήσε
vt .n. amā amadathu macedo:
ως. ὡς γὰρ ἀμὰν ἀμαδαθοῦ μακεδών, ταῖς
v̄itatibꝰ alienꝰ de ꝑſaꝝ ſangui
ἀληθείαις ἀλλότριος τοῦ τῶν περσῶν αἵμα
ne: ⁊ multū diſtans a nr̄a beni
τος, καὶ πολὺ διεστηκὼς τῆς ἡμετέρας χρη
gnitate: ⁊ hoſpitatꝰ a nobis: ꝯſecutꝰ ē q̄ habe
στότητος, καὶ ξενωθεὶς ἡμῖν, ἔτυχεν ἧς ἔχο=
mꝰ ad oēm gentē humanitatē in tan
μεν πρὸς πᾶν ἔθνος φιλανθρωπίαν ἐπὶ το=
tū: vt vocaret nr̄ pater
σοῦτον, ὥστε ἀγορεύεσθαι ἡμῶν πατέρα

vſq; ethiopiam centū viginti ſeptem prouinciarū ducibus ac principibus qui nr̄e iuſſioni obediūt ſalutē dicit. Multi bonitate principū & honore q in eos collatus eſt: abuſi ſunt in ſuperbiā: & nō ſolū ſubiectos regibus nituntur opprimere: ſed datā ſibi gloriā nō ferentes: in ipſos qui dederūt moliuntur inſidias. Nec cōtenti ſunt grās nō agere bn̄ficiis: & humanitatis in ſe iura violare: ſed dei quoq; cūcta cernentis arbitrātur ſe poſſe fugere ſentētiā. Et intantū veſanie ꝓruperunt vt eos qui credita ſibi officia diligēter obſeruant: & cuncta agunt vt oīum laude digni ſint mendaciorū cuniculis conētur ſubuertere: dum aures principū ſimplices ex ſua natura alios eſtimātes calida fraude decipiūt. Que res & ex veteribus ꝓbatur hiſtoriis: & ex his q̄ gerūtur quotidie: quō malis quorundam ſuggeſtionibꝰ regū ſtudia deprauentur. Vnde ꝓuidendū eſt paci oīm ꝓuinciarū. Nec putare debetis ſi diuerſa iubeamus ex animi nr̄i venire leuitate: ſed ꝓ q̄litate & neceſſitate tēporum vt rei publice poſſit vtilitas ferre ſententiā. Et vt manifeſtiꝰ qd̄ dicimus intelligatis. Aman filius amadathi & aīo & gente macedo alienuſq; a pſarū ſanguine & pietatē nr̄am ſua crudelitate cōmaculās: pegrinꝰ a nobis ſuſceptus eſt: & tantā in ſe exptus humanitate vt pater nr̄ vocaretur: & adoraretur ab oībus poſt regē ſcd̄s. q in tantū arrogātie tumorem ſublatus eſt vt regno priuare nos niteretur & ſpiritu. Nam mardocheū cuius fide & beneficiis viuimus: & cōſortem regni noſtri heſter: cum oīm gente ſua: nouis quibuſdā atq; inauditis machinis expetiuit in mortem: hoc cogitans vt illis interfectis īſidiaretur noſtre ſolitudini: & regnū perſarū transferret in macedonas. Nos aūt a peſſimo mortalium iudeos neci deſtinatos: in nulla penitꝰ culpa reperimus: ſed econtrario iuſtis vtētes legibus & filios altiſſimi & maximi ſempq; viuentis dei cuius beneficio & patribus nr̄is & uobis regnum eſt traditum & vſq; hodie cuſtoditur. Vnde eas litteras quas ſub noīe nr̄o ille direxerat ſciatis eſſe irritas. Pro quo ſcelere ante portas huiꝰ vrbis. i. ſuſis & ipſe qui machinatus eſt: & oīs cognatio eius pendet in patibulis: non nobis: ſed deo reddente ei qd̄ meruit. Hoc aūt edictum qd̄ nunc mittimus: in cunctis vrbibus proponatur: vt liceat iudeis vti legibus ſuis. Quibus debetis eſſe āminiculo: vt eos qui ſe ad necem eorum parauerāt: poſſint interficere tertiadecima die mēſis duodecimi qui vocatur adar. Hanc enim diem deus oīpotens meroris & luctus eis vertit in gaudiū. Vnde & vos inter ceteros feſtos dies hanc habetote diē & celebrate eam cum omni leticia.

⁊ adoraretur ab omnibus: ſecun=
καὶ προσκυνούμενον ὑπὸ πάντων, τὸ δεύτε
dā regij throni pſonā ge
ρον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου πρόσωπον διατε
rens. nō ferens aūt ſuperbiam: nixus
λεῖν. οὐκ ἐνέγκας δὲ τὴν ὑπερηφανίαν, ἐπε
eſt p̄ncipatu p̄uare nos ⁊
τήδευσε τῆς ἀρχῆς στερῆσαι ἡμᾶς καὶ τοῦ
ſpiritu. ⁊ nr̄m ſaluatorē ⁊
πνεύματος. τόν τε ἡμέτερον σωτῆρα καὶ
in omnibus bn̄factorē mardocheū: ⁊
διὰ πάντων εὐεργέτην μαρδοχαῖον, καὶ τὴν
irrep̄hēſibilē regni cōſortē eſther:
ἄμεμπτον τῆς βασιλείας κοινωνὸν ἐσθήρ,
cū omni hoꝝ gente: multiplicibus
σὺν παντὶ τῷ τούτων ἔθνει, πολυπλόκοις
viarum deceptionibus expetens in
μεθόδων παραλογισμοῖς αἰτησάμενος εἰς
ꝑditionem. per .n. modos iſtos exiſtia
ἀπώλειαν. διὰ γὰρ τῶν τρόπων τούτων ᾠή
uit accipiēs nos deſertos: ꝑſarum
θη λαβὼν ἡμᾶς ἐρήμους, τὴν τῶν περσῶν
dominium in macedonas transfer=
ἐπικράτησιν εἰς τοὺς μακεδόνας μετατά
re. nos vero ab exiciali
ξαι. ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ τρισαλιτηρίου πα
traditos in necem iudeos: re
ραδεδομένους εἰς ἀφανισμὸν ἰουδαίους, εὑ
perimus nō malefactores exn̄tes: iuſtiſſimis
ρίσκομεν οὐ κακούργους ὄντας, δικαιοτάτοις
vero degentes legibus: exn̄tes āt filios
δὲ πολιτευομένους νόμοις, ὄντας δὲ υἱοὺς τοῦ
altiſſimi maximi viuētis dei: q̄ dirigit
ὑψίστου μεγίστου ζῶντος θεοῦ, τοῦ κατευθύνοντος
nobis ꝙ ⁊ ꝑmogenitoribꝰ nr̄is re
ἡμῖν τε καὶ τοῖς προγόνοις ἡμῶν τὴν βα
gnum in optima diſpoſitiōe. bene ergo
σιλείαν ἐν τῇ καλλίστῃ διαθέσει. καλῶς οὖν
facite non vtentes hiſq̄ ab a=
ποιεῖτε μὴ προσχρησάμενοι τοῖς ὑπὸ ἀ=
mā amadathu miſſe fuerunt litteris:
μὰν ἀμαδαθοῦ ἀποσταλεῖσι γράμμασι,
ꝓpterea qō hic q̄ hec operatus eſt:
διὰ τὸ αὐτὸν τὸν ταῦτα ἐξεργασάμενον,
ante ſuſaꝝ portas appēſus eſt
πρὸς ταῖς σούσων πύλαις ἐσταυρῶσθαι
cū omni familia: dignā eo q̄ oīum
σὺν τῇ πανοικίᾳ, τὴν καταξίαν τοῦ τὰ πάντα
dn̄ator deo velociter reddēte
ἐπικρατοῦντος θεοῦ διὰ τάχους ἀποδόντος
ei iudiciū. at exemplar epi
αὐτῷ κρίσιν. τὸ δὲ ἀντίγραφον τῆς ἐπι
ſtole huius ꝓponētes in omni lo=
στολῆς ταύτης ἐκθέντες ἐν παντὶ τό=
co: cū libertate dimittatis iu=
πῳ, μετὰ παρρησίας ἐᾶν τοὺς ἰου=
deos vti ſuis legibus:
δαίους χρήσασθαι τοῖς ἑαυτῶν νόμοις,
⁊ adiuuetis eos. vt eos q̄ in tem
καὶ συνεπισχύειν αὐτοῖς. ὅπως τοὺς ἐν και
pus tribulatiōis īpoſiti erant eis: vlciſcā=
ρῷ θλίψεως ἐπιθεμένους αὐτοῖς, ἀμύνων
tur tertiadecima duodecimi mē
ται τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μη
ſis adar eadē die. hanc .n.
νὸς ἀδὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. ταύτην γὰρ ὁ
oīum dn̄ator deus ꝓ ꝑditione
πάντα δυναστεύων θεὸς ἀντ᾽ ὀλεθρίας τοῦ
electi generis fecit eis gaudi
ἐκλεκτοῦ γένους ἐποίησεν αὐτοῖς εὐφρο=
um. ⁊ vos ergo in inſignibus
σύνην. καὶ ὑμεῖς οὖν ἐν ταῖς ἐπωνύμοις

© Biblioteca Nacional de España

vris feſtiuitatib⁹ inſignē diē cū om=
ὑμῶν ἑορταῖς ἐπίσημον ἡμέραν μετὰ πά=
ni letitia ducite. ut et nūc ⁊
σης εὐωχίας ἄγετε. ὅπως καὶ νῦν καὶ
poſt hec ſal⁹ nobis ⁊ be=
μετὰ ταῦτα σωτηρία ἡμῖν καὶ τοῖς εὐ=
neuolis pſis: his xo q̄ nobis inſidiant:
νοοῦσι πέρσαις, τοῖς δὲ ἡμῖν ἐπιβουλεύου
memoriale pditionis. oīs aūt
σι, μνημόσυνον τῆς ἀπωλείας. πᾶσα δὲ

vt & in poſterum cognoſcantur: omnes qui fideliter perſis obediunt dignā pro fide recipere mercedem. qui autē inſidiantur regno eorum: perire pro ſcelere. Omnis autem prouintia & ciuitas que noluerit ſolemnitatis huius eſſe particeps: gladio & igne pereat: & ſic deleatur vt non ſolum hominibus: ſed etiā inuia beſtiis ſit in ſempiternū pro exēplo contēptus & inobedictie.
Explicit liber Heſter.

ciuitas vel regio omnino q̄ iuxta hec
πόλις ἢ χώρα τοσύνολον ἥτις κατὰ ταῦ=
nō fecerit: lācea ⁊ igni cōſume
τα μὴ ποιήσῃ, δόρατι καὶ πυρὶ καταναλω
tur cū ira. ⁊ nō ſolū hoībus
λωθήσεται μετ' ὀργῆς. καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις
inuia: ſed ⁊ beſtijs ⁊ volatilib⁹ in
ἄβατος, ἀλλὰ καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς εἰς τὸν
omne tps inimiciſſimaq; conſtituetur.
ἅπαντα χρόνον ἔχθιστός τε κατασταθήσεται.

Incipit prologus primus in Iob ſcđm trāſlationē. lxx.

COgor per ſinglos ſcripturæ diuinæ libros: aduerſariorū reſpōdere maledictis: qui interpretationē meā reprehenſionem ſeptuaginta interpretū criminantur quaſi nō & apud græcos aquila ſymmachus & theodotion: vel verbum e verbo: vel ſenſuȝ e ſenſu: vel ex vtroq; cōmixtum & mediæ tēperatū genus trāſlationis expreſſerint: & omnia veteris inſtrumenti volumina origenes obelis aſtericiſq; diſtinxerit: quos vel additos vel de theodotione ſumptos traſlationi antiquæ inſeruit: pbans defuiſſe quod additum eſt. Diſcant igitur obtrectatores mei recipere in toto qđ in partibus ſuſceperūt aut interp̄tationē meā cum aſtericis ſuis radere. Neq; enī fieri poteſt vt quos plura intermiſiſſe ſuſceperint: nō eoſdem etiam in quibuſdam erraſſe fateātur præcipue ī iob. cui ſi ea quæ ſub aſtericis addita ſunt ſubtraxeris: pars maxima detruncabitur. Et hoc dūtaxat apud græcos. Cæterum apud latinos ante eā tranſlationē quā ſub aſtericis & obelis nuper edidimus: ſeptingenti ferme aut octingenti verſus deſunt: vt decurtatus & laceratus corroſuſq; liber: fœditatē ſui publice legentibus præbeat. Hæc auteȝ tranſlatio nullū de veterib⁹ ſequitur interpretē: ſed ex ipſo hebraico arabicoq; ſermone. & interdum ſyro: nunc verba: nunc ſenſus: nunc ſimul vtrūq; reſonabit. Obliqu⁹ enī ēt apud hebræos totus liber fertur & lubric⁹: & qđ græci rhetores vocant ſchematiſmenos: dum qui aliud loquitur: aliud agit. Vt ſi velis anguillam vel murenulam ſtrictis tenere manibus quanto fortius preſſeris: tanto citius elabitur. Memini me ob intelligentiā huius voluminis lyddeum quendā p̄ceptorē qui apud hebræos primus haberi putabatur: nō paruis redemiſſe nūmis: cuius doctrina an aliquid pfecerim: neſcio. Hoc vnū ſcio nō potuiſſe me interpretari: niſi qđ ante intellexerā. A principio itaq; voluminis uſq; ad uerba iob apud hebræos proſa oro eſt. Porro a uerbis iob in quibus ait: pereat dies in qua natus ſum & nox in qua dictū eſt cōceptus eſt homo: uſq; ad eū locū ubi ante finē uoluminis ſcriptū eſt: idcirco ipē me rep̄hendo & ago penitentiā in fauilla & cinere: hexametri uerſus ſunt: dactylo ſpondeoq; currentes: & pp̄ter linguæ idioma crebro recipientes & alios pedes: nō earūdē ſyllabarū: ſed eorūdē temporū. Interduȝ quoq; rhythmus ipſe dulcis & tinnulus fertur numeris peduȝ ſolutis: qđ metrici magis q̄ ſimplex lector intelligūt. A ſupradicto aūt uerſu uſq; ad finem libri: paruū cōma quod remanet proſa oratione cōtexitur. Quod ſi cui uidetur incredulum: metra ſcȝ eē apđ hebræos: & in more noſtri flacci græciq; pindari & alcei & ſapho: uel pſalterium uel lamentationes hieremiæ: uel omnia ferme ſcripturaruȝ cantica cōpræhendi: legat philonē: ioſephū: origenē: ceſarienſem euſebiū: & eorū teſtimonio me uerū dicere cōprobabit. Audiāt quapropter canes mei: idcirco me in hoc uolumine laboraſſe: nō ut interpretationem antiquā repræhenderē: ſed ut ea quæ in illa aut obſcura ſunt: aut omiſſa: aut certe ſcriptorum uitio deprauata: manifeſtiora noſtra interp̄tatione fierent: qui & hebræum ſermonem ex parte didicimus: & in latino pene ab ipſis cunabulis inter grāmaticos & rhetores & philoſophos detriti ſumus. Qđ ſi apud græcos poſt ſeptuaginta editionē iam chriſti euangelio coruſcante iudeus aquila & ſymmachus ac theodotion iudaizantes heretici ſunt recepti: qui multa myſteria ſaluatoris ſubdola interpretatione celarunt: & tamen in exapleis habentur apud eccleſias & explanantur ab eccleſiaſticis uiris: quanto magis ego chriſtianus & de parentibus chriſtianis natus: & uexillum crucis in mea fronte portans: cuius ſtudium fuit omiſſa repetere: deprauata corrigere: & ſacramenta eccleſiæ puro & fideli aperire ſermone: uel a faſtidioſis uel a malignis lectoribus nō debeo reprobari. Habeāt q uolūt ueteres libros uel in mēbranis purpureis auro argentoq; deſcriptos: uel uncialibus (ut uulgo aiunt) litteris onera magis exarata q̄ codices: dūmodo mihi meiſq; pmittant pauperes habere ſcedulas: & non tam pulchros codices q̄ emendatos. Vtraq; autem editio: & ſeptuaginta iuxta græcos: & mea iuxta hebræos in latinum meo labore tranſlata eſt. Eligat unuſquiſq; qđ uult: & ſtudioſum me magis q̄ maliuolum probet.

Explicit primus prologus in librū Iob.

Incipit ſecundus prologus in Iob ſecundū hebraicum.

SI ficellam iunco texerē: aut palmarū folia cōplicarem ut in ſudore uultus mei comederem panem & uentris opus ſollicita mente pertractarē: nullus morderet nemo reprehenderet. Nūc aūt quia iuxta ſententiam ſaluatoris uolo operari cibum qui non perit: & antiquam diuinorum uoluminum uiam ſentibus uirgultiſq; purgare: error mihi geminus infigitur: corrector uitiorum falſarius uocor: & errores non auferre: ſed ſerere. Tanta eſt enim uetuſtatis conſuetudo: ut etiam confeſſa plæriſq; uitia placeant: dum magis pulchros habere uolunt codices q̄ emendatos. Quapropter o fratres dilectiſſimi: unicum nobilitatis & humilitatis exemplar: pro flabello calathis ſportelliſq; munuſculis monachorum ſpiritalia hæc & manſura dona ſuſcipite: ac beatum iob qui adhuc apud latinos iace

© Biblioteca Nacional de España

bat in ſtercore: & uermibus ſcatebat errorũ: integrũ imaculatũq; gaudete. Quomodo enim poſt probationẽ atq; uictoriam duplicia ſunt ei uniuerſa reddita: ita ego in lingua noſtra (ut audacter loquar) feci eũ habere quæ amiſerat. Igitur & uos & unũquẽq; lectorem ſolita prefatiõe cõmoneo & in principiis librorum eadẽ ſemp annectens rogo: ut ubicunq; ſemper pcedentes uirgulas uideritis: ſciatis ea quæ ſubiecta ſunt in hebraicis uoluminibus non haberi. Porro ubi ſtellæ imago præfulſerit: ex hebræo in ſermone noſtro addita ſunt. Necnon & illa quæ haberi uidebantur & ita corrupta erant ut ſenſum legentibus tollerẽt orantibus uobis magno labore correxi: magis utile quid ex odio meo eccleſiis chriſti uenturum ratus: q̃ ex aliorum negocio.

Explicit prologus ſecũdus in librũ Iob.

Incipit argumentum in librũ Iob.

IN terra quidẽ habitaſſe Iob utiſidi in finibus idumeæ & arabiæ fertur: & erat ei ante nomẽ iobab. Et accepit uxorem arabiſſam: & genuit filiũ quẽ uocauit ennon. Erat aũt ipſe filius quidem zareth de eſau filiis filius: de matre uero Boſra: ita ut ſit quintus ab abraam. Et hi ſunt reges qui regnauerunt in edom: in qua & ipſe regnauit. Sed primus in ea regnauit balach filius beor & nomen eiuſdem ciuitatis denaba. Poſt hunc autem barich. Poſt eum iobab qui uocatur Iob. Poſt iob autem huſſan: qui erat dux ex themanorum regiõe. Et poſt illum regnauit adar filius bedath: qui excidit madiam in campo moab: & nomen ciuitatis eius auith.

Explicit argumentum.

Trãſ. gre. lxx. cũ iter. lati.

IOB.

ΙΩΒ. Ca. 1.

A

Homo qdã fuit i terra vs iob nomẽ
Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν γῇ αὐσίτιδι ἰὼβ ὄνομα
ei: τ erat homo ille verax imacu
αὐτῷ, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀληθινὸς ἄμω
Infra. 2.a. Infra. 42.b.
lat⁹ vir ſimplex τ rect⁹ τ timẽs
μος ἀνὴρ ἁπλοῦς καὶ εὐθὺς καὶ φοβούμε
deũ: abſtinẽs ab omni mala re.
νος τὸν θεόν, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγμα=
fuerũt aũt ei filij ſeptẽ: τ filie tres. τ
τος. ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτά, καὶ θυγατέρες τρεῖς. καὶ
fuerũt pecora eius oues ſeptẽ mille: camelorũ tria
ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια, κάμηλοι τρι=
milia: iuga boũ quingẽta: τ aſine femine q̃ pa=
σχίλιαι, ζεύγη βοῶν πεντακόσια, καὶ ὄνοι θήλειαι νομά=
ſcebãt qngente: τ famulat⁹ mult⁹ nimis: τ
δες πεντακόσιαι, καὶ ὑπηρεσία πολλὴ σφόδρα, καὶ
opera magna erãt ei in terra: τ erat homo ille ma=
ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος μέ=
gn⁹ eorũq a ſolis ortu. cõuenientes aũt filij ei⁹
γας τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐ
ad inuicẽ faciebãt ꝯuiuiũ vnuſqſq; ſua die
τοῦ πρὸς ἀλλήλους ἐποίουν πότον ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν
aſſumentes ſimul τ tres ſorores ſu=
συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐ=
as: vt comederẽt τ biberẽt cũ eis. τ cũ cõſũmati
τῶν, ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν. καὶ ὡς ἂν συνετελέσθη
eſſent dies ꝯuiuij: mittebat iob τ purificabat

B

σαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλεν ἰὼβ καὶ ἐκαθάριζεν
eos ꝯſurgens diluculo: τ offerẽs pro eis ſacrificia
αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωΐ, καὶ προσφέρων περὶ αὐτῶν θυσίας
Infra. 2.a.
ſm numerũ eorũ. dicebat.n. iob: nequãdo pcãuerit
κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. ἔλεγε γὰρ ἰὼβ, μήποτε ἥμαρτον
τ bñdixerint deũ in corde ſuo filij mei. ſic
καὶ εὐλόγησαν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν οἱ υἱοί μου. οὕτως
igit faciebat iob cũctis dieb⁹ eorũ. τ fuit ſicut di=
οὖν ἐποίει ἰὼβ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. καὶ ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέ
es hec: τ ecce venerũt filij dei vt aſſiſterẽt corã
ρα αὕτη, καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ
dño: τ diabol⁹ venit in medio eorũ. τ dixit dñs diabo
κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθε ἐν μέσῳ αὐτῶν. καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβό
lo: vnde venis? τ reſpõdẽs diabol⁹ dño dixit:
λῳ, πόθεν παραγέγονας; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπεν,
poſtq̃ circuiui terrã τ deãbulaui eã q̃ ſub celo eſt adſum. τ
περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι. καὶ
dixit ei dñs: ꝯſideraſti igit mẽte tua ꝯtra ſuũ
εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος, προσέσχες οὖν τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ θεράποντός
meũ iob? qm̃ nõ eſt ei ſimilis ex his q̃ ſũt i terra: homo
μου ἰώβ; ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅμοιος τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄνθρωπος
ſine defectu vir ſimplex τ rectus τ timẽs deũ cõti
ἄμεμπτος ἀνὴρ ἁπλοῦς καὶ εὐθὺς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν ἀπεχό=
nẽs ab omni mala re? reſpõdit aũt diabol⁹
μενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος; ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος

Trãſla. B. Hie.

Incipit liber Iob. Ca. 1.

VIr erat in terra hus nomine iob. Et erat vir ille ſimplex & rectus ac timens deũ: & recedẽs a malo. Natiq; ſunt ei ſeptem filii: & tres filie. Et fuit poſſeſſio eius ſeptem milia ouium: & tria milia camelorum: quingenta quoq; iuga boum: & quingente aſine: ac familia multa nimis. Eratq; vir ille magnus inter omnes orientales. Et ibant filii ei⁹: & faciebãt cõuiuia p domos: vnuſqſq; in die ſuo. Et mittẽtes vocabãt tres ſorores ſuas vt comederent & biberẽt cũ eis. Cũq; in orbẽ tranſiſſent dies cõuiuii: mittebat ad eos iob: & ſctificabat illos: cõſurgẽſq; diluculo offerebat holocauſta p ſinglos. Dicebat ei. Ne forte peccauerint filii mei & bñdixerint deo in cordibus ſuis. Sic faciebat iob cunctis dieb⁹. Quadam autem die cũ veniſſent filii dei vt aſſiſterent corã dño affuit inter eos etiã ſathan. Cui dixit domin⁹. Vnde venis? Qui reſpondens ait. Circuiui terram: & perambulaui eã. Dixitq; dñs ad eũ. Nunquid conſideraſti ſeruum meũ iob q̃ non ſit ei ſimilis in terra: homo ſimplex & rectus ac timens deũ & recedẽs a malo. Cui reſpodens ſathan:

Tex. heb. Iob. i.

איש היה בארץ עוץ איוב שמו
והיה האיש ההוא תם וישר וירא
אלהים וסר מרע: ויולדו לו שבעה
בנים ושלוש בנות: ויהי מקנהו
שבעת אלפי צאן ושלשת אלפי
גמלים וחמש מאות צמד בקר וחמש
מאות אתונות ועבדה רבה מאד
ויהי האיש ההוא גדול מכל בני
קדם: והלכו בניו ועשו משתה בית
איש יומו ושלחו וקראו לשלשת
אחיתיהם לאכל ולשתות עמהם:
ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח
איוב ויקדשם והשכים בבקר
והעלה עלות מספר כלם כי אמר
איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים
בלבבם ככה יעשה איוב כל הימים:
ויהי היום ויבאו בני האלהים
להתיצב על יהוה ויבוא גם השטן
בתוכם: ויאמר יהוה אל השטן
מאין תבא ויען השטן את יהוה
ויאמר משוט בארץ ומהתהלך
בה: ויאמר יהוה אל השטן השמת
לבך על עבדי איוב כי אין כמהו
בארץ איש תם וישר ירא
אלהים וסר מרע: ויען השטן את

Pritiua. heb.

תמם
סור רעע
ילד היה
קנה
מאה
רבב
גדל
עשה שתה
אח שתה
נקף יום
שלח קדש
שכם עלה
ספר
בוא
יצב
בוא ענה
אמר הלך
שום
כמו

© Biblioteca Nacional de España

יְהוָה וַיֹּאמַר הַחִנָּם יָרֵא אִיּוֹב
אֱלֹהִים׃ הֲלֹא אַתָּ שַׂמְתָּ בַעֲדוֹ וּבְעַד שׂוּךְ
בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל אֲשֶׁר לוֹ מִסָּבִיב סָבַב
מַעֲשֵׂה יָדָיו בֵּרַכְתָּ וּמִקְנֵהוּ פָּרַץ עָשָׂה קָנָה
בָּאָרֶץ׃ וְאוּלָם שְׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע נָגַע
בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ אִם לֹא עַל פָּנֶיךָ פָּנָה
יְבָרְכֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשָּׂטָן הִנֵּה בָּרַךְ אָמַר
כָל אֲשֶׁר לוֹ בְּיָדֶךָ רַק אֵלָיו אַל
תִּשְׁלַח יָדֶךָ וַיֵּצֵא הַשָּׂטָן מֵעִם פְּנֵי שָׁלַח
יְהוָה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וּבָנָיו וּבְנֹתָיו הָיָה
אֹכְלִים וְשֹׁתִים יַיִן בְּבֵית אֲחִיהֶם שָׁתָה
הַבְּכוֹר׃ וּמַלְאָךְ בָּא אֶל אִיּוֹב וַיֹּאמַר בָּכַר לָאַךְ
הַבָּקָר הָיוּ חֹרְשׁוֹת וְהָאֲתֹנוֹת רֹעוֹת בּוֹא רָעָה
עַל יְדֵיהֶם׃ וַתִּפֹּל שְׁבָא וַתִּקָּחֵם וְאֶת נָפַל לָקַח
הַנְּעָרִים הִכּוּ לְפִי חָרֶב וָאִמָּלְטָה נָכָה פֶּה
רַק אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לָךְ׃ עוֹד זֶה מָלַט בָּדַד
מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמַר אֵשׁ אֱלֹהִים נָגַד דָּבַר
נָפְלָה מִן הַשָּׁמַיִם וַתִּבְעַר בַּצֹּאן בָּעַר
וּבַנְּעָרִים וַתֹּאכְלֵם וָאִמָּלְטָה רַק אָכַל
אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לָךְ׃ עוֹד זֶה מְדַבֵּר
וְזֶה בָּא וַיֹּאמַר כַּשְׂדִּים שָׂמוּ שְׁלֹשָׁה שׂוּם
רָאשִׁים וַיִּפְשְׁטוּ עַל הַגְּמַלִּים פָּשַׁט
וַיִּקָּחוּם וְאֶת הַנְּעָרִים הִכּוּ לְפִי חָרֶב
וָאִמָּלְטָה רַק אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לָךְ׃
עַד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמַר בָּנֶיךָ
וּבְנוֹתֶיךָ אֹכְלִים וְשֹׁתִים יַיִן בְּבֵית
אֲחִיהֶם הַבְּכוֹר׃ וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוֹלָה גָּדַל בּוֹא
בָּאָה מֵעֵבֶר הַמִּדְבָּר וַיִּגַּע בְּאַרְבַּע דָּבַר נָגַע
פִּנּוֹת הַבַּיִת וַיִּפֹּל עַל הַנְּעָרִים רָבַע פָּנָה
וַיָּמוּתוּ וָאִמָּלְטָה רַק אֲנִי לְבַדִּי נָפַל מוּת
לְהַגִּיד לָךְ׃ וַיָּקָם אִיּוֹב וַיִּקְרַע קוּם קָרַע
אֶת מְעִלוֹ וַיָּגָז אֶת רֹאשׁוֹ וַיִּפֹּל מָעַל גָּזַז
אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר עָרֹם שָׁחָה
יָצָתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרֹם אָשׁוּב שָׁמָּה יָצָא שׁוּב
יְהוָה נָתַן וַיהוָה לָקָח יְהִי שֵׁם הָיָה
יְהוָה מְבֹרָךְ׃ בְּכָל זֹאת לֹא חָטָא בָּרַךְ

ait. Nũquid fruſtra iob
timet
deum? Nonne tu valla-
ſti eum ac
domũ eius vniuerſamq;
ſubſtantiã eius p circui
tũ? Operibꝰ manuũ eiꝰ
bñdixiſti: & poſſeſſio eiꝰ
creuit in terra? Sed extẽ
de paululũ manũ tuã: &
tange cuncta que poſſi-
det: niſi in faciem
bñdixerit tibi. Dixit er
go dñs ad ſathan. Ecce
vniuerſa q̃ habet in ma
nu tua ſunt: tm̃ in eũ ne
extẽdas manum tuam.
Egreſſuſq; eſt ſathã a fa
cie dñi. Cum autẽ qua-
dam die filii & filie eius
comederent & biberent
vinũ in domo fratris ſui
primogeniti: nuncius
venit ad iob qui diceret.
Boues arabant & aſine
paſcebantur
iuxta eos: & irruerũt ſa
bei tuleruntq; omnia &
pueros percuſſerunt
gladio: & euaſi
ego ſolus vt nunciarem
tibi. Cumq; adhuc ille
loqueretur venit alter:
& dixit. Ignis dei
cecidit e celo: & tactas
oues
pueroſq; conſumpſit:
& effugi
ego ſolus vt nũciarem
tibi. Sed & adhuc illo lo
quẽte: venit aliꝰ: & dixit.
Chaldei fecerunt tres
turmas: & inuaſerunt
camelos
& tulerũt eos: necnõ &
pueros pcuſſerẽt gladio
& ego fugi ſolus vt nũ
ciarem tibi.
Adhuc loq̃batur ille: &
ecce aliꝰ ĩtrauit: & dixit.
Filiis tuis & filiabꝰ veſcẽ
tibus & bibẽtibꝰ vinũ in
domo frĩs ſui primogeni
ti: repẽte ventus vehe-
mẽs irruit a regione de-
ſerti: & concuſſit q̃ttuor
angulos domꝰ: que cor
ruens oppreſſit liberos
tuos & mortui ſunt: &
effugi ego ſolus
vt nunciarem tibi. Tunc
ſurrexit iob: & ſcidit
veſtimẽta ſua: & tonſo
capite corruens
in terram: adorauit &
dixit. Nudus
egreſſus ſũ de vtero ma
tris mee: & nudus reuer
tar illuc. Dñs dedit: do
minꝰ abſtulit: ſit nomen
domini benedictũ. In
oĩbus his non peccauit

ꝛ dixit corã dño: nũq̇d fruſtra iob timet
καὶ εἶπεν ἔναντι τοῦ κυρίου, μὴ δωρεὰν ἰὼβ φοβεῖται τὸν
deũ: nõne tu circũuallaſti exteriora eiꝰ ꝛ interiora do
θεόν; οὐχὶ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκί
mꝰ eiꝰ: ꝛ oium q̃ ſunt ei in circuitu opibꝰ
ας αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ὄντων αὐτῷ κύκλῳ τὰ ἔργα τῶν
manuũ eiꝰ bñdixiſti: ꝛ pecora eiꝰ multa feci
χειρῶν αὐτοῦ ηὐλόγησας; καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποί
ſti in terra: ſed mitte manũ tuã: ꝛ
ησας ἐπὶ τῆς γῆς; ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου, καὶ
tãge oia q̃ habet niſi in faciẽ tuã bñdixerit
ἅψαι πάντων ὧν ἔχει εἰ μὴ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσει
tibi. tũc dixit dñs diabolo: ecce oia q̃cũq; ſũt
σε. τότε εἶπεν κς τῷ διαβόλῳ, ἰδοὺ πάντα ὅσα ἐστὶν
ei: do in manu tua: ſed eũ ne tetigeris. ꝛ e-
αὐτῷ, δίδωμι ἐν τῇ χειρί σου, ἀλλὰ αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. καὶ ἐξ
greſſꝰ ẽ diabolꝰ a dño. ꝛ fuit ſicut dies hec:
ῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ κυ. καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,
filij iob ꝛ filie eiꝰ bibebãt vinũ in domo
οἱ υἱοὶ ἰὼβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ
fratris ſui ſenioris: ꝛ ecce nunciꝰ ve-
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλ-
nit ad iob ꝛ dixit ei: iuga boũ arabãt:
θε πρὸς ἰὼβ καὶ εἶπεν αὐτῷ, τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία,
ꝛ femine aſine paſcebãt adherentes eis ꝛ irruit
καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν καὶ ἐπέπεσε
ſaba ꝛ captiuas duxerũt eas: ꝛ pueros inter-
σαβὰ καὶ ἠχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέ-
fecerũt in gladijs: ſaluatus aũt ego ſolꝰ veni vt nun-
κτειναν ἐν μαχαίραις, σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγ-
ciarẽ tibi. adhuc hoc loquẽte: venit aliꝰ ꝛ dixit
γεῖλαί σοι. ἔτι τούτου λαλοῦντος, ἦλθεν ἕτερος καὶ εἶπε
ad iob: ignis a deo cecidit de celo ꝛ cõ-
πρὸς ἰὼβ, πῦρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κα
buſſit oues: ꝛ paſtores cõſumpſit ſimi
τέκαυσε τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοί
lit: ꝛ ſaluatꝰ ego ſolꝰ veni vt nunciarẽ tibi. adhuc hoc
ως, καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. ἔτι τού
loquente venit aliꝰ nunciꝰ ꝛ dixit ad iob:
του λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπε πρὸς ἰὼβ,
chaldei ipoſuerũt tres turmas ꝛ circuierũt
οἱ χαλδαῖοι ἐποίησαν τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἐκύκλωσαν τὰς
camelos ꝛ captiuas tulerũt eas: ꝛ pueros
καμήλους καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτάς, καὶ τοὺς παῖδας
interfecerũt in gladijs: euaſi aũt ego ſolꝰ ꝛ veni vt
ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις, ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ
nunciarẽ tibi. adhuc hoc loquente: aliꝰ nunciꝰ
ἀπαγγεῖλαί σοι. ἔτι τούτου λαλοῦντος, ἄλλος ἄγγελος
venit dicẽs iob: filijs tuis ꝛ filiabꝰ
ἔρχεται λέγων τῷ ἰὼβ, τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων
veſcentibꝰ ꝛ bibentibꝰ apud frẽm ſuũ ſenio
ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσ
rẽ: repẽte ventus magnꝰ irruit ex dẽſerto ꝛ
βυτέρῳ, ἐξαίφνης ἄνεμος μέγας ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ
tetigit quattuor angulos domꝰ: ꝛ corruit domꝰ
ἥψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία
ſup filios tuos ꝛ mortui ſunt: euaſi aũt ego ſo-
ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν, ἐσώθην δὲ ἐγὼ μό-
lus ꝛ veni vt nunciarẽ tibi. ſic ſurgẽs iob ſcidit
νος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. οὕτως ἀναστὰς ἰὼβ διέρρη
veſtimẽta ſua: ꝛ totõdit comã capitis
ξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς
ſui: ꝛ cadẽs humi adorauit ꝛ dixit: ipſe nu-
αὐτοῦ, καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησε καὶ εἶπεν, αὐτὸς γυμ
dꝰ egreſſꝰ ſũ de vtero matris mee: nudꝰ ꝛ reuertar
νὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι
illuc. dñs dedit dñs abſtulit: ſicut dño placuit ſic
ἐκεῖ. ὁ κς ἔδωκεν ὁ κς ἀφείλετο, ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν οὕ-
ꝛ factũ eſt: ſit nomẽ dñi benedictũ. in his
τω καὶ ἐγένετο, εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. ἐν τού
oibꝰ q̃ acciderũt ei nihil peccauit
τοις πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν

© Biblioteca Nacional de España

iob labijs corā dño: ⁊ nō de-
ἰὼβ τοῖς χείλεσιν ἔναντι τοῦ κυρίου, καὶ οὐκ ἔδω-
dit ſtultitiā deo.
κεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ. Ca.2.

Fuit aūt ſicut dies hec ⁊ venerūt filij dei
Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ
A vt aſtarēt corā dño: ⁊ diabol⁹ venit in
ɛ.1.d. παραστῆναι ἐναντίον τοῦ κυρίου, καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν
medio eoꝝ vt aſtaret corā dño. ⁊ dixit
μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἔναντι τοῦ κυρίου. καὶ εἶπεν ὁ
dñs diabolo: vnde tu venis? tūc dixit dia
κύριος τῷ διαβόλῳ, πόθεν σὺ ἔρχῃ; τότε εἶπεν ὁ διά-
bol⁹ corā dño: poſtq̄ diſcurri eā q̄ ſub celo ⁊
βολος ἐναντίον τοῦ κυρίου, διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ
deambulaui vniuerſā adſū. dixit aūt do
ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν πάρειμι. εἶπε δὲ ὁ κύ-
C min⁹ ad diabolū: ↄſideraſti igit̄ ſeruū meū
ριος πρὸς τὸν διάβολον, προσέσχες οὖν τῷ θεράποντί μου
iob: q̄ nō eſt ſcdm eū ex his q̄ in terra: homo
ἰὼβ, ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἄνθρωπος
A innocēs: verax: ſine defectu: pi⁹: abſtinēs ab
ἄκακος, ἀληθινός, ἄμεμπτος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ
omni malo: adhuc q̄ꝫ adheret inocentie. tu aūt dixiſti:
παντὸς κακοῦ, ἔτι τε ἔχεται ἀκακίας. σὺ δὲ εἶπας, τὰ
ſubſtantiā ei⁹ fruſtra ꝑdere. ſuſcipiēs aūt
B ὑπάρχοντα αὐτοῦ διακενῆς ἀπολέσαι. ὑπολαβὼν δὲ ὁ
diabol⁹ dixit dño: pellē pro pelle: ⁊ oia
διάβολος εἶπε τῷ κυρίῳ, δέρμα ὑπὲρ δέρματος, καὶ πάντα
q̄cūq̄ꝫ ſunt homini pro aīa ſua dabit:
ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ δώσει,
q̄n imo autē mitte manū tuā ⁊ tāge oſſa
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι τῶν ὀστῶν
ei⁹ ⁊ carnes ei⁹: ſinō in faciē tibi be-
αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, εἰ μὴ εἰς πρόσωπόν σε εὐλο-
nedicet. dixit aūt dñs diabolo: ecce trado
γήσει. εἶπε δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ, ἰδοὺ παραδίδωμί
tibi eū: tm̄ aīam illi⁹ ſerua. ⁊ egreſſ⁹ ē
σοι αὐτόν, μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ φύλαξον. καὶ ἐξῆλθεν
C diabol⁹ a dño: ⁊ ꝑcuſſit iob vlcere ma
ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ κυρίου, καὶ ἔπαισε τὸν ἰὼβ ἕλκει πο-
lo a pedib⁹ vſq̄ꝫ ad caput. a accepit ſibi te-
νηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ ὄστρα-
ſtā: vt ſaniē raderet: ⁊ ipe ſedebat int⁹ in cinere.
κον, ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐντὸς τῆς σποδοῦ.
⁊ dixit ei vxor ſua: vſq̄ꝫ quo tolerabis? ſed
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μέχρι τίνος καρτερήσεις; ἀλλὰ
D dic q̄dā v̄bū ↄtra deū ⁊ morere. ille aūt inſpiciēs eā
εἰπόν τι ῥῆμα πρὸς θεὸν καὶ τελεύτα. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐ-
dixit: vt q̄d tanq̄ vna ſtultaꝝ mulieꝝ locuta
τῇ εἶπεν, ἵνα τί ὥσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλη-
es? ſi bona ſuſcepim⁹ de manu dñi: mala nō
σας; εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ
ſuſtinebim⁹? in his oīb⁹ q̄ acciderūt ei ni-
ὑποίσομεν; ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐ-
D hil peccauit iob labijs corā deo. cū audiſ
δὲν ἥμαρτεν ἰὼβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ. ἀκούσαν-
ſent aūt tres amici ei⁹ mala oīa q̄ ſupueniſſēt
τες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπελθόντα
ei: venerūt vnuſq̄ſq̄ꝫ de ꝓpria regione ad cōſo
αὐτῷ, παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας τοῦ παρακα-
landū eū: eliphaꝫ themanoꝝ rex: baldad
λέσαι αὐτόν, ἐλιφὰζ ὁ θαιμανῶν βασιλεύς, βαλδὰδ ὁ
saucheoꝝ tyrann⁹: ſophar mineoꝝ rex. ⁊ ve-
σαυχαίων τύραννος, σωφὰρ ὁ μιναίων βασιλεύς. καὶ πα-
nerūt ad eū vnanimit̄ vt cōſolarent̄ ⁊ viſi
ρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπι-
tarēt eū. cū vidiſſēt aūt eū ꝑcul nō cognoue
σκέψασθαι αὐτόν. ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνω-
rūt. ⁊ exclamātes voce magna plorauerūt ſcidētes vnuſ
σαν. καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν ῥήξαντες ἕ-
q̄ſq̄ꝫ ſuā veſtē: ⁊ ſpargentes terrā
καστος τὴν ἑαυτοῦ στολήν, καὶ καταπασάμενοι γῆν ꝏ

Iob neq̄ꝫ ſtultū quid cō
tra deū locutus eſt. 2.
Factū eſt aūt cū qua-
dā die veniſſent filii
dei: & ſtarēt corā dño:
veniſſet quoq̄ꝫ ſathan
inter eos: & ſtaret in cō
ſpectu eius: vt diceret
dñs ad ſathan. Vnde
venis? Qui reſpondens
ait. Circuiui terram: ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
& perābulaui eam. Et
dixit dominus ad ꝏꝏꝏ
ſathan. Nunquid cōſi-
deraſti ſeruum meū iob
q̄ nō ſit ei ſimilis in ter
ra vir ſimplex & rect⁹ ac
timens deum & rece-
dens a malo & adhuc ꝏ
retinēs inocentiā. Tu aūt
cōmouiſti me aduerſus
eū vt affligerē eū fruſtra.
Cui rn̄dens ſathan ait.
Pellem pro pelle & cū-
cta que habet homo ꝏꝏ
dabit pro anima ſua:
alioquin mitte ꝏꝏꝏꝏ
manū tuā: & tange os
eius & carnē: & tūc vide
bis q̄ in faciē benedicat
tibi: dixit ergo domin⁹
ad ſathan. Ecce in ma-
nu tua eſt: verumtamen
animam illius ſerua.
Egreſſus igitur ſathā a
facie domini: percuſſit
iob vlcere peſſimo ꝏꝏ
a planta pedis vſq̄ꝫ ad
verticē eius. Qui teſta ſa
niem radebat: ſedens in
ſterquilinio. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
Dixit autē illi vxor ſua.
Adhuc tu ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ꝑmanes in ſimplicitate
tua? Bn̄dic deo & more
re. Qui ait ad illā. Qua
ſi vna de ſtultis mulierib⁹
locuta es. Si bona ſuſce
pimus de manu ꝏꝏꝏꝏ
dei: mala quare non ſu
ſtineamus? ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
In oībus his nō pecca-
uit iob labiis ſuis. Igitur
audientes tres amici
iob ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
omne malum quod ac-
cidiſſet ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
ei: venerunt ſinguli de
loco ſuo: eliphaz ꝏꝏꝏ
themanites & baldath
ſuites: & ſophar ꝏꝏꝏ
naamathites. Cōdixerāt
enī vt pariter venientes
viſitarēt eum & cōſola
rentur. Cumq̄ꝫ eleuaſſent
procul oculos ſuos: nō
cognouerunt eum. ꝏꝏ
Et exclamantes plorauerunt: ſciſſiſq̄ꝫ ꝏꝏꝏꝏꝏ
veſtibus ſparſerunt pul
uerem ſuper caput ſuū

איוב ולא נתן תפלה לאלהים׃
ויהי היום ויבאו בני האלהים — Cap. ij. היה בוא
להתיצב על יהוה ויבוא גם השטן — יצב
בתוכם להתיצב על יהוה׃ ויאמר — אמר
יהוה אל השטן אי מזה תבא ויען — בוא ענה
השטן את יהוה ויאמר משט בארץ — שוט
ומהתהלך בה׃ ויאמר יהוה אל — הלך
השטן השמת לבך אל עבדי איוב — שום
כי אין כמהו בארץ איש תם וישר — כמו תמם
ירא אלהים וסר מרע ועדנו — סור רוע
מחזיק בתמתו ותסיתני בו לבלעו — חזק תמם
חנם׃ ויען השטן את יהוה ויאמר — סות
עור בעד עור וכל אשר לאיש
יתן בעד נפשו׃ אולם שלח נא — נתן
ידך וגע אל עצמו ואל בשרו אם — נגע
לא אל פניך יברכך׃ ויאמר יהוה — פנה ברך
אל השטן הנו בידך אך את — הנה
נפשו שמר׃ ויצא השטן מאת
פני יהוה ויך את איוב בשחין רע — נכה שחן
מכף רגלו ועד קדקדו׃ ויקח לו חרש — לקח
להתגרד בו והוא ישב בתוך — גרד
האפר׃ ותאמר לו אשתו עדך — אפר איש
מחזיק בתמתך ברך אלהים ומת׃ — מות
ויאמר אליה כדבר אחת הנבלות
תדברי גם את הטוב נקבל מאת — דבר קבל
האלהים ואת הרע לא נקבל — רוע
בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו׃ — שפה
וישמעו שלשת רעי איוב — שמע רעה
את כל הרעה הזאת הבאה — רוע
עליו ויבאו איש ממקמו אליפז — בוא קום
התימני ובלדד השוחי וצפר
הנעמתי ויועדו יחדו לבוא — יעד
לנוד לו ולנחמו׃ וישאו את — נשא
עיניהם מרחוק ולא הכירהו — רחק נכר
וישאו קולם ויבכו ויקרעו איש — בכה קרע
מעלו ויזרקו עפר על ראשיהם — זרק

© Biblioteca Nacional de España

השמימה: וישבו אתו לארץ שבעת
ימים ושבעת לילות, ואין דבר יום
אליו דבר, כי ראו כי גדל הכאב ראה
מאד: אחרי כן פתח Cap.iij.
איוב את פיהו, ויקלל את יומו: ויען פה קלל
איוב ויאמר: יאבד יום אולד בו, ענה אבד
והלילה אמר הרה גבר: היום ההוא ילד
יהי חשך, אל ידרשהו אלוה ממעל היה דרש
ואל תופע עליו נהרה: יגאלהו עלה יפע
חשך וצלמות, תשכן עליו עננה, גאל
יבעתהו כמרירי יום: הלילה ההוא שכן בעת מרר
יקחהו אפל, אל יחד בימי שנה, לקח
במספר ירחים אל יבא: הנה ספר בוא
הלילה ההוא יהי גלמוד, אל תבוא היה גלמד
רננה בו: יקבהו אררי יום, קבב
העתידים עורר לויתן: יחשכו כוכבי עתד לוה
נשפו, יקו לאור ואין, ואל יראה חשך כבב
בעפעפי שחר: כי לא סגר דלתי קוה ראה
בטני, ויסתר עמל מעיני: למה לא סתר
מרחם אמות, מבטן יצאתי ואגוע: מות גוע
מדוע קדמוני ברכים, ומה שדים מדע שד
כי אינק: כי עתה שכבתי ואשקוט ינק שקט
ישנתי אז ינוח לי: עם מלכים נוח
ויעצי ארץ, הבנים חרבות למו: בנה
או עם שרים זהב להם, הממלאים שור מלא
בתיהם כסף: או כנפל טמון בית טמן
לא אהיה, כעוללים לא היה עלל
ראו אור: שם רשעים חדלו ראה
רגז, ושם ינוחו יגיעי כח: יגע כוח
יחד אסירים שאננו, לא שמעו אסר
קול נגש: קטן וגדול שם הוא, גדל
ועבד חפשי מאדניו: למה
יתן לעמל אור, וחיים למרי נתן מרר
נפש: המחכים למות ואיננו, חכה
ויחפרהו ממטמונים: השמחים חפר טמן
אלי גיל, ישישו כי ימצאו קבר: שוש מצא

in celum. Et ſederunt cum eo in terra ſeptem diebus & ſeptem noctibus: & nemo loq̄batur ei verbū. Videbant enī dolorem eſſe vehementem.

3.

POſt hec aperuit iob os ſuū: & maledixit diei ſue & locutus eſt. Pereat dies in qua natus ſum: & nox in qua dictū eſt: cōcept⁹ eſt hō. Dies illa vertatur ī tenebras. Nō requirat eū de⁹ deſup: & non illuſtretur lumine. Obſcurent eum tenebre & vmbra mortis: occupet eum caligo & īuoluatur amaritudie. Noctē illam tenebroſus turbo poſſideat. Nō cōputetur in diebus anni: nec numeretur in menſibus. Sit nox illa ſolitaria: nec laude digna. Maledicāt ei qui maledicunt diei: qui pati ſunt ſuſcitare leuiathan. Obtenebrētur ſtelle caligine ei⁹. Expectet lucem & nō videat: nec ortū ſurgētis aurore. Quia non cōcluſit oſtia ventris q portauit me: nec abſtulit mala ab oculis meis. Quare nō in vulua mortuus ſum: egreſſus ex vtero nō ſtatim perii? Quare exceptus genib⁹: cur lactat⁹ vberib⁹? Nunc enī dormiēs ſilerē: & ſōno meo reqeſcerē cum regibus & cōſulibus terre: qui edificāt ſibi ſolitudines: aut cum principib⁹ qui poſſidēt aurū: & replent domos ſuas argento. Aut ſicut abortiuū abſconditum non ſubſiſterē: vel qui concepti non viderunt lucem. Ibi impii ceſſauerunt a tumultu: & ibi requieuerūt feſſi robore: & qn̄dam vincti pariter ſine moleſtia. Non audierūt vocem exactoris. Paruus & magnus ibi ſunt & ſeruus liber a domino ſuo. Quare miſero data eſt lux & vita his q in amaritudine anime ſunt? Qui expectant mortē & nō venit: quaſi effodientes theſaurū: gaudentq; vehementer cum inuenerint ſepulchrum.

aſſederūt iuxta eū ſeptē dies ⁊ ſeptē noctes: ⁊
παρεκάθησαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας, καὶ
nemo illoꝝ locut⁹ eſt ad eū verbū: videbāt enī
οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν λόγον, ἑώρων γὰρ τὴν
plagā graue exiſtētē ⁊ magnā valde.
πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα. Ca.3.
Et poſt hoc apuit iob os ſuū ⁊
Καὶ μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν ὁ ἰὼβ τὸ ςόμα αὐτοῦ καὶ
maledixit diei ſuo dicēs: pereat di= A
κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ λέγων, ἀπώλοιτο ἡ ἡμέ=
es in q̄ nat⁹ ſum: ⁊ nox in q̄ dixerūt: ecce maſcul⁹.
ρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην, καὶ ἡ νὺξ ἐν ᾗ εἶπαν, ἰδοὺ ἄρσεν. ἡ Hiere. 20.d.
nox illa ſit tenebre: ⁊ nō requirat eā do
νὺξ ἐκείνη εἴη σκότος, καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύ=
min⁹ deſup: neq; veniat in eā lumē. capiāt
ριος ἄνωθεν, μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος. ἐκλάβοι
aūt eā tenebre ⁊ vmbra mortis: ſupueniat in eā
δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου, ἐπέλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν
caligo. ⁊ turbet dies illa ⁊ nox il
γνόφος. καὶ ταραχθείη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ ἡ νὺξ ἐκεί
la: auferāt eā tenebre. nō ſit int dies an=
νη, ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος. μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνι=
ni: neq; nūeret int dies mēſiū. ſed nox
αυτοῦ, μηδὲ ἀριθμηθείη εἰς ἡμέρας μηνῶν. ἀλλὰ ἡ νὺξ
illa ſit dolor: ⁊ nō veniat ſup eā letitia
ἐκείνη εἴη ὀδύνη, καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν εὐφροσύνη
neq; gaudiū. ſed maledicat ei q̄ male
μηδὲ χαρμονή. ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ κατα B
dicit diei illi q̄ futuri ſūt ſuſcitare
ρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν
lebiathā. obtenebrent ſtelle noctis illi⁹ ⁊
λεβιαθάν. σκοτωθείη τὰ ἄςρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης καὶ
nō maneāt: ⁊ in illūinatione nō veniāt. ⁊
μὴ ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι. καὶ
nō videat luciferū oriente: q2 nō cōcluſit
μὴ ἴδοι ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα, ὅτι οὐ συνέκλεισε
hoſtia vētris matris mee: abſtulit enī laborē ab Infra. 10.b.
πύλας γαςρὸς μητρός μου, ἀπήλλαξε γὰρ πόνον ἀπὸ Hiere. 20.d.
oculis meis. q̄re enī in vētre nō mortu⁹
ὀφθαλμῶν μου. διατί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτη=
ſū: ex vtero aūt egreſſ⁹ ſū: ⁊ nō ſtati pe
σα, ἐκ γαςρὸς δὲ ἐξῆλθον, καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλό=
rij: q̄re aūt obuiauerūt mihi genua: cur aūt vbe
μην; ἱνατί δὲ συνήντησάν μοι γόνατα, ἱνατί δὲ μα
ra ſuxi: nūc vtiq; dormiēs ſilerē: ſomni= C
ςοὺς ἐθήλασα; νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύχασα, ὑπνώ=
ans aūt qeſcerē cū regib⁹ cōſiliarijs terre:
σας δὲ ἀνεπαυσάμην μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς,
q̄ gloriabant in gladijs: aut cū principib⁹: q̄ꝝ mul
οἳ ἐγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν, ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πο=
tū aurꝝ: q̄ iplenerūt dom⁹ ſuas argē=
λὺς ὁ χρυσός, οἳ ἔπλησαν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυ=
to: aut ſicut abortiuū exiens de matrice ma
ρίου, ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μη
tris: aut ſicut īfantes q̄ nō viderūt lucē. illic impij
τρός, ἢ ὥσπερ νήπιοι οἳ οὐκ εἶδον φῶς. ἐκεῖ ἀσεβεῖς
ſedauerūt furorē ire: illic qeuerūt defeſſi
ἔπαυσαν θυμὸν ὀργῆς, ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι
corpore: vnanimit aūt vincti nō audie=
τῷ σώματι, ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ δεδεμένοι οὐκ ἤκου=
rūt vocē exactoris. paru⁹ ⁊ magn⁹ illic eſt: ⁊
σαν φωνὴν φορολόγου. μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐςι, καὶ D
ſeruus nō timēs dn̄m ſuū. quare enī
θεράπων οὐ δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ. ἱνατί γὰρ
data eſt his q̄ ſūt i amaritudie lux: vita aūt q̄ ſunt in dolorib⁹
δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς; ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις
aīabus. q̄ deſiderāt mortē: ⁊ nō cōſecun
ψυχαῖς. οἳ ἱμείρονται τοῦ θανάτου, καὶ οὐ τυγχά=
tur effodientes q̄ſi theſauros. gaudētes aūt
νουσιν ἀνορύσσοντες ὥσπερ θησαυρούς. περιχαρεῖς δὲ
fuerūt ſi repererint: mors
ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσι, θάνατος

© Biblioteca Nacional de España

vIro requies: cui⁹ via abſcōdita eſt: cōcluſit eīn
ἀνδρὶ ἀνάπαυσις, οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη, συνέκλεισε γὰρ ὁ
de⁹ cōtra eū. ante eīn cibos meos ſuſpiriū venit mihi
θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ. πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμὸς ἥκει μοι
τ fundent q̄ſi aque rugit⁹: timor eīn quē cogi
καὶ χυθήσεται ὡς ὕδατα βρυχήματα, φόβος γὰρ ὃν ἐφρόν
taui venit mihi. τ quē timuerā occurrit mihi. neq; pacē
τισα ἦλθέ μοι, καὶ ὃν ἐδεδοίκειν συνήντησέ μοι. οὔτε εἰρήνευ
egi: neq; ſilui: neq; quieui: venit āt mihi idignatio.
σα, οὔτε ἡσύχασα, οὔτε ἀνεπαυσάμην, ἦλθε δέ μοι ὀργή.
Ca.4 A Reſpōdens aūt eliphaz themanites dicit: ſi cepe=
Ὑπολαβὼν δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης λέγει, εἰ ληψό
rim⁹ loqui ad te: moleſte accipies? vi āt verboꝝ tuoꝝ
μεθα λαλῆσαι πρὸς σέ, κοπιάσεις; ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου
q̄s feret? ſi eīn tu admonuiſti multos τ man⁹
τίς ὑποίσει; εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλοὺς καὶ χεῖρας
debiles cōſolat⁹ es: languētes q; erexiſti ver
ἀσθενοῦς παρεκάλεσας, ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥή=
bis: genib⁹ q; impotentib⁹ fiduciā circūpoſuiſti. nūc āt
μασι, γόνασί τε ἀδυνατοῦσι θάρσος περιέθηκας. νυνὶ δὲ
venit ſup te dolor τ tetigit te: tu aūt acceleraſti. nūqd
ἥκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ ἥψατό σου, σὺ δὲ ἐσπούδασας. πότε
B non timor tu⁹ eſt in ſtultitia τ ſpes tua τ
ρον οὐχ ὁ φόβος σου ἐστὶν ἐν ἀφροσύνῃ καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ
malitia vie tue? recordare igit: q̄s exn̄s mund⁹ pe
ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου; μνήσθητι οὖν, τίς ὢν καθαρὸς ἀ=
riſt: aut q̄n veraces radicit⁹ perierūt: queadmodū
πώλετο, ἢ πότε ἀληθινοὶ ὁλόρριζοι ἀπώλοντο, καθ᾽ ὃν τρό
dū vidi arantes abſurda: q̄ āt ſeminauerūt
πον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα, οἱ δὲ σπείραντες
ea: dolores metēt ſibi. a p̄cepto do
αὐτά, ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς. ἀπὸ προστάγματος κυ
mini peribūt: ab aūt ſpū ire ei⁹ dele=
ρίου ἀπολοῦνται, ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανι
bunt. rugit⁹ leonis: vox aūt leene: ſuperbia
σθήσονται. σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης, γαυρίαμα
C aūt draconū extincta ē. myrmicoleo periit eo q; nō
δὲ δρακόντων ἐσβέσθη. μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ
haberet p̄dā. catuli leonū defecerūt adinuicē: ad me
ἔχειν θήραν. σκύμνοι λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους, πρὸς ἐμὲ
āt dictū ē abſcōdite in furto. vtrū nō ſuſcipiet mea
δὲ ἐλαλήθη λαθραίως ἐν κλοπῇ. πότερον οὐ δέξεταί μου τὸ
auris indecētia ab eo? in horrore ab viſione mea no
οὖς ἐξαίσια παρ᾽ αὐτοῦ; ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὁράματός μου νυκτε
cturna incidens timor ſup hoies: horror āt mihi oc=
ρινοῦ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ᾽ ἀνθρώπους, φρίκη δέ μοι συ
currit τ tremor τ valde mea oſſa ꝯcuſſit:
νήντησε καὶ τρόμος καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ συνέσεισε,
τ ſpūs in faciē meā irruit: horruerūt āt mei
καὶ πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν, ἔφριξαν δέ μου
pili τ carnes: ſurrexi τ nō cognoui: vidi τ nō erat
D τρίχες καὶ σάρκες, ἀνέστην καὶ οὐκ ἐπέγνων, εἶδον καὶ οὐκ ἦν
forma ante oculos meos: ſed aurā τ vocē audiui.
μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ᾽ ἢ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουον.
q̄d eīn: nūqd mūd⁹ erit mortalis corā dño? aut ab
τί γάρ, μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον τοῦ κυρίου; ἢ ἀπὸ
Infra. 25.b. opib⁹ ſuis iculpabilis vir? ſi ꝯtra pueros ſuos nō cre
τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ; εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πι
dit: cōtra aūt angelos ſuos obliquū q̄d excogitauit. eos aūt
στεύει, κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησε. τοὺς δὲ
q̄ habitāt domos luteas ex q̄b⁹ τ ipi ex eodē
κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
luto ſumus: ꝑcuſſit eos tinee in modū: τ a ma=
πηλοῦ ἐσμέν, ἔπαισεν αὐτοὺς σητὸς τρόπον, καὶ ἀπὸ πρωΐ
ne vſq; ad veſpā nō ãpli⁹ ſūt: eo q̄d nō potuerūt ipi
θεν ἕως ἑσπέρας οὐκ ἔτι εἰσί, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς
Eſai. 38.c. ſe adiuuare perierūt. abſtulit reliquū eo=
ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο. συνεξῆρε τὸ ὑπόλειμμα αὐ=
rū in eis: perierūt eo q; nō habuerūt eis ſapiām.
τῶν ἐν αὐτοῖς, ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν. Ca.5.
Voca aūt ſi q̄ſpiā te audiet: aut ſi aliquē āgeloꝝ
Ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τις σοι ὑπακούσεται, ἢ εἴ τινα ἀγγέλων

Viro cui⁹ abſcondita eſt
via: & circundedit eum
deus tenebris. Anteq̄
comedo ſuſpiro: ∞∞∞
& quaſi inūdātes aque
ſic rugit⁹ me⁹: qa timor
quē timebā euenit mihi:
& q̄d verebar accidit.
Nonne diſſimulaui? nō
ne ſilui? nonne ∞∞∞
quieui? Et venit ſup me
indignatio. 4.
Reſpondēs āt eliphaz
themanites: dixit.
Si cepim⁹ loq tibi forſitā
moleſte accipies. Sed cō
ceptū ſmonē tenere q̄s
poterit? Ecce docuiſti
multos: & man⁹ laſſas
roboraſti: vacillātes cō
firmauerūt ſmones tui:
& genua trementia cōfor
taſti. Nūc aūt venit ſup
te plaga: & defeciſti: teti=
git te & conturbatus es.
Vbi ē timor tu⁹: fortitu
do tua: & paciētia tua: &
pfectio viarū tuarū? Re=
cordare obſecro te: quis
vnq̄ inocēs piit: aut q̄n
recti deleti ſunt? Quin=
poti⁹ vidi eos q operātur
iniqtatē: & ſemināt do=
lores: & metūt eos: flan
te deo periſſe & ſpū ire
eius eſſe cōſumptos. Ru
git⁹ leonis & vox leene:
& dentes catuloꝝ leonū
cōtriti ſūt. Tigris periit
eo q; nō haberet predā
& catuli leonis diſſipati
ſunt. Porro ad me dictū
eſt verbū abſcōditum: &
q̄ſi furtiue ſuſcepit auris
mea venas ſuſurrii eius.
In horrore viſionis no
cturne q̄n ſolet ſopor
occupare hoīes: pauor
tenuit me & tremor &
oīa oſſa mea pterrita ſūt.
Et cū ſpūs me p̄nte trā=
ſiret: inhorruerunt pili
carnis mee. Stetit quidā
cui⁹ nō agnoſcebā vul
tum: imago corā oculis
meis: & vocē q̄ſi aure le=
nis audiui. Nūqd hō dei
cōparatiōe iuſtificabitur
aut factore ſuo purior
erit vir? Ecce q ſuiūt ei
nō ſunt ſtabiles: & in an
gelis ſuis repit prauitatē.
Quāto magis hi q hītāt
domos luteas: q trenū
hn̄t fūdamentū cōſumē
tur velut a tinea: de māe
vſq; ad veſpā ſuccidētur
& qa null⁹ itelligit i etnū
pibūt. Qui aūt reliq fue
rint auferētur ex eis: mo
riētur & nō in ſapia. 5.
Voca ergo ſi ē q tibi
rn̄deat: & ad aliquē

לגבר אשר דרכו נסתרה ויסך — סתר סכך
אלוה בעדו: כי לפני לחמי אנחתי — פנה
תבא ויתכו כמים שאגתי: כי פחד — בוא נתך
פחדתי ויאתיני ואשר יגרתי יבא — אתה
לי: לא שלותי ולא שקטתי ולא — שלה
נחתי ויבא רגז: — נוח
Cap. iiij.
ויען אליפז התימני ויאמר: הנסה — ענה אמר
דבר אליך תלאה ועצר במלין — לאה מלל
מי יוכל: הנה יסרת רבים וידים — יכל רבב
רפות תחזק: כושל יקימון מליך — רפה חזק
וברכים כרעות תאמץ: כי עתה — כשל קום
תבוא אליך ותלא תגע עדיך — אמץ בוא
ותבהל: הלא יראתך כסלתך — נגע בהל
תקותך ותם דרכיך: זכר נא מי — קוה תמם
הוא נקי אבד ואיפה ישרים — נקה
נכחדו: כאשר ראיתי חרשי — כחד ראה
און וזרעי עמל יקצרהו: מנשמת — קצר
אלוה יאבדו ומרוח אפו יכלו: — אבד כלה
שאגת אריה וקול שחל ושני — ארה
כפירים נתעו: ליש אבד מבלי — כפר
טרף ובני לביא יתפרדו: ואלי — לבא פרד
דבר יגנב ותקח אזני שמץ מנהו: — גנב לקח
בשעפים מחזינות לילה בנפל — מן חזה
תרדמה על אנשים: פחד קראני — רדם
ורעדה ורב עצמותי הפחיד: ורוח — פחד קנה
על פני יחלף תסמר שערת בשרי: — חלף סמר
יעמד ולא אכיר מראהו תמונה — עמד נכר
לנגד עיני דממה וקול אשמע: — ראה מון
האנוש מאלוה יצדק אם — שמע אנש
צדק
מעשהו יטהר גבר: הן בעבדיו לא — טהר
יאמין ובמלאכיו ישים תהלה: אף — אמן לאך
שכני בתי חמר אשר בעפר יסודם — שום הלל
ידכאום לפני עש: מבקר לערב יכתו — בית יסד
מבלי משים לנצח יאבדו: הלא נסע — דכא כתת
יתרם בם ימותו ולא בחכמה: — שום אבד
מות
Cap. v.
קרא נא היש עונך ואל מי — ענה

© Biblioteca Nacional de España

מקדשים תפנה: כי לאויל יהרג כעש
ופתה תמית קנאה: אני ראיתי אויל
משריש ואקוב נוהו פתאם: ירחקו
בניו מישע וידכאו בשער ואין מציל
אשר קצירו רעב יאכל ואל מצנים
יקחהו ושאף צמים חילם: כי לא יצא
מעפר און ומאדמה לא יצמח עמל:
כי אדם לעמל יולד ובני רשף
יגביהו עוף: אולם אני אדרש אל
ואל אלהים אשים דברתי:
עשה גדלות ואין חקר נפלאות
עד אין מספר: הנתן מטר על פני
ארץ ושלח מים על פני חוצות:
לשום שפלים למרום וקדרים
שגבו ישע: מפר מחשבות ערומים
ולא תעשינה ידיהם תושיה: לכד
חכמים בערמם ועצת נפתלים
נמהרה: יומם יפגשו חשך וכלילה
ימששו בצהרים: וישע מחרב
מפיהם ומיד חזק אביון: ותהי לדל
תקוה ועלתה קפצה פיה: הנה
אשרי אנוש יוכחנו אלוה ומוסר
שדי אל תמאס: כי הוא יכאיב
ויחבש ימחץ וידו תרפינה: בשש
צרות יצילך ובשבע לא יגע בך רע:
ברעב פדך ממות ובמלחמה מידי
חרב: בשוט לשון תחבא ולא
תירא משד כי יבוא: לשד ולכפן
תשחק ומחית הארץ אל תירא: כי
עם אבני השדה בריתך וחית
השדה השלמה לך: וידעת כי שלום
אהלך ופקדת נוך ולא תחטא:
וידעת כי רב זרעך וצאצאיך כעשב
הארץ: תבוא בכלח אלי קבר כעלות
גדיש בעתו: הנה זאת חקרנוה כן
היא שמענה ואתה דע לך:

קנה אויל הרג מות ראה שרש קבב רחק נצל קצר אכל צנן לקח צמם צמח ילד גבה אלם דרש שום פלא ספר פנה חוץ רום פור חשב עשה ערם ישה יעץ פתל מהר פגש משש פה אבה היה קוה אנש יכח יסר מאס כאב חבש מחץ רפה צור נצל נגע רוע פדה לחם לשון חבא ירא שדד בוא שחק היה ברת שלם נוה חטא יצא עלה גדש ידע

ſctorū cōuertere. Vere ſtultū īterficit iracūdia: & paruulū occidit inuidia. Ego vidi ſtultum firma radice: & maledixi pulchritudini ei⁹ ſtatim. Lōge fiēt filii ei⁹ a ſalute & cōterētur in porta: & nō erit q eruat. cui⁹ meſſem famelic⁹ comedet & ipm rapiet armat⁹: & bibēt ſitiētes diuitias eius. Nihil in t̄ra ſine cā fit: & de humo nō egredietur dolor. Hō naſcitur ad laborē: & auis ad volatū. Quāobrē ego deprecabor deum: & deū ponā eloquiū meū: Qui facit magna & īſcrutabilia: & mirabilia abſq; nūero. Qui dat pluuiā ſup faciē terre & irrigat aqs vniuerſa. Qui ponit hūiles ī ſublime & merētes erigit ſoſpitate. Qui diſſipat cogitatiōes malignorū ne poſſint īplere man⁹ eorū qđ cepant. Qui apprehēdit ſapiētes in aſtutia eorū: & cōſiliū prauorū diſſipat. Per diē īcurrēt tenebras: & quaſi in nocte ſic palpabūt in meridie. Porro ſaluū faciet egenū a gladio oris eorū: & de manu violenti pauperē. Et erit egeno ſpes: iniqtas aūt contrahet os ſuū. Beat⁹ homo qui corripitur a deo. Increpationē ergo dñi ne reprobes: qa ipſe vulnerat & medetur: pcutit & manus eius ſanabūt. In ſex tribulationib⁹ liberabit te: & in ſeptima nō tanget te malū. In fame eruet te de morte: & in bello de manu gladii. A flagello lingue abſconderis: & non timebis calamitatē cū venerit. In vaſtitate & fame ridebis: & beſtias terre non formidabis. Sed cū lapidib⁹ regionū pactum tuū: & beſtie terre pacifice erunt tibi. Et ſcies ꝙ pacem habeat tabernaculū tuū: & viſitās ſpeciē tuam non peccabis. Et ſcies qm̄ multiplex erit ſemen tuū: & progenies tua quaſi herba terre. Ingredieris in abūdantia ſepulchrū: ſicut infertur aceruus tritici in tēpore ſuo. Ecce hoc vt inueſtigauimus ita eſt: quod auditū mēte pertracta. 6.

ſctoꝝ videbis: et enī ſtultū interficit iracūdia: deceptū aūt
ἁγίων ὄψει, καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή, πεπλανημένον δὲ
occidit inuidia. ego aūt vidi ſtultos radices iacientes &
θανατοῖ ζῆλος. ἐγὼ δὲ ἑώρακα ἄφρονας ῥίζας βάλλοντας καὶ
maledixi pulchritudini eoꝝ ſtatim. lōge
κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα. πόρρω
fiāt filij eoꝝ a ſalute & cōterent
γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας καὶ ἐπιτριβήσονται
in portis minoꝝ: & nō erit q eruat. q̄ enim illi
ἐπὶ θύραις ἡσσόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. ἃ γὰρ ἐκεῖ-
meſſuerūt: fameſcēs comedet: ipi aūt ab armatis tol-
νοι ἐθέρισαν, πεινῶντες φάγονται, αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρ-
lent. abſorbeat eoꝝ fortitudo: nō eī egrediet de
θήσονται. ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ ἰσχύς, οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθη ἐκ
terra labor: neq; de mōtib⁹ germinabit dolor. ſed
τῆς γῆς κόπος, οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος. ἀλλὰ
homo naſcit labori: pulli aūt aqlaꝝ ſublimia vo-
ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ, νεοσσοὶ δὲ ἀετῶν τὰ ὑψηλὰ πέ-
lāt. verūtñ aūt & ego deprecabor dñm: dñz aūt
τανται. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου, κύριον δὲ
oium dñm inuocabo: qui facit ma-
τῶν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι, τὸν ποιοῦντα μεγά-
gna & inueſtigabilia glīoſa q; & mirabilia q̄ꝝ nō eſt nūe-
λα καὶ ἀνεξιχνίαστα ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθ-
rus. qui dat pluuiā ſup terrā: qui mittit aquā
μός. τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀποστέλλοντα ὕδωρ
ſup eaꝫ q̄ ſub celo. q facit humiles in ſublime: &
ἐπὶ τὴν ὑπ᾽ οὐρανόν. τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος, καὶ
pditos erigit. qui diſſipat cōſilia cal-
ἀπολωλότας ἐξεγείροντα. διασκεδάζοντα βουλὰς πα-
lidoꝝ: & nō faciēt man⁹ eoꝝ veritatē. qui
νούργων, καὶ οὐ μὴ ποιήσωσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές. ὁ κα-
apprehendit ſapiētes in prudētia: cōſiliū aūt pueſſo-
ταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει, βουλὴν δὲ πολυπλό-
rū abſtulit. p diē occurrent eis tenebre: at
κων ἐξέστησεν. ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος, τὸ δὲ
in meridie palpēt q̄ſi i nocte. pereāt aūt in
μεσημβρινὸν ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί. ἀπόλοιντο δὲ ἐν
bello: impotēs aūt egrediat de manu potētis. ſit aūt pau-
πολέμῳ, ἀδύνατος δὲ ἐξέλθοι ἐκ χειρὸς δυνάστου. εἴη δὲ ἀδυνάτῳ
peri ſpes: iniuſti aūt os obturet. beat⁹ aūt ho-
ἐλπίς, ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθείη. μακάριος δὲ ἄνθρω-
mo quē corripuit dñs: increpationē aūt oipotētis ne
πος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος, νουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ
renuas. ipe eī dolere facit & rurſus reſtituit:
ἀπαναίνου. αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστη-
pcuſſit & man⁹ ei⁹ ſanauerūt. ſexies de neceſ-
σιν, ἔπαισε καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο. ἑξάκις ἐξ ἀναγ-
ſitatib⁹ te eruet: in aūt ſeptima nō tāget te ma-
κῶν σε ἐξελεῖται, ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἅψηταί σου κα-
lū. in fame eruet te de morte: in bello aūt de ma-
κόν. ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου, ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χει-
nu ferri ſoluet te. a flagello lingue te aſcōdet:
ρὸς σιδήρου λύσει σε. ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει,
& nō timebis a malis venientib⁹. iniuſtos & ini-
καὶ οὐ μὴ φοβηθήσῃ ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων. ἀδίκων καὶ ἀνό-
quos deridebis: ab aūt beſtijs feris nō timebis. be-
μων καταγελάσῃ, ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ φοβηθήσῃ. θῆ-
ſtie eī fere pacifice erūt tibi: poſtea ſcies ꝙ pacifica erit
ρες γὰρ ἄγριοι εἰρηνεύσουσί σοι, εἶτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει
tua dom⁹. & viſitabis ſpeciē tuā & nō pecca-
σου ὁ οἶκος. καὶ ἐπισκέψει ὡραιότητά σου καὶ οὐ μὴ ἁμάρτῃ-
bis: ſcies aūt qm̄ multū ſemē tuū: at genimina tua e-
σῃ, γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου, τὰ δὲ ἔκγονά σου ἔ-
rūt tāq̄ ois herba agri. igredieris aūt i ſepulchrū
σται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ. ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥ-
ſicut triticū matuꝝ in tpore meſſis: aut ſicut aceru⁹ aree
σπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος, ἢ ὥσπερ θημωνία ἅλω-
ad tps cōportat⁹. ecce hec ſic inueſtigauim⁹:
νος καθ᾽ ὥραν συγκομισθεῖσα. ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν,
hec ſunt q̄ audiuim⁹. tu aūt cognoſce tibi: ſi qđ feciſti.
ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν. σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ, εἴ τι ἔπραξας. Ca.6.

A B C 1.Cor. 3.b. C D D

© Biblioteca Nacional de España

A Eſpōdēs aūt iob dicit: vtinā ꝙdē ꝗſpiā appēdēs appēde
ὙΠολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, εἰ γάρ τις ἱςῶν ςήσαι μου
ret meā irā: at dolores meos tolleret i ſtatera vnanimit.
τὴν ὀργήν, τὰς δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν.
ꝛ iā arena marina grauior erit: in hoc
καὶ δὴ ἄμμου παραλίας βαρυτέρα ἔςαι, ἐπὶ τούτῳ
ꝟba mea cōculcata ſunt. ſagitte eñ oīpotētis
τὰ ῥήματά μου κατεπατήθησαν. βέλη γὰρ τοῦ ἱκανοῦ
Amos 5.8. in corpore meo ſunt: quaꝝ īdignatio īpaꝝ ebibit meū
ἐν τῷ σώματί μου ἐςίν, ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ
ſāguinē: cū inceperī loq̄ pungūt me: qd eñ: nōne fru
αἷμα, ὅταν ἄρξωμαι λαλεῖν κεντοῦσί με, τί γάρ; μὴ δια-
ſtra rudet aſinus agreſtis: ſed cibos ꝗrens: ſi
κενῆς κεκράξεται ὄνος ἄγριος, ἀλλ᾽ ἢ τὰ σῖτα ζητῶν; εἰ
aūt ꝛ rūpet vocē bos in pſepi habēs eſcā:
δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
ſi comedet panis ſine ſale: ſi āt ꝛ eſt guſt9 in ꝟbis
εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός; εἰ δὲ καὶ ἔςι γεῦμα ἐν ῥήμα
B vanis: nō poteſt eñ mea ꝗſcere aīa. feto
σι κενοῖς; οὐ δύναται γάρ μου παύσασθαι ἡ ψυχή. βρῶ-
rē eñ video cibaria mea ſicut odorē leonis. vtinā eñ
μον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος. εἰ γὰρ
det ꝛ veniat mea petitio: ꝛ ſpē meā det
δοίη καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις, καὶ τὴν ἐλπίδα μου δώῃ ὁ
dñs. cū iceperit dñs vulneret: in finē āt ne me
κύριος. ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω, εἰς τέλος δὲ μή με
tollat. ſit aūt mea ciuitas ſepulchꝛū: in q̄ ſup muros
ἀνελέτω. εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ᾽ ἧς ἐπὶ τειχέων
ſaltabā in ea nō abſtineā. nō eñ fefelli ver
ἡλλόμην ἐπ᾽ αὐτῆς οὐ μὴ φείσωμαι. οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥή-
ba ſctā dei mei. que eñ mea fortitudo: ꝙ ſuſtinebo:
ματα ἅγια θεοῦ μου. τίς γάρ μου ἡ ἰσχύς, ὅτι ὑπομένω;
aut qd meū tps: ꝙ tollerat mea aīa: nūqd fortitudo la
ἢ τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχεταί μου ἡ ψυχή; μὴ ἰσχὺς λί
C pidū fortitudo mea: aut carnes mee ſūt enee: nūqd nō in
θων ἡ ἰσχύς μου; ἢ αἱ σάρκες μου εἰσὶ χάλκειαι; ἢ οὐκ ἐπ᾽
ipo ꝯfidi: auxiliū aūt a me receſſit: ne-
αὐτῷ ἐπεποίθειν; βοήθεια δὲ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀπέςη, ἀπεί
gauit me mīa: ſpeculatio āt dñi deſpexit me. nō aſpexerūt
πατό με ἔλεος, ἐπισκοπὴ δὲ κυ ὑπερεῖδέ με. οὐ προσεῖδόν
me fr̄es mei ſicut torrens deficiens: aut ſicut flu
με οἱ ἀδελφοί μου ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων, ἢ ὥσπερ κῦ
ct9 pterierūt me. q̄ me verebant: nūc irruerūt
μα παρῆλθόν με. οἵτινές με διηυλαβοῦντο, νυνὶ ἐπιπεπτώ
in me ſicut nix aut gelu ꝯcretū. queādmodū liq̄factū
κασί μου ὥσπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς. καθὼς τακεὶς
calore exiſtente: nō cognitū eſt vbi erat: ſic ꝛ ego de
θέρμης γενομένης, οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπου ἦν, οὕτως καὶ ἐγὼ κα
relict9 ſuꝫ ab oībus. perij āt ꝛ exul fact9 ſuꝫ.
τελείφθην ὑπὸ πάντων. ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην.
videte vias themanoꝝ: ſemitas ſabeoꝝ q̄ deſpiciūt ꝛ
ἴδετε ὁδοὺς θαιμανῶν, ἀτραποὺς σαβῶν οἱ διορῶντες καὶ
ꝯfuſionē debebūt: q̄ in ciuitatib9 ꝛ pecūijs ꝯfide-
αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν, οἱ ἐπὶ πόλεσι καὶ χρήμασι πεποι
runt. ceteꝝ āt ꝛ vos veniſtis ad me imiſerabilr. itaq̄ vidē
θότες. ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως. ὥςε ἰδόν
tes meū vulnus timete: qd eñ: nūqd aliqd vos poſtulaui:
D τες τὸ ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε, τί γάρ; μή τι ὑμᾶς ᾔτησα,
aut a vobis fortitudīe egeo: vt ſaluetis me de inimicis:
ἢ τῆς παρ᾽ ὑμῶν ἰσχύος ἐπιδέομαι; ὥςε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν,
aut de manu potentū liberetis me: docete me: ego āt ob
ἢ ἐκ χειρὸς δυναςῶν ῥύσασθαί με; διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κω
muteſcā: ſi qd erraui dicite mihi. ſed vt videt ina
φεύσω, εἴ τι πεπλάνημαι φράσατέ μοι. ἀλλ᾽ ὡς ἔοικε φαῦ
nia ꝟacis ꝟba: nō eñ a vobis fortitudinē peto:
λα ἀληθινοῦ ῥήματα, οὐ γὰρ παρ᾽ ὑμῶν ἰσχὺν αἰτοῦμαι,
neq̄ icrepatio vr̄a ꝟbis me ſedabit. neq̄ eñ
οὐδὲ ὁ ἔλεγχος ὑμῶν ῥήμασί με παύσει. οὐδὲ γὰρ
vr̄m ſmonē verbi ferā: niſi ꝙ in pupillū
ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι, πλὴν ὅτι ἐπ᾽ ὀρφανῷ
irruitis: inſultatis aūt in
ἐπιπίπτετε, ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ

Reſpondens autē iob dixit. Vtinam appenderētur pctā mea qbus irā merui: & calamitas quā patior in ſtatera: q̄ſi arena maris hec grauior appareret. Vn̄ & verba mea dolore ſunt plena: qa ſagitte dn̄i in me ſunt: qnarū indignatio ebibit ſpiritū meū: & terrores dei militāt contra me. Nūqd rugiet onager cū habuerit herbā aut mugiet bos cū āte pſepe plenū ſteterit. Aut poterit comedi iſulſū: qđ nō eſt ſale cōditū? Aut pōt aliqs guſtare: qđ guſtatū affert mortē? Que prius nolebat tāgere aīa mea nūc p̄ anguſtia cibi mei ſunt. Quis det vt vēiat petitio mea & qđ expecto tribuat mihi deus: & q cepit ipſe me cōterat: ſoluat manū ſuā: & ſuccidat me: & hec mihi ſit cōſolatio vt affligēſ me dolore nō pcat: nec cōtradicā ſmonib9 ſcti. Que eſt eni fortitudo mea vt ſuſtineā: aut qs finis me9 vt patiēter agā. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro mea enea eſt. Ecce nō ē auxiliū mihi ī me: & neceſſarii q̄q̄ mei receſſerūt a me. Qui tollit ab amico ſuo mīaꝫ: timorē dn̄i derelinqt. Fr̄es mei pteriērunt me: ſicut torrēs q rapti ꝫ trāſit in cōuallib9. Qui timēt pruinā irruet ſup eos nix. Tpe q fuerint diſſipati pibūt: & vt incaluerit ſoluētur de loco ſuo. Inuolute ſunt ſemite greſſuū eorū: ābulabūt ī vacuū & pibunt. Cōſiderate ſemitas themā: itinera ſabbata & expectate pauliſp. Confuſi ſunt: qa ſpaui. Venerūt q̄q̄ vſq̄ ad me & pudore coopti ſunt. Nūc veniſtis: & mō vidētes plagā meā timetis: Nūqd dixi. afferte mihi: & de ſubſtātia vr̄a donate mihi: vel liberate me de manu hoſtis: & de māu robuſtoꝝ eruite me? Docete me: & ego tacebo: & ſi quid forte ignoraui inſtruite me. Q̄re detraxiſtis ſermōib9 veritatis: cū e vobis null9 ſit q̄ poſſit arguere me. Ad icrepandū tm̄ eloqa cōcinnatis: & in ventū verba pfertis. Super pupillum irruitis & ſubuertere nitimini

ויען איוב ויאמר: לו שקול
ישקל כעשי והותי במאזנים
ישאו יחד: כי עתה מחול ימים יכבד
על כן דברי לעו: כי חצי שדי עמדי
אשר חמתם שתה רוחי בעותי
אלוה יערכוני: הינהק פרא עלי
דשא אם יגעה שור על בלילו:
היאכל תפל מבלי מלח אם יש
טעם בריר חלמות: מאנה לנגע
נפשי המה כדוי לחמי: מי יתן
תבוא שאלתי ותקותי יתן אלוה:
ויאל אלוה וידכאני יתר ידו
ויבצעני: ותהי עוד נחמתי ואסלדה
בחילה לא יחמול כי לא כחדתי
אמרי קדוש: מה כחי כי איחל
ומה קצי כי אאריך נפשי: אם
כח אבנים כחי אם בשרי נחוש:
האם אין עזרתי בי ותשיה נדחה
ממני: למס מרעהו חסד ויראת
שדי יעזוב: אחי בגדו כמו נחל
כאפיק נחלים יעברו: הקדרים
מני קרח עלימו יתעלם שלג: בעת
יזרבו נצמתו בחמו נדעכו ממקומם
ילפתו ארחות דרכם יעלו בתהו
ויאבדו: הביטו ארחות תימא
הליכות שבא קוו למו: בשו כי בטח
באו עדיה ויחפרו: כי עתה הייתם
לא תראו חתת ותיראו: הכי
אמרתי הבו לי ומכחכם שחדו
בעדי: ומלטוני מיד צר ומיד
עריצים תפדוני: הורוני ואני
אחריש ומה שגיתי הבינו לי:
מה נמרצו אמרי ישר ומה
יוכיח הוכח מכם: הלהוכח מלים
תחשבו ולרוח אמרי נואש:
אף על יתום תפילו ותכרו על

Cap. vj.
ענה שקל
הוה אזן
נשא כבד
לוע חצץ
יחם בעת
אלה ערך
נהק געה
בלל אכל
ברר
דוה נתן
בוא קוה
דכא נתר
בצע
היה סלד
חול חמל
קדש כוח
יחל קצץ
ארך נחש
ישה
מסס
עזב
אפק עבר
עלם
זרב צמת
חמם דעך
קום לפת
עלה תהה
אבד נבט
הלך קוה
בוש בוא
חפר היה
ירא יהב
כוח צור
ערץ פדה
ירה חרש
שגה בין
מרץ
יכח מלל
חשב יאש
יתם נפל
כרה

© Biblioteca Nacional de España

רעכם ועתה הואילו פנו בי ועל
פניכם אם אכזב שבו נא אל תהי
עולה ושבו עוד צדקי בה היש
בלשוני עולה אם חכי לא יבין
הוות׃ הלא צבא לאנוש
עלי ארץ וכימי שכיר ימיו׃ כעבד
ישאף צל וכשכיר יקוה פעלו׃ כן
הנחלתי לי ירחי שוא ולילות
עמל מנו לי׃ אם שכבתי ואמרתי
מתי אקום ומדד ערב ושבעתי
נדדים עדי נשף׃ לבש בשרי רמה
וגוש עפר עורי רגע וימאס׃ ימי
קלו מני ארג ויכלו באפס תקוה׃
זכר כי רוח חיי לא תשוב עיני
לראות טוב׃ לא תשורני עין ראי
עיניך בי ואינני׃ כלה ענן וילך
כן יורד שאול לא יעלה׃ לא ישוב
עוד לביתו ולא יכירנו עוד מקומו׃
גם אני לא אחשך פי אדברה בצר
רוחי אשיחה במר נפשי׃ הים אני
אם תנין כי תשים עלי משמר׃
כי אמרתי תנחמני ערשי ישא
בשיחי משכבי׃ וחתתני בחלמות
ומחזינות תבעתני׃ ותבחר מחנק
נפשי מות מעצמותי׃ מאסתי
לא לעולם אחיה חדל ממני כי
הבל ימי׃ מה אנוש כי תגדלנו
וכי תשית אליו לבך׃ ותפקדנו
לבקרים לרגעים תבחננו׃ כמה
לא תשעה ממני לא תרפני עד
בלעי רקי׃ חטאתי מה אפעל
לך נצר האדם למה שמתני
למפגע לך ואהיה עלי למשא׃
ומה לא תשא פשעי ותעביר
את עוני כי עתה לעפר אשכב
ושחרתני ואינני׃

יאל פנה
פנה כזב
שוב היה
חיך
בין הוה
Cap.vij.
אנש יום
שכר
שאף קוה
נחל
מנה
קום נדד
רמם
מאס יום
קלל כלה
מנה חיה
שוב ראה
שור ראה
ירד שאל
עלה שוב
נכר קום
חשך פה
צור שוח
מרר תנן
שום שמר
נחם נשא
שוח שכב
חתת בעת
בחר חנק
עצם חיה
יום אנש
גדל שות
פקד בחן
שעה רפה
בלע פעל
שום
פגע היה
נשא נשא
עבר שכב

amicū vr̄m. Verūtñ qđ cepiſtis explete. Prebete aurē: videte an mētiar. Rñdete obſecro abſq̄ contētione: & loqntes id qđ iuſtū eſt iudicate. Et nō inuenietis ī ligua mea iniqtatē: nec in faucib⁹ meis ſtulticia pſonabit.

Militia ē vita hoīs 7. ſup terrā & ſicut dies mercenarii dies eius. Sicut ſeruus deſiderat vmbrā: & ſicut mercenari⁹ pſtolatur finē opis ſui: ſic & ego habui menſes vacuos: & noctes laborioſas enumeraui mihi. Si dormiero dicā qñ cōſurgā: & rurſum expectabo veſperaʒ: & replebor doloribus vſq̄ ad tenebras. Induta ē caro mea putredīe & ſordib⁹ pulueris: cutis mea aruit & cōtracta eſt. Dies mei velociꝰ trāſierūt q̄ a texēte tela ſucciditur: & cōſumpti ſunt abſq̄ vlla ſpe. Memēto qa vētus ē vita mea: & non reuertetur ocul⁹ me⁹ vt videat bōa: nec aſpiciet me viſus hominis. Oculi tui in me: & nō ſubſiſtā. Sicut cōſumitur nubes & ptrāſit: ſic q deſcēdit ad inferos nō aſcendet: nec reuertetur vltra in domū ſuā: neq̄ cognoſcet eū āpli⁹ loc⁹ ei⁹. Qua ppt & ego nō parcā ori meo: loqr in tribulatiōe ſpūs mei: cōfabulabor cū amaritudīe aīe mee. Nūqd mare ego ſū aut cet⁹ qa circūdediſti me carcere. Si dixero cōſolabitur me lectulus me⁹: & releuabor loqñs mecū ī ſtratu meo terrebis me p ſōnia: & p viſiōes horrore ɔcuties. Quāobrē elegit ſuſpendiū aīa mea & mortē oſſa mea. Deſpaui. Nequaq̄ vltra iam viuā. Parce mihi: nihil eni ſunt dies mei. Quid eſt hō qa magnificas eū aut qđ apponis erga euʒ cor tuū. Viſitas eum diluculo: & ſubito pbas illū. Vſq̄ quo nō pcis mihi: nec dimittis me vt glutiā ſaliuā meā. Peccaui. qđ faciam tibi o cuſtos hoīm? Quare me poſuiſti ɔtrariū tibi & fact⁹ ſū mihi metipſi grauis? Cur nō tollis pctm meū & q̄re nō aufers iniqtatē meā. Ecce nūc ī puluere dormiā: & ſi mane me queſieris nō ſubſiſtam. 8.

amicū vr̄m. nūc aūt inſpiciēs in facies vr̄as nō mē-
φίλῳ ὑμῶν. νυνὶ δὲ εἰσβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύ-
tiar: ſedete iā ⁊ nō ſit iniuſtū: ⁊ rurſus iu-
σομαι, καθίσατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδικον, καὶ πάλιν τῷ δι-
ſto cōuenite. nō .n. eſt in lingua mea iīuſtitia: aut
καίῳ συνέρχεσθε. οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον, ἢ οὐ
nō guttᵉ meū meditatᵉ intellectū?
χὶ ὁ λάρυγξ μου μελετᾷ σύνεσιν; Ca.7.

Nunqđ nō loc⁹ tētationis eſt vita hoīs
Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου
ſup terrā: ⁊ ſicut mercenarij diarij vita ei⁹: aut ſi- A
ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ὥσπερ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ; ἢ ὥσ-
cut ſuus timēs dn̄m ſuū: ⁊ q̄ pparauit vmbrā:
περ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ τετευχὼς σκιᾶς;
aut ſicut mercenari⁹ expectās mercedē ſuā: ſic ⁊ ego B
ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ; οὕτως κἀγὼ
expectaui mēſes vacuos: noctes aūt dolorū date mihi
ὑπέμεινα μῆνας κενούς, νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι μοί
ſunt. ſi dormierī: dico qñ dies? vt aūt ſurrexerī rur-
εἰσιν. ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω πότε ἡμέρα; ὡς δ᾽ ἂν ἀναστῶ πά-
ſus: qñ veſpera? plen⁹ aūt ſum dolorib⁹: a veſpera
λιν, πότε ἑσπέρα; πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν, ἀφ᾽ ἑσπέρας
vſq̄ ad mane. miſcetᵉ aūt meū corp⁹ in putredine vermiū:
ἕως πρωΐ. φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων,
liq̄facio āt glebas terre a ſanie radēs. et vita mea eſt B
τήκω δὲ βώλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ξύων. ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν Infra. 9.c.
leuior loquela: periīt āt in vana ſpe. memē-
ἐλαφρότερος λαλιᾶς, ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι. μνήσθη-
to igitᵉ q: vent⁹ mea vita: ⁊ nō āpli⁹ reuertetᵉ C
τι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωή, καὶ οὐκ ἔτι ἐπανελεύσεται ὁ
ocul⁹ me⁹ ad vidēdū bonū. nō circūſpiciet ocul⁹
ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν. οὐ περιβλέψεται ὀφθαλμὸς
vidētis me: oculi tui in me: ⁊ nō āpli⁹ ſū: ſi-
ὁρῶντός με, οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔτι εἰμί, ὥσ-
cut nubes purgata de celo. ſi .n. homo deſcēderit
περ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ᾽ οὐρανοῦ. ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῇ
in infernū: nō āpli⁹ vnq̄ aſcēdet: nec q̄ cognoſcet eū āpli⁹ C
εἰς ᾅδην, οὐκ ἔτι οὐ μὴ ἀναβῇ, οὐδὲ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν ἔτι ὁ
loc⁹ ſu⁹: neque reuertetᵉ vltra in ppriā domū. verū D
τόπος αὐτοῦ, οὐδ᾽ οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ ἔτι εἰς τὸν ἴδιον οἶκον. ἀτὰρ
igitᵉ nec ego parcā ori meo: loquar in neceſ-
οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου, λαλήσω ἐν ἀνάγ-
ſitate exiſtēs ſpūs mei: aperiā amaritudine aīe mee cōpreſ-
κῃ ὢν τοῦ πνεύματός μου, ἀνοίξω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνε-
ſus. nūqđ mare ſum aut draco: q: cōſtituiſti
χόμενος. πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων, ὅτι κατέταξας
in me cuſtodiā: dixi q̄ cōſolabitᵉ me lectul⁹ me⁹:
ἐπ᾽ ἐμὲ φυλακήν; εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου,
referā aūt ad meipm̄ puate ſmonē ſtratui meo. exterres
ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου. ἐκφοβεῖς
me inſomnijs: ⁊ in viſionib⁹ me pterrefacis. libera- D
με ἐνυπνίοις, καὶ ἐν ὁράμασί με καταπλήσσεις. ἀπαλλά-
bis a ſpū meo aīam meā: ab aūt morte
ξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου, ἀπὸ δὲ θανάτου
oſſa mea. nō .n. in ſeculū viuā vt patiēs ſim.
τὰ ὀστᾶ μου. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι ἵνα μακροθυμήσω.
recede a me: inanis .n. mea vita. qđ .n. eſt homo q: magni- A
ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος. τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγά-
ficaſti eū: aut q: apponis mentē i eū: aut ſpeculationē ei⁹
λυνας αὐτόν; ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτόν; ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ
facies vſq̄ ad mane: ⁊ in requiē eū iudicabis: vſq̄ quo nō
ποιήσῃ ἕως τὸ πρωΐ; καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς; ἕως τίνος οὐκ
ſinis me neq̄ dimittis: vſq̄ quo degluttiā ſaliuā meā in dolore: ſi
ἐᾷς με οὐδὲ προΐῃ με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου ἐν ὀδύνῃ; εἰ
ego peccaui: qđ poſſū tibi facere q̄ ſcis mētē hoīuʒ:
ἐγὼ ἥμαρτον, τί δύναμαί σοι πρᾶξαι ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων;
q̄re poſuiſti me ɔtrariū tuū: ſum āt in te on⁹: ⁊ cur
διατί ἔθου με κατεντευκτήν σου, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον; καὶ δια-
nō feciſti iniq̄tatis mee obliuionē: ⁊ purificationē peccati
τί οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην, καὶ καθαρισμὸν τῆς ἁμαρτί-
mei: nūc aūt in terrā reuertar: mane ſurgēs āt nō āpli⁹ ſū.
ας μου; νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι, ὀρθρίζων δὲ οὐκ ἔτι εἰμί. Ca.8.

© Biblioteca Nacional de España

A REſpondēs aũt baldad ſauchites dicit: vſq;
Ὑπολαβὼν δὲ βαλδὰδ ὁ σαυχίτης λέγει, μέχρι
quo loqueris hec: ſpũs multiloqu⁹ oris
τίνος λαλήσεις ταῦτα, πνεῦμα πολύρημον τοῦ στόματός
tui: nũqd dñs iniuriã faciet iudicãs: aut q̃ oĩa fecit tur-
σου; μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων; ἢ ὁ τὰ πάντα ποιήσας τα-
babit iuſtitiã: ſi filij tui pcãuerũt corã eo: di-
ράξει τὸ δίκαιον; εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ, ἀπέ-
miſit in manu iniq̃tatis eoꝝ. tu ãt diluculo ſurge ad dñz oĩ-
στειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν. σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον παντο-
potentē deprecãs. ſi mund⁹ es ⁊ verax: deprecationē
κράτορα δεόμενος. εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐ-
exaudiet tuã: reſtituet aũt tibi habitaculũ iuſti-
πακούσεταί σου, ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαι-
B tie. erũt igiẗ q̃dē pmã tua pauca: at nouiſſima tua
οσύνης. ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα, τὰ δὲ ἔσχατά σου
Deut. 32.a. indicibilia. iterroga eñi gñationē pmã: inueſtiga aũt ẽm
ἀμύθητα. ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην, ἐξιχνίασον δὲ κα-
ps. 143 gen⁹ patrũ. heſterni.n. ſum⁹: ⁊ nõ ſcim⁹: vmbra
τὰ γένος πατέρων. χθιζοὶ γάρ ἐσμεν, καὶ οὐκ οἴδαμεν, σκιὰ
eñi nr̃a eſt vita ſup terrã. nũqd nõ hi te docebũt
γὰρ ἡμῶν ἐστιν ὁ βίος ἐπὶ τῆς γῆς. ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσι
⁊ renunciabũt ⁊ ex corde educēt ꝟba: nũqd viret
καὶ ἀναγγελοῦσι καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσι ῥήματα; μὴ θάλλει
ſcirp⁹ abſq; aqua: aut eriget pratũ ſine po-
πάπυρος ἄνευ ὕδατος; ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πό-
tu adhuc exñs i radice ⁊ nõ metitũ fuerit: anteq̃ bibat oĩs
C του; ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης καὶ οὐ μὴ θερισθῇ; πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα
herba nõ areſcet: ſic igiẗ erũt vltima
βοτάνη οὐχὶ ξηρανθήσεται; οὕτως τοίνυν ἔσται τὰ ἔσχατα
oĩum q̃ obliuiſcunẗ dñi. ſpes eñi impij
πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ κυρίου. ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς
pibit: ĩhabitabilis eñi ei⁹ erit dom⁹. ſicut tela aranei ãt ei⁹
ἀπολεῖται, ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος. ὡς ἀράχνη δὲ αὐ-
eueniet tabnaculũ. ſi fulciuerit domũ ſuã nõ
τοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή. ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ
ſtabit: apprehēdente aũt ipo: nõ pmanebit: humid⁹ eñi
στῇ, ἐπιδραξαμένου δὲ αὐτοῦ, οὐ μὴ ὑπομείνῃ, ὑγρὸς γάρ
eſt ſub ſole. ⁊ de ſterq̃linio ſuo ram⁹ ei⁹ egre-
D ἐστιν ὑπὸ ἡλίου. καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ ἐξε-
dieẗ: ſup aceruũ petrarũ dormit. i aũt medio ſili-
λεύσεται, ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται. ἐν δὲ μέσῳ χα-
cũ viuet: ſi aũt abſorbuerit: loc⁹ mentieẗ eũ.
λίκων ζήσεται, ἐὰν δὲ καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν.
nõ vidiſti talia: q̃m ſuberſio impij talis:
οὐχ ἑώρακας τοιαῦτα, ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη,
ex ãt terra aliũ germinabit: nã dñs nõ pij-
ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει, ὁ γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποι-
ciet innocentē. oē ãt donũ impij nõ accipiet:
ήσηται τὸν ἄκακον. πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται,
veraciũ ãt os implebit riſu: at labia eo-
ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος, τὰ δὲ χείλη αὐ-
rũ cõfeſſione. at inimici eoꝝ induenẗ cõfu-
τῶν ἐξομολογήσεως. οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύ-
ſiõe: habitaculũ ãt impij nõ erit.
νην, δίαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

Ca. 9.

A REſpõdēs ãt iob dicit: in veritate ſcio: q̃
Ὑπολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, ἐπ' ἀληθείας οἶδα, ὅτι
ita eſt. quomõ eñi erit iuſt⁹ mortalis apud dñm:
οὕτως ἐστί. πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ;
ſi eñi voluerit iudicari ei: nõ audiet ei:
ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ, οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ,
ne ↄtradicat ad vnũ ꝟbũ ei⁹ ex mille. ſapiēs
ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων. σοφὸς
eñi eſt mente: fortis q; ⁊ magn⁹. q̃s dur⁹ fa-
γάρ ἐστι διανοίᾳ, κραταιός τε καὶ μέγας. τίς σκληρὸς γε-
ct⁹ corã eo ⁊ pacē habuit: q̃ inueterat mõtes
νόμενος ἐναντίον αὐτοῦ καὶ εἰρήνευσεν; ὁ παλαιῶν ὄρη
⁊ nõ ſciunt: ⁊ q̃ ſubuertit eos furore: q̃ ↄcutit
καὶ οὐκ οἴδασι, καὶ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ, ὁ σείων
que ſub celo a fundamẽtis:
τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων, ∞∞∞∞∞ καὶ ∞∞∞∞∞∞∞

REſpondẽs aũt baldath ſuites: dixit. Vſq; quo loq̃ris talia & ſpũs multiplex ſmonis oris tui. Nũqd de⁹ ſupplantat iudiciũ: aut ops ſubuertit qd iuſtum eſt? Etiã ſi filii tui peccauerunt ei: & dimiſit eos in manũ iniq̃tatis ſue: tu tñ ſi diluculo cõſurrexeris ad deũ & oĩpotentē fueris depcat⁹: ſi mũdus & rectus iceſſeris: ſtatĩ euigilabit ad te: & pacatum reddet hĩtaculũ iuſticie tue: intantũ vt ſi priora tua fuerint pua: & nouiſſima tua multiplicētur nimis. Interroga eñi gñationē priſtinã: & diligenter iueſtiga prm memoriã. heſterni q̃ppe ſum⁹ & ignoramus: q̃m ſicut vmbra dies nr̃i ſunt ſup terram: ipſi docebũt te. Loq̃ntur tibi: & de corde ſuo pferēt eloq̃a. Nũ qd virere põt ſcirpus abſq; humore aut creſcere carectũ ſine aq̃? Cum adhuc ſit ĩ flore nec carpatur manu: añ oẽs herbas areſcit: ſic vie oĩm qui obliuiſcũtur deũ: & ſpes hypocrite pibit. Nõ ei placebit vecordia ſua: & ſicut tela aranearũ fiducia ei⁹. Innitetur ſup domũ ſuã: & nõ ſtabit: fulciet eã & nõ cõſurget. Humect⁹ videtur ãteq̃ vẽiat ſol: & in hortu ſuo germē eius egredietur. Sup aceruũ petraꝝ radices ei⁹ dēſabũtur: & inter lapides cõmorabitur. Si abſorbuerit eũ de loco ſuo negabit eũ: & dicet. Nõ noui te. Hec eſt ei leticia vie ei⁹: vt rurſũ de t̃ra alii germinētur. De⁹ nõ piiciet ſimplicē nec porriget manũ malignis: donec ĩpleatur riſu os tuũ: & labia tua iubilo. Qui oderũt te ĩduētur cõfuſiõe: & tabernaculũ ĩpioꝝ nõ ſubſiſtet. 9

ET rñdens Iob ait: Vere ſcio q̃ ita ſit. & q̃ non iuſtificetur hõ cõparat⁹ deo. Si voluerit cõtendere cũ eo: nõ poterit rñdere ei vnũ p mille. Sapiēs corde eſt: & fortis robore. Quis reſiſtit ei & pacē habuit? Qui trãſtulit mõtes: & neſciũt hi quos ſubuertit ĩ furore ſuo. Qui cõmouet terrã de loco ſuo:

Cap. viiij.

וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר׃ עַד־אָן
תְּמַלֶּל־אֵלֶּה וְרוּחַ כַּבִּיר אִמְרֵי־פִיךָ׃
הַאֵל יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם־שַׁדַּי יְעַוֵּת
צֶדֶק׃ אִם־בָּנֶיךָ חָטְאוּ־לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם
בְּיַד־פִּשְׁעָם׃ אִם־אַתָּה תְּשַׁחֵר אֶל־
אֵל וְאֶל־שַׁדַּי תִּתְחַנָּן׃ אִם־זַךְ וְיָשָׁר
אָתָּה כִּי־עַתָּה יָעִיר עָלֶיךָ וְשִׁלַּם
נְוַת צִדְקֶךָ׃ וְהָיָה רֵאשִׁיתְךָ מִצְעָר
וְאַחֲרִיתְךָ יִשְׂגֶּה מְאֹד׃ כִּי־שְׁאַל־נָא
לְדוֹר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחֵקֶר אֲבֹתָם׃
כִּי־תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל
יָמֵינוּ עֲלֵי־אָרֶץ׃ הֲלֹא־הֵם יוֹרוּךָ
יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצִאוּ מִלִּים׃
הֲיִגְאֶה־גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּה יִשְׂגֶּה־אָחוּ
בְלִי־מָיִם׃ עֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא יִקָּטֵף
וְלִפְנֵי כָל־חָצִיר יִיבָשׁ׃ כֵּן אָרְחוֹת
כָּל־שֹׁכְחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף תֹּאבֵד׃
אֲשֶׁר־יָקוֹט כִּסְלוֹ וּבֵית עַכָּבִישׁ
מִבְטַחוֹ׃ יִשָּׁעֵן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד
יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם׃ רָטֹב הוּא לִפְנֵי־
שָׁמֶשׁ וְעַל גַּנָּתוֹ יֹנַקְתּוֹ תֵצֵא׃ עַל־
גַּל שָׁרָשָׁיו יְסֻבָּכוּ בֵּית אֲבָנִים
יֶחֱזֶה׃ אִם־יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ וְכִחֶשׁ
בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ׃ הֶן־הוּא מְשׂוֹשׂ
דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אַחֵר יִצְמָחוּ׃ הֶן־אֵל
לֹא יִמְאַס־תָּם וְלֹא־יַחֲזִיק בְּיַד־
מְרֵעִים׃ עַד־יְמַלֵּה שְׂחוֹק פִּיךָ
וּשְׂפָתֶיךָ תְרוּעָה׃ שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־
בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ׃

עָנָה אָמַר · מָלַל כָּבַר · פֶּה עָוָה · שָׁפַט שָׁלַח · שָׁחַר · חָנַן זָכַךְ · עוּר · נָוָה צָעַר · שָׂגָה · רֹאשׁ · תְּמֹל יָדַע · יוֹם יָרָה · אָמַר מָלַל · גָּאָה אָחָה · אֵב קָטַף · פָּנָה חָצַר · יָבַשׁ קָוָה · אָבַד קוּט · בָּטַח שָׁעַן · עָמַד חָזַק · קוּם גַּן יָנַק · יָצָא · סָבַךְ · חָזָה בָּלַע · קוּם רָאָה · שׂוּשׂ צָמַח · מָאַס תָּמַם · חָזַק רוּעַ · מָלֵא שָׂחַק · פֶּה שָׂפָה · רוּעַ לָבַשׁ · בּוֹשׁ

Cap. ix.

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
אָמְנָם יָדַעְתִּי כִי־כֵן וּמַה־יִּצְדַּק
אֱנוֹשׁ עִם־אֵל׃ אִם־יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ
לֹא־יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי־אָלֶף׃ חֲכַם לֵבָב
וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי־הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃
הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יָדָעוּ אֲשֶׁר
הֲפָכָם בְּאַפּוֹ׃ הַמַּרְגִּיז אֶרֶץ מִמְּקוֹמָהּ

עָנָה אָמַר · צָדַק אָנַשׁ · חָפֵץ רוּב · עָנָה · אָמַץ כּוֹחַ · קָשָׁה שָׁלַם · עָתַק רָגַז · קוּם

© Biblioteca Nacional de España

ועמודיה יתפלצון: האמר לחרס ולא
יזרח ובעד כוכבים יחתם: נטה
שמים לבדו ודורך על במתי ים:
עשה עש כסיל וכימה וחדרי תימן:
עשה גדלות עד אין חקר ונפלאות
עד אין מספר: הן יעבר עלי ולא
אראה ויחלף ולא אבין לו: הן יחתף
מי ישיבנו מי יאמר אליו מה
תעשה: אלוה לא ישיב אפו תחתו
שחחו עזרי רהב: אף כי אנכי
אעננו אבחרה דברי עמו: אשר
אם צדקתי לא אענה למשפטי
אתחנן: אם קראתי ויענני לא
אאמין כי יאזין קולי: אשר בשערה
ישופני והרבה פצעי חנם: לא
יתנני השב רוחי כי ישבעני
ממררים: אם לכח אמיץ הנה ואם
למשפט מי יועידני: אם אצדק פי
ירשיעני תם אני ויעקשני: תם
אני לא אדע נפשי אמאס חיי:
אחת היא על כן אמרתי תם ורשע
הוא מכלה: אם שוט ימית פתאם
למסת נקיים ילעג: ארץ נתנה ביד
רשע פני שפטיה יכסה אם לא
איפוא מי הוא: וימי קלו מני רץ
ברחו לא ראו טובה: חלפו עם אניות
אבה כנשר יטוש עלי אכל: אם
אמרי אשכחה שיחי אעזבה פני
ואבליגה: יגרתי כל עצבתי ידעתי
כי לא תנקני: אנכי ארשע למה
זה הבל איגע: אם התרחצתי במו
שלג והזכותי בבר כפי: אז בשחת
תטבלני ותעבוני שלמותי: כי לא
איש כמוני אעננו נבוא יחדו
במשפט: לא יש בינינו מוכיח
ישת ידו על שנינו: יסר מעלי

עמד פלץ
זרח כבב
תמם בדד
דרך במה
כסל ימן
פלא
ספר עבר
ראה חלף
בין חתף
שוב אמר
עשה שוב
ענה בחר
שפט
חנן
אמן אזן
שוף רבה
נתן שוב
שבע מרר
כוח אמץ
יעד צדק
פה רשע
תמם עקש
ידע מאס
חיה
כלה מות
נסה נקה
לעג כנה
כסה יום
קלל רוץ
ראה אנה
טוש שכח
שוח עזב
פנה בלג
נקה רשע
יגע רחץ
זכך ברר
טבל
ענה בוא
שפט יכח
שות שנה
סור

et colūne ei⁹ cōcutiūtur. Qui precipit ſoli: & nō oritur: & ſtellas claudit q̄ſi ſub ſignaculo. Qui extendit celos ſolus: & graditur ſup fluctus maris. Qui facit arcturū & oriona & hyadas: & interiora auſtri. Qui facit magna & incōprehenſibilia & mirabilia: q̄rū non eſt nūer⁹. Si venerit ad me nō videbo eū: ſi abierit nō intelligā. Si repēte īterroget: q̄s rñdebit ei? Vel q̄s dicere pōt: cur ita facis? De⁹ cui⁹ ire nemo reſiſtere pōt: & ſub q̄ curuātur q̄ portāt orbē. Quātus ergo ſū ego vt rñdeā ei? & loq̄r verbis meis cū eo? Qui etiā ſi habuero q̄ppiā iuſtū nō rñdebo: ſed meū iudicē dep̄cabor. Et cū inuocantē me exaudierit: nō credo q̄ audierit vocē meam. In turbine ei̅ cōteret me & multiplicabit vulnera mea: ēt ſine cauſa. Non cōcedit reqeſcere ſp̄m meū: & īplet me amaritudinib⁹. Si fortitudo q̄ritur: robuſtiſſimus eſt. Si eq̄tas iudicii: nēo audet p̄ me teſtimonīū dicere. Si iuſtificare me voluero: os meū cōdēnabit me. Si īnocentē oñdero prauū me cōprobabit. Etiā ſi ſimplex fuero: hoc ipſum ignorabit aīa mea & tedebit me vite mee. Vnū ē q̄d locut⁹ ſum: & īnocentē & īpiū ip̄e cōſumit. Si flagellat occidat ſemel: & nō de penis īnnocentiū rideat. terra data ē ī man⁹ īpii vultū iudicū eius op̄it. Q̄d ſi nō ille eſt q̄s ergo eſt? Dies mei velotiores fuerūt curſore: fugerūt & nō viderūt bonū. Pertrāſierūt q̄ſi naues poma portātes ſicut aq̄la volās ad eſcā. Cū dixero nequaq̄ ita loq̄r: cōmuto faciē meā: & dolore torq̄or Verebar oīa opera mea ſciēs q̄ nō p̄ceres delinquēti. Si aūt & ſic īpi⁹ ſū: q̄re fruſtra laboraui? ſi lot⁹ fuero q̄ſi aq̄s niuis: & fulſerit velut mūdiſſime man⁹ mee: tū ſordibus intinges me & abominabūtur me veſtimēta mea. Neq̄ ei viro q̄ ſilis mei ē rñdebo: nec q̄ mecū in iudicio ex eq̄ poſſit audiri. Nō ē q̄ vtrūq̄ valeat arguere: & ponere

at colūne ei⁹ q̄tiunt. q̄ dicit ſoli ꝛ nō ori
οἱ δὲ ςύλοι ἀυτῆς σαλεύονται. ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ ὀυκ ἀνατέλλει, κατὰ δὲ ἄςρων κατασφραγίζει. ὁ τανύσας τὸν
tur: ſup aūt aſtra ſignaculū ponit. q̄ extēdit
celū ſol⁹: ꝛ q̄ deābulat ſicut ſup pauimentū ſup mare.
ὀυρανὸν μόνος, καὶ περιπατῶν ὡς ἐπὶ ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης. ὁ ποιῶν πλειάδα καὶ ἕσπερον καὶ ἀρκτοῦρον καὶ
q̄ facit pliadā ꝛ heſpeꝝ ꝛ arctuꝝ ꝛ
receſſus auſtri: q̄ facit magna ꝛ inuueſtigabilia glioſaq̄
ταμιεῖα νότου, ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαςα ἔνδοξά τε
ꝛ mirabilia: quoꝝ nō eſt nūer⁹. ſi trāſgreſſ⁹ fuerit me: nō
καὶ ἐξαίσια, ὧν ὀυκ ἔςιν ἀριθμός. ἐὰν ὑπερβῇ με, ὀυ μὴ ἴδω, καὶ ἐὰν παρέλθῃ με ὀυδ᾽ ὥς ἔγνων. ἐὰν ἀπαλλάξῃ,
uideā: ꝛ ſi p̄terierit me neq̄ ſic noui. ſi diſceſſerit:
q̄s reducet: aut q̄s dicet ei q̄d feciſti? de⁹ cui⁹
τίς ἐπιςρέψει, ἢ τίς ἐρεῖ ἀυτῷ τί ἐποίησας; ὁ θεὸς ὂυ
inflexibilis ira: ab ip̄o aūt curuata ſūt cete que ſub
ἀναπόςρεπτος ἡ ὀργή, ὑπ᾽ ἀυτοῦ δὲ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ᾽
celo. ſi aūt me audierit: diſcernit v̄ba mea.
ὀυρανόν. ἐὰν δέ μου ὑπακούσηται, διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου.
ſi eñi iuſt⁹ fuero: nō exaudiet me: iuditiū ei⁹
ἐάν τε γὰρ δίκαιος ὦ, ὀυκ εἰσακούσεταί μου, τοῦ κρίματος ἀυτοῦ δεηθήσομαι. ἐὰν δὲ καλέσω καὶ ὑπακούσῃ, ὀυ πιςεύω ὅτι εἰσακήκοέ μου, μὴ γνόφῳ με ἐκτρίψῃ, πολλὰ
deprecabor. ſi aūt vocauero ꝛ audierit: nō credo q̄ exaudiuit me: ne caligine me ꝯterat: multas
aūt meas ꝯtritiones fecit inuanū. nō ſinit
δέ μου τὰ συντρίμματα πεποίηκε διὰ κενῆς. ὀυκ ἐᾷ
eñi me reſpirare: repleuit aūt me amaritudine: q̄m
γάρ με ἀναπνεῦσαι, ἐνέπλησε δέ με πικρίας, ὅτι μὲν
eñi fortitudine p̄ſtat. q̄s igit iuditio ei⁹ ꝯtrariabit? ſi
γὰρ ἰσχύϊ κρατεῖ. τίς ὂυν κρίματι ἀυτοῦ ἀντιςήσεται; ἐὰν
aūt eñi fuero iuſt⁹ os meū impiū erit: ſi aūt fuero irreprehēſibil: prau⁹ euadā.
δὲ γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ ςόμα μου ἀσεβήσει, ἐὰν δὲ ὦ ἄμεμπτος, σκολιὸς ἀποβήσομαι. ἔιτε γὰρ ἠσέβησα ὀυκ ὂιδα τῇ ψυχῇ, πλὴν ὅτι ἀφῄρηταί μου ἡ ζωή. διὸ ἐῖπον, μέγαν καὶ δυνάςην ἀπολύει ἡ ὀργή, ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἐξαισίῳ, ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται. παραδέδονται γὰρ ἐις χεῖρας ἀσεβοῦς, πρόσωπα κριτῶν ἀυ
ſi eñi impi⁹ fui nō noui anime: niſi q̄ ablata ē a me vita. q̄ p̄pt dixi: magnū ꝛ potentē ꝯſumit furor: q̄m mali in morte indecēti: ſed iuſti deridenꝫ. traditi ſunt eñi in man⁹ impij: vult⁹ iudicū ei⁹
operit. ſi aūt nō ip̄e: q̄s eſt? at vita
τῆς συγκαλύπτει. ἐι δὲ μὴ ἀυτός, τίς ἐςίν; ὁ δὲ βίος
mea eſt velocior curſore. fugerūt: ꝛ nō
μου ἐςὶν ἐλαφρότερος δρομέως. ἀπέδρασαν, καὶ ὀυκ
viderūt: ſi ꝛ eſt nauib⁹ veſtigiū vie: aut aquile volātis q̄rentis eſcā.
ἔιδοσαν, ἐι καὶ ἔςι ναυσὶν ἴχνος ὁδοῦ, ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν.
ſi eñi dixero: obliuiſcar loquens: cū inclinauero vultu gemā. quatior
ἐάν τε γὰρ ἔιπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν, συγκύψας τῷ προσώπῳ ςενάξω. σείομαι
oīb⁹ mēbris: noui eñi q̄ nō inſontē me ſines.
πᾶσι τοῖς μέλεσι, ὂιδα γὰρ ὅτι ὀυκ ἀθῷόν με ἐάσεις.
poſtq̄ aūt ſum impi⁹: ad q̄d fruſtra laboro?
ἐπειδὴ δὲ ἐιμὶ ἀσεβής, ἐις τί τοῦτο μάτην κοπιῶ;
ſi eñi lauero niue: ꝛ mūdauero manib⁹ puris: abūde in ſorde me intinxiſti: abominata eſt aūt me veſtis.
ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι, καὶ ἀποκαθάρωμαι χερσὶ καθαραῖς, ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας, ἐβδελύξατο δέ με ἡ ςολή.
nō eñi es homo ſicut ego: cui ꝯtraiudicabo: vt eam⁹ vnanimiꝫ in iuditiū. ſi
ὀυ γὰρ ἐι ἄνθρωπος κατ᾽ ἐμέ, ᾧ ἀντικρινοῦμαι ἵνα ἔλθωμεν ὁμοθυμαδὸν ἐις κρίσιν. ἐίθε
q̄de eſſet mediator noſter ꝛ redarguēs ꝛ audiēs in medio vtriuſq̄: auferat a me
γε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, ἀπαλλαξάτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὴν

B

Eccl. 8

C

D

Infra. 7.d.

virgā: at timoꝛ ei⁹ nō me circūagat: ⁊
ῥάβδον, ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μή με στροβείτω, καὶ
nō timebo: ſed loquar. nō eñ ſic
οὐ μὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ λαλήσω. οὐ γὰρ οὕτως
cōſcius ſum.
συνεπίσταμαι.

Ca. 10.

Aboꝛās aīa mea: gemēs dimittā in me
A Κάμνων τῇ ψυχῇ μου, στένων ἐπαφήσω ἐπ' ἐμαυ
x̄ba mea. loquar amaritudine aīe pres=
τὸν τὰ ῥήματά μου. λαλήσω πικρία ψυχῆς συνεχό=
ſus: ⁊ dicā ad dñm: ne me impiū eſſe doceas.
μενος, καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον, μή με ἀσεβεῖν δίδασκε.
⁊ cur me ita iudicaſti: nūqd bonū tibi: ſi calūnia
καὶ διατί με οὕτως ἔκρινας; ἢ καλόν σοι, ἐὰν συκο=
tus fuero: qm̄ negaſti opa manuū tuaꝝ: ꝯſilio aūt
φαντήσω; ὅτι ἀπεῖπω ἔργα χειρῶν σου, βουλῇ δὲ
impioꝝ attēdiſti. nūqd ſicut moꝛtalis videt vides: aut ſi
ἀσεβῶν προσέχες. ἢ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ καθορᾷς; ἢ κα=
cut videt homo aſpicies: nūqd vita tua humana eſt
θὼς ὁρᾷ ἄνθρωπος βλέψῃ; ἢ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν
aut anni tui viri: qm̄ q̄ſiuiſti iniqtates meas:
ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός; ὅτι ἀνεζήτησας τὰς ἀνομίας μου,
⁊ peccata mea inueſtigaſti: noſti eñ ꝙ nō
B καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξιχνίασας; οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ
impie egi. ſed qs eſt q ex manib⁹ tuis eruit:
Deut. 32.f. ἠσέβησα. ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ χειρῶν σου ἐξαιρούμενος;
man⁹ tue plaſmauerūt me ⁊ fecerūt me: poſt hec
ps. 118 αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με, μετὰ ταῦ
traſmutās me pcuſſiſti. memēto: ꝙ lutū
τα μεταβαλών με ἔπαισας. μνήσθητι, ὅτι πηλόν
me plaſmaſti: in āt terrā me rurſus ꝯuertis. nōne
με ἔπλασας, εἰς δὲ γῆν με πάλιν ἀποστρέφεις. ἢ οὐχ
ſicut lac me mulſiſti: coagulaſti āt me ſicut caſeū:
ὥσπερ γάλα με ἤμελξας, ἐτύρωσας δέ με ἴσα τυρῷ;
pelle ⁊ carne me veſtiſti: oſſib⁹ āt ⁊ neruis con
δέρμα καὶ κρέας με ἐνέδυσας, ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις συ
C fuiſti. vitā aūt ⁊ mīam poſuiſti apud me: at ꝯſide
νέρραψας. ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί, ἡ δὲ ἐπι=
ratio tua cuſtodiuit meū ſpūm. hec habēs in
σκοπή σου ἐφύλαξέ μου τὸ πνεῦμα. ταῦτα ἔχων ἐν
teipo noui ꝙ oīa potes: impoſſ eſt āt tibi
σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι
nihil. ſi eñ pcāuero cuſtodis me: ab aūt ini
οὐδέν. ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω φυλάσσεις με, ἀπὸ δὲ ἀνο
qtate nō innocentē me fecīſti. ſi eñ impi⁹ fuero:
μίας οὐκ ἀθῷόν με πεποίηκας. ἐάν τε γὰρ ἀσεβὴς ὦ,
ve mihi. ſi āt fuero iuſt⁹: nō poſſum tollere caput:
οἴμοι. ἐὰν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἆραι κεφαλήν,
plen⁹ eñ ignominia ſum: capioꝛ eñ ſicut leo
D πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί, ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων
in iugulationē. rurſus āt trāſmutās grauit me pdis:
εἰς σφαγήν. πάλιν δὲ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις,
inſtaurās in me examē meū. ira aūt ma=
ἐπανακαινίζων ἐπ' ἐμὲ τὴν ἔτασίν μου. ὀργῇ δὲ μεγά=
gna in me uſus es: induxiſti aūt in me tētationes.
S.3.b Hiere. 20.d. λῃ μοι ἐχρήσω, ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμὲ πειρατήρια.
q̄re igit de vtero me eduxiſti ⁊ nō moꝛtu⁹ ſū:
ἱνατί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες καὶ οὐκ ἀπέθανον,
ocul⁹ aūt me nō videret: ⁊ ſicut nō exn̄s fuiſſem:
ὀφθαλμὸς δέ με οὐκ εἶδε, καὶ ὥσπερ οὐκ ὢν ἐγενόμην;
cur eñ de vtero in tumulū nō trāſlat⁹ ſū: nūqd
διατί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνῆμα οὐκ ἀπηλάγην; ἢ
nō paucū eſt tps vite mee: dimitte me re
οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου; ἔασόν με ἀ=
quieſcere paꝝ anteꝙ ego vadā vnde nō
ναπαύσασθαι μικρὸν πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ
reuertar: in terrā tenebꝛoſā ⁊ caliginoſā: in terrā
ἀναστρέψω, εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν, εἰς γῆν
tenebraꝝ ſēpiternaꝝ: vbi nō eſt lumē neqꝫ videre vi=
σκότους αἰωνίου, οὗ οὐκ ἔστι φέγγος οὐδὲ ὁρᾶν ζω=
tā moꝛtalium.
ὴν βροτῶν.

Ca. 11.

manū ſuā in ambob⁹. Auferat a me virgā ſuā: & pauor ei⁹ nō me terreat. Loqr: & non time bo eū. Nec enī poſſum metuens rn̄dere.

10.

Tedet aīam meā vite mee: dimittā aduerſum me eloquiū meū. Loqr ī amaritudīe aīe mee. Dicā dño: noli me cōdēnare. Indica mihi: cur me ita iudices. Nūquid bonū tibi videtur ſi calūnieris me & opprimas me op⁹ manuū tuaꝝ: & cōſiliū īpioꝝ adiuues? Nūqd oculi carnei tibi ſunt: aut ſicut videt hō: & tu videbis? Nūqd ſicut dies hoīs dies tui: & āni tui ſicut hūana ſunt tpa: vt q̄ras iniqtatē meā & peccatū meū ſcruteris? Et ſcias qa nihil impiū fecerī: cū ſit nemo qui de manu tua poſſit eruere. Man⁹ tue fecerūt me: & plaſmauerūt me totū in circuitu: & ſic repēte pcipitas me. Memento q̄ſo ꝙ ſicut lutū feceris me: & ī puluerē reduces me. Nōne ſicut lac mulſiſti me: & ſicut caſeū me coagulaſti? Pelle & carnibus veſtiſti me: oſſib⁹ & neruis cōpegiſti me. Vitā & mīam tribuiſti mihi: & viſitatio tua cuſtodiuit ſpm̄ meū. Licet hec celes ī corde tuo: tn̄ ſcio qa vniuerſoꝝ memīeris. Si peccaui & ad horā pepcīſti mihi: cur ab iniquitate mea mundū me eſſe nō pateris? Et ſi īpi⁹ fuero ve mihi eſt: & ſi iuſtus nō leuabo caput: ſaturat⁹ afflictiōe & miſeria. Et ppter ſupbiā q̄ſi leenā capies me: reuerſuſqꝫ mirabiliter me crucias. Inſtauras teſtes tuos cōtra me & multiplicas irā tuā aduerſū me: & pene militāt ī me. Quare de vulua eduxiſti me: qui vtinā cōſumpt⁹ eſſem ne ocul⁹ me videret. Fuiſſē q̄ſi non eſſem de vtero trāſlat⁹ ad tumulū. Nūquid nō paucitas dierū meoꝝ finietur breui? Dimitte ergo me vt plangā paululū dolorē meū āteꝙ vadam & nō reuertar ad terrā tenebroſam & optā mortis caligine: terrā miſerie & tenebrarū: vbi vmbra mortis & nullus ordo: ſed ſempitern⁹ horror inhabitat.

11.

שִׁבְטוֹ וְאֵמָתוֹ אַל תְּבַעֲתַנִּי׃ אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי׃

Cap. x.

נָקְטָה נַפְשִׁי בְּחַיָּי אֶעֶזְבָה עָלַי שִׂיחִי אֲדַבְּרָה בְּמַר נַפְשִׁי׃ אֹמַר אֶל אֱלוֹהַּ אַל תַּרְשִׁיעֵנִי הוֹדִיעֵנִי עַל מַה תְּרִיבֵנִי׃ הֲטוֹב לְךָ כִּי תַעֲשֹׁק כִּי תִמְאַס יְגִיעַ כַּפֶּיךָ וְעַל עֲצַת רְשָׁעִים הוֹפָעְתָּ׃ הַעֵינֵי בָשָׂר לָךְ אִם כִּרְאוֹת אֱנוֹשׁ תִּרְאֶה׃ הֲכִימֵי אֱנוֹשׁ יָמֶיךָ אִם שְׁנוֹתֶיךָ כִּימֵי גָבֶר׃ כִּי תְבַקֵּשׁ לַעֲוֹנִי וּלְחַטָּאתִי תִדְרוֹשׁ׃ עַל דַּעְתְּךָ כִּי לֹא אֶרְשָׁע וְאֵין מִיָּדְךָ מַצִּיל׃ יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי וַיַּעֲשׂוּנִי יַחַד סָבִיב וַתְּבַלְּעֵנִי׃ זְכָר נָא כִּי כַחֹמֶר עֲשִׂיתָנִי וְאֶל עָפָר תְּשִׁיבֵנִי׃ הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃ עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשֹׂכְכֵנִי׃ חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה רוּחִי׃ וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ בִלְבָבֶךָ יָדַעְתִּי כִּי זֹאת עִמָּךְ׃ אִם חָטָאתִי וּשְׁמַרְתָּנִי וּמֵעֲוֹנִי לֹא תְנַקֵּנִי׃ אִם רָשַׁעְתִּי אַלְלַי לִי וְצָדַקְתִּי לֹא אֶשָּׂא רֹאשִׁי שְׂבַע קָלוֹן וּרְאֵה עָנְיִי׃ וְיִגְאֶה כַּשַּׁחַל תְּצוּדֵנִי וְתָשֹׁב תִּתְפַּלָּא בִי׃ תְּחַדֵּשׁ עֵדֶיךָ נֶגְדִּי וְתֶרֶב כַּעַשְׂךָ עִמָּדִי חֲלִיפוֹת וְצָבָא עִמִּי׃ וְלָמָּה מֵרֶחֶם הֹצֵאתָנִי אֶגְוַע וְעַיִן לֹא תִרְאֵנִי׃ כַּאֲשֶׁר לֹא הָיִיתִי אֶהְיֶה מִבֶּטֶן לַקֶּבֶר אוּבָל׃ הֲלֹא מְעַט יָמַי וַחֲדָל וְשִׁית מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה מְּעָט׃ בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְלֹא אָשׁוּב אֶל אֶרֶץ חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת׃ אֶרֶץ עֵפָתָה כְּמוֹ אֹפֶל צַלְמָוֶת וְלֹא סְדָרִים וַתֹּפַע כְּמוֹ אֹפֶל׃

אִים בָּעַת דָּבַר יָרֵא עָזַב שׂוּחַ מָרַר רָשַׁע יָדַע רוּב עָשַׁק מָאַס יָעַץ יָפַע רָאָה אָנַשׁ יוֹם שָׁנָה בִּקֵּשׁ דָּרַשׁ יָדַע נָצַל עָשָׂה סָבַב בָּלַע שׁוּב נָתַךְ קָפָא לָבַשׁ סָכַךְ עָשָׂה שָׁמַר נָקָה נָשָׂא קָלָה עָנָה גָּאָה צוּד שׁוּב פָּלָא חָדַשׁ עוּד רָבָה חָלַף יָצָא גָּוַע רָאָה הָיָה יָבַל יוֹם שׁוּת בָּלַג יָלַךְ עוּף יָפַע

© Biblioteca Nacional de España

Cap.xi.

ויען צפר הנעמתי ויאמר׃
הרב דברים לא יענה ואם איש
שפתים יצדק׃ בדיך מתים
יחרישו ותלעג ואין מכלם׃
ותאמר זך לקחי ובר הייתי
בעיניך׃ ואולם מי יתן אלוה דבר
ויפתח שפתיו עמך׃ ויגד לך תעלמות
חכמה כי כפלים לתושיה ודע
כי ישה לך אלוה מעונך׃ החקר
אלוה תמצא אם עד תכלית שדי
תמצא׃ גבהי שמים מה תפעל
עמקה משאול מה תדע׃ ארכה
מארץ מדה ורחבה מני ים׃ אם
יחלף ויסגיר ויקהיל ומי ישיבנו׃
כי הוא ידע מתי שוא וירא און
ולא יתבונן׃ ואיש נבוב ילבב
ועיר פרא אדם יולד׃ אם אתה
הכינות לבך ופרשת אליו כפך׃
אם און בידך הרחיקהו ואל תשכן
באהליך עולה׃ כי אז תשא פניך
ממום והיית מצק ולא תירא׃
כי אתה עמל תשכח כמים עברו
תזכר׃ ומצהרים יקום חלד תעפה
כבקר תהיה׃ ובטחת כי יש
תקוה וחפרת לבטח תשכב׃ ורבצת
ואין מחריד וחלו פניך רבים׃
ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד
מנהם ותקותם מפח נפש׃

Cap.xij.

ויען איוב ויאמר׃
אמנם כי אתם עם ועמכם תמות
חכמה׃ גם לי לבב כמוכם לא
נפל אנכי מכם ואת מי אין כמו
אלה׃ שחק לרעהו אהיה קרא
לאלוה ויענהו שחוק צדיק
תמים׃ לפיד בוז לעשתות שאנן
נכון למועדי רגל׃ ישליו אהלים

ענה אמר · שפה צדק · בד מתה · חרש לעג · כלם זכך · ברר · היה אלם · נתן אלה · פתח נגד · עלם ישה · ידע נשה · עוה מצא · כלה בעל · שאל ידע · מדד חלף · סגר קהל · שוב מתה · ראה בין · נוב לבב · ילד · כון · רחק שכן · נשא פנה · היה צוק · ירא שכח · זכר קום · עוף · קוה שכב · חרד חלה · פנה רבב · כלה נוס · מן נפח

Cap.xij. ענה אמר · מות · היה · שחק צדק · תמם לפד · כון · מעד שלה

Reſpondẽs ãt ſophar naamathites dixit. Nunqd qui multa loquitur non audiet: aut vir verboſus iuſtificabitur? Tibi ſoli tacebũt homines? & cũ ceteros irriſeris a nullo cõfutaberis. Dixiſti ei. Pur⁹ eſt ſmo meus: & mũdus ſum in cõſpectu tuo. Atq̧ vtinã deus loqueretur tecum: & aperiret labia ſua tibi vt oſtẽderet tibi ſecreta ſapiẽtie & ꝙ multiplex eſſet lex ei⁹: & ĩtelligeres ꝙ multo minora exigaris ab eo q̃ꝫ meretur iniqtas tua. Forſitan veſtigia dei cõprehẽdes? & vſq̧ ad ꝑfectũ oĩpotentẽ reperies? Excelſior celo ẽ: et qd facies? Profũdior inferno: & vnde cognoſces? Longior terra mẽſura eius: latior mari. Si ſubuertit oĩa vel in vnũ coartauerit: qs cõtradicet ei? Ipſe enĩ nouit hominũ vanitatẽ & videns iniquitatẽ: nõne cõſiderat? vir vanus in ſupbiã erigitur: & tanq̃ꝫ pullum onagri ſe liberũ natũ putat. Tu aũt firmaſti cor tuũ: & expandiſti ad eũ manus tuas. Si iniqtatẽ q̃ eſt in manu tua abſtuleris a te: & nõ mãſerit in tabernaculo tuo iniuſtitia: tunc leuare poteris faciẽ tuã abſq̧ macula: & eris ſtabilis: & nõ timebis. Miſerie q̃q̧ obliuiſceris: & q̃ſi aquarũ q̄ ꝑterierũt recordaberis: & q̃ſi meridianus fulgor cõſurget tibi ad veſperã. Et cũ te cõſumptũ putaueris orieris vt lucifer: & habebis fiduciã ꝓpoſita tibi ſpe: & defoſſus ſecur⁹ dormies. Reqeſces: & nõ erit q te exterreat. Et deꝑcabũtur faciẽ tuã plimi. Oculi ãt ipiorũ deficiẽt: & effugiũ peribit ab eis: & ſpes illoꝝ abominatio aĩe. 12.

Rñdens ãt iob: dixit. Ergo vos eſtis ſoli hoĩes: & vobiſcũ morietur ſapiã? Et mihi ẽ cor ſicut vobis: nec ĩferior vr̃i ſũ. Quis ei⁹ hec q̄ noſtis ignorat? Qui deridetur ab aĩco ſuo ſicut ego: ĩuocabit deũ: & exaudiet eũ. Deridetur enĩ iuſti ſimplicitas: lãpas contẽpta apud cogitatiões diuitũ pata ad tp̄s ſtatutũ. Abundant tabernacula

Reſpõdens ãt ſophar mineus dicit: q̄ multa
Ὑπολαβὼν δὲ σωφὰρ ὁ μιναῖος λέγει, ὁ τὰ πολλὰ
dicit ⁊ reaudiet: aut ⁊ verboſus putat iuſtus
λέγων καὶ ἀντακούσεται, ἢ καὶ ὁ εὔλαλος οἴεται δίκαιος
eſſe? benedictus genit⁹ a muliere q̄ breuis vite ẽ. ne mul
εἶναι; εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος. μὴ πο
tus in verbis ſis: nõ enim eſt q̄ reſpõdeat
λὺς ἐν ῥήμασι γίνου, οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἀνταποκρινόμενός
tibi. ne q̄dẽ dicas q̄m purus ſum opib⁹: ⁊
σοι. μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις, καὶ
irreprehẽſibilis corã eo. ſed q̃mõ vtiq̧ dñs lo-
ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ. ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λα
quat ad te ⁊ apiat labia ſua tecũ? po-
λήσει πρὸς σὲ καὶ ἀνοίξει χείλη αὐτοῦ μετὰ σοῦ; εἶ-
ſtea renũciabit tibi ſecreta ſapiẽ: ꝙ duplex
τα ἀναγγελεῖ σοι ἀπόρρητα σοφίας, ὅτι διπλοῦς
erit ad idq̄ð ſcõmte: ⁊ tũc ſcies: ꝙ digna tibi eue
ἔσαι τῶν κατὰ σέ, καὶ τότε γνώσῃ, ὅτι ἄξιά σοι ἀ-
nerũt a dño eoꝝ q̄ peccaſti. nũq̄d veſtigiũ dñi in
πέβη παρὰ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας. ἢ ἴχνος κυρίου εὑ
uenies: aut ad vltima veniſti q̄ fecit oĩpo-
ρήσεις, ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παν-
tens? excelſum celũ ⁊ q̄d facies? pro
τοκράτωρ; ὑψηλὸς ὁ οὐρανὸς καὶ τί ποιήσεις; βα
fundiora ãt his q̄ in inferno: q̄d noſti? aut lõgiora mẽ-
θύτερα δὲ τῶν ἐν ἅδου, τί οἶδας; ἢ μακρότερα μέ-
ſura terre: aut latitudiẽ maris? ſi ãt ſubuerterit
τρου γῆς, ἢ εὔρους θαλάσσης; ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ
oĩa: q̄s dicet ei q̄d feciſti? ipſe enĩ no-
πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ἐποίησας; αὐτὸς γὰρ οἶ-
uit opa impioꝝ: vidẽs ãt indecẽtia nõ diſſimulabit:
δεν ἔργα ἀνόμων, ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρόψεται,
homo aũt incaſſũ animat̃ ꝟbis. mortalis ãt ge-
ἄνθρωπος δὲ ἄλλως θρασύνεται λόγοις. βροτὸς δὲ γεν
nit⁹ de muliere: ſicut aſin⁹ ſolitari⁹. ſi enĩ tu mundũ poſuiſti
νητὸς γυναικός, ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ. εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου
coꝛ tuũ: expãdis ãt man⁹ ad eũ. ſi
τὴν καρδίαν σου, ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν. εἰ
iniquũ q̄d eſt in manib⁹ tuis: ꝓcul fac illud:
ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσί σου, πόρρω ποίησον αὐτό,
iniuſtitia ãt ĩ habitaculo tuo nõ habitet. ſic enĩ ſplẽ
ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω. οὕτως γὰρ ἀνα
debit tua facies ſicut aqua pura.
λάμψει σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν.
exues aũt ſordẽ: ⁊ nõ timebis. ⁊ la-
ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον, καὶ οὐ μὴ φοβηθήσῃ. καὶ τὸν κό-
boris obliuiſceris tanq̃ vndã q̄ ꝑterijt: ⁊ nõ time
πον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κῦμα παρελθόν, καὶ οὐ φοβη
bis. at orõ tua ſicut lucifer: de aũt meridie
θήσῃ. ἡ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος, ἐκ δὲ μεσημβρί
orieẽ tibi vita. cõfidẽs q̧ eris: q̄m eſt tibi
ας ἀνατελεῖ σοι ζωή. πεποιθώς τε ἔσῃ, ὅτι ἐστί σοι
ſpes: de aũt cogitatiõe ⁊ cura apparebit
ἐλπίς, ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανεῖταί
tibi pax: requieſces enĩ ⁊ nõ erit q̄ bellũ moueat ite.
σοι εἰρήνη, ἡσυχάσεις γὰρ καὶ οὐκ ἔσαι ὁ πολεμῶν σε.
traſmutati ãt multi te deprecabunẽ: ſa-
μεταβαλλόμενοι δὲ πολλοί σου δεηθήσονται, σω-
lus aũt eos relinquet. nã ſpes eoꝝ ꝑdi-
τηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει. ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώ-
tio: oculi aũt impioꝝ tabeſcent.
λεια, ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται. Ca.12.
Reſpõdens ãt iob dicit: ergo vos eſtis hoĩ-
Ὑπολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, εἶτα ὑμεῖς ἐστὲ ἄνθρω-
nes: aut vobiſcũ morieẽ ſapiã? et mihi q̄dẽ coꝛ
ποι, ἢ μεθ' ὑμῶν τελευτήσει σοφία; κἀμοὶ μὲν καρ-
ſicut vobis eſt: iuſt⁹ enĩ vir ⁊ integer fact⁹
δία καθ' ὑμᾶς ἐστι, δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμπτος ἐγε
eſt in ſubſannatiõeꝫ. in tp̄s enĩ ſtatutũ patus fuerat ca
νήθη εἰς χλεύασμα. εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πε-
dere ab alio: domuſq̧ ei⁹ deſtrui
σεῖν ὑπὸ ἄλλου, οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορθεῖσθαι

A · B · ꝺ.6.b. · B · Infra.14.a. Infra.13.b. · C · C · Eſai.1.f. Apo.3.b. · D · D · Leui.16.b. · A · A · Prou.14.a. · B

© Biblioteca Nacional de España

ab iniquis. verũtñ null⁹ cõfidat pra=
ὑπὸ ἀνόμων. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω ποιη
u⁹ exñs inocẽtẽ futuꝝ: q̃ ꝓuocãt dñm.
ρὸς ὢν ἀθῶος ἔσεσθαι, ὅσοι παροργίζουσι τὸν κύριον.
q̃mõ nõ ⁊ ſecutatio eoꝝ erit: ſed iterroga qua
πῶς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσαι; ἀλλὰ ἐρώτησον τε
drupeda ſi tibi dicãt: aut volatilia celi: ſi tibi
B τράποδα ἐάν σοι εἴπωσιν, ἢ πετεινὰ τ̃ οὐρανοῦ, ἐάν σοι
renunciẽt. narra aũt terre: ſi tibi dixerit: ⁊
ἀναγγείλωσιν. ἐκδιήγησαι δὲ γῇ, ἐάν σοι φράσῃ, καὶ
exponẽt tibi piſces maris. q̃s nõ no=
ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. τίς οὐκ ἔγ=
uit in oib⁹ his: ꝙ manꝰ dñi fecit hec?
νω ἐν πᾶσι τούτοις, ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησε ταῦτα;
ſi nõ in manu ei⁹ aĩa oĩum viuẽtiũ ⁊
εἰ μὴ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ πάντων τῶν ζώντων καὶ
ſpũs oĩs hoĩs. auris q̃dem verba diſcer
πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου. οὖς μὲν γὰρ ῥήματα διακρί
nit: guttur aũt cibos guſtat: in multo tẽpore ſapia:
νει, λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται, ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία,
Infra. in aũt multa vita ſciẽtia. apud ipm ſapia ⁊ po=
14.a. ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη. παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύ
Infra. tẽtia: ipi ꝯſiliũ ⁊ intellect⁹. ſi deſtruxerit: q̃s
15.b. ναμις, αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις. ἐὰν καταβάλῃ, τίς
edificabit? ſi clauſerit cõtra hoĩes: q̃s aperiet?
C οἰκοδομήσει; ἐὰν κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει;
ſi ꝓhibuerit aquã ſiccabit terrã. ſi aũt immiſerit ꝑ
ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ ξηρανεῖ τὴν γῆν. ἐὰν δὲ ἐπαφῇ ἀπώ
didit eã ſubuertẽs. apud ipm potẽtia ⁊ fortitudo: ipi
Eſai. λεσεν αὐτὴν καταστρέψας. παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς, αὐ
11.f. ſciẽtia ⁊ intellect⁹: adducẽs ꝯſiliarios capti
Apo. τῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις, διάγων βουλευτὰς αἰχμα=
5.b. uos: iudices ãt terre ſtupidos fecit: collocãs reges
λώτους, κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησε, καθίζων βασιλεῖς
ſup thronos: ⁊ circũligauit zona lũbos eoꝝ. emit
ἐπὶ θρόνους, καὶ περιέδησε ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν. ἐξα
tens ſacerdotes captiuos: potẽtes ãt terre ſub
ποστέλλων ἱερεῖς αἰχμαλώτους, δυνάστας δὲ γῆς κατέ
D uertit: cõmutãs labia fideliũ: intellectũ aũt ſe
στρεψε, διαλλάσσων χείλη πιστῶν, σύνεσιν δὲ πρεσβυ
nũ nouit: effundẽs ignominiã ſup ꝑncipes: humi
τέρων ἔγνω, ἐκχέων ἀτιμίας ἐπ' ἄρχοντας, ταπει
les aũt ſanauit: reuelãs ꝓfunda de tenebris.
νοὺς δὲ ἰάσατο, ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους.
eduxit aũt in lucẽ vmbrã mortis: decipiẽs gẽtes ⁊
ἐξήγαγε δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου, πλανῶν ἔθνη καὶ
ꝑdens eas. ꝓſternẽs gẽtes ⁊ reducẽs
ἀπολλύων αὐτά. καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν
eas: immutãs corda ꝑncipũ terre. decepit
αὐτά, διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς. ἐπλάνησε
ãt eos via quã nõ nouerãt: palpẽt tenebras ⁊
δὲ αὐτοὺς ὁδῷ ἣ οὐκ ᾔδεισαν, ψηλαφήσαισαν σκότος καὶ
nõ lucẽ: errent aũt ſicut ebrius.
μὴ φῶς, πλανηθείησαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων. Ca.13.
A Ecce hec ꝯtẽplat⁹ ẽ me⁹ ocul⁹: ⁊
Ἰδοὺ ταῦτα τεθεώρηκέ μου ὁ ὀφθαλμός, καὶ
audiuit auris mea. ⁊ noui q̃cũq͂ ⁊ vos ſcitis:
ἀκήκοε τὸ οὖς μου. καὶ οἶδα ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε,
⁊ nõ imprudẽtior ſum vobis. verũtamẽ ego
καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ
ad dñm loquar: arguã ãt corã eo ſi
πρὸς κύριον λαλήσω, ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν
voluerit. vos ãt eſtis medici iniuſti ⁊ ſanatores ma
βούληται. ὑμεῖς δὲ ἐστὲ ἰατροὶ ἄδικοι καὶ ἰαταὶ κα
loꝝ oẽs. ſit aũt vobis obmuteſcere ⁊ euadet
κῶν πάντες. εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι καὶ ἀποβήσε=
vobis in ſapiam. audite icrepationẽ oris
ται ὑμῖν εἰς σοφίαν. ἀκούσατε ἔλεγχον στόματός
mei: iuditiũ aũt labioꝝ meoꝝ
B μου, κρίσιν δὲ χειλέων μου

predonũ & audacter ꝓuocant deum: cum ipſe dederit oĩa in manus eorum. Nimirũ interroga iumẽta: & docebũt te: & volatilia celi & indicabũt tibi. Loquere terre & reſpõdebit tibi: & narrabũt piſces maris. Quis ignorat ꝙ oĩa hec manus dñi fecerit? In cuius manu anima oĩs viuentis: & ſpũs vniuerſe carnis hominis. Nõne auris verba diiudicat & fauces comedẽtis ſaporem? In antiq͂s eſt ſapiẽtia: & in multo tpe prudentia. Apud ipm eſt ſapiẽtia & fortitudo: & ipſe habet conſiliũ & intelligentiã. Si deſtruxerit: nemo eſt qui edificet: ſi incluſerit hoĩem nullus ẽ qui aperiat. Si cõtinuerit aq͂s: oĩa ſiccabũtur: ſi emiſerit eas: ſubuertent terrã. Apud ipm eſt fortitudo & ſapiẽtia. Ipſe nouit & decipientẽ: & eũ qui decipitur. Adducit cõſiliarios in ſtultũ finẽ: & iudices in ſtuporẽ. Balteũ regũ diſſoluit: & precingit fune renes eorũ. Ducit ſacerdotes iglorios: & optimates ſupplãtat. cõmutans labium veracium: & doctrinã ſenum auferens. Effundit deſpectionẽ ſup pricipes: & eos q̃ oppreſſi fuerãt releuãs. Qui reuelat ꝓfunda de tenebris: & producit in lucem vmbrã mortis. Qui multiplicat gentes & perdit eas: & ſubuerſas in itegrũ reſtituit. Qui immutat cor principũ populi terre: & decipit eos vt fruſtra incedãt per inuiũ. Palpabũt quaſi in tenebris: & nõ in luce: & errare eos faciet quaſi ebrios. 13.

Ecce omĩa hec vidit oculus me⁹: & audiuit auris mea: & itellexi ſingula. Scdm ſciẽtiam veſtrã & ego noui: nec inferior vrĩ ſum. Sed tñ ad oĩpotẽtẽ loquar: & diſputare cũ deo cupio: prius vos oſtẽdens fabricatores mendatii: & cultores ꝑuerſorũ dogmatũ. Atq͂ vtinã taceretis. vt putaremini eſſe ſapiẽtes. Audite ergo correctiones meas: & iudiciũ labiorum meorum

לְשֹׁדְדִים וּבַטֻּחוֹת לְמַרְגִּיזֵי אֵל
לַאֲשֶׁר הֵבִיא אֱלוֹהַּ בְּיָדוֹ׃ וְאוּלָם
שְׁאַל נָא בְהֵמוֹת וְתֹרֶךָּ וְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וְיַגֶּד לָךְ׃ אוֹ שִׂיחַ לָאָרֶץ
וְתֹרֶךָּ וִיסַפְּרוּ לְךָ דְּגֵי הַיָּם׃ מִי
לֹא יָדַע בְּכָל אֵלֶּה כִּי יַד יְהוָה
עָשְׂתָה זֹּאת׃ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל
חָי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ׃ הֲלֹא
אֹזֶן מִלִּין תִּבְחָן וְחֵיךְ אֹכֶל יִטְעַם
לוֹ׃ בִּישִׁישִׁים חָכְמָה וְאֹרֶךְ יָמִים
תְּבוּנָה׃ עִמּוֹ חָכְמָה וּגְבוּרָה לוֹ
עֵצָה וּתְבוּנָה׃ הֵן יַהֲרוֹס וְלֹא יִבָּנֶה
יִסְגֹּר עַל אִישׁ וְלֹא יִפָּתֵחַ׃ הֵן
יַעְצֹר בַּמַּיִם וְיִבָשׁוּ וִישַׁלְּחֵם
וְיַהַפְכוּ אָרֶץ׃ עִמּוֹ עֹז וְתוּשִׁיָּה
לוֹ שֹׁגֵג וּמַשְׁגֶּה׃ מוֹלִיךְ יוֹעֲצִים
שׁוֹלָל וְשֹׁפְטִים יְהוֹלֵל׃ מוּסַר
מְלָכִים פִּתֵּחַ וַיֶּאְסֹר אֵזוֹר בְּמָתְנֵיהֶם׃
מוֹלִיךְ כֹּהֲנִים שׁוֹלָל וְאֵיתָנִים
יְסַלֵּף׃ מֵסִיר שָׂפָה לְנֶאֱמָנִים
וְטַעַם זְקֵנִים יִקָּח׃ שׁוֹפֵךְ בּוּז עַל
נְדִיבִים וּמְזִיחַ אֲפִיקִים רִפָּה׃
מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת מִנִּי חֹשֶׁךְ וַיֹּצֵא
לָאוֹר צַלְמָוֶת׃ מַשְׂגִּיא לַגּוֹיִם וַיְאַבְּדֵם
שֹׁטֵחַ לַגּוֹיִם וַיַּנְחֵם׃ מֵסִיר לֵב
רָאשֵׁי עַם הָאָרֶץ וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ
לֹא דָרֶךְ׃ יְמַשְׁשׁוּ חֹשֶׁךְ וְלֹא אוֹר
וַיַּתְעֵם כַּשִּׁכּוֹר׃
הֶן כֹּל רָאֲתָה עֵינִי שָׁמְעָה אָזְנִי
וַתָּבֶן לָהּ׃ כְּדַעְתְּכֶם יָדַעְתִּי גַם אָנִי
לֹא נֹפֵל אָנֹכִי מִכֶּם׃ אוּלָם אֲנִי
אֶל שַׁדַּי אֲדַבֵּר וְהוֹכֵחַ אֶל אֵל
אֶחְפָּץ׃ וְאוּלָם אַתֶּם טֹפְלֵי שָׁקֶר
רֹפְאֵי אֱלִיל כֻּלְּכֶם׃ מִי יִתֵּן הַחֲרֵשׁ
תַּחֲרִישׁוּן וּתְהִי לָכֶם לְחָכְמָה׃
שִׁמְעוּ נָא תוֹכַחְתִּי וְרִבוֹת שְׂפָתַי

רָגַז
בּוֹא אֱלָה
אָלַם יָרָה
נָגַד שׂוּחַ
סָפַר דָּגָה
עָשָׂה
חָיָה
מָלַל בָּחַן
יָשַׁשׁ יוֹם
בִּין גָּבַר
יָעַץ הָרַס
בָּנָה סָגַר
פָּתַח עָצַר
שָׁלַח הָפַךְ
עָזַז יָשָׁה
שָׁגָה יָלַךְ
יָעַץ הָלַל
יָסַר אָסַר
אָזַר
שָׁלַל
סָלַף סוּר
אָמַן לָקַח
נָדַב מָזַח
אָפַק גָּלָה
שָׂגָא
אָבַד
נָחַם סוּר
תָּעָה תֹּהוּ
מָשַׁשׁ
שָׁכַר
Cap. xiij.
רָאָה בִּין
יָדַע
אָלַם
דָּבַר יָכַח
חָפֵץ
אֱלִיל נָתַן
חָרַשׁ הָיָה
רוּב שָׂפָה

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. Tex.heb. Iob.xiiij.

Texto	Pritiua
הַקְשִׁיבוּ׃ הֲלָאֵל תְּדַבְּרוּ עַוְלָה	קָשַׁב
וְלוֹ תְּדַבְּרוּ רְמִיָּה׃ הֲפָנָיו תִּשָּׂאוּן	רָמָה פָּנָה
אִם לָאֵל תְּרִיבוּן׃ הֲטוֹב כִּי יַחְקֹר	נָשָׂא
אֶתְכֶם אִם כְּהָתֵל בֶּאֱנוֹשׁ תְּהַתֵּלּוּ	רוּב חָקַר
בוֹ׃ הוֹכֵחַ יוֹכִיחַ אֶתְכֶם אִם בַּסֵּתֶר	אָנַשׁ
פָּנִים תִּשָּׂאוּן׃ הֲלֹא שְׂאֵתוֹ תְּבַעֵת	
אֶתְכֶם וּפַחְדּוֹ יִפֹּל עֲלֵיכֶם׃ זִכְרֹנֵיכֶם	נָשָׂא בָּעַת
מִשְׁלֵי אֵפֶר לְגַבֵּי חֹמֶר גַּבֵּיכֶם׃	נָפַל
הַחֲרִישׁוּ מִמֶּנִּי וַאֲדַבְּרָה אָנִי וְיַעֲבֹר	גַּב
עָלַי מָה׃ עַל מָה אֶשָּׂא בְשָׂרִי בְשִׁנָּי	חָרַשׁ עָבַר
וְנַפְשִׁי אָשִׂים בְּכַפִּי׃ הֵן יִקְטְלֵנִי	נָשָׂא שֵׁן
לוֹ אֲיַחֵל אַךְ דְּרָכַי אֶל פָּנָיו	שׂוּם קָטַל
אוֹכִיחַ׃ גַּם הוּא לִי לִישׁוּעָה כִּי	יָחַל פָּנָה
לֹא לְפָנָיו חָנֵף יָבֹא׃ שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ	יָכַח יָשַׁע
מִלָּתִי וְאַחֲוָתִי בְּאָזְנֵיכֶם׃ הִנֵּה	בּוֹא
נָא עָרַכְתִּי מִשְׁפָּט יָדַעְתִּי כִּי	מָלַל חָוָה
אֲנִי אֶצְדָּק׃ מִי הוּא יָרִיב עִמָּדִי	שָׁפַט
כִּי עַתָּה אַחֲרִישׁ וְאֶגְוָע׃ אַךְ שְׁתַּיִם	צָדַק רוּב
אַל תַּעַשׂ עִמָּדִי אָז מִפָּנֶיךָ לֹא	חָרַשׁ גָּוַע
אֶסָּתֵר׃ כַּפְּךָ מֵעָלַי הַרְחַק וְאֵמָתְךָ	עָשָׂה פָּנָה
אַל תְּבַעֲתַנִּי׃ וּקְרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶה	סָתַר רָחַק
אוֹ אֲדַבֵּר וַהֲשִׁיבֵנִי׃ כַּמָּה לִי עֲוֹנוֹת	בָּעַת עָנָה
וְחַטָּאוֹת פִּשְׁעִי וְחַטָּאתִי הוֹדִיעֵנִי׃	דָּבַר שׁוּב
לָמָּה פָנֶיךָ תַסְתִּיר וְתַחְשְׁבֵנִי	עָוָה יָדַע
לְאוֹיֵב לָךְ׃ הֶעָלֶה נִדָּף תַּעֲרוֹץ	חָשַׁב
וְאֶת קַשׁ יָבֵשׁ תִּרְדֹּף׃ כִּי תִכְתֹּב	אָיַב עָרַץ
עָלַי מְרֹרוֹת וְתוֹרִישֵׁנִי עֲוֹנוֹת נְעוּרָי׃	רָדַף כָּתַב
וְתָשֵׂם בַּסַּד רַגְלַי וְתִשְׁמוֹר כָּל	יָרַשׁ
אָרְחוֹתָי עַל שָׁרְשֵׁי רַגְלַי תִּתְחַקֶּה׃	נָעַר שׂוּם
וְהוּא כְּרָקָב יִבְלֶה כְּבֶגֶד אֲכָלוֹ עָשׁ׃	שָׁמַר חָקָה בָּלָה
Cap.xiiij. אָדָם יְלוּד אִשָּׁה	
קְצַר יָמִים וּשְׂבַע רֹגֶז׃ כְּצִיץ יָצָא	יָלַד אִישׁ יוֹם
וַיִּמָּל וַיִּבְרַח כַּצֵּל וְלֹא יַעֲמוֹד׃ אַף	נָמַל בָּרַח
עַל זֶה פָּקַחְתָּ עֵינֶיךָ וְאֹתִי תָבִיא	עָמַד בּוֹא
בְמִשְׁפָּט עִמָּךְ׃ מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא	שָׁפַט נָתַן
לֹא אֶחָד׃ אִם חֲרוּצִים יָמָיו מִסְפַּר	טָהַר יוֹם
	סָפַר

Trāſla. B. Hie.

attendite. Nūquid deus
indiget veſtro mēdatio:
vt ꝓ illo loq̄mini dolos?
Nunqd faciē eiꝰ accipitis
& ꝓ deo iudicare nitimi
ni? Aut placebit ei quē ce
lare nihil pōt: aut deci-
pietur vt hō vr̄is fraudu
lentiis? Ipſe vos arguet:
quoniam in abſcondito
faciē eiꝰ accipitis. Statim
vt ſe ꝯmouerit turbabit
vos: & terror eiꝰ irruet
ſuper vos. Memoria vr̄a
cōpabitur cineri: & re-
digētur in lutū ceruices
veſtre. Tacete pauliſper:
vt loquar quodcunq̄
mihi mens ſuggeſſerit:
q̄re lacero carnes meas
dētibꝰ meis: & aīam meā
porto in manibꝰ meis?
Etiam ſi occiderit me in
ipſo ſperabo. Veruntn̄
vias meas in conſpectu
eiꝰ arguā: & ipſe erit ſal
uator meꝰ. Nō enī veni
et in cōſpectu eiꝰ oīs hy
pocrita. Audite ſmonē
meū: & enigmata ꝑcipite
auribꝰ vr̄is. Si fuero iu
dicatꝰ: ſcio ꝙ iuſtꝰ inue-
niar. Quis ē q iudicetur
mecum? Veniat. Quare
tacens conſumor? Duo
tantum ne facias mihi
& tunc a facie tua non
abſcondar. Manū tuā
longe fac a me & formi
do tua non me terreat.
voca me & ego rñdebo
tibi: aut certe loq̄r: & tu
rñde mihi. Quātas hēo
iniq̄tates & pcā: ſcelera
mea & delicta mea oñde
mihi. Cur faciē tuā ab-
ſcondis & arbitraris me
iīmicū tuū? Cōtra foliū
qd vento rapitur oñdis
potentiā tuā: & ſtipulam
ſiccā perſeq̄ris. Scribis
enī cōtra me amaritudi
nes: & cōſumere me vis
pctis adoleſcentie mee.
Poſuiſti in neruo pedē
meū: & obſeruaſti oēs
ſemitas meas: & veſtigia
pedū meoꝝ cōſideraſti.
Qui q̄ſi putredo cōſu-
mēdus ſū & q̄ſi veſtimētū
qd comeditur a tinea. 14.
Homo natꝰ de mulie
re: breui viuēs tpe
repletur multis miſeriis.
Qui q̄ſi flos egreditur
& cōteritur: & fugit ve
lut vmbra: & nunq̄ ī eo-
deꝫ ſtatu ꝑmanet. Et di
gnū duci ſup huiuſcemo
di apire oculos tuos: &
adducere eū tecū in iudi
ciū? Quis pōt facere mū
dū de imūdo cōceptū ſe-

Trāſ. Gre. lxx. cū iter. latina.

attēdite. nūqd nō corā dn̄o loquimini:
προσέχετε. πότερον οὐ κατέναντι κυρίου λαλεῖτε,
corā aūt eo dicitis dolū: nūqd verebimini:
ἔναντι δὲ αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον; ἢ ὑποστελεῖσθε, ὑ- B
vos āt ipi iudices eſtis. bonū ſi iueſtigauerit
μεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γίνεσθε. καλόν γε ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑ-
vos: ſi enī oīa facientes addetis ei:
μᾶς, εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ,
nihilo minꝰ redarguet vos. ſi aūt ⁊ latēter vultꝰ
οὐδὲν τι ἧσσον ἐλέγξει ὑμᾶς. εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα
mirabimini: nūqd nō reuolutio eiꝰ verſabit vos:
θαυμάσετε, πότερον οὐχ ἡ δῖνα αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς;
timor aūt ab eo irruet in vos: recedet
φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν, ἀποβήσεται
aūt a vobis elatio tanq̄ cinis: at corpꝰ luteū:
δὲ ὑμῶν τὸ ἀγαυρίαμα ἴσον σποδῷ, τὸ δὲ σῶμα πήλινον,
obmuteſcite vt loquar ⁊ quieſcā a furore: acci
κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ, ἀνα
piens carnes meas dentibꝰ: aīam aūt meā po
λαβὼν τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσι, ψυχὴν δέ μου θή C
nā in manu mea. ſi me ceperit potēs qm̄ ⁊
σω ἐν χειρί μου. ἐάν με χειρώσηται ὁ δυνάστης ἐπεὶ καὶ
pnceps ē: ꝑfecto loquar ⁊ redarguā corā ipo: ⁊
ἤρκται, ἦ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ
hoc mihi euadet in ſalutē: nō enī corā
τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν, οὐ γὰρ ἐναντίον
eo dolꝰ ingredietᷣ. audite audite ver
αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται. ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥή-
ba mea: renūciabo enī vobis audiētibꝰ. ecce ego
ματά μου, ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων. ἰδοὺ ἐγὼ
ꝑpe ſū iuditio meo: noui ego ꝙ iuſtꝰ ap-
ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου, οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀνα
parebo. qs enī eſt q iudicabitᷣ mihi: qm̄ nūc ob-
φανοῦμαι. τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθησόμενός μοι, ὅτι νῦν κω
muteſcā ⁊ deficiā: duobꝰ āt me vteris: tūc a
φεύσω καὶ ἐκλείψω; δυεῖν δέ μοι χρήσῃ, τότε ἀπὸ τοῦ
facie tua nō abſcōdar. manū a me abſtine: Infra. 14.c.
προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι. τὴν χεῖρα ἀπ' ἐμοῦ ἀπέχου, D
⁊ timor tuꝰ ne me terreat. poſtea vocabis:
καὶ ὁ φόβος σου μή με καταπλησσέτω. εἶτα καλέσεις,
ego āt tibi obediā: aut loqueris: ego aūt tibi da-
ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώ-
bo reſpōſum. quot ſunt peccata ⁊ ini
σω ἀνταπόκρισιν. πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι καὶ αἱ ἀνο
quitates mee: doce me q̄ ſūt: cur a me abſcōderis:
μίαι μου, δίδαξόν με τίνες εἰσί; διατί ἀπ' ἐμοῦ κρύπτῃ;
putaſti aūt me cōtrariū tibi: aut tanq̄ foliū qd mouetᷣ
ἥγησαι δέ με ὑπεναντίον σοι, ἢ ὡς φύλλον κινούμενον
a vēto vereberis: aut ſicut feno qd fertᷣ a ſpi-
ὑπὸ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ, ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύ
ritu ꝯtrapoſitꝰ es mihi: qm̄ ſcripſiſti ꝯtra me ma-
ματος ἀντίκεισαί μοι, ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κα-
la. circūpoſuiſti āt mihi iuuētutꝭ pctā: poſuiſti āt meū
κά. περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας, ἔθου δέ μου
pedē in ipedimēto: obſeruaſti āt mea oīa opa:
τὸν πόδα ἐν κωλύματι, ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα,
in āt radices pedū meoꝝ veniſti: qd veteraſcit ſicut vter:
εἰς δὲ ῥίζας ποδῶν μου ἀφίκου, ὃ παλαιοῦται ἴσα ἀσκῷ,
aut ſicut veſtimētū qd comeditᷣ a tinea.
ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σητόβρωτον. Ca. 14.

Mortalis enī natꝰ de muliere breuis vite ⁊ repletꝰ A
Βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης
ira: aut ſicut flos q floruit, decidit: aufugit āt velut
ὀργῆς, ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν, ἀπέδρα δὲ ὥσπερ
vmbra ⁊ nō ſtetit: nō ⁊ huiꝰ rōnē feciſti: ⁊
σκιὰ καὶ οὐ μὴ στῇ, οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω, καὶ
hūc feciſti ingredi corā te in iuditio. qs
τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐνώπιόν σου ἐν κρίματι. τίς
enī mūdꝰ erit a ſorde: ſed nullꝰ: ſi ⁊ vnꝰ
γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐδείς, ἐὰν καὶ μία
dies vita eiꝰ in terra. nūerabiles aūt
ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀριθμητοὶ δὲ

© Biblioteca Nacional de España

meſes ei⁹ apud te. in tēpus poſuiſti ⁊ nō trāſgrediat:
μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοί. εἰς χρόνον ἔθου καὶ οὐ μὴ ὑπερβῆ,
B recede ab eo vt qeſcat: ⁊ letificabit vitā ſi=
ἀπόστα ἀπ᾽ αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ, καὶ εὐδοκήσει τὸν βίον ὥσ
cut mercenari⁹. eſt eñi arbori ſpes: ſi eñi pciſa fuerit:
περ ὁ μισθωτός. ἔστι γὰρ δένδρῳ ἐλπίς, ἐὰν γὰρ κοπῆ,
adhuc pullulabit: ⁊ ram⁹ ei⁹ nō deficiet. ſi
ἔτι ἐπανθήσει, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλείπῃ. ἐὰν
eñi ſenuerit: in terra radix ei⁹: in āt petra mortua
γὰρ γηράσῃ, ἐν γῇ ἡ ῥίζα αὐτοῦ, ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτή
fuerit: trūcus ei⁹ ab odore aque germinabit. fa
σῃ, τὸ στέλεχος αὐτοῦ ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει. ποι
ciet aūt meſſē ſicut noua plāta: vir ātcū mortu⁹ fuerit abi
ήσει δὲ θερισμὸν ὥσπερ νεόφυτον, ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ὤ
uit: poſtꝗ cecidit āt mortalis nō āpli⁹ eſt. tpore eñi rare
χετο, πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστί. χρόνῳ γὰρ σπανί
ſcit mare: fluui⁹ āt deſolatus aruit: homo
ζεται θάλασσα, ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη, ἄνθρωπος
āt poſtꝗ dormierit nō reſurget: quſqꝫ celū nō ɔſutū ſit ⁊
C δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ, ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῇ καὶ
nō excitabunt de ſomno ſuo. vtinā eñi in iferno
οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν. εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾅδῃ
me ſuaſſes: abſcōdiſſes āt me donec ceſſaſſet tu⁹ fu=
μὲ ἐφύλαξας, ἔκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀρ=
ror: ⁊ ɔſtituas mihi tēp⁹ in quo memoriā mei facias. ſi eñi
γή, καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ. ἐὰν γὰρ
mortu⁹ fuerit homo viuet poſtꝗ ɔſumauerit dies
ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ζήσεται συντελέσας τὰς ἡμέρας τοῦ
vite ſue. expectabo quſqꝫ rurſus fiā. poſtea vocabis:
βίου αὐτοῦ. ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένωμαι. εἶτα καλέσεις,
ego aūt tibi obediā: at opa manuū tuarꝫ ne
ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι, τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ
repellas. nūeraſti aūt mea ſtudia: ⁊ nō
ἀποποιοῦ. ἠρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ οὐ
D pterijt te aliqd peccatorꝫ meorꝫ. ſignaſti āt
Infra. 13.c. Infra. 9.c. μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου. ἐσφράγισας δὲ
meas iniqtates in marſuppio: adnotaſti aūt ſiqd inuit⁹
μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ, ἐπεσημήνω δὲ εἴ τι ἄκων
traſgreſſ⁹ ſū. ⁊ verūtū mōs cadēs decidet: ⁊ petra
παρέβην. καὶ πλὴν ὄρος πίπτον διαπεσεῖται, καὶ πέτρα
ſeneſcet de loco ſuo. lapides cauauerūt aque
παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. λίθους ἐλέαναν ὕδα=
⁊ demerſerūt aque ſupina cumuli terre.
τα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς.
⁊ expectationē hoīs pdidiſti. expuliſti eū in finē
καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας. ὦσας αὐτὸν εἰς τέλος
⁊ abiuit. impoſuiſti ei faciē ⁊ emiſiſti.
καὶ ᾤχετο. ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον καὶ ἐξαπέστειλας.
multis āt exiſtētibus filijs ei⁹: nō nouit: ſi ꝗꝫ
πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, οὐκ οἶδεν, ἐάν τε
pauci fuerint: nō ſcit. ſed carnes ei⁹ do
ὀλίγοι γένωνται, οὐκ ἐπίσταται. ἀλλ᾽ ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλ
luerūt: at aīa ei⁹ plorauit:
γησαν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν,

Ca.15.

A Reſpōdēs āt eliphaz themanites dicit: nun=
Ὑπολαβὼν δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης λέγει, πότε=
qd ſapiēs reſpōſum dabit intellect⁹ ſpūs: ⁊
ρον σοφὸς ἀπόκρισιν δώσει συνέσεως πνεύματος, καὶ
impleuit laborē vētris: arguēs in verbis qb⁹ nō oportet.
ἐνέπλησε πόνον γαστρός, ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν οἷς οὐ δεῖ
A in ſmonib⁹ qb⁹ nulla vtilitas: nō ⁊ tu expuliſti timorē:
ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος, οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον,
cōſumaſti āt verba talia corā dño:
συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἐναντίον τοῦ κυρίου;
reus es verbis oris tui: nō diſcreuiſti verba potē
ἔνοχος εἶ ῥήμασι στόματός σου, οὐ διέκρινας ῥήματα δυνα
tū: redarguat te tuū os: ⁊ nō ego: at labia
στῶν; ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα, καὶ μὴ ἐγώ, τὰ δὲ χείλη
tua teſtimoniū dēt ɔtra te: qd eñi nūqd pmus homi=
σου καταμαρτυρήσαισάν σου, τί γὰρ μὴ πρῶτος ἀνθρώ
nū natus es: aut āte colles
πων ἐγεννήθης; ἢ πρὸ θινῶν

mine? Nōne tu q° ſol⁹ es? breues dies hoīs ſunt: nūerus mēſiū eius apud te ē. Cōſtituiſti termīos eius: q° pteriri nō poterit. Recede paululū ab eo: vt qeſcat donec optata veniāt: & ſicut mercena=rii dies eius. Lignū hēt ſpē: ſi pciſū fuerit: rur ſum vireſcat: & rami eius pullulant. Si ſenuerit in terra radix ei⁹: & in pul=uere emortuus fuerit trū cus illi⁹: ad odorē aq̄ ger minabit: & faciet comā q̄ſi cū primū plātatū eſt. Hō vero cū mortu⁹ fue rit: & nudatus atqꝫ cōſū ptus: vbi q̄ſo ē? Quō ſi re cedāt aq̄ de mari: & flu=ui⁹ vacuefactus areſcat: ſic hō cū dormierit nō reſurget. Donec attera tur celū non euigilabit: nec cōſurget de ſomno ſuo. Quis mihi hoc tri=buat vt in iferno ptegas me: & abſcondas me do nec ptrāſeat furor tu⁹: & cōſtituas mihi tps in q̄ recorderis mei. Putaſne mortu⁹ hō rurſū viuet? Cūctis dieb⁹ qbus nūc milito expecto dōec ve niat īmutatio mea. Vo=cabis me: & ego rūdebo tibi: operi manuū tuarū porriges dexterā. Tu qdē greſſus meos dinume=raſti: ſed pce pctis meis. Signaſti q̄ſi ī ſacculo de=licta mea: ſed curaſti ini qtatē meā. Mons cadēs defluit: & ſaxū transfer tur de loco ſuo. Lapides excauāt aq̄: & alluuione paulatiꝫ tra cōſumitur: & hoēs ergo ſiīr pdes? Roboraſti eū paululū vt in ppetuū trāſiret: īmu tabis faciē ei⁹ & emittes eū. ſiue nobiles fuerit filii eius ſiue ignobiles: non ītelliget. Attñ caro eius dū viuet dolebit: & aīa illi⁹ ſr ſemetipō lugebit.

15. Rñdens āt eliphaz themanites: dixit. Nūqd ſapiēs rñdebit q̄ſi in vētū loqns: & īplebit ardore ſtomachū ſuū? Arguis verbis eū q° nō eſt eq̄lis tibi & loq̄ris qđ tibi nō expedit. Quātū in te ē euacuaſti timorē: & abſtuliſti preces corā deo. Docuit eñi iniqtas tua os tuū: & imitaris li=guā blaſphemātiū. Con dēnabit te os tuū: & nō ego & labia tua rñdebūt tibi. Nūqd prim⁹ hō tu nat⁹ es: & añ oēs colles

חֳדָשָׁיו אִתָּךְ חֻקָּו עָשִׂיתָ וְלֹא
יַעֲבֹר׃ שְׁעֵה מֵעָלָיו וְיֶחְדָּל עַד
יִרְצֶה כְּשָׂכִיר יוֹמוֹ׃ כִּי יֵשׁ לָעֵץ
תִּקְוָה אִם יִכָּרֵת וְעוֹד יַחֲלִיף וְיֹנַקְתּוֹ
לֹא תֶחְדָּל׃ אִם יַזְקִין בָּאָרֶץ שָׁרְשׁוֹ
וּבֶעָפָר יָמוּת גִּזְעוֹ׃ מֵרֵיחַ מַיִם יַפְרִחַ
וְעָשָׂה קָצִיר כְּמוֹ נָטַע׃ וְגֶבֶר יָמוּת
וַיֶּחֱלָשׁ וַיִּגְוַע אָדָם וְאַיּוֹ׃ אָזְלוּ
מַיִם מִנִּי יָם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ׃
וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא יָקוּם עַד בִּלְתִּי
שָׁמַיִם לֹא יָקִיצוּ וְלֹא יֵעֹרוּ מִשְּׁנָתָם׃
מִי יִתֵּן בִּשְׁאוֹל תַּצְפִּנֵנִי תַּסְתִּירֵנִי
עַד שׁוּב אַפֶּךָ תָּשִׁית לִי חֹק
וְתִזְכְּרֵנִי׃ אִם יָמוּת גֶּבֶר הֲיִחְיֶה כָּל
יְמֵי צְבָאִי אֲיַחֵל עַד בּוֹא חֲלִיפָתִי׃
תִּקְרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶךָּ לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
תִכְסֹף׃ כִּי עַתָּה צְעָדַי תִּסְפּוֹר לֹא
תִשְׁמֹר עַל חַטָּאתִי׃ חָתֻם בִּצְרוֹר
פִּשְׁעִי וַתִּטְפֹּל עַל עֲוֹנִי׃ וְאוּלָם
הַר נוֹפֵל יִבּוֹל וְצוּר יֶעְתַּק מִמְּקֹמוֹ׃
אֲבָנִים שָׁחֲקוּ מַיִם תִּשְׁטֹף
סְפִיחֶיהָ עֲפַר אֶרֶץ וְתִקְוַת
אֱנוֹשׁ הֶאֱבַדְתָּ׃ תִּתְקְפֵהוּ לָנֶצַח
וַיַּהֲלֹךְ מְשַׁנֶּה פָנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ׃
יִכְבְּדוּ בָנָיו וְלֹא יֵדָע וְיִצְעֲרוּ
וְלֹא יָבִין לָמוֹ׃ אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו
יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל׃
וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי
וַיֹּאמַר׃ הֶחָכָם יַעֲנֶה דַעַת רוּחַ וִימַלֵּא
קָדִים בִּטְנוֹ׃ הוֹכֵחַ בְּדָבָר לֹא
יִסְכּוֹן וּמִלִּים לֹא יוֹעִיל בָּם׃ אַף
אַתָּה תָּפֵר יִרְאָה וְתִגְרַע שִׂיחָה
לִפְנֵי אֵל׃ כִּי יְאַלֵּף עֲוֹנְךָ פִיךָ
וְתִבְחַר לְשׁוֹן עֲרוּמִים׃ יַרְשִׁיעֲךָ
פִיךָ וְלֹא אָנִי וּשְׂפָתֶיךָ יַעֲנוּ בָךְ׃
הֲרִאישׁוֹן אָדָם תִּוָּלֵד וְלִפְנֵי גְבָעוֹת

עָשָׂה
עָבַר חָדַל
רָצָה שָׂכַר
קָוָה כָּרַת
חָלַף זָקַן
מוּת פָּרַח
קָצַר
חָלַשׁ גָּוַע
אָזַל חָרַב
קוּם
קוּץ עוּר
יָשֵׁן נָתַן
שָׁאַל צָפַן
סָתַר שׁוּת
זָכַר חָיָה
יוֹם יָחַל
חָלַף קָרָא
עָנָה עָשָׂה
כָּסַף סָפַר
שָׁמַר צָרַר
טָפַל אָלַם
נָבַל עָתַק
קוּם שָׁטַף
סָפַח קָוָה
אָנַשׁ אָבַד
תָּקַף הָלַךְ
שָׁנָה פָּנָה
שָׁלַח כָּבַד
צָעַר בִּין
כָּאַב אָבַל

Cap.xv.

עָנָה אָמַר
יָדַע מָלֵא
קָדַם יָכַח
סָכַן מָלַל
יָעַל פּוּר
גָּרַע שׂוּחַ
פָּנָה אָלַף
פֶּה בָּחַר
עָרַם רָשַׁע
שָׂפָה רֹאשׁ
יָלַד

© Biblioteca Nacional de España

חוללת: הבסוד אלוה תשמע
ותגרע אליך חכמה: מה ידעת ולא
נדע תבין ולא עמנו הוא: גם שב
גם ישיש בנו כביר מאביך ימים:
המעט ממך תנחמות אל ודבר
לאט עמך: מה יקחך לבך ומה
ירזמון עיניך: כי תשיב אל אל
רוחך והוצאת מפיך מלין: מה
אנוש כי יזכה וכי יצדק ילוד אשה:
הן בקדשיו לא יאמין ושמים לא
זכו בעיניו: אף כי נתעב ונאלח
איש שתה כמים עולה: אחוך שמע
לי וזה חזיתי ואספרה: אשר
חכמים יגידו ולא כחדו מאבתם:
להם לבדם נתנה הארץ ולא
עבר זר בתוכם: כל ימי רשע הוא
מתחולל ומספר שנים נצפנו
לעריץ: קול פחדים באזניו בשלום
שודד יבואנו: לא יאמין שוב מני
חשך וצפוי הוא אלי חרב: נדד
הוא ללחם איה ידע כי נכון בידו
יום חשך: יבעתהו צר ומצוקה
תתקפהו כמלך עתיד לכידור: כי
נטה אל אל ידו ואל שדי יתגבר:
ירוץ אליו בצואר בעבי גבי
מגניו: כי כסה פניו בחלבו ויעש
פימה עלי כסל: וישכון ערים
נכחדות בתים לא ישבו למו אשר
התעתדו לגלים: לא יעשר ולא
יקום חילו ולא יטה לארץ מנלם:
לא יסור מני חשך ינקתו תיבש
שלהבת ויסור ברוח פיו: אל
יאמן בשו נתעה כי שוא תהיה
תמורתו: בלא יומו תמלא
וכפתו לא רעננה: יחמס כגפן
בסרו וישלך כזית נצתו:

שמע
ידע בין
שוב ישש
כבר יום
מן נחם
לקח
רזם שוב
יצא פה
מלל אנש
זכה צדק
ילד איש
אמן תעב
אלח חוה
חזה ספר
נגד
בדד
יום
חול ספר
שנה צפן
ערץ שלם
שדד בוא
צפה
כון
בעת צור
צוק תקף
עתד כדר
גבר רוץ
צור עבה
גב גנן פנה
עשה שכן
עיר כחד
בית עתד
עשר קום
נטה גלה
סור
יבש פה
אמן שוא
תעה היה
מיר מלא
כפף חמס
שלך נוץ

format⁹? Nunqd cõſiliũ dei audiſti: & inferior te erit eius ſapiẽtia? Quid noſti qd ignoremus: qd intelligis qd neſciam⁹? Et ſenes & antiqui ſunt in nobis multo vetuſtiores ꝙ̃ patres tui. Nunqd grãde eſt vt cõſoletur te deus? ſed verba tua praua hoc ꝓhibẽt. Quid te eleuat cor tuũ: & quaſi magna cogitãs: attonitos habes oculos? Quid tumet cõtra deũ ſpũs tu⁹ vt ꝓferas de ore tuo huiuſcemodi ſermones? Quid eſt hõ vt imaculatus ſit: & vt iuſt⁹ appeat natus de muliere? Ecce iter ſctõs ei⁹ nemo imutabilis: & celi nõ ſũt mũdi in cõſpectu ei⁹: quãto magis aboĩabilis & inutilis hõ: q bibit q̃ſi aquã iniqtatẽ. Oſtẽdã tibi audi me: qd vidi narrabo tibi. Sapiẽtes cõfitẽtur: & nõ abſcondũt pres ſuos. Quib⁹ ſolis data eſt terra: & nõ trãſiuit alienus ꝑ eos. Cũctis dieb⁹ ſuis ĩpius ſupbit: & numerus annoꝝ icertus eſt tyrãnidis ei⁹. Sonit⁹ terroris ſemp in aurib⁹ illi⁹: & cũ pax ſit: ille ſemp iſidias ſuſpicatur. Nõ credit ꝙ reuerti poſſit de tenebris: circunſpectans vndiq̃ gladium. Cum ſe mouerit ad q̃rendũ panẽ: nouit ꝙ ꝑatus ſit in manu ei⁹ tenebraꝝ dies. Terrebit eũ tribulatio: & ãguſtia vallabit eũ ſicut regẽ q prepatur ad ꝑliũ. Tetẽdit ei aduerſus deũ manũ ſuã & cõtra oĩpotentẽ roborat⁹ ẽ. Cucurrit aduerſus eum erecto collo: & pingui ceruice armat⁹ eſt. Opuit faciẽ eius craſſitudo: & de laterib⁹ ei⁹ aruina depẽdet. Habitauit in ciuitatib⁹ deſolatis: & in domibus deſertis que in cumulos ſunt redacte. Non ditabitur nec ꝑſeuerabit ſubſtantia eius: nec mittet in terra radicẽ ſuã. Non recedet de tenebris: ramos ei⁹ areſaciet flãma: & auferetur ſpũ oris ei⁹. Nõ credet fruſtra errore decept⁹: ꝙ aliq̃ ꝑcio redimẽd⁹ ſit. Añq̃ dies eius ĩpleãtur ꝑibit: & manus ei⁹ areſcet. Ledetur q̃ſi vinea in primo flore botrus eius: & quaſi oliua ꝓiciens florem ſuũ.

induct⁹ es: ordinẽ dñi audiſti: in ãt te venit
ἐπάγης; σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας, εἰς δέ σε ἀφίκετο
ſapiã: qd .n. noſti: qđ nõ nouim⁹: aut qd itelligẽs: qđ B
σοφία; τί γὰρ οἶδας, ὃ οὐκ οἴδαμεν; ἢ τί συνιεῖς, ὃ οὐ
nõ ⁊ nos: et ſenex et antiqu⁹ i no
χὶ καὶ ἡμεῖς; καί γε πρεσβύτης καί γε παλαιὸς ἐν ἡ Eſa.7. Eſai. 19.c.
bis: grauioꝛ patre tuo dieb⁹. pauca q̃ pec A
μῖν, βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις. ὀλίγα ὧν ἡ
caſti verberat⁹ es: valde ſupꝛa modũ lo
μάρτηκας μεμαστίγωσαι, μεγάλως ὑπερβαλλόντως λε
cut⁹ es. qd auſuz eſt coꝛ tuũ: aut qd tulerũt
λάληκας. τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ
oculi tui: qm̃ irã rupiſti corã dño.
ὀφθαλμοί σου; ὅτι θυμὸν ἔρρηξας ἐναντίον τοῦ κυρίου.
ꝓtuliſti aũt ex ore verba talia. qs .n. exñs
ἐξήγαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα. τίς γὰρ ὢν
homo: qm̃ erit irrepꝛehẽſibilis: aut vt futur⁹ iuſt⁹ na
βροτός, ὅτι ἔσται ἄμεμπτος; ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννη 8.7.b.
tus de muliere: ſi in ſctis nõ credit: celũ ãt nõ
τὸς γυναικός; εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει, οὐρανὸς δὲ οὐ
mundũ corã eo. ſine ãt abominat⁹ ⁊ impu
καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ. ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκά
rus vir bibẽs iniuſtitiã q̃ſi potionẽ. renũciabo ãt
θαρτος ἀνὴρ πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ. ἀναγγελῶ δέ
tibi: audi me: q̃ vtiq̃ vidi renũciabo tibi: q̃ ſapiẽtes B
σοι, ἄκουέ μου, ἃ δὴ ἑώρακα ἀναγγελῶ σοι, ἃ σοφοὶ
dicẽt: ⁊ nõ abſcõderũt patres eoꝝ. ipis ãt ſo
ἐροῦσι, καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρες αὐτῶν. αὐτοῖς δὲ μό
lis data ẽ terra: ⁊ nõ venit alienus in eos. oĩs C
νοις ἐδόθη ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς. πᾶς
vita impij in cura: ãni ãt nũerabiles dati po
ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι, ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυ
tẽti. at timoꝛ ipi⁹: in aurib⁹ ſuis cũ viſ⁹ fuerit iã ĩpace agere: C
νάστῃ. ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ἐν ὠσὶν αὐτοῦ, ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν,
veniet ei⁹ ſubuerſio. nõ credat auerſũ eſſe
ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή. μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι
a tenebꝛis: deſtinat⁹ ẽ enĩ iã in man⁹ ferri: oꝛ
ἀπὸ σκότους. ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου, κα
dinat⁹ eſt ãt in cibos vulturib⁹. nouit ãt ĩ ſe ꝙ ma
τατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν. οἶδε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μέ
net in ruinã. dies ãt tenebꝛoſa ipm verſabit: neceſſi
νει εἰς πτῶμα. ἡμέρα δὲ σκοτεινὴ αὐτὸν στροβήσει, ἀνάγ
tas ãt ⁊ tribulatio ipm ɔpꝛehẽdet: ſicut dux pꝛe
κη δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν καθέξει, ὥσπερ στρατηγὸς πρω
fect⁹ cadẽs: qm̃ ſuſtulit man⁹ corã dño. cõtra
τοστάτης πίπτων, ὅτι ἦρε χεῖρας ἐναντίον κυρίου. ἔναν
ãt oĩpotentẽ ceruicẽ idurauit. cucurrit ãt cõ
τι δὲ παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν. ἔδραμε δὲ ἐναν
tra eũ in iniuria in craſſitudĩe tergi ſcuti ei⁹: qm̃ D
τίον αὐτοῦ ὕβρει ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ, ὅτι
abſcõdit vultũ ſuũ in adipe ſuo. ⁊ fe
ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ. καὶ ἐποίη
cit femoꝛale in crurib⁹. habitet ãt ciuitates de D
σε περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων. αὐλισθείη δὲ πόλεις ἐρή
ſertas: ingrediat ãt domos inhabitatas. q̃ ãt illi ꝑparaue
μους, εἰσέλθοι δὲ οἴκους ἀοικήτους. ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἡτοίμα
rũt: alij auferẽt. neque ditet: neq̃ ma
σαν ἄλλοι ἀποίσονται. οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μεί
neãt ei⁹ facultates. nõ mittat in terra vmbꝛã: ne
νῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα. οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ γῆς σκιάν, οὐ
que fugiat tenebꝛas: germẽ ei⁹ tabefaciat vẽ
δὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος, τὸν βλαστὸν αὐτοῦ μαράναι ἄνε
tus: decidat ãt ei⁹ flos: nõ credat ꝙ ꝑma
μος, ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος, μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπο
nebit: inania.n. euadẽt ei. iciſio ei⁹ ãte
μενεῖ, κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ. ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ
tẽp⁹ coꝛrũpet: ⁊ ram⁹ ei⁹ nõ floꝛe
ὥρας φθαρήσεται, καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ εὐθαλή
at: comedat ãt tanq̃ acreſta ante tẽp⁹: decidat ãt
σῃ, τρωγηθείη δὲ ὥσπερ ὄμφαξ πρὸ ὥρας, ἐκπέσοι δὲ
ſicut flos oliue.
ὡς ἄνθος ἐλαίας.

© Biblioteca Nacional de España

teſtimoniū em̄ impij mors. ignis aūt cōburet domos
μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος. πῦρ δὲ καύσει οἴκους
B mūera accipiētiū. ī vētre āt capiet dolores: eueniēt aūt
δωροδεκτῶν. ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποβήσεται δὲ
ei vana: at vent ei⁹ feret dolū.
αὐτῷ κενά, ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον. Ca.16.
Reſpōdens aūt iob dicit: audiui talia mul-
A ΥΠολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, ἀκήκοα τοιαῦτα πολ-
ta: cōſolatores malorꝫ oēs. qd em̄ nūqd ordo eſt
λά, παρακλήτορες κακῶν πάντες. τί γὰρ μὴ τάξις ἐστὶ
v̄bis venti: aut qd moleſtū erit tibi qm̄ reſpō-
ῥήμασι πνεύματος, ἢ τί παρενοχλήσει σοι ὅτι ἀποκρί-
des? et ego ſm̄ vos loquar. vtinā ſupponeret aīa vr̄a
νῃ; κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω. εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν
pro mea: poſtea īſultabo vobis v̄bis. ⁊ mouiſſē
ἀντὶ τῆς ἐμῆς, εἶτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι. καὶ ἐκίνησα
vtiqꝫ ſup vos cū plāctu caput meū. ſit āt fortitudo ī
ἂν ἐφ' ὑμῶν σὺν πένθει τὴν κεφαλήν μου. εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν
ore meo: motui aūt labiorꝫ nō parcā. ſi
τῷ στόματί μου, κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι. ἐὰν
em̄ loquar nō dolebo vulnus. ſi aūt ⁊ tacuero
γὰρ λαλήσω οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα. ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω
qd min⁹ vulnerabor? nūcāt laceratū me fecit
τί ἔλαττον τρωθήσομαι; νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκε
B fatuū putridū: ⁊ adheſit mihi: in teſtimoniū fa-
μωρὸν σεσηπότα, καὶ ἐπελάβετό μου, εἰς μαρτύριον ἐγενή-
ct⁹ ſum: ⁊ ſurrexit ī me mēdaciū meū: ſm̄ faciē
θην, καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδός μου, κατὰ πρόσωπόν
C meā reſpōdit. ira vſus deiecit me: fre-
μου ἀνταπεκρίθη. ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέ με, ἔ-
muit in me dentib⁹: ſagitte piratarꝫ ei⁹
βρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας, βέλη πειρατῶν αὐτοῦ
in me inciderūt. telis oculorꝫ īſultauit. acuto
ἐπ' ἐμοὶ ἐπέπεσαν. ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο. ὀξεῖ
C pcuſſit me in genib⁹. vnanimit aūt occurrerūt
ἔπαισέ με ἐπὶ τὰ γόνατα. ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον
in me. tradidit em̄ me dn̄s in man⁹ iniu-
ἐπ' ἐμοί. παρέδωκε γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδί-
ſtorꝫ in āt impijs piecit me. pacificū diſper-
κων ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέ με. εἰρηνεύοντα διεσκέ-
ſit me. accipiēs me capillis euulſit: cōſtituit me
δασέ με. λαβών με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με
tanq̄ ſignū: circūdederūt me lāceis pcuciētes
ὥσπερ σκοπόν. ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες
in renes meos: nō pcentes effuderūt in terrā
εἰς νεφρούς μου, οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν εἰς γῆν τὴν
bilē meā. iniecerūt mihi ruinā ſup ruinā: cu-
χολήν μου. κατέβαλόν μοι πτῶμα ἐπὶ πτώματι, ἔ-
D currerūt ad me potētes. ſaccū cōſuerūt ſup cu-
δραμον πρὸς ἐμὲ δυνάμενοι. σάκκον ἔρραψαν ἐπὶ βύρ-
tē meā. at robur meū in terra extinctū ē. vēter me⁹
σῃ μου, τὸ δὲ σθένος μου ἐν γῇ ἐσβέσθη. ἡ γαστήρ μου
cōbuſt⁹ eſt a fletu: in āt palpebris meis
D συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ βλεφάροις μου
vmbra mortis. iniuſtū āt nihil fuit in manib⁹ meis: ora-
σκιὰ θανάτου. ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσί μου, εὐ-
tio āt mea mūda. terra ne operiat in ſanguine
χὴ δέ μου καθαρά. γῆ μὴ ἐπικαλύψαι ἐφ' αἵματι τῆς
carnis mee: neque ſit loc⁹ clamori meo. ⁊ nūc
σαρκός μου, μὴ δὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου. καὶ νῦν
ecce in celis teſtis me⁹: at cōſci⁹ mei in excelſis:
ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου, ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
veniat mea oratio ad dn̄m: corā āt eo
ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον, ἔναντι δὲ αὐτοῦ
ſtillet me⁹ ocul⁹. ſit āt redargutio viro corā
στάξοι μου ὁ ὀφθαλμός. εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι
dn̄o: ⁊ filio hoīs pximo ſuo.
κυρίου, καὶ υἱῷ ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ.
āni āt nūerabiles venerūt: via āt pquā nō reuer-
ἔτη δὲ ἀριθμητὰ ἥκασιν, ὁδῷ δὲ ᾗ οὐκ ἐπαναστρα-
tar ambulo.
φήσομαι πορεύομαι. Ca.17.

Cōgregatio ei hypocri-
te ſterilis: & ignis deuo-
rabit tabernacl'a eorꝫ qui
munera libēter accipiūt.
Concepit dolorē: & pe-
perit iniqtatē: & vterus
eius pparat dolos. 16.
Rn̄dens aūt iob: dixit.
Audiui freqnter ta-
lia: cōſolatores oneroſi
oēs vos eſtis. Nunqd hē-
būt finē verba ventoſa?
aut aliqd tibi moleſtū ē
ſi loqris? Poterā & ego
ſilia vr̄i loq. Atqꝫ vtinā
eſſet aīa vr̄a p aīa mea:
cōſolarer & ego vos ſer-
mōib⁹: & mouerē caput
meū ſup vos. Roborarē
vos ore meo: & mouerē
labia mea q̄ſi parcēs vo-
bis. Sed qd agā? Si locut⁹
fuero: nō quieſcit dolor
me⁹: & ſi tacuero nō re-
cedet a me. Nūc aūt op-
pſſit me dolor meus: & in
nihilū redacti ſūt oēs ar-
tus mei. Ruge mee teſtio-
niū dicūt cōtra me: & ſu-
ſcitatur falſiloqu⁹ aduer-
ſus faciē meā cōtradicēs
mihi. Collegit furorem
ſuū in me: & cōminās mi-
hi īfremuit cōtra me dē-
tibus ſuis. Hoſtis me⁹ ter-
ribilib⁹ oclis me ītuitus
eſt. Apuerūt ſup me ora
ſua: & exprobrātes pcuſ-
ſerūt maxillā meā: ſaciati
ſūt penis meis. Cōcluſit
me deus apd iniquū: &
manib⁹ īpiorꝫ me tradi-
dit. Ego ille qndā opulē-
tus repēte cōtritus ſum:
tenuit ceruicē meā: cōfre-
git me: & poſuit me ſibi
q̄ſi in ſignū. Circūdedit
me lāceis ſuis: cōuulne-
rauit lūbos meos. Non
pepcit: & effudit in ter-
ra viſcera mea. Conſcidit
me vulnere ſup vulnus:
irruit in me q̄ſi gigas.
Saccū cōſui ſup cutem
meā: & opui cinere car-
nē meā. Facies mea intu-
muit a fletu: & palpe-
bre mee caligauerūt. Hec
paſſus ſuꝫ abſqꝫ iniqtate
man⁹ mee: cū hērē mū-
das ad deū pces. Terra
ne opias ſanguinē meū
neqꝫ īueniat in te locū la-
tēdi clamor me⁹. Ecce ei
in celo teſtis me⁹: & cō-
ſcius me⁹ ī excelſis. Ver-
boſi amici mei: ad deū
ſtillat ocul's meus. Atqꝫ
vtinā ſic iudicaretur vir
cuꝫ deo: quō iudicatur
fili⁹ hoīs cū collega ſuo.
Ecce ei breues anni trā-
ſeunt: & ſemitā p quā nō
reuertar ambulo. 17.

כי עדת חנף גלמוד ואש אכלה
אהלי שחד׃ הרה עמל וילד און
ובטנם תכין מרמה׃
ויען איוב ויאמר׃ שמעתי כאלה
רבות מנחמי עמל כלכם׃ הקץ
לדברי רוח או מה ימריצך כי
תענה׃ גם אנכי ככם אדברה לו
יש נפשכם תחת נפשי אחבירה
עליכם במלים ואניעה עליכם
במו ראשי׃ אאמצכם במו פי
וניד שפתי יחשך׃ אם אדברה לא
יחשך כאבי ואחדלה מה מני
יהלך׃ אך עתה הלאני השמות
כל עדתי׃ ותקמטני לעד היה
ויקם בי כחשי בפני יענה׃ אפו
טרף וישטמני חרק עלי בשניו
צרי ילטוש עיניו לי׃ פערו עלי
בפיהם בחרפה הכו לחיי יחד עלי
יתמלאון׃ יסגירני אל אל עויל
ועל ידי רשעים ירטני׃ שלו הייתי
ויפרפרני ואחז בערפי ויפצפצני
ויקימני לו למטרה׃ יסבו עלי רביו
יפלח כליותי ולא יחמל ישפך
לארץ מררתי׃ יפרצני פרץ על
פני פרץ ירץ עלי כגבור׃ שק
תפרתי עלי גלדי ועללתי בעפר
קרני׃ פני חמרמרה מני בכי ועל
עפעפי צלמות׃ על לא חמס בכפי
ותפלתי זכה׃ ארץ אל תכסי דמי
ואל יהי מקום לזעקתי׃ גם
עתה הנה בשמים עדי ושהדי
במרומים׃ מליצי רעי אל
אלוה דלפה עיני׃ ויוכח לגבר
עם אלוה ובן אדם לרעהו׃
כי שנות מספר יאתיו וארח
לא אשוב אהלך׃

יעד
כון רמה
Cap. xvi.
ענה אמר
רבב נחם
מרץ
דבר
חבר
מלל נוע
אמץ פה
נוד שפה
חשך חדל
הלך לאה
שמם יעד
קמט עוד
קום פנה
שטם שן
צור לטש
פה נכה
לחה מלא
סגר עול
שלה היה
פור פוץ
קום נטר
סבב רבה
פלח כלה
חמל שפך
פרץ פנה
רוץ גבר
עלל נכה
בלל כסה
היה קום
עוד רום
לוץ רעה
יכח
שנה ספר
אתה שוב
הלך

© Biblioteca Nacional de España

Cap.xvij.

רוּחִי חֻבָּלָה יָמַי נִזְעָכוּ קְבָרִים לִי׃
אִם לֹא הֲתֻלִים עִמָּדִי וּבְהַמְּרוֹתָם
תָּלַן עֵינִי׃ שִׂימָה נָּא עָרְבֵנִי עִמָּךְ
מִי הוּא לְיָדִי יִתָּקֵעַ׃ כִּי לִבָּם
צָפַנְתָּ מִשָּׂכֶל עַל כֵּן לֹא תְרוֹמֵם׃
לְחֵלֶק יַגִּיד רֵעִים וְעֵינֵי בָנָיו
תִּכְלֶינָה׃ וְהִצִּיגַנִי לִמְשֹׁל עַמִּים
וְתֹפֶת לְפָנִים אֶהְיֶה׃ וַתֵּכַהּ מִכַּעַשׂ
עֵינִי וִיצֻרַי כַּצֵּל כֻּלָּם׃ יָשֹׁמּוּ
יְשָׁרִים עַל זֹאת וְנָקִי עַל חָנֵף
יִתְעֹרָר׃ וְיֹאחֵז צַדִּיק דַּרְכּוֹ וּטְהָר
יָדַיִם יֹסִיף אֹמֶץ׃ וְאוּלָם כֻּלָּם תָּשֻׁבוּ
וּבֹאוּ נָא וְלֹא אֶמְצָא בָכֶם חָכָם׃
יָמַי עָבְרוּ זִמֹּתַי נִתְּקוּ מוֹרָשֵׁי
לְבָבִי׃ לַיְלָה לְיוֹם יָשִׂימוּ אוֹר
קָרוֹב מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ׃ אִם אֲקַוֶּה שְׁאוֹל
בֵּיתִי בַּחֹשֶׁךְ רִפַּדְתִּי יְצוּעָי׃ לַשַּׁחַת
קָרָאתִי אָבִי אָתָּה אִמִּי וַאֲחֹתִי
לָרִמָּה׃ וְאַיֵּה אֵפוֹ תִקְוָתִי וְתִקְוָתִי
מִי יְשׁוּרֶנָּה׃ בַּדֵּי שְׁאֹל תֵּרַדְנָה
אִם יַחַד עַל עָפָר נָחַת׃

Cap.xviij

וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשֻּׁחִי וַיֹּאמַר׃ עַד אָנָה
תְּשִׂימוּן קִנְצֵי לְמִלִּין תָּבִינוּ וְאַחַר
נְדַבֵּר׃ מַדּוּעַ נֶחְשַׁבְנוּ כַבְּהֵמָה
נִטְמִינוּ בְּעֵינֵיכֶם׃ טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ
הַלְמַעַנְךָ תֵּעָזַב אָרֶץ וְיֶעְתַּק צוּר
מִמְּקֹמוֹ׃ גַּם אוֹר רְשָׁעִים יִדְעָךְ
וְלֹא יִגַּהּ שְׁבִיב אִשּׁוֹ׃ אוֹר חָשַׁךְ
בְּאָהֳלוֹ וְנֵרוֹ עָלָיו יִדְעָךְ׃ יֵצְרוּ צַעֲדֵי
אוֹנוֹ וְתַשְׁלִיכֵהוּ עֲצָתוֹ׃ כִּי שֻׁלַּח
בְּרֶשֶׁת בְּרַגְלָיו וְעַל שְׂבָכָה יִתְהַלָּךְ׃
יֹאחֵז בְּעָקֵב פָּח יַחֲזֵק עָלָיו צַמִּים׃
טָמוּן בָּאָרֶץ חַבְלוֹ וּמַלְכֻּדְתּוֹ עֲלֵי
נָתִיב׃ סָבִיב בִּעֲתֻהוּ בַלָּהוֹת וֶהֱפִיצֻהוּ
לְרַגְלָיו׃ יְהִי רָעֵב אֹנוֹ וְאֵיד נָכוֹן
לְצַלְעוֹ׃ יֹאכַל בַּדֵּי עוֹרוֹ יֹאכַל בַּדָּיו

יוֹם זָעַךְ מָרָה לוּן שׂוּם תָּקַע רוּם נָגַד רָעָה כָּלָה יָצַג פָּנָה הָיָה כָּהָה כַּעַס שָׁמַם נָקָה עוּר אָחַז צָדַק יָסַף אָלַם שׁוּב בּוֹא מָצָא יוֹם זָמַם יָרַשׁ קָרַב פָּנָה קָוָה שָׁאַל יָצַע רָמַם אַיֵּה שׁוּר בַּד יָרַד

עָנָה אָמַר שׂוּם מָלַל בִּין דָּבַר מָדַע חָשַׁב טָמָה עָזַב עָתַק קוּם דָּעַךְ נָגַהּ שָׁבַב אֵשׁ נוּר צוּר שָׁלַךְ יָעַץ הָלַךְ אָחַז כֹּחַ חָזַק צָמַם טָמַן לָכַד נָתַב סָבַב פּוּץ הָיָה אוֹן כּוּן אָכַל בַּד

Spiritꝰ meꝰ attenuabi
tur: dies mei breuia
būtur: & ſolū mihi ſupeſt
ſepulchrū. Nō peccaui:
& in amaritudinibꝰ mo
ratur ocl's meꝰ. Libera
me & pone me iuxta te
& cuiꝰ vis manꝰ pugnet
cōtra me. Cor eoꝝ lōge
feciſti a diſciplina: ꝓpte-
rea nō exaltabūtur. Pre
dam pollicetur ſociis: &
oculi filiorū eiꝰ deficiēt.
Poſuit me q̄ſi in puer-
biū vulgi: & exēplū ſuꝫ
corā eis. Caligauit ad in
dignationē oculꝰ meus &
mēbra mea q̄ſi in nihilū
redacta ſunt. Stupebunt
iuſti ſup hoc: & īnocēs
cōtra hypocritā ſuſcita-
bitur. Et tenebit iuſtus
viā ſuā: & mūdis mani
bus addet fortitudinē.
Igitur oēs vos cōuerti-
mini & venite: & nō īue
niā in vobis vllū ſapiētē.
Dies mei tranſierūt: co
gitationes mee diſſipate
ſunt: torq̄ntes cor meū.
Noctē verterūt in diē: &
rurſū poſt tenebras ſpe-
ro lucē. Si ſuſtinuero:
infernꝰ domꝰ mea eſt: &
in tenebris ſtraui lectu
lū meū. Putredini dixi:
pr̄ meꝰ es: mr̄ mea & ſo
ror mea vermibꝰ. Vbi ē
ergo nūc p̄ſtolatio mea:
& patiā3 meā qs ꝯſiderat
In ꝓfūdiſſimū īfernū de
ſcēdēt oīa mea. Putas ne
ſaltē ibi erit reqes mihi.
Rñdēs āt baldath 18.
ſuites: dixit. Vſqꝫ
ad quē finē verba iacta-
bitis. Intelligite prius: &
ſic loq̄mur. Quare re-
putati ſumꝰ vt iumenta:
& ſorduimꝰ corā vobis?
Quid pdis aīam tuā in
furore tuo? Nūqd ꝓpter
te derelinq̄tur terra: &
trāſferētur rupes de loco
ſuo? Nōne lux īpiī extin
guetur: nec ſplēdebit flā
ma ignis eiꝰ. Lux obte-
nebreſcet in tabernaclo
illꝰ: & lucerna q̄ ſup eū ē
extīguetur. Arctabūtur
greſſus virtutis eius: &
p̄cipitabit eū cōſiliū ſuū.
Immiſit ei in rete pe-
des ſuos: & in maculis
eiꝰ ambulat. Tenebitur
plāta illꝰ laq̄o: & exarde
ſcet cōtra eum ſitis. Ab
ſcōdita ē in terra pedica
eiꝰ & decipula illius ſup
ſemitā. Vndiqꝫ trebūt
eū formidines: & iuoluēt
pedes eius. Attenuetur
fame robur eius & inedia iuadat coſtas illius. Deuo
ret puchritudinē cutis eius: & cōſumat brachia illius

Pereo ſpū latus: egeo aūt ſepulchro:
Ολέκομαι πνεύματι φερόμενος, δέομαι δὲ ταφῆς,
ꝛ nō aſſequoꝛ. ſupplico laboꝛās: ꝛ qd faciā? furati A
καὶ οὐ τυγχάνω. λίσσομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσω; ἔκλε-
ſunt āt meas facultates alieni. qs eſt hic:
ψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι. τίς ἐστὶν οὗτος, τῇ
manu mea ligeť? qm coꝛ eoꝝ abſcōderūt a
χειρί μου συνδεθήτω; ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ
prudētia: ꝓpť hoc non exaltabis eos. parti nun-
φρονήσεως, διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς. τῇ μερίδι ἀναγ-
ciabit mala: oculi aūt mei in filiis cōtabuerūt. poſuiſti
γελεῖ κακίας, ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν. ἔθου B
āt me fabulā in gētibus: riſus āt eis euaſi. ceci fa-
δέ με θρύλημα ἐν ἔθνεσι, γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβην. πεπώ-
cti ſunt eñ ab ira oculi mei: obſeſſus ſū val
ρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, πεπολιόρκημαι μ-
de ab oībus. ſtupoꝛ tenuit veraces ſup his:
γάλως ὑπὸ πάντων. θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς ἐπὶ τούτοις,
iuſtus āt ſup iniquū ſuſciteť. teneat āt fidelis
δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπαναστάιη. σχοίη δὲ πιστὸς τὴν
ſuā viā: mūdus āt manibus recipiat audaciā. quinimo C
ἑαυτοῦ ὁδόν, καθαρὸς δὲ χεῖρας ἀναλάβοι θάρσος. οὐ μὴν δὲ
oēs nitimini ꝛ venite iā: nō eñ inuenio in
ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δή, οὐ γὰρ εὑρίσκω ἐν
vobis veꝝ. dies mei trāſierūt in ſtrepitu: rupti ſūt āt
ὑμῖν ἀληθές. αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ, ἐρράγη δὲ
articuli coꝛdis mei. noctē in diē poſui: lumē ꝓpe
τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου. νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα, φῶς ἐγγὺς
a facie tenebraꝝ. ſi eñ ſuſtinuero: īfernꝰ mea
ἀπὸ προσώπου σκότους. ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ᾅδης μου ὁ
domꝰ: in āt caligine ſtratꝰ ē meꝰ lectꝰ. moꝛtē in D
οἶκος, ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί μου ἡ στρωμνή. θάνατον ἐπε-
uocaui patrē meū eſſe: matrē āt meā eſſe ꝛ
καλεσάμην πατέρα μου εἶναι, μητέρα δέ μου εἶναι καὶ
ſoroꝛē putredinē. vbi igiť mea eſt ſpes: aut bona
ἀδελφὴν σαπρίαν. ποῦ οὖν μου ἐστὶν ἡ ἐλπίς, ἢ τὰ ἀγα-
mea videbo? aut mecū in īfernū deſcendēt? aut vna
θά μου ὄψομαι; ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ᾅδην καταβήσονται; ἢ ὁμο-
nimiť in ſepulchꝛū deſcēdemus?
θυμαδὸν ἐπὶ χώματος καταβησόμεθα; Ca.18.

Reſpōdens āt baldad ſauchites dicit: vſqꝫ A
Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ Σαυχίτης λέγει, μέ-
quo nō ceſſabis? mane: vt ꝛ ipi loquamur.
χρι τίνος οὐ παύσῃ; ἐπίσχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν.
quare vt q̄drupedes tacuimꝰ corā te? in
διατί ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐνώπιόν σου; κέ-
terfecit te ira. qd eñ ſi tu moꝛtuꝰ fueris: īhabitabilis q̄
χρηταί σε ὀργή. τί γὰρ ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος ἡ ὑ-
ſub celo? aut ſubuerteť mōtes a fundamētis? ꝛ lumē
π' οὐρανόν; ἢ καταστραφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων; καὶ φῶς
impioꝝ extingueť? ꝛ nō eueniet eoꝝ flāma.
ἀσεβῶν σβεσθήσεται; καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ. B
lumē eis tenebꝛe in tabnaculo: at lucerna in eo
τὸ φῶς αὐτοῖς σκότος ἐν διαίτῃ, ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ
extingueť. veneni minimi facultates eiꝰ
σβεσθήσεται. θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐ-
erret āt eiꝰ cōſiliū. imittať āt pes
τοῦ. σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή. ἐμβληθείη δὲ ὁ πούς
eiꝰ in laqueo: in rete inuolueť. veniāt āt ſup
αὐτοῦ ἐν παγίδι, ἐν δικτύῳ ἑλιχθείη. ἔλθοισαν δὲ ἐπ'
eū laquei: roboꝛabit in eū ſitiētes. abſcōdi
αὐτὸν παγίδες, κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας. κέκρυ-
tꝰ eſt āt in terra funiculꝰ eiꝰ: ꝛ decipula il-
πται δὲ ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ, καὶ ἡ σύλληψις αὐ- C
lius in ſemitis. īcircuitu pdant eū doloꝛes:
τοῦ ἐπὶ τρίβων. κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι,
multi aūt circū pedē eiꝰ veniāt in fame an-
πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθοισαν ἐν λιμῷ στε-
guſta: ruina āt ei ꝑparata eſt indecēs. comedant
νῷ, πτῶμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον. βρωθείησαν
āt eiꝰ rami pedū: comedat aūt eius
δὲ αὐτοῦ κλῶνες ποδῶν, κατέδεται δὲ αὐτοῦ ∞∞

pulchra mors. ſcindatꝛ āt de tabnaculo ei⁹ ſanitas:
τὰ ὡραῖα θάνατος. ἐκραγείη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἴασις,
teneat āt eū neceſſitas accuſatiōe regia. habitabit in
σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτίᾳ βασιλικῇ. κατασκηνώσει ἐν τῇ
D habitaculo ei⁹ ī nocte ei⁹: diſpergent decē
σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ, κατασπαρήσονται τὰ εὐπρε
tia ei⁹ in ſulfure. deorſū radices ei⁹ ſiccabunt:
πῆ αὐτοῦ ἐν θείῳ. ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται,
ꝛ ſurſū corruet meſſis ei⁹. memoria
καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτοῦ. τὸ μνημόσυνον
ei⁹ pereat de terra: ꝛ erit nomē ei in fa
αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς, καὶ ὑπάρξει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ προσ-
ciē extraneo. expellat eū de luce in tenebras: ꝛ
ώπου ἐξωτέρω. ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος, καὶ
ab orbe terrarū trāſtulerūt eū. nō erit not⁹
ἀπὸ τῆς οἰκουμένης μετῴκισαν αὐτόν. οὐκ ἔσται ἐπιγνωστὸς
in pplo eius: neqꝫ ſaluat⁹ in ſubceleſti dom⁹ ei⁹.
ἐν λαῷ αὐτοῦ, οὐδὲ σεσωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ.
ſed in reb⁹ ei⁹ viuēt alij: ſup eū gemuerūt vltimi:
ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι, ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι,
primos āt tenuit ſtupor. he ſunt dom⁹ iniuſtoꝝ: hic āt
πρώτους δὲ ἔσχε θαῦμα. οὗτοι εἰσὶν οἶκοι ἀδίκων, οὗτος δὲ
locus ignorantiū dn̄m.
ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον. Ca. 19.

A Reſpōdens iob dicit: vſqꝫ quo afflictā facie
Ὑπολαβὼν ἰὼβ λέγει, ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσε-
tis aīam meā: ꝛ occidetis me ſmonib⁹: cognoſcite ſolū
τε τὴν ψυχήν μου, καὶ καθαιρεῖτέ με λόγοις; γνῶτε μόνον
ꝙ dn̄s fecit me ſic: loqmini ꝯtra me: nō re
ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως, καταλαλεῖτέ μου, οὐκ αἰ-
uerētes me incūbitis mihi: nēpe iā in ꝟitate ego erra
σχυνόμενοί μὲ ἐπίκεισθέ μοι, ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ἐπλα-
ui: apud me āt habitat error. locutū eſſe ꝟbū qđ nō
νήθην, παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος. λαλῆσαι ῥῆμα ὃ οὐκ
oportebat: at verba mea errāt ꝛ nō in tpore. ſine
ἔδει, τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ. ἔα
āt qm̄ i me magnificamini: inſultatiſ āt mihi opprobrio. cogno
δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε, ἐνάλλεσθε δέ μοι ὀνείδει. γνῶ-
Abac. 1. c. ſcite igiꝛ ꝙ dn̄s eſt q turbauit: munitionē āt ei⁹ in me exal
τε οὖν ὅτι ὁ κύριός ἐστιν ὁ ταράξας, ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ ὕ-
tauit. ecce rideo opprobrio: ꝛ nō loquar: clamabo: ꝛ
B ψωσεν. ἰδοὺ γελῶ ὀνείδει, καὶ οὐ λαλήσω, κεκράξομαι, καὶ
neqꝙ iudiciū īcircuitu circūedificat⁹ ſū: ꝛ nō trāſibo:
οὐδαμοῦ κρίμα κύκλῳ περιῳκοδόμημαι, καὶ οὐ μὴ διαβῶ,
in facie mea tenebras poſuit. at gloriā meā a me
ἐπὶ προσώπου μου σκότος ἔθετο. τὴν δὲ δόξαν μου ἀπ' ἐ-
exuit: abſtulit āt coronā de capite meo. dilania
μοῦ ἐξέδυσεν, ἀφεῖλε δὲ στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου. διέσπα-
uit āt me īcircuitu ꝛ abiui: excidit āt ſicut arborē
σέ με κύκλῳ καὶ ᾠχόμην, ἐξέκοψε δὲ ὥσπερ δένδρον
ſpē meā. grauiꝛ āt mihi ira vſus eſt: reputauit
τὴν ἐλπίδα μου. δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο, ἡγήσατο
āt me ſicut inimicū. ſimul āt ei⁹ venerūt tēpta
δέ με ὥσπερ ἐχθρόν. ὁμοθυμαδὸν δὲ αὐτοῦ ἦλθον τὰ πειρα-
C tiones in me: vijs meis circūdederūt me inſidiatores.
τήρια ἐπ' ἐμοί, ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσάν με ἐγκάθετοι.
a me āt fratres mei receſſerūt: cognouerūt alienos pl⁹ꝙ me. ami
ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν, ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ. φί-
ci āt mei imiſericordes facti ſunt: neqꝫ adiūxerūt me pxi
λοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν, οὐ δὲ προσεποιήσαντό με οἱ ἔγ-
mi mei. ꝛ q̄ nouerūt meū nomē obliti ſunt mei. vici
γυτατοί μου. καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου. γείτο-
ni dom⁹: ancille ꝙ mee: alien⁹ fui corā eis. ſer
νες οἰκίας, θεράπαιναί τέ μου, ἀλλογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν. θερά-
uū meū vocaui: ꝛ nō obediuit. os āt meū deprecabatꝛ: ꝛ
ποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσε, στόμα δέ μου ἐδέετο, καὶ
ſupplicabā vxori mee: aduocabā āt adulās filios
ἱκέτευον τὴν γυναῖκά μου, προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς
cōcubinarū meaꝝ. ipi āt in ſeculū me ſuerſati ſunt: qn̄
παλλακίδων μου. οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο, ὅταν
reſurgo: ꝯtra me loquunꝛ. abominati ſunt āt me
ἀναστῶ, κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν. ἐβδελύξαντο δέ με ∞∞∞∞

priogenita mors. Auellatur de tabernaculo ſuo fiducia ei⁹: & calcet ſup eū ꝗſi rex interit⁹. Habitēt in tabernaculo illi⁹ ſocii ei⁹ q nō eſt: aſpgatur in tabernaculo eius ſulfur. Deorſuꝫ radices ei⁹ ſiccētur: ſurſum āt atteratur meſſis ei⁹. Memoria illi⁹ pereat de terra: & nō celebretur nomē eius in plateis. Expellet eū de luce in tenebras: & de vrbe trāſferet eū. Nō erit ſemē eius neqꝫ pgenies in pplo ſuo: nec vlle reliqe in regionib⁹ eius. In die ei⁹ ſtupebūt nouiſſimi: & primos īuadet horror. Hec ſūt ergo tabernacula iniqui: & iſte locus eius qui ignorat deum. 19.

Reſpondēs āt iob: dixit. Vſqꝫquo affligitis aīam meā: & atteritis me ſmonib⁹? En decies cōfūditis me: & nō erubeſcitis opprimētes me. Nempe & ſi ignoraui: mecum erit ignorantia mea at vos cōtra me erigimini: & arguitis me opprobriis meis. Saltem nūc itelligite qa de⁹ nō eq iudicio afflixerit me: & flagellis ſuis me cīxerit. Ecce clamabo vim patiēs: & nemo audiet. Vociferabor: & nō ē qui iudicet. Semitā meā circūſepſit & trāſire nō poſſum: & in calle meo tenebras poſuit. Spoliauit me glia mea: & abſtulit coronā de capite meo. Deſtruxit me vndiqꝫ & pereo: & ꝗſi euulſe arbori abſtulit ſpē meā. Irat⁹ eſt cōtra me furor ei⁹: & ſic me habuit ꝗſi hoſtem ſuū. Simul venerūt latrones ei⁹: & fecerūt ſibi viā per me: & obſederūt in gyro tabernaculū meū. Frēs meos longe fecit a me & noti mei ꝗſi alieni receſſerūt a me. Dereliqrūt me ppinq mei: & q me nouerāt obliti ſūt mei. Iqlini dom⁹ mee & ācille mee ſicꝫ alienū hūerīt me: & ꝗſi pegrin⁹ fui in oclis eorū. Seruū meū vocaui & nō rn̄dit: ore pprio deprecabar illū. Halitū meum exhorruit vxor mea & orabā filios vteri mei. Stulti qꝫ deſpiciebāt me: & cū ab eis receſſiſſem detrahebāt mihi. Abominati ſunt me ∞

בכור מות: ינתק מאהלו מבטחו
ותצעידהו למלך בלהות: תשכון
באהלו מבלי לו יזרה על נוהו
גפרית: מתחת שרשיו יבשו
וממעל ימל קצירו: זכרו אבד
מני ארץ ולא שם לו על פני חוץ
יהדפהו מאור אל חשך ומתבל
ינדהו: לא נין לו ולא נכד בעמו
ואין שריד במגוריו: על יומו
נשמו אחרנים וקדמנים אחזו
שער: אך אלה משכנות עול וזה
מקום לא ידע אל:

Cap. xix.

ויען איוב ויאמר: עד
אנה תוגיון נפשי ותדכאונני במלים:
זה עשר פעמים תכלימוני לא
תבשו תהכרו לי: ואף אמנם
שגיתי אתי תלין משוגתי: אם
אמנם עלי תגדילו ותוכיחו עלי
חרפתי: דעו אפו כי אלוה עותני
ומצודו עלי הקיף: הן אצעק חמס
ולא אענה אשוע ואין משפט:
ארחי גדר ולא אעבור ועל
נתיבתי חשך ישים: כבודי מעלי
הפשיט ויסר עטרת ראשי: יתצני
סביב ואלך ויסע כעץ תקותי:
ויחר עלי אפו ויחשבני לו כצריו:
יחד יבאו גדודיו ויסלו עלי
דרכם ויחנו סביב לאהלי: אחי
מעלי הרחיק וידעי אך זרו ממני:
חדלו קרובי ומידעי שכחוני:
גרי ביתי ואמהתי לזר תחשבני
נכרי הייתי בעיניהם: לעבדי
קראתי ולא יענה במו פי אתחנן
לו: רוחי זרה לאשתי וחנתי
לבני בטני: גם עוילים מאסו בי
אקומה וידברו בי: תעבוני כל

בכר נתק
בטח צעד
שכן בל
זרה
עלה נמל
קצר פנה
הדף
נדד
שרד גור
שמם
שכן
קום
Cap. xix.
ענה אמר
יגה דכא
מלל כלם
בוש הכר
שגה לון
שגג גדל
יכח ידע
איפה עוה
צוד נקף
צעק ענה
שוע שפט
עבר נתב
שום פשט
סור נתץ
סבב ילך
נסע קוה
חרה חשב
צור בוא
סלל חנה
רחק זרה
קרב ידע
גור
היה
ענה פה
חנן איש
חנן עול
קום דבר

© Biblioteca Nacional de España

מתי סודי וזה אהבתי נהפכו בי׃
בעורי ובבשרי דבקה עצמי
ואתמלטה בעור שני׃ חנני חנני
אתם רעי כי יד אלוה נגעה
בי׃ למה תרדפני כמו אל ומבשרי
לא תשבעו׃ מי יתן אפו ויכתבון
מלי מי יתן בספר ויחקו׃ בעט
ברזל ועפרת לעד בצור יחצבון׃
ואני ידעתי גאלי חי ואחרון
על עפר יקום׃ ואחר עורי נקפו
זאת ומבשרי אחזה אלוה׃ אשר
אני אחזה לי ועיני ראו ולא זר
כלו כליתי בחקי׃ כי תאמרו
מה נרדף לו ושרש דבר נמצא
בי׃ גורו לכם מפני חרב כי חמה
עונות חרב למען תדעון שדון׃
ויען צופר הנעמתי
ויאמר׃ לכן שעפי ישיבוני
ובעבור חושי בי׃ מוסר כלמתי
אשמע ורוח מבינתי יענני׃
הזאת ידעת מני עד מני שים
אדם עלי ארץ׃ כי רננת רשעים
מקרוב ושמחת חנף עדי רגע׃
אם יעלה לשמים שיאו וראשו
לעב יגיע׃ כגללו לנצח יאבד
ראיו יאמרו איו׃ כחלום יעוף
ולא ימצאהו וידד כחזיון לילה׃
עין שזפתו ולא תוסיף ולא עוד
תשורנו מקומו׃ בניו ירצו דלים
וידיו תשבנה אונו׃ עצמותיו
מלאו עלומו ועמו על עפר
תשכב׃ אם תמתיק בפיו רעה
יכחידנה תחת לשונו׃ יחמל עליה
ולא יעזבנה וימנענה בתוך חכו׃
לחמו במעיו נהפך מרורת פתנים
בקרבו׃ חיל בלע ויקאנו מבטנו

הפך · מלט · רעה · נגע · רדף · שבע נתן · כתב · מלל חקה · חצב · קום · חזה אלה · ראה · כלה כלה · חיק אמר · רדף מצא · בנה · ידע דין

Cap.xx.

ענה · אמר שוב · עבר יסר · שמע · שום · קרב · עלה נשא · נגע אבד · ראה אמר · אי חלם · עוף מצא · נדד חזה · שזף שור · קום רצה · שוב עלם · שכב מתק · פה רוע · כחד חמל · עזב מנע · חכה · הפך מרר · קוא

quōdā conſiliarii mei: & que maxime diligebam auerſat⁹ e me. Pelli mee cōſumptis carnib⁹ adheſit os meū: & d̄relicta ſūt tm̄modo labia circa dentes meos. Miſemini mei miſeremi mei ſaltē vos amici mei: q̄a man⁹ dei tetigit me. Q̄re pſeqmī me ſicut deus & carnib⁹ meis ſaturamini? Quis mihi tribuat vt ſcribātur ſmōes mei? Quis mihi det vt exarētur in libro ſtilo ferreo & plūbi lamina vel certe ſculpātur in ſilice. Scio ei q̄ redēptor me⁹ viuit: & ī nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſum. Et rurſum circūdabor pelle mea: & ī carne mea videbo deū. Que viſur⁹ ſū ego ipſe & oculi mei cōſpecturi ſunt: & nō ali⁹. Repoſita eſt hec ſpes mea in ſinu meo. Quare ergo nūc dicitis: pſeq̄mur eū: & radicē verbi inueniam⁹ cōtra eum? Fugite ergo a facie gladii: q̄m vltor iniquitatū gladi⁹ eſt: & ſcitote eſſe iudicium. 20.

Reſpōdēs aūt ſophar naamathites dixit. Idcirco cogitatiōes mee varie ſuccedunt ſibi: & mens in diuerſa rapitur. Doctrinā q̄ me arguis audiā: & ſpūs itelligētie mee rñdebit mihi. Hoc ſcio a pricipio ex q̄ poſit⁹ ē hō ſup terrā: q̄ laus īpiorū breuis ſit & gaudium hypocrite ad inſtar pūcti. Si aſcēderit vſq; ad celū ſupbia ei⁹: & caput ei⁹ nubes tetigerit: q̄ſi ſterqliniū ī fine pdetur & q eū viderāt: dicēt: vbi eſt? Velut ſōniū auolans nō inuenietur: tranſiet ſicut viſio nocturna. Oculus qui eum viderat nō videbit: neq; vltra intuebitur eū locus ſu⁹. Filii ei⁹ atterētur egeſtate: & man⁹ illi⁹ reddēt ei dolorē ſuū. Oſſa eius iplebūtur vitiis adoleſcētie eius: & cū eo in puluere dormiēt. Cū ei dulce fuerit in ore ei⁹ malū: abſcondit illud ſub lingua ſua. Parcet illi & nō dereliq̄t illud: & celabit in gutture ſuo. Panis ei⁹ in vtero illi⁹ vertetur ī fel aſpidū intriſec⁹. Diuitias quas deuorauit euomet: & de vētre illi⁹

q̄ cognouerūt me: q̄s aūt amauerā inſurrexerūt mihi. in pelle
οἱ εἰδότες με, οὓς δὲ ἠγαπήκειν ἐπανέστησάν μοι. ἐν δέρ-
le mea putruerūt carnes mee: at oſſa mea in dentibus
ματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου, τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦ-
b⁹ habent. miſemini mei miſemini mei o amici: man⁹ eñi dñi
σιν ἔχεται. ἐλεήσατέ με ἐλεήσατέ με ὦ φίλοι, χεὶρ γὰρ κυ-
q̄ tetigit me eſt. cur aūt me pſeq̄mini ſicut τ dñs? de
ἡ ἁψαμένη μου ἐστί. διατί δέ με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κς; ἀπὸ
āt carnib⁹ meis nō ſaturamini. q̄s eñi vtiq; det vt ſcripta
δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπίμπλασθε. τίς γὰρ ἂν δοίη γραφῆ-
ſint x̄ba mea: vt poſita ſint āt ea in libro in ſeculū.
ναι τὰ ῥήματά μου, τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶ-
lū. in ſtilo ferreo τ plūbeo: aut i petris inſculpta
να. ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβδῳ, ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυ-
eſſe. ſcio ego q̄ etern⁹ eſt q̄ ſoluere me debet: ſup
φῆναι. οἶδα ἐγὼ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων, ἐπὶ
terrā ſuſcitare pellē meā q̄ tolerat hec. ab
γῆς ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλοῦν ταῦτα. παρὰ
eñi dño hec mihi cōfecta ſunt: q̄ ego mihi cōſci⁹
γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη, ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπί-
ſum: q̄ ocul⁹ me⁹ vidit: τ nō ali⁹: oīa
σταμαι, ἃ ὀφθαλμός μου ἑώρακε, καὶ οὐκ ἄλλος, πάντα
aūt mihi cōſumata ſūt in ſinu. ſi aūt τ dicetis: q̄d dicemus
δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ. εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε, τι ἐροῦ-
m⁹ corā eo: τ radicē ſmonis iueniem⁹ in eo:
μεν ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ῥίζαν λόγου εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ;
cauete τ vos a tegmine: furor
εὐλαβήθητε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύμματος, θυμὸς
eñi in iniquos ſuperueniet: τ tūc cognoſcēt:
γὰρ ἐπὶ ἀνόμους ἐπελεύσεται, καὶ τότε γνώσονται,
vbi eſt eoꝝ materia.
ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη. Ca.20.

Reſpōdens āt ſophar mine⁹ dicit: non ſic
Ὑπολαβὼν δὲ σωφὰρ ὁ μιναῖος λέγει, οὐχ οὕτως
putabā ɔtradicere te hec: τ nō intelligitis magis:
ὑπελάμβανον ἀντερεῖν σε ταῦτα, καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλ-
q̄ ego. diſciplinā ɔfuſionis mee audiā: τ ſpiritus
λον, ἢ ἐγώ. παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι, καὶ πνεῦ-
ex itelligētia reſpōdet mihi: nōne hec noſti a
μα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι, μὴ ταῦτα ἔγνως ἀπὸ
principio: ex q̄ poſit⁹ ē homo ſup terrā: gaudiū eñi
τοῦ ἔτι, ἀφ᾽ οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς; εὐφροσύνη γὰρ
impioꝝ ruina indecēs: letitia aūt iniquoꝝ pditio.
ἀσεβῶν πτῶμα ἐξαίσιον, χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώ-
λεια. ſi aſcēderit i celū ei⁹ dona: et ſacrificiū ei⁹ nubes
ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα, ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν
attigerit. qn̄ eñi videat iā firmatū eē: tūc i finē peribit.
ἅψηται. ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη ἐστηρίχθαι, τότε εἰς τέλος ἀπο-
at q̄ cognouerāt eū dicēt vbi ē: ſicut inſomniū q̄d
λεῖται. οἱ δὲ εἰδότες αὐτὸν ἐροῦσι ποῦ ἐστιν; ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκ-
auolauit nō iuenietur: volauit āt ſicut viſio nocturna.
πετασθὲν οὐ μὴ εὑρεθῇ, ἔπτη δὲ ὥσπερ φάσμα νυκτερινόν.
ocul⁹ aſpexit: τ nō addet: τ nō āpli⁹
ὀφθαλμὸς παρέβλεψε, καὶ οὐ προσθήσει, καὶ οὐκ ἔτι
aduertet eū loc⁹ ſu⁹: filios ei⁹
προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ. τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ
pdant minores: man⁹ ei⁹ vrāt dolores.
ὀλέσαισαν ἥττονες, αἱ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀ-
oſſa ei⁹ repleta ſunt adoleſcētia ei⁹: τ
δύνας. ὀστᾶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ
cū eo in tumulo terre dormiēt ſi dulcis fuerit i
μετ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται ἐὰν γλυκανθῇ ἐν
ore eius malitia: abſcondet eā ſub lingua
στόματι αὐτοῦ κακία, κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν
ſua. nō pcet ei: τ nō derelinquet eā. τ
αὐτοῦ. οὐ φείσεται αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτήν. καὶ
ɔgregabit eā in medio gutturis ſui. τ nō
συνέξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ. καὶ οὐ
poterit adiuuare eū. fel aſpidis in vtero ei⁹:
μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι αὐτῷ. χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ.
diuitie iniuſte ɔgregate euomentur de domo ei⁹
πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεθήσεται ἐξ οἰκίας αὐτοῦ

© Biblioteca Nacional de España

extrahat eũ angel⁹. furorẽ ãt draconũ ſugat:
ἐξελκύσαι αὐτὸν ἄγγελος. θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν,
occidat ãt eũ lingua ſerpẽtis. nõ videat mulſionẽ paſtoꝝ:
ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως. μὴ ἴδοι ἀμελξιν νομάδων,
neq̃ paſcua mellis ꝛ butyri. in vana ꝛ ina
μὴ δὲ νομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου. εἰς κενὰ καὶ μά-
nia laborauit. diuitias de q̃b⁹ nõ guſtabit. ſicut caro
C ταια ἐκοπίασε. πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται. ὥσπερ στρί-
neruoſa q̃ nõ mãdit: q̃ nõ bibit. multoꝝ enĩ impotentũ
φνος ἀμάσητος, ἀκατάποτος. πολλῶν γὰρ ἀδυνάτων
domos fregit. tabnaculũ ãt rapuit: ꝛ nõ extruxit.
οἴκους ἔθλασε. δίαιταν δὲ ἥρπασε, καὶ οὐκ ἔστησεν.
nõ eſt eius ſal⁹ facultatib⁹: in deſide-
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐν ἐπιθυ-
rio ſuo nõ ſaluabiť. nõ ſunt reliquie
μίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς
cibis ei⁹: ꝓpť hoc nõ florebũt eius bo
βρώμασιν αὐτοῦ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀνθήσει αὐτοῦ τὰ ἀ-
Eccl. 5 na. cũ aũt videať iã ſaturat⁹ eſſe arctabiť:
c. γαθά. ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι θλιβήσεται,
ois ãt neceſſitas ſup eũ veniet. ſi q̃mõ imple-
D πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται. εἴπως πλη-
uerit ventrẽ ſuũ: immittat in eũ furorẽ
ρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ, ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν
ire: lauet in eũ dolores: ꝛ nõ ſaluet de ma
ὀργῆς, νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας, καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χει-
nu ferri: vulneret eũ arcus eneus. ꝑtereat
ρὸς σιδήρου, τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον. διέλθοι
ãt per os eius ſagitta: ſtelle ãt in tabnaculis ei⁹.
δὲ διὰ στόματος αὐτοῦ βέλος, ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐ-
deambulẽt in eo timores: oẽs ãt tene
τοῦ. περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ φόβοι, πᾶν δὲ σκό-
bre ei ꝑmaneãt. deuoret ãt eũ ignis q̃ nõ in
τος αὐτῷ ὑπομείναι. κατέδεται δὲ αὐτὸν πῦρ ἄκαυ-
cẽdiť: vexet aũt eius aduena domũ: reue-
στον, κακώσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον, ἀνακαλύ-
let aũt eius celũ iniq̃tates: terra ãt inſur-
ψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας, γῆ δὲ ἐπανα-
gat ei. inũdet domũ eius ꝑditio in fi-
σταίη αὐτῷ. ἑκκλύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τέ-
nẽ: dies ire ſupueniat ei. hec pars hois
λος, ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ. αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου
impij a dño: ꝛ poſſeſſio eoꝝ q̃ ſunt ei
ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου, καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ
a ſpeculatore.
παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.

Ca. 21.

A Eſpõdens ãt iob dicit: audite audite meos
ΥΠολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, ἀκούσατε ἀκούσατέ μου
Mat. 5. a. ſmones: vt ſit mihi a vobis hec cõſolatio.
τῶν λόγων, ἵνα ᾖ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις.
ſuſtinete me: ego ãt loquar: poſtea nõ deridebitis me.
ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω, εἶτ' οὐ καταγελάσετέ μου.
q̃d enĩ: nũq̃d hois mea redargutio: aut cur nõ iraſ
τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις; ἢ διατί οὐ θυμωθήσο-
car: cũ inſpexeritis in me ſtuporẽ hẽte: manũ ponẽtes
μαι; εἰσβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσετε, χεῖρα θέντες
in maxilla. ſi aũt enĩ recordat⁹ fuero: ſtudui: habẽt aũt
ἐπὶ σιαγόνι. ἐὰν δὲ γὰρ μνησθῶ, ἐσπούδακα, ἔχουσι δέ
Hiere. 12. a. meas carnes dolores. quare impij viuũt: ſenes facti
μου τὰς σάρκας ὀδύναι. διατί ἀσεβεῖς ζῶσι, πεπαλαί-
Abacuch. 1. a. ſunt ãt ꝛ in diuitijs? ſemẽ eoꝝ ſm aiam:
ωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ; ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν, τὰ
ãt filij eoꝝ in oculis. dom⁹ eoꝝ recte ſtãt:
δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς. οἱ οἶκοι αὐτῶν εὐθυνοῦσι,
timor aũt neq̃q̃: flagellũ ãt a dño nõ eſt in
B φόβος δὲ οὐδαμοῦ, μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ'
eis. bos eoꝝ nõ fecit abortiuũ: ſaluata ẽ ãt eoꝝ
αὐτοῖς. ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησεν, διεσώθη δὲ αὐτῶν
in vẽtre habẽs ꝛ nõ offendit. manẽt ãt ſicut
ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφηλεν. μένουσι δὲ ὥσπερ
oues ꝑpetue: at pueri eoꝝ
πρόβατα αἰώνια, τὰ δὲ παιδία αὐτῶν ∞∞ ∞∞∞∞∞

---

extrahet eas deus. Caput aſpidum ſuget: & occidet eum lingua vipere. Non videat ∞∞∞ riuulos fluminis torrẽtis mellis & butyri. ∞∞ Luet q̃ fecit oĩa, nec tñ cõſumetur. Iuxta multitudinẽ adinuẽtionũ ſuaꝝ ſic & ſuſtinebit: qm̃ cõfringẽs nudauit paupes: domũ rapuit & nõ edificauit eã: nec eſt ſatiatus vẽter ei⁹. Et cũ habuerit q̃ cõcupierat: poſſidere nõ poterit. Non remãſit de cibo ei⁹: & ꝓpterea nihil permanebit de bonis ei⁹. Cũ ſatiat⁹ fuerit arctabitur: eſtuabit: & oĩs dolor irruet ſup eũ. Vtinã ĩpleatur vẽter ei⁹: vt emittat in eũ irã furoris ſui: & pluat ſup illum bellũ ſuũ. Fugiet arma ferrea: & irruet in arcũ ereũ: gladi⁹ deductus & egrediẽs de vagina ſua & fulgurãs in amaritudine ſua. Vadẽt & venient ſup eũ horribiles: oẽs tenebre abſcõdite ſunt in occultis eius. Deuorabit eũ ignis q̃ nõ ſuccẽditur: affligetur relictus in tabernaculo ſuo. Reuelabũt celi iniq̃tatẽ ei⁹ & terra cõſurget aduerſus eũ. Apertũ erit germẽ domus illi⁹ detrahetur ĩ die furoris dei. Hec eſt ꝑs hois ĩpij a deo & hereditas verboꝝ ei⁹ a deo. 21.

Rñdens aũt iob: dixit. Audite queſo ſermones meos: & agite ∞ penitentiam. Suſtinete me vt ego ∞∞∞∞∞∞ loquar: & poſt mea ſi videbitur verba ridete. Nunq̃d cõtra hoĩem diſputatio mea ẽ vt merito nõ debeã cõtriſtari? Attendite me & obſtupeſcite: & ſuperponite digitũ ori veſtro. Et ego quando recordatus fuero ꝑtimeſco: & cõcutit carnẽ meã tremor. Quare ergo ĩpij viuunt ſubleuati ſunt cõfortatiq̃ diuitijs? Semẽ eoꝝ ꝑmanet corã eis: ꝓpinquorũ turba & nepotũ in cõſpectu eoꝝ. Domus eoꝝ ſecure ſunt & pacate: & nõ eſt virga dei ſuper illos. Bos eorum concepit & non abortiuit: vacca peperit & nõ ẽ priuata fetu ſuo. Egrediũtur quaſi greges puuli eorũ: & ĩfãtes eoꝝ

יִרְשָׁנוּ אֵל׃ רֹאשׁ פְּתָנִים יִינָק
תַּהַרְגֵהוּ לְשׁוֹן אֶפְעֶה׃ אַל יֵרֶא
בִפְלַגּוֹת נַהֲרֵי נַחֲלֵי דְבַשׁ וְחֶמְאָה׃
מֵשִׁיב יָגָע וְלֹא יִבְלָע כְּחֵיל
תְּמוּרָתוֹ וְלֹא יַעֲלֹס׃ כִּי רִצַּץ עָזַב
דַּלִּים בַּיִת גָּזַל וְלֹא יִבְנֵהוּ׃ כִּי
לֹא יָדַע שָׁלֵו בְּבִטְנוֹ בַּחֲמוּדוֹ לֹא
יְמַלֵּט׃ אֵין שָׂרִיד לְאָכְלוֹ עַל כֵּן
לֹא יָחִיל טוּבוֹ׃ בִּמְלֹאות שִׂפְקוֹ
יֵצֶר לוֹ כָּל יַד עָמֵל תְּבוֹאֶנּוּ׃
יְהִי לְמַלֵּא בִטְנוֹ יְשַׁלַּח בּוֹ חֲרוֹן
אַפּוֹ וְיַמְטֵר עָלֵימוֹ בִּלְחוּמוֹ׃ יִבְרַח
מִנֶּשֶׁק בַּרְזֶל תַּחְלְפֵהוּ קֶשֶׁת
נְחוּשָׁה׃ שָׁלַף וַיֵּצֵא מִגֵּוָה וּבָרָק
מִמְּרֹרָתוֹ יַהֲלֹךְ עָלָיו אֵמִים׃
כָּל חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפּוּנָיו תְּאָכְלֵהוּ
אֵשׁ לֹא נֻפָּח יֵרַע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ׃
יְגַלּוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה
לוֹ׃ יִגֶל יְבוּל בֵּיתוֹ נִגָּרוֹת בְּיוֹם
אַפּוֹ׃ זֶה חֵלֶק אָדָם רָשָׁע מֵאֱלֹהִים
וְנַחֲלַת אִמְרוֹ מֵאֵל׃

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ מִלָּתִי וּתְהִי זֹאת
תַּנְחוּמֹתֵיכֶם׃ שָׂאוּנִי וְאָנֹכִי
אֲדַבֵּר וְאַחַר דַּבְּרִי תַלְעִיג׃
הֶאָנֹכִי לְאָדָם שִׂיחִי וְאִם מַדּוּעַ
לֹא תִקְצַר רוּחִי׃ פְּנוּ אֵלַי וְהָשַׁמּוּ
וְשִׂימוּ יָד עַל פֶּה׃ וְאִם זָכַרְתִּי
וְנִבְהָלְתִּי וְאָחַז בְּשָׂרִי פַּלָּצוּת׃
מַדּוּעַ רְשָׁעִים יִחְיוּ עָתְקוּ גַּם
גָּבְרוּ חָיִל׃ זַרְעָם נָכוֹן לִפְנֵיהֶם
עִמָּם וְצֶאֱצָאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם׃
בָּתֵּיהֶם שָׁלוֹם מִפָּחַד וְלֹא שֵׁבֶט
אֱלוֹהַּ עֲלֵיהֶם׃ שׁוֹרוֹ עִבַּר וְלֹא
יַגְעִל תְּפַלֵּט פָּרָתוֹ וְלֹא תְשַׁכֵּל׃
יְשַׁלְּחוּ כַצֹּאן עֲוִילֵיהֶם וְיַלְדֵיהֶם

יָנַק
הָרַג לָשׁוֹן
פָּעָה רָאָה
שׁוּב בָּלַע
מִיר עָלַס
בָּנָה
שָׁלָה חָמַד
מָלַט שָׂרַד
יָחַל סָפַק
צוּר בּוֹא
הָיָה שָׁלַח
חָרָה מָטַר
לָחַם בָּרַח
חָלַף נָחַשׁ
הָלַךְ
טָמַן צָפַן
אָכַל שָׂרַד
גָּלָה קוּם
בּוּל

Cap. xxi.

עָנָה אָמַר
מָלַל הָיָה
נָחַם נָשָׂא
דָּבַר לָעַג
שׂוּחַ מָדַע
קָצַר פָּנָה
שָׁמַם שׂוּם
בָּהַל
חָיָה
כּוּן פָּנָה
יָצָא
בַּיִת שָׁלַם
גָּעַל פָּלַט
פָּרָה שָׁכַל
שָׁלַח עוּל

© Biblioteca Nacional de España

ירקדון׃ ישאו בתף וכנור — רקד נשא
וישמחו לקול עוגב׃ יכלו בטוב — תפף כנר
ימיהם וברגע שאול יחתו׃ — שמח עגב / כלה יום
ויאמרו לאל סור ממנו ודעת — שאל חתה
דרכיך לא חפצנו׃ מה שדי — ידע
כי נעבדנו ומה נועיל כי נפגע — עבד יעל
בו׃ הן לא בידם טובם עצת — פגע יעץ
רשעים רחקה מני׃ כמה נר — מן נור
רשעים ידעך ויבא עלימו אידם — דעך
חבלים יחלק באפו׃ יהיו כתבן — חלק היה
לפני רוח וכמץ גנבתו סופה׃ — פנה מוץ
אלוה יצפן לבניו אונו ישלם — צפן שלם
אליו וידע׃ יראו עיניו כידו — ראה
ומחמת שדי ישתה׃ כי מה — יחם שתה
חפצו בביתו אחריו ומספר — ספר
חדשיו חצצו׃ הלאל ילמד דעת — למד
והוא רמים ישפוט׃ זה ימות — רום שפט
בעצם תמו כלו שלאנן ושליו׃ — מות תמם
עטיניו מלאו חלב ומח עצמותיו — שאן שלה / עטן
ישקה׃ וזה ימות בנפש מרה — שקה מרר
ולא אכל בטובה׃ יחד על עפר
ישכבו ורמה תכסה עליהם׃ — שכב רמם
הן ידעתי מחשבותיכם ומזמות — כסה חשב
עלי תחמסו׃ כי תאמרו איה — זמם חמס
בית נדיב ואיה אהל משכנות — אמר נדב / שכן
רשעים׃ הלא שאלתם עוברי — עבר
דרך ואתתם לא תנכרו׃ כי — אות נכר
ליום איד יחשך רע ליום — חשך רוע
עברות יובלו׃ מי יגיד על פניו — יבל נגד
דרכו והוא עשה מי ישלם לו׃ — פנה שלם
והוא לקברות יובל ועל גדיש — גדש
ישקוד׃ מתקו לו רגבי נחל — שקד
ואחריו כל אדם ימשוך ולפניו — משך
אין מספר׃ ואיך תנחמוני הבל — ספר נחם
ותשובתיכם נשאר מעל׃ — שוב שאר
Cap.xxij.
ויען אליפז התמני ויאמר׃ הלאל — ענה אמר

exultant luſibus. Tenēt tympanū & citharam: & gaudent ad ſonitū organi. Ducunt in bonis dies ſuos: & in pūcto ad infernū deſcendūt. Qui dixerunt deo: Recede a nobis: & ſcientiam viarum tuarū nolumus. Quis eſt omnipotens vt ſeruiamus ei? Et qd nobis pdeſt: ſi orauerimus illū? Verūtñ qa nō ſunt in manu eorū bona ſua: cōſiliū ipiorū longe ſit a me. Quoties lucerna ipiorū extinguetur: & ſupueniet eis inūdatio: & dolores diuidet furoris ſui. Erunt ſicut palee añ faciē venti: & ſicut fauilla quā turbo diſpgit. Deus ſeruabit filiis illius dolorē pris: & cū reddiderit tunc ſciet. Videbūt oculi eius interfectionē ſuā: & de furore oipotentis bibet. Quid eni ad eum pertinet de domo ſua poſt ſe? et ſi numerus menſiū eius dimidietur. Nunqd deū docebit quiſpiam: qui excelſos iudicat? Iſte moritur robuſtus & ſanus diues & felix: viſcera eius plena ſūt adipe: & medullis oſſa illius irrigātur. Alius vero moritur in amaritudine aie ſue abſq; vllis opibus: & tamen ſimul in puluere dormiēt: & vermes opegient eos. Certe noui cogitationes veſtras & ſententias contra me iniquas. Dicitis enim. Vbi eſt domus principis? & vbi tabernacula impiorū? Interrogate quenlibet de viatoribus: & hec eadem illū intelligere cognoſcetis. Quia in diem perditiōis ſeruatur malus & ad diem furoris ducetur. Quis arguet coram eo viam eius? & que fecit quis reddet illi? Ipſe ad ſepulchra ducetur: & in cōgerie mortuorum vigilabit. Dulcis fuit glareis cocyti: & poſt ſe omnē hominē trahet: & ante ſe innumerabiles. Quō igitur conſolamini me fruſtra cū rñſio vr̄a repugnare oſtenſa ſit veritati? 22.

Reſpondens autē eliphaz themanites: dixit. Nunquid deo

illudūt. ſumētes pſalteriū & citharā: & gaudent voce pſalmi. ꝯſumauerūt āt in bonis vitā ſuā: in āt requie īferni dormierūt. dicit āt dño: recede a me: vias tuas ſcire nō volo: qd oipotēs: qm̄ ſeruiemus ei? & que vtilitas: qm̄ obuiabimus ei? in manibus em̄ nō fuerūt ei bona: opa aūt impiorū nō aſpicit. verūtñ & impiorū lucerna extinguet: ſuperueniet āt eis ſubuerſio: dolores aūt eos habebūt a furore. erūt aūt ſicut palee ante ventū: aut ſicut puluis quē abſtulit turbo. deficiāt filios facultates eius: retribuet ad eū & cognoſcet. videāt oculi eius ſuā īterfectionē: ab āt dño nō ſaluetur: qm̄ volūtas eius in domo eius cū eo: & nūeri menſiū eius diuiſi ſunt. nunqd nō dñs eſt qui docet itellectū & ſciētiā: ipſe aūt ſapiētes diſcernet? iſte āt morietur in potētia ſtultitie ſue: totus aūt beneaffectus & abundās. at viſcera eius plena adipe: medulla āt eius effluet. alius āt moritur ab amaritudine aie ſue: cū nō comederit qppiā bonū. ſimul āt in terra dormiūt: putredo āt eos operuit. itaq; noui vos: qm̄ audacia incūbitis mihi. qm̄ dicetis: vbi eſt domus pncipis & vbi eſt tegmē tabernaculorū impiorū? interrogate ptereuntes viā: & ſigna eorū nō alienabitis. qm̄ in diē pditionis ſubleuatur malus: in diē furoris eius ducetur. qs renūciabit in faciē eius viā eius? & ipſe fecit. qs retribuet ei: & ipſe ad ſepulchra ductus eſt: & in aceruo vigilauit. dulces fuerūt ei ſilices torrētis: & poſt eū ois homo abibit: & ante illū innumerabiles. quō aūt mihi adūcietis inania? at me quieſcere a vobis nihil.

προσπαίζουσιν. ἀναλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν, καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ. συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν. λέγει δὲ κυρίῳ, ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι. τί ἱκανός, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; καὶ τίς ὠφέλεια, ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ; ἐν χερσὶ γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ τὰ ἀγαθά, ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται, ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή, ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς. ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα πρὸ ἀνέμου, ἢ ὥσπερ κονιορτὸς ὃν ὑφείλετο λαῖλαψ. ἐκλείποι υἱοὺς ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται. ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν αὐτοῦ σφαγήν, ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη, ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διῃρέθησαν. πότερον οὐχ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην, αὐτὸς δὲ σοφοὺς διακρινεῖ; οὗτος δὲ ἀποθανεῖται ἐν κράτει ἀφροσύνης αὐτοῦ, ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν. τὰ δὲ ἐγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος, μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται. ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν. ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται, σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν. ὥστε οἶδα ὑμᾶς, ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ μοι. ὅτι ἐρεῖτε, ποῦ ἐστιν οἶκος ἄρχοντος καὶ ποῦ ἐστιν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρός, εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσεται. τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; καὶ αὐτὸς ἐποίησε. τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ, καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, καὶ ἐπὶ σωρῷ ἠγρύπνησεν. ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι. πῶς δέ μοι παραβαλεῖτε κενά; τὸ δ᾽ ἐμὲ καταπαύσασθαι ἀφ᾽ ὑμῶν οὐδέν.

Pſal. 24. c.

Ca. 22.

Reſpōdens aūt eliphaz themanites dicit: nunqd nō dñs

Ὑπολαβὼν δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης λέγει, πότερον οὐχὶ ὁ κύριός

C D A

Trāſla. gre. lxx. cū iter. latina.

eſt: doces intellectū ꝛ ſcientiā? qd eni cure eſt
ἐστιν, ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; τί γὰρ μέλει
dño: ſi tu fuiſti opib⁹ irreprehēſibilis: nūqd vti
τῷ κυρίῳ, ἐὰν σὺ ἦσθα τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος, ἢ ὠφέ-
litas qm̄ ſimplicē facies viā tuā. aut rōne tui fa
λεια ὅτι ἁπλώσεις τὴν ὁδόν σου. ἢ λόγον σου ποιού-
ciēs redarguet te: ꝛ ſimul veniet tecū in iudiciū?
μενος ἐλέγξει σε, καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν;
nunqd nō malitia tua eſt multa: inumerabilia āt
πότερον οὐχ ἡ κακία σου ἐστὶ πολλή, ἀναρίθμητοι δέ
tua ſunt peccata? pignerabas āt a fratrib⁹
σου εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι; ἠνεχυρίαζες δὲ τοὺς ἀδελφούς
tuis fruſtra: veſtimentū aūt nudoꝝ abſtuliſti: neqꝫ aqua
σου διακενῆς, ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου, οὐδὲ ὕδωρ
ſitiētes potaſti: ſed eſurientiū ſubtraxiſti fru
B διψῶντας ἐπότισας, ἀλλὰ πεινώντων ἐστέρησας ψω-
ſtū panis. mirat⁹ es āt qrūdā vult⁹: habitare feciſti āt pau
μόν. ἐθαύμασας δὲ τινῶν πρόσωπα, ᾤκισας δὲ πτω-
peres in terra. viduas aūt dimiſiſti vanas: pupil-
χοὺς ἐπὶ γῆς. χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς, ὀρφα-
los āt afflixiſti. igit circūdauerūt te la-
νοὺς δὲ ἐκάκωσας. τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγί-
quei: ꝛ vrſit te bellū idecēs. lumē
δες, καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος ἐξαίσιος. τὸ φῶς
tibi tenebre euaſit: dormientē āt aqua te ope-
σοι σκότος ἀπέβη, κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυ-
ruit. nūqd nō excelſa habitās aſpicit? at iniuria
ψε. μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ; τοὺς δὲ ὕβρει
latos hūiliauit? ꝛ dixiſti: qd nouit fortis. nūqd ꝑ
φερομένους ἐταπείνωσε; καὶ εἶπας, τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός. ἢ κα-
caliginē iudicabit? nubes latibulū ei⁹ ꝛ nō
τὰ τοῦ γνόφου κρινεῖ; νεφέλη ἀποκρυφὴ αὐτοῦ καὶ οὐχ
videbit: ꝛ gyrū celi ꝑambulat. nūqd ſemitā
ὁραθήσεται, καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύεται. μὴ τρίβον
C eternā cuſtodies: quā calcauerūt viri iniuſti: q̄ cōpre
αἰώνιον φυλάξεις, ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες ἄδικοι, οἳ συνε-
hēſi ſunt imaturi. fluui⁹ fluēs fundamēta eoꝝ.
λήφθησαν ἄωροι. ποταμὸς ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν.
dicētes dñs qd faciet nobis? aut qd inducet nobis
οἱ λέγοντες κύριος τί ποιήσει ἡμῖν; ἢ τί ἐπάξεται ἡμῖν
oipotens? q̄ aūt ipleuit domos eoꝝ bo
ὁ παντοκράτωρ; ὃς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγα-
ē.ii.b. nis ꝯſiliū āt ipioꝝ lōge ab eo. vidētes iuſti
θῶν, βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω αὐτοῦ. ἰδόντες δίκαιοι
riſerūt: irreprehēſibilis āt ſubſānauit eos. niſi deſtru
ἐγέλασαν, ἄμεμπτος δὲ ἐμυκτήρισεν αὐτούς. εἰ μὴ ἠφα-
cta ē ſubſiſtētia eoꝝ ꝛ reliqas eoꝝ de
νίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν κα-
uorat ignis. eſto āt durus. ſi ſuſtinueris: poſtea
ps. ταφάγεται πῦρ. γενοῦ δὲ σκληρός. ἐὰν ὑπομείνῃς, εἶτα
106. fruct⁹ tuus erit in bonis. ſuſcipe de ore il-
ὁ καρπός σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς. ἔκλαβε ἐκ στόματος αὐ-
li⁹ iterptationē: ꝛ recipe ỿba ei⁹ in cor
τοῦ ἐξηγορίαν, καὶ ἀνάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρ-
de tuo. ſi āt reuerſ⁹ fueris ꝛ hūiliaueris teipm
δίᾳ σου. ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς σεαυτὸν
corā dño: lōge feciſti a tabnaculo tuo
ἔναντι κυρίου, πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου τὸ
iniqtatē. ſedebis ſup aggerē in petra: ꝛ vt petra
ἄδικον. καθήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ, καὶ ὡς πέτρα
torrētis ophir. erit igit tu⁹ oipotēs adiutor
D χειμάρρου ὠφείρ. ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς
ab inimicis: purū āt reddet te ſicut argē
ἀπὸ ἐχθρῶν, καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύρι-
tū igne ꝓbatū. poſtea cū audacia loqueris corā dño
ον πεπυρωμένον. εἶτα παρρησιασθήσῃ ἔναντι κυρίου
cū reſpexeris in celū hilarit. cū oraueris āt tu
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἱλαρῶς. εὐξαμένου δέ σου

Trāſla. B. Hie.

cōparari poteſt hō: etiā cū ꝑfecte fuerit ſcientie? Quid ꝓdeſt deo ſi iuſtus fueris: aut quid ei cōfers ſi imaculata fuerit via tua? Nunqd timēs arguet te: & veniet tecū in iudicium? & non propter maliciam tuā plurimā & infinitas iniqtates tuas? Abſtuliſti enī pign⁹ fratrū tuoꝝ ſine cauſa & nudos ſpoliaſti veſtibus. Aquā laſſo non dediſti & eſurienti ſubtraxiſti panē. In fortitudine brachii tui poſſidebas terrā: & potentiſſimus obtinebas eam. Viduas dimiſiſti vacuas & lacertos pupillorum cōminuiſti. Propterea circundatus es laqueis & conturbat te formido ſubita. Et putabas te tenebras nō viſurū: & ipetu aquarū inūdantiū nō oppſſū iri. An cogitas q de⁹ excelſior celo ſit: & ſup ſtellarū verticem ſublimetur. Et dicis. Quid enī nouit de⁹? Et q̄ſi per caliginē iudicat. Nubes latibulū ei⁹: nec nr̄a conſiderat: & circa cardines celi ꝑambulat. Nunqd ſemitā ſeculorū cuſtodire cupis quā calcauerunt viri iniqui? qui ſublati ſunt ante tēpus ſuum: & fluuius ſubuertit fundamētum eorū. Qui dicebāt deo: recede a nobis: & q̄ſi nihil poſſit facere oīps: eſtimabāt eū: cū ille ipleſſet domos eorum bonis. Quorū ſentētia procul ſit a me. Videbunt iuſti & letabuntur: & innocens ſubſannabit eos. Nōne ſucciſa ē erectio eoꝝ: & reliquias eoꝝ deuorauit ignis? Acqeſce igitur ei: & hēto pacē: & per hec hēbis fructus optios. Suſcipe ex ore illius legē: & pone ſmones eius in corde tuo. Si reuerſus fueris ad oipotentē edificaberis: & lōge facies iniqtatē a tabernaculo tuo. Dabit p terra ſilicem: & pro ſilice torrentes aureos. Eritqꝫ oipotēs cōtra hoſtes tuos: & argentū coaceruabitur tibi. Tūc ſuper oipotentē delitiis afflues: & eleuabis ad deū faciem tuam. Rogabis

Tex. heb. Job. xxij.

יִסְכָּן גָּבֶר כִּי יִסְכֹּן עָלֵימוֹ מַשְׂכִּיל ׃
הַחֵפֶץ לְשַׁדַּי כִּי תִצְדָּק וְאִם
בֶּצַע כִּי תַתֵּם דְּרָכֶיךָ ׃ הֲמִיִּרְאָתְךָ
יֹכִחֶךָ יָבוֹא עִמְּךָ בַּמִּשְׁפָּט ׃
הֲלֹא רָעָתְךָ רַבָּה וְאֵין קֵץ
לַעֲוֹנֹתֶיךָ ׃ כִּי תַחְבֹּל אַחֶיךָ חִנָּם
וּבִגְדֵי עֲרוּמִּים תַּפְשִׁיט ׃ לֹא
מַיִם עָיֵף תַּשְׁקֶה וּמֵרָעֵב תִּמְנַע
לָחֶם ׃ וְאִישׁ זְרוֹעַ לוֹ הָאָרֶץ
וּנְשׂוּא פָנִים יֵשֶׁב בָּהּ ׃ אַלְמָנוֹת
שִׁלַּחְתָּ רֵיקָם וּזְרֹעוֹת יְתוֹמִים
יְדֻכָּא ׃ עַל כֵּן סְבִיבוֹתֶיךָ פַחִים
וִיבַהֶלְךָ פַּחַד פִּתְאֹם ׃ אוֹ חֹשֶׁךְ
לֹא תִרְאֶה וְשִׁפְעַת מַיִם תְּכַסֶּךָּ ׃
הֲלוֹא אֱלוֹהַּ גֹּבַהּ שָׁמָיִם וּרְאֵה
רֹאשׁ כּוֹכָבִים כִּי רָמּוּ ׃ וְאָמַרְתָּ
מַה יָּדַע אֵל הַבְעַד עֲרָפֶל יִשְׁפּוֹט ׃
עָבִים סֵתֶר לוֹ וְלֹא יִרְאֶה וְחוּג
שָׁמַיִם יִתְהַלָּךְ ׃ הַאֹרַח עוֹלָם
תִּשְׁמוֹר אֲשֶׁר דָּרְכוּ מְתֵי אָוֶן ׃
אֲשֶׁר קֻמְּטוּ בְלֹא עֵת נָהָר
יוּצַק יְסוֹדָם ׃ הָאֹמְרִים לָאֵל
סוּר מִמֶּנּוּ וּמַה יִּפְעַל שַׁדַּי
לָמוֹ ׃ וְהוּא מִלֵּא בָתֵּיהֶם טוֹב
וַעֲצַת רְשָׁעִים רָחֲקָה מֶנִּי ׃ יִרְאוּ
צַדִּיקִים וְיִשְׂמָחוּ וְנָקִי יִלְעַג
לָמוֹ ׃ אִם לֹא נִכְחַד קִימָנוּ וְיִתְרָם
אָכְלָה אֵשׁ ׃ הַסְכֶּן נָא עִמּוֹ וּשְׁלָם
בָּהֶם תְּבוֹאָתְךָ טוֹבָה ׃ קַח נָא מִפִּיו
תּוֹרָה וְשִׂים אֲמָרָיו בִּלְבָבֶךָ ׃ אִם
תָּשׁוּב עַד שַׁדַּי תִּבָּנֶה תַּרְחִיק
עַוְלָה מֵאָהֳלֶךָ ׃ וְשִׁית עַל עָפָר
בָּצֶר וּכְצוּר נְחָלִים אוֹפִיר ׃
וְהָיָה שַׁדַּי בְּצָרֶיךָ וְכֶסֶף תּוֹעָפוֹת
לָךְ ׃ כִּי אָז עַל שַׁדַּי תִּתְעַנָּג
וְתִשָּׂא אֶל אֱלוֹהַּ פָּנֶיךָ ׃ תַּעְתִּיר

Primitiua. heb.

סכן שכל
צדק
תמם
בוא
שפט רעע
רבב קצץ
חבל
ערם פשט
שקה מנע
זרע
נשא פנה
יתם
דכא סבב
פחח בהל
ראה כסה
כבב רום
שפט
הלך עלם
שמר מתה
יצק יסד
פעל
בית
יעץ מן
צדק שמח
נקה לעג
כחד קום
סכן בוא
לקח פה
ירה שום
שוב בנה
רחק שית
אפר
צור יעף
ענג נשא
פנה עתר

© Biblioteca Nacional de España

אֵלָיו וְיִשְׁמָעֶךָּ וּנְדָרֶיךָ תְשַׁלֵּם׃
וְתִגְזַר אֹמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ
נָגַהּ אוֹר׃ כִּי הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר
גֵּוָה וְשַׁח עֵינַיִם יוֹשִׁעַ׃ יְמַלֵּט
אִי נָקִי וְנִמְלַט בְּבֹר כַּפֶּיךָ׃

Cap. xxiij

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃
גַּם הַיּוֹם מְרִי שִׂחִי יָדִי כָּבְדָה עַל
אַנְחָתִי׃ מִי יִתֵּן יָדַעְתִּי וְאֶמְצָאֵהוּ
אָבוֹא עַד תְּכוּנָתוֹ׃ אֶעֶרְכָה לְפָנָיו
מִשְׁפָּט וּפִי אֲמַלֵּא תוֹכָחוֹת׃ אֵדְעָה
מִלִּים יַעֲנֵנִי וְאָבִינָה מַה יֹּאמַר
לִי׃ הַבְּרָב כֹּחַ יָרִיב עִמָּדִי לֹא
אַךְ הוּא יָשִׂם בִּי׃ שָׁם יָשָׁר נוֹכָח
עִמּוֹ וַאֲפַלְּטָה לָנֶצַח מִשֹּׁפְטִי׃
הֵן קֶדֶם אֶהֱלֹךְ וְאֵינֶנּוּ וְאָחוֹר
וְלֹא אָבִין לוֹ׃ שְׂמֹאול בַּעֲשֹׂתוֹ
וְלֹא אָחַז יַעְטֹף יָמִין וְלֹא אֶרְאֶה׃
כִּי יָדַע דֶּרֶךְ עִמָּדִי בְּחָנַנִי כַּזָּהָב
אֵצֵא׃ בַּאֲשֻׁרוֹ אָחֲזָה רַגְלִי
דַּרְכּוֹ שָׁמַרְתִּי וְלֹא אָט׃ מִצְוַת
שְׂפָתָיו וְלֹא אָמִישׁ מֵחֻקִּי צָפַנְתִּי
אִמְרֵי פִיו׃ וְהוּא בְאֶחָד וּמִי
יְשִׁיבֶנּוּ וְנַפְשׁוֹ אִוְּתָה וַיָּעַשׂ׃ כִּי
יַשְׁלִים חֻקִּי וְכָהֵנָּה רַבּוֹת עִמּוֹ׃
עַל כֵּן מִפָּנָיו אֶבָּהֵל אֶתְבּוֹנֵן
וְאֶפְחַד מִמֶּנּוּ׃ וְאֵל הֵרַךְ לִבִּי
וְשַׁדַּי הִבְהִילָנִי׃ כִּי לֹא נִצְמַתִּי
מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וּמִפָּנַי כִּסָּה אֹפֶל׃

Ca. xxiiij.

מַדּוּעַ מִשַּׁדַּי לֹא
נִצְפְּנוּ עִתִּים וְיֹדְעָו לֹא חָזוּ יָמָיו׃
גְּבֻלוֹת יַשִּׂיגוּ עֵדֶר גָּזְלוּ וַיִּרְעוּ׃
חֲמוֹר יְתוֹמִים יִנְהָגוּ יַחְבְּלוּ שׁוֹר
אַלְמָנָה׃ יַטּוּ אֶבְיוֹנִים מִדָּרֶךְ
יַחַד חֻבְּאוּ עֲנִיֵּי אָרֶץ׃ הֵן פְּרָאִים
בַּמִּדְבָּר יָצְאוּ בְּפָעֳלָם מְשַׁחֲרֵי
לַטָּרֶף עֲרָבָה לוֹ לֶחֶם לַנְּעָרִים׃

שָׁמַע שָׁלַם
גָּזַר קוּם
שָׁפַל אָמַר
שׁוּחַ יָשַׁע
מָלַט נָקָה
בָּרַר
Cap. xxiij
עָנָה
מָרַר שׂוּחַ
נָתַן מָצָא
בּוֹא כּוּן
עָרַךְ פָּנָה
שָׁפַט פֶּה
מָלֵא יָכַח
יָדַע מָלַל
בִּין כֹּחַ רוּב
שׂוּם יָכַח
פָּלַט הָלַךְ
אָחַר
שְׂמֹאל עָשָׂה
עָטַף יָמַן
רָאָה
יָצָא אָשַׁר
חָזָה נָטָה
צָוָה שָׂפָה
מוּשׁ
שׁוּב אָוָה
עָשָׂה שָׁלַם
רָבַב פָּנָה
בָּהַל בִּין
פָּחַד רָכַךְ
צָמַת
פָּנָה
Ca. xxiiij.
מָדַע צָפַן
חָזָה יוֹם
גָּבַל נָשַׂג
חָמַר יָתַם
נָהַג חָבַל
נָטָה אָבָה
עָנָה
דָּבַר שָׁחַר

eum & exaudiet te: & vota tua reddes. Decernes rem & veniet tibi: & in viis tuis ſplendebit lumē. Qui enī hūiliat⁹ fuerit: erit in glīa: & q inclīauerit oculos ſuos ipſe ſaluabitur. Saluabitur innocēs: ſaluabitur autem mūdicia manuū ſuarum. 23.

Rñdens autē iob: ait. Nunc quoq; in amaritudine ē ſmo me⁹: & manus plage mee aggrauata eſt ſuper gemitū meum. Quis mihi tribuat vt cognoſcā & iueniā illū: & veniā vſq; ad ſoliū eius? Ponā corā eo iudiciū: & os meū replebo increpationib⁹: vt ſciā verba que mihi rñdeat & intelligā qd loqtur mihi. Nolo multa fortitudie cōtēdat mecū: nec magnitudis ſue mole me pmat. Proponat eqtatē cōtra me: & pueniet ad victoriā iudiciū meū. Si ad orientē iero nō apparet: ſi ad occidentē nō ītelligā eū. Si ad ſiniſtrā: qd agā? Non apphendā eū. Si me vertā ad dexterā: nō videbo illū. Ipſe vero ſcit viam meā: & probauit me qſi aurū qd p ignē trāſit. Veſtigia ei⁹ ſecut⁹ ē pes me⁹ viā eius cuſtodiui: & nō declinaui ex ea. A mādatis labiorū ei⁹ nō receſſi: & in ſinu meo abſcondi verba oris ei⁹. Ipſe ei ſol⁹ ē & nemo auertere pōt cogitationē eius: & aīa ei⁹ qdcūq; voluit hoc fecit. Cunq; expleuerit ī me volūtatē ſuā: & alia multa ſilia pſto ſunt ei. Et idcirco a facie ei⁹ turbat⁹ ſu₃: & cōſiderās eū timore ſollicitor. De⁹ molliuit cor meū: & oīps cōturbauit me. Nō enī perii ppter imminētes tenebras: nec faciē meam operuit caligo. 24.

Ab omnipotēte nō ſunt abſcōdita tpa: q aūt nouerūt eū ignorāt dies illius. Alii termios trāſtulerūt: diripuerūt greges & pauerūt eos. Aſinū pupillorū abegerūt: & abſtulerūt p pignore bouē vidue. Subuerterūt pauperū viā: & oppſſerūt piter māſuetos tre. Alii qſi onagri in deſto egrediūtur ad opus ſuū: vigilanteſq; ad predam preparāt panē liberis.

ad eū exaudiet te: dabit āt tibi reddere vota. reſtituet āt tibi tabnaculū
πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεταί σου, δώσει δέ σοι ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς. ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν
iuſtitie: in āt viis tuis erit lux. qm hūiliauit
δικαιοσύνης, ἐπὶ δὲ ὁδοῖς σου ἔσται φέγγος. ὅτι ἐταπείνωσεν
ſeipm: ꝛ dices ſuperbiuit: ꝛ ícli natū oculis ſaluabit. ſaluabit inocētē: ꝛ
ἑαυτὸν, καὶ ἐρεῖς ὑπερηφανεύσατο, καὶ κύφοντα τοῖς ὀφθαλμοῖς σώσει. ῥύσεται ἀθῶον, καὶ
ſalu⁹ eſto in mūdis manib⁹ tuis:
διασώθητι ἐν καθαραῖς χερσί σου. Ca. 23

Reſpōdens āt iob ait: ꝛ iā noui q ex
Ὑπολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ
manu mea redargutio mea ē: ꝛ man⁹ ei⁹ grauis
χειρός μου ἡ ἔλεγξίς μου ἐστί, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα
facta eſt ſup meū gemitū. qs igit nouerit: q inuenerit
γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ. τίς δ' ἄρα γνοίη, ὅτι εὕροι
tā illū: ꝛ veniā in terminū? dicā āt meū
μι αὐτόν, καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος; εἴποιμι δὲ ἐμαυτοῦ
iudiciū: at os meū replebo redargutionib⁹. ſciā āt
κρίμα, τὸ δὲ στόμα μου ἐμπλήσω ἐλέγχων. γνοίην δὲ
ſanitatē: q mihi dicet: ſentiā āt: q mihi renūciabit.
ἴαμα, ἅ μοι ἐρεῖ, αἰσθοίμην δέ, τίνα μοι ἀπαγγελεῖ.
ꝛ ſi in multa fortitudie ſupueniet mihi: poſtea in minis me vtet.
καὶ εἰ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελεύσεταί μοι, εἶτα ἐν
veritas eñ ꝛ redargutio ab
ἀπειλῇ μοι χρήσεται. ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος παρ'
eo: educat āt in finē meū iudiciū: in eñ pri
αὐτοῦ, ἐξάγοι δὲ εἰς τέλος μου τὸ κρίμα, εἰς γὰρ πρῶ-
ma ambulabo. ꝛ nō āpli⁹ ſum: q aūt in nouiſſimis:
τα πορεύσομαι. καὶ οὐκέτι εἰμί, τὰ δὲ ἐπ' ἐσχάτοις,
qd noui? ſiniſtra q fecit ipſi⁹ nō reſtiti: circū
τί οἶδα; ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ οὐκ ἀντέσχον, περι-
iaciet dextera ꝛ nō videbo. nouit eñ iā viā meā:
βαλεῖ δεξιὰ καὶ οὐκ ὄψομαι. οἶδε γὰρ ἤδη ὁδόν μου,
pbauit āt me ſicut auꝝ? egrediar āt in pceptis ei⁹:
διέκρινε δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον; ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλ-
vias eñ ei⁹ cuſtodiui? ꝛ nō de-
μασιν αὐτοῦ, ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα; καὶ οὐ μὴ ἐκ-
clino a pceptis ei⁹: ꝛ nō pterea:
κλίνω ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ παρέλθω,
in āt ſinu meo abſcōdi verba ei⁹. ſi āt ꝛ
ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα τὰ ῥήματα αὐτοῦ. εἰ δὲ καὶ
ipe iudicauit ſic: qs eſt reſiſtēs ei?
αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστιν ἀντιπίπτων αὐτῷ; ὃ
nā ipe voluit ꝛ fecit: ppt hoc ſupeū
γὰρ αὐτὸς ἠθέλησε καὶ ἐποίησε, διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ
ſtudui. admonēs āt curā habui ei⁹ ſup hoc:
ἐσπούδακα. νουθετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ ἐπὶ τού-
a facie ei⁹ celer ero: cōſiderabo
τῳ, ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπουδασθῶ, κατανοήσω
ꝛ pterrit⁹ ero ex eo. dñs āt emolliuit cor meū:
καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ. κς δὲ ἐμαλάκυνε τὴν καρδίαν μου.
at oīpotēs vrſit me. nō eñ nouerā qð ſupueniēt mihi tenebre: āte faciē āt meā operuit caligo.
ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέ με. οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπελεύσεταί μοι σκότος, πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψε γνόφος.

Cur āt dñm nō latuerūt hore: impii āt terminū
Διατί δὲ κύριον οὐκ ἔλαθον ὧραι, ἀσεβεῖς δὲ ὅριον C.24 A
trāgreſſi ſunt gregē cū paſtore rapiētes. ſubiugale āt pupilloꝝ abegerūt: ꝛ bouē vidue tulerūt
ὑπερέβησαν ποίμνιον σὺν ποιμένι ἁρπάσαντες. ὑποζύγιον δὲ ὀρφανῶν ἀπήγαγον, καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύρα-
ppignore. deiecerūt ipotētes de via iuſta: pariter abſcōditi ſūt māſueti terre. euaſerūt āt ſicut aſini in agro: ſup me egreſſi ſuā actionē.
σαν. ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὁμοθυμαδὸν ἐκρύβησαν πραεῖς γῆς. ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες τὴν ἑαυτῶν πρᾶξιν.
dulcis fuit eoꝝ panis in iuniores.
ἡδύνθη αὐτῶν ἄρτος εἰς νεωτέρους.

A
B
C
D

Tráſla. gre. lxx. cū īter. latina. **Tráſla. B. Hie.** **Tex. heb. Job. xxv.** **Primitiua. heb.**

agrū āte tpѕ: nō ſuū exūtes meſſuerūt impotētes āt
ἀγρὸν πρὸ ὥρας, οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν. ἀδύνατοι δὲ
vineas impioꝝ abſqꝫ mercede ⁊ abſqꝫ cibo opati ſūt: nu
ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ εἰργάσαντο. γυ
B dos multos ſopiuerūt ſine veſtibꝰ: idumētū āt
μνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων, ἀμφίασιν δὲ
aīe eoꝝ abſtulerūt. a guttis mōtiū madefiūt
ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλοντο. ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραίνον
ppt nō habere ſibi opimentū: petrā ample
ται, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοῖς σκέπην, πέτραν περιε
xati ſūt. rapuerūt pupillū ab vbere: eū q̄ cecidit
βάλοντο. ἥρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ, ἐκπεπτωκότα
āt hūiliauerūt. nudos āt ſopierūt iniuſte: eſurie
A δὲ ἐταπείνωσαν. γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως, πει
tiū āt fruſtū panis abſtulerūt. in tenebroſis iniuſte
νώντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλοντο. ἐν σκοτεινοῖς ἀδίκως
inſidiati ſūt: viā āt iuſtā nō nouerūt: q̄ de ciuitate
ἐνήδρευσαν, ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν, οἳ ἐκ πόλεως
⁊ domibꝰ ꝓprijs eiecerūt. aīa āt pueroꝝ gemuit val
καὶ οἴκων ἰδίων ἐξεβάλοντο. ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξε μέ
de: ipe āt cur hoꝝ ſpeculationē nō fecit?
γα, αὐτὸς δὲ διατί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποίηται.
ſup terra exūtibꝰ illis ⁊ nō cognouerūt: viā āt iuſti
B ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν, ὁδὸν δὲ δικαιο
tie nō nouerūt. neqꝫ ſemitas eiꝰ ambulauerūt.
C σύνης οὐκ ᾔδεισαν, οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῆς ἐπορεύθησαν;
cū cognouit āt eoꝝ opa: tradidit eos in tene
γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκό
bras: ⁊ nocte erit ſicut fur. ⁊ oculꝰ adulteri
τος, καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς κλέπτης. καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ
obſuauit tenebras dicēs: nō ꝯſiderabit me oculꝰ: ⁊
ἐφύλαξε σκότος λέγων, οὐ προνοήσει με ὀφθαλμός, καὶ
C opimentū vultꝰ poſuit. ꝑfodit in tenebris domos:
ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο. διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας,
interdiu ſigillauerūt ſeipſos: nō cognouerūt lucē: qm̄
ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς, οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς. ὅτι
ſimul eis in aurora vmbra mortis: qm̄ cogno
ὁμοθυμαδὸν αὐτοῖς τὸ πρωῒ σκιὰ θανάτου, ὅτι ἐπιγνώ
ſcet tumultꝰ vmbre mortis. leuis eſt ſup fa
σεται ταραχὰς σκιᾶς θανάτου. ἐλαφρός ἐστιν ἐπὶ πρόσ
cie aque: maledicta ſit pars eoꝝ ſup terrā: ap
ωπον ὕδατος, καταραθείη ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς, ἀνα
pareāt āt plāte eoꝝ in terra aride. vlnā enī
D φανείη δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρά. ἀγκαλίδα γὰρ
pupilloꝝ rapuerūt: poſtea admemoriā ductū ē eoꝝ pctūꝫ ſi
ὀρφανῶν ἥρπασαν, εἶτ' ἀνεμνήσθη αὐτῶν ἡ ἁμαρτία. ὥσ
D cut āt nebula roris nō apparēs factꝰ ē: reddatur āt ei
περ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο, ἀποδοθείη δὲ αὐ
q̄ fecit: cōteratur āt oīs iniuſtꝰ ſicut lignū īme
τῷ ἃ ἔπραξεν, συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλῳ ἀνιά
dicabile. ſterilē.n. nō bene fecit: ⁊ mulieris nō miſtꝰ
τῳ. στεῖραν γὰρ οὐκ εὖ ἐποίησε, καὶ γύναιον οὐκ ἠλέη
eſt: furore āt ſubuertit impotētes: cū ſteterit igit:
σε, θυμῷ δὲ κατέστρεψεν ἀδυνάτους, ἀναστὰς τοιγαροῦν,
non credat in ſuā vitā. debilitatꝰ āt
οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. μαλακισθεὶς δὲ
nō ſperet ſanū eſſe: ſed cadet morbo. mul
μὴ ἐλπιζέτω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ. πολ
24 A tis enī nocuit ſublimitas eiꝰ: marcuit āt ſicut
Apo. u.f. λοὺς γὰρ ἐκάκωσε τὸ ὕψωμα αὐτοῦ, ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ
malua in ardore: aut ſicut ſpica a calamo ſpōte
μολόχη ἐν καύματι, ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόμα
decidēs. ſi āt nō: qs eſt q̄ dicit mēdacia me di
τος ἀποπεσών. εἰ δὲ μή, τίς ἐστιν ὁ φάμενος ψευδῆ με λέ
cere: ⁊ ponet in nihil verba mea?
γειν, καὶ θήσει εἰς οὐθὲν τὰ ῥήματά μου; Ca. 25.
Reſpōdens āt baldad ſauchites ait: qd
A Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδὰδ ὁ σαυχίτης λέγει, τί
enī pemiū aut timor ab eo q̄ facit vniuerſum
γὰρ προοίμιον ἢ φόβος παρ' αὐτοῦ ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν
in altiſſimo: nō enī aliqs putet q̄ eſt dilatio
ἐν ὑψίστῳ; μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἐστὶ παρέλκυσις

Agrū nō ſuū demetūt: & vineā eiꝰ quē vi oppſſerāt vindemiāt. Nudos dimittūt hoīes indumenta tollētes: qbus nō eſt opimentū in frigore: qs imbres montiū rigāt: & nō habētes velamē āplexantur lapides. Vim fecerūt depdantes pupillos: & vulgū paupere ſpoliauerūt. Nudis incedētibus abſqꝫ veſtitu & eſurientibus tulerūt ſpicas. Inter aceruos eorū meridiati ſunt: q calcatis torcularibus ſitiūt. De ciuitatibus fecerūt viros gemere: & aīa vulneratoꝝ clamauit & deus inultū abire nō patitur. Ipſi fuerūt rebelles lumini: neſcierūt vias eiꝰ: nec reuerſi ſunt per ſemitas eius. Mane primo conſurgit homicida: īterficit egenū & pauperē: p noctē vero erit q̄ſi fur. Oculꝰ adulteri obſeruat caliginem dicens: non me videbit oculꝰ & operiet vultum ſuum. Perfodit in tenebris domos: ſicut in die cōdixerant ſibi: & ignorauerunt lucem. Si ſubito appuerit aurora: arbitrātur vmbram mortis: & ſic in tenebris q̄ſi in luce ambulant. Leuis eſt ſup faciē aque: maledicta ſit pars eius in terra nec ambulet per viā vinearum. Ad nimium calorē tranſiet ab aquis niuiū: & vſqꝫ ad inferos peccatū illiꝰ. Obliuiſcatur eiꝰ mīa: dulcedo illius vermis. Non ſit in recordatiōe: ſed cōteratur ſicut lignū īfructuoſum. Pauit enī ſterilē & q̄ nō parit: & vidue bene nō fecit. Detraxit fortes in fortitudīe ſua: & cū ſteterit non credet vite ſue. Dedit ei deꝰ locum pnīe: & ille abutitur eo in ſupbia: oculi aūt eiꝰ ſunt in viis illiꝰ. Eleuati ſunt ad modicū: & non ſubſiſtent: & hūiliabūtur ſicut oīa & auferētur & ſicut ſūmitates ſpicarū cōterētur. Qd ſi nō eſt ita: qs me pōt arguere eſſe mentitū: & ponere āte deū verba mea? 25.

Reſpōdens āt baldath ſuites: dixit. Ptās & terror apud eū eſt qui facit cōcordiā in ſublimibus ſuis. Nunqd ē numerus

בשדה בלילו יקצורו וכרם רשע
ילקשו: ערום ילינו מבלי לבוש
ואין כסות בקרה: מזרם הרים
ירטבו ומבלי מחסה חבקו צור:
יגזלו משד יתום ועל עני יחבלו:
ערום הלכו בלי לבוש ורעבים
נשאו עמר: בין שורתם יצהירו
יקבים דרכו ויצמאו: מעיר
מתים ינאקו ונפש חללים
תשוע ואלוה לא ישים תפלה:
המה היו במרדי אור לא הכירו
דרכיו ולא ישבו בנתיבתיו:
לאור יקום רוצח יקטל עני
ואביון ובלילה יהי כגנב: ועין
נאף שמרה נשף לאמר לא
תשורני עין וסתר פנים
ישים: חתר בחשך בתים יומם
חתמו למו לא ידעו אור: כי
יחדו בקר למו צלמות כי
יכיר בלהות צלמות: קל הוא על
פני מים תקלל חלקתם בארץ
לא יפנה דרך כרמים: ציה
גם חם יגזלו מימי שלג שאול
חטאו: ישכחהו רחם מתקו
רמה עוד לא יזכר ותשבר
כעץ עולה: רעה עקרה לא
תלד ואלמנה לא ייטיב: ומשך
אבירים בכחו יקום ולא יאמין
בחיין: יתן לו לבטח וישען
ועיניהו על דרכיהם: רומו
מעט ואיננו והמכו ככל יקפצון
וכראש שבלת ימלו: ואם לא
אפו מי יכזיבני וישם לאל מלתי:
ויען בלדד השחי
ויאמר: המשל ופחד עמו עשה
שלום במרומיו: היש מספר

בל קצר
לקש ערם
לון לבש
כסה רטב
בל חסה
גזל שדד
יתם ענה
חבל צהר
צמא
מתה נאק
שוע שום
היה נכר
נתב
קום רצח
קטל אבה
שור פנה
בית
קלל
קלל
חמם שאל
שכח
רמם זכר
שבר
ילד יטב
אבר כוח
קום אמן
חיה נתן
שען
מכך קפץ
נמל כזב
שום מלל
Cap. xxv.
ענה אמר
משל שלם
רום ספר

© Biblioteca Nacional de España

לגדודיו ועל מי לא יקום אורהו׃ — גדד
ומה יצדק אנוש עם אל ומה — צדק אנש
יזכה ילוד אשה׃ הן עד ירח — זכה ילד
ולא יאהיל וכוכבים לא זכו — איש אהל
בעיניו׃ אף כי אנוש רמה ובן — כבב זכה
אדם תולעה׃ — רמם תלע

Cap. xxvi.

ויען איוב ויאמר׃
מה עזרת ללא כח הושעת — כוח ישע
זרוע לא עז׃ מה יעצת ללא — זרע עזז
חכמה ותושיה לרב הודעת׃ — ישה ידע
את מי הגדת מלין ונשמת מי — נגד מלל
יצאה ממך׃ הרפאים יחוללו — מן חול
מתחת מים ושכניהם׃ ערום — ערם
שאול נגדו ואין כסות לאבדון׃ — שאל כסה
נטה צפון על תהו תלה ארץ — צפן
על בלימה׃ צרר מים בעביו — תהה גל
ולא נבקע ענן תחתם׃ מאחז — בקע אחז
פני כסה פרשז עליו עננו׃ חק — פנה
חג על פני מים עד תכלית אור — חוג כלה
עם חשך׃ עמודי שמים ירופפו — רוף
ויתמהו מגערתו׃ בכחו רגע הים — תמה כוח
ובתובנתו מחץ רהב׃ ברוחו — בין
שמים שפרה חללה ידו נחש — חול
ברח׃ הן אלה קצות דרכו ומה — קצה
שמץ דבר נשמע בו ורעם — שמע
גבורתו מי יתבונן׃ — בין

Ca. xxvij.

ויסף איוב שאת משלו ויאמר׃ — נשא
חי אל הסיר משפטי ושדי המר — אמר סור
נפשי׃ כי כל עוד נשמתי בי — שבט מרר
ורוח אלוה באפי׃ אם תדברנה — דבר
שפתי עולה ולשוני אם יהגה — שפה לשן
רמיה׃ חלילה לי אם אצדיק — הגה רמה
אתכם עד אגוע לא אסיר תמתי — צדק גוע
ממני׃ בצדקתי החזקתי ולא — תמם חזק
ארפה לא יחרף לבבי מימי׃ — רפה חרף
יהי כרשע איבי ומתקוממי כעול׃ — יום היה קום

militũ illius? Et ſup quẽ non ſurget lumẽ illius? Nunqd iuſtificari poteſt homo cõparat⁹ deo: aut appere mũdus natus de muliere? Ecce luna etiã non ſplendet: & ſtelle non ſunt munde ∞∞∞ in cõſpectu eius: quãto magis hõ putredo: & filius hois vermis. 26.

Rñdens ãt iob: dixit. Cui⁹ adiutor es: nũqd ĩbecillis? Et ſuſtẽtas brachiũ ei⁹ q nõ eſt fortis? Cui dediſti conſiliũ? forſitã illi q nõ habet ſapientiã? & prudentiã tuã oſtẽdiſti plurimã. Quẽ docere voluiſti? nõne eũ qui fecit ſpiramentum? Ecce gigantes gemunt ſub aquis: & qui habitant cum eis. Nudus eſt infernus coram illo: & nullũ eſt opimentũ pditioni. Qui extẽdit aqlonẽ ſup vacuũ: & appẽdit terrã ſup nihilũ. Qui ligat aqs in nubibus ſuis: vt non erumpant pariter deorſum. Qui tenet vultũ ſolii ſui: & expandit ſup illud nebulã ſuã. Terminũ circũdedit aquis: vſq; dũ finiãtur lux & tenebre. Colũne celi cõtremiſcũt: & pauent ad nutũ eius. In fortitudine illi⁹ repẽte maria cõgregata ſunt: & prudẽtia eius pcuſſit ſuperbũ. Spiritus ei⁹ ornauit celos: & obſtetricãte manu ei⁹ educt⁹ ẽ coluber tortuoſus. Ecce hec ex pte dicta ſunt viarũ eius: & cũ vix paruã ſtillã ſmonis eius audierimus: qs poterit tonitruũ magnitudinis illius intueri? 27.

Addidit qq; iob aſſumens pabolã ſuã: & dixit. Viuit de⁹ q abſtulit iudiciũ meũ & ops q ad amaritudinẽ adduxit aiam meã: qa donec ſupeſt halitus in me & ſpũs dei in naribus meis: nõ loquẽtur labia mea iniqtatẽ: nec lingua mea meditabitur mendaciũ. Abſit a me vt iuſtos vos eẽ iudicẽ. Donec deficiã: nõ recedã ab innocẽtia mea. Iuſtificationẽ meã quã cepi tenere: nõ deſeram. Neq; enĩ reprehendit me cor meũ in omni vita mea. Sit vt ĩpius inimic⁹ me⁹: & aduerſarius meus quaſi iniquus ∞∞

predonib⁹: ſup quos ãt nõ veniet ĩſidiatio ab
πειραταῖς, ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἐνέδρα παρ'
eo? quomõ eñi erit iuſt⁹ homo corã dño: aut qs
αὐτοῦ; πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου; ἢ τίς
mũdauerit ſe nat⁹ de muliere? ſi luna ordi
ἂν ἀποκαθαρίσαι ἑαυτὸν γεννητὸς γυναικός; εἰ σελήνη συν-
nat: & nõ illucet: ſtelle aũt nõ mũde corã
τάσσει, καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει, ἄστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐναντίον
eo. ſine ãt: homo putredo: & fili⁹ hois vermis.
αὐτοῦ· ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία, καὶ υἱὸς ἀνθρώπου σκώληξ. Ca. 26.

Reſpõdens aũt iob dicit: cui apposit⁹ es: aut cui
Ὑπολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει, τίνι πρόσκεισαι, ἢ τίνι
auxiliatur⁹ es? nunqd nõ cui multa fortitudo: & cui bra
μέλλεις βοηθεῖν; πότερον οὐχ ᾧ πολλὴ ἰσχύς, καὶ ᾧ βρα-
chiũ robuſtũ eſt: cui dediſti cõſiliũ? nõne cui ois
χίων κραταιός ἐστι; τίνι συμβεβούλευσαι; οὐχ ᾧ πᾶσα
ſapia: aut quẽ inſeqris? nõne cui maxima potẽtia: cui
σοφία; ἢ τίνι ἐπακολουθήσεις; οὐχ ᾧ μεγίστη δύναμις; τί-
renũciaſti vba? ſpũs ãt cui⁹ eſt egreſſus ex
νι ἀνήγγειλας ῥήματα; πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ
te? nũqd gigãtes nutrient: ſub aqua
σοῦ; μὴ γίγαντες μαιωθήσονται, ὑποκάτωθεν ὕδατος
& vicinis ei⁹? nud⁹ ĩfern⁹ corã illo: &
καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; γυμνὸς ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ
nõ eſt circuit⁹ pditioni. q extẽdit boreã in ni-
οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ. ἐκτείνων βορέαν ἐπ' οὐ-
hil: q appẽdit terrã ſup nihilũ. q ligat aquã in nubi-
δέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ μηδενός. δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέ-
b⁹ ſuis: & nõ rupta ẽ nebula ſub eo.
λαις αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. ὁ
q tenet vultũ ſolij: q expãdit ſup illud nebulã ſu-
κρατῶν πρόσωπον θρόνου, ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐ-
am. pceptũ circũdedit in faciẽ aque: vſq;
τοῦ. πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, μέ-
ad ↄſũmationẽ lucis cũ tenebris. colũne celi ex-
χρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. στῦλοι οὐρανοῦ ἐ-
pãſe ſunt: & ſtupuerũt ab icrepatione ei⁹.
πετάσθησαν, καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐ-
fortitudine ſedauit mare: ſciẽtia ãt ſtra
τοῦ. ἰσχύϊ κατέπαυσε τὴν θάλασσαν, ἐπιστήμη δὲ ἔστρω-
uit cete. clauſtra ãt celi timuerũt eũ.
σε τὸ κῆτος. κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν αὐτόν.
pcepto aũt eius interfecit draconẽ apoſta-
προστάγματι δὲ αὐτοῦ ἐθανάτωσε δράκοντα ἀποστά-
tã. ecce he ptes vie eius: & ſup hũorẽ ſmo-
την. ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λό-
nis audiemus in eo: vim ãt tonitrus eius: qs
γου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ, σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ, τίς
nouit qñ faciet?
οἶδεν ὁπότε ποιήσει; Ca. 27.

Adhuc ãt addẽs iob dixit pemio: viuit dñs q
Ἔτι δὲ προσθεὶς ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ, ζῇ κύριος ὃς
ſic me iudicauit: & oĩpotẽs q amarã fecit meã
οὕτω με κέκρικε, καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου
aiam. ſi qdẽ adhuc halitu meo exñte: ſpũs ãt
τὴν ψυχήν. εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης, πνεῦμα δὲ
diuinus circũexñs mihi ĩ narib⁹. nõ loquẽtur labia mea
θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥισί. μὴ λαλήσει τὰ χείλη μου
iniqua: neq; aia mea meditabiẽ iniuſta. ne mihi ſit
ἄνομα, οὐδὲ ἡ ψυχή μου μελετήσει ἄδικα. μή μοι εἴη
iuſtos vos oſtẽdere: donec moriar: nõ eñi amo-
δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι, ἕως ἂν ἀποθάνω, οὐ γὰρ ἀπαλ-
uebo inocentiã meã. iuſtitie ãt attendẽs nõ
λάξω τὴν ἀκακίαν μου. δικαιοσύνῃ δὲ προσέχων οὐ
tradã: nõ eñi cõſci⁹ ſũ mihi ↄ illicita fece-
μὴ προῶμαι, οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πρά-
rim. veruntñ ſint inimici mei. ſicut ſubuer-
ξας. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου. ὥσπερ ἡ κατα-
ſio impiorũ: & in me iſurgẽtes: ſi-
στροφὴ τῶν ἀσεβῶν, καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστάμενοι, ὥσ-
cut pditio iniquorũ.
περ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων. ∞∞∞∞∞∞∞

© Biblioteca Nacional de España

Trāſla.gre.lxx.cū inter.lati.

ꝛ que em̄ eſt ſpes impio: qm̄ cōtinet: cōfidēs
καὶ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ, ὅτι ἐπέχει; πεποιθὼς
in dn̄m nūqd ſalu⁹ erit: aut dep̄cationē ei⁹ exaudiet
ἐπὶ κύριον ἆρα σωθήσεται, ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσε-
dn̄s: aut cū venerit ei neceſſitas nō habet aliq̄
ται κύριος; ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης μὴ ἔχει τινὰ
ſmonis audaciā corā illo: aut ſicut cū inuocauerit ip̄e
παρρησίαν ἐναντίον αὐτοῦ; ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ
exaudiet eū: ſed iā renūciabo vobis qd eſt
εἰσακούσεται αὐτοῦ; ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν
in manu dn̄i: q̄ ſūt apud oīpotentē: nō mē
ἐν χειρὶ κυρίου, ἅ ἐστι παρὰ παντοκράτορι, οὐ ψεύσο-
tiar. ecce iā oēs noſtis: q̄ vana vanis inijci-
μαι. ἰδοὺ δὴ πάντες οἴδατε, ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπιβάλ-
tis. hec pars hoīs impij a dn̄o:
λετε. αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου,
poſſeſſio āt potentiū ſupueniet ab oīpotente
κτῆμα δὲ δυναστῶν ἐπελεύσεται παρὰ παντοκράτορος
ſup eos. ſi āt multi fuerint filij ei⁹ in occiſio-
ἐπ' αὐτούς. ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς σφα-
nē erūt: ſi āt viri euaſerint mēdicabūt. at ſup-
γὴν ἔσονται, ἐὰν δὲ ἀνδρωθῶσι προσαιτήσουσιν. οἱ δὲ πε-
ſtites ei⁹ morte morient: viduas āt eoꝝ
ριόντες αὐτοῦ θανάτῳ τελευτήσουσιν, χήρας δὲ αὐτῶν
nemo miſerabit. ſi ꝯgregauerit ſicut terrā argentū: ſicut
οὐδεὶς ἐλεήσει. ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον, ἴσα
āt lutū p̄parauerit auꝝ. hec oīa iuſti vē-
δὲ πηλῷ ἑτοιμάσῃ χρυσίον. ταῦτα πάντα δίκαιοι πε-
dicabūt: at pecunias ei⁹ veraces habe-
ριποιήσονται, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξου-
ps.48 būt: euaſit āt dom⁹ ei⁹ ſicut tinee ꝛ ſicut tela
σιν. ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀρά-
aranee. diues dormiet ꝛ nō addet: ocu-
χνη. πλούσιος κοιμηθήσεται καὶ οὐ προσθήσει, ὀφθαλ-
los ſuos aperuit: ꝛ nō eſt. occurrerūt ei ſicut
μοὺς αὐτοῦ διήνοιξε, καὶ οὐκ ἔστι. συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ
aqua dolores: nocte āt abſtulit eū caligo. tol-
ὕδωρ αἱ ὀδύναι, νυκτὶ δὲ ἀφείλετο αὐτὸν γνόφος. ἀνα-
let eū vētus vrēs ꝛ abibit: ꝛ vētila-
λήψεται αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται, καὶ λικμή-
bit eū de loco ſuo. ꝛ inijciet ſup
σει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. καὶ ἐπιρρίψει ἐπ'
eū ꝛ nō p̄cet: de manu ei⁹ fuga fugiet
αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται, ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύξεται
pulſabit ſup eū man⁹ ſuas: ꝛ exibilabit eū de
κροτήσει ἐπ' αὐτὸν χεῖρας αὐτοῦ, καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ
loco ſuo.
τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ca.28.

Eſt em̄ argēto loc⁹ vnde fit: loc⁹ āt
Ἔστι γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται, τόπος δὲ
auro vnde cōflat ferrū. qdē em̄ de terra fit:
χρυσίῳ ὅθεν διηθεῖται. σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται,
es āt ſicut lapis incidit. ordinē poſuit tenebris:
χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται. τάξιν ἔθετο σκότει,
ꝛ oēꝫ terminū ip̄e ſcrutat: lapis tenebre ꝛ
καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται, λίθος σκοτία καὶ
vmbra mortis. inciſio torrētis a calce: at q̄
σκιὰ θανάτου. διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας, οἱ δὲ ἐπι-
obliuiſcētes vie iuſte infirmati ſūt ex mortalib⁹. terra ex
λανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν ἐκ βροτῶν. γῆ ἐξ
ea exibit panis: ſubt⁹ eā verſa ē ſicut
αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ
ignis. loc⁹ ſapphiri lapides ei⁹: ꝛ tumul⁹ au-
πῦρ. τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, καὶ χῶμα χρυ-
re⁹ ei⁹ ſemita. nō nouit eā volatile. ꝛ nō in-
σοῦν αὐτῆς τρίβος. οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν. καὶ οὐ πα-
tuit⁹ eſt eā ocul⁹ vulturi. nō calcauerūt eā
ρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπός. οὐκ ἐπάτησαν αὐτὴν
filij ſupboꝝ nō ptrāſiuit ſup eā leo. in ru-
υἱοὶ ἀλαζόνων, οὐ παρῆλθεν ἐπ' αὐτῆς λέων. ἐν ἀκροτό-
pe extēdit manū ſuā: ſubuertit āt a radicib⁹ mōtes.
μῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ, κατέστρεψε δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη.

Trāſla.B.Hie.

Que ē enī ſpes hypocri
te ſi auare rapiat: & nō li
beret de⁹ aīam eius: Nū
qd deus audiet clamorē
eius cū venerit ſup eum
āguſtia: Aut poterit in
oīpotēte delectari & in-
uocare deū oī tpe: Doce
bo vos per manum dei
que oīpotens habeat:
nec abſcondam. Ecce
vos omnes noſtis: ∞∞
& quid ſine cauſa vana
loquimini: Hec eſt pars
hoīs impii apud deū: &
hereditas violētorū quā
ab oīpotēte ſuſcipient.
Si multiplicati fuerint
filii eius: in gladio erūt:
& nepotes eius nō ſatu
rabūtur pane. Qui reliq
fuerint ex eo: ſepelientur
in īteritu: & vidue illius
nō plorabūt. Si cōpor
tauerit q̄ſi terrā argentū:
& ſicut lutū prepauerit
veſtimēta: p̄pabit qdē
ſed iuſtus veſtietur illis:
& argentū innocēs di-
uidet. Edificauit ſicut ti
nea domū ſuam: & ſicut
cuſtos fecit vmbraculū.
Diues cū dormierit: ni-
hil ſecū auferet: aperiet
oculos ſuos: & nihil īue
niet. Apprehēdet eū q̄ſi
aq̄ inopia: nocte oppri
met eū tēpeſtas. Tollet
eū vētus vrēs & auferet:
& velut turbo rapiet eū
de loco ſuo. Emittet ſup
eū & nō p̄cet: de māu ei⁹
fugiēs fugiet. Striget ſr
eū man⁹ ſuas: & ſibilabit
ſup illū ītuēs locū ei⁹. 28

Habet argentū venarū ſuarū pricipia: &
auro locus ē in q̄ cōfla-
tur. Ferrū de tra tollitur
& lapis ſolutus calore in
es vertitur. Tp̄s poſuit
tenebris: & vniuerſorū
finē ipſe cōſiderat. La-
pidē q̄q̄ caliginis & vm
bre mortis diuidit torrēs
a pp̄lo peregrināte: eos
q̄s oblit⁹ eſt pes egētis
hoīs & inuios. Terra de
qua oriebatur panis:
in loco ſuo ∞∞∞∞
igni ſubuerſa eſt. Loc⁹
ſapphiri lapides eius:
& glebe illius aurū. Se-
mitam ignorauit ∞∞
auis: nec intuitus eſt
oculus ∞∞∞∞∞
vulturis. Non calcaue-
runt eam filii inſtitorū:
nec pertranſiuit per eā
leena. Ad ſilicem ∞∞
extendit manū ſuā: ſub
uertit a radicibus mōtes.

Tex.he.Job.xxviij. Pꝛitiua.heb.

כִּי מַה תִּקְוַת חָנֵף כִּי יִבְצָע כִּי יֵשֶׁל
אֱלוֹהַּ נַפְשׁוֹ׃ הֲצַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע אֵל
כִּי תָבוֹא עָלָיו צָרָה׃ אִם עַל שַׁדַּי
יִתְעַנָּג יִקְרָא אֱלוֹהַּ בְּכָל עֵת׃ אוֹרֶה
אֶתְכֶם בְּיַד אֵל אֲשֶׁר עִם שַׁדַּי
לֹא אֲכַחֵד׃ הֵן אַתֶּם כֻּלְּכֶם חֲזִיתֶם
וְלָמָּה זֶּה הֶבֶל תֶּהְבָּלוּ׃ זֶה חֵלֶק
אָדָם רָשָׁע עִם אֵל וְנַחֲלַת עָרִיצִים
מִשַּׁדַּי יִקָּחוּ׃ אִם יִרְבּוּ בָנָיו
לְמוֹ חָרֶב וְצֶאֱצָאָיו לֹא יִשְׂבְּעוּ
לָחֶם׃ שְׂרִידָיו בַּמָּוֶת יִקָּבֵרוּ
וְאַלְמְנֹתָיו לֹא תִבְכֶּינָה׃ אִם יִצְבֹּר
כֶּעָפָר כָּסֶף וְכַחֹמֶר יָכִין מַלְבּוּשׁ׃
יָכִין וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ וְכֶסֶף נָקִי יַחֲלֹק׃
בָּנָה כָעָשׁ בֵּיתוֹ וּכְסֻכָּה עָשָׂה
נֹצֵר׃ עָשִׁיר יִשְׁכַּב וְלֹא יֵאָסֵף
עֵינָיו פָּקַח וְאֵינֶנּוּ׃ תַּשִּׂיגֵהוּ כַמַּיִם
בַּלָּהוֹת לַיְלָה גְּנָבַתּוּ סוּפָה׃
יִשָּׂאֵהוּ קָדִים וְיֵלַךְ וִישַׂעֲרֵהוּ
מִמְּקוֹמוֹ׃ וְיַשְׁלֵךְ עָלָיו וְלֹא יַחְמֹל
מִיָּדוֹ בָּרוֹחַ יִבְרָח׃ יִשְׂפֹּק עָלֵימוֹ
כַפֵּימוֹ וְיִשְׁרֹק עָלָיו מִמְּקוֹמוֹ׃

כִּי יֵשׁ לַכֶּסֶף מוֹצָא
וּמָקוֹם לַזָּהָב יָזֹקּוּ׃ בַּרְזֶל מֵעָפָר
יֻקָּח וְאֶבֶן יָצוּק נְחוּשָׁה׃ קֵץ שָׂם
לַחֹשֶׁךְ וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר
אֶבֶן אֹפֶל וְצַלְמָוֶת׃ פָּרַץ נַחַל
מֵעִם גָּר הַנִּשְׁכָּחִים מִנִּי רָגֶל
דַּלּוּ מֵאֱנוֹשׁ נָעוּ׃ אֶרֶץ מִמֶּנָּה
יֵצֵא לָחֶם וְתַחְתֶּיהָ נֶהְפַּךְ כְּמוֹ
אֵשׁ׃ מְקוֹם סַפִּיר אֲבָנֶיהָ
וְעַפְרוֹת זָהָב לוֹ׃ נָתִיב לֹא
יְדָעוֹ עָיִט וְלֹא שְׁזָפַתּוּ עֵין
אַיָּה׃ לֹא הִדְרִיכוּהוּ בְנֵי שָׁחַץ
לֹא עָדָה עָלָיו שָׁחַל׃ בַּחַלָּמִישׁ
שָׁלַח יָדוֹ הָפַךְ מִשֹּׁרֶשׁ הָרִים׃

קנה בצע
נשל שמע
בוא צור
ענג קרא
ירה
כחד חזה
הבל
ערץ
לקח רבה
יצא שבע
שרד קבר
בכה צבר
כון לבש
צדק נקה
חלק סכך
עשר שכב
אסף נשג
נשא קדם
סער קום
שלך חמל
ברח שפק
C. xxviij
יצא
זקק
לקח צוק
נחש שום
כלה
גור שכח
דלל אנש
נוע
הפך
ספר
נתב
דרך

© Biblioteca Nacional de España

בצורות יארים בקע וכל יקר
ראה בכה ראתה עינו: מבכי נהרות חבש
עלם ותעלמה יצא אור: והחכמה מאין
מצא תמצא ואי זה מקום בינה: לא
ידע אנוש ערכה ולא תמצא בארץ
תהם החיים: תהום אמר לא בי היא
נתן סגר וים אמר אין עמדי: לא יתן סגור
שקל מחר תחתיה ולא ישקל כסף מחירה:
סלה אפר לא תסלה בכתם אופיר בשהם
ספר ערך יקר וספיר: לא יערכנה זהב
זכך מיר וזכוכית ותמורתה כלי פז:
כלה רום ראמות וגביש לא יזכר ומשך
גבש זכר חכמה מפנינים: לא יערכנה
פנה פטדת כוש בכתם טהור לא תסלה
טהר והחכמה מאין תבוא ואי זה
בוא מקום בינה: ונעלמה מעיני כל
עלם חי ומעוף השמים נסתרה: אבדון
סתר ומות אמרו באזנינו שמענו
שמעה: אלהים הבין דרכה והוא
בין ידע את מקומה: כי הוא לקצות
קום קצה הארץ יביט תחת כל השמים
נבט יראה: לעשות לרוח משקל
ראה עשה ומים תכן במדה: בעשותו למטר
שקל מדד חק ודרך לחזיז קלות: אז ראה
חזז קול ויספרה הכינה וגם חקרה:
ספר כון ויאמר לאדם הן יראת אדני היא
אמר חכמה וסור מרע בינה:
רוע

Cap. xxix ויסף איוב שאת
נשא
נתן משלו ויאמר: מי יתנני כירחי
יום שמר קדם כימי אלוה ישמרני: בהלו
הלל הלך נרו עלי ראשי לאורו אלך חשך:
היה כאשר הייתי בימי חרפי בסוד
אלוה עלי אהלי: בעוד שדי
סבב עמדי סביבתי נערי: ברחץ הליכי
הלך צוק בחמה וצור יצוק עמדי פלגי
יצא קרה שמן: בצאתי שער עלי קרת

In petris riuos excidit:
& omne preciosum ꝏ
vidit oculus eius. Profū
da quoqꝫ fluuiorū ſcrutat⁹
eſt: & abſcondita pduxit
in lucē. Sapia vero vbi
inuenitur? & quis eſt lo
cus intelligentie? Neſcit
homo preciū eius: nec
inuenitur in t̃ra ſuauiter
viuentium. Abyſſus di=
cit: non eſt in me: ꝏꝏ
& mare loquitur nō eſt
mecū. Nō dabitur aurꝫ
obrizum p ea: nec appē
detur argentū in cōmu=
tatiōe ei⁹. Nō cōferetur
tinctis indie coloribus:
nec lapidi ſardōico p̄cio
ſiſſimo vel ſaphiro. Nō
adeq̄bitur ei aurū vel vi
trū: nec cōmutabūtur p
ea vaſa auri: excelſa &
eminētia nō cōmemora
būtur cōparatione eius.
Trahitur aūt ſapia de oc
cultis. Nō adeq̄bitur ei
topazi⁹ de ethiopia: nec
tincture mūdiſſime cō=
ponētur. Vn̄ ergo ſapia
venit? & qs eſt loc⁹ intel
ligētie? Abſcōdita eſt ab
oculis oīm viuētiū volu
cres quoqꝫ celi latet. Perdi
tio & mors dixerūt: au=
ribus noſtris audiuimus
famam eius. Deus in=
telligit viam eius: & ipſe
nouit locum illius. Ipſe
enim fines ꝏꝏꝏ
mundi intuetur: & oīa
que ſub celo ſunt ꝏꝏ
reſpicit. Qui fecit ven=
tis pondus: ꝏꝏꝏ
& aquas appendit in mē
ſura. Qn̄ ponebat plu=
uiis legē: & viā pcellis
ſonātibus: tūc vidit illā
& enarrauit: & prepara
uit & inueſtigauit: ꝏꝏ
& dixit homini. Ecce
timor domini ipſe eſt ꝏ
ſapientia: & recedere a
malo intelligentia. 29.

ADdidit quoqꝫ iob
aſſumens ꝏꝏꝏ
parabolā ſuam: & dixit.
Quis mihi tribuat vt ſiꝫ
iuxta mēſes p̄ſtinos: ſm
dies q̄bus deus cuſtodie
bat me. Qn̄ ſplendebat
lucerna ei⁹ ſuper caput
meū: & ad lumē eius ābu
labā ī tenebris. Sicut fui
in dieb⁹ adoleſcētie mee:
qn̄ ſecreto de⁹ erat ī ta
bernaclo meo. Qn̄ erat
op̄s mecū: & in circuitu
meo pueri mei. Qn̄ laua
bā pedes meos butyro:
& petra fundebat mihi
riuos olei. Quādo pce
debā ad portā ciuitatis:

ripas āt fluuioꝝ excidit: oē āt p̄cioſū vidit me⁹
θίνας δὲ ποταμῶν ἔρρηξε, πᾶν δὲ τίμιον εἶδέ μου ὁ
ocul⁹. pfunda āt fluuioꝝ reuelauit: oſtēdit āt
ὀφθαλμός. βάθη δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν, ἔδειξεν δὲ
ſuā potētiā in lucē. at ſapia vnde inuēta eſt: qua B
αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς. ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη; ποῖ Pro. 3.b. ibidē.
lis āt loc⁹ eſt ſciētie: nō nouit homo viā e= 8.b.
ος δὲ τόπος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης; οὐκ οἶδε βροτὸς ὁδὸν αὐ
ius: neque inuenieꝛ ī hoīb⁹. abyſſus dixit nō
τῆς, οὐ δὲ μὴ εὑρεθῇ ἐν ἀνθρώποις. ἄβυσσος εἶπεν οὐκ
eſt in me: ꝛ mare dixit nō eſt mecū. nō
ἔστιν ἐν ἐμοί, καὶ θάλασσα εἶπεν οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ. οὐ
dabit ꝯcluſum auꝝ pro ea: ꝛ nō appēdeꝛ argē=
δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς, καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύ=
tū cōmutatio ei⁹. ꝛ nō cōportabiꝛ au= C
ριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς. καὶ οὐ συμβασταχθήσεται χρυ Sa.7.a.
ro ophir in onyche p̄cioſo ꝛ ſapphiro. nō adequa=
σίῳ ὠφεὶρ ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ. οὐκ ἰσωθήσε
biꝛ ei aurū ꝛ vitrū. ꝛ ꝯmutatio e=
ται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος. καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐ=
ius ſupellectilia aurea. excelſa ꝛ ſublimia nō ꝯmemora=
τῆς σκεύη χρυσᾶ. μετέωρα καὶ γαβεὶς οὐ μνησθήσε=
bunꝛ: ꝛ trahe ſapiam ſup intima. nō ade=
ται, καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα. οὐκ ἰσω
quabiꝛ ei topaziū ethiopie: auro puro nō
θήσεται αὐτῇ τοπάζιον αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ
cōportabitur. at ſapia vnde inuēta ē: q̄lis āt
συμβασταχθήσεται. ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη; ποῖος δὲ
locus eſt intellect⁹: latuit oēm hoiem:
τόπος ἐστὶ τῆς συνέσεως, λέληθε πάντα ἄνθρωπον, D
ꝛ a volatilib⁹ celi abſcōdita ē. pditio ꝛ
καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη. ἡ ἀπώλεια καὶ
mors dixerūt: audiuim⁹ ei⁹ gl'iam. dn̄s
ὁ θάνατος εἶπαν, ἀκηκόαμεν αὐτῆς τὸ κλέος. ὁ κύριος
bn̄ cōſtituit ei⁹ viā: ipe āt nouit locū D
εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδόν, αὐτὸς δὲ οἶδε τὸν τόπον
ei⁹. ipe eñ q̄ ſub celum totā intueꝛ: vidēs
αὐτῆς. αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ, εἰδὼς
q̄ in terra: oīa quoqꝫ q̄ fecit: ventoꝝ pōdus:
τὰ ἐν τῇ γῇ, πάντα τε ἃ ἐποίησεν, ἀνέμων σταθμόν,
aque quoqꝫ mēſuras qn̄ fecit. hic vidēs nūc
ὕδατός τε μέτρα ὅτε ἐποίησεν. οὕτως ἰδὼν ἠρί=
rauit: ꝛ viā in cōcuſſione vocis. tūc vidit
θμησε, καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνῆς. τότε εἶδεν
illā: enarrauit eā: cū p̄paraſſet inueſtigauit. di=
αὐτήν, ἐξηγήσατο αὐτήν, ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν. εἶ= ps. 11.
xit āt hoī: ecce pietas eſt ſapia: at ab Pro.
πε δὲ ἀνθρώπῳ, ἰδοὺ ἡ θεοσέβεια ἐστὶ σοφία, τὸ δὲ ἀ 10.a.
ſtinere a malis eſt ſcientia.
πέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη. Ca. 29.

Adhucāt addēs iob dixit pemio: q̄s
ΑΕτι δὲ προσθεὶς ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ, τίς A
me ponat iuxta mēſeꝫ ante dieꝝ: q̄b⁹ me de⁹
ἄν με θείη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν, ὧν με ὁ θεὸς
cuſtodiuiꝛ: vt qn̄ ſplēdebat lucerna ei⁹ ſup ca
ἐφύλαξεν; ὡς ὅτε ηὔγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφα
put meū: qn̄ lūine ei⁹ ambulabā in tene
λῆς μου, ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκό=
bris. qn̄ fui in dieb⁹ iuuētutis mee: qn̄ dn̄s
τει. ὅτε ἤμην ἐν ἡμέραις νεότητός μου, ὅτε ὁ κύριος
ſpeculationē faciebat dom⁹ mee. qn̄ fui di=
ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου. ὅτε ἤμην ὑλώ=
ues valde: in circuitu āt mei pueri mei. qn̄ fluebāt
δης λίαν, κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδές μου. ὅτε ἐχέοντο
mee vie butyro: at mōtes mei fluebāt lac
τό μου αἱ ὁδοὶ βουτύρῳ, τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γά
te qn̄ exibā diluculo in ciuitatē:
λακτι. ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει, ꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

© Biblioteca Nacional de España

in ãt plateis ponebat̃ mea cathedra. vidẽtes me iuue
ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος. ἰδόντες με νεανί
B nes abſcõſi ſunt: ſenes ãt oẽs ſteterũt. adulti ãt
σκοι ἐκρύβησαν, πρεσβῦται δὲ πάντες ἔστησαν. ἁδροὶ δὲ
ceſſauerũt loquẽtes: digitũ iponẽtes ſup os.
ἐπαύσαντο λαλοῦντες, δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόμα
at q̃ audierũt beatũ dixerũt me: ⁊ lingua eoꝝ
τι. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με, καὶ γλῶσσα αὐτῶν
gutturi ſuo adheſit. qm̃ auris audiuit ⁊ beatũ di
τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη. ὅτι ὠτίον ἤκουσε καὶ ἐμακά
xit me: ocul⁹ ãt vidẽs me declinauit. liberaui em̃ pau
ρισέ με, ὀφθαλμὸς δὲ ἰδών με ἐξέκλινε. διέσωσα γὰρ πτω
pem de manu potẽtis: ⁊ pupillo: cui nõ erat adiutoꝛ auxi
χὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου, καὶ ὀρφανῷ, ᾧ οὐκ ἦν βοηθὸς ἐβοή
C liat⁹ ſũ. benedictio pereuntis ſup me veniat: os ãt
θησα. εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ᾽ ἐμὲ ἔλθοι, στόμα δὲ
vidue mihi bñdixit. iuſtitiã indut⁹ ſuꝫ: veſtit⁹ ſũ
χήρας με εὐλόγησε. δικαιοσύνην ἐνεδεδύκειν, ἠμφιεσά
ãt iudiciũ ſicut diploidẽ. ocul⁹ fui cecoꝝ:
μην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐδι. ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν,
pes ãt claudoꝝ: ego fui pater impotentũ: cauſã ãt quã
πούς δὲ χωλῶν, ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων, δίκην δὲ ἣν
nõ ſciebã inueſtigaui. cõtriui ãt molas iniquoꝝ: de ãt
οὐκ ᾔδειν ἐξιχνίασα. συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων, ἐκ δὲ
medijs dentib⁹ eoꝝ p̃dã euulſi. dixi
μέσων τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα. εἶπα
ãt etas mea ſeneſcet ſicut trũcus palme: multũ
δὲ ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος, πολὺν
D tẽpus viuã. radix mea apta eſt in aqua: ⁊ ros
χρόνον βιώσω. ἡ ῥίζα μου διήνοικται ἐπὶ ὕδατος, καὶ δρό
morabit̃ in meſſione mea. gl̃ia mea noua me-
σος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου. δόξα μου καινὴ μετ᾽
cũ: ⁊ arc⁹ me⁹ in manu ei⁹ ãbulabit. q̃ me
ἐμοῦ, καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύσεται. ἐμοῦ
audierũt attẽdebãt: tacuerũt ãt in meo cõſilio.
ἀκούσαντες προσέσχον, ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ.
ſup ãt meũ verbũ nõ addiderũt: leti ãt e-
ἐπὶ δὲ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο, περιχαρεῖς δὲ ἐγί-
rãt qñ illis loquebar. ſicut terra ſitiẽs ſuſci
νοντο ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν. ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδε-
piẽs imbꝛẽ: ſic iſti meũ ſmonẽ. ſi riſe
χομένη τὸν ὑετόν, οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλιάν. ἐὰν γε-
rã ad eos nõ crediderãt: ⁊ lux vul
λάσω πρὸς αὐτούς οὐ μὴ πιστεύσωσι, καὶ φῶς τοῦ προ-
tus mei nõ cadebat. elegi viã eoꝝ:
σώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν. ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν,
⁊ ſedi imperãs: ⁊ in tabnaculo erã ſicut rex in
καὶ ἐκάθισα ἄρχων, καὶ κατεσκήνουν ὡσεὶ βασιλεὺς ἐν
ſatellitib⁹. queadmodũ paſſionib⁹ affectos ꝯſolabar.
μονοζώνοις. ὃν τρόπον παθεινοὺς παρεκάλουν. Ca. 30.
A Nũc ãt deriſerũt me minimi: nũc hoꝛtant̃
Νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι, νῦν νουθετοῦσι
me in p̃te. quoꝝ ꝯtẽnebã patres eoꝝ: quos nõ pu
με ἐν μέρει. ὧν ἐξουδένουν πατέρας αὐτῶν, οὓς οὐχ ἡγη-
taui eſſe dignos canib⁹ meoꝝ gregũ. et foꝛtitudo
σάμην εἶναι ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων. καί γε ἰσχὺς
manuũ ipoꝝ ad q̃d mihi: ſup ipos periſt ꝯſumatio:
χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι; ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια,
in egeſtate ⁊ fame ſterilis: fugiẽtes inaq̃ſam heri p̃ſſu-
ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος, οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνο-
rã ⁊ miſeriã. frãgentes aurone in ſo
χὴν καὶ ταλαιπωρίαν. οἱ περικλῶντες ἅλιμα ἐπὶ ἠ-
nãte: qui auro erãt eoꝝ cibaria. ihonoꝛati ãt
χοῦντι, οἵτινες ἅλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα. ἄτιμοι δὲ
⁊ viles habiti indigẽtes oĩs boni: ⁊ q̃ radices
καὶ πεφαυλισμένοι ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ οἳ ῥίζας
lignoꝝ mãdebãt p̃ fame magna inſurrexerũt
ξύλων ἐμασῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου ἐπανέστησάν
mihi fures. quoꝝ dom⁹ eoꝝ erãt foꝛamina petraꝝ
μοι κλέπται. ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι πετρῶν

& in platea parabãt cathedrã mihi. Videbãt me iuuenes & abſcondebãtur: & ſenes aſſurgẽtes ſtabant. Principes ceſſabãt loq: & digitum ſupponebãt ori ſuo. Vocem ſuã cohibebant duces: & lingua eorũ gutturi ſuo adherebat. Auris audiẽs btificabat me & ocl's vidẽs teſtioniũ reddebat mihi: eo q̃ liberaſſẽ pauperẽ vociferantẽ & pupillum cui nõ eſſet adiutor. Bñdictio pituri ſup me veniebat: & cor vidue cõſolatus ſũ. Iuſticia indutus ſum: & veſtiui me ſicut veſtimẽto & diademate iudicio meo. Oculus fui ceco: & pes claudo. Pater eram pauperum: & cauſam quã neſciebã diligẽtiſſime iueſtigabã. Conterebã molas iniq: & de dẽtib⁹ illi⁹ auferebã predã. Dicebãq; in nidulo meo moriar & ſicut palma m'ltiplicabo dies. Radix mea apta ẽ ſecus aq̃s: & ros morabitur i meſſiõe mea. Gl'ia mea ſemp̃ inouabitur: & arcus me⁹ in manu mea iſtaurabitur. Qui me audiebãt: expectabãt ſentẽtiã: & intenti tacebãt ad cõſiliũ meũ. Verbis meis addere nihil audebãt: & ſup illos ſtillabat eloquiũ meũ. Expectabant me ſic pluuiã: & os ſuũ apiebãt q̃ſi ad ĩbrẽ ſerotinũ. Si qñ ridebã ad eos nõ credebãt & lux vult⁹ mei nõ cadebat i trã. Si voluiſſẽ ire ad eos: ſedebã p̃m⁹. Cũq; ſederẽ q̃ſi rex circũſtãte exercitu: erã tñ merẽtiũ cõſolator.

Nũc ãt deridẽt me 30. iuniores tp̃e: quoꝝ nõ dignabar p̃res ponere cũ canib⁹ gregis mei. Quorũ virtus manuũ mihi erat pro nihilo: & vita ipſa putabãtur indigni. Egeſtate & fame ſteriles: q rodebãt in ſolitudie ſquallẽtes calamitate & miſ'ia. Et mãdebãt herbas & arboꝝ cortices: & radix iuniporũ erat cib⁹ eorũ. Qui de cõuallibus iſta rapiẽtes: cũ ſingl'a repiſſent: ad ea cũ clamore currebãt. In deſ'tis habitabãt torrẽtiũ: & in cauernis tre vel ſup glareã. Qui inter huiuſcemodi letabantur: & eſſe ſub

ברחוב אכין מושבי: ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו: שרים עצרו במלים וכף ישימו לפיהם: קול נגידים נחבאו ולשונם לחכם דבקה: כי אזן שמעה ותאשרני ועין ראתה ותעידני: כי אמלט עני משוע ויתום ולא עזר לו: ברכת אבד עלי תבוא ולב אלמנה ארנן: צדק לבשתי וילבשני כמעיל וצניף משפטי: עינים הייתי לעור ורגלים לפסח אני: אב אנכי לאביונים ורב לא ידעתי אחקרהו: ואשברה מתלעות עול ומשניו אשליך טרף: ואמר עם קני אגוע וכחול ארבה ימים: שרשי פתוח אלי מים וטל ילין בקצירי: כבודי חדש עמדי וקשתי בידי תחליף: לי שמעו ויחלו וידמו למו עצתי: אחרי דברי לא ישנו ועלימו תטף מלתי: ויחלו כמטר לי ופיהם פערו למלקוש: אשחק אליהם לא יאמינו ואור פני לא יפילון: אבחר דרכם ואשב ראש ואשכון כמלך בגדוד כאשר אבלים ינחם:

ועתה שחקו עלי צעירים ממני לימים אשר מאסתי אבותם לשית עם כלבי צאני: גם כח ידיהם למה לי עלימו אבד כלח: בחסר ובכפן גלמוד הערקים ציה אמש שואה ומשאה: הקטפים מלוח עלי שיח ושרש רתמים לחמם: מן גו יגרשו יריעו עלימו כגנב: בערוץ נחלים לשכן חרי עפר וכפים: בין שיחים ינהקו תחת

כון ישב
באה חבא
ישש קום
שור מלל
שום פה
נגד לשון
חיך אשר
ראה יעד
מלט ענה
שוע יתם
בוא רנן
לבש מעל
צנף שפט
היה אבה
רוב חקר
שבר תלע
שן שלך
קן גוע רבה
ים פתח
לון קצר
חלף
דום יעץ
שנה נטף
מלל פה
לקש שחק
אמן פנה
נפל בחר
ישב שכן
גדד נחם
Cap. xxx.
צער יום
שות
כח
שאה מלח
גרש רוע
ערץ חרר
כיף נהק

© Biblioteca Nacional de España

חרל ספח | חרול יספחו׃ בני נבל גם בני
בל נכה | בלי שם נכאו מן הארץ׃ ועתה
נגן היה | נגינתם הייתי ואהי להם למלה׃
מלל מן | תעבוני רחקו מני ומפני לא חשכו
פנה רקק | רק׃ כי יתרו פתח ויענני ורסן
ענה
ימן | מפני שלחו׃ על ימין פרחה
קום סלה | יקומו רגלי שלחו ויסלו עלי
נתב הוה | ארחות אידם׃ נתסו נתיבתי להותי
יעל | יעילו לא עזר למו׃ כפרץ רחב
אתה גלל | יאתיו תחת שאה התגלגלו׃
הפך רדף | ההפך עלי בלהות תרדף כרוח
נדבתי וכעב עברה ישעתי׃ ועתה
שפך אחז | עלי תשתפך נפשי יאחזוני ימי
יום ענה | עני׃ לילה עצמי נקר מעלי ועורקי
שכב כח | לא ישכבון׃ ברב כח יתחפש
חפש לבש | לבושי כפי כתנתי יאזרני׃
פה אזר
הרה משל | הרני לחמר ואתמשל כעפר
שוע ענה | ואפר׃ אשוע אליך ולא תענני
בין כזר | עמדתי ותתבנן בי׃ תהפך לאכזר
שטם נשא | לי בעצם ידך תשטמני׃ תשאני
רכב מוג | אל רוח תרכיבני ותמוגגני תשיה׃
ישה שוב | כי ידעתי מות תשיבני ובית
יעד עיה | מועד לכל חי׃ אך לא בעי ישלח
שלח | יד אם בפידו להן שוע׃ אם
בכה | לא בכיתי לקשה יום עגמה נפשי
אבה קוה | לאביון׃ כי טוב קויתי ויבא רע
בוא רוע | ואיחלה לאור ויבא אפל׃ מעי
יחל מעה | רתחו ולא דמו קדמוני ימי
דמם יום | עני׃ קדר הלכתי בלא חמה
ענה
קום היה | קמתי בקהל אשוע׃ אח הייתי
תנן רעה | לתנים ורע לבנות יענה׃ עורי
בנה ענה | שחר מעלי ועצמי חרה מני
היה | חרב׃ ויהי לאבל כנרי
בכה | ועגבי לקול בוכים׃
Cap. xxxi
ברת | ברית כרתי לעיני
בין בתל | ומה אתבונן על בתולה׃

ſentibus delitias computabant. Filii ſtultorū & ignobiliū & in terra penit⁹ nō parētes. Nunc in eorū cāticū verſus ſū: & fact⁹ ſum eis in ꝓuerbiū. Abominātur me & longe fugiunt a me: & faciē meā cōſpuere non verētur. Pharetrā ei ſuā apuit & afflixit me & frenū poſuit in os meū. Ad dexteram orientis calamitatis mee ilico ſurrexerūt: pedes meos ſubuerterunt: oppreſſerūt q̄ſi fluctib⁹ ſemitis ſuis. Diſſipauerūt itinera mea: īſidiati ſunt mihi & ꝓualuerūt: & nō fuit qui ferret auxilium. Quaſi rupto muro & aperta ianua irruerūt ſup me: & ad meas miſerias deuoluti ſunt. Redact⁹ ſū in nihilū. Abſtulit q̄ſi vēt⁹ deſideriū meum & velut nubes ptrāſiit ſalus mea. Nūc aūt in memetipſo marceſcit aīa mea & poſſidēt me dies afflictionis. Nocte os meū pforatur doloribus: & q me comedunt non dormiūt. In multitudine eoꝝ cōſumitur veſtimentū meū: q̄ſi capitio tunice ſuccixerūt me. Cōpatus ſū luto: & aſſimilat⁹ ſū fauille & cineri. Clamo ad te & nō exaudies me: ſto & reſpicis me. Mutat⁹ es mihi in crudelē & ī duritia manus tue aduerſaris mihi. Eleuaſti me: & q̄ſi ſr̄ vētū ponēs eliſiſti me valide. Scio q̄a morti trades me: vbi cōſtituta ē dom⁹ oī viuēti. Verūtn̄ nō ad cōſumptionē eorū emittis manū tuā: & ſi corruerint ipſe ſaluabis. Flebā quōdā ſup eo q afflictus erat: & cōpatiebatur aīa mea paupi. Expectabā bona & venerūt mihi mala: ꝓſtolabar lucē & eruperūt tenebre. Interiora mea efferbuerūt abſq; vlla reqe: ꝓuenerūt me dies afflictiōis. Merens icedebā ſine furore: cōſurgēs: ī turba clamabā. Fr̄ fui draconū: & ſoci⁹ ſtruthionū. Cut; mea denigrata ē ſup me: & oſſa mea aruerūt p̄ caumate. Verſa ē in luctū cithara mea: & organū meū in vocē flentium. 31.

Depigi fedus cū oculis meis: vt ne cogitarem quidē de virgine.

in medio bñſonātiū clamabūt. q̄ ſub ſarmētis agreſtib⁹ ol
ἀναμέσον εὐήχων βοήσονται, οἱ ὑπὸ φρύγανα ἄγρια διῃ
uebāt. ſtultoꝝ filij ꝛ ignobiliū nomē ꝛ gl̄ia extin
τῶντο. ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα καὶ κλέος ἐσβε
ctū a terra: nūc āt cithara ego ſū eoꝝ: ꝛ me
σμένον ἀπὸ γῆς, νυνὶ δὲ κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐτῶν, καὶ ἐμὲ | B
ꝓuerbiū habēt. abominati ſūt āt me recedētes lō
θρύλημα ἔχουσιν. ἐβδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μα
ge: ab āt facie mea nō abſtinuerūt ſputum.
κράν, ἀπὸ δὲ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον.
cū apuiſſet eīn pharetrā ſuā afflixit me: ꝛ frenū
ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέ με, καὶ χαλινὸν
faciei mee emiſit. ad dextrā germi
τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλεν. ἐπὶ δεξιῶν βλα | B
nis inſurrexerūt: pedes ei⁹ extēdit: ꝛ viā ſe
στοῦ ἐπανέστησαν, πόδας αὐτοῦ ἐξέτεινεν, καὶ ὠδοποί
cit in me ſemitas ꝑditionis eoꝝ. attrite ſūt
ησεν ἐπ᾽ ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν. ἐξετρίβησαν
ſemite mee: exuit eīn meā ſtolā: ſagittis ſu
τρίβοι μου, ἐξέδυσε γάρ μου τὴν στολήν, βέλεσιν αὐ
is iaculat⁹ eſt me. vſus eſt āt me vt vult: in
τοῦ κατηκόντισέ με. κέχρηται δέ μου ὡς βούλεται, ἐν
doloꝛib⁹ cōpact⁹ ſuꝫ. reuertunt āt mei doloꝛes: abi
ὀδύναις πέφυρμαι. ἐπιστρέφονται δέ μου αἱ ὀδύναι, ᾤ
it mea ſpes q̄ſi vēt⁹: ꝛ ſicut nebula
χετό μου ἡ ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα, καὶ ὥσπερ νέφος ἡ
ſalus mea. ꝛ nūc in me effundet aīa mea:
σωτηρία μου. καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου,
habēt āt me dies doloꝛū. nocte āt oſſa mea cō | C
ἔχουσι δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν. νυκτὶ δὲ τὰ ὀστᾶ μου συγ
buſta ſunt: at nerui mei diſſoluti ſūt. in multa foꝛtitudīe
κέκαυται, τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυται. ἐν πολλῇ ἰσχύϊ
appꝛehēdit meū veſtimētū: ſicut circūoꝛale
ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς, ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ
tunice mee circūdederūt me: reputaſti āt me ſicut lutū: in
χιτῶνός μου περιέσχον με, ἥγησαι δέ με ἴσα πηλῷ, ἐν
terra ꝛ cinere mea pars. clamaui āt ad te ꝛ nō | §.19.a
γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς. κέκραγα δὲ πρός σὲ καὶ οὐκ
audis me: ſteterūt ꝛ ꝯſiderauerūt me. inſultaſti āt mihi
ἀκούεις με, ἔστησαν καὶ κατενόησάν με. ἐπέβης δέ μοι
crudelit̄: manu potēti me verberaſti: oꝛdinaſti āt
ἀνελεημόνως, χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας. ἔταξας δέ
mihi in doloꝛib⁹: ꝛ eiecisti me a ſalute: no
μοι ἐν ὀδύναις, καὶ ἀπέρριψάς με ἀπὸ σωτηρίας. οἶ
ui !eīn q̄ moꝛs me cōteret: dom⁹ eīn omni moꝛ
δα γὰρ ὅτι θάνατός με ἐκτρίψει, οἰκία γὰρ παντὶ θνη
tali terra. vtinā.n. poſſem meipm̄ cape | D
τῷ γῆ. εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν διαχειρώσα
re: aut deprecat⁹ ſaltē aliū: ꝛ faciet mihi hoc. ego
σθαι, ἢ δεηθείς γε ἑτέρου, καὶ ποιήσει μοι τοῦτο. ἐγὼ | C
āt ſup oī impotēte fleui: gemui āt vidēs ho
δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα, ἐστέναξα δὲ ἰδὼν ἄν
minē in neceſſitatib⁹. ego expectās bona: ecce occurre
δρα ἐν ἀνάγκαις. ἐγὼ ἐπέχων ἀγαθοῖς, ἰδοὺ συνήντη
rūt mihi magis dies maloꝝ. venter me⁹ efferbuit ꝛ
σάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν. ἡ κοιλία μου ἐξέζεσε καὶ
nō tacebit: ꝓuenerūt me dies paupertatis. ge
οὐ σιωπήσεται, προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας. στέ
mēs ambulo ſine furoꝛe: ſteti āt in ꝯgregatiōe
νων πορεύομαι ἄνευ θυμοῦ, ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κε
clamās. frater fui ſirenū: amic⁹ aūt ſtruthio
κραγώς. ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων, ἑταῖρος δὲ στρου
nū. cutis mea obtenebꝛata ē valde: at oſſa mea
θῶν. τὸ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως, τὰ δὲ ὀστᾶ μου
pꝛe ardoꝛe. euaſit in luctū mea cithara: at
ἀπὸ καύματος. ἀπέβη εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὁ δὲ
pſalmus me⁹ in fletū mihi.
ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί. Ca.31.
Fedus poſui oculis meis: ꝛ nō | A
Διαθήκην ἔθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ οὐ
intelligā ſup virginem.
συνήσω ἐπὶ παρθένῳ.

© Biblioteca Nacional de España

B r qd diuisit deus desup: r hereditas sufficiēt ex
καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἀπάνωθεν, καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ
altissimis? ve ꝑditio iniquo r abalienatio
ὑψίστων; οὐαὶ ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ καὶ ἀπαλλοτρίωσις
Pro. 5.b. facietibus iniqtatē. nōne ipe videbit viā meā: r
Infra. 34.c. τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν. οὐχὶ αὐτὸς ὄψεται ὁδόν μου, καὶ
oēs gressus meos enūerabit? si āt fui ambu
πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσει; εἰ δὲ ἤμην πεπο
lās cū scurris: si āt r festinauit pes
ρευμένος μετὰ γελοιαστῶν, εἰ δὲ καὶ ἐσπούδακεν ὁ πούς
meus in dolū. appēsus sū.n.in statera iusta: sciuit āt do=
μου εἰς δόλον. ἕσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ, εἶδε δὲ ὁ κύ=
min⁹ iniustitiā meā. si declinauit pes meus de via
ριος τὴν ἀδικίαν μου. εἰ ἐξέκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ
si āt r oculū secutū est cor meū: si āt r
εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ
manib⁹ meis tetigi dona. serā igit r alij co=
ταῖς χερσί μου ἡψάμην δώρων. σπείραιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φά=
medāt: erradicat⁹ aūt sim sup terrā. si aūt secutū est
γοισαν, ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς. εἰ δὲ ἐξηκολούθησεν ἡ
cor meū mulierē viri alteri⁹: si r insidiator
B καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου, εἰ καὶ ἐγκάθετος
fui ad ostia eius. placeat igit r vxor mea
ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς. ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνή μου
alij: at ꝑuuli mei hūilient. furor em̄ ire
ἑτέρῳ, τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθείη. θυμὸς γὰρ ὀργῆς
irretētibilis: ꝯtaminare viri vxorē. ignis em̄ est
ἀκατάσχετος, τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα. πῦρ γάρ ἐστι
C cōburens in oībus mēbris. cui vtiq; superuenerit a ra
καιόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μελῶν, οὗ δ᾽ ἂν ἐπέλθοι ἐκ ῥι
dicib⁹ ꝑdidit. si aūt r vile habui iudiciū serui
Luce. 16.a. ζῶν ἀπώλεσεν. εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός
mei aut ancille: disceptantib⁹ illis aduersū me. qd em̄ fa=
μου ἢ θεραπαίνης, κρινομένων αὐτῶν πρός με. τί γὰρ ποι
9.a ciā cū inqsitionē mei faciet dn̄s: si āt r specu
ήσω ἐὰν ἔτασίν μου ποιήσηται ὁ κύριος, ἐὰν δὲ καὶ ἐπι=
latione: qd̄ respōsū faciā? nunqd nō vt
σκοπήν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι; πότερον οὐχ ὡς
r ego fact⁹ sū in vtero: r illi facti sunt. īpotē=
καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρί, καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασιν. ἀδύνα
tes āt vsu quē qn̄q; habuerūt nō frustrati sūt: vidue āt
τοι δὲ χρείαν ἥν ποτε εἶχον οὐκ ἀπέτυχον, χήρας δὲ
oculū nō tabefeci: si āt r buccellā meā comedi
τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα, εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον
sol⁹: r nō pupillū ꝑticipē feci ex ea. qm̄ ab adole
μόνος, καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα ἐξ αὐτοῦ· ὅτι ἐκ νεότη
D scētia mea enutriui vt pat: r de vtero matris dedu
τός μου ἐξέτρεφον ὡς πατήρ, καὶ ἐκ γαστρὸς μητρὸς ὡδή=
C xi. si āt r despexi nudū pereūtē: r nō
γησα. εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον, καὶ οὐκ
vestiui: impotētes āt si nō bn̄dixerūt mihi: ab āt tōsura
ἠμφίεσα, ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με, ἀπὸ δὲ κουρᾶς
agnoꝝ meoꝝ calefacti sūt hūeri eoꝝ: si leuaui pupillo
ἀμνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν, εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ
manū: cōfidēs qm̄ multa mihi auxiliatio adest. rece
χεῖρα, πεποιθὼς ὅτι πολλή μοι βοήθεια περίεστιν. ἀπο=
dat igit hūer⁹ me⁹ a iunctura: at brachiū meū
σταίη ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός, ὁ δὲ βραχίων μου
a cubito meo ꝯfringat: timor em̄ dn̄i cō
ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνός μου συντριβείη. φόβος γὰρ κυρίου συ
tinuit me r a captione ei⁹ nō ferā. si
νέσχε με καὶ ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω. εἰ
ordinaui auꝝ fortitudinē meā: si āt r ī lapide ꝑtioso fidu
ἔταξα χρυσίον ἰσχύν μου, εἰ δὲ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ ἐπε
ciā habui: si āt r letat⁹ sum multis diuitijs mihi exi
ποίθησα, εἰ δὲ καὶ ηὐφράνθην πολλοῦ πλούτου μοι γε
stentib⁹: si āt r in innūerabilib⁹ posui manū meā.
νομένου, εἰ δὲ καὶ ἐπ᾽ ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου.
A aut nō video qdē solē: lucentē deficientē:
ἢ οὐχ ὁρῶ μὲν ἥλιον τὸν ἐπιφαύσκοντα ἐκλείποντα,
lunā aūt deficientē. nō em̄ in eis est:
σελήνην δὲ φθίνουσαν. οὐ γὰρ ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐστι, ꝏꝏ

Quā enī partē hēret in
me de⁹ desup: & heredi
tatē ops de excelsis? Nū
qd nō perditio ē iniquo
& alienatio operātibus
iniusticiā? Nōne ipse cō
siderat vias meas: & cū=
ctos gressus meos dinu
merat? Si ābulaui in va
nitate & festinauit i dolo
pes me⁹: appendat me
in statera iusta: & sciat
de⁹ simplicitatē meā. Si
declinauit gressus meus
de via: & si secutus est
oculus me⁹ cor meum:
& si in manibus meis ad
hesit macula: seram ꝏ
& alius comedat: & ꝓ=
genies mea erradicetur.
Si deceptū est cor meū
super muliere: & si ad
ostiū amici mei insidiat⁹
sum: scortū alterius sit
vxor mea: & super illam
incuruentur alij. Hoc
enim nefas est & ini=
quitas maxima: ꝏꝏ
ignis vsq; ad perditio=
nem deuorans ꝏꝏꝏꝏ
& oīa erradicās genimi
na. Si contempsi subire
iudiciū cū seruo meo &
ancilla mea: cū discepta=
rēt aduersū me. Quid eī
faciā cū surrexerit ad iu=
dicādū de⁹? & cū qsierit:
qd rn̄debo illi? Nūquid
nō in vtero fecit me q &
illū operatus ē: & formauit
me in vulua vnus? Si ne
gaui qd volebāt paupib⁹
& oculos vidue expecta
re feci. Si comedi bucellā
meā sol⁹: & nō comedit
pupillus ex ea: qa ab in
fantia mea creuit mecū
miseratio: & de vtero ma
tris mee egressa ē mecū.
Si despexi ꝑtereuntē eo
q nō habuerit idumentū:
& absq; opimento pau
perē. Si nō bn̄dixerunt
mihi latera eius: & de vel
lerib⁹ ouiū mearū calefa
ctus ē. Si leuaui sup pu
pillū manū meā: etiā cū vi
derē me in porta supio=
rē: hūerus me⁹ a iūctura
sua cadat: & brachiū me
um cū suis ossib⁹ cōfrin=
gatur. Semp eī qsi tumē=
tes sup me fluctus timui
deū: & pōdus ei⁹ ferre
nō potui. Si putaui au
rū robur meū & obrizo
dixi fiducia mea. Si leta
tus sum super multis ꝏ
diuitiis meis: & qa pluri
ma repit man⁹ mea. Si
vidi solem cū fulgeret:
& lunā incedentē clare:

ומה חלק אלוה ממעל ונחלת | עלה
שדי ממרומים: הלא איד לעול | רום
ונכר לפעלי און: הלא הוא יראה | ראה
דרכי וכל צעדי יספור: אם הלכתי | ספר
עם שוא ותחש על מרמה רגלי: | חוש רמה
ישקלני במאזני צדק וידע | שקל אזן
אלוה תמתי: אם תטה אשרי | תמם נטה
מני הדרך ואחר עיני הלך | מן
לבי ובכפי דבק מאום: אזרעה | מאם זרע
ואחר יאכל וצאצאי ישרשו: | אכל יצא
אם נפתה לבי על אשה ועל | שרש פתה
פתח רעי ארבתי: תטחן לאחר | איש רעה
אשתי ועליה יכרעון אחרין: | טחן כרע
כי הוא זמה והוא עון פלילים: | זמם פלל
כי אש היא עד אבדון תאכל
ובכל תבואתי תשרש: אם אמאס | בוא מאס
משפט עבדי ואמתי ברבם עמדי: | שפט אמה
ומה אעשה כי יקום אל וכי | רוב עשה
יפקד מה אשיבנו: הלא בבטן | קום פקד שוב
עשני עשהו ויכננו ברחם אחד: | עשה כון
אם אמנע מחפץ דלים ועיני אלמנה | מנע
אכלה: ואכל פתי לבדי ולא | כלה פתת
אכל יתום ממנה: כי מנעורי גדלני | בדד יתם
כאב ומבטן אמי אנחנה: אם | נער נחה
אראה אובד מבלי לבוש ואין | ראה אבד
כסות לאביון: אם לא ברכוני | בלי לבש
חלצו ומגז כבשי יתחמם: אם | כסה אבה
הניפותי על יתום ידי כי | חמם
אראה בשער עזרתי: כתפי | נוף
משכמה תפול ואזרעי מקנה | נפל זרע
תשבר: כי פחד אלי איד אל | שבר
ומשאתו לא אוכל: אם שמתי | נשא יכל
זהב כסלי ולכתם אמרתי | שום
מבטחי: אם אשמח כי רב | בטח שמח
חילי וכי כביר מצאה ידי: אם | כבר
אראה אור כי יהל וירח יקר הלך: | הלל הלך

© Biblioteca Nacional de España

וַיִּפְתְּ בַּסֵּתֶר לִבִּי וַתִּשַּׁק יָדִי פָּתָה נָשַׁק
לְפִי׃ גַּם הוּא עָוֺן פְּלִילִי כִּי כִחַשְׁתִּי פֶּה פָּלַל
לָאֵל מִמָּעַל׃ אִם אֶשְׂמַח בְּפִיד עָלָה
מְשַׂנְאִי וְהִתְעֹרַרְתִּי כִּי מְצָאוֹ שָׂנֵא עוּר
רָע׃ וְלֹא נָתַתִּי לַחֲטֹא חִכִּי לִשְׁאֹל רוּעַ נָתַן
בְּאָלָה נַפְשׁוֹ׃ אִם לֹא אָמְרוּ חֵיךְ
מְתֵי אָהֳלִי מִי יִתֵּן מִבְּשָׂרוֹ לֹא מָתָה נָתַן
נִשְׂבָּע׃ בַּחוּץ לֹא יָלִין גֵּר דְּלָתַי שָׂבַע לוּן
לָאֹרַח אֶפְתָּח׃ אִם כִּסִּיתִי כְאָדָם גּוּר פָּתַח
פְּשָׁעָי לִטְמוֹן בְּחֻבִּי עֲוֺנִי׃ כִּי כָּסָה חָבַב
אֶעֱרוֹץ הָמוֹן רַבָּה וּבוּז מִשְׁפָּחוֹת עָרַץ הָמַן
יְחִתֵּנִי וָאֶדֹּם לֹא אֵצֵא פָתַח׃ רָבַב שִׁפְחָה
מִי יִתֶּן לִי שֹׁמֵעַ לִי הֶן תָּוִי שַׁדַּי חָתַת דּוּם
יַעֲנֵנִי וְסֵפֶר כָּתַב אִישׁ רִיבִי׃ נָתַן תָּוָה
אִם לֹא עַל שִׁכְמִי אֶשָּׂאֶנּוּ עָנָה רוּב
אֶעֶנְדֶנּוּ עֲטָרוֹת לִי׃ מִסְפַּר צְעָדַי נָשָׂא
אַגִּידֶנּוּ כְּמוֹ נָגִיד אֲקָרְבֶנּוּ׃ עָנַד סָפַר
אִם עָלַי אַדְמָתִי תִזְעָק וְיַחַד נָגַד קָרַב
תְּלָמֶיהָ יִבְכָּיוּן׃ אִם כֹּחָהּ אָכַלְתִּי זָעַק
בְלִי כָסֶף וְנֶפֶשׁ בְּעָלֶיהָ הִפָּחְתִּי׃ בָּכָה כֹּחַ
תַּחַת חִטָּה יֵצֵא חוֹחַ וְתַחַת שְׂעֹרָה פּוּחַ
בָאְשָׁה תַּמּוּ דִּבְרֵי אִיּוֹב׃ תָּמַם

Cap.xxxij.

וַיִּשְׁבְּתוּ שְׁלֹשֶׁת שָׁבַת
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה מֵעֲנוֹת אֶת אִיּוֹב עָנָה
כִּי הוּא צַדִּיק בְּעֵינָיו׃ וַיִּחַר צָדַק חָרָה
אַף אֱלִיהוּא בֶן בַּרַכְאֵל הַבּוּזִי
מִמִּשְׁפַּחַת רָם בְּאִיּוֹב חָרָה אַפּוֹ
עַל צַדְּקוֹ נַפְשׁוֹ מֵאֱלֹהִים׃
וּבִשְׁלֹשֶׁת רֵעָיו חָרָה אַפּוֹ עַל רָעָה
אֲשֶׁר לֹא מָצְאוּ מַעֲנֶה וַיַּרְשִׁיעוּ עָנָה רָשַׁע
אֶת אִיּוֹב׃ וֶאֱלִיהוּ חִכָּה אֶת אִיּוֹב
בִּדְבָרִים כִּי זְקֵנִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ
לְיָמִים׃ וַיַּרְא אֱלִיהוּא כִּי אֵין יוֹם רָאָה
מַעֲנֶה בְּפִי שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים פֶּה
וַיִּחַר אַפּוֹ׃ וַיַּעַן אֱלִיהוּא בֶן
בַּרַכְאֵל הַבּוּזִי וַיֹּאמַר צָעִיר אֲנִי אָמַר צָעַר

et letatū ē in abſcōdito cor meū: & oſculatus ſū manū meā ore meo: q̄ ē iniqtas maxia: & negatio cōtra deū altiſſimū. Si gauiſus ſum ad ruinā eius qui me oderat: & exultaui ꝙ inueniſſet eum malū. Nō eī đdi ad peccandū guttur meū: vt expeterē maledicens aīam eius. Si non dixerunt viri tabernaculi mei: qs det de carnibus eius vt ſaturemur? Foris non māſit peregrinus: oſtiū meū viatori patuit. Si abſcondi quaſi homo pctm̄ meū: & celaui in ſinu meo iniqtatē meā. Si expaui ad multitudinē nimiā: & deſpectio propinquorū terruit me: & non magis tacui: nec egreſſus ſum oſtiū. Quis mihi tribuat auditorē? vt deſideriū meū audiat omps: & librū ſcribat ipſe q iudicat: vt in humero meo portē illum & circundē illū q̄ſi coronā mihi. Per ſinglos grad⁹ meos pronunciabo illū: & q̄ſi principi offerā eū. Si aduerſum me terra mea clamat: & cum ipſa ſulci ei⁹ deflent. Si fructus eius comedi abſq₃ pecunia: & animā agricolaruꝫ eius afflixi: ꝓ frumēto oriatur mihi tribulus & ꝓ hordeo ſpina. Finita ſunt verba iob. 32.

O Miſerunt autē tres viri iſti reſpondere iob: eo ꝙ iuſtus ſibi videretur. Et iratus indignatuſq₃ eſt heliu filius barachel buzites de cognatiōe ram. Iratus eſt aūt aduerſuꝫ iob: eo ꝙ iuſtum ſe eſſe diceret coram deo. Porro aduerſū amicos eius indignatus eſt: eo ꝙ nō inueniſſent rñſionē rōnabilē: ſed tantūmodo condēnaſſent iob. Igitur heliu expectauit iob loquentem: eo ꝙ ſeniores eſſent qui loqbantur. Cum autem vidiſſet ꝙ tres reſpondere non potuiſſent: iratus eſt vehementer. Reſpondēſq₃ heliu filius barachel buzites: dixit. Iunior ſum

⁊ ſi deceptū ē latenē cor meū: ſi aūt ⁊ manū meā
καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρα ἡ καρδία μου, εἰ δὲ καὶ χεῖρά μου
imponēs in ore meo oſculat⁹ ſū. ⁊ hoc mihi igiē
ἐπιθεὶς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα. καὶ τοῦτό μοι ἄρα
iniquitas maxima cōputeē: qm̄ mentit⁹ ſū corā do-
ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθείη, ὅτι ἐψευσάμην ἔναντι κυ- D
mino altiſſimo. ſi āt ⁊ gaudēs fact⁹ ſū ruina
ρίου τοῦ ὑψίστου. εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώματι
inimicoꝝ meoꝝ. ⁊ dixit cor meū ieuge: audiat igiē
ἐχθρῶν μου. καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου εὖγε, ἀκούσαι ἄρα C
auris mea maledictionē meā. diuulger āt igiē a popu
τὸ οὖς μου τὴν κατάραν μου. θρυληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λα
lo meo male affect⁹: ſi āt ⁊ ſepe dixerūt ancil-
οῦ μου κακούμενος, εἰ δὲ καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θερά-
le mee: qs daret nobis de carnib⁹ ei⁹ ſatura
παιναί μου, τίς ἂν δώη ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐμπλη
ri? valde me vtili exñte: foris āt nō morabaē pe-
σθῆναι; λίαν μου χρηστοῦ ὄντος, ἔξω δὲ οὐκ ηὐλίζετο ξέ-
grin⁹. at hoſtiū meū omni venienti patuit. ſi āt ⁊ cū-
νος, ἡ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἠνέῳκτο. εἰ δὲ καὶ ἁ-
peccaueri inuite abſcōdi pctm̄ meū: nō em̄
μαρτὼν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρτίαν μου, οὐ γὰρ
auerti multitudinē turbe: vt nō eloquerer co-
διετράπην πολυοχλίαν πλήθους, τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι ἐνώ-
rā eis. ſi āt ⁊ ꝑmiſi impotentē exire ho
πιον αὐτῶν. εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν τὴν θύ
ſtiū meū ſinu vacuo. qs det audiētē me. manū āt
ραν μου κόλπῳ κενῷ. τίς δώῃ ἀκούοντά μου. χεῖρα δὲ
dn̄i ſi nō timuerā: ſyngraphū aūt qd habui cōtra D
κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν; συγγραφὴν δὲ ἣν εἶχον κατά
q̄npiā in hūmeris circūponens coronā legebā. ⁊
τινος ἐπ᾽ ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον. καὶ
ſi nō ſcindēs illud reddidi: nihil accipiēs a debi
εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα, οὐθὲν λαβὼν παρὰ χρεω
tore. ſi in me aliqñ terra gemuit: ſi āt ⁊
φειλέτου. εἰ ἐπ᾽ ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέναξεν, εἰ δὲ καὶ οἱ
ſulci ei⁹ fleuerūt vna. ſi āt ⁊ forti
αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν. εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσ
tudinē ei⁹ comedi ſol⁹ ſine ꝓtio: ſi ēt ⁊ aīaꝫ do-
χὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς, εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυ
mini terre appꝛhēdēs afflixi: pro tritico igiē egrediaē
ρίου τῆς γῆς ἐκλαβὼν ἐλύπησα, ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι
mihi vrtica: pro aūt ordeo ſpina. ⁊ ceſſauit
μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος. καὶ ἐπαύσατο
iob a verbis.
ἰὼβ ῥήμασιν. Ca. 32.

Tacuerūt āt ⁊ tres amici ei⁹ āplı⁹ ꝯtra- A
Ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι ἀντει
dicere iob: erat enī iob iuſt⁹ corā eis. irat⁹ eſt āt
πεῖν ἰώβ, ἦν γὰρ ἰὼβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. ὠργίσθη δὲ
eliu fili⁹ barachiel buzites de cognatione arā:
ἐλιοὺ ὁ τοῦ βαραχιὴλ ὁ βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας ἀράμ,
auſitidis regionis. irat⁹ eſt āt aduerſū iob valde: eo
τῆς αὐσίτιδος χώρας. ὠργίσθη δὲ τῷ ἰὼβ σφόδρα, διό-
ꝙ oſtēdit ſe iuſtū corā dn̄o. ⁊ ꝯtra
τι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον τοῦ κυρίου. καὶ κατὰ
tres āt amicos irat⁹ eſt valde: qm̄ nō potue-
τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα. ὅτι οὐκ ἠδυνάσθη-
rūt reſpōdere ꝯtraria iob: ⁊ poſuerūt ipm̄ eſſe
σαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα ἰώβ, καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι
impiū. eliu āt expectauit dare reſpōſionē iob. qm̄
ἀσεβῆ. ἐλιοὺ δὲ ὑπέμεινε δοῦναι ἀπόκρισιν ἰώβ. ὅτι
ſeniores eo ſunt dieb⁹. ⁊ vidit eliu B
πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσὶν ἡμέραις. καὶ εἶδεν ἐλιοὺ
ꝙ nō eſt reſpōſū in ore triū viroꝝ:
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν,
⁊ irat⁹ eſt furor ei⁹. reſpōdens āt eliu fili⁹
καὶ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ. ὑπολαβὼν δὲ ἐλιοὺ ὁ τοῦ B
barachiel buzites dixit: iunior q̄dē ſum
βαραχιὴλ ὁ βουζίτης εἶπεν, νεώτερος μὲν εἰμι

© Biblioteca Nacional de España

tpe: vos āt eſtis ſeniores. iccirco tacui
τῶ χρόνω, ὑμεῖς δέ ἐςε πρεσβύτεροι. διὸ ἡσύχασα
times vobis renũciare meã ſcientiã.
φοβηθεὶς τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιςήμην.
D §.12.8. dixi āt nõ tps eſt loquẽs: in multis aũt ãnis
εἶπα δὲ οὐχ ὁ χρόνος ἐςὶν ὁ λαλῶν, ἐν πολλοῖς δὲ ἔτε
nõ nouerũt ſapiam: ſed ſpũs eſt in hoib⁹.
σιν οὐκ οἴδασι σοφίαν, ἀλλὰ πνεῦμά ἐςιν ἐν βροτοῖς.
C iſpiratio aũt oipotẽtis q̃ docet. nõ lõge=
πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσα. οὐχ οἱ πολυ=
ui ſunt ſapiẽtes: neq; ſenes norũt iudiciũ. ideo
χρόνιοί εἰσι σοφοί, οὐδ᾽ οἱ γέροντες οἴδασι κρίμα. διὸ
dixi: audite me ⁊ nũciabo vobis q̃ noui. aurib⁹
εἶπα, ἀκούσατέ μου καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα. ἐνωτί
pcipite mea verba: dicã em̃ vobis audiẽtib⁹ vſq;
ζεσθέ μου τὰ ῥήματα, ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων ἄχρι
quo ſcrutemini ſmones. ⁊ vſq; ad vos intelligã: ⁊ ec=
οὗ ἐτάσητε λόγους. καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω, καὶ ἰ=
ce nõ fuit ipi iob redarguẽs: reſpõdens ei⁹
δοὺ οὐκ ἦν τῷ ἰὼβ ἐλέγχων, ἀνταποκρινόμενος αὐτοῦ
verba ex vobis. ne dicatis inuenim⁹ ſapiam do=
ῥήματα ἐξ ὑμῶν. ἵνα μὴ εἴπητε εὕρομεν σοφίαν κυ=
mino addẽtes: hoi āt cõmiſiſtis loqui
ρίῳ προσθέμενοι, ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι
talia verba. timuerũt nõ reſpõderunt ãpli⁹:
τοιαῦτα ῥήματα. ἐπτοήθησαν οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι,
D antiq̃s fecerũt ex ipis ſmones. expectaui: nõ em̃ locu
ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλά=
ti ſũt: qm̃ ſteterũt: nõ reſpõderũt. reſpõdens
λησαν, ὅτι ἔςησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν. ὑπολαβὼν
āt eliu dicit: ruri⁹ loquar. plenus em̃ ſum ver
δὲ ἐλιοὺ λέγει, πάλιν λαλήσω. πλήρης γάρ εἰμι ῥη=
bis: pdit em̃ me ſpũs vteri: at vẽ
μάτων, ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαςρός. ἡ δὲ γα
ter me⁹ ſicut vter muſti feruẽs ligat⁹: ⁊ ſi
ςήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος, καὶ ὥσ
cut follis fabri ferrarij ruptus. loquar vt requie=
περ φυσητὴρ χαλκέως ἐρρηγώς. λαλήσω ἵνα ἀναπαύ
ſcã cũ apueri labia: hoiez em̃ nõ vere
σωμαι ἀνοίξας τὰ χείλη, ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυν
bor. q̃ñetiã neq; mortalẽ nõ reuerebor: nõ em̃ ſcio
θῶ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ, οὐ γὰρ ἐπί
mirari pſonã: ſi āt nõ: ⁊ me tinee
ςαμαι θαυμάσαι πρόσωπον, εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σῆτες
comedãt.
ἔδονται. Ca.33.
A Veruntñ audi iob verba mea:
Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον ἰὼβ τὰ ῥήματά μου,
⁊ ſmonẽ aurib⁹ pcipe meũ. ecce em̃ aperui os meũ:
καὶ λαλιάν ἐνωτίζου μου. ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ ςόμα μου,
⁊ locuta eſt ligua mea: mundũ meũ cor ver
καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου, καθαρά μου ἡ καρδία ῥή
bis: itellectus āt labiorũ meorũ mũda cogitabit. ſpiri
μασι, σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει. πνεῦ=
tus diuin⁹ q̃ fecit me: ſpiraculũ āt oipotẽtis eſt
μα θεῖον τὸ ποιῆσάν με, πνοὴ δὲ παντοκράτορός ἐςιν
docẽs me. ſi potueris: da mihi reſpõſuz:
ἡ διδάσκουσά με. ἐὰν δύνῃ, δός μοι ἀπόκρισιν,
ad hec expecta: ſta ante me: et ego ante te.
πρὸς ταῦτα ὑπόμεινον, ςῆθι κατ᾽ ἐμέ, κἀγὼ κατὰ σέ.
de luto ꝯfectus es tu ſicut ⁊ ego: de eo
ἐκ πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ, ἐκ τοῦ αὐ=
dẽ pfecti ſumus. nõ timor mei te ſtupefaciet.
τοῦ διηρτίσμεθα. οὐχ ὁ φόβος μου σε ἐκθαμβήσει,
neq; manus mea grauis erit in te: ſed dixiſti
οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔςαι ἐπὶ σοί, πλὴν εἶπας

B

B

tempore: vos autem an tiquiores. Idcirco demiſſo capite verit⁹ ſũ vobis indicare meã ſententiã. Sperabã eñ q̃ etas ꝓlixior loq̃retur: & annorũ multitudo doceret ſapiẽtiam. Sed vt video ſpũs eſt in hoibus: & inſpiratio oĩpotẽtis dat intelligẽtiã. Non ſunt longeui ſapiẽtes: nec ſenes intelligunt iudicium. Ideo dicam audite me: oſtẽdam vobis etiã ego meam ſapientiam. Expectaui enim ſermones veſtros: audiui prudentiã vrãm. Donec diſceptaremini ſmonibus vrĩs: & donec putabã vos aliq̃d dicere: cõſiderabã. Sed vt video nõ eſt q poſſit arguere iob: & rñdere ex vobis ſmonibus eius. Ne forte dicatis: inuenim⁹ ſapiam: de⁹ ꝓiecit eũ nõ hõ. Nihil locutus eſt mihi: & ego non ſm ſmões vrõs rñdebo illi. Extimuerũt: nec rñderũt vltra: abſtulerũtq; a ſe eloquia. Qm̃ igitur expectaui: & nõ ſunt locuti: ſteterũt: nec rñderunt vltra: rñdebo & ego ptẽ meã: & oſtendã ſciẽtiã meã. Plen⁹ ſuz ei ſermonibus: & coarctat me ſpũs vteri mei. En venter me⁹ quaſi muſtũ abſq; ſpiraculo qđ lagũculas nouas dirũpit. Loquar & reſpirabo paulu lum: aperiam labia mea & reſpondebo. Non accipiam perſonã viri: & deum homini non equabo. Neſcio enĩ quã diu ſubſiſtã: & ſi poſt modicum tollat me factor meus. 33.

Audi igitur iob eloquia mea: & omnes ſermones meos auſculta. Ecce aperui os meũ: loq̃tur lingua mea ĩ faucib⁹ meis. Simplici corde meo ſmones mei: & ſciam labia mea puram loquẽtur. Spũs dei fecit me: & ſpiraculũ oĩpotẽtis viuificauit me. Si potes reſpõde mihi & aduerſus faciẽ meã conſiſte. Ecce & me ſicut & te fecit de⁹: & de eodem luto ego q̃q; format⁹ ſum. Verũtñ miraculũ meũ nõ te terreat: & eloquẽtia mea non ſit tibi grauis. Dixiſti ergo

לימים ואתם ישישים על כן
זחלתי ואירא מחות דעי אתכם׃
אמרתי ימים ידברו ורב שנים
ידיעו חכמה׃ אכן רוח היא
באנוש ונשמת שדי תבינם׃
לא רבים יחכמו וזקנים יבינו
משפט׃ לכן אמרתי שמעה
לי אחוה דעי אף אני׃ הן
הוחלתי לדבריכם אזין עד
תבונתיכם עד תחקרון מלין׃
ועדיכם אתבונן והנה אין לאיוב
מוכיח עונה אמריו מכם׃ פן
תאמרו מצאנו חכמה אל ידפנו
לא איש׃ ולא ערך אלי מלין
ובאמריכם לא אשיבנו׃ חתו
לא ענו עוד העתיקו מהם מלין׃
והוחלתי כי לא ידברו כי עמדו
לא ענו עוד׃ אענה אף אני חלקי
אחוה דעי אף אני׃ כי מלתי
מלין הציקתני רוח בטני׃ הנה
בטני כיין לא יפתח כאבות
חדשים יבקע׃ אדברה וירוח
לי אפתח שפתי ואענה׃ אל נא
אשא פני איש ואל אדם לא
אכנה׃ כי לא ידעתי אכנה כמעט
ישאני עשני׃
ואולם שמע נא איוב מלי וכל
דברי האזינה׃ הנה נא פתחתי
פי דברה לשוני בחכי׃ ישר
לבי אמרי ודעת שפתי ברור
מללו׃ רוח אל עשתני ונשמת
שדי תחיני׃ אם תוכל השיבני
ערכה לפני התיצבה׃ הן אני
כפיך לאל מחמר קרצתי גם
אני׃ הנה אמתי לא תבעתך
ואכפי עליך לא יכבד׃ אך אמרת

ישש
ירא חוה
ידע דבר
שנה
אנש בין
רבב חכם
שפט
ידע
יחל אזן
בין חקר
מלל
יכח
אפס הדף
שוב חתת
ענה עתק
יחל
צוק
פתח אוב
בקע רוח
פתח שפה
נשא פנה
כנה
עשה
Ca. xxxiij
אלם
פה לשון
חיך ידע
שפה ברר
חיה יכל
שוב פנה
יצב
אים בעת
כבד

© Biblioteca Nacional de España

בְאָזְנָי וְקוֹל מִלִּין אֶשְׁמָע׃ זַךְ
אֲנִי בְּלִי פָשַׁע חַף אָנֹכִי וְלֹא
עָוֹן לִי׃ הֵן תְּנוּאוֹת עָלַי יִמְצָא
יַחְשְׁבֵנִי לְאוֹיֵב לוֹ׃ יָשֵׂם בַּסַּד
רַגְלָי יִשְׁמֹר כָּל אָרְחֹתָי׃ הֶן זֹאת
לֹא צָדַקְתָּ אֶעֱנֶךָּ כִּי יִרְבֶּה אֱלוֹהַּ
מֵאֱנוֹשׁ׃ מַדּוּעַ אֵלָיו רִיבוֹתָ כִּי
כָל דְּבָרָיו לֹא יַעֲנֶה׃ כִּי בְאַחַת
יְדַבֶּר אֵל וּבִשְׁתַּיִם לֹא יְשׁוּרֶנָּה׃
בַּחֲלוֹם חֶזְיוֹן לַיְלָה בִּנְפֹל תַּרְדֵּמָה
עַל אֲנָשִׁים בִּתְנוּמוֹת עֲלֵי
מִשְׁכָּב׃ אָז יִגְלֶה אֹזֶן אֲנָשִׁים
וּבְמֹסָרָם יַחְתֹּם׃ לְהָסִיר אָדָם
מַעֲשֶׂה וְגֵוָה מִגֶּבֶר יְכַסֶּה׃ יַחְשֹׂךְ
נַפְשׁוֹ מִנִּי שָׁחַת וְחַיָּתוֹ מֵעֲבֹר
בַּשָּׁלַח׃ וְהוּכַח בְּמַכְאוֹב עַל מִשְׁכָּבוֹ
וְרוֹב עֲצָמָיו אֵתָן׃ וְזִהֲמַתּוּ חַיָּתוֹ
לָחֶם וְנַפְשׁוֹ מַאֲכַל תַּאֲוָה׃ יִכֶל
בְּשָׂרוֹ מֵרֹאִי וְשֻׁפּוּ עַצְמֹתָיו לֹא
רֻאוּ׃ וַתִּקְרַב לַשַּׁחַת נַפְשׁוֹ וְחַיָּתוֹ
לַמְמִתִים׃ אִם יֵשׁ עָלָיו מַלְאָךְ
מֵלִיץ אֶחָד מִנִּי אָלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם
יָשְׁרוֹ׃ וַיְחֻנֶּנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדָעֵהוּ
מֵרֶדֶת שַׁחַת מָצָאתִי כֹפֶר׃ רֻטֲפַשׁ
בְּשָׂרוֹ מִנֹּעַר יָשׁוּב לִימֵי עֲלוּמָיו׃
יֶעְתַּר אֶל אֱלוֹהַּ וַיִּרְצֵהוּ וַיַּרְא פָּנָיו
בִּתְרוּעָה וַיָּשֶׁב לֶאֱנוֹשׁ צִדְקָתוֹ׃
יָשֹׁר עַל אֲנָשִׁים וַיֹּאמֶר חָטָאתִי
וְיָשָׁר הֶעֱוֵיתִי וְלֹא שָׁוָה לִי׃ פָּדָה
נַפְשׁוֹ מֵעֲבֹר בַּשָּׁלַח וְחַיָּתוֹ בָּאוֹר
תִּרְאֶה׃ הֶן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל
פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר׃ לְהָשִׁיב
נַפְשׁוֹ מִנִּי שָׁחַת לֵאוֹר בְּאוֹר
הַחַיִּים׃ הַקְשֵׁב אִיּוֹב שְׁמַע לִי
הַחֲרֵשׁ וְאָנֹכִי אֲדַבֵּר׃ אִם יֵשׁ
מִלִּין הֲשִׁיבֵנִי דַּבֵּר כִּי חָפַצְתִּי

מָלַל שָׁמַע
זָכָה חָפַף
נוּא מָצָא
חָשַׁב אָיַב
שׂוּם
שָׁמַר
עָנָה רָבָה
אָנַשׁ יָדַע
רוּב
דָּבַר שׁוּר
חָלַם חָזָה
רָדַם נוּם
שָׁכַב גָּלָה
יָסַר חָתַם
סוּר עָשָׂה
כָּסָה חָשַׂךְ
מן חָיָה
יָכַח כָּאַב
רָבַב אֵיתַן
אָכַל אָוָה
כָּלָה רָאָה
שָׁפָה רָאָה
קָרַב
מוּת לָאַךְ
לוּץ נָגַד
חָנַן אָמַר
יָרַד
שׁוּב יוֹם
עָלַם עָתַר
רָצָה רָאָה
פָּנָה רוּעַ
שׁוּר
עָנָה
רָאָה פָּעַל
קָשַׁב
חָרַשׁ דָּבַר
מָלַל שׁוּב

in auribus meis: & vocē
verborū tuorū audiui.
Mūdus ſū ego & abſq;
delicto imaculat⁹: & nō
eſt iniqtas in me. Quia
q̄relas in me repit: ideo
arbitratus eſt me inimi-
cū ſibi. Poſuit in neruo
pedes meos: cuſtodiuit
oēs ſemitas meas. Hoc
eſt ergo in quo nō es iu
ſtificat⁹. Rñdebo tibi: qa
maior ſit de⁹ hoīe. Ad-
uerſus eum cōtendis: q̄
non ad omīa verba re-
ſponderit tibi. Semel
loquitur deus: & ſecun-
do idipſum non repetit.
Per ſōmū in viſione no
cturna: qñ irruit ſopor
ſuper homines: & dor-
miunt in
lectulo. Tunc aperit au
res virorum:
& erudiens eos inſtruit
diſciplina: vt auertat ho
minē ab his q̄ fecit: & li-
beret eū de ſupbia: erues
aīam eius a corruptiōe
& vitā illius vt nō trāſeat
in gladiū. Increpat q̄q;
per dolorem in lectulo:
& oīa oſſa ei⁹ marceſce
re facit. Aboīabilis ei fit
in vita ſua panis & aīe illi⁹
cibus ante deſiderabilis.
Tabeſcet caro eius: &
oſſa q̄ tecta fuerāt nuda-
būtur. Appropinquabit
corruptioni aīa eius: &
vita illius mortiferis. Si
fuerit pro eo angelus
loquēs vnus de milib⁹:
vt annunciet hominis
equitatē: miſebitur ei⁹:
& dicet. Libera eum vt
nō deſcēdat in corruptio
nē: inueni in quo ei pro
pitier. Cōſumpta ē caro
eius a ſuppliciis: reuerta
tur ad dies adoleſcentie
ſue. Depcabitur deū &
placabilis ei erit: & vide-
bit faciē eius in iubilo: &
reddet hoī iuſticiā ſuam.
Reſpiciet hoīes: & di-
cet. Peccaui & vere deli
qui: & vt eram dign⁹ nō
recepi. Liberauit animā
ſuā ne pgeret in interitū:
ſed viuēs lucem videret.
Ecce hec oīa operatur
deus tribus vicibus per
ſingulos: vt reuocet
animas eorum a corru
ptione & illuminet luce
viuētium. Attende iob
& audi me:
tace dum ego loquor.
Si autē habes qd loq̄ris:
reſponde mihi. Loque
re: volo enim

in aurib⁹ meis. vocē verboꝝ tuoꝝ audiui. qm̄ dicis mū
ἐν ὠσίν μου. φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα. διότι λέγεις κα-
d⁹ ſū cū nō peccauerī: imaculat⁹ eñ ſum: nō eñ iniq
θαρός εἰμι οὐχ ἁμαρτών, ἄμεμπτος γάρ εἰμι, οὐ γὰρ ἠνό-
tatē feci: accuſationē āt ꝯtra me inuenit. arbitrat⁹ ē āt me ſicut ε.13.b.
μησα, μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν. ἥγηται δέ με ὥσπερ
aduerſariū. poſuit āt in ligno meū pedē: cuſtodiuit āt
ὑπεναντίον. ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ μου τὸν πόδα, ἐφύλαξε δὲ
vias meas oēs. qmō eñ dicis iuſt⁹ ſū: ꝛ
τὰς ὁδούς μου πάσας. πῶς γὰρ λέγεις δίκαιός εἰμι, καὶ
nō exaudiuit me: etern⁹ eñ eſt ſupior hoīb⁹. di
οὐκ ἐπακήκοέ μου; αἰώνιος γάρ ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν. λέ-
cis āt cur iuſtitie mee nō exaudiuit oē ver
γεις δὲ διατί. τῆς δικαιοσύνης μου οὐκ ἐπακήκοε πᾶν ῥῆ
bū: in eñ ſemel locutū eē dñs: in āt ſecūdo
μα; ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλῆσαι ὁ κύριος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ
i ſomniū aut ī meditatiōe nocturna: aut ſicut cū incidat gra-
ἐνύπνιον ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ, ἢ ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δει-
uis timor ſup hoīes. in dormitationib⁹ in cubili: tūc
νὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους. ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης, τότε
reuelat mentē hoīm in ſpecieb⁹ timoris talib⁹ C
ἀνακαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων ἐν εἴδεσι φόβου τοιούτοις
illis exterruit. auertat hoīe᷑ de iniuſtitia:
αὐτοὺς ἐξεφόβησεν. ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἐξ ἀδικίας, τὸ
āt corp⁹ ei⁹ a ruina liberauit. pepercit āt
δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρύσατο. ἐφείσατο δὲ
aīe ei⁹ a morte: ꝛ nō cadere ipm in
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου, καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν
bello. rurſus āt icrepauit illū in mollicie in cubili:
πολέμῳ. πάλιν δὲ ἤλεγξεν αὐτὸν ἐν μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης,
ꝛ multitudinē oſſiū ei⁹ obſtupuit. oē āt comeſtibile frumēti nō
καὶ πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησε. πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ
poſſit accipere: ꝛ aīa ei⁹ cibū deſi
μὴ δύνηται προσδέξασθαι, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶσιν ἐπι-
derabit. quſq; putreſcāt ei⁹ carnes: ꝛ oſtēdat
θυμήσει. ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες, καὶ ἀποδείξῃ τὰ
oſſa ei⁹ vacua. appropinquit āt i mortē ei⁹ aīa: āt
ὀστᾶ αὐτοῦ κενά. ἤγγισε δὲ εἰς θάνατον αὐτοῦ ἡ ψυχή, ἡ δὲ
vita ei⁹ in iferno. ſi fuerit mille angeli mortiferi:
ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾅδῃ. ἐὰν ὦσι χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι,
vn⁹ eoꝝ nō vulnerabit eū. ſi cogitauerit corde reuer-
εἷς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσει αὐτόν. ἐὰν νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστρα-
ti ad dñm: renūciet āt hoī ſuā accuſationē
φῆναι πρὸς κύριον, ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμψιν
āt iniqtatē ei⁹ oſtdat: reſiſtet vt nō cadat ipe in D
τὴν δὲ ἀνομίαν αὐτοῦ δείξῃ, ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς
mortē. reiuueneſcere faciet āt ei⁹ corp⁹: ſicut vnctionē in pa-
θάνατον. ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα, ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοί-
riete: at oſſa ei⁹ implebit medulla. mollificabit ei⁹
χου, τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ. ἁπαλυνεῖ αὐτοῦ τὰς
carnes ſicut puuli: reſtituet āt eū virū fa-
σάρκας ὥσπερ νηπίου, ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέν-
ctū in hoīb⁹. depcat⁹ āt dñs ꝛ accepta ei
τα ἐν ἀνθρώποις. εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον καὶ δεκτὰ αὐτῷ
erūt: ingrediet āt vultu puro cū enarratione. red
ἔσται, εἰσελεύσεται δὲ προσώπῳ καθαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ. ἀποδώ-
det āt hoīb⁹ iuſtitiā: poſtea tūc accuſabit ho
σει δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην, εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄν-
mo ipe ſeipm dicēs: qlia ꝯficiebā: ꝛ nō digna ſcru
θρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ λέγων, οἷα συνετέλουν, καὶ οὐκ ἄξια ἤ-
tat⁹ ē me q̄ peccaui: libera aīam meā ne pgat in inte
τασέ με ὧν ἥμαρτον, σῶσον ψυχήν μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς δια-
ritū: ꝛ vita mea lucē videbit. ecce hec oīa opa
φθοράν, καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται. ἰδοὺ ταῦτα πάντα ἐργ-
tur fortis vias tres cū viro. ſed liberauit
γᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός. ἀλλ' ἐρρύσατο τὴν
aīam meā de morte: vt vita mea in luce laudet eū.
ψυχήν μου ἐκ θανάτου, ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν.
aurib⁹ pcipe iob ꝛ audi me. obmuteſce: ꝛ ego ſū lo
ἐνωτίζου ἰὼβ καὶ ἄκουέ μου. κώφευσον, καὶ ἐγώ εἰμι λαλῶ
quar. ſi eſt tibi ſmo reſpōde mihi: loquere: volo eñ
σω. εἰ ἔστι σοι λόγος ἀποκρίθητί μοι, λάλησον, θέλω γὰρ

© Biblioteca Nacional de España

iuſtificeſſe te. ſi ãt nõ: tu audi me: obmuteſce: τ
δικαιωθῆναί σε. εἰ δὲ μὴ, σὺ ἄκουσόν μου, κώφευσον, καὶ
docebo te ſapiam.
διδάξω σε σοφίαν. Ca.34.

A Reſpõdens ãt eliu ait: audite me ſapiẽtes:
Ὑπολαβὼν δὲ ἐλιοὺ λέγει, ἀκούσατέ μου σοφοί,
eruditi auribꝰ ꝑcipite bonũ. qm̃ auris ſmones pro
ἐπιστάμενοι ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν. ὅτι οὖς λόγους δοκιμά-
bat: τ guttur guſtat eſcã. iudiciũ elegimꝰ ipſis:
ζει, καὶ λάρυγξ γεύεται βρῶσιν. κρίσιν ἑλώμεθα ἑαυ-
cognoſcamꝰ in medio ipoꝝ: qd̃ bonũ qm̃ dixit
τοῖς, γνῶμεν ἀναμέσον ἑαυτῶν, ὅτι καλὸν ὅτι εἴρηκεν
iob iuſtꝰ ſum. dñs amouit meũ iudiciũ. mẽ
ἰὼβ δίκαιός εἰμι. ὁ κύριος ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα. ἐ-
titꝰ eſt ãt iudicio meo: violẽta ſagitta mea ſine
ψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου, βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ
iniuſtitia. qs vir vt iob. bibẽs ſubſãnationẽ ſicut
ἀδικίας. τίς ἀνὴρ ὥσπερ ἰώβ, πίνων μυκτηρισμὸν ὥσπερ
aquã. q nõ peccauit neq̃ impiꝰ fuit: neq̃ oĩno cõmũica
ὕδωρ. οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας, οὐδ᾽ ὅλως κοινωνή-
uit cũ faciẽtibꝰ iniqua vt ambularet cũ
σας μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα τοῦ πορευθῆναι μετὰ
impijs. nõ eñ dicas qm̃ nõ erit ſpeculatio viri:
ἀσεβῶν. μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ ἔσαι ἐπισκοπὴ ἀνδρός,
C τ ſpeculatio ipi a dño ideo prudẽtes corde
καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου. διὸ συνετοὶ καρδίας
B audite me: ne mihi ſit corã dño impiũ eſſe: τ
ἀκούσατέ μου, μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ
corã oĩpotente turbaſſe iuſtitiã. ſed red
ἔναντι παντοκράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον. ἀλλὰ ἀπο-
dat hoĩ ſm qd̃ facit vnuſq̃ſq̃ eoꝝ: τ in ſemita
δίδοι ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν, καὶ ἐν τρίβῳ
viri inueniet eũ. putas ãt dñm abſurda facturꝝ:
ἀνδρὸς εὑρήσει αὐτόν. οἴει δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιήσειν,
aut ops ꝯturbabit iudiciũ q fecit terrã:
ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν ὃς ἐποίησε τὴν γῆν,
qs ãt eſt faciẽs ſubceleſtẽ τ q̃ inſũt oĩa.
τίς δὲ ἐστὶν ὁ ποιῶν τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάν-
ſi eñ voluerit cõtinere τ ſpũm apud eũ
τα. εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν καὶ τὸ πνεῦμα παρ᾽ αὐτῷ
detinere: finiet oĩs caro ſimul. oĩs
κατασχεῖν, τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν. πᾶς
eñ homo in terrã redibit vnde τ formatꝰ eſt. ſi ãt nõ
γὰρ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη. εἰ δὲ μὴ
D admonitꝰ es: audi hec: auribꝰ ꝑcipe vocẽ verboꝝ. vide tu
νουθετῇ, ἄκουε ταῦτα, ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων. ἴδε σὺ
faciẽtẽ iniqua: τ ꝑdentẽ malos:
τὸν ποιοῦντα ἄνομα, καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηρούς,
exñtẽ eternũ iuſtũ impiũ facis: dicẽs regi iniquus
ὄντα αἰώνιον δίκαιον ἀσεβεῖς; λέγων βασιλεῖ παράνο-
es: impijſſimꝰ pncipibꝰ. q nõ veritꝰ eſt per
μεῖς, ἀσεβέστατος τοῖς ἄρχουσιν. ὃς οὐκ ἐπῃσχύνθη πρό-
ſonã honorabilis: neq̃ nouit honorẽ ponere adultis: mira
σωπον ἐντίμου, οὐδὲ οἶδε τιμὴν θέσθαι ἁδροῖς, θαυμα-
ri ꝑſonas eoꝝ: vana ãt ipis eueniẽt
σθῆναι πρόσωπα αὐτῶν, κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσε-
C clamaſſe τ oraſſe viꝝ: vſus eſt
ται, τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός, ἐχρήσατο
eñ inique. excluſis impotentibꝰ: ipſe eñ
γὰρ παρανόμως, ἐκκλειομένων ἀδυνάτων, αὐτὸς γὰρ
cõſpectoꝛ eſt opeꝝ hoĩum: latuit ãt illũ nihil eoꝝ q̃
ὁρατής ἐστιν ἔργων ἀνθρώπων, λέληθε δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν
faciũt. neq̃ eſt locꝰ vt abſcõdant
πράσσουσιν. οὐδέ ἐστι τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς
facientes iniqua: qm̃ nõ in viꝝ ponet adhuc.
ποιοῦντας τὰ ἄνομα, ὅτι οὐκ ἐπ᾽ ἄνδρα θήσει ἔτι.
nã dñs
ὁ γὰρ κύριος

te apparere iuſtũ. Quod ſi nõ habes: audi me: tace & docebo te ſapiẽtiam. 34.

Ronũcians itaq̃ heliu etiã hec locutꝰ eſt. Audite ſapientes verba mea: & eruditi auſcultate me. Auris enim verba ꝓbat: & guttur eſcas guſtu diiudicat. Iudiciũ eligamus nobis: & inter nos videamus qd ſit melius: quia dixit iob iuſtus ſum: & deus ſubuertit iudiciũ meũ. In iudicãdo enĩ me mẽdaciũ eſt: violẽta ſagitta mea abſq̃ vllo peccato. Quis eſt vir vt eſt iob q bibit ſubſannationem quaſi aquã: qui graditur cum operãtibus iniquitatẽ: & ambulat cũ viris impiis. Dixit enĩ. Non placebit vir deo: etiam ſi cucurrerit cum eo. Ideo viri cordati audite me. Abſit a deo impietas: & ab oĩpotente iniqtas. Opus enim hominis reddet ei: & iuxta vias ſingulorum reſtituet eis. Vere enim deus non condẽnabit fruſtra: nec oĩpotẽs ſubuertet iudiciũ. Quẽ cõſtituit alium ſup trã: aut quẽ poſuit ſup orbẽ quẽ fabricatꝰ ẽ? Si direxerit ad eum cor ſuũ: ſpm̃ illiꝰ & flatũ ad ſe trahet: deficiet oĩs caro ſimul: & hõ in cinerẽ reuertetur. Si hẽs ergo intellectũ: audi qd̃ dicitur: & auſculta vocem eloquii mei. Nunqd̃ q non amat iudiciũ ſanari põt? Et quõ tu eũ q iuſtꝰ eſt in tm̃ cõdẽnas? Qui dicit regi apoſtata: qui vocat duces impios. Qui non accipit perſonas principum: nec cognouit tyrannũ cũ diſceptaret cõtra pauperẽ. Opus ẽ ei manuũ eiꝰ ſunt vniuerſi. Subito morientur: & in media nocte turbabũtur ppl̃i & ptrãſibũt: & auferẽt violẽtũ abſq̃ manu. Oculi eñ eius ſup vias hoĩum: & oẽs greſſus eorũ cõſiderat. Nõ ſunt tenebre & nõ eſt vmbra mortis: vt abſcõdãtur ibi q opãtur iniqtatẽ. Neq̃ eñ vltra in hominis poteſtate ẽ: vt veniat ad deum

צדקך: אם אין אתה שמע לי
החרש ואאלפך חכמה: אלף
ויען אליהוא ויאמר: Ca.xxxiiii.
שמעו חכמים מלי וידעים האזינו ענה אמר
לי: כי אזן מלין תבחן וחך אזן
יטעם לאכל: משפט נבחרה לנו בחן
נדעה בינינו מה טוב: כי אמר טעם שפט
איוב צדקתי ואל הסיר משפטי: ברר ידע
על משפטי אכזב אנוש חצי סור
בלי פשע: מי גבר כאיוב כזב אנש
ישתה לעג כמים: וארח לחברה שתה
עם פעלי און וללכת עם אנשי הלך
רשע: כי אמר לא יסכן גבר סכן
ברצתו עם אלהים: לכן אנשי רצה
לבב שמעו לי חללה לאל
מרשע ושדי מעול: כי פעל
אדם ישלם לו וכארח איש שלם
ימצאנו: אף אמנם אל לא מצא
ירשיע ושדי לא יעות משפט: רשע עוה
מי פקד עליו ארצה ומי שם תבל שום
כלה: אם ישים אליו לבו רוחו
ונשמתו אליו יאסף: יגוע כל בשר אסף גוע
יחד ואדם על עפר ישוב: ואם שוב
בינה שמעה זאת האזינה לקול אזן
מלי: האף שונא משפט יחבוש מלל שנא
ואם צדיק כביר תרשיע: האמר שפט
למלך בליעל רשע אל נדיבים: בל נדב
אשר לא נשא פני שרים ולא כנה שור
נכר שוע לפני דל כי מעשה עשה
ידיו כלם: רגע ימתו וחצות מות חצה
לילה יגעשו עם ויעברו ויסירו געש עבר
אביר לא ביד: כי עיניו על דרכי סור אבר
איש וכל צעדיו יראה: אין ראה
חשך ואין צלמות להסתר סתר
שם פעלי און: כי לא על
איש ישים עוד להלך אל אל שום

© Biblioteca Nacional de España

במשפט׃ ירע כבירים לא חקר — שפט רוע
ויעמד אחרים תחתם׃ לכן — כבר עמד
יכיר מעבדיהם והפך לילה — נכר עבד
וידכאו׃ תחת רשעים ספקם — דכא
במקום ראים׃ אשר על כן — קום ראה
סרו מאחריו וכל דרכיו לא — סור
השכילו׃ להביא עליו צעקת — שכל בוא
דל וצעקת עניים ישמע׃ והוא — ענה שמע
ישקט ומי ירשע ויסתר פנים — שקט רשע
ומי ישורנו ועל גוי ועל אדם — סתר פנה
יחד׃ ממלך אדם חנף ממקשי — שור יקש
עם׃ כי אל אל האמר נשאתי — אמר חבל
לא אחבל׃ בלעדי אחזה אתה — חזה
הרני אם און פעלתי לא אסיף׃ — ירה יסף
המעמך ישלמנה כי מאסת כי — שלם
אתה תבחר ולא אני ומה ידעת — בחר
דבר׃ אנשי לבב יאמרו לי
וגבר חכם שמע לי׃ איוב לא
בדעת ידבר ודבריו לא בהשכיל׃ — ידע שכל
אבי יבחן איוב עד נצח על — בחן
תשבת באנשי און׃ כי יסיף — שוב יסף
על חטאתו פשע בינינו ישפוק — שפק
וירב אמריו לאל׃ — רבה

Ca.xxxv. ויען אליהוא ויאמר׃
הזאת חשבת למשפט אמרת — ענה אמר שפט
צדקי מאל׃ כי תאמר מה
יסכן לך מה אועיל מחטאתי׃ — סכן יעל
אני אשיבך מלין ואת רעיך — שוב מלל
עמך׃ הבט שמים וראה ושור — ראה נבט
שחקים גבהו ממך׃ אם חטאת — מן
מה תפעל בו ורבו פשעיך — פעל רבה
מה תעשה לו׃ אם צדקת מה — עשה
תתן לו או מה מידך יקח׃ — נתן לקח
לאיש כמוך רשעך ולבן
אדם צדקתך׃ מרב עשוקים — עשק
יזעיקו ישועו מזרוע רבים׃ — זעק שוע זרע רבב

in iudicium. Conteret
multos & innūerabiles:
& ſtare faciet alios pro
eis. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
Nouit eni opera eorū:
& idcirco inducet noctē:
& conterentur. Quaſi
impios percuſſit eos ꝏ
in loco videntium. Qui
quaſi de induſtria ꝏꝏꝏ
receſſerūt ab eo: & oēs
vias eius ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
intelligere noluerūt. Vt
puenire facerēt ad eū cla
morem egeni: & audiret
vocē pauperū. Ipſo enī
cōcedēte pacē: qs eſt q
cōdēnet? Ex q abſcōde=
rit vultū: qs ē q cōtēple
tur eū? & ſup gentes &
ſup oēs homies. Qui re
gnare facit hoīem hypo
critā: ꝑpter pctā populi.
Quia ergo ego locutus
ſum ad deū: te quoqꝫ nō
prohibebo. Si erraui: tu
doce me. Si iniqtatē lo
cutus ſū: vltra nō addā.
Nunqd a te deus expetit
eam? quia diſplicuit tibi?
Tu ei cepiſti loq: & nō
ego. Qd ſi qd noſti me
lius: loquere. Viri intelli
gentes loquātur mihi:
& vir ſapiēs audiat me.
Iob autem ſtulte ꝏꝏ
locutus eſt: & verba illi⁹
non ſonant diſciplinā.
Pater mi: ꝓbetur iob
vſqꝫ ad finem. Ne ꝏꝏ
deſinas ab homine ini=
quitatis: qui addidit ſup
pctā ſua blaſphemiā. In
ter nos iterim cōſtringa=
tur: & tūc ad iudiciū ꝓuo
cet ſermonib⁹ ſuis deū.

Igitur heliu hec 35.
rurſum locutus eſt.
Nūqd equa videtur tibi
tua cogitatio: vt diceres
Iuſtior deo ſum? Dixi=
ſti enim. Non tibi ꝏꝏ
placet qd rectū ē: vel qd
tibi ꝓderit ſi ego pecca=
uero? Itaqꝫ ego rn̄debo
ſermonib⁹ tuis: & ami=
cis tuis tecū. Suſpice ce
lū & intuere: & cōtēpla=
re ethera: q altior te ſit.
Si peccaueris: ꝏꝏꝏ
qd ei nocebis? et ſi mul
tiplicate fuerint iniqtates
tue: qd facies cōtra eū?
Porro ſi iuſte egeris qd
donabis ei: aut quid de
manu tua accipiet? Ho=
mini q ſimilis tui ē nocebit
impietas tua: & filiū hoīs
adiuuabit iuſtitia tua. Pro
pt mltitudinē calūniato
rū clamabūt: & eiulabūt
pp vī brachii tyrānoꝝ.

oēs inſpicit: q ꝯprehēdit inīueſtigabilia: glīoſa q C
πάντας ἐφορᾷ, ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα, ἔνδοξά τε
τ excellētia: quoꝝ nō eſt nūer⁹. cognoſcēs eoꝝ
καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. ὁ γνωρίζων αὐτῶν
opa: τ vertet noctē τ humiliabunt. ex=
τὰ ἔργα, καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθήσονται. ἔσ
tinxit āt impios: ꝯſpicui āt corā eo. q
βέσει δὲ ἀσεβεῖς, ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ. ὅτι
declinauerūt a lege dei. iuſtificationes ei⁹ nō cogno D
ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ. δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἐπέ D
uerūt. vt adducerēt ad eū clamorē paupe
γνωσαν, τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πένη-
ris: τ clamorē egenoꝝ exaudiet. τ ipſe
τος, καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται. καὶ αὐτὸς
ſilentiū ꝑbebit: τ qs condēnabit: τ abſcō
ἡσυχίαν παρέξεται, καὶ τίς καταδικάσεται, καὶ κρύ-
det faciē? τ qs videbit eū? τ ſup ge
ψει πρόσωπον; καὶ τίς ὄψεται αὐτόν; καὶ κατὰ ἔθ
tē: τ ſup hoiem ſimul: q regnare facit homi
νους, καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ, βασιλεύων ἄνθρω-
nē hypocritā ob difficultatē ppl̄i. qm̄ ad A
πον ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ. ὅτι πρὸς τὸν
fortē dicēs: accepi: nō alienabo: ſine meipſo
ἰσχυρὸν ὁ λέγων, εἴληφα, οὐκ ἐνεχυράσω, ἄνευ ἐμαυ
videbo. tu oſtēde mihi: ſi iniuſtitiā opat⁹ ſu3:
τοῦ ὄψομαι. σὺ δεῖξόν μοι, εἰ ἀδικίαν εἰργασάμην,
nō addā: nūqd a te ſoluet eā: qm̄
οὐ μὴ προσθήσω, μὴ παρὰ σοῦ ἀποτίσῃ αὐτήν. ὅτι
tu expuliſti: qm̄ tu eliges: τ nō ego: τ qd noſti lo=
σὺ ἀπώσω, ὅτι σὺ ἐκλέξῃ, καὶ οὐκ ἐγώ, καὶ τί ἔγνως λά
quere? ideo prudētes corde dicēt hec: vir āt ſa
λησον; διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ταῦτα, ἀνὴρ δὲ σο
piēs audiuit meū verbū. iob āt nō in intellectu locut⁹
φὸς ἀκήκοέ μου τὸ ῥῆμα. ἰὼβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλη
eſt: at verba ei⁹ nō in ſciētia. verūtñ
σε, τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ. οὐ μὴν δὲ ἀλ
diſce iob: ne dederis ālī⁹ reſpōſionē: qmadmodū
λὰ μάθε ἰώβ, μὴ δῷς ἔτι ἀνταπόκρισιν, ὥσπερ οἱ
ſtulti. ne addam⁹ ſup peccatis nr̄is: ini=
ἄφρονες. ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν, ἀνο
qtas āt in nobis ꝯputet multa loquentib⁹ verba
μία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθείη πολλὰ λαλούντων ῥήματα B
corā domino.
ἐναντίον κυρίου. Ca.35. A

Reſpōdens āt eliu ait: qd hoc putaſti
Ὑπολαβὼν δὲ ἐλιοὺ λέγει, τί τοῦτο ἡγήσω
in iudicio. tu qs es? qm̄ dixiſti iuſt⁹ ſū co
ἐν κρίσει. σὺ τίς εἶ; ὅτι εἴπας δίκαιός εἰμι ἐναν-
rā dn̄o. qm̄ dices qd faciā cū peccauerī? ego āt
τίον κυρίου. ὅτι ἐρεῖς τί ποιήσω ἁμαρτών; ἐγὼ δέ
tibi dabo reſpōſum τ trib⁹ amicis. ſuſpi
σοι δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶ φίλοις. ἀνά-
ce in celū τ vide: ꝯtēplare nebulas: q
βλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἴδε, κατάμαθε νέφη, ὡς
alte a te. ſi peccaſti qd facies? ſi aūt τ
ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ. εἰ ἥμαρτες τί πράξεις; εἰ δὲ καὶ
multa deliqſti: qd potes facere? qm̄ igit iu= B
πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι ποιῆσαι; ἐπεὶ δ' οὖν δί
ſt⁹ es: qd dabis ei: aut qd de manu tua acci
καιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ, ἢ τί ἐκ χειρός σου λή- C
piet? viro ſimili tui ipietas tua: τ filio
ψεται; ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, καὶ υἱῷ
hois iuſticia tua. a multitudie calūnia
ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου. ἀπὸ πλήθους συκοφαν
ti clamabūt: vociferabunt a brachio
τούμενοι κεκράξονται, βοήσονται ἀπὸ βραχίονος
multorum.
πολλῶν. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

© Biblioteca Nacional de España

C ꝛ nō dixit: vbi eſt deus q̄ fecit me: ordi=
καὶ οὐκ εἶπε, ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με, ὁ κατατάσ=
nās cuſtodias nocturnas. diuidens me a q̄drupedi=
σων φυλακὰς νυκτερινάς. ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπό=
bus terre: ab āt volucrib⁹ celi. illic clamabūt ꝛ
δων γῆς, ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ. ἐκεῖ κεκράξονται καὶ
nō exaudiet: ꝛ ab iniuria maloꝝ. indecētia enī
οὐ μὴ εἰσακούσῃ, καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν. ἄτοπα γὰρ
videre nō vult dñs] ipe enī ops
D ἰδεῖν οὐ βούλεται ὁ κύριος, αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ
cōſpector eſt pficientiū iniqua: ꝛ ſalua
ὁρατής ἐστι τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, καὶ σώ=
bit me. iudicare āt corā eo: ſi potes laudare
σει με. κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, εἰ δύνασαι αἰνέσαι
eū vt eſt. ꝛ nūc qm̄ nō eſt q̄ cōſideret irā
αὐτὸν ὥς ἐστι. καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος ὀργὴν
ei⁹: ꝛ nō nouit in delicto valde. ꝛ iob fru
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματι σφόδρα. καὶ ἰὼβ μα
ſtra aperit os ſuū: in ignorātia verba pōderat.
ταίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.
A Addens āt eliu adhuc ait: expecta me paulū āpli⁹.
Προσθεὶς δὲ ἐλιοὺ ἔτι λέγει, μεῖνόν με μικρὸν ἔτι.
vt doceā te: adhuc.n. in me eſt ſmo: repetēs ſciē
ἵνα διδάξω σε, ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστι λέξις, ἀναλαβὼν τὴν ἐπι
tiā meā longā: operib⁹ āt meis iuſta dicā in verita
στήμην μου μακράν, ἔργοις δέ μου δίκαια ἐρῶ ἐπ᾽ ἀληθεί
te: ꝛ nō iniuſta verba iniuſte intelligēs. cognoſce āt
ας, καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιείς. γίνωσκε δὲ
qm̄ dñs nō repellet innocentē. potēs
ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον. δυνατὸς
fortitudie cor impioꝝ nō viuificabit: ꝛ pecunias mēdi
ἰσχύϊ καρδίαν ἀσεβῶν οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, καὶ χρήματα πτω
coꝝ dabit: nō auferet a iuſto oculos ſuos: ꝛ
χῶν δώσει. οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ
cū regib⁹ in ſolio collocabit eos in victoriā ꝛ exalta
μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νῖκος καὶ ὑψω=
bunt. ꝛ victi in manicis cōprehēdent
θήσονται. καὶ οἱ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθήσον
in fune paup̄tatis. ꝛ renūciabit eis opa eoꝝ
ται ἐν σχοινίοις πενίας. καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν
ꝛ delicta eoꝝ: qm̄ fortes erūt. ſed
καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ὅτι ἰσχύσουσιν. ἀλλὰ τοῦ
B iuſtū exaudiet: ꝛ dixit qm̄ reuertent ex
δικαίου εἰσακούσεται, καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ
iniq̄tate. ſi audierint ꝛ ſuierint: cōplebūt
ἀδικίας. ἐὰν ἀκούσωσι καὶ δουλεύσωσι, συντελέσουσι
dies ſuos in bonis: ꝛ ānos ſuos in gau=
τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρε
dijs. impios āt nō ſaluat ppt nō velle
πείαις. ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασώζει παρὰ τοῦ μὴ βούλεσθαι
ipos ſcire dñm: ꝛ qm̄ admoniti inaudiētes
αὐτοὺς εἰδέναι τὸν κύριον, καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι
fuerūt. ꝛ hypocrite corde ordinabūt furorē: nō clama=
ἦσαν. καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσι θυμόν, οὐ βοήσον=
būt qm̄ ligauit eos. moriat igit in iuuētute ani
ται ὅτι ἔδησεν αὐτούς. ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυ
ma eoꝝ: at vita eoꝝ vulnerata ab angelis.
χὴ αὐτῶν, ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων.
C eo q̄ cōpreſſerūt debilē ꝛ impotentē: iudiciū āt māſuetoꝝ ex
ἀνθ᾽ ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον, κρῖμα δὲ πραέων ἐκ=
ponet. ꝛ pterea qm̄ decepit ex ore inimici: im=
θήσει. καὶ πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησεν ἐκ στόματος ἐχθροῦ, ἄ=
mēſa ꝯfuſio ſub ea: ꝛ deſcēdit mē
βυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ κατέβη τρά
ſa tua plena pinguedine. nō deficiet āt a iu
πεζά σου πλήρης πιότητος. οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δι
ſtis iudiciū: furor āt in impios erit: ppt ipietatē
καίων κρῖμα, θυμὸς δὲ ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἔσται, δι᾽ ἀσεβείας
donoꝝ: q̄ ſuſceperūt in iniuſtitijs: ne te declinet volūtaria
δώρων, ὧν ἐδέχοντο ἐπ᾽ ἀδικίαις, μή σε ἐκκλινάτω ἑκὼν
mēs: depcatiōis in neceſſitate exñtiū ipotentū ꝛ oēs
ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων, καὶ πάντας

Et nō dixit vbi eſt deus qui fecit me: qui dedit carmina in nocte. Qui docet nos ſuper iumenta terre: & ſuper volucres celi erudit nos. Ibi clamabūt & nō exaudiet ppter ſupbiā malorū. Nō ergo fruſtra audiet de⁹: & ops cauſas ſingulorū intuebitur. Etiā cū dixeris non cōſiderat: iudicare coram illo & expecta eum. Nunc enī non infert furorem ſuū: nec vlciſcitur ſcelus valde. Ergo iob fruſtra aperit os ſuum: & abſq̧ ſcientia verba multiplicat. 36.

Addens quoq̧ heliu: hec locutus eſt. Suſtine me paululū: & indicabo tibi. Adhuc enī habeo qđ p deo loquar. Repetā ſciam meā a principio: & opatorē meū pbabo iuſtū. Vere enī abſq̧ mēdacio ſmones mei: & pfecta ſcia pbabitur tibi. De⁹ potētes nō abiicit: cū & ipe ſit potēs. Sed nō ſaluat īpios: & iudicium paupibus tribuit. Nō auferet a iuſto oculos ſuos: & reges in ſolio collocat in perpetuum: & illi erigūtur. Et ſi fuerint in catenis: & vinciantur funibus paupertatis: indicabit eis opera eorum & ſcelera eorū q̄a violēti fuerūt. Reuelabit q̧ aurē eorū vt corripiat: & loq̄tur vt reuertantur ab iniq̄tate. Si audierint & obſeruauerint: cōplebūt dies ſuos in bono: & annos ſuos in gloria. Si aūt nō audierint: tranſibūt p gladiū: & cōſumētur in ſtulticia. Simulatores & callidi puocāt irā dei: neq̧ clamabunt cū vincti fuerit. Morietur in tēpeſtate aīa eorū: & vita eoꝝ īter effemīatos. Eripiet de anguſtia ſua paupē: & reuelabit in tribulatiōe aurē ei⁹. Igitur ſaluabit te de ore anguſto latiſſime & non hn̄te fūdamētū ſubter ſe: req̇es aūt mēſe tue erit plena pinguedīe. Cauſa tua q̄ſi īpii iudicata ē: cām iudiciū q̧ recipies. Nō te ergo ſupet ira vt aliquē opp̄mas: nec mltitudo donorū īclinet te. Depone magnitudinē tuam abſq̧ tribulatione: & oēs

ולא אמר איה אלוה עשי נתן	עשה
זמרות בלילה: מלפנו מבהמות	אלף
ארץ ומעוף השמים יחכמנו: שם	חכם
יצעקו ולא יענה מפני גאון רעים:	צעק פנה
אך שוא לא ישמע אל ושדי לא	גאה רוע
ישורנה: אף כי תאמר לא תשורנו	שמע שור
דין לפניו ותחולל לו: ועתה כי	דון חול
אין פקד אפו ולא ידע בפש	פוש
מאד: ואיוב הבל יפצה פיהו	פצה פה
בבלי דעת מלין יכבר:	ידע מלל
	כבר
ויסף אליהוא ויאמר:	C. xxxvj.
כתר לי זעיר ואחוך כי עוד לאלוה	אמר
מלים: אשא דעי למרחוק ולפעלי	זער חוה
אתן צדק: כי אמנם לא שקר מלי	נשא ידע
תמים דעות עמך: הן אל כביר	רחק נתן
ולא ימאס כביר כח לב: לא יחיה	מלל תמם
רשע ומשפט עניים יתן: לא	מאס כוח
יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים	חיה שפט
לכסא וישיבם לנצח ויגבהו:	ענה גרע
ואם אסורים בזקים ילכדון	צדק
בחבלי עני: ויגד להם פעלם	ישב גבה
ופשעיהם כי יתגברו: ויגל אזנם	אסר זקק
למוסר ויאמר כי ישובון מאון:	לכד ענה
אם ישמעו ויעבדו יכלו ימיהם	נגד גבר
בטוב ושניהם בנעימים: ואם לא	גלה יסר
ישמעו בשלח יעברו ויגועו בבלי	אמר שוב
דעת: וחנפי לב ישימו אף לא	שמע עבד
ישועו כי אסרם: תמת בנער נפשם	כלה יום
וחיתם בקדשים: יחלץ עני בעניו	שנה נעם
ויגל בלחץ אזנם: ואף הסיתך	עבר גוע
מפי צר רחב לא מוצק תחתיה	בל ידע
ונחת שלחנך מלא דשן: ודין	שום שוע
רשע מלאת דין ומשפט	מות חיה
יתמכו: כי חמה פן יסיתך	חלץ ענה
בשפק ורב כפר אל יטך:	סית פה
היערך שועך לא בצר וכל	צור צוק
	דון
	שפט
	תמך
	גמה ערך

© Biblioteca Nacional de España

מֵאַמְצֵי כֹחַ׃ אַל תִּשְׁאַף הַלָּיְלָה
לַעֲלוֹת עַמִּים תַּחְתָּם׃ הִשָּׁמֵר
אַל תֵּפֶן אֶל אָוֶן כִּי עַל זֶה בָּחַרְתָּ
מֵעֹנִי׃ הֶן אֵל יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ מִי
כָמֹהוּ מוֹרֶה׃ מִי פָקַד עָלָיו דַּרְכּוֹ
וּמִי אָמַר פָּעַלְתָּ עַוְלָה׃ זְכֹר כִּי
תַשְׂגִּיא פָּעֳלוֹ אֲשֶׁר שֹׁרְרוּ
אֲנָשִׁים׃ כָּל אָדָם חָזוּ בוֹ אֱנוֹשׁ
יַבִּיט מֵרָחוֹק׃ הֶן אֵל שַׂגִּיא וְלֹא
נֵדָע מִסְפַּר שָׁנָיו וְלֹא חֵקֶר׃ כִּי
יְגָרַע נִטְפֵי מָיִם יָזֹקּוּ מָטָר לְאֵדוֹ׃
אֲשֶׁר יִזְּלוּ שְׁחָקִים יִרְעֲפוּ עֲלֵי
אָדָם רָב׃ אַף אִם יָבִין מִפְרְשֵׂי
עָב תְּשֻׁאוֹת סֻכָּתוֹ׃ הֵן פָּרַשׂ עָלָיו
אוֹרוֹ וְשָׁרְשֵׁי הַיָּם כִּסָּה׃ כִּי בָם
יָדִין עַמִּים יִתֶּן אֹכֶל לְמַכְבִּיר׃ עַל
כַּפַּיִם כִּסָּה אוֹר וַיְצַו עָלֶיהָ בְמַפְגִּיעַ׃
יַגִּיד עָלָיו רֵעוֹ מִקְנֶה אַף עַל עוֹלֶה׃

C.xxxvij.

אַף לְזֹאת יֶחֱרַד
לִבִּי וְיִתַּר מִמְּקוֹמוֹ׃ שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ
בְּרֹגֶז קֹלוֹ וְהֶגֶה מִפִּיו יֵצֵא׃
תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם יִשְׁרֵהוּ וְאוֹרוֹ
עַל כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ אַחֲרָיו יִשְׁאַג
קוֹל יַרְעֵם בְּקוֹל גְּאוֹנוֹ וְלֹא
יְעַקְּבֵם כִּי יִשָּׁמַע קוֹלוֹ׃ יַרְעֵם אֵל
בְּקוֹלוֹ נִפְלָאוֹת עֹשֶׂה גְדֹלוֹת
וְלֹא נֵדָע׃ כִּי לַשֶּׁלֶג יֹאמַר הֱוֵא
אָרֶץ וְגֶשֶׁם מָטָר וְגֶשֶׁם מִטְרוֹת
עֻזּוֹ׃ בְּיַד כָּל אָדָם יַחְתּוֹם לָדַעַת
כָּל אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂהוּ׃ וַתָּבֹא חַיָּה
בְמוֹ אָרֶב וּבִמְעוֹנֹתֶיהָ תִשְׁכֹּן׃
מִן הַחֶדֶר תָּבוֹא סוּפָה וּמִמְּזָרִים
קָרָה׃ מִנִּשְׁמַת אֵל יִתֶּן קָרַח
וְרֹחַב מַיִם בְּמוּצָק׃ אַף בְּרִי
יַטְרִיחַ עָב יָפִיץ עֲנַן אוֹרוֹ׃
וְהוּא מְסִבּוֹת מִתְהַפֵּךְ בְּתַחְבּוּלֹתָו

אָמַץ שָׁאַף
עָלָה שָׁמַר
כָּנָה
שָׂגַב כּוֹחַ
כְּמוֹ יָרָה
שָׂגָא שׁוּר
חָזָה אָנַשׁ
נָבַט רָחַק
יָדַע סָפַר
שָׁנָה גָּרַע
זָקַק אִיד
נָזַל רָעַף
בִּין פָּרַשׂ
שָׁאָה סָכַךְ
דּוּן נָתַן
כָּבַר כָּפַף
צָוָה פָּגַע
נָגַד רָעָה
קָנָה
חָרַד נָתַר
קוּם
פֶּה
שָׁרָה
שָׁאַג
רָעַם גָּאָה
עָקַב שָׁמַע
פָּלָא
יָדַע הָוָה
עָזַז חָתַם
יָדַע עָשָׂה
בּוֹא עוּן
שָׁכַן
קָרַר נָתַן
צוּק בָּרַר
טָרַח
סָבַב הָפַךְ
חָבַל

robuſtos fortitudine. Ne protrahas noctem: vt aſcendant populi pro eis. Caue ne declines ad iniqtatē: hanc enim cepiſti ſequi poſt miſeriā. Ecce deus excelſus i fortitudie ſua: & nullus ei ſilis in legiſlatoribus. Quis poterit ſcrutari vias eius? aut qs audet ei dicere: opat9 es iniquitatē? Memēto q ignores opus ei9: de q cecinerūt viri. Oēs homines vidēt eū: vnuſqſq intuetur pcul. Ecce deus magn9 vincēs ſciētiā nrām: numerus ānorū ei9 ineſtimabilis. Qui aufert ſtillas pluuie: & effundit ībres ad inſtar gurgitū: qui de nubib9 fluūt q pretexūt cūcta deſup. Si voluerit extēdere nubes quaſi tentorium ſuum: & fulgurare lumine ſuo deſup: cardines qq maris operiet. Per hec enī iudicat populos: & dat eſcas multis mortalib9. In manibus abſcōdit lucē: & pcipit ei vt rurſus aducat. Annunciat de ea amico ſuo q poſſeſſio eius ſit: & ad eam poſſit aſcēdere. 37.

Super hoc expauit cor meū: & emotū eſt de loco ſuo. Audiet auditionē in terrore vocis ei9 & ſonū de ore illi9 pcedentē. Subter oēs celos ipſe cōſiderat: & lumen illi9 ſup terminos terre. Poſt eum rugiet ſonitus: tonabit voce magnitudinis ſue: & nō iueſtigabitur cū audita fuerit vox eius. Tonabit deus in voce ſua mirabiliter: qui facit magna & iſcrutabilia. Qui precipit niui vt deſcendat in terram: & hiemis pluuiis & imbri fortitudinis ſue. Qui in manu oīm hoīm ſignat: vt nouerint ſinguli opa ſua. Ingredietur beſtia latibulum ſuū: & in antro ſuo morabitur. Ab interiorib9 egredietur tēpeſtas: & ab arcturo frigus. Flante deo cōcreſcit gelu: & rurſum latiſſime fundūtur aque. Frumētū deſiderat nubes: & nubes ſpargunt lumē ſuū. Que luſtrant cūcta p circuitū: quocūq eas volūtas gubernantis

robuſtos fortitudie: ne ptrahas noctē vt aſcē
τοὺς κραταιοῦντας ἰσχύν, μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα τοῦ ἀνα
dant alij pro eis: ſed caue ne facias inde
βῆναι ἄλλους ἀντ᾽ αὐτῶν, ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄτο
cēcia: ab his enī liberat9 es a pauptate. ecce
πα, ἀπὸ τούτων γὰρ ἐξείλου ἀπὸ πτωχείας. ἰδοὺ ὁ
fortis cōfirmabit in fortitudie ſua: qs enī eſt ſm eū
ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ, τίς γάρ ἐστι κατ᾽ αὐ
potēs? qs āt eſt ſcrutās ei9 opa? aut qs qd
τὸν δυνάστης; τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα; ἢ τίς ὁ
dixiſti fecit iniuſta: memēto q magna opa e
εἴπας ἔπραξεν ἄδικα; μνήσθητι ὅτι μεγάλα τὰ ἔργα αὐ
ius ſūt: q dñati ſūt viri. ois homo nouit in eo:
τοῦ ἐστιν, ὧν ἦρξαν ἄνδρες. πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν αὐ
qcūq vulnerati ſunt mortales. ecce fortis mul
τῷ, ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοί. ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πολ
t9 τ nō cognoſcem9: nūerus annoꝝ eius τ infini
λὺς καὶ οὐ γνωσόμεθα, ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραν
tus. nūerabiles āt ei ſtille pluuie: τ infundent
τος. ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ, καὶ ἐπιχυθήσον
pluuia ī nubē. fluēt antiqtates: inūbrauerūt āt
ται ὑετῷ εἰς νεφέλην. ῥυήσονται παλαιώματα, ἐσκίασε δὲ
nubila in indicibilib9 tonitruis. τ ſi ꝯpoſuerit extēſiōes ſnu
νέφη ἐπὶ ἀμυθήτων βροντῶν. καὶ ἐὰν συνῇ ἐπεκτάσεις νε
bis: eqlitatē tabnaculi ſui. ecce extēdit ſup illud
φέλης, ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ. ἰδοὺ ἐκτείνει ἐπ᾽ αὐτὴν
nubē ſuā: τ fundamēta maris abſcōdit: in eī eis
ἠδῶ, καὶ ῥιζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν. ἐν γὰρ αὐτοῖς
iudicabit pplos: dabit eſcā forti. in manib9 abſcō
κρινεῖ λαούς, δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι. ἐπὶ χειρῶν ἐκά
dit lumē: τ pcepit de ea in occurrēti. renū
λυψε φῶς, καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι. ἀναγ
ciabit de eo amico ei9 poſſeſſio τ de iniuſtitia.
γελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. C.37

Et ppt hāc turbatū eſt cor meū: τ deflu
Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου, καὶ ἀπερ
xit de loco ſuo. audi auditionē ī ira furoris dñi:
ρύη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου,
τ meditatio de ore ei9 egredieť. ſub to
καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται. ὑποκάτω παν
to celo pncipat9 ei9: τ lumē illi9 ſup a
τὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτέ
las terre. poſt eū clamabit voce: tonabit
ρυγων τῆς γῆς. ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνῇ, βροντήσει
in voce iniurie ſue: τ nō cōmutabit eos: qm
ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι
audiet vocē ei9. tonabit fortis in voce ſua
ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. βροντήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐ
mirabili: horā poſuit beſtijs. norūt āt cubilis or
τοῦ θαυμάσια, ὥραν ἔθετο κτήνεσιν. οἴδασι δὲ κοίτης τά
dinē. in his oib9 nō exſurgit tua ſentētia: neq mu
ξιν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια, οὐ δὲ ἀλ
tabiť tuū cor a corpore. fecit enī ma
λάσσεταί σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος. ἐποίησε γὰρ μεγά
gna q nō nouim9: diſpoēs niui. eſto ſup terrā: τ
λα ἃ οὐκ ᾔδειμεν, συντάσσων χιόνι. γίνου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
tēpeſtas pluuiaꝝ potētie ſue. in manu ois homi
χειμὼν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ. ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώ
nis ſubſignat: vt ſciat ois homo ſuā
που κατασφραγίζει, ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ
infirmitatē. ingreſſe ſūt āt fere ſub tectū: deuerūt āt
ἀσθένειαν. εἰσῆλθε δὲ θηρία ὑπὸ σκέπην, ἡσύχασαν δὲ
in cubili. de penetralib9 veniūt dolores. ab
ἐπὶ κοίτης. ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται ὀδύναι. ἀπὸ
āt pmontorijs frig9: τ a vēto forti dabit
δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος, καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει
glaciē. gubernat āt aquā ſicut voluerit. τ ele
πάγος. οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται. καὶ ἐκλε
ctū format nubes. diſperget nubilū lumē ei9:
κτὸν καταπλάσσει νεφέλην. διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐ
τ ipē circuit9 puertit in gubernaculis
τοῦ, καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέφει ἐν θεεβουλαθὼ

C C D D A A B B

Infra 40.a.

© Biblioteca Nacional de España

in opa eoꝝ: oia q̄cūq̧ vtiq̧ p̄ceperit eis:
εἰς ἔργα αὐτῶν, πάντα ὅσα ἂν ἐντείληται αὐτοῖς,
hec coordinata ſūt ab eo ſup t̄ram. ſiue in
ταῦτα συντέτακται παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ἐὰν εἰς
diſciplinā ſiue in t̄rā eius: ſiue in miaꝫ iuene
C παιδείαν ἐάν τε εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἐὰν εἰς ἔλεος εὑρή
rit eum. auribꝰ p̄cipe hec iob: ſta: admonere poten
σει αὐτόν. ἐνωτίζου ταῦτα ἰώβ, στῆθι, νουθετοῦ δύνα
tiam dn̄i. nouimꝰ qm̄ dn̄s poſuit opera eiꝰ.
μιν κυρίου. οἴδαμεν ὅτι κύριος ἔθετο τὰ ἔργα αὐτοῦ.
lumē q̄ fecit e tenebris. ſcit āt diſcretionē nubiloꝝ
φῶς ποιήσας ἐκ σκότους. ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν,
magne āt ruine maloꝝ. tua āt veſtis calida:
ἐξαίσια δὲ πτώματα πονηρῶν. σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή,
quieſcit āt ſup terrā a noto. firmabit cū
ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ νότου. στερεώσεις μετ᾽
eo in antiquitates: fortes vt inſpectioēs iſuſio
αὐτοῦ εἰς παλαιώματα, ἰσχυραὶ ὡς ὁράσεις ἐπιχύ
nis. cur doce me: q̄d dicemꝰ ei? τ ceſſa
D σεως. διατί δίδαξόν με, τί ἐροῦμεν αὐτῷ; καὶ παυ
bimus multa dicentes. nūq̄d liber aut ſcriba
σόμεθα πολλὰ λέγοντες. μὴ βίβλος ἢ γραμματεύς
mihi adfuit: vt hoīem cūſteteri ſilere faciaꝫ.
μοι παρέστηκεν, ἵνα ἄνθρωπον ἑστηκὼς κατασιωπήσω.
oibus āt nō viſibile lumē: lucidum eſt in
πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς
antiquitatibus: ſicut ab eo in nebulis. ab
παλαιώμασιν, ὥσπερ τὸ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν. ἀπὸ
aq̄lone nubes ſplendentes: in his magna glo
βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα, ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἡ δό
ria τ honor ab oipotente: τ non inueni
ξα καὶ τιμὴ παρὰ παντοκράτορος, καὶ οὐχ εὑρίσκο
mꝰ alium ſimilē fortitudini eiꝰ. q̄ iuſta iudicat
A μεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὁ τὰ δίκαια κρίνων
nō putas exaudire eum: ideo timebunt eum ho
οὐκ οἴει εἰσακούειν αὐτόν; διὸ φοβηθήσονται αὐτὸν οἱ ἄν
mines: timebunt āt eū τ ſapiētes corde.
θρωποι, φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ. Ca.38

Poſtq̄ āt ceſſauit eliu a ſmone dixit
A Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι ἐλιοῦ τῆς λέξεως εἶπεν ὁ
dn̄s iob p turbinem τ nubem. q̄s iſte
Infra. κύριος τῷ ἰὼβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφέλης. τίς οὗτος ὁ
40.a. abſcōdens cōſiliū. cōtinens āt verba in corde: me
κρύπτων βουλήν, συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ
āt putat abſcōdere? cinge ſicut uir lūbū tuū: iter
δὲ οἴεται κρύπτειν; ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἐρω
rogabo āt te: tu aūt mihi reſponde. vbi eras in fun
τήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι. ποῦ ἦς ἐν τῷ θε
dando me t̄ram? nuncia āt mihi ſi ſcis itelle
μελιοῦν με τὴν γῆν; ἀπάγγειλον δέ μοι εἰ ἐπίστῃ σύνε
ctū? q̄s poſuit mēſuras eiꝰ ſi noſti? aut q̄s q̄ indu
σιν; τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς εἰ οἶδας; ἢ τίς ὁ ἐπα
xit funem ſup eā? ſup quo annuli eius cō
γαγὼν σπαρτίον ἐπ᾽ αὐτῆς; ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πε
fixi ſūt? q̄s āt eſt q̄ miſit lapidē angularē in ea:
B πήγασι; τίς δέ ἐστιν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ᾽ αὐτῆς,
q̄n facta ſunt aſtra laudauerūt me voce magna omnes
ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα ᾔνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες
angeli mei. cōcluſi āt mare portis: q̄n fluctua
ἄγγελοί μου. ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις, ὅτε ἐμαί
bat de ventre matris ſue p̄cedens. poſui
μασσεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη. ἐθέμην
āt ei nebulā veſtimētū: caligine āt eam q̄ſi pānis iuol
δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν, ὁμίχλῃ δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνω
ui. poſui āt ei t̄mios circūponēs clauſtra τ portas. di
σα. ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια περιθεὶς κλεῖθρα καὶ πύλας. εἶ
xi aūt ei vſq̧ huc venies: τ non trāſgredieris:
B πα δὲ αὐτῇ μέχρι τούτου ἐλεύσῃ, καὶ οὐχ ὑπερβήσῃ,
ſed in teipſa conterentur tibi fluctus.
ἀλλ᾽ ἐν σεαυτῇ συντριβήσονταί σοι τὰ κύματα.

---

duxerit ad omne quod precepit illis ſuper faciem orbis terrarum: ſiue in vna tribu ſiue in terra ſua: ſiue in q̄cunq̧ loco m̄ie ſue eas iuſſerit īueniri. Auſculta hec iob: ſta & cōſidera mirabilia dei. Nunq̄d ſcis quando precepit deus pluuiis: vt oſtenderent lucem nubiū eius? Nunquid noſti ſemitas nubium magnas & p̄fectas ſcientias? Nōne veſtimēta tua calida ſūt: cum perflata fuerit terra auſtro? Tu forſitan cum eo fabricatus es celos: qui ſolidiſſimi q̄ſi ere fuſi ſunt. Oſtēde nobis q̄d dicamꝰ illi: nos q̄ppe inuoluimur tenebris. Quis narrabit ei que loquor? etiam ſi locutus fuerit hō: deuorabitur: ac nunc non vident lucem. Subito aer cogetur in nubes: & ventus trāſiens fugabit eas. Ab aquilone aurum venit: & a deo formidoloſa laudatio. Digne eū inuenire nō poſſumus. Magnus fortitudine & iudicio & iuſtitia: & enarrari nō poteſt. Ideo timebunt eū viri: & non audebūt contēplari oēs q ſibi vidētur eſſe ſapiētes. 38.

Reſpondens autē dominus iob de turbine: dixit. Quis eſt iſte inuoluens ſentētias ſermonibus imperitis? Accinge ſicut vir lumbos tuos: iterrogabo te: & r̄n̄de mihi. Vbi eras q̄n ponebā fundamenta terre? Indica mihi ſi habes intelligentiam. Quis poſuit menſuras eius ſi noſti: vel quis tetendit ſup eam lineā? Super quo baſes illius ſolidate ſunt? Aut q̄s demiſit lapidē āgularē eiꝰ? cum me laudarēt ſimul aſtra matutina: & iubilarent omnes filii dei. Quis concluſit oſtiis mare: q̄n erūpebat q̄ſi de vulua p̄cedens: cū ponerē nubē veſtimentū eius: & caligine illud q̄ſi pānis infantie obuoluerē. Circūdedi illud termis meis: & poſui vectem & oſtia & dixi. Vſq̧ huc venies & nō p̄cedes amplꝰ: & hic cōfringes tumentes fluctus tuos.

לְפָעֳלָם כֹּל אֲשֶׁר יְצַוֵּם עַל — צוה
פְּנֵי תֵבֵל אָרְצָה׃ אִם לְשֵׁבֶט — פנה
אִם לְאַרְצוֹ אִם לְחֶסֶד יַמְצִאֵהוּ׃ — מצא
הַאֲזִינָה זֹּאת אִיּוֹב עֲמֹד וְהִתְבּוֹנֵן — און בין
נִפְלְאוֹת אֵל׃ הֲתֵדַע בְּשׂוּם — פלא ידע
אֱלוֹהַּ עֲלֵיהֶם וְהוֹפִיעַ אוֹר עֲנָנוֹ׃ — יפע
הֲתֵדַע עַל מִפְלְשֵׂי עָב מִפְלְאוֹת — פלש פלא
תְּמִים דֵּעִים׃ אֲשֶׁר בְּגָדֶיךָ חַמִּים — תמם ידע
בְּהַשְׁקִט אֶרֶץ מִדָּרוֹם׃ תַּרְקִיעַ — חמם שקט
עִמּוֹ לִשְׁחָקִים חֲזָקִים כִּרְאִי — דרם רקע
מוּצָק׃ הוֹדִיעֵנוּ מַה נֹּאמַר לוֹ לֹא — ראה
נַעֲרֹךְ מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ׃ הַיְסֻפַּר לוֹ כִּי — ידע אמר
אֲדַבֵּר אִם אָמַר אִישׁ כִּי יְבֻלָּע׃ — ערך ספר
וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בָּהִיר הוּא — דבר בלע
בַּשְּׁחָקִים וְרוּחַ עָבְרָה וַתְּטַהֲרֵם׃ — בהר
מִצָּפוֹן זָהָב יֶאֱתֶה עַל אֱלוֹהַּ נוֹרָא — טהר
הוֹד׃ שַׁדַּי לֹא מְצָאנֻהוּ שַׂגִּיא כֹחַ — צפן אתה
וּמִשְׁפָּט וְרֹב צְדָקָה לֹא יְעַנֶּה׃ — ירא שגא
לָכֵן יְרֵאוּהוּ אֲנָשִׁים לֹא יִרְאֶה — שפט
כָּל חַכְמֵי לֵב׃ — ראה

C.xxxviij
וַיַּעַן יְהוָה אֶת
אִיּוֹב מִנְהַסְּעָרָה וַיֹּאמַר׃ מִי זֶה — ענה אמר
מַחְשִׁיךְ עֵצָה בְמִלִּין בְּלִי דָעַת׃ — חשך יעץ
אֱזָר נָא כְגֶבֶר חֲלָצֶיךָ וְאֶשְׁאָלְךָ — מלל בל
וְהוֹדִיעֵנִי׃ אֵיפֹה הָיִיתָ בְּיָסְדִי — ידע שאל
אָרֶץ הַגֵּד אִם יָדַעְתָּ בִינָה׃ — היה
מִי שָׂם מְמַדֶּיהָ כִּי תֵדָע אוֹ מִי — נגד
נָטָה עָלֶיהָ קָּו׃ עַל מָה אֲדָנֶיהָ — שום מדד
הָטְבָּעוּ אוֹ מִי יָרָה אֶבֶן פִּנָּתָהּ׃ — טבע פנה
בְּרָן יַחַד כּוֹכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ — רנן כבב
כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים׃ וַיָּסֶךְ בִּדְלָתַיִם — רוע סכך
יָם בְּגִיחוֹ מֵרֶחֶם יֵצֵא׃ בְּשׂוּמִי — נוח
עָנָן לְבֻשׁוֹ וַעֲרָפֶל חֲתֻלָּתוֹ׃
וָאֶשְׁבֹּר עָלָיו חֻקִּי וָאָשִׂים בְּרִיחַ — שבר שום
וּדְלָתָיִם׃ וָאֹמַר עַד פֹּה תָבוֹא וְלֹא — ברח בוא
תֹסִיף וּפֹא יָשִׁית בִּגְאוֹן גַּלֶּיךָ׃ — יסף שות
גאה גלל

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.heb. Tex.he. Job.xxxviij.

Textus hebraicus	Radices
המימיך צוית בקר ידעת השחר	יום צוה
מקומו: לאחז בכנפות הארץ	קום
וינערו רשעים ממנה: תתהפך	נער הפך
כחמר חותם ויתיצבו כמו לבוש:	חתם יצב
וימנע מרשעים אורם וזרוע	לבש מנע
רמה תשבר: הבאת עד נבכי	זרע שבר
ים ובחקר תהום התהלכת:	בוא בכה
הנגלו לך שערי מות ושערי	תהם הלך
צלמות תראה: התבננת עד רחבי	גלה
ארץ הגד אם ידעת כלה:	ראה בין
אי זה הדרך ישכן אור וחשך	נגד
אי זה מקומו: כי תקחנו אל	שכן לקח
גבולו וכי תבין נתיבות ביתו:	בין נתב
ידעת כי אז תולד ומספר ימיך	ילד ספר
רבים: הבאת אל אצרות	יום רבב
שלג ואוצרות ברד תראה: אשר	ראה
חשכתי לעת צר ליום קרב	צור
ומלחמה: אי זה הדרך יחלק אור	לחם חלק
יפץ קדים עלי ארץ: מי פלג	פוץ קדם
לשטף תעלה ודרך לחזיז	עלה חזז
קלות: להמטיר על ארץ לא	קול מטר
איש מדבר לא אדם בו: להשביע	דבר שבע
שאה ומשאה ולהצמיח מצא	שאה צמח
דשא: היש למטר אב או מי הוליד	יצא ילד
אגלי טל: מבטן מי יצא הקרח	
וכפר שמים מי ילדו: כאבן מים	
יתחבאו ופני תהום יתלכדו:	חבא כנה
התקשר מעדנות כימה או	תהם לכד
משכות כסיל תפתח: התוציא	קשר עדן
מזרות בעתו ועיש על בניה	כסל פתח
תנחם: הידעת חקות שמים אם	יצא עוש
תשים משטרו בארץ: התרים	נחה חקק
לעב קולך ושפעת מים תכסך:	שום שטר
התשלח ברקים וילכו ויאמרו	רום כסה
לך הננו: מי שת בטחות חכמה	שלח אמר
או מי נתן לשכוי בינה:	שות טוח
	שכה

Traſla. B. Hie.

Nunqd poſt ortū tuū p̄cepiſti diluculo & oſ̄diſti aurore locum ſuū: & tenuiſti cōcutiens extrema terre? excuſſiſti impios ex ea? Reſtituetur ꝏꝏ vt lutum ſignaculū: & ſtabit ſicut veſtimētum. Auferetur ab impiis lux ſua: & brachium ꝏꝏꝏ excelſum confringetur. Nunqd ingreſſus es profundū maris: & in nouiſſimis abyſſi deambulaſti? Nunquid aperte ſunt tibi porte mortis: & oſtia tenebroſa vidiſti? Nunqd cōſideraſti latitudinē terre? Indica mihi ſi noſti omnia. ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ In qua via lux habitet & tenebrarum ꝏꝏꝏ quis locus ſit: vt ducas vnumquodqꝫ ad ꝏꝏꝏ terminos ſuos: & intelligas ſemitas domus eius. Sciebas tunc ꝙ naſciturus eſſes: & nūerū dierū tuorū noueras? Nunqd ingreſſus es theſauros niuis: aut theſauros grādinis aſpexiſti? que ꝏꝏ preparaui in tēpus hoſtis: in diem pugne ꝏꝏ & belli. Per quam viam ſpargitur lux: ꝏꝏꝏꝏ diuiditur eſtus ſup terrā? Quis dedit vehemētiſſimo imbri curſum? & viam ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ ſonantis tonitrui: vt plueret ſup terrā abſqꝫ hoīe in deſerto vbi null⁹ mortaliū cōmoratur: vt impleret inuiam & deſolatam: & produceret ꝏꝏ herbas virētes. Quis ē pluuie pr̄: vel qs genuit ſtillas roris? De cuius vtero egreſſa eſt glacies: & gelu de celo qs genuit? In ſimilitudinē lapidis aque durantur: & ſupficies abyſſi cōſtringitur. Nunqd cōiungere valebis micantes ſtellas pliades: aut gyrum arcturi poteris diſſipare? Nūqd pducis luciferum in tpe ſuo? & veſperū ſup fines terre conſurgere facis? Nūqd noſti ordinē celi: & pones rationē ei⁹ in terra? Nunquid eleuabis in nebula vocem tuā? & īpet⁹ aquarū operiet te. Nūqd mittes fulgura & ibūt: & reuertētia dicēt tibi adſum? Quis poſuit in viſceribus hoīs ſapientiam: vel quis dedit gallo intelligentiam? ꝏ

Traſ. Gre. lxx. cū interp̄. latina.

aut in te ordinaui lucem matutinā: lucifer aūt ſciuit
ἢ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωινόν, ἑωσφόρος δὲ εἶδε
ſuum ordinē: apphendere alas terre: excutere
τὴν ἑαυτοῦ τάξιν; ἐπιλαβέσθαι πτερύγων γῆς, ἐκτινάξαι
impios ex ea. & tu accipiēs terre lutū: formaſti
ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς. καὶ σὺ λαβὼν γῆς πηλόν, ἔπλασας
aial: & loq̄ potēs ipm poſuiſti ſup trā. abſtuliſti aūt
ζῶον, καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς. ἀφεῖλες δὲ
ab impijs lumē: brachiū aūt ſupboꝝ confregiſti.
ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς, βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας.
veniſti in trā maris: in aūt veſtigijs abyſſi deambulaſti?
ἦλθες ἐπὶ γῆν θαλάσσης, ἐν δὲ ἴχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας;
apiūtur aūt tibi tiore ianue mortis.
ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου.
ianitores aūt inferni videntes te ſtupuerūt? admonit⁹ fuiſti aūt latitudinē ſubceleſtis?
πυλωροὶ δὲ ᾅδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν; νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ᾽ οὐρανόν,
nuncia ergo mihi quāta eſt: q̄li aūt terra habitat lux: tenebraꝝ aūt
ἀνάγγειλον δή μοι πόση τίς ἐστι; ποίᾳ δὲ γῇ αὐλίζεται τὸ φῶς, σκότους δὲ
q̄lis locus? ſi duxeris me in t̄mios eaꝝ: ſi aūt
ποῖος ὁ τόπος; εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν, εἰ δὲ
& ſcis ſemitas eoꝝ: noui igit̄ q̄m tunc natus es: nūerus aūt ānoꝝ tuoꝝ m̄ltus.
καὶ ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν; οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι, ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολύς.
veniſti aūt in theſauros niuis: theſauros aūt grādinis vidiſti? repoſitū eſt aūt tibi in horā iimicoꝝ in diem belli &
ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος, θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἑώρακας; ἀπόκειται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν εἰς ἡμέραν πολέμου καὶ
pugne. vnde aūt egreditur pruina: aut diſpgit̄
μάχης. πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχνη, ἢ διασκεδάννυται
auſter in ſubceleſtem? qs aūt p̄parauit pluuie īpetuoſe fluxū: viam aūt tumultui: vt plueret ſup trā vbi
νότος εἰς τὴν ὑπ᾽ οὐρανόν; τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ ῥύσιν, ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν; τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν οὗ
non vir: deſertā vbi nō eſt homo in ea.
οὐκ ἀνήρ, ἔρημον οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ.
vt ſaturaret inuiam & ihitabilem: & vt pducere[t] exitū herbe virētis. qs eſt pluuie pater? qs aūt
τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀοίκητον, καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης. τίς ἐστιν ὑετοῦ πατήρ; τίς δὲ
eſt q̄ genuit guttas roris? ex vētre autē cuius
ἐστιν ὁ τετοκὼς βώλους δρόσου; ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος
egreditur gelu? glaciem aūt in celo qs
ἐκπορεύεται ὁ κρύσταλλος; πάχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς
peperit? q̄ deſcēdit ſicut aqua fluēs: vultū
τέτοκεν; ἣ καταβαίνει ὥσπερ ὕδωρ ῥέον, πρόσωπον
aūt abyſſi qs tabefecit? ꝯpoſuiſti aūt vinculū pliadis & ſeptū orionis aperuiſti: aut aperies mazuroh in tpe ſuo: & veſpeꝝ cū coma ſua duces eum? ſcis aūt verſiones celi: aut q̄ ſub celū ſimul facta? vocabis aūt nebulā voce: & tremore aque īpetuoſe obediet tibi? mittes aūt fulmina & ibunt: dicēt aūt tibi: q̄d eſt? qs aūt dedit mulierib⁹ textura ſapiam: aut variegatiuā ſcientiam? qs aūt
δὲ ἀβύσσου τίς ἔπηξε; συνῆκας δὲ δεσμὸν πλειάδος καὶ φραγμὸν ὠρίωνος ἤνοιξας; ἢ διανοίξεις μαζουρὼθ ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἕσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτόν; ἐπίστασαι δὲ τροπὰς οὐρανοῦ, ἢ τὰ ὑπ᾽ οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα; καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ, καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεταί σοι; ἀποστελεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ πορεύσονται, ἐροῦσι δέ σοι, τί ἐστί; τίς δὲ ἔδωκε γυναιξὶν ὑφάσματος σοφίαν, ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην; τίς δὲ ꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

© Biblioteca Nacional de España

ꝗ nũerat nebulas ſapia: celũ ãt in trã declinauit fu
ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ, οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἔκλινε κέ=
ſum ẽ aũt ſicut i tra puluis: cõglutinaui ãt ipm ſicut
χυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία, κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ
B lapide cubũ: capies aũt leonib⁹ cibum: aias ãt dra=
λίθῳ κύβον; θηρεύσεις δὲ λέουσι βορὰν, ψυχὰς δὲ δρα
conum implebis: timuerũt .n. in cubilib⁹ ſuis.
κόντων ἐμπλήσεις; δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν,
ſedent aũt in ſyluis inſidiantes: ꝗs ãt pparauit
κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες; τίς δὲ ἡτοίμασε
ps.146 coruo eſcam: pulli .n. eoꝝ ad dñm clama=
κόρακι βορὰν, νεοσσοὶ γὰρ αὐτῶν πρὸς κύριον κεκρά=
uerũt. vagantes cibos querentes:
γασι. πλανώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες; Ca.39.
A SI noſti tps partus capre ſiluestris i petra:
Εἰ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφου πέτρας;
obſeruaſti ãt dolores pt⁹ ceruaꝝ: nũeraſti ãt mẽſes ea
ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων; ἠρίθμησας δὲ μῆνας αὐ
rũ plenos partus: dolores aũt eaꝝ ſoluiſti: enu
τῶν πλήρεις τοκετοῦ; ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας; ἐξέ
triuiſti ãt eaꝝ fetus extra tiorem: dolores ãt
θρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου, ὠδῖνας δὲ
eaꝝ emittes: abrumpent filij eaꝝ:
αὐτῶν ἐξαποστελεῖς; ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν,
implebuntur in genimine: egredientur ꝛ non
πληθυνθήσονται ἐν γεννήματι, ἐξελεύσονται καὶ οὐ μὴ
reflectent ipis. ꝗs aũt eſt ꝗ dimiſit aſinũ agreſtẽ
ἀνακάμψωσιν αὐτοῖς. τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἀφεὶς ὄνον ἄγριον
liberum: vincula aũt eius ꝗs ſoluit: poſui ãt
ἐλεύθερον, δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν; ἐθέμην δὲ
hitaculũ eius deſertũ: ꝛ tabernacula e=
τὴν δίαιταν αὐτοῦ ἔρημον, καὶ τὰ σκηνώματα αὐ=
ius terrã ſalſam. deridens tumultum ciuitatis:
τοῦ ἁλμυρίδα. καταγελῶν πολυοχλίας πόλεως,
C accuſationẽ ãt exactoris nõ audiens. conſiderabit mõtes
μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων. κατασκέψεται ὄρη
paſcuũ ſuum: ꝛ poſt omne viride querit.
νομὴν αὐτοῦ; καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ.
volet aũt tibi vnicorni⁹ ſeruire: aut dormire
βουλήσεται δέ σοι μονόκερος δουλεῦσαι, ἢ κοιμηθῆναι
B in pſepi tuo: ligabis ãt in loris iugũ eius:
ἐπὶ φάτνης σου; δήσεις δὲ ἐν ἱμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ,
aut trahet tuos ſulcos in agro: fiduciã habuiſti
ἢ ἑλκύσει σου αὔλακας ἐν πεδίῳ; πέποιθάς τε
ãt in illo: qm̃ mlta fortitudo ei⁹: derelinques
δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἰσχὺς αὐτοῦ, ἐπαφήσεις
ãt ei opa tua: credes ãt ꝙ reddet
δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου; πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώ=
tibi ſemen: inducet ãt tibi aream:
σει σοι τὸν σπόρον, εἰσοίσει δέ σοι τὴν ἅλωνα;
ala eoꝝ ꝗ delectãr glorioſa: ſi cõphẽderit ciconia
πτέρυξ τερπομένων νεελάσσα, ἐὰν συλλάβῃ ἀσίδα
ꝛ accipiter: qm̃ relinqt in trã oua ſua: ꝛ
καὶ νέσσα; ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ᾠὰ αὐτῆς, καὶ
in puluerẽ calefaciet. ꝛ oblita eſt qm̃ pes ſpar
ἐπὶ χοῦν θάλψει. καὶ ἐπελάθετο ὅτι ποὺς σκορπι
D get: ꝛ beſtie agri conculcabunt. indurauit
εἶ, καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει. ἀπεσκλήρυνε τὰ
filios ſuos vt nõ ſe. in vanũ laborauit ſine
τέκνα αὐτῆς ὥστε μὴ ἑαυτήν. εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ
timore. qm̃ tacuit ei de⁹ ſapiam: ꝛ
φόβου. ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν, καὶ
non diuiſit ei in intellectu. ſcdm tps i altitudĩe
οὐκ ἐμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει. κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει
extollet: deridet equum ꝛ aſcẽſorem
C ὑψώσει, καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου
eius. aut tu circũpoſuiſti equo potẽtiam: induiſti
αὐτοῦ. ἢ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν, ἐνέδυσας
aũt collũ eius timorẽ: circũpoſuiſti ãt ei
δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον; περιέθηκας δὲ αὐτῷ

Quis enarrabit celorũ rationẽ: & concentum celi quis dormire faciet? Qñ fundabatur puluis in terra & glebe cõpingebantur. Nunqd capies leene predam: & animã catulorũ eius implebis? quando cubant in antris: & in ſpecubus inſidiantur. Quis preparat coruo eſcam ſuã? quando pulli eius clamant ad deum vagantes eo ꝙ non habeant cibos. 39.

NVnquid noſti tempus partus ibicũ in petris? vel parturientes ceruas obſeruaſti? Dinumeraſti menſes cõceptus earũ? & ſciſti tempus partus earum? Incuruãtur ad fetum & pariunt: & rugitus emittũt. Separãtur filii earum: & pergunt ad paſtum: egrediũtur & nõ reuertẽtur ad eas. Quis dimiſit onagrum liberũ: & vincula eius qs ſoluit? Cui dedi in ſolitudine domũ: & tabernacula eius in terra ſalſuginis. Contẽnit multitudinẽ ciuitatis: clamorem exactoris nõ audit. Circunſpicit mõtes paſcue ſue: & virẽtia queqꝫ perqrit. Nũqd volet rhinoceros ſeruire tibi: aut morabitur ad pſepe tuũ? Nũqd alligabis rhinocerota ad arandũ loro tuo? aut confringet glebas valliũ poſt te? Nunqd fiduciã habebis in magna fortitudĩe ei⁹: & derelinqs ei labores tuos? Nũqd credes illi qm̃ ſementẽ reddat tibi? & areã tuã cõgreget? Pẽna ſtruthiõis ſiĩis eſt pẽnis herodii & accipitris. Quãdo derelinqt oua ſua in terra: tu forſitan in puluere calefacies ea? Obliuiſcitur ꝙ pes conculcet ea: aut beſtia agri cõterat. Duratur ad filios ſuos qſi nõ ſint ſui: fruſtra laborauit nullo timore cogente. Priuauit ei eã de⁹ ſapiẽtia nec dedit illi intelligẽtiã. Cũ tps fuerit in altũ alas erigit: deridet equũ & aſcenſorẽ ei⁹. Nunqd pbebis eq̃ fortitudinẽ: aut circũdabis collo ei⁹ hinitũ? nũqd ſuſcitabꝫ eũ

מי יספר שחקים בחכמה ונבלי	ספר
שמים מי ישכיב: בצקת עפר	שכב יצק
למוצק ורגבים ידבקו: התצוד	דבק צוד
ללביא טרף וחית כפירים תמלא:	לבא חיה
כי ישחו במעונות ישבו בסכה	כפר מלא
למו ארב: מי יכין לערב צידו	שוח עון
כי ילדו אל אל ישועו יתעו	סכך כון
לבלי אכל:	צוד שוע
הידעת עת לדת	Ca.xxxix
יעלי סלע חלל אילות	ילד חול
תשמר: תספר ירחים תמלאנה	שמר ספר
וידעת עת לדתנה: תכרענה	כרע
ילדיהן תפלחנה חבליהם	פלח
תשלחנה: יחלמו בניהם ירבו	שלח חלם
בבר יצאו ולא שבו למו:	רבה שוב
מי שלח פרא חפשי ומסרות	אסר
ערוד מי פתח: אשר שמתי ערבה	ערד שום
ביתו ומשכנתיו מלחה: ישחק	שכן שחק
להמון קריה תשאות נגש לא	המן קרה
ישמע: יתור הרים מרעהו ואחר	שאה
כל ירוק ידרוש: היאבה רים עבדך	שמע יתר
אם ילין על אבוסך: התקשר	רעה ירק
רים בתלם עבתו אם ישדד עמקים	דרש אבה
אחריך: התבטח בו כי רב כחו	ראם לון
ותעזב אליו יגיעך: התאמין	אבס קשר
בו כי ישיב זרעך ונרנך יאסף:	שדד בטח
כנף רננים נעלסה אם אברה	כוח עזב
חסידה ונצה: כי תעזב לארץ	יגע אמן
ביציה ועל עפר תחמם: ותשכח כי	שוב אסף
רגל תזורה וחית השדה תדושה:	עלס חסד
הקשיח בניה ללא לה לריק	בצה חמם
יגיעה בלי פחד: כי השה אלוה	שכח זור
חכמה ולא חלק לה בבינה: כעת	חיה דוש
במרום תמריא תשחק לסוס	קשח
ולרכבו: התתן לסוס גבורה	נשה
התלביש צוארו רעמה: התרעישנו	רום מרא
	שחק נתן
	גבר לבש
	צור רעש

© Biblioteca Nacional de España

כָּאַרְבֶּה הוֹד נַחְרוֹ אֵימָה׃ יַחְפְּרוּ
בָעֵמֶק וְיָשִׂישׂ בְּכֹחַ יֵצֵא לִקְרַאת
נָשֶׁק׃ יִשְׂחַק לְפַחַד וְלֹא יֵחָת וְלֹא
יָשׁוּב מִפְּנֵי חָרֶב׃ עָלָיו תִּרְנֶה אַשְׁפָּה
לַהַב חֲנִית וְכִידוֹן׃ בְּרַעַשׁ וְרֹגֶז יְגַמֶּא
אֶרֶץ וְלֹא יַאֲמִין כִּי קוֹל שׁוֹפָר׃
בְּדֵי שֹׁפָר יֹאמַר הֶאָח וּמֵרָחוֹק
יָרִיחַ מִלְחָמָה רַעַם שָׂרִים וּתְרוּעָה׃
הֲמִבִּינָתְךָ יַאֲבֶר נֵץ יִפְרֹשׂ כְּנָפָו
לְתֵימָן׃ אִם עַל פִּיךָ יַגְבִּיהַּ נָשֶׁר
וְכִי יָרִים קִנּוֹ׃ סֶלַע יִשְׁכֹּן וְיִתְלֹנָן
עַל שֶׁן סֶלַע וּמְצוּדָה׃ מִשָּׁם חָפַר
אֹכֶל לְמֵרָחוֹק עֵינָיו יַבִּיטוּ׃
וְאֶפְרֹחָו יְעַלְעוּ דָם וּבַאֲשֶׁר
חֲלָלִים שָׁם הוּא׃ וַיַּעַן יְהוָה
אֶת אִיּוֹב וַיֹּאמַר׃ הֲרֹב עִם שַׁדַּי
יִסּוֹר מוֹכִיחַ אֱלוֹהַּ יַעֲנֶנָּה׃ וַיַּעַן
אִיּוֹב אֶת יְהוָה וַיֹּאמַר׃ הֵן קַלֹּתִי
מָה אֲשִׁיבֶךָּ יָדִי שַׂמְתִּי לְמוֹ פִי׃
אַחַת דִּבַּרְתִּי וְלֹא אֶעֱנֶה וּשְׁתַּיִם
וְלֹא אוֹסִיף׃

Cap.xl.

וַיַּעַן יְהוָה אֶת אִיּוֹב מִנְסְעָרָה
וַיֹּאמַר׃ אֱזָר נָא כְגֶבֶר חֲלָצֶיךָ
אֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי׃ הַאַף תָּפֵר
מִשְׁפָּטִי תַּרְשִׁיעֵנִי לְמַעַן תִּצְדָּק׃
וְאִם זְרוֹעַ כָּאֵל לָךְ וּבְקוֹל כָּמֹהוּ
תַרְעֵם׃ עֲדֵה נָא גָאוֹן וָגֹבַהּ וְהוֹד
וְהָדָר תִּלְבָּשׁ׃ הָפֵץ עֶבְרוֹת אַפֶּךָ
וּרְאֵה כָל גֵּאֶה וְהַשְׁפִּילֵהוּ׃ רְאֵה
כָל גֵּאֶה הַכְנִיעֵהוּ וַהֲדֹךְ רְשָׁעִים
תַּחְתָּם׃ טָמְנֵם בֶּעָפָר יָחַד פְּנֵיהֶם
חֲבֹשׁ בַּטָּמוּן׃ וְגַם אֲנִי אוֹדֶךָּ כִּי
תוֹשִׁעַ לְךָ יְמִינֶךָ׃ הִנֵּה נָא בְהֵמוֹת
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ חָצִיר כַּבָּקָר
יֹאכֵל׃ הִנֵּה נָא כֹחוֹ בְמָתְנָיו וְאוֹנוֹ
בִּשְׁרִירֵי בִטְנוֹ׃ יַחְפֹּץ זְנָבוֹ כְמוֹ

רָבָה חָפַר
שׂוּשׂ
חָתַת
שׁוּב פָּנָה
רָנַה חָנָה
גָּמָא
אָמַן
אָמַר אָח
רָחַק רִיחַ
לָחַם שׂוּר
רוּעַ בִּין
אָבַר פָּרַשׂ
יָמַן פֶּה
גָּבַה רוּם
קָנַן שָׁכַן
לוּן צוּד
נָבַט פָּרַח
עָלַע עָנָה
אָמַר רוּב
יָכַח
קָלַל
שׁוּב שׂוּם
פֶּה
יָסַף
שָׁאַל יָדַע
פּוּר שָׁפַט
רָשַׁע צָדַק
זָרַע כְּמוֹ
רָעַם גָּאָה
לָבַשׁ פּוּץ
שָׁפַל
כָּנַע
פָּנָה
טָמַן יָדָה
יָשַׁע יָמַן
עָשָׂה חָצִיר
אָכַל כֹּחַ
שָׁרַר חָפֵץ

qſi locuſtas? Gloria narū ei⁹ terror: terrā vngula fodit. Exultat audacter: in occurſum pergit armatis. Contemnit pauorem: nec cedit gladio. Super ipſum ſonabit pharetra: vibrabit haſta & clype⁹. Ferues & fremēs ſorbet terram: nec reputat tube ſonare clangorem. Vbi audierit buccinā: dicit vah: ꝓcul odoratur bellū exhortationē ducum & vlulatū exercitus. Nūqd p ſapiētiā tuā plumeſcit accipiter expandens alas ſuas ad auſtrū? Nunqd ad ꝓceptū tuū eleuabitur aquila & ī arduis ponet nidū ſuū? In petris manet: ī ꝓruptis ſilicib⁹ cōmoratur atq; in īacceſſis rupib⁹. Inde cōtēplatur eſcā: & de lōge oculi eius ꝓſpiciunt. Pulli ei⁹ lābūt ſanguinē: & vbicūq; cadauer fuerit ſtatim adeſt. Et adiecit dñs: & locut⁹ eſt ad iob. Nunqd q cōtendit cū deo tam facile cōqeſcit? Vtiq; qui arguit deū: debet rn̄dere ei. Rn̄dens āt iob dño: dixit. Qui leuiter locut⁹ ſum: rn̄dere qd poſſum? Manū meā ponā ſup os meū. Vnū locut⁹ ſum: qđ vtinā nō dixiſſem: & alterū qbus vltra nō addam. 40.

Reſpondēs aūt dominus iob de turbine: dixit. Accinge ſicut vir lumbos tuos: interrogabo te & indica mihi. Nūqd irritū facies iudiciū meū: & condemnabis me vt iuſtificeris? Et ſi habes brachiū ſicut deus: & voce ſimili tonas: circūda tibi decorē & ī ſublime erigere: & eſto glioſus: & ſpecioſis īduere veſtib⁹. Diſperge ſupbos in furore tuo: & cōfunde eos: & reſpiciēs oēm arrogantē hūilia. Reſpice cūctos ſupbos: & cōfunde eos: & cōtere īpios in loco ſuo. Abſcōde eos in puluere ſimul: & facies eoꝝ demerge in foueā: & ego cōfitebor ꝙ ſaluare te poſſit dextera tua. ecce behemoth quē feci tecū: fenū qſi bos comedet. Fortitudo ei⁹ in lūbis ei⁹: & virtus illi⁹ in vmbilico vētris ei⁹. Stringit caudā ſuā quaſi

armaturā glia āt pectoꝝ ei⁹ audacia: effodiēs
πανοπλίαν; δόξα δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμη; ἀνορύσσων C
in pede ſupbit: egredit āt in campū in fortitudie: oc
ἐν ποδὶ γαυριᾷ, ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύϊ, συ
currēs iaculo. deridet: & nō auertet a fer
ναντῶν βέλει. καταγελᾷ, καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἀπὸ σι
ro. in eo eñi gloriat arcus & gladi⁹: & ira
δήρου. ἐπ' αὐτῷ γὰρ γαυριᾷ τόξον καὶ μάχαιρα, καὶ ὀργῇ
deſolabit terrā: nō crediderit quſq; ſignū det tuba.
ἀφανιεῖ τὴν γῆν, οὐ μὴ πιστεύσῃ ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγξ.
tuba āt ſignificāte dicit euge: alōge āt olfa
σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει εὖγε, πόρρωθεν δὲ ὀσφραί
cit bellū cū ſaltu & clamore: ex āt tua ſciē
νεται πολέμου σὺν ἅλματι καὶ κραυγῇ. ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπι
tia ſtetit accipit: expādēs alas immotus
στήμης ἕστηκεν ἱέραξ, ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος
aſpiciēs q̄ ad auſtrū? in āt tuo ꝓcepto exalta D
καθορῶν τὰ πρὸς νότον; ἐπὶ δὲ τῷ σῷ προστάγματι ὑψοῦ
tur aqla: vult āt in nidis ſuis ſedens habitat:
ται ἀετός, γὺψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθεσθεὶς αὐλίζεται; D
in eminētia petre & abſcōdito: illic exn̄s qrit ci
ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφῳ, ἐκεῖσε ὢν ζητεῖ τὰ σῖ
bos: de lōge oculi ei⁹ ſpeculant. pulli āt
τα, πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσι. νεοσσοὶ δὲ
eius pollūtūt in ſanguie: vbicūq; āt fuerit mortui ſta
αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι, οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεῶτες πα
tim inueniunt. & reſpōdit dñs iob &
ραχρῆμα εὑρίσκονται. καὶ ἀπεκρίθη κύριος τῷ ἰὼβ καὶ
dixit: nūqd iudiciū cū idoneo iudicas: arguēs deū reſpō
εἶπεν, μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ κρινεῖς, ἐλέγχων θεὸν ἀποκρι
debit ei: reſpōdēs āt iob ait dño: qd adhuc
θήσεται αὐτῷ; ὑπολαβὼν δὲ ἰὼβ λέγει τῷ κυρίῳ, τί ἔτι
ego iudicor admonit⁹ & redarguēs dñm audiēs hec
ἐγὼ κρίνομαι νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον ἀκούων τοι
nihil exn̄s: ego āt quā reſpōſionē dederi ad hec:
αῦτα οὐθὲν ὤν; ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦ
manū ponā in ore meo. ſemel locut⁹ ſum:
τα, χεῖρα θήσω ἐπὶ στόματι μου. ἅπαξ λελάληκα, S.9.c.
in āt ſecūdo nō addam.
ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω. Ca,40.

Amplius āt reſpōdens dñs dixit iob de ne A
Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπεν τῷ ἰὼβ ἐκ τοῦ νέ S.38.a.
bula: minime: ſed accinge ſicut vir lumbū tuū: interro
φους, μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου, ἐρωτή
gabo āt te: tu āt mihi reſpōde. nūqd repelles meū iudiciū?
σω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι. ἢ ἀποποιῇ μου τὸ κρίμα;
putas āt me alit tibi reſpōdiſſe: aut vt appareas
οἴει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι; ἢ ἵνα ἀναφανῇς δί
iuſt⁹? nūqd brachiū tibi eſt cōtra dñm? aut voce ſecū
καιος; ἢ βραχίων σοί ἐστι κατὰ τοῦ κυρίου; ἢ φωνῇ κα
dū eū tonas? reſume āt altitudinē & potentiā: glo
τ' αὐτὸν βροντᾷς; ἀνάλαβε δὲ ὕψος καὶ δύναμιν, δό
riā āt & honorē induere. mitte āt angelos ira
ξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίασαι. ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀρ
oēs āt ꝯtumelioſū humilia. ſuperbū āt extin
γῇ, πάντα δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον. ὑπερήφανον δὲ σβέ B
gue: putrefac āt impios ſtatim. abſcōde āt in
σον, σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα. κρύψον δὲ εἰς
terrā ſimul extra: at facies eoꝝ ignomi
γῆν ὁμοθυμαδὸν ἔξω, τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμί
nia imple. et ego cōfitebor vtiq; ꝙ po
ας ἔμπλησον. καί γε ἐγὼ ὁμολογήσω ἄρα, ὅτι δύ
teſt dextera tua ſaluare. ſed eñi ecce beſtias a
ναται ἡ δεξιά σου σῶσαι. ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία πα
pud te: fenū ſicut boues comedit. ecce āt fortitudo e
ρὰ σοί, χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίει. ἰδοὺ δὲ ἡ ἰσχὺς αὐ
ius in lūbo: at potētia eius in vmbilico vē
τοῦ ἐπ' ὀσφύϊ, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ἐπ' ὀμφαλοῦ γα
tris erexit caudā vt
στρὸς ἔστησεν οὐρὰν ὡς

© Biblioteca Nacional de España

C cupreſſum: at nerui ei⁹ cõplicati ſunt. late=
κυπάρισσον, τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται. αἱ πλευ
ra ei⁹ latera enea: at tergũ ei⁹ fer=
ραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι, ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σίδη
rũ fuſile. hoc eſt pncipiũ fictionis dñi factũ
ρος χυτός. τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου πεποι
vt eluderet ab angelis ei⁹. acce=
ημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. ἐπελ
dens ãt ad montẽ pruptũ fecit gaudiũ q̃drupedi
θὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον ἐποίησε χαρμονὴν τετράπο
b⁹ in tartaro. ſub oiĝenas arbores dor
σιν ἐν τῷ ταρτάρῳ. ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶ
mit: iuxta papyꝝ ⁊ calamũ ⁊ ſyluã. obũ
ται, παρὰ πάπυρον καὶ κάλαμον καὶ βούτομον. σκιά=
brãt ãt ei arbores cũ ramis ⁊ rami plã=
ζονται δὲ αὐτῷ δένδρα σὺν ὀροδάμνοις καὶ κλῶνες ἄγ=
D te. ſi fuerit inũdatio: nõ ſenſerint. cõfidit
ρου. ἐὰν γένηται πλημμύρα, οὐ μὴ αἰσθηθῇ. πέποιθεν
qm̃ offendet iordanis in os ei⁹. in
ὅτι προσκρούσει ὁ ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῷ
oculo ei⁹ accipiet eũ: intortus pforabit
ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν, ἐνσκολιευόμενος τρήσει
narẽ. duces aũt draconẽ in hamo: circũpones ãt cir=
ῥῖνα. ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν ἀγκίστρῳ; περιθήσεις δὲ φορ
culũ circũ naſũ ei⁹: aut ligabis annulũ in nare:
βεὰν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ; ἢ δήσεις κρίκον ἐν τῷ μυκτῆ=
armilla aũt terebrabis labiũ ei⁹: loquet ãt
ρι; ψελίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ; λαλήσει δέ
tibi deprecationes ſupplicationis mollit: ponet ãt tecũ
σοι δεήσεις ἱκετηρίας μαλακῶς; θήσεται δὲ μετὰ σοῦ
pactũ: accipies ãt eũ ſeruũ ſẽpiternũ: illudes ãt in eũ
διαθήκην; λήψῃ δὲ αὐτὸν δοῦλον αἰώνιον; παίξῃ δὲ ἐν αὐ
ſicut auẽ: aut ligabis eũ tanq̃ paſſerẽ puero:
τῷ ὥσπερ ὀρνέῳ; ἢ δήσεις αὐτὸν ὥσπερ στρουθίον παιδίῳ;
paſcunt aũt in eo gẽtes: diuidũt eũ phent
ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔθνη; μεριτεύονται αὐτὸν φοινί=
cũ gñatiões: oẽ ãt nauigabile ꝯueniẽs nõ ferãt: pel=
κων γένη; πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ μὴ ἐνέγκωσι; βύρ
lẽ vnã caude ei⁹: ⁊ in nauigijs piſcatoꝝ caput
σαν μίαν οὐρᾶς αὐτοῦ, καὶ ἐν πλοίοις ἁλιέων κεφαλὴν
ei⁹: impones ãt ei manũ: memor belli
αὐτοῦ; ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα, μνησθεὶς πόλεμον τὸν
facti in corpore: ei⁹: ⁊ nõ ultra fiat: nõ
γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ, καὶ μηκέτι γινέσθω, οὐχ
vidiſti eũ:
ἑώρακας αὐτόν;

Ca.41.

A Neq̃ in dictis mirat⁹ es: neq̃ ti=
Οὐ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας; σὺ δὲ δέ=
muiſti qm̃ pparatũ eſt mihi: qs eñi eſt mihi reſiſtẽs: aut
δοικας ὅτι ἡτοίμασταί μοι; τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς; ἢ
qs reſiſtet mihi ⁊ ſuſtinebit: ſi oĩs ſub
τίς ἀντιστήσεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ; εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐ
celeſtis mea eſt: nõ tacebo ppt eũ: ⁊ ſmõib⁹
ρανὸν ἐμή ἐστιν, οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτόν, καὶ λόγοις
potentie miſerabit eq̃lẽ ei. qs reuelabit faci=
δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτῷ. τίς ἀποκαλύψει πρόσω
B em indumenti eius: in ãt rugã pectoris eius qs vtiq̃ igre
πον ἐνδύσεως αὐτοῦ; εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλ
diat: portas vultus ei⁹ qs apiet: icirculo dentiũ e=
θοι; πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει; κύκλῳ ὀδόντων αὐ
i⁹ timor. interiora ei⁹ ſcuta enea: cõiunctio ãt
τοῦ φόβος, τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χαλκαῖ, σύνδεσμος δὲ
ei⁹ ſicut ſmirites lapis. vn⁹ vni agglutinãt. ſpũs ãt
αὐτοῦ ὥσπερ σμιρίτης λίθος. εἷς τοῦ ἑνὸς κολλῶνται, πνεῦμα δὲ
non igrediat eũ. ſicut vir fratri ſuo agglutinabũ
οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν. ὡς ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθή
tur: conuenũt. ⁊ nõ auellentur iſternuta
σονται; συνέχονται, καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν. ἐν πταρ=
tiõe eius ſplendet lumen: at oculi eius
μῷ αὐτοῦ ἐπιφαύσκεται φέγγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ſpẽs luciferi. de ore eius pcedunt lampades
εἶδος ἑωσφόρου. ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται λαμπάδες

cedrũ: nerui teſticulorũ ei⁹ pplexi ſunt. Oſſa ei⁹ velut fiſtule eris: cartilago illi⁹ q̃ſi lamine ferree. Ipſe ẽ pricipiũ viarũ dei: qui fecit eũ applicabit gladiũ ei⁹. Huic mõtes herbas ferũt: omnes beſtie agri ludent ibi. Sub ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ vmbra dormit in ſecreto calami in locis humẽtibus. Protegũt vmbre vmbrã eius: circũdabũt eũ ſalices torrẽtis. Ecce abſorbebit fluuiũ & nõ mirabitur: & hẽt fiduciã q̃ iſtuat iordanis in os ei⁹. In ocl̃is ei⁹ q̃ſi hamo capiet eũ: in ſudib⁹ pforabit nares ei⁹. An extrahere poteris leuiathã hamo: & fune ligabis linguã ei⁹: Nũqd pones circulũ in narib⁹ ei⁹: aut armilla pforabis maxillã eius: Nunqd multiplicabit ad te p̃ces: aut loq̃tur tibi mollia: Nunqd feriet tecũ pactũ: & accipies eũ ſeruũ ſempiternũ: Nũqd illudes ei q̃ſi aui: aut ligabis eum ancillis tuis: Concident eum amici: diuident illũ negociatores: Nunquid implebis ſagenas pelle ei⁹: & gurguſtiũ piſciũ capite illi⁹: Pones ſup eũ manũ tuã. Memẽto belli. Nec vltra addas loq. Ecce ſpes eius fruſtrabitur eũ: & videntibus cunctis precipitabitur. 41.

Non quaſi crudelis ſuſcitabo eum. ꝏꝏ Quis eñi reſiſtere põt vultui meo: & qs ante dedit mihi vt reddã ei: Oĩa que ſub celo ſunt mea ſunt. Non parcã ei verbis potentibus: ꝏꝏꝏꝏ & ad deprecandũ compoſitis. Quis reuelabit faciẽ indumenti eius: & in medium oris eius qs intrabit: Portas vultus eius quis aperiet: Per ꝏ gyrũ dentiũ eius formido: corpus illi⁹ q̃ſi ſcuta fuſilia compactũ ſquamis ſe prementibus. ꝏꝏ Vna vni cõiũgitur: & ne ſpiraculum quidem incedit per eas. Vna alteri ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ adherebũt: & tenẽtes ſe nequaq̃ ſeparabuntur. Sternutatio eius ſplendor ignis: & oculi eius vt palpebre diluculi. De ore eius lampades

אֶרֶז יַחְפֹּץ זְנָבוֹ כְמוֹ, גִּידֵי פַחֲדָו יְשֹׂרָגוּ: עֲצָמָיו
אֲפִיקֵי נְחֻשָׁה, גְּרָמָיו כִּמְטִיל בַּרְזֶל:
הוּא רֵאשִׁית דַּרְכֵי אֵל, הָעֹשׂוֹ יַגֵּשׁ
חַרְבּוֹ: כִּי בוּל הָרִים יִשְׂאוּ לוֹ, וְכָל
חַיַּת הַשָּׂדֶה יְשַׂחֲקוּ שָׁם: תַּחַת
צֶאֱלִים יִשְׁכָּב, בְּסֵתֶר קָנֶה וּבִצָּה:
יְסֻכֻּהוּ צֶאֱלִים צִלֲלוֹ, יְסֻבּוּהוּ עַרְבֵי
נָחַל: הֵן יַעֲשֹׁק נָהָר לֹא יַחְפּוֹז,
יִבְטַח כִּי יָגִיחַ יַרְדֵּן אֶל פִּיהוּ: בְּעֵינָיו
יִקָּחֶנּוּ, בְּמוֹקְשִׁים יִנְקָב אָף: תִּמְשֹׁךְ
לִוְיָתָן בְּחַכָּה, וּבְחֶבֶל תַּשְׁקִיעַ
לְשׁוֹנוֹ: הֲתָשִׂים אַגְמוֹן בְּאַפּוֹ, וּבְחוֹחַ
תִּקֹּב לֶחֱיוֹ: הֲיַרְבֶּה אֵלֶיךָ תַּחֲנוּנִים,
אִם יְדַבֵּר אֵלֶיךָ רַכּוֹת: הֲיִכְרֹת
בְּרִית עִמָּךְ, תִּקָּחֶנּוּ לְעֶבֶד עוֹלָם:
הַתְשַׂחֶק בּוֹ כַּצִּפּוֹר, וְתִקְשְׁרֶנּוּ
לְנַעֲרוֹתֶיךָ: יִכְרוּ עָלָיו חַבָּרִים,
יֶחֱצוּהוּ בֵּין כְּנַעֲנִים: הַתְמַלֵּא
בְשֻׂכּוֹת עוֹרוֹ, וּבְצִלְצַל דָּגִים רֹאשׁוֹ:
שִׂים עָלָיו כַּפֶּךָ, זְכֹר מִלְחָמָה אַל
תּוֹסַף: הֵן תּוֹחַלְתּוֹ נִכְזָבָה, הֲגַם
אֶל מַרְאָיו יֻטָל:

לֹא אַכְזָר כִּי יְעוּרֶנּוּ,
וּמִי הוּא לְפָנַי יִתְיַצָּב: מִי הִקְדִּימַנִי
וַאֲשַׁלֵּם, תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם לִי
הוּא: לֹא אַחֲרִישׁ בַּדָּיו, וּדְבַר
גְּבוּרוֹת וְחִין עֶרְכּוֹ: מִי גִלָּה
פְּנֵי לְבוּשׁוֹ, בְּכֶפֶל רִסְנוֹ מִי
יָבוֹא: דַּלְתֵי פָנָיו מִי פִתֵּחַ,
סְבִיבוֹת שִׁנָּיו אֵימָה: גַּאֲוָה
אֲפִיקֵי מָגִנִּים, סָגוּר חוֹתָם צָר:
אֶחָד בְּאֶחָד יִגַּשׁוּ, וְרוּחַ לֹא
יָבוֹא בֵינֵיהֶם: אִישׁ בְּאָחִיהוּ
יְדֻבָּקוּ, יִתְלַכְּדוּ וְלֹא יִתְפָּרָדוּ:
עֲטִישֹׁתָיו תָּהֶל אוֹר, וְעֵינָיו
כְּעַפְעַפֵּי שָׁחַר: מִפִּיו לַפִּידִים

שָׂרַג
אָפַק מָטַל
עָשָׂה נָגַשׁ
נָשָׂא
חָיָה שָׂחַק
שָׁכַב
סָכַךְ סָבַב
עָשַׁק חָפַז
בָּטַח גּוּחַ
פֶּה לָקַח
יָקַשׁ נָקַב
מָשַׁךְ לָוָה
שָׁקַע לָשׁוֹן
שׂוּם נָקַב
לְחִי רָבָה
חָנַן דָּבַר
רָכַךְ כָּרַת
בְּרִית לָקַח
עָלַם צָפַר
קָשַׁר כָּרָה
חָצָה מָלֵא
סָכַךְ דָּגָה
שׂוּם
לָחַם
יָסַף יָחַל
כָּזַב רָאָה
טוּל

Cap. xli.

כָּזַר עוּר
פָּנָה יָצַב
קָדַם שָׁלַם
חָרַשׁ בַּד
גָּבַר
לָבַשׁ
בּוֹא
סָבַב נָאָה
אָפַק גָּנַן
סָגַר חָתַם
צוּר נָגַשׁ
דָּבַק לָכַד
פָּרַד עָטַשׁ
הָלַל פֶּה
לָפַד

© Biblioteca Nacional de España

Priuatiua.heb. Tex.heb. Iob.xlij.

יהלכו כידודי אש יתמלטו׃ כדד מלט
מנחיריו יצא עשן כדוד נפוח נחר נפח
ואגמן׃ נפשו גחלים תלהט להט
ולהב מפיו יצא׃ בצוארו צור
ילין עז ולפניו תדוץ דאבה׃ לון עזז
מפלי בשרו דבקו יצוק עליו פנה דוץ
בל ימוט׃ לבו יצוק כמו אבן נפל יצק
ויצוק כפלח תחתית׃ משתו מטט
יגורו אילים משברים יתחטאו׃ נשא
משיגהו חרב בלי תקום חנית גור חטא
מסע ושריה׃ יחשב לתבן ברזל נשג קום
לעץ רקבון נחושה׃ לא יבריחנו חנה נסע
בן קשת לקש נהפכו לו אבני שרה חשב
קלע׃ כקש נחשבו תותח נחש ברח
וישחק לרעש כידון׃ תחתיו הפך
חדודי חרש ירפד חרוץ עלי תתח
טיט׃ ירתיח כסיר מצולה ים שחק
ישים כמרקחה׃ אחריו יאיר חדד רפד
נתיב יחשב תהום לשיבה׃ חרץ רתח
אין על עפר משלו העשו לבלי צול
חת׃ את כל גבה יראה והוא מלך שום רקח
על כל בני שחץ׃ אור נתב

Cap. xlij. ויען איוב את יהוה תהם שוב
ויאמר׃ ידעתי כי כל תוכל עשה חתת
ולא יבצר ממך מזמה׃ מי זה ראה
מעלים עצה בלי דעת לכן ענה
הגדתי ולא אבין נפלאות ממני אמר יכל
ולא אדע׃ שמע נא ואנכי בצר מן זמם
אדבר אשאלך והודיעני׃ צלם יעץ
לשמע אזן שמעתיך ועתה ידע נגד
עיני ראתך׃ על כן אמאס בין פלא
ונחמתי על עפר ואפר׃ ויהי דבר שאל
אחר דבר יהוה את הדברים
האלה אל איוב ויאמר יהוה ראה מאס
אל אליפז התימני חרה אפי היה
בך ובשני רעיך כי לא דברתם שנה רעה

Trāſla. B. Hie.

procedunt ſicut tede ignis accenſe: de naribus eius ꝓcedit fum9: ſicut olle ſuccēſe atq; feruentis. Halitus eius prunas ardere facit: & flāma de ore ei9 egreditur. In collo eius morabitur fortitudo: & faciē ei9 precedit egeſtas. Mēbra carniū eius coherētia ſibi. Mittet cōtra eū fulmina: & ad locū aliū nō ferētur. Cor ei9 indurabitur tanq̄ lapis: & ſtringetur q̄ſi malleatoris incus. Cū ſublatus fuerit: timebūt angeli: & territi purgabuntur. Cū apphenderit eū gladius: ſubſiſtere nō poterit: neq; haſta neq; thorax. Reputabit ei q̄ſi paleas ferrū: & quaſi lignū putridū es. Nō fugabit eū vir ſagittari9: in ſtipulā verſi ſūt ei lapides fūde. Quaſi ſtipulā eſtimabit malleū: & deridebit vibrantē haſtā. Sub ipſo erunt radii ſolis: & ſternet ſibi aurum quaſi lutum. Ferueſcere faciet q̄ſi ollā ꝓfundū maris: & ponet q̄ſi cū vnguēta bulliūt. Poſt eū lucebit ſemita: eſtimabit abyſſum quaſi ſeneſcentem. Non eſt ſup terra poteſtas q̄ cōparetur ei: q factus eſt vt nullū timeret. Omne ſublime videt: ipſe eſt rex ſup vniuerſos filios ſuperbie. 42.

Reſpondens autē iob domino: dixit. Scio quia omnia potes: & nulla te latet cogitatio. Quis eſt iſte qui celat cōſilium abſq; ſcientia? Ideo inſipiēter locut9 ſum: & que vltra modū excedūt ſcientiam meam. Audi & ego loquar: interrogabo te & reſponde mihi. Auditu auris audiui te: nunc autem oculus meus videt te. Idcirco ipſe me reprehēdo: & ago penitētiam in fauilla & cinere. Poſtq̄ autem locutus eſt dominus verba hec ad iob: dixit ad eliphaz themanitē. Iratus eſt furor meus in te & in duos amicos tuos: q̄m nō eſtis locuti

Trāſ. Gre. lxx. cū iter. latina.

accenſe: ꝛ iaciuntur craticule ignis: de nari
καιόμεναι, καὶ διαρριπτοῦνται ἐσχάραι πυρός, ἐκ μυκτή
bus eius procedit fumus camini accenſi igne
ρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης πυρὶ
carbonū. aīa eius carbones: flāma āt de ore
ἀνθράκων. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρακες, φλὸξ δὲ ἐκ στόμα
eius procedit. in āt collo eius habi
τος αὐτοῦ ἐκπορεύεται. ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζε
tat potētia: ante eum currit perditio. car
ται δύναμις, ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια. σάρ
nes āt corporis eius coherētes ſūt: effundit in e
κες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληνται, καταχέει ἐπ᾽ αὐ C
um nō ꝯmouebit. cor eius īduratū eſt vt
τὸν οὐ σαλευθήσεται. ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὥσπερ
lapis: ſtetit aūt ſicut incus īpulſata. cū x̄p̄s fuerit āt
λίθος, ἕστηκε δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος. στραφέντος δὲ
ipe tior beſtijs q̄drupedib9 in t̄ra ſaltātib9.
αὐτοῦ φόβος θηρίοις τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἀλλομένοις. C
ſi occurrerint ei lancee: non timebunt
ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχαι, οὐθὲν οὐ μὴ ποιήσωσι
haſtā ſublatam ꝛ thoracē. reputauit q̄dē .n. ferrū pale
δόρυ ἐπηρμένον καὶ θώρακα. ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυ
as: es āt vt lignū putridū. reputauit apium
ρα, χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν. ἥγηται πετρόβο
q̄dē ſenū: non vulnerabit eū arcus eneus.
λον μὲν χόρτον, οὐ μὴ τρώσει αὐτὸν τόξον χάλκειον.
vt calam9 reputati ſūt mallei: deridet āt cōcuſſio
ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν σφῦραι, καταγελᾷ δὲ σεισ D
nē igniferam. lect9 eius obeliſci acuti: omne
μοῦ πυρφόρου. ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀξεῖς, πᾶς
āt aurum maris in illum ſicut lutum. indicibilis
δὲ χρυσὸς θαλάσσης ἐπ᾽ αὐτὸν ὥσπερ πηλός. ἀμύθητος
feruere facit abyſſū tāq̄ officia ferrarij. reputauit āt ma
ἀναζεῖ τὴν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον. ἥγηται δὲ τὴν θά
re tanq̄ ſpōgiam: at tartarum a
λασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτρον, τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀ
byſſi ſicut captiuum: eſtimauit abyſſum
βύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον, ἐλογίσατο ἄβυσσον
in deābulatiōem. nō eſt q̄cq̄ in terra ſimile il
εἰς περίπατον. οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐ D
li factum: vt illudatur ab angelis
τῷ πεποιημένον, ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων
meis. oīe ſublime vidt: ipe āt rex oīum q̄
μου. πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν
in aquis.
ἐν τοῖς ὕδασιν. Ca. 42. A

Reſpondens aūt iob dn̄o ait: noui q̄
Ὑπολαβὼν δὲ ἰὼβ τῷ κυρίῳ λέγει, οἶδα ὅτι
omnia potes: ipoſſibile ē āt tibi nihil. q̄s .n. eſt
πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν. τίς γάρ ἐστιν
q̄ celat a te cōſiliū? parcens āt verbis: ꝛ te
ὁ κρύπτων σε βουλήν; φειδόμενος δὲ ῥημάτων, καί σε
putat abſcondere. q̄s āt renūciabit mihi q̄ nō noueram? ma
οἴεται κρύπτειν. τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν; με
gna ꝛ mirabilia q̄ nō noram? audi āt me
γάλα καὶ θαυμαστὰ ἃ οὐκ ἐπιστάμην; ἄκουσον δέ μου
dn̄e: vt ꝛ ego loquar. īterrogabo āt te: tu āt
κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω. ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ
me doce: auditionē q̄dē auris audiui tue pri
με δίδαξον. ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότε
us: nūc āt oculus me9 vidit te. iccirco vilipen
ρον, νῦν δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε. διὸ ἐφαύλι
di meipm̄ ꝛ liq̄fact9 ſū: reputaui āt meipm̄ t̄rā ꝛ
σα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην, ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ
cinerem. factū ē āt poſtq̄ locutus ē dn̄s om B
σποδόν. ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύριον πάν
nia verba hec iob: dixit dn̄s eli
τα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ ἰώβ, εἶπεν ὁ κύριος ἐλι
phaz themanite: peccaſti tu ꝛ duo amici
φὰζ τῷ θαιμανίτῃ· ἥμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι
tui: nō .n. locuti eſtis
σου, οὐ γὰρ ἐλαλήσατε

© Biblioteca Nacional de España

coram me verum nullū: ſicut ſeruus me⁹ iob.
ἐνώπιόν μου ἀληθὲς οὐδὲν, ὥσπερ ὁ θεράπων μου ἰώβ.
nūc āt accipite ſeptē vitulos τ ſeptē arietes: τ i=
νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς, καὶ πο=
te ad ſeruum meū iob: τ faciet
ρεύθητε πρὸς τὸν θεράποντά μου ἰώβ, καὶ ποιήσει
libationem ꝑ vobis: qm̄ ſi nō faciem eius ac=
κάρπωσιν περὶ ὑμῶν, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον αὐτοῦ λή
cipiam: ſi nō .n. ꝑpt eū ꝑdidiſſē vtiqꝫ vos. nō .n.
ψομαι, εἰ μὴ γὰρ δι᾽ αὐτὸν ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς. οὐ γὰρ
locuti eſtis verū cōtra ſeruum meū iob: a=
C ἐλαλήσατε ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου ἰώβ. ἐπο
bijt āt eliphaz themanites: τ baldad ſauchites
ρεύθη δὲ ἐλιφὰζ ὁ θαιμανίτης, καὶ βαλδὰδ ὁ σαυχίτης,
τ ſophar meneus: τ fecerunt ſicut p̄cepit e=
καὶ σωφὰρ ὁ μηναῖος, καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέταξεν αὐ
C is dn̄s: τ ſoluit peccatū eis ꝑpt iob.
τοῖς ὁ κύριος, καὶ ἔλυσε τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ ἰώβ.
at dn̄s auxit iob: cū oraſſet āt ip̄e τ pro
ὁ δὲ κύριος ηὔξησε τὸν ἰώβ, εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ
amicis ſuis: dimiſit illis peccatū. de=
τῶν φίλων αὐτοῦ, ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν. ἔδω
dit āt dn̄s dupla q̄cūqꝫ erāt prius iob in dupli=
κε δὲ ὁ κύριος διπλᾶ ὅσα ἦν ἔμπροσθεν ἰώβ εἰς διπλα
cationē. audierūt āt omnes fratres eius τ
σιασμόν. ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ
ſorores eius oīa q̄ acciderūt ei:
D αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ,
τ venerūt ad eū. τ omnes q̄cūqꝫ viderāt e=
καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ πάντες ὅσοι ᾔδεισαν αὐ
um a primo. cū cōediſſent āt τ bibiſſent apͦ eū
τὸν ἐκ πρώτου. φαγόντες δὲ καὶ πιόντες παρ᾽ αὐτῷ
cōſolati ſūt eū: τ mirati ſunt in oībus q̄
παρεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς
induxit in eū dn̄s. τ dedit ei vnuſ
ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτῷ ὁ κύριος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἑκα=
q̄ſqꝫ agnā vnā τ q̄dridrachmū aureum ſie ſigno.
στος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον.
at dn̄s bn̄dixit nouiſſīs iob magiſq̄ priorib⁹:
D ὁ δὲ κύριος ηὐλόγησε τὰ ἔσχατα ἰώβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν,
fuerūt āt pecora eius oues decē τ q̄ttuor mil=
ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα μύρια τετρακισχί=
le: cameli ſexmille: iuga boum mille: aſine femie
λια, κάμηλοι ἑξακισχίλιαι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι θήλειαι
paſcētes mille. naſcunt̄ āt ei filij ſeptē τ filie
A νομάδες χίλιαι. γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες
tres: τ vocauit q̄dē priam diem: at ſecū
τρεῖς, καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν, τὴν δὲ δευτέ
dā caſſiam: at tertiā amalthee cornu: τ
ραν κασίαν, τὴν δὲ τρίτην ἀμαλθαίας κέρας. καὶ
non inuēte ſūt ſc͞dm filias iob meliores
οὐχ εὑρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας ἰὼβ βελτίους
eis in ſub celeſti. dedit aūt eis pater
αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ᾽ οὐρανόν. ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ
hereditatē int fratres. vixit aūt iob poſt
κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς. ἔζησε δὲ ἰὼβ μετὰ
plagam ānos centū q̄draginta. τ vidit iob
τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα. καὶ εἶδεν ἰὼβ
filios ſuos τ filios filiorū ſuorū:
B τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
quartā gn̄ationē. τ mortuus eſt iob ſenior
τετάρτην γενεάν. καὶ ἐτελεύτησεν ἰὼβ πρεσβύτε=
τ plenus dierū.
ρος καὶ πλήρης ἡμερῶν.

Explicit liber Job.

[s]coram me[a]rectum[b]ſicut ſeruus meus[c]iob. [e]Sumite[d]ergo[f]vobis[g]ſeptem[h]tauros[i]& ſeptem [k]arietes:[l]& ite[m]ad[n]ſeruū meum[o]iob: [p]& offerte[q]holocauſtum [r]pro vobis.[s] Iob autem [t]ſeruus meus[u]orabit[x]pro vobis: [a]faciem eius[b]ſuſcipiam: [c]vt non [e]vobis iputetur[f]ſtulticia. [h]Neqꝫ[g]enim[i]locuti eſtis [k]corā me[l]rectū[m]ſicut ſeruus me⁹[n]iob.[o]Abierunt ergo[p]eliphaz[q]themanites[r]& baldath[s]ſuites & [t]ſophar[u]naamathites:[x]& fecerunt[y]ſicut[z]locutus fuerat[b]dominus[a]ad eos.[c]Et ſuſcepit[d]dominus [f]faciem[g]iob.[h]Dn̄s quoqꝫ [i]cōuerſus eſt[k]ad[l]penitētiā [m]iob:[n]cum oraret ille[o]ꝑ [p]amicis ſuis. [q]Et addidit[r]dominus[s]oīa [u]quecunqꝫ fuerant[x]iob [y]duplicia.[z] Venerunt aūt [a]ad eū[b]oēs[c]fratres ſui:[d]& vniuerſe[e]ſorores ſue[f]: & cuncti[g]q nouerāt eū[h]pri⁹: [i]& comederūt[k]cū eo[l]panē[m]in domo ei⁹.[n]Et mouerūt[o]ſup eū caput[p]& cōſolati ſunt[q]eum[r]ſup[s]omi [t]malo[u]qd̄[x]intulerat[y]dn̄s [z]ſup eum:[a]& dederūt[b]ei [c]vnuſquiſqꝫ[d]ouē[e]vnā[f]& [g]inaurem[h]auream[i]vnā. [k]Dominus autem[l]benedixit[n]nouiſſimis[o]iob [p]magis q̄ꝫ principio eius. [q]Et facta ſunt[r]ei[s]q̄ttuordecim[u]milia[x]ouium:[y]& ſex[z]milia[a]camelorum: [b]& mille[c]iuga[d]boum:[e]& mille[f]aſine: [g]& fuerunt[h]ei[i]ſeptem[k]filii:[l]& tres [m]filie.[n]Et vocauit[o]nomē [p]vnius[r]diem: [s]& nomen[t]ſecūde[u]caſſia: [x]& nomen [r]tertie[z]cornu[a]ſtibii.[b]Non [c]ſunt autem[c]inuente [d]mulieres[e]ſpecioſe[f]ſicut filie[g]iob[h]in vniuerſa[i]t̄ra. [k]Deditqꝫ[l]eis[m]pater ſuus [n]hereditatem[o]inter [p]fratres earum.[q]Vixit autē[r]iob[s]poſt flagella[t]hec [u]centū[x]quadraginta[y]annis:[z]& vidit [b]filios ſuos:[c]&[d]filios[e]filiorum ſuorū vſqꝫ ad[f]quartā [g]generationē:[h]& mortu⁹ eſt[i]ſenex[l]& plen⁹[m]dierū.

Explicit liber Iob.

אֵלַי נְכוֹנָה כְּעַבְדִּי אִיּוֹב׃ וְעַתָּה	כון
קְחוּ לָכֶם שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה	לָקַח
אֵילִים וּלְכוּ אֶל עַבְדִּי אִיּוֹב	יָלַךְ
וְהַעֲלִיתֶם עוֹלָה בַּעַדְכֶם וְאִיּוֹב	עָלָה עָלָה
עַבְדִּי יִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם כִּי אִם	פָּלַל
פָּנָיו אֶשָּׂא לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת	פָּנָה נָשָׂא
עִמָּכֶם נְבָלָה כִּי לֹא דִבַּרְתֶּם	עָשָׂה
אֵלַי נְכוֹנָה כְּעַבְדִּי אִיּוֹב׃ וַיֵּלְכוּ	
אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וּבִלְדַּד הַשּׁוּחִי	
צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר	
אֲלֵיהֶם יְהוָה וַיִּשָּׂא יְהוָה אֶת	
פְּנֵי אִיּוֹב׃ וַיהוָה שָׁב אֶת שְׁבוּת	שׁוּב שָׁבָה
אִיּוֹב בְּהִתְפַּלְלוֹ בְּעַד רֵעֵהוּ	
וַיֹּסֶף יְהוָה אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאִיּוֹב	
לְמִשְׁנֶה׃ וַיָּבֹאוּ אֵלָיו כָּל אֶחָיו	שָׁנָה בּוֹא
וְכָל אַחְיֹתָיו וְכָל יֹדְעָיו לְפָנִים	פָּנָה
וַיֹּאכְלוּ עִמּוֹ לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיָּנֻדוּ	אָכַל נוּד
לוֹ וַיְנַחֲמוּ אֹתוֹ עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר	נָחַם רוּעַ
הֵבִיא יְהוָה עָלָיו וַיִּתְּנוּ לוֹ אִישׁ	בּוֹא נָתַן
קְשִׂיטָה אֶחָת וְאִישׁ נֶזֶם זָהָב אֶחָד׃	קֹשֶׁט
וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת אַחֲרִית אִיּוֹב	
מֵרֵאשִׁתוֹ וַיְהִי לוֹ אַרְבָּעָה עָשָׂר	הָיָה רָבַע
אֶלֶף צֹאן וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים גְּמַלִּים	שֵׁשָׁה
וְאֶלֶף צֶמֶד בָּקָר וְאֶלֶף אֲתוֹנוֹת׃	
וַיְהִי לוֹ שִׁבְעָנָה בָנִים וְשָׁלוֹשׁ	
בָּנוֹת׃ וַיִּקְרָא שֵׁם הָאַחַת יְמִימָה	בָּנָה קָרָא
וְשֵׁם הַשֵּׁנִית קְצִיעָה וְשֵׁם	שָׁנָה
הַשְּׁלִישִׁית קֶרֶן הַפּוּךְ׃ וְלֹא נִמְצָא	שָׁלַשׁ מָצָא
נָשִׁים יָפוֹת כִּבְנוֹת אִיּוֹב בְּכָל הָאָרֶץ	נָשָׁה יָפָה
וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ	נָתַן
אֲחֵיהֶם׃ וַיְחִי אִיּוֹב אַחֲרֵי זֹאת	חָיָה
מֵאָה וְאַרְבָּעִים שָׁנָה וַיַּרְא	רָבַע רָאָה
אֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֵי בָנָיו אַרְבָּעָה	דּוֹר
דֹּרוֹת׃ וַיָּמָת אִיּוֹב זָקֵן וּשְׂבַע יָמִים׃	מוּת יוֹם

© Biblioteca Nacional de España

Incipit prologus beati Hieronymi preſbyteri in pſalterium.lxx.

SALTERIUM ROMAE dudum poſitus emendaram: & iuxta ſeptuaginta interpretes (licet curſim) magna tamen ex parte correxeram. Quod quia rurſum videtis o paula & euſtochium ſcriptorum vitio deprauatū: pluſqꝫ antiquum errorem ꝙ nouam emendationem valere: me cogitis vt veluti quodam nouali ſciſſum iam aruum exerceam: & obliquis ſulcis renaſcētes ſpinas erradicem: æquū eſſe dicentes: vt quod crebro male pullulat crebrius ſuccidatur. Vnde conſueta prefatione commoneo tam vos quibus forte labor iſte deſudat: ꝙ eos qui exemplaria iſtiuſmodi habere voluerint: vt que diligenter emendaui: cū cura & diligentia tranſcribantur. Notet ſibi vnuſquiſqꝫ vel iacentem lineam: vel radiantia ſigna.i.obelos vel aſteriſcos: & vbicūqꝫ viderit virgulam ꝑcedentem: ab ea vſqꝫ ad duo puncta que impreſſimus: ſciat in ſeptuaginta trāſlatoribus plus haberi: ubi autem perſpexerit ſtelle ſimilitudinem: de hebreis uoluminibus additum nouerit eque uſqꝫ ad duo puncta iuxta theodotionis dumtaxat editionem: qui ſimplicitate ſermonis a ſeptuagīta interꝑtibus non diſcordat. Hec ergo & uobis & ſtudioſo cuiqꝫ feciſſe me ſciens: non ambigo multos fore qui uel inuidia uel ſupercilio malint contemnere uideri ꝑclara ꝙ diſcere: & de turbulento magis riuo ꝙ de puriſſimo fonte potare.

Explicit ꝓlogus beati Hieronymi.

Incipit ꝓlogus B. Hieronymi ꝑſbyteri in pſalterium quod tranſtulit in latinū iuxta Hebraicam ueritatem.

VSEBIVS HIERonymus Sophronio ſuo ſalutē dicit. Scio quoſdam putare pſalterium in quinqꝫ libros eſſe diuiſum: ut ubicunqꝫ apud ſeptuaginta interꝑtes ſcriptū eſt γένοιτο γένοιτο.i.fiat fiat: finis librorum ſit: ꝓ quo in hebreo legitur Amen amen. Nos autem Hebreorum auctoritatem ſequuti: & maxime apoſtolorum qui ſemper in nouo teſtamento pſalmorum librum nominat: unum uolumen aſſerimus. Pſalmos quoqꝫ omnes eorum teſtamur auctorum qui ponuntur in titulis: Dauid ſcilicet & Aſaph: idithum: filiorum chore: heman ezraite: moyſi: & Salomonis: & reliquorum quos eſdras uno uolumine comprehendit. Si enim amen.i.fideliter ꝓ quo Aquila tranſtulit πεπιστωμένως: in fine tātum librorum ponitur: & nō interdū aut in exordio aut in calce ſermonis ſiue ſententie: nunqꝫ ſaluator ī euāgelio loq̄retur: amen amen dico uobis: nec pauli epiſtole in medio illud opere continerent. Moyſes quoqꝫ & Hieremias & ceteri in hunc modū multos haberent libros: qui in medio uoluminibus ſuis amen frequenter inſerunt. Sed & numerus.xxii. hebraicorum librorum & myſterium eiuſdem numeri commutabitur. Nam & titulus ipſe hebraicus ſefer tehilim: quod interꝑtatur uolumen hymnorum Apoſtolice auctoritati congruens: non plures libros ſed unum uolumen oſtendit. Quia igitur cum hebreo nuper diſputans: quedam ꝓ dño ſaluatore de pſalmis teſtimonia ꝓtuliſti: uolenſqꝫ ille te illudere ꝑ ſermones pene ſingulos aſſerebat non ita haberi in hebreo ut tu de.lxx.interꝑtibus opponebas: ſtudioſiſſime poſtulaſti ut poſt aquilam ſymmachum & theodotionem nouam editionem latino ſermone tranſferrem. Aiebas enim te magis interꝑtum uarietate turbari: & amore quo laberis: uel tranſlatione uel iudicio meo eſſe contentum: unde impulſus a te: cui & que poſſum debeo: & que non poſſum: rurſum me obtrectatorum latratibus tradidi: maluiqꝫ te uires potius meas ꝙ uoluntatem in amicitia querere. Certe confidenter dicam & multos huius operis teſtes citabo: me nihil dumtaxat ſcientem de hebraica ueritate mutaſſe. Sicubi ergo editio mea a ueteribus diſcrepauerit: interroga quemlibet hebreorum: & liquido puidebis me ab emulis fruſtra lacerari: qui malunt contemnere uideri ꝑclara ꝙ diſcere pueriſſimi homines. Nam cum ſemꝑ nouas expetāt uoluptates: & gule eorum uicina maria non ſufficiant: cur in ſolo ſtudio ſcripturarum ueteri ſapore contenti ſunt? Nec hoc dico quo ꝑceſſores meos mordeam: aut quicqꝫ de his arbitrer detrahendum quorum tranſlationem diligentiſſime emendatam olim lingue mee hominibus dederim: ſed quod aliud ſit in eccleſiis chriſto credentium pſalmos legere: aliud iudeis calumniātibus ꝑ ſingula uerba reſpōdere. Quod opuſculum meum ſi in grecum ut polliceris tranſtuleris: & impitie mee doctiſſimos quoſqꝫ teſtes facere uolueris: dicā tibi illud Horatianū in ſyluā ne ligna feras: niſi ꝙ hoc habebo ſolamen: ſi in labore communi intelligam mihi uel laudem uel uituperationem tecum eſſe cōmunem. Valere te cupio in dño Ieſu: & meminiſſe mei.

Explicit prologus. B. Hieronymi.

© Biblioteca Nacional de España

PSALTERIVM.
ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ.

Pſalm⁹ dauid: ſine titulo apud hebreos. 1.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. ά.
Beatus vir q̄ nō abijt in cōſilio ipiorꝝ:
Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν,
et in via pctōꝝ nō ſtetit: ⁊ in cathedra
καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρα
peſtilētie nō ſedit. Sed in lege dñi volū
λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν. Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλη
tas eius: ⁊ in lege ei⁹ meditabit̄ die ac nocte.
μα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός.
Hiere. 17.b. Et erit tanq̄ lignū qd̄ plātatū eſt ſecus decurſus
Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους
aquaꝝ. qd̄ fructū ſuū dabit in tp̄e ſuo:
τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ,
Et foliū eius nō defluet: ⁊ oīa q̄cunq̄
Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποῤῥυήσεται, καὶ πάντα ὅσα ἂν
faciet: pſperabūtur. Non ſic ipij nō ſic
ποιῇ, κατευοδωθήσεται. Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς οὐχ οὕ-
ſed tanq̄ puluis quē pijcit vētus a facie
τως, ἀλλ' ἢ ὡσεὶ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου
terre. Ideo nō reſurgēt ipij in iudicio:
τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει,
neq̄ pctōres in cōſilio iuſtoꝝ. Qm̄ nouit dñs viā iu
οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων. Ὅτι γινώσκει κς̄ ὁδὸν δι
ſtoꝝ: ⁊ iter ipioꝝ peribit. Pſalmus dauid. 2.
καίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται. Ψαλμὸς τῷ δαδ'. β'.
Quare fremuerūt gētes ⁊ ppl̄i: meditati ſūt inania?
Actuū 4.c. Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοί, ἐμελέτησαν κενά;
Aſtiterūt reges terre: ⁊ pncipes cōuene-
Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθη
rūt in vnū: aduerſus dñm ⁊ aduerſus xp̄m
σαν ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ
eius. Dirūpamus vincula eoꝝ: ⁊ pijciamus
αὐτοῦ. Διαῤῥήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀποῤῥίψω
a nobis iugū ipſoꝝ. Qui habitat in celis irride-
μεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελά
bit eos: ⁊ dñs ſubſānabit eos. Tūc lo
σεται αὐτούς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Τότε λα
q̄tur ad eos in ira ſua: ⁊ in furore ſuo cō
λήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ τα
turbabit eos. Ego aūt cōſtitut⁹ ſū rex ab eo ſup
ράξει αὐτούς. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ
Heb. 1.b. ſiō monte ſanctū ei⁹: p̄dicās p̄ceptū dñi. Dñs
σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυ. Κύριος
Actu. 13.c. dixit ad me: fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie genui te. Po
Apo. 2 g.⁊.19 c. εἶπε πρός με, υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Αἴ-
ſtula a me: et dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊
τησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ
poſſeſſionē tuā terminos terre. Reges eos in
τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν
virga ferrea: tanq̄ vaſa figuli cōfringes eos. Et
ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψεις αὐτούς. Καὶ
nūc reges itelligite: erudimini oēs q̄ iudicatis
νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν
terrā. Seruite dño in timore: ⁊ exultate ei
γῆν. Δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ
in tremore. Apphēdite diſciplinā: nequādo iraſcat̄ dñs: ⁊ pe-
ἐν τρόμῳ. Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ κς̄, καὶ ἀπο
reatis de via iuſta. Cum exarſerit in breui ira e-
λεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας. Ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐ-
ius: beati oēs q̄ cōfidūt in eo.
τοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.
Pſalmus dauid: cū fugeret a fa
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προ
cie abſalom filij ſui. 3.
σώπου ἀβεσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. γ'.
Domie q̄d multiplicati ſūt q̄ tribulāt me? multi
Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; πολλοὶ
inſurgūt aduerſū me: multi dicūt aie mee: nō
ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ, πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου, οὐκ
eſt ſalus ipſi in deo eius. dp̄.
ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. Διάψαλμα.

Incipit liber pſal-
morum. 1.
Beatus vir qui non
abiit in conſilio im
piorum: & in via pecca
torum non ſtetit: & in
cathedra deriſorū non
ſedit. Sed in lege do-
mini voluntas eius: &
in lege eius meditabi-
tur die ac nocte. Et erit
tanq̄ lignum tranſplā
tatum iuxta riuos aq̄-
rum: quod fructū ſuū
dabit in tp̄e ſuo: & fo
lium eius non defluet:
& omne quod fecerit
proſperabitur. Nō ſic
impii: ſed tanquā pul-
uis quem ∞∞∞∞∞∞∞
proiicit ventus. Pro-
pterea non reſurgent
impii in iudicio: neq̄
peccatores in cōgrega
tione iuſtorum. Quo-
niam noſcit dñs viam
iuſtorum: & iter ipio-
rum peribit. 2.
Quare congregaue-
runt gentes: & tri-
bus meditabuntur ina-
nia. Conſurgent reges
terre: & principes tra-
ctabūt pariter: aduerſus
dñm & aduerſus xp̄m
eius. Dirumpamus vin
cula eorum: & proiicia
mus a nobis laqueos
eorum. Habitans in ce
lis irridebit: dominus
ſubſannabit eos. Tūc
loquetur ad eos in ira
ſua: & ī furorē ſuo cōtur
babit eos. Ego autem
ordinaui regē meum:
ſuper ſion mōtē ſctm̄
meū. Annunciabo dei
preceptū: dñs dixit ad
me filius meus es tu: e-
go hodie genui te. Po-
ſtula a me & dabo gen-
tes hereditatem tuam:
& poſſeſſionem tuam
terminos terre. Fran-
ges eos in virga ferrea:
vt vas figuli conteres
eos. Et nunc reges in-
telligite: erudimini iu-
dices t̄re. Seruite dño
in timore: & exultate ī
tremore. Adorate pu-
re: ne forte iraſcatur
& pereatis de via: cum
exarſerit poſt paululū
furor eius: bti oēs q
ſpant ī eū.
Pſalm⁹ dd̄ cū fugeret
a facie abſalō filii ſui. 3.
Domine q̄re multi-
plicati ſunt hoſtes
mei: m̄lti cōſurgūt ad
uerſum me. Multi di
cunt anime mee: nō eſt
ſalus huic in deo. Sp.

אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ
בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא — יָעַץ
עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב׃ — יָשַׁב לוּץ
כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ — יָרָה
וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה׃ וְהָיָה — הָגָה
כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר — שָׁתַל פָּרָה
פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל — נָתַן עָשָׂה
וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ׃ לֹא כֵן — נָבַל צָלַח
הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ אֲשֶׁר — מוּץ
תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ׃ עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ — נָדַף קוּם
רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט וְחַטָּאִים בַּעֲדַת — שָׁפַט יָעַד
צַדִּיקִים׃ כִּי יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ — צָדַק יָדַע
צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃ — אָבַד
ii. לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים
יֶהְגּוּ רִיק׃ יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי — הָגָה יָצַב
אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יָחַד עַל יְהוָה — יָסַד
וְעַל מְשִׁיחוֹ׃ נְנַתְּקָה אֶת יי — מָשַׁח נָתַק
מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ — יָסַר שָׁלַךְ
עֲבֹתֵימוֹ׃ יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק — יָשַׁב שָׂחַק
אֲדֹנָי יִלְעַג לָמוֹ׃ אָז יְדַבֵּר אֵלֵימוֹ — לָעַג דָּבַר
בְאַפּוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ׃ וַאֲנִי — חָרָה בָּהַל
נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַר קָדְשִׁי׃
אֲסַפְּרָה אֶל חֹק יְהוָה אָמַר אֵלַי — סָפַר חָקַק
בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃ — בָּנָה
שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ — נָתַן
וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי אָרֶץ׃ תְּרֹעֵם — רוּעַ
בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל כִּכְלִי יוֹצֵר תְּנַפְּצֵם׃ — כָּלָה יָצַר
וְעַתָּה מְלָכִים הַשְׂכִּילוּ הִוָּסְרוּ — נָפַץ שָׂכַל
שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ עִבְדוּ אֶת יְהוָה — יָסַר
בְּיִרְאָה וְגִילוּ בִּרְעָדָה׃ נַשְּׁקוּ בַר — בָּרַר
פֶּן יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דֶרֶךְ כִּי יִבְעַר — אָנַף אָבַד
כִּמְעַט אַפּוֹ אַשְׁרֵי כָּל חוֹסֵי בוֹ׃ iii. — בָּעַר חָסָה
מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם — זָמַר פָּנָה
בְּנוֹ׃ יְהוָה מָה רַבּוּ צָרָי רַבִּים — בָּנָה רָבָה
קָמִים עָלָי׃ רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי — צוּר רָבַב
אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ בֵאלֹהִים סֶלָה׃ — קוּם
יָשַׁע

BIBLIOTECA NACIONAL
© Biblioteca Nacional de España

וְאַתָּה יְהוָה מָגֵן בַּעֲדִי כְּבוֹדִי וּמֵרִים כָּבַד רוּם
רֹאשִׁי׃ קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶקְרָא קָרָא
וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר קָדְשׁוֹ סֶלָה׃ אֲנִי עָנָה
שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה הֱקִיצוֹתִי כִּי יָשַׁן קוּץ
יְהוָה יִסְמְכֵנִי׃ לֹא אִירָא מֵרִבְבוֹת סָמַךְ יָרֵא
עָם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלָי׃ קוּמָה סָבַב שׁוּת
יְהוָה הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהַי כִּי הִכִּיתָ יָשַׁע נָכָה
אֶת כָּל אֹיְבַי לֶחִי שִׁנֵּי רְשָׁעִים לָחָה
שִׁבַּרְתָּ׃ לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ יָשַׁע
בִרְכָתֶךָ סֶלָה׃ .iiii. לַמְנַצֵּחַ נָצַח נָגַן
בִּנְגִינוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד׃ בְּקָרְאִי זָמַר
עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי עָנָה צוּר
חָנֵּנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי׃ בְּנֵי אִישׁ עַד רָחַב פָּלַל
מֶה כְבוֹדִי לִכְלִמָּה תֶּאֱהָבוּן רִיק בָּנָה כָּבַד
תְּבַקְשׁוּ כָזָב סֶלָה׃ וּדְעוּ כִּי הִפְלָה כָּלַם אָהַב
יְהוָה חָסִיד לוֹ יְהוָה יִשְׁמַע בְּקָרְאִי בָּקַשׁ יָדַע
אֵלָיו׃ רִגְזוּ וְאַל תֶּחֱטָאוּ אִמְרוּ פָּלָה חֶסֶד
בִלְבַבְכֶם עַל מִשְׁכַּבְכֶם וְדֹמּוּ סֶלָה׃ שָׁמַע חָטָא
זִבְחוּ זִבְחֵי צֶדֶק וּבִטְחוּ אֶל יְהוָה׃ שָׁכַב דָּמַם
רַבִּים אֹמְרִים מִי יַרְאֵנוּ טוֹב נְסָה רָבַב רָאָה
עָלֵינוּ אוֹר פָּנֶיךָ יְהוָה׃ נָתַתָּה נָסַס פָּנָה
שִׂמְחָה בְלִבִּי מֵעֵת דְּגָנָם וְתִירוֹשָׁם נָתַן יָרַשׁ
רָבּוּ׃ בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו אֶשְׁכְּבָה וְאִישָׁן רָבָה שָׁלַם
כִּי אַתָּה יְהוָה לְבָדָד לָבֶטַח שָׁכַב יָשַׁן
תּוֹשִׁיבֵנִי׃ .v. לַמְנַצֵּחַ אֶל יָשַׁב נָצַח
הַנְּחִילוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד׃ אֲמָרַי נָחַל זָמַר
הַאֲזִינָה יְהוָה בִּינָה הֲגִיגִי׃ אָזַן הָגָה
הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי קָשַׁב
כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל׃ יְהוָה בֹּקֶר תִּשְׁמַע פָּלַל שָׁמַע
קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ לְךָ וַאֲצַפֶּה׃ כִּי עָרַךְ צָפָה
לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אָתָּה לֹא יְגֻרְךָ גּוּר רוּעַ
רָע׃ לֹא יִתְיַצְּבוּ הוֹלְלִים לְנֶגֶד יָצַב הָלַל
עֵינֶיךָ שָׂנֵאתָ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ תְּאַבֵּד אָבַד
דֹּבְרֵי כָזָב אִישׁ דָּמִים וּמִרְמָה רָמָה
יְתָעֵב יְהוָה׃ וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ תָּעַב
אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל בּוֹא שָׁחָה

Tu aūt dñe clypeus circa me: glīa mea & exaltās caput meum. Voce mea ad dñm clamabo: & exaudiet me de monte ſctō ſuo. Sp. Ego dormiui & ſoporatus ſū: euigilaui quia dñs ſuſtētabit me. Non timebo milia ppl̄i: q̄ circūdederūt me. Exurge dñe ſaluum me fac deus meus: quia pcuſſiſti oīm inimicorū meorū maxillā: dētes impiorū cōfregiſti. Dño ſalꝰ: ſuper populum tuum bn̄dictio tua. Semper.

Victori in canticis p̄s dauid. 4.

INuocante me exaudi me deus iuſticie mee: ī tribulatiōe dilataſti mihi: miſerere mei & exaudi orōnē meā. Filii viri vſq̧quo incly ti mei ignominioſe diligitis vanitatē: q̄rentes mēdaciū. Semp. Et cognoſcite qm̄ mirabilē reddidit dñs ſctm̄ ſuū: dñs exaudiet cū clamauero ad eū. Iraſcimini & nolite peccare: loquimini ī cordibus vr̄is ſup cubilia vr̄a: & tacete. Sp. Sacrificate ſacrificium iuſticie: & cōfidite ī dño. Multi dicūt quis oñdet nobis bonū? leua ſup nos lumē vultꝰ tui dñe. Dediſti leticiā ī corde meo in tpe frumētū eorꝝ & vinū eorū mltiplicata ſūt. In pace ſil' reqeſcā & dormiā: quia tu dñe ſpāl'r ſecurū habitare feciſti me.

Victori pro hereditatibus p̄s dauid. 5.

VErba mea exaudi dñe: ītellige rugitū meū. Aduerte ad vocē clamoris mei rex meus & deꝰ meus: quia te deprcor. Dñe māe audies vocē meā: mane p̄pabor ad te & cōtēplabor. Qm̄ nō deus volēs iniquitatē tu: nec hītabit iuxta te malignus Nō ſtabūt iniqui ī cōſpectu oclorꝝ tuorū: odiſti oēs qui opantur iniquitatē. Perdes loqn̄tes mēdaciū: virū ſanguinū & doloſū aboīabitur dñs. Ego āt ī mltitudīe mīe tue ītroibo in domū tuā: adorabo ad tēplū ſctm̄ tuū ī tiore tuo. Dñe deduc me

Tu āt dñe ſuſceptor meꝰ es: gloria mea τ exaltās
Σὺ δὲ κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν
caput meū. Voce mea ad dñm clamaui: τ exau-
κεφαλήν μου. Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπή-
diuit me de mōte ſctō ſuo. Ego āt dormiui τ ſoporatꝰ
κουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνω in.5.b
ſum. exurrexi: qꝛ dñs ſuſcipiet me. Nō timebo
σα. ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεταί μου. Οὐ φοβηθή-
milia populi: circūdantia
σομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ, τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων
me: exurge dñe ſaluū me fac deus meꝰ. Qm̄ tu pcuſſiſti
μοι, ἀνάστα κύριε σῶσόν με ὁ θεός μου, Ὅτι σὺ ἐπάταξας
oēs aduerſantes mihi ſine cauſa: dentes pctōꝝ
πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἁμαρτω
cōtriuiſti. dñi ē ſalus: τ ſup pplꝫ tuū
λῶν συνέτριψας. Τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου
bn̄dictio tua.
ἡ εὐλογία σου.

In finē in hymnis pſalmus dauid. 4.
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ δαδ. δ.

CVm inuocarē ego exaudiuit me deus iuſticie
ΕΝ τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς τῆς δικαιο
mee: in tribulatōe dilataſti mihi. miſerere mei: τ ex-
σύνης μου, ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με. οἰκτείρησόν με, καὶ εἰ-
audi oratiōnē meā. Filij hoim vſq̧ḡ graui
σάκουσον τῆς προσευχῆς μου. Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βα-
corde. vtq̄d diligitis vanitatē: et q̄ritis mēdatiū?
ρυκάρδιοι. ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; Infra. 17.
Et ſcitote qm̄ mirificauit dñs ſanctū ſuū: dñs exau
Καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ, κύριος εἰσα
diet me cū clamauero ego ad eū. Iraſcimini
κούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν. Ὀργίζεσθε Ephe.
et nolite peccare: q̄ dicitis in cordibus vr̄is: in 4.f.
καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ
cubilibus vr̄is cōpūgimini. Sacrificate ſacrificiū iuſticie
ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε, Θύσατε θυσίαν δικαιοσύ
et ſperate in dño. multi dicūt: q̄s oñdet
νης καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον. πολλοὶ λέγουσι, τίς δείξει
nob̄ bona? Signatū eſt ſup nos lumē vultus
ἡμῖν τὰ ἀγαθά; Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου
tui dñe: dediſti leticiā in corde meo. A
σου κύριε, ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἀπὸ
fructu frumēti: vini: τ olei ſui multiplicati ſūt. In pa
καρποῦ σίτου, οἴνου, καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν. Ἐν εἰ- Math. 7.b.c. 15.d.
ce in idipm dormiā τ reqeſcā. Qm̄ tu dñe Luce. 13.f.
ρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω. Ὅτι σὺ κύριε
ſingulariter in ſpe cōſtituiſti me.
κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

Pro ea q̄ hereditatē cōſeqtur pſalmus dauid. 5.
Ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης ψαλμὸς τῷ δαδ. ε.

VErba mea aurib' pcipe dñe: intellige clamorē
ΤΑ ῥήματά μου ἐνώτισαι κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς
meū: intēde voci orōnis mee rex meus τ
μου, πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ
deus meꝰ. Qm̄ ad te orabo dñe: mane exaudies
θεός μου. Ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι κύριε, τὸ πρωὶ εἰσακού-
vocē meā. Mane aſtabo tibi τ videbis
σῃ τῆς φωνῆς μου. Τὸ πρωὶ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψει
me: qm̄ nō deꝰ volēs iniqtatē tu es. Nō hītabit iuxta te
με, ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. Οὐ παροικήσει σοι
malignus: neq̧ pmanebūt iniuſti ante
πονηρευόμενος, οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν
oculos tuos. Odiſti oēs qui operātur
ὀφθαλμῶν σου. Ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν
iniqtatē: pdes oēs q̄ loquūtur mēdatiū.
ἀνομίαν, ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος.
Virū ſanguinū τ doloſum abominabit dñs. ego aūt in
Ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος. ἐγὼ δὲ ἐν
multitudīe mīe tue: Introibo in domū
τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου, Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκον
tuā: adorabo ad tēplum
σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν

© Biblioteca Nacional de España

ſctm̃ tuũ in timore tuo. Dñe deduc me in iuſticia
ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου. Κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
tua: ꝓpter inimicos meos dirige ĩ ꝯſpectu tuo viã
σου, ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν
meã. Q̃m nõ eſt in ore eoꝝ veritas: cor
μου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία
eoꝝ vanũ. Sepulchrũ patẽs guttur eoꝝ: lin=
ro. 3. b αὐτῶν ματαία. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώ-
guis ſuis doloſe agebãt: iudica illos deus. Decidãt
σσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, κρῖνον αὐτοὺς ὁ θεός. Ἀποπεσάτωσαν
a cogitatiõibus ſuis: ſecũdũ multitudinẽ ip̃ietatũ
ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν
eoꝝ expelle eos: q̃m irritauerũt te dñe. Et letẽ=
αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν σε κύριε. Καὶ εὐφραν-
tur oẽs qui ſp̃ant in te: in eternũ exultabũt
θείησαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσον-
⁊ habitabis in eis. Et gloriabũtur in te q̃
ται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. Καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ οἱ
diligũt nomẽ tuũ: q̃m tu benedices iuſto dñe:
ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον κύριε,
Ut ſcuto bone uoluntatis coronaſti nos.
Ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.
In finẽ in hymnis pro octaua pſalmus dd. 6.
Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δαδ. ς'.
DOmine ne in furore tuo arguas me: neq̧ in ira tua corri
Infra. 17. Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παι-
pias me. Miſerere mei dñe: q̃m infirm⁹ ſum. ſana me do
δεύσῃς με. Ἐλέησόν με κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι. ἴασαί με κύ-
mine: q̃m cõturbata ſũt oſſa mea. Et aĩa mea turbata ẽ
ριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου. Καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη
valde: ⁊ tu dñe vſquequo? cõuertere dñe: eripe
σφόδρα, καὶ σὺ κύριε ἕως πότε; ἐπίστρεψον κύριε, ῥῦσαι τὴν
aĩaꝫ meã. Saluũ me fac ꝓꝑ miaꝫ tuã: q̃m nõ eſt in
ψυχήν μου. Σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν
morte q̃ memor ſit tui: ĩ iferno aũt q̃s cõfitebit
τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου, ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσε-
tibi? Laboraui in gemitu meo: lauabo ꝑ ſingulas
ταί σοι; Ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην
noctes lectũ meũ: ĩ lachrimis meis ſtratũ meũ riga
νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέ-
bo. turbatus ẽ a furore oculus meus: inueteraui int
ξω. Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, ἐπαλαιώθην ἐν
oẽs inimicos meos. Diſcedite a me oẽs q̃ op̃a=
Math. 7. b. ⁊ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζό-
mini iniq̃tatẽ: q̃m exaudiuit dñs vocẽ fletus
25. d. Luce. 13. f. μενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυ-
mei. Exaudiuit dñs deꝑcatiões meã: dñs oronẽ
θμοῦ μου. Ἤκουσε κύριος τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευ-
meã ſuſcepit. Erubeſcant ⁊ cõturbẽtur
χήν μου προσεδέξατο. Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν
oẽs inimici mei: cõuertãtur ⁊ erubeſcãt
πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἀποστραφείησαν καὶ καταισχυνθείη-
valde velociter.
σαν σφόδρα διὰ τάχους.
pſalmus dd: quẽ cãtauit dño pro ƀbis
Ψαλμὸς τῷ δαδ, ὃν ᾖσε τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων
chuſi filiĳ iemini. 7.
Χουσὶ υἱοῦ ἰεμενί. ζ'.
DOmine deus meus in te ſp̃aui: ſaluũ fac me ex oĩbus
Κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με ἐκ πάντων
perſequẽtibus me: ⁊ libera me. Nequãdo rapiat vt leo
τῶν διωκόντων με, καὶ ῥῦσαί με. Μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέ-
aĩam meã: dũ nõ eſt qui redimat neq̧ q̃ ſaluũ faciat.
ων τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σῴζοντος.
Dñe de⁹ meus ſi feci iſtud: ſi eſt iniq̃tas in manĩ
Κύριε ὁ θεός μου εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερ-
b⁹ meis: Si reddidi retribuẽtibus mihi mala:
σί μου, Εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσί μοι κακά,
decidã merito ab inimicis meis inanis. ꝑſeq̃tur merito
ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός. Καταδιώξαι ἄρα
inimicus aĩaꝫ meã ⁊ cõprehendat: ⁊ cõculcet
ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι, καὶ καταπατήσαι

in iuſticia tua ꝓp inſidia
tores meos: dirige an
faciẽ meã viã tuã. Nõ ẽ
ei in ore eorũ rectũ: i=
teriora eorũ inſidie: ſe=
pulchrũ patens guttur
eorũ: linguã ſuã lenifi=
cant. Cõdẽna eos deus
excidãt a conſiliis ſuis:
iuxta multitudinẽ ſce=
lerũ eorũ expelle eos:
quoniã ꝓuocauerũt te
Et letẽtur oẽs qui ſpe=
rãt in te: in ꝑpetuũ lau
dabunt: & ꝓteges eos:
& letabũtur ĩ te qui di=
ligũt nomẽ tuũ. Quo
niã tu benedices iuſto:
dñe vt ſcuto placabili=
tatis coronabis eũ.
Victori in pſalmis ſuꝑ
octauã pſalm⁹ dd. 6.
DOmine ne in furo=
re tuo arguas me:
neq̧ in ira tua corripi
as me. Miſererẽ mei dñe
quoniã infirmus ſũ: ſa=
na me dñe quoniã con
turbata ſunt oſſa mea.
Et aĩa mea turbata eſt
valde: & tu dñe vſque
quo? Cõuertere dñe e=
rue aĩam meam: ſalua
me ꝓp miam tuã. Quo
niã nõ in morte recor=
datio tui: ĩ iferno quis
cõfitebitur tibi? Labo=
raui in gemitu meo: na
tare faciã tota nocte le=
ctũ meũ: lachrimis me=
is ĩſtratũ meũ rigabo.
Caligauit pre amaritu=
dine oculus meus: con
ſumptus ſum ab vniuer
ſis hoſtibus meis. Rece
dite a me oẽs qui oꝑa=
mĩ iniquitatẽ: quia au=
diuit dñs vocem fletus
mei. Audiuit dñs deꝑ=
catione meã: dñs oro=
nẽ meã ſuſcipiet. Cõfũ
dãtur & cõturbẽtur ve=
hementer oẽs inimici
mei: reuertantur & cõ=
fundantur ſubito.
Pro ignoratiõe dd: q
cecinit dño ſuꝑ verba
ethiopis filii ieini. 7.
DOmie de⁹ me⁹ in
te ſꝑaui: ſalua me
ab oĩbus ꝑſequẽtibus
me & libera me. Ne for
te rapiat vt leo animã
meã: laceret & nõ ſit q
eripiat. Dñe deus meus
ſi feci iſtud: ſi ẽ iniqui=
tas in mãibus meis: Si
reddidi retribuẽtibus
mihi mala: & dimiſi
hoſtes meos vacuos. ꝑ
ſeq̃tur inimic⁹ aĩam meã
& apprẽdat: & cõculcet

קדשך ביראתך׃ יהוה נחני
בצדקתך למען שוררי הישר לפני
דרכך׃ כי אין בפיהו נכונה קרבם
הות קבר פתוח גרונם לשונם
יחליקון׃ האשמם אלהים יפלו
ממעצותיהם ברב פשעיהם הדיחמו
כי מרו בך׃ וישמחו כל חוסי בך לעולם
ירננו ותסך עלימו ויעלצו בך
אהבי שמך׃ כי אתה תברך
צדיק יהוה כצנה רצון תעטרנו׃
vi. למנצח בנגינות על השמינית
מזמור לדוד׃ יהוה אל באפך
תוכיחני ואל בחמתך תיסרני׃
חנני יהוה כי אמלל אני רפאני
יהוה כי נבהלו עצמי׃ ונפשי
נבהלה מאד ואתה יהוה עד מתי׃
שובה יהוה חלצה נפשי הושיעני
למען חסדך׃ כי אין במות זכרך
בשאול מי יודה לך׃ יגעתי
באנחתי אשחה בכל לילה מטתי
בדמעתי ערשי אמסה׃ עששה
מכעס עיני עתקה בכל צוררי׃
סורו ממני כל פועלי און כי שמע
יהוה קול בכיי׃ שמע יהוה תחנתי
יהוה תפלתי יקח׃ יבשו ויבהלו
מאד כל איבי ישבו יבשו רגע׃
vii. שגיון לדוד אשר
שר ליהוה על דברי כוש בן
ימיני׃ יהוה אלהי
בך חסיתי הושיעני מכל
רדפי והצילני׃ פן יטרף
כאריה נפשי פרק ואין מציל׃
יהוה אלהי אם עשיתי זאת אם
יש עול בכפי׃ אם גמלתי
שולמי רע ואחלצה צוררי ריקם׃
ירדף אויב נפשי וישג וירמס

נחה
שרר ישר
פנה פה כון
הוה פתח
גרן לשן
חלק שמם
נפל יעץ
רבב דחה
מרה שמח
חסה עלם
רנן סכך
עלץ אהב
ברך צדק
צנן רצה
עטר נצח
נגן שמן
זמר יכח
יחם יסר
בהל
ישע
שאל ידה
שחח נטה
מסה
פעל
בכה חנן
פלל לקח
בוש בהל
איב שוב
שנה
שור בנה
ימן
חסה ישע
נצל רדף
ארה פרק
נצל עשה
רוע חלץ
רדף איב
נשג רמס

© Biblioteca Nacional de España

Infra 110.a 137.

לארץ חיי וכבודי לעפר ישכן — חיה שכן
סלה׃ קומה יהוה באפך הנשא — נשא
בעברות צוררי ועורה אלי
משפט צוית׃ ועדת לאמים — שפט צוה
תסובבך ועליה למרום שובה׃ — יעד סבב
יהוה ידין עמים שפטני יהוה — רום דון
כצדקי וכתומי עלי׃ יגמר נא רע — תמם גמר
רשעים ותכונן צדיק ובחן לבות — רוע כון
וכליות אלהים צדיק׃ מגני על — צדק כלה
אלהים מושיע ישרי לב׃ אלהים — ישע
שופט צדיק ואל זעם בכל יום׃ — שפט
אם לא ישוב חרבו ילטוש — שוב לטש
קשתו דרך ויכוננה׃ ולו הכין כלי — כון כון
מות חציו לדלקים יפעל׃ הנה יחבל — כלה פעל
און והרה עמל וילד שקר׃ בור — חבל
כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל׃ — חפר נפל
ישוב עמלו בראשו ועל קדקדו — שוב קדד
חמסו ירד׃ אודה יהוה כצדקו — ידה
ואזמרה שם יהוה עליון׃ .viii. — זמר עלה
למנצח על הגתית מזמור לדוד׃ — נצח נת
יהוה אדנינו מה אדיר שמך בכל — זמר אדר
הארץ אשר תנה הודך על — נתן
השמים׃ מפי עוללים ויונקים — פה עלל
יסדת עוז למען צורריך להשבית — עזז שבת
אויב ומתנקם׃ כי אראה שמיך — איב נקם
מעשה אצבעתיך ירח וכוכבים — ראה עשה
אשר כוננתה׃ מה אנוש כי — צבע כבב
תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו׃ — אנש זכר
ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר — פקד חסר
תעטרהו׃ תמשילהו במעשי — כבד
ידיך כל שתה תחת רגליו׃ צנה — עטר משל
ואלפים כלם וגם בהמות שדי׃ — עשה שות
צפור שמים ודגי הים עבר — צנן
ארחות ימים׃ יהוה אדנינו מה — כלל שדה
אדיר שמך בכל הארץ׃ .ix. — צפר דגה
למנצח על מות לבן מזמור לדוד׃ — נצח זמר

i terra vitā meā: & glo
riā meā i puluerem col
locet. Sēp. Surge dñe
in furore tuo: eleuare
indignās ſuper hoſtes
meos: & conſurge ad
me iudicio quod mādā
ſti. Et congregatio tri
buum circūdet te: & ꝑ
hac in altum reuertere.
Domin⁹ iudicabit po=
pulos: iudica me domi
ne ſcd̄m iuſticiā meā: &
ſcd̄m ſimplicitatē meā q̄
eſt in me. Conſumetur
nūc malū iniquorum:
& cōfirmetur iuſt⁹: ꝑ
bator cordis & renum
deus iuſt⁹. Clype⁹ me
us in deo: qui ſaluat re
ctos corde. De⁹ iudex
iuſtus: & fortis cōmi=
nās tota die. Nō cōuer
tenti gladiū ſuū acuet
arcū ſuū tetēdit & pa=
rauit illū. Et in ipſo pre
parauit vaſa mortis: ſa
gittas ſuas ad cōburēdū
opatus ē. Ecce pturit
iniqtatē & cōcepit do=
lorē: & pepit mēdaciū.
Lacū apuit & effodit
eū: & icidit in interitū
quē opat⁹ ē. Reuerte=
tur dolor ſu⁹ i caput e=
ius: & ſup vertice eius
iniqtas ſua deſcendet.
Confitebor dño ſcd̄m
iuſticiam ei⁹: & cātabo
noī dñi altiſſimi.
Victori pro torculari=
bus pſalmus dauid. 8.
DOmine dñator nr̄
q̄ꝫ grāde ē nomen
tuū i vniuerſa terra: q
poſuiſti gloriā tuā ſup
celos. Ex ore īfantium
& lactentiū pfeciſti lau
dē pp aduerſarios tuos
vt qeſcat inimic⁹ & vl=
tor. Qm̄ videbo celos
tuos opa digitorū tuo=
rū: lunā & ſtellas q̄ fū
daſti. Quid eſt hō q̄m
recordaris eius? vel fili=
us hominis quoniā vi=
ſitas eū? Et minuiſti eū
paulomin⁹ a deo: glo
ria & decore coronaſti
eū. Dediſti ei ptātē ſup
opa manuū tuarū: cun
cta poſuiſti ſub pedib⁹
eius. Oues & armenta
oīa: īſup & aīalia agri.
Aues celi & piſces ma
ris: qui tranſeunt ꝏꝏꝏ
ſemitas ponti. Domie
dominator noſter quā
grande eſt nomē tuū i
vniuerſa terra.
Victori ſuper mortem
filii pſalmus dauid. 9.

in tra vitā meā: & gloriā meā in puluerē collo=
εἰς γῆν τὴν ζωήν μου, καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκη=
cet. exurge dñe in ira tua: exaltare in finibus
νώσαι. Ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρα=
inimicoꝝ tuoꝝ. Et exurge dñe deus meus in pce
σι τῶν ἐχθρῶν σου. Καὶ ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός μου ἐν προ=
pto qd̄ mādaſti: & ſinagoga pploꝝ circūdabit te.
στάγματι ᾧ ἐνετείλω, καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε.
Et pp hanc in altū regredere: dñs iudicabit pplos.
Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον, κύριος κρινεῖ λαούς.
Judica me dñe ſm̄ iuſtitiā meā: & ſm̄
Κρῖνόν μοι κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν
inocētiā meā ſup me. Cōſumetur tā neqtia pctoꝝ:
ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί. Συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτω
& diriges iuſtū: ſcrutās corda & renes
λῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς
deus iuſte. adiutoriū meū a deo q̄ ſal=
ὁ θεὸς δικαίως. Ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζον=
uos facit rectos corde. Deus iudex iuſtus & for=
τος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυ
tis & patiēs: & nūqd iraſcit̄ p ſingulos
ρὸς καὶ μακρόθυμος, καὶ μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἑκάστην
dies? Niſi cōuerſi fueritis: gladiū ſuū vibra
ἡμέραν; Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλ=
bit: arcū ſuū tetēdit: & pauit illū.
βώσει, τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.
Et in eo pauit vaſa mortis: ſagittas ſuas
Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ
ardētibus effecit. Ecce pturit iniuſtitiā: Job. d.
τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο. Ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν,
cōcepit dolorē & pepit iniqtatē. Lacū apuit & effo=
συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν. Λάκκον ὤρυξε, καὶ ἀνέ=
dit eū: & incidet in foueā quā fecit.
σκαψεν αὐτόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.
Cōuertetur dolor eius in caput eius: & in vti
Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κο=
cē ipius iniquitas eius deſcēdet. Cōfitebor Infra 12.
ρυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται. Ἐξομολογήσο
dño ſm̄ iuſtitiā eius: & pſallā
μαι τῷ κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ψαλῶ
nomini dñi altiſſimi.
τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.
in finē pro torcularibus pſalm⁹ dd̄. 8.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ δαδ. η.
DNe dñs nr̄ q̄ admirabile nomē tuū in vniuerſa tra.
Κε ὁ κς ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
Qm̄ eleuata ē magnificētia tua ſup celos. Ex Math. 12.b.
Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. Ἐκ
ore infantiū & lactētiū pfeciſti laudē: Propt
στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον, Ἕνεκα τῶν
inimicos tuos vt deſtruas inimicū & vltorē. Qm̄ videbo
ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν. Ὅτι ὄψομαι
celos: opa digitoꝝ tuoꝝ: lunā & ſtellas: q̄
τοὺς οὐρανούς, ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ
tu fundaſti. Quid eſt hō: qd̄ memores ei⁹? aut
σὺ ἐθεμελίωσας. Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ Heb. 2.b.
filius hois: qm̄ viſitas eū? Minuiſti eū pau
υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; Ἠλάττωσας αὐτὸν βρα
lominus ab angelis: glīa & honore coronaſti eū: &
χύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, καὶ
cōſtituiſti eū ſup opa manuū tuaꝝ. Oīa ſubie
κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Πάντα ὑπέ
ciſti ſub pedibus eius: oues & boues vniuer
ταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας ἁπά=
ſas: inſup & pecora cāpi. Volucres celi:
σας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου. Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
& piſces maris: q̄ pambulant ſemitas ma=
καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θα=
ris. Dñe dñs nr̄ q̄ admirabile nomē tuū in vniuerſa tra.
λασσῶν. Κε ὁ κς ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
in finē pro occultis filij pſalmus dd̄. 9.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ δαδ. θ.

© Biblioteca Nacional de España

Infra. 110. a 157.

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo
Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγήσο-
oïa mirabilia tua. Letabor & exulta
μαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιά-
bo in te: pſallã nomini tuo altiſſime. In cõuer
σομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Ἐν τῷ ἀποστρα-
tẽdo inimicũ meũ retrorſum: infirmabũtur & peribũt
φῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦν-
a facie tua. Qm̃ feciſti iudiciũ meũ
ται ἀπὸ προσώπου σου. Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου
& cauſã meã: ſediſti ſup thronũ q̃ iudicas iuſti-
καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιο-
tiã. Increpaſti gẽtes & perijt impius: no
σύνην. Ἐπετίμησας ἔθνεσι καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής, τὸ ὄνο-
mẽ eius deleſti in eternũ: & in ſeculũ ſeculi.
μα αὐτοῦ ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
Inimici defecerũt framee in fine: & ciuitates
Τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις
deſtruxiſti. Perijt memoria eius cũ ſonitu: &
καθεῖλες. Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου, καὶ ὁ
dñs in eternũ ꝑmanet. Parauit in iuditio thronũ
κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει. Ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον
ſuũ: & ipe iudicabit orbẽ terre in eq̃tate: iudicabit
αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ
populos in iuſtitia. & factus ẽ dñs refugiũ paupi:
λαοὺς ἐν εὐθύτητι. καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
adiutor in opportunitatib⁹ ĩ tribulatiõe. Et ſperent in
βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι. Καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ
te q̃ cognoſcũt nomẽ tuũ: qm̃ nõ dereliquiſti
σοὶ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες
Job. ij. querẽtes te dñe. Pſallite dño qui hĩtat
τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε. Ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοι-
in ſion: annũciate inter gẽtes ſtudia
κοῦντι ἐν σιών, ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύ-
eius. Qm̃ reqrẽs ſãguinẽ eoꝝ recordat⁹ ẽ:
ματα αὐτοῦ. Ὅτι ὁ ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη,
nõ ẽ oblit⁹ clamoris pauperũ. Miſerere mei do
Infra 2. οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων. Ἐλέησόν με κύ-
mine: vide humilitatẽ meã de inimicis meis. Qui exaltas
ριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Ὁ ὑψῶν
me de portis mortis: vt annũciẽ om
με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πά-
nes laudatiões tuas ĩ portis filie
σας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς
ſiõ. Exultabimus in ſalutari tuo: infixe
σιών. Ἀγαλλιασώμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, ἐνεπά-
Math. 2. b. ſũt gẽtes in interitu quẽ fecerũt. In laq̃o iſto quẽ abſcõ
γησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ ᾗ ἐποίησαν. Ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ ἔκρυ-
derũt: ꝯp̃heſus ẽ pes eoꝝ. Cognoſcitur dñs iuditia
ψαν, συνελήφθη ὁ ποὺς αὐτῶν. Γινώσκεται κύριος κρίματα
faciẽs: in opibus manuũ ſuaꝝ cõprehẽſus ẽ pec
ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁ-
cator. Cõuertãtur peccatores in infernũ:
μαρτωλός. Ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην,
Heb. b. oẽs gẽtes q̃ obliuiſcũtur deũ. Qm̃ nõ in fi-
πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ. Ὅτι οὐκ εἰς τέ-
nẽ obliuio erit paupis: patiẽtia pauperũ
λος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων
nõ peribit in finẽ. Exurge dñe nõ cõfortet hõ:
οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος. Ἀνάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος,
iudicẽtur gẽtes in cõſpectu tuo. Cõſtitue dñe legis
κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου. Κατάστησον κύριε νομοθέ-
latorẽ ſup eos: ſciãt gẽtes qm̃ hoïes ſũt. Ut qd
την ἐπ' αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. Ἵνατί
dñe receſſiſti longe deſpicis in opportunitatib⁹ ĩ tri
κύριε ἀφέστηκας μακρόθεν ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλί-
bulatiõib⁹. Dũ ſupbit impius incẽdit
ψεσιν. Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται
paup: cõp̃hẽdũtur in cõſilijs q̃b⁹ cogitãt.
ὁ πτωχός, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις οἷς διαλογίζον-
Qm̃ laudat peccator in
ται. Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς

Confitebor tibi domine in toto corde meo: narrabo oïa mirabilia tua. Letabor & gaudebo ĩ te: canã noĩ tuo altiſſime. Cũ ceciderĩt inimici mei retrorſum: & corruerĩt & perint a facie tua. Feciſti eĩ iudiciũ meũ & cãm meã: ſediſti ſuper ſoliũ iudex iuſticie. Increpaſti gẽtes ꝑdidiſti ĩpiũ: nomen eorum deleſti in ſẽpiternũ & iugiter. Inimici cõplete ſũt ſolitudines in finẽ: & ciuitates ſubuertiſti: periit memoria eorũ cũ ipſis. Dñs ãt in ſẽpiternũ ſedebit: ſtabiliuit ad iudicandũ ſoliũ ſuũ. Et ipſe iudicat orbem in iuſticia: iudicat populos in equitatibus. Et erit dominus eleuatio oppꝛſſo: eleuatio opportuna in anguſtia. Et cõfidẽt in te q nouerũt nomẽ tuum: quoniã nõ dereliquiſti q̃rẽtes te dñe. Cantate dño habitatori ſiõ: ãnũciate in populis cogitatiões eius. Quoniã querẽs ſanguinẽ eorũ recordatus eſt: nõ ẽ oblitus clamoris pauperũ. Miſerere mei dñe: vide afflictionẽ meam ex inimicis meis: exaltãs me d̃ portis mortis. Vt narrẽ oẽs laudes tuas in portis filie ſiõ: exultabo ĩ ſalutari tuo. Demerſe ſunt gẽtes in interitu quẽ fecerũt: in rete iſto qd̃ abſcõderũt capt⁹ ẽ pes eorũ. Agnit⁹ eſt dñs iudiciũ facies in ope manuũ ſuarum corruit ĩpius. Meditatio ſp. Cõuertãtur ĩpii in infernũ: oẽs gentes q̃ oblite ſunt dei. Quoniã nõ in eternũ obliuiõi erit paup: expectatio pauperũ nõ ꝑibit ĩ ꝑpetuũ. Surge dñe nõ cõfortetur hõ: iudicẽtur gẽtes ante faciẽ tuam. Pone dñe terrorẽ eis: ſciant gentes homines eſſe. Semp.

ps. 10.

Quare domine ſtas a longe: deſpicis in tpibus anguſtie. In ſuperbia impii ardet paup: capiantur in ſceleribus q̃ cogitauerũt. Quia laudauit ĩpi⁹ deſideriũ

אודה יהוה בכל לבי אספרה כל
נפלאותיך: אשמחה ואעלצה
בך אזמרה שמך עליון: בשוב
אויבי אחור יכשלו ויאבדו
מפניך: כי עשית משפטי ודיני
ישבת לכסא שופט צדק: גערת
גוים אבדת רשע שמם מחית
לעולם ועד: האויב תמו חרבות
לנצח וערים נתשת אבד זכרם
המה: ויהוה לעולם ישב כונן
למשפט כסאו: והוא ישפט תבל
בצדק ידין לאמים במישרים:
ויהי יהוה משגב לדך משגב
לעתות בצרה: ויבטחו בך יודעי
שמך כי לא עזבת דרשיך יהוה:
זמרו ליהוה ישב ציון הגידו
בעמים עלילותיו: כי דרש דמים
אותם זכר לא שכח צעקת ענוים:
חננני יהוה ראה עניי משנאי
מרוממי משערי מות: למען
אספרה כל תהלתיך בשערי בת
ציון אגילה בישועתך: טבעו
גוים בשחת עשו ברשת זו טמנו
נלכדה רגלם: נודע יהוה משפט
עשה בפעל כפיו נוקש רשע
הגיון סלה: ישובו רשעים
לשאולה כל גוים שכחי אלהים:
כי לא לנצח ישכח אביון תקות
ענוים תאבד לעד: קומה יהוה אל
יעז אנוש ישפטו גוים על פניך:
שיתה יהוה מורה להם ידעו
גוים אנוש המה סלה: י
למה יהוה תעמד ברחוק
תעלים לעתות בצרה: בגאות
רשע ידלק עני יתפשו במזמות
זו חשבו: כי הלל רשע על תאות

ידה ספר
פלא שמח
עלץ זמר
עלה איב
אחר כשל
אבד פנה
עשה שפט
דון מחה
עלם איב
תמם
עיר
דון ישר
היה שגב
דוך צור
בטח ידע
דרש
נגד
עלל
ענה ענה
רום
ספר הלל
גיל ישע
עשה
לכד ידע
שפט יקש
הגה שוב
שאל
שכח אבה
קוה ענה
אבד עזז
אנש שפט
פנה שות
ירא עמד
רחק עלם
צור גאה
דלק ענה
תפש זמם
אוה

© Biblioteca Nacional de España

נפשו ובצע ברך נאץ יהוה:
רשע כגבה אפו בל ידרש אין
אלהים כל מזמותיו: יחילו
דרכיו בכל עת מרום משפטיך
מנגדו כל צורריו יפיח בהם: אמר
בלבו בל אמוט לדר ודר אשר
לא ברע: אלה פיהו מלא ומרמות
ותך תחת לשונו עמל ואון:
ישב במארב חצרים במסתרים
יהרג נקי עיניו לחלכה יצפנו:
יארב במסתר כאריה בסכה יארב
לחטוף עני יחטף עני במשכו
ברשתו: ידכה ישח ונפל
בעצומיו חלכאים: אמר בלבו
שכח אל הסתיר פניו בל ראה
לנצח: קומה יהוה אל נשא ידך
אל תשכח ענוים: על מה נאץ
רשע אלהים אמר בלבו לא
תדרש: ראיתה כי אתה עמל וכעס
תביט לתת בידך עליך יעזב
חלכה יתום אתה היית עוזר:
שבור זרוע רשע ורע תדרוש
רשעו בל תמצא: יהוה מלך
עולם ועד אבדו גוים מארצו:
תאות ענוים שמעת יהוה תכין
לבם תקשיב אזנך: לשפט
יתום ודך בל יוסיף עוד לערץ
אנוש מן הארץ: יא למנצח לדוד
ביהוה חסיתי איך תאמרו
לנפשי נודי הרכם צפור: כי הנה
הרשעים ידרכון קשת כוננו
חצם על יתר לירות במו אפל
לישרי לב: כי השתות יהרסון
צדיק מה פעל: יהוה בהיכל
קדשו יהוה בשמים כסאו עיניו
יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם:

דרש
חול
רום שפט
פוח
מוט
רוע פה
רמה לשן
ארב סתר
הרג נקה
צפן ארה
סכך חטף
ענה דכה
שחח עצם
סתר פנה
שכח ענה
דרש ראה
נבט נתן
עזב יתם
היה עזר
שבר זרע
רוע דרש
מצא עלם
אוה ענה
קשב כון
דוך יסף
אנש נצח
חסה אמר
הרר צפר
דרך
חצץ ירה
שות הרס
צדק הכל
חזה בחן

aĩe ſue: & auar⁹ applau dens ſibi blaſphemauit dñm. Impius ſcđm al titudinẽ furoris ſui non reqret: nec deus in oĩ bus cogitatiõibus eius. Parturiũt vie eius in omni tpe: lõge ſunt iu dicia tua a facie ei⁹: oẽs inimicos ſuos deſpicit. Loquitur in corde ſuo nõ mouebor: in gña tiõe & gñatiõe ero ſine malo. Maledictiõe os eius plenũ eſt & dolis & auaricia: ſub lingua ei⁹ dolor & iniqtas. Se det inſidiãs iuxta veſti bula in abſcõditis vt in terficiat inocẽtẽ: oculi eius robuſtos tuos cir cũſpiciũt. Inſidiatur ĩ abſcõdito q̃ſi leo in cu bili ſuo: inſidiatur vt ra piat pauperem: rapiet pauperẽ cũ attraxerit eũ ad rete ſuũ. Et cõfra ctũ ſubiiciet eũ & irruet viribus ſuis valẽter. Di xit in corde ſuo oblitus eſt deus: abſcõdit faciẽ ſuã: nõ reſpiciet in ppe tuũ. Surge dñe deus le ua manũ tuã: noli obli uiſci pauperũ. Quare blaſphemat ipius deũ: dicẽs ĩ corde ſuo ꝙ nõ requiras. Vides qa tu laborẽ & furorẽ reſpi cis vt detur in mãu tua: tibi derelinquũtur for tes tui pupillo tu es ad iutor. Contere brachiũ impii & maligni: q̃res impietatem eius & nõ inuenies. Domin⁹ rex ſeculi & eternitatis: pe rierunt gentes de terra ei⁹. Deſideriũ pauperũ audiſti dñe: preparaſti cor eorum: audiat au ris tua. Vt iudices pupillũ & oppſſum: & nequaq̃ʒ vltra ſupbiat homo de terra.

Victori dauid. 11.

IN domino ſperaui: quomodo dicitis aĩe mee: trãſuola ĩ mõ tem vt auis. Quia ecce impii tetenderũt ar cum: poſuerunt ſagittã ſuã ſup neruũ: vt ſagittent in abſcõdi to rectos corde. Quia leges diſſipate ſunt: iuſtus quid operatus ẽ. Dominus in templo ſancto ſuo: dñs in ce lo thron⁹ ei⁹: oculi ei⁹ vident: palpebre eius probant filios hoim.

deſiderijs aĩe ſue: ⁊ iniqu⁹ bñdicit. Exacer
ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν εὐλογεῖται. Παρώξυ
bauit dñm peccator: ſcđm multitudinẽ ire ſue nõ q̃
νε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκ
ret. Nõ eſt de⁹ in cõſpectu ei⁹: inquinate ſũt vie illi⁹
ζητήσει. Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ
in omni tẽpore. Auferũtur iudicia tua a fa
ἐν παντὶ καιρῷ. Ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προ
cie eius: oĩm inimicoꝝ ſuoꝝ dominabit. Dixit
σώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει. Εἶπε
.n. in corde ſuo: nõ mouebor a gñatiõe in gñatiõeʒ ſine
γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἄνευ
malo. Cui⁹ maledictiõe os ei⁹ plenũ ẽ ⁊ amaritudine ⁊ dolo: ſub
κακοῦ. Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑ
lingua ei⁹ labor ⁊ dolor. Sedet in inſidijs
πὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος. Ἐγκάθηται ἐν ἐνέδρᾳ
cũ diuitib⁹ in occultis: vt iterficiat inocentẽ. Ocu
μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, τοῦ ἀποκτεῖναι ἀθῶον. Οἱ ὀφ
li ei⁹ in paupere reſpiciũt: inſidiat in ab
θαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν, ἐνεδρεύει ἐν ἀπο
ſcondito q̃ſi leo in ſpelunca ſua. Inſidiatur vt rapiat Infra. 10.
κρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. Ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι
paupere: rapere paupere dũ attrahit eum. In la
πτωχόν, ἁρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. Ἐν τῇ πα
queo ſuo humiliabit eũ: iclinabit ſe ⁊ cadet cũ ipe
γίδι αὐτοῦ ταπεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν
dñatus fuerit pauperũ. Dixit.n.in corde ſuo: obli
κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ἐπι
tus ẽ de⁹: avertit faciẽ ſuã: ne videat
λέλησται ὁ θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τοῦ μὴ βλέ
in finẽ. Exurge dñe de⁹ me⁹: exaltet man⁹ tua:
πειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου,
ne obliuiſcaris paupeꝝ tuoꝝ in finẽ. Propt̃ q̃d irrita
μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος. Ἕνεκεν τίνος παρώξ
uit impi⁹ deũ: dixit.n. in corde ſuo: nõ req
υνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν θεόν, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητή
ret. Vides q̃m tu laborẽ ⁊ dolorẽ cõſideras. vt tra
σει. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς, τοῦ παρα
das eũ in man⁹ tuas. Tibi derelict⁹ eſt pau
δοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖράς σου. Σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτω
per: orphano tu fuiſti adiutor. Cõtere brachiũ pec
χός, ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός. Σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁ
catoris ⁊ maligni: q̃ret peccatũ illi⁹ ⁊ nõ iue
μαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑ
niet. Dñs rex in eternũ ⁊ in ſclm ſeculi:
ρεθῇ. Κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
pibitis gẽtes de t̃ra illi⁹. Deſideriũ pau
ἀπολεῖσθε ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενή
peꝝ exaudiſti dñe: ꝑparatiõe cordis eoꝝ atten
των εἰσήκουσας κύριε, τῇ ἑτοιμασίᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν προσέ
dit auris tua: Iudicare pupillo ⁊ humili: vt nõ apponat
σχε τὸ οὖς σου, Κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσθῇ
vltra magnificare ſe hõ ſup t̃rã.
ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

In finẽ pſalm⁹ dauid. 10.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαδ. ι.

IN dño cõfido: quõ dicitis aĩe mee: tranſ
Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα, πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου, μετα
migra in mõtẽ ſicut paſſer? Qm̃ ecce peccatores in
ναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον; Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέ
tenderũt arcũ: parauerũt ſagittas in pharetra: vt ſagittẽt
τειναν τόξον, ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦ
in obſcuro rectos corde. Qm̃ q̃ tu ꝑfeci
σαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὅτι ἃ σὺ κατηρ
ſti: ipi deſtruxerũt. iuſt⁹ aũt q̃d fecit? Dñs
τίσω, αὐτοὶ καθεῖλον. ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε; Κύριος
in tẽplo ſctõ ſuo: dñs in celo ſedes ei⁹. O
ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ. Οἱ
culi eius in paupere reſpiciũt: palpe Abac. 2.d.
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἐπιβλέπουσι, τὰ βλέ ẽ.9.
bre eius interrogãt filios hominũ.
φαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

© Biblioteca Nacional de España

Dñs interrogat iuſtũ ⁊ impiũ. q̃ ãt diligit
Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ. ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν
iniquitatẽ:odit ſuã aiaʒ. Pluet ſup peccato=
ἀδικίαν, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτω=
res laqueos: ignis ⁊ ſulphur ⁊ ſpũs ꝓcellaꝝ pars
λοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς
calicis eoꝝ. Quõ iuſtus dñs ⁊ iuſticias dile
τοῦ ποτηρίου αὐτῶν. Ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγά
xit: equitatẽ vidit vult⁹ eius.
πησεν, εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.
In finẽ ꝓ octaua pſalmus dauid. 11.
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δαδ'. ια.
Saluũ me fac dñe: qm̃ defecit ſctus: qm̃ diminute ſũt
Σῶσόν με κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν
ỽitates a filijs hoim. Uana locutus ẽ
αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν
vnuſq̃ſq; ad ꝓximũ ſuũ: labia doloſa in corde: ⁊
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ
in corde locutus ẽ mala. Diſꝑdat dñs vniuerſa
ἐν καρδίᾳ ἐλάλησε κακά. Ἐξολοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ
labia doloſa: linguã magniloquã. Qui dixerũt
χείλη τὰ δόλια, γλῶσσαν μεγαλοῤῥήμονα. Τοὺς εἰπόντας
linguã nr̃aʒ magnificabim⁹: labia nr̃a a nobis
τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῖν
ſũt. q̃s nr̃ dñs eſt: Propter miſeriã ino=
ἐστι, τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν; Ἕνεκεν τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτω
pũ ⁊ gemitũ paupeꝝ: nũc exurgam dicit
χῶν καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι λέγει
dñs. Ponã in ſalutari: fiducialiter agã in eo.
κύριος. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ. Τὰ
Eloquia dñi eloquia caſta: argentũ igne examinatũ: ꝓbatũ
λόγια κυρίου λόγια ἁγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ
tre: purgatũ ſeptuplũ. Tu dñe ſeruabis nos
γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως. Σὺ κύριε φυλάξαις ἡμᾶς
⁊ cuſtodies nos a gñatiõe hac: ⁊ in
καὶ διατηρήσαις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς τὸν
eternũ. In circuitu impij ambulant: ſcðm altitudinẽ tuã
αἰῶνα. Κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι, κατὰ τὸ ὕψος σου
multiplicaſti filios hoim.
ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
In finẽ pſalm⁹ dauid. 12.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαδ'. ιβ'.
Uſquequo dñe obliuiſceris me in finẽ: vſquequo
Ἕως πότε κύριε ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος, ἕως πότε
auertis faciẽ tuã a me? Quã diu po=
ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ; Ἕως τίνος θήσο=
nã cõſilia in aia mea: dolorẽ in corde meo ꝑ diẽ ⁊
μαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας καὶ
nocte? Uſquequo exaltabit inimic⁹ meus ſup me? reſpi
νυκτός; Ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ; ἐπί=
ce exaudi me dñe de⁹ me⁹. Illumina ocu
βλεψον εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου. Φώτισον τοὺς ὀφ
los meos: ne vnq̃ obdormiã in morte: neq̃n dicat
θαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον, μήποτε εἴποι
inimic⁹ me⁹: preualui aduerſus eũ. Qui tribulãt me exul=
ὁ ἐχθρός μου, ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλίβοντές με ἀγαλ
tabũt ſi mot⁹ fuero: ego ãt in mia tua ſperaui.
λιάσονται ἐὰν σαλευθῶ, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα.
i.7. Exultabit cor meũ in ſalutari tuo: cãtabo
Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, ᾄσω
dño q̃ bona tribuit mihi: ⁊ pſallã nomini do
τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυ
mini altiſſimi.
ρίου τοῦ ὑψίστου.
In finẽ pſalmus dauid. 13.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαδ'. ιγ'.
Dixit inſipiẽs in corde ſuo: nõ eſt de⁹. Corru=
Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἔστι θεός. Διεφ=
pti ſũt ⁊ abominabiles facti ſũt in ſtudijs: nõ ẽ
θάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι
q̃ faciat bonũ. Dñs de celo
ποιῶν χρηστότητα. Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

Dñs iuſtũ probat: ipſi=
um autẽ & diligentem
iniquitatem odit aní=
ma eius. Pluet ſuper
peccatores laqueos: i=
gnis & ſulphur & ſpũs
tẽpeſtatũ pars calicis
eorum. Quoniã iuſtus
dñs iuſticias dilexit:
rectum videbũt facies
eius. Victori ſuper
octauã p̃s dauid. 12.
Salua domine quo=
niam defecit ſctũs:
quoniã imminuti ſũt
fideles a filiis hominũ.
Fruſtra loquuntur v=
nuſquiſq; proxio ſuo:
labium ſubdolum in
corde & corde locuti
ſunt. Diſperdat domi=
nus omnia labia
doloſa: linguam ma=
gniloquam.
Qui dixerunt linguã
noſtram roboremus:
labia nr̃a nobiſcũ ſũt:
quis nr̃ dñs eſt? Pro=
pter vaſtitatẽ inopũ &
gemitũ pauperũ: nũc
conſurgam dicit domi
nus: ponam in ſalutari
auxiliũ eorũ. Eloquia
domini eloquia
munda: argẽtũ igne
probatũ ſeparatum a
terra colatũ ſeptuplũ.
Tu dñe cuſtodies ea:
ſeruabis nos a gñatõe
hac in eternum. In cir
cuitu impii ambulant:
cũ exaltati fuerĩt viliſſĩ
mi filiorum hominum.
Victori pſalm⁹ da=
uid. 13.
Uſq; quo dñe obliui
ſceris mei penitus:
vſq; quo abſcondes fa=
ciem tuam a me?
Uſq; quo ponã cõſilia
in anima mea: dolorẽ
in corde meo per diẽ:
vſq; quo exaltabitur i=
nimicus meus ſup me?
Cõuertere exaudi me
dñe deus meus: illumi
na oculos meos: ne vn=
q̃ obdormiã ĩ morte.
Nequãdo dicat inimi=
cus meus ꝑualui aduer=
ſus eum: hoſtes mei ex
ultabunt cũ motus fue
ro. Ego ãt ĩ miã tua cõ
fiſus: exultabit cor me
um in ſalutari tuo: cãta
bo dño qui meruit ſup
me. Victori dd̃. 14.
Dixit ſtultus ĩ corde
ſuo nõ ẽ deus: cor
rupti ſunt & aboĩabiles
fcti ſunt ſtudioſe: nõ ẽ
qui faciat bonũ. Dñs

יְהוָה צַדִּיק יִבְחָן וְרָשָׁע וְאֹהֵב
חָמָס שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ׃ יַמְטֵר עַל | מָטַר
רְשָׁעִים פַּחִים אֵשׁ וְגָפְרִית וְרוּחַ | פּוּח
זִלְעָפוֹת מְנָת כּוֹסָם׃ כִּי צַדִּיק | מָנָה
יְהוָה צְדָקוֹת אָהֵב יָשָׁר יֶחֱזוּ
פָנֵימוֹ׃ xii. לַמְנַצֵּחַ עַל הַשְּׁמִינִית | פָּנָה נָצַח
מִזְמוֹר לְדָוִד׃ הוֹשִׁיעָה | שָׁמַן זָמַר
יְהוָה כִּי גָמַר חָסִיד כִּי פַסּוּ אֱמוּנִים | יָשַׁע חָסֵד
מִבְּנֵי אָדָם׃ שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ | פָּסַס אָמַן
אֶת רֵעֵהוּ שְׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב | דָּבַר
יְדַבֵּרוּ׃ יַכְרֵת יְהוָה כָּל שִׂפְתֵי | שָׂפָה
חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדֹלוֹת׃ | כָּרַת
אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשֹׁנֵנוּ נַגְבִּיר | לָשַׁן
שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ׃ מִשֹּׁד | גָּבַר
עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה | אָדַן שָׁדַד
אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֵשַׁע | עָנָה אָבָה
יָפִיחַ לוֹ׃ אִמֲרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת | קוּם אָמַר
טְהֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ | שׁוּת פּוּחַ
מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃ אַתָּה יְהוָה | צָרַף עָלַל
תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֶנּוּ מִן הַדּוֹר זוּ | זָקַק
לְעוֹלָם׃ סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן | שָׁמַר נָצַר
כְּרֻם זֻלּוּת לִבְנֵי אָדָם׃ xiii. | עָלַם סָבַב
לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ עַד | הָלַךְ רוּם
אָנָה יְהוָה תִּשְׁכָּחֵנִי נֶצַח עַד | זָלַל נָצַח
אָנָה תַּסְתִּיר אֶת פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי׃ | זָמַר שָׁכַח
עַד אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי יָגוֹן | סָתַר פָּנָה
בִּלְבָבִי יוֹמָם עַד אָנָה יָרוּם אֹיְבִי | שׁוּת יָעַץ
עָלָי׃ הַבִּיטָה עֲנֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי | יָגָה רוּם
הָאִירָה עֵינַי פֶּן אִישַׁן הַמָּוֶת׃ פֶּן | עָלָה נָבַט
יֹאמַר אֹיְבִי יְכָלְתִּיו צָרַי יָגִילוּ כִּי | עָנָה אוֹר
אֶמּוֹט׃ וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל | יָשַׁן אָמַר
לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי | צוּר גִּיל
גָמַל עָלָי׃ xiiii. לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד | מוּט
אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין | יָשַׁע שׁוּר
אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ הִתְעִיבוּ עֲלִילָה | נָצַח
אֵין עֹשֵׂה טוֹב׃ יְהוָה מִשָּׁמַיִם | שָׁחַת תָּעַב
| עָלַל

© Biblioteca Nacional de España

Tex. heb.	
השקיף על בני אדם לראות היש	שקף ראה
משכיל דרש את אלהים: הכל	שכל
סר יחדו נאלחו אין עשה טוב	סור אלח
אין גם אחד: הלא ידעו כל	
פעלי און אכלי עמי אכלו לחם	
יהוה לא קראו: שם פחדו פחד	
כי אלהים בדור צדיק: עצת עני	צדק יעץ
תבישו כי יהוה מחסהו: מי יתן	ענה בוש
מציון ישועת ישראל בשוב יהוה	חסה נתן
שבות עמו יגל יעקב ישמח	ישע גול
ישראל: .טו. מזמור לדוד	שמח זמר
יהוה מי יגור באהלך מי	גור
ישכון בהר קדשך: הולך תמים	שכן הלך
ופעל צדק ודבר אמת בלבבו:	תמם
לא רגל על לשונו לא עשה	לשן
לרעהו רעה וחרפה לא נשא על	
קרבו: נבזה בעיניו נמאס ואת	בזה מאס
יראי יהוה יכבד נשבע להרע	כבד שבע
ולא ימר: כספו לא נתן בנשך	רוע מיר
ושחד על נקי לא לקח עשה אלה	נקה
לא ימוט לעולם: .טז. מכתם	מוט עלם
לדוד שמרני אל כי חסיתי	כתם חסה
בך: אמרת ליהוה אדני אתה	
טובתי בל עליך: לקדושים	עלה קדש
אשר בארץ המה ואדירי כל	אדר
חפצי בם: ירבו עצבותם אחר	רבה
מהרו בל אסיך נסכיהם מדם	נסך
ובל אשא את שמותם על שפתי:	נשא שפה
יהוה מנת חלקי וכוסי אתה	מנה
תומיך גורלי: חבלים נפלו לי	תמך גרל
בנעימים אף נחלת שפרה עלי:	נעם עלה
אברך את יהוה אשר יעצני אף	ברך
לילות יסרוני כליותי: שויתי	כלה שוה
יהוה לנגדי תמיד כי מימיני בל	תמד ימן
אמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי	מוט גול
אף בשרי ישכן לבטח: כי לא	כבד שכן

de celo pſpexit ſup filios hoim: vt videret ſi ē intelligēs requirēs deum. Omnes receſſerūt ſimul cōglutinati ſunt: nō eſt qui faciat bonū: nō ē vſqꝫ ad vnū. Nōne cognoſcēt oēs qui opantur iniqtatē: qui deuorāt populū meū vt cibū panis: dn̄m nō inuocauerunt. Ibi timebūt formidine: qm̄ deus ī gn̄atiōe iuſta ē. Cōſiliū paupis cōfudiſtis: qm̄ dn̄s ſpes eius eſt. Quis dabit de ſiō ſalutem iſrl': qn̄ reduxerit dn̄s captiuitatem ppl'i ſui: exultabit iacob: letabitur iſrael.

Pſalmus dauid. 15.

Domine qs pegrinabitur in tētorio tuo: qs hītabit in mōte ſctō tuo? Qui ingreditur ſine macula & opatur iuſticiā: & loquitur veritatē in corde ſuo. Nō eſt facilis in lingua ſua: nec fecit amico ſuo malū: & oppbriū non ſuſtinuit ſuper propinquo ſuo. Deſpicitur oculis ei' īprobus: timētes āt dn̄m gl'ificat: iurat vt ſe affligat & non mutat. Pecuniā ſuā nō dedit ad vſurā: & mūera aduerſum inoxiū nō accepit: qui facit hec nō cōmouebitur ī etnū.

Humilis & ſimplicis dauid. 16.

Cuſtodi me deus: qm̄ ſpaui ī te. Dicēs dn̄o dn̄s me' es tu: bn̄ mihi nō eſt ſine te. Sanctis qui in terra ſūt & magnificis: oīs volūtas mea ī eis. Multiplicabūtur idola eorū poſt tergū ſequētiū: nō libabo libamīa eorū de ſanguine: neqꝫ aſſumā nomina eorū in labiis meis. Dn̄s pars hereditatis mee & calicis mei: tu poſſeſſor ſortis mee. Linee ceciderūt mihi ī pulcherrimis: & hereditas ſpecioſiſſima mea ē. Benedicā dn̄m qui dedit mihi cōſiliū: inſup & noctibus erudierunt me renes mei. Propoſui dn̄m ī cōſpectu meo ſp: quia a dextris meis ē ne cōmouear. Propterea letatū ē cor meū & exultauit glia mea: & caro mea hītabit cōfidē

pſpexit ſup filios hominū: vt videat ſi ē intel
διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνι-
ligēs: aut requirēs deū. Oēs declinauert ſimul iutiles facti ſūt:
ῶν, ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρειώθησαν,
nō eſt q̄ faciat bonū: nō eſt vſqꝫ ad vnū. Nōne cogno ro.3.b
οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Οὐχὶ γνώσον
ſcēt oēs q̄ opant̄ iniq̄tatē: q̄ deuorāt plebē
ται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν
meā in eſcā panis. Dominū nō inuocauerūt: illic
μου ἐν βρώσει ἄρτου. Τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ
trepidauerūt timore: vbi nō erat timor. Qm̄ dn̄s ī gn̄atiōe
ἐδειλίασαν φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι κύριος ἐν γενεᾷ
iuſtoꝝ: cōſiliū inopis cōfudiſtis: at dn̄s ſpes ei'
δικαίων, βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε, ὁ δὲ κύριος ἐλπὶς αὐ
eſt. Quis dabit ex ſion ſalutare iſrael: cū
τοῦ ἐστι. Τίς δώσει ἐκ σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ ἰσραήλ; ἐν τῷ
auerterit dn̄s captiuitatē plebis ſue: ex-
ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀ-
ultabit iacob ⁊ letabitur iſrael.
γαλλιάσεται ἰακὼβ καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.

In finē pſalm' dauid. 14
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. ιδʹ.

Domine q̄s habitabit in tabernaculo tuo: aut q̄s
Κύριε τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου, ἢ τίς
requieſcet in mōte ſcto tuo? Qui igredit̄ ſine macula: ⁊
κατασκηνώσει ἐν ὄρει ἁγίῳ σου; Πορευόμενος ἄμωμος, καὶ
operatur iuſtitiā. Qui loq̄tur veritatē ī corde ſuo:
ἐργαζόμενος δικαιοσύνην. Λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,
q̄ nō egit dolū in lingua ſua: Nec fecit pxi
ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, Καὶ οὐκ ἐποίησε τῷ πλη
mo ſuo malū: ⁊ opprobriū nō accepit aduerſus pxi-
σίον αὐτοῦ κακόν, καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοῖς ἐγγι-
mos ſuos. Ad nihilū deduct' ē ī cōſpectu ei' malign':
στα αὐτοῦ. Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς
timētes āt dn̄m glificat. Qui iurat pximo ſuo
δὲ φοβουμένους τὸν κύριον δοξάζει. Ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐ
⁊ nō decipit: q̄ pecuniā ſuā nō dedit ad vſurā:
τοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν, τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ,
⁊ munera ſup īnocētes nō accepit. Qui facit hec: nō mouebi
καὶ δῶρα ἐπ' ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευ-
tur in eternū. Tituli inſcriptio ipi dauid. 15.
θήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Στηλογραφία τῷ δαδ. ιεʹ.

Conſerua me dn̄e: qm̄ in te ſpaui. dixi dn̄o:
Φύλαξόν με κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα. εἶπα τῷ κυρίῳ,
dn̄s me' es tu: qm̄ bonoꝝ meoꝝ nō eges. Sā
κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις. Τοῖς ἁ
ctis q̄ in t̄ra ei' mirificauit dn̄s oēs vo-
γίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος πάντα τὰ θε
luntates ſuas in eis. multiplicate ſūt infirmitates eoꝝ:
λήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν,
poſtea accelerauerūt. Nō cōgregabo cōuēticula
μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν. Οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς
eoꝝ de ſanguinib': nec memor ero nominū eoꝝ p
αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, οὐδ' οὐ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ
labia mea. Dn̄s pars hereditatis mee ⁊ cali-
χειλέων μου. Κύριος μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτη
cis mei: tu es q̄ reſtitues hereditatē meā mihi. Fu-
ρίου μου, σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί. Σχοι
nes ceciderūt mihi in preclaris meis: ⁊ .n. hereditas
νία ἐπέπεσέ μοι ἐν τοῖς κρατίστοις μου, καὶ γὰρ ἡ κληρονομία
mea preclara mihi eſt. Bn̄dicā dn̄m q̄ tribuit i-
μου κρατίστη μοί ἐστιν. Εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετί-
tellectū mihi: iſup ⁊ vſqꝫ ad noctē increpuerūt me re-
σαντά με, ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νε-
nes mei. Prouidebā dn̄z in cōſpectu meo ſemp:
φροί μου. Προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός,
qm̄ a dextris meis eſt: ne cōmouear. Propt hoc letatū
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Διὰ τοῦτο εὐφράν
eſt cor meū: ⁊ exultauit lingua mea: inſup Actuū
θη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ 2.d.
⁊ caro mea requieſcet in ſpe. Qm̄ nō
καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι. Ὅτι οὐκ

© Biblioteca Nacional de España

derelinques aĩam meã in ĩferno:neq̃ dabis ſãctũ
ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ἅδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσι
tuũ videre corruptiõeʒ. Notas feciſti mihi vias vite: adiple=
όν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώ=
Actu. 15.c. bis me leticia cũ vultu tuo: delectatiões
σεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότης
in dextera tua vſq̃ in finẽ.
ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

Oratio dauid. 16.
Προσευχὴ τῷ δαυίδ. ις´.

EXaudi dñe iuſtitiã meã: ĩtende dep̄catiões
Εἰσάκουσον κύριε δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει
meã. Aurib⁹ p̄cipe orõnẽ meã nõ in labijs doloſis.
μου. Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις.
De vultu tuo iudiciũ meũ p̄deat: oculi mei vi
Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰ=
deãt equitatẽ. Probaſti cor meũ: vi
δέτωσαν εὐθύτητας. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐ=
ſitaſti nocte: igne examinaſti me ⁊ nõ ẽ inuẽta in me ini=
πεσκέψω νυκτός, ἐπύρωσάς με καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδι=
quitas. Ut nõ loquat̃ os meũ op̄a ho=
κία. Ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀν=
minũ: p̄pt̃ verba labioꝝ tuoꝝ ego cuſtodiui
θρώπων, διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα
vias duras. P̄fice greſſ⁹ meos in
ὁδοὺς σκληράς. Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς
ſemitis tuis: vt nõ moueãtur veſtigia mea. Ego
τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῶσι τὰ διαβήματά μου. Ἐγὼ
clamaui: qm̃ exaudiſti me de⁹: inclina aurẽ tuã mihi:
ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ θεός, κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοί,
⁊ exaudi v̄ba mea. Mirifica miãs tuas
καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου. Θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου
q̃ ſaluos facis ſperãtes in te. A reſiſtentib⁹ dextere
ὁ σώζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. Ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ
tue: cuſtodi me dñe vt pupillã oculi. Sub vmbra ala
σου, φύλαξόν με κύριε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Ἐν σκέπῃ τῶν πτε
rũ tuaꝝ p̄teges me: a facie impioꝝ qui affixe
ρύγων σου σκεπάσεις με, ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαι
rũt me. Inimici mei aĩaʒ meã circũdeder̃t:
πωρησάντων με. Οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον,
adipẽ ſuũ cõcluſerũt: os eoꝝ locutũ ẽ ſuper
τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπε=
biam. Proijcientes me nũc circundederũt me:
ρηφανίαν. Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς
oculos ſuos ſtatuerũt declinare in t̃rã. Suſceperũt
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλίναι ἐν τῇ γῇ. Ὑπέλαβόν
me ſicut leo parat⁹ ad p̄dã: ⁊ ſicut catul⁹ leonis habitãs i
με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν
abditis. Exurge dñe p̄ueni eos: ⁊ ſup=
ἀποκρύφοις. Ἀνάστηθι κύριε πρόφθασον αὐτούς, καὶ ὑπο=
planta eos: eripe aĩam meã ab impio: fra=
σκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομ
meã tuã ab inimicis man⁹ tue. Dñe a paucis
φαίαν σου ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου. Κύριε ἀπὸ ὀλίγων
de t̃ra diuide eos in vita eoꝝ ⁊ de abſcon=
ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ τῶν κεκρυμ=
ditis tuis adimplet⁹ ẽ venter eoꝝ. Saturati ſũt filijs: ⁊
μένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθησαν υἱῶν, καὶ
dimiſerũt reliquias paruulis ſuis: Ego ãt in iu
ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ ἐν δι=
ſtitia apparebo cõſpectui tuo. Satiabor
καιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου. Χορτασθήσομαι
cũ apparuerit mihi gloria tua.
ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου.

In finẽ puero dñi dauid: q̃ locut⁹ ẽ
Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ δαδ, ἃ ἐλάλησε
dño v̄ba cãtici hui⁹: in die q̃
τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
eripuit eũ dñs de manu oĩm inimicoꝝ
ἐρρύσατο αὐτὸν ὁ κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν
ei⁹ ⁊ de manu ſaul: ⁊ dixit. .17.
αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς σαούλ, καὶ εἶπεν. ιζ´.

ter. Non enim derelin=
q̃s aĩam meã in ĩferno:
nec dabis ſctũm tuum
videre corruptionem.
Oñdiſti mihi ſemitam
vite: plẽitudinẽ leticia
rũ añ vultũ tuũ: deco=
res i dextera tua ẽtnos.

Oratio dauid. 17.

AVdi dñe iuſticiã: i=
tẽde dep̄cationem
meã: auribus p̄cipe orõ
nẽ meã abſq̃ labiis mẽ
dacibus. De vultu tuo
iudiciũ meũ p̄deat: o=
culi tui videãt eq̃tates.
Probaſti cor meũ viſi=
taſti nocte: conflaſti me
& non inueniſti cogita
tiones meas non tran=
ſire os meum. In opere
hominum propter ver
bum labiorum tuorũ:
ego obſeruaui vias la
tronis. Suſtẽta greſſus
meos in callibus tuis: &
non labentur veſtigia
mea. Ego inuocaui te
quia exaudies me de⁹:
inclina aurẽ tuã mihi:
audi eloquiũ meũ. Mi
rabilẽ fac miãm tuã ſal=
uator ſperantiũ: a reſi=
ſtentibus dextere tue:
Cuſtodi me q̃ſi pupillã
filiã oculi: in vmbra a
larum tuarum protege
me. A facie impiorum
vaſtantium me: inimi=
ci mei aĩam meã circũ=
dederũt. Adipe ſuo cõ=
cluſerunt: ore locuti
ſunt ſuperbe. Inceden=
tes aduerſum me nunc
circũdederũt me: ocu=
los ſuos poſuerũt decli
nare i terrã. Siĩtudo e=
ius q̃ſi leõis deſiderãtis
p̄dã: & q̃ſi catuli leonis
ſedentis in abſconditis.
Surge dñe p̄ueni faciẽ
eius incurua eũ: ſalua a
nimã meã ab impio q̃
eſt gladius tuus. A viris
manus tue dñe q mor
tui ſunt in p̄fũdo: quo
rũ p̄s in vita: & quorũ
de abſconditis tuis re=
pleſti vẽtrẽ: qui ſatura=
bũtur filiis & dimittent
reliquias ſuas paruulis
eorũ. Ego i iuſticia vi=
debo faciẽ tuã: ĩplebor
cũ vigilauero ſiĩitudine
tua. Victori ſeruo
dñi dauid: qui locutus
eſt dño verba cãtici hu
ius in die qua liberauit
eum dominus de ma=
nu omnium inimicorũ
ſuorum & de manu ſa=
ul: & dixit. 18.

לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא תִתֵּן
חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת׃ תּוֹדִיעֵנִי
אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת פָּנֶיךָ
נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח׃ .xvii.
תְּפִלָּה לְדָוִד שִׁמְעָה יְהוָה
צֶדֶק הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי הַאֲזִינָה
תְּפִלָּתִי בְּלֹא שִׂפְתֵי מִרְמָה׃
מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ
תֶּחֱזֶינָה מֵישָׁרִים׃ בָּחַנְתָּ לִבִּי
פָּקַדְתָּ לַּיְלָה צְרַפְתַּנִי בַל תִּמְצָא
זַמֹּתִי בַּל יַעֲבָר פִּי׃ לִפְעֻלּוֹת
אָדָם בִּדְבַר שְׂפָתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי
אָרְחוֹת פָּרִיץ׃ תָּמֹךְ אֲשֻׁרַי
בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ בַּל נָמוֹטּוּ פְעָמָי׃ אֲנִי
קְרָאתִיךָ כִי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אָזְנְךָ
לִי שְׁמַע אִמְרָתִי׃ הַפְלֵה חֲסָדֶיךָ
מוֹשִׁיעַ חוֹסִים מִמִּתְקוֹמְמִים
בִּימִינֶךָ׃ שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן בַּת
עָיִן בְּצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי׃ מִפְּנֵי
רְשָׁעִים זוּ שַׁדּוּנִי אֹיְבַי בְּנֶפֶשׁ
יַקִּיפוּ עָלָי׃ חֶלְבָּמוֹ סָּגְרוּ פִּימוֹ
דִּבְּרוּ בְגֵאוּת׃ אַשֻּׁרֵנוּ עַתָּה
סְבָבוּנוּ עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ לִנְטוֹת
בָּאָרֶץ׃ דִּמְיֹנוֹ כְּאַרְיֵה יִכְסוֹף
לִטְרֹף וְכִכְפִיר יֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים׃
קוּמָה יְהוָה קַדְּמָה פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ
פַּלְּטָה נַפְשִׁי מֵרָשָׁע חַרְבֶּךָ׃
מִמְתִים יָדְךָ יְהוָה מִמְתִים מֵחֶלֶד
חֶלְקָם בַּחַיִּים וּצְפִינְךָ תְּמַלֵּא בִטְנָם
יִשְׂבְּעוּ בָנִים וְהִנִּיחוּ יִתְרָם
לְעוֹלְלֵיהֶם׃ אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה
פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ׃
.xviii. לַמְנַצֵּחַ לְעֶבֶד יְהוָה לְדָוִד
אֲשֶׁר דִּבֶּר לַיהוָה אֶת דִּבְרֵי הַשִּׁירָה
הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אוֹתוֹ מִכַּף
כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׁאוּל׃ וַיֹּאמַר

עָזַב שָׁאַל
נָתַן חָסַד
רָאָה יָדַע
פָּנָה נָעַם
פָּלַל
קָשַׁב רָנַן
אָזַן שָׂפָה
רָמָה פָּנָה
שָׁפַט
חָזָה יָשַׁר
מָצָא
זָמַם עָבַר
פֶּה
פָּרַץ אָשַׁר
עָגַל מוט
עָנָה נָטָה
פָּלָה יָשַׁע
חָסָה קוּם
יָמַן
פָּנָה
זָה שָׁדַד
נָקַף עָלָה
פֶּה נָאָה
אָשַׁר שׁוּת
נָטָה דָּמָה
אָרָה כָּסַף
כָּפַר יָשַׁב
סָתַר פָּנָה
כָּרַע
מָתָה
חָיָה צָפַן
מָלֵא שָׂבַע
נוּחַ
חָזָה פָּנָה
קוּץ מון
נָצַח
שׁוּר
נָצַל אֵת
אָמַר

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.he. Tex.heb. ps.xviij. Trāsla.B.Hie. Trās.Gre.lxx.cū interp.latina.

Tex.heb.	Pritiua.he.
אֶרְחָמְךָ יְהוָה חִזְקִי׃ יְהוָה	רָחַם
סַלְעִי וּמְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי אֵלִי	צוּד בָּלַט
צוּרִי אֶחֱסֶה בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי	חָסָה
מִשְׂגַּבִּי׃ מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן	שָׂגַב הָלַל
אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי מָוֶת	קָרָא יָשַׁע
וְנַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתוּנִי׃ חֶבְלֵי	בָּל בָּעַת
שְׁאוֹל סְבָבוּנִי קִדְּמוּנִי מוֹקְשֵׁי	שָׁאַל יָקַשׁ
מָוֶת׃ בַּצַּר לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל	צוּר קָרָא
אֱלֹהַי אֲשַׁוֵּעַ יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי	שׁוּעַ שָׁמַע
וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו תָּבוֹא בְאָזְנָיו׃	הֵיכַל פָּנָה
	בּוֹא
וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי	גָּעַשׁ רָעַשׁ
הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי חָרָה	יָסַד רָגַז
לוֹ׃ עָלָה עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו	פֶּה
תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט	אָכַל נָטָה
שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃	
וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּדֶא עַל	רָכַב כְּרֻב
כַּנְפֵי רוּחַ׃ יָשֶׁת חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ	עוּף דָּאָה
סְבִיבוֹתָיו סֻכָּתוֹ חֶשְׁכַת מַיִם עָבֵי	שׁוּת סָבַב
	סָכַךְ
שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו עָבְרוּ	
בָּרָד וְגַחֲלֵי אֵשׁ׃ וַיַּרְעֵם בַּשָּׁמַיִם	רָעַם
יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ בָּרָד וְגַחֲלֵי	עָלָה נָתַן
אֵשׁ׃ וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם	קוֹל שָׁלַח
וּבְרָקִים רָב וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִיקֵי	פּוּץ הָמַם
מַיִם וַיִּגָּלוּ מוֹסְדוֹת תֵּבֵל מִגַּעֲרָתְךָ	רָאָה אָפַק
יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ׃ יִשְׁלַח	גָּלָה יָסַד
	שָׁלַח
מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם	רוּם לָקַח
רַבִּים׃ יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז	מָשָׁה רָבַב
וּמִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃	נָצַל עָזַז
יְקַדְּמוּנִי בְיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה	קָדַם הָיָה
לְמִשְׁעָן לִי׃ וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב	שָׁעַן יָצָא
יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְהוָה	רָחַב חָלַץ
כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי׃	גָּמַל
כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי	בָּרַר שׁוּב
מֵאֱלֹהָי׃ כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי	שָׁפַט
וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסִיר מֶנִּי׃ וָאֱהִי	חָקַק סוּר
	הָיָה

Trāsla.B.Hie.

Diligā te dñe fortitudo mea. Domie petra mea & robur meum & ſaluator meus: deus meus fortis meus & ſpabo ī eū: ſcutū meū & cornu ſalutis mee ſuſceptor meus. Laudatū īuocabo dñm: & ab inimicis meis ſalu⁹ ero. Circūdederūt me fūes mortis: & torrētes iniquitatis terruerunt me. Funes inferni circūderūt me: ꝑuenerūt me laqi mortis. In tribulatiōe mea īuocabo: dominū: & ad deū meum clamabo: & exaudiet đ tēplo ſuo vocē meā: & clamor meus añ faciē eius veiet ī aures ei⁹. Cōmota ē & cōtremuit terra: & fundamēta mōtium cōcuſſa ſunt & conqſſata ſunt: qm̄ iratus eſt. Aſcendit fumus in furore eius: & ignis ex ore eius deuorās: carbones īncēſi ſūt ab eo. Inclinauit celos & deſcēdit: & caligo ſub pedibus eius. Et aſcendit ſup cherub & volauit: & trāſuolauit ſup pennas venti. Poſuit tenebras latibulū ſuū: in circuitu eius tabernaculū eius: tenebroſa aq̄ in nubibus etheris. Pre fulgore in cōſpectu ei⁹ nubes trāſierūt: grādo & carbōes ignis. Et intonuit de celo dñs: & altiſſimus dedit vocem ſuā grādinē & carbones ignis. Et miſit ſagittas ſuas & diſſipauit eos: & fulgura mltiplicauit & cōſūpſit eos. Et appuerūt effuſiōes aq̄rum: & reuelata ſunt fūdamēta orbis: ab īcrepatōe tua dñe ab īſpiratiōe ſpūs furoris tui. Miſit de alto accepit me: extraxit me de aquis multis. Liberauit me de inimicis meis potētiſſimis: & đ his qui oderūt me: qm̄ robuſtiores me erant. Preuenerūt me in die afflictiōis mee: & fctūs ē dñs firmamētū meū. Et eduxit me ī latitudinem: liberauit me quia placuit ei. Retribuit mihi dñs ſcđm iuſticiā meam: & ſcđm mūdiciam manuū mearū reddidit mihi. Quia cuſtodiui vias dñi: & nō egi im-

Trās.Gre.lxx.cū interp.latina.

Diligam te dñe fortitudo mea: dñs firmamentū meū: ⁊
Ἀγαπήσω σε κύριε ἡ ἰσχύς μου, κύριος στερέωμά μου, καὶ
refugiū meū ⁊ liberator me⁹. De⁹ me⁹ adiutor me⁹: ⁊ ſpe
καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου. Ὁ θεός μου βοηθός μου, καὶ ἐλ-
rabo in eū. Protector me⁹ ⁊ cornu ſalutis mee:
πιῶ ἐπ᾽ αὐτόν. Ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου,
⁊ ſuſceptor me⁹. Laudās inuocabo dñm: ⁊ ab
καὶ ἀντιλήπτωρ μου. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι τὸν κύριον, καὶ ἐκ
inimicis meis ſalu⁹ ero. Circūdederūt me dolores mortis: ⁊
τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. Περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, καὶ
torrētes iniq̄tatis cōturbauerūt me. Dolores inferni circūde-
χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με. Ὠδῖνες ᾅδου περιεκύ-
derūt me: Preocupauerūt me laq̄i mortis. Et in
κλωσάν με, Προέφθασάν με παγίδες θανάτου. Καὶ ἐν τῷ
tribulatiōe mea inuocaui dñm: ⁊ ad deū meū
θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου
clamaui. Exaudiuit de tēplo ſcō ſuo vocē meā: ⁊ clamor
ἐκέκραξα. Ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυ-
me⁹ in cōſpectu ei⁹ introibit in aures ei⁹. Et cō
γή μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ ἐσα-
mota ē ⁊ cōtremuit tra: ⁊ fundamēta mōtiū cō-
λεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐτα-
turbata ſūt ⁊ cōmota ſūt: qm̄ irat⁹ ē eis de⁹. Aſcendit
ράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. Ἀνέβη
fumus in ira ei⁹: ⁊ ignis a facie ei⁹ exarde
καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταφλε-
ſcet: carbones ſuccēſi ſūt ab eo. Et iclinauit celos ⁊
γήσεται, ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ
deſcēdit: ⁊ caligo ſub pedibus ei⁹. Et aſcēdit ſup
κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβη ἐπὶ
cherubim ⁊ volauit: volauit ſup pēnas ventoꝝ. Et
χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Καὶ
poſuit tenebras latibulū ſuū icircuitu eius tabernaculū eius: te
ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκο-
nebroſa aqua in nubibus aeris. Pre fulgore icō
τεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων. Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώ-
ſpectu eius nubes trāſierūt: grādo ⁊ carbones ignis.
πιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.
Et intonuit de celo dñs: ⁊ altiſſimus dedit vo
Καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ ὁ κύριος, καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φω-
cē ſuā. Miſit ſagittas ⁊ diſſipauit eos: Et
νὴν αὐτοῦ. Ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς, Καὶ
fulgura multiplicauit: ⁊ cōturbauit eos. Et apparuerūt
ἀστραπὰς ἐπλήθυνε, καὶ συνετάραξεν αὐτούς. Καὶ ὤφθησαν
fontes aquaꝝ: ⁊ reuelata ſūt fundamēta orbis
αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμέ-
tre. Ab increpatiōe tua dñe: ab inſpiratiōe ſpiri
νης. Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύ-
tus ire tue. Miſit de ſūmo ⁊ accepit me: aſſū
ματος ὀργῆς σου. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσ-
pſit me de aq̄s multis. Eripiet me de inimicis
ελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν. Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν
meis fortiſſimis: ⁊ ab ijs q̄ oderūt me: qm̄ cōfortati ſūt ſup
μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ
me. Preuenerūt me in die afflictiōis mee: ⁊ factus ē do
ἐμέ. Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο κύ-
minus ꝓtectio mea. Et eduxit me in latitudinē: ſaluū
ριος ἀντιστήριγμά μου. Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν, ῥύ-
faciet me: qm̄ voluit me. Et retribuet mihi dñs ſe-
σεταί με, ὅτι ἠθέλησέ με. Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κα-
cūdū iuſticiā meā: ⁊ ſcdm̄ puritatē ma-
τὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χει-
nuū meaꝝ retribuet mihi. Quia cuſtodiui vias do
ρῶν μου ἀνταποδώσει μοι. Ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυ-
mini. ⁊ nō ipie geſſi a deo meo. Qm̄ oīa
ρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι πάν-
iudicia eius icōſpectu meo: ⁊ iuſticias
τα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματ-
eius nō repuli a me. Et ero
τα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα ἀπ᾽ ἐμοῦ. Καὶ ἔσομαι

Infra 141.

© Biblioteca Nacional de España

imaculat⁹ cum eo. ⁊ obſeruabo me ab iniquitate mea.
ἄμωμος μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.
Et retribuet mihi dñs ſcd̃m iuſticiã meã:
Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου,
⁊ ſcd̃m puritatẽ manuũ meaꝝ: in cõſpectu
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου, ἐνώπιον τῶν
2.Re. 22. oculoꝝ ei⁹. Cum ſctõ ſctũs eris: ⁊ cum vi-
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου ὅσιος ἔσῃ, καὶ μετὰ ἀν-
ro inocẽte inocẽs eris: Et cũ electo elect⁹ eris:
δρὸς ἀθώου ἀθῷος ἔσῃ, Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ,
⁊ cũ ꝑuerſo ꝑuerteris. Qm̃ tu pp̃lm humi-
καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις. Ὅτι σὺ λαὸν ταπει-
leꝫ ſaluũ facies: ⁊ oculos ſupboꝝ humiliabis.
νὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.
Qm̃ tu illuminabis lucernã meã dñe de⁹ me⁹: illuminabis
Ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου κύριε ὁ θεός μου, φωτιεῖς
tenebras meas. Qm̃ in te eripiar a tentatio-
τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατη-
ne: ⁊ in deo meo trãſgrediar murũ. Deus
ρίου, καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Ὁ θεός
me⁹ ĩpoluta via eius: eloquia dñi igne exami-
μου ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια κυρίου πεπυρωμέ-
nata: ꝓtector eſt oĩm ſperantiũ in ſe.
να, ὑπερασπιστής ἐστι πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ᾽ αὐτόν.
Qm̃ q̃s de⁹ p̃ter dñm: aut q̃s de⁹ p̃ter deũ
Ὅτι τίς θεὸς πάρεξ τοῦ κυρίου, ἢ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ
nr̃m? De⁹ qui p̃cingit me ꝟtute: ⁊ poſuit ĩma-
ἡμῶν; Ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμω-
Infra 141. culatã viã meã. Qui ꝑfecit pedes meos tã͡q̃
μον τὴν ὁδόν μου. Καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ
cerui: ⁊ ſuꝑ excelſa ſtatuẽs me. Qui docet man⁹
ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με. Διδάσκων χεῖράς
meas ad p̃liũ: ⁊ poſuiſti arcũ ereũ brachia
μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίο-
mea. Et dediſti mihi ꝓtectiõeꝫ ſalutis: ⁊
νάς μου. Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, καὶ
dextera tua ſuſcepit me. Et diſciplina tua corre-
ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου. Καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρ-
xit me in finẽ: ⁊ diſciplina tua ĩpa me docebit.
θωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.
Dilataſti greſſus meos ſubtus me: ⁊
Ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ
nõ ſũt infirmata veſtigia mea. Perſequar inimicos meos
οὐκ ἠσθένησε τὰ ἴχνη μου. Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου
⁊ cõp̃hendã illos: ⁊ nõ cõuertar donec
καὶ καταλήψομαι αὐτούς, καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως ἂν
deficiant. Cõfringã illos nec poterũt ſta-
ἐκλείπωσιν. Ἐκθλίψω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆ-
re: cadent ſubt⁹ pedes meos. Et p̃cinxi-
ναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. Καὶ περιέζω-
ſti me ꝟtute ad bellum: ſupplantaſti oẽs
σάς με δύναμιν εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας
inſurgentes in me ſubtus me. Et
τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ᾽ ἐμὲ ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς
inimicos meos dediſti mihi dorſum: ⁊ odientes me
ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, καὶ τοὺς μισοῦντάς με
diſꝑdidiſti. Clamauerũt nec erat q̃ ſaluos faceret ad dñꝫ:
ἐξωλόθρευσας. Ἐκέκραξαν καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων πρὸς κύριον,
⁊ nõ exaudiuit eos. Et cõminuã eos vt puluerẽ
καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν. Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡσεὶ χνοῦν
añ faciẽ venti: vt lutũ plateaꝝ delebo e-
κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐ-
os. Eripies me de cõtradictiõe populi: cõſtitues me in
τούς. Ῥῦσαι με ἐξ ἀντιλογίας λαοῦ, καταστήσεις με εἰς
caput gentiũ. Pp̃ls quẽ nõ cognoui: ſeruiuit mihi:
κεφαλὴν ἐθνῶν. Λαὸς ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι,
in auditu auris obediuit mihi. filij alieni menti-
εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύ-
ti ſũt mihi: filij alieni inueterati ſũt. ⁊ claudi-
σαντό μοι, υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν. καὶ ἐχώ-
cauerũt a ſemitis ſuis.
λαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν.

pie a deo meo. Oĩa eñi iu-
dicia eius in cõſpectu meo:
& p̃cepta ei⁹ nõ amoui a
me. Et fui immaculat⁹ cũ
eo: & cuſtodiui me ab ini-
q̃tate mea. Et reſtituit mi-
hi dñs ſcd̃m iuſticiã meã:
& ſcd̃m manuũ mearum
mũdiciã in cõſpectu oclo-
rũ eius. Cũ ſctõ ſctũs eris:
& cũ viro ĩnocẽte innocẽ-
ter ages. Et cũ electo ele-
ctus eris: & cũ ꝑuerſo per-
uerteris. Qm̃ pp̃lm pau-
perẽ ſaluabis: & oclos ex-
celſos hũiliabis. Quia tu
illumĩas lucernã meã: dñe
deus meus illuminabis te-
nebras meas. In te eĩ cur-
rã accĩctus: & in deo meo
trãſiliã murũ. Deus ĩma-
culata via eius: eloquium
dñi igne examinatũ: ſcu-
tũ eſt omnium ſperantiũ
in ſe. Quis eſt deus pre-
ter dominum? ꝏꝏꝏꝏꝏ
& q̃s fortis p̃ter deũ no-
ſtrum? Deus ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
q accingit me fortitudine
& poſuit immaculatam
viam meam. Coequans
pedes meos ceruis: ꝏꝏꝏ
& ſuper excelſa mea ſtatu-
ens me. Docens ꝏꝏꝏꝏꝏ
manus meas ad preliũ: &
componens quaſi arcum
ereum brachia mea. De-
diſti mihi clypeum ꝏꝏꝏ
ſalutis tue: & dextera tua
cõfortabit me: & manſue-
tudo tua multiplicabit me.
Dilatabis greſſus meos
ſubter me: & nõ deficiẽt
tali mei. Perſequar inimi-
cos meos & apprehẽdam
eos: & non reuertar dõec
conſumam eos. Cedã eos
& non poterunt ꝏꝏꝏꝏ
ſurgere: cadent ſub pedi-
bus meis. Accinxiſti me
fortitudine ad preliũ: in-
curuaſti reſiſtentes mihi
ſub me. Et inimicorum
meorũ dediſti mihi dor-
ſum: & odiẽtes me diſper-
didiſti. Clamabunt ꝏꝏꝏ
& non erit qui ſaluet: ad
dominum & non ꝏꝏꝏ
exaudiet eos. Et delebo e-
os vt puluerem ante ꝏꝏꝏ
faciem venti: vt lutũ pla-
tearum proiiciam eos. ꝏ
Saluabis me a contradi-
ctionibus pp̃li: pones me
in caput gentium: popu-
lus quem ignoraui ꝏꝏꝏ
ſeruiet mihi. Auditiõe au-
ris obediet ꝏꝏꝏꝏꝏꝏ
mihi: filii alieni mentiti
ſunt mihi. Filii ꝏꝏꝏꝏꝏ
alieni defluent: & contra-
hentur in anguſtiis ſuis.

תמים עמו ואשתמר מעוני :
וישב יהוה לי כצדקי כבר
ידי לנגד עיניו : עם חסיד
תתחסד עם גבר תמים תתמם :
עם נבר תתברר ועם עקש
תתפתל : כי אתה עם עני
תושיע ועינים רמות תשפיל :
כי אתה תאיר נרי יהוה אלהי
יגיה חשכי : כי בך ארוץ
גדוד ובאלהי אדלג שור :
האל תמים דרכו אמרת יהוה
צרופה מגן הוא לכל החוסים
בו : כי מי אלוה מבלעדי יהוה
ומי צור זולתי אלהינו : האל
המאזרני חיל ויתן תמים
דרכי : משוה רגלי כאילות
ועל במתי יעמידני : מלמד
ידי למלחמה ונחתה קשת
נחושה זרועתי : ותתן לי מגן
ישעך וימינך תסעדני וענותך
תרבני : תרחיב צעדי תחתי
ולא מעדו קרסלי : ארדוף איבי
ואשיגם ולא אשוב עד
כלותם : אמחצם ולא יכלו
קום יפלו תחת רגלי : ותאזרני
חיל למלחמה תכריע קמי
תחתי : ואיבי נתתה לי ערף
ומשנאי אצמיתם : ישועו
ואין מושיע על יהוה ולא
ענם : ואשחקם כעפר על
פני רוח כטיט חצות אריקם :
תפלטני מריבי עם תשימני
לראש גוים עם לא ידעתי
יעבדוני : לשמע אזן ישמעו
לי בני נכר יכחשו לי : בני
נכר יבלו ויחרגו ממסגרותיהם :

תמם שמר
שוב
חסד
ברר
פתל ענה
ישע רום
שפל אור
נור נגה
רוץ גדד
דלג תמם
צרף חסה
זלת
אזר נתן
שוה
במה עמד
למד לחם
חתת נחש
זרע נתן
ימן סעד
ענה רבה
רחב רדף
נשג שוב
כלה מחץ
נפל
לחם כרע
קום נתן
שנא צמת
שוע ישע
ענה שחק
פנה חוץ
ריק פלט
רוב שום
עבד שמע
כחש נבל
חרג סגר

© Biblioteca Nacional de España

Pritiua.he. Tex.heb. ps.xix.

חי יהוה וברוך צורי וירום
אלוהי ישעי : האל הנותן
נקמות לי וידבר עמים תחתי :
מפלטי מאיבי אף מן קמי
תרוממני מאיש חמס תצילני :
על כן אודך בגוים יהוה ולשמך
אזמרה : מגדיל ישועות מלכו
ועשה חסד למשיחו לדוד
ולזרעו עד עולם : .xix.

למנצח מזמור לדוד :
השמים מספרים כבוד אל
ומעשה ידיו מגיד הרקיע :
יום ליום יביע אמר ולילה
ללילה יחוה דעת : אין אמר
ואין דברים בלי נשמע קולם :
בכל הארץ יצא קום ובקצה
תבל מליהם לשמש שם אהל
בהם : והוא כחתן יצא מחפתו
ישיש כגבור לרוץ ארח : מקצה
השמים מוצאו ותקופתו על
קצותם ואין נסתר מחמתו :
תורת יהוה תמימה משיבת נפש
עדות יהוה נאמנה מחכימת פתי :
פקודי יהוה ישרים משמחי לב
מצות יהוה ברה מאירת עינים :
יראת יהוה טהורה עומדת לעד
משפטי יהוה אמת צדקו יחדו :
הנחמדים מזהב ומפז רב
ומתוקים מדבש ונפת צופים :
גם עבדך נזהר בהם בשמרם
עקב רב : שגיאות מי יבין
מנסתרות נקני : גם מזדים
חשך עבדך אל ימשלו בי אז
איתם ונקיתי מפשע רב : יהיו
לרצון אמרי פי והגיון לבי
לפניך יהוה צורי וגואלי :

ברך רום
אלה נתן
דבר
פלט קום
רמם נצל
ידה
זמר גדל
ישע משח
עלם
נצח זמר
ספר כבד
עשה נגד
רקע נבע
חוה
ידע בל
שמע
מלל שום
חפף
שוש גבר
יצא תקף
קצה סתר
חמם ירה
תמם שוב
עוד אמן
חכם פתה
פקד שמח
צוה ברר
אור שפט
חמד רבב
מתק נוף
זהר
שגה בין
סתר נקה
זוד משל
תמם נקה
היה רצה
פה הגה
פנה גאל

Traſla. B. Hie.

Viuit dñs & benedictus deus meus: & exaltetur deus ſalutis meę. Deus qui das vindictas mihi: & ſubdiſti populos ſub me. Qui ſeruas me ab inimicis meis: & a reſiſtẽtibus mihi eleuas me: a viro iniquo libera mę. Propterea cõfitebor tibi in gẽtibus dñe: & nomini tuo cantabo. Magnificanti ſalutes regis ſui: & faciẽti miſericordiam chriſto ſuo dauid: & ſemini eius vſqꝫ in ſeculũ.

Victori pſalmus dauid. 19.

Celi enarrant gloriã dei: & opus manuũ eius annunciat firmamentum. Dies diei eructat verbum: & nox nocti indicat ſcientiam. Non eſt ſermo & non ſunt verba: quibus nõ audiatur vox eorum. In omnem terram exiuit ſonus eorũ: & i fines orbis verba eorum: ſoli poſuit tabernaculũ in eis. Et ipſe quaſi ſpõſus procedẽs de thalamo ſuo: exultabit vt fortis ad currendã viã. A ſummitate celi egreſſus eius: & curſus eius vſqꝫ ad ſummitatẽ illius: nec eſt qui ſe abſcõdat a calore eius. Lex dñi immaculata conuertens animas: teſtimoniũ dñi fidele ſapientiam preſtans paruulis. Precepta domini recta letificantia cor: mandatum domini lucidum illuminans oculos. Timor domini mundus perſeuerans in ſecula: iudicia domini vera iuſtificata in ſemetipſa. Deſiderabilia ſuper aurum & obrizum ꝑcioſum multũ: & dulciora ſuper mel & fauum redundãtẽ. Vnde ſeruus tuus docebit ea: in cuſtodiendis eis fructus multus. Errores quis intelliget: ab occultis meis munda me. A ſuperbis quoqꝫ libera ſeruũ tuũ: ſi non fuerit dñati mei tũc imaculatus ero: & emũdabor a delicto maxĩo. Sit placẽtes ſermones oris mei: & meditatio cordis mei in cõſpectu tuo: dñs fortis meꝰ & redẽptor meus.

Tráſ. Gre. lxx. cũ interp̃. latina.

Viuit dñs ⁊ bñdictꝰ deꝰ: ⁊ exalteť deꝰ
Ζῆ κύριος καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός, καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς
ſalutis meę. Deꝰ q̄ das vindictas mihi: ⁊ ſub-
σωτηρίας μου. Ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί, καὶ ὑπο-
dis ꝑplos ſub me: liberatoꝛ meꝰ de inimicis meis iracũdis.
τάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ, ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων.
Ab inſurgentibus in me exaltabis me: a vi-
Ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀν- 2. Re. 22. b.
ro iniquo eripies me. Propterea cõfiteboꝛ tibi in
δρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν Ro. 15. d
nationibꝰ dñe: ⁊ nomini tuo pſalmũ dicã. Magnificãs
ἔθνεσι κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Μεγαλύνων
ſalutes regis: ⁊ faciẽs miaꝫ chri-
τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χρι-
ſto ſuo dauid: ⁊ ſemini eius vſqꝫ in ſeculũ.
στῷ αὐτοῦ τῷ δαυίδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

In finẽ pſalmꝰ dauid. 18.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. ιη.

Celi enarrãt gloriã dei: opa aũt ma-
Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποίησιν δὲ χει-
nuũ eiꝰ ãnũciat firmamẽtũ. Dies diei eru-
ρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα. Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύ-
ctat ꝟbũ: ⁊ nox nocti indicat ſciẽtiã. Nõ ſunt
γεται ῥῆμα, καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν. Οὐκ εἰσὶ
loq̄le neqꝫ ſermones: quoꝝ nõ audiãtur voces eoꝝ.
λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν.
In oẽm trã exiuit ſonus eoꝝ: ⁊ in
Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς Ro. 10 d.
fines oꝛbis terre verba eoꝝ. In
τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ἐν τῷ
ſole poſuit tabernaculũ ſuũ: ⁊ ipſe tanq̃ ſpon-
ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὡς νυμφί-
ſus ꝓcedẽs de thalamo ſuo. Exultabit
ος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ. Ἀγαλλιάσεται
vt gigas adcurrẽdã viã: a ſũmo celo egreſ-
ὡς γίγας δραμεῖν ὁδόν, ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξο-
ſio eius. Et occurſus eius vſqꝫ ad ſũmũ
δος αὐτοῦ. Καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου
celi: nec eſt q̄ ſe abſcondat a calo-
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τῆς θέρ-
re eius. Lex dñi imaculata cõuertẽs ani-
μης αὐτοῦ. Ὁ νόμος κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυ-
mas: teſtimoniũ dñi fidele ſapiẽtiã pſtãs ꝑuulis. Iu-
χάς, ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ σοφίζουσα νήπια. Τὰ δι-
ſticie dñi recte letificantes coꝛ: ꝑceptũ
καιώματα κυρίου εὐθέα εὐφραίνοντα καρδίαν, ἡ ἐντολὴ
dñi lucidũ illuminãs oculos. Timoꝛ
κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς. Ὁ φόβος
dñi ſctũs ꝑmanẽs in ſeculũ ſeculi. Iudicia
κυρίου ἁγνός, διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Τὰ κρίματα
dñi vera: iuſtificata in ſemetipſa. Deſiderabilia
κυρίου ἀληθινά, δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐπιθυμητὰ
ſuꝑ aurũ ⁊ lapidẽ ꝑcioſũ multũ: ⁊ dulcioꝛa ſuꝑ
ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολύν, καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ
mel ⁊ fauũ. Et .n. ſeruꝰ tuꝰ cuſtodit e-
μέλι καὶ κηρίον. Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐ-
a: in cuſtodiẽdis illis retributio multa.
τά, ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή.
Delicta q̄s intelliget: ab occultis meis mũ-
Παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου κα-
da me: ⁊ ab alienis parce ſeruo
θάρισόν με, καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου
tuo. Si mei nõ fuerint dominati: tunc imaculatus
σου. Ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος
ero: ⁊ mundaboꝛ a delicto maximo.
ἔσομαι, καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.
Et erũt vt cõplaceãt eloq̄a oꝛis mei:
Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου,
⁊ meditatio coꝛdis mei in cõſpectu tuo ſemꝑ.
καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διαπαντός.
Dñe adiutoꝛ meꝰ ⁊ redẽptoꝛ meꝰ.
Κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου.

© Biblioteca Nacional de España

Jn fine pſalmus dauid. 19.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαδ'. ιθ'.
Exaudiat te dn̄s in die tribulatiōis: pte
Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρα θλίψεως, ὑπερασπί
gat te nomē dei iacob. Mittat tibi auxi
σαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ἰακώβ. Ἐξαποστείλαι σοι βοήθει
liū de ſctō: ⁊ de ſiō tueatur te. Memor ſit oīs
αν ἐξ ἁγίου, καὶ ἐκ σιὼν ἀντιλάβοιτό σου. Μνησθείη πάσης
ſacrificij tui: ⁊ holocauſtū tuū pigue fiat. Tribuat tibi do
θυσίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω. Δῴη σοι κύ
minus ſm̄ cor tuū: ⁊ omē cōſiliū tuū im
ριος κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πλη=
pleat. Letabimur in ſalutari tuo: ⁊ in noīe
ρώσαι. Ἀγαλλιασώμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου, καὶ ἐν ὀνόμα
dn̄i dei nr̄i magnificabimur. Jmpleat dn̄s om
τι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα. Πληρώσαι κς πάν
nes petitiōes tuas: nūc cognoui qm̄ ſaluū fecit dn̄s chriſtū
τα τὰ αἰτήματά σου, νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσε κύριος τὸν χριστὸν
ſuū. Exaudiet illū de celo ſctō ſuo: in po
αὐτοῦ. Ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ, ἐν δυ
tētatibus ſalus dextere eius. Hi in curribus
ναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. Οὗτοι ἐν ἅρμασι
⁊ hi in equis: nos āt in noīe dn̄i dei nr̄i inuo
καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυ θεοῦ ἡμῶν ἐπι
cabimus. Jpſi obligati ſunt ⁊ ceciderūt: nos
καλεσόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσον, ἡμεῖς
aūt ſurreximꝰ ⁊ erecti ſumꝰ. Dn̄e ſaluū fac regē ⁊ ex
δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν. Κύριε σῶσον τὸν βασιλέα καὶ ἐ=
audi nos: in qua die inuocauerimꝰ te.
πάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλεσώμεθά σε.
Pſalmus dauid. 20.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κ'.
Domine in virtute tua letabitur rex:
Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεύς,
⁊ ſup ſalutare tuū exultabit vehemēter. Deſide
καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα. Τὴν ἐπιθυ
riū cordis eius tribuiſti ei: ⁊ volūtate
μίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ, καὶ τὴν θέλησιν τῶν
labioꝝ eius nō fraudaſti eū. Qm̄ p̄ueniſti eū
χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. Ὅτι προέφθασας αὐτὸν
in bn̄dictiōibus dulcedinis: poſuiſti in capite eius co=
ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέ=
ronā de lapide p̄cioſo. Uitā petiit a te: ⁊ tribuiſti ei
φανον ἐκ λίθου τιμίου. Ζωὴν ᾐτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ
lōgitudinē dierū in ſeculū ſeculi. Magna eſt gl̄ia e=
μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Μεγάλη ἡ δόξα αὐ=
ius in ſalutari tuo: gl̄iaꝫ ⁊ magnū decorē im
τοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπι=
pones ſup eū. Qm̄ dabis ei bn̄dictiōeꝫ ī ſeculū ſeculi:
θήσεις ἐπ' αὐτόν. Ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος,
letificabis eū in gaudio cū vultu tuo. Qm̄
εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ
rex ſperat in dn̄o: ⁊ in mīa altiſ
βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψί=
ſimi nō cōmouebit. Jnueniat manus tua, oībꝰ inimi
στου οὐ μὴ σαλευθῇ. Εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσι τοῖς ἐχ=
cis tuis: dextera tua īueniat oēs q̄ oderūt te.
θροῖς σου, ἡ δεξιά σου εὕροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.
Qm̄ pones eos vt clibanū ignis in tp̄e
Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ
vultus tui: dn̄s in ira ſua cōturbabit e=
προσώπου σου, κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐ=
os: ⁊ deuorabit eos ignis. Fructum eo=
τούς, καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ. Τὸν καρπὸν αὐ=
rū de t̄ra perdes: ⁊ ſemē eoꝝ a
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ
filijs hoīuꝫ. Qm̄ declinauerūt in te mala: cogitauerūt cō
υἱῶν ἀνων. Ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο βου=
ſilia q̄ nō potuerūt ſtabilire. Qm̄ pones eos dorſuꝫ
λὰς αἷς οὐ μὴ δύνωνται στῆναι. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον

[a]Victori [b]p̄s [c]dd̄. 20.
Exaudiat te [e]dn̄s [f]in die [g]tribulatiōis: [h]p
tegat te [i]nomen [k]dei [l]ia=
cob. [m]Mittat [n]auxiliū ti=
bi [o]de ſancto: [p]& de ſion
[q]tueatur te. [r]Memor ſit
[s]omnis [t]ſacrificii tui: [u]&
holocauſtū tuū [x]pingue
fiat. [y]Sp. [z]Det [a]tibi [b]ſecun
dum cor tuum: [c]& omē
[d]cōſiliū tuū [e]ipleat. [f]Lau=
dabimur [g]in ſalutari tuo:
[h]& in noīe [i]dei nr̄i [k]duce=
mus choros: [l]ipleat [m]do=
minus [n]oēs [o]petitiōes tu
as. [p]Nūc [q]ſcio [r]qm̄ [s]ſalua
uit [t]dn̄s [u]xp̄m ſuum: [x]ex=
audiet eum [y]de celis [z]ſan=
ctuarii ſui: [a]in fortitudi=
nibus [b]ſalus [c]dextere
ſue. [d]Hi [e]in curribus
[f]& hi [g]in equis: [h]& nos [i]in
nomine [k]domini
[l]dei noſtri [m]recordabi=
mur. [n]Ipſi [o]incuruati ſūt
[p]& ceciderūt: [q]nos vero
[r]ſurreximꝰ [s]& erecti ſu=
mus. [t]Dn̄e [u]ſalua: [x]rex [y]ex
audi nos [z]in die [a]inuoca=
tionis noſtre.
[a]Victori [b]p̄s [c]dd̄. 21.
Domine [e]in fortitu=
dine tua [f]letabitur
[g]rex: [h]& ſup ſalutari tuo
[k]exultabit [l]vehementer.
[m]Deſideriū [n]cordis eius
[o]dediſti [p]ei: [q]& voluntate
[r]labiorū eius [s]nō [t]frauda
ſti eū. [u]Sp. [x]Qm̄ [y]p̄ueni=
ſti eū in [z]bn̄dictionibus
[a]bonitatis: [b]pones [c]in ca
pite eius [d]coronā de [e]ob
rizo. [f]Vitam [g]petiit [h]a te
[i]dediſti [k]ei: [l]lōgitudinem
[m]dierū in [n]ſeculū [o]& in e=
ternū. [p]Magna [q]gloria e
ius [r]in ſalutari tuo: [s]glo=
riā [t]& decorē [u]pones [x]ſup
eū. [y]Pones [z]ei [a]cū [a]ī bn̄di
ctionē [b]ſempiternā: [c]ex=
hilarabis eum [d]leticia [e]a=
pud [f]vultū tuū. [g]Quoni
am [h]rex [i]confidet [k]in do=
mino: [l]& in miſericordia
[m]excelſi [n]non [o]decipie=
tur. [p]Inueniet [q]manus
tua [r]omnes [s]inimicos tu
os: [t]dextera tua [u]inueni=
et omnes [x]odientes te.
[y]Pones eos [z]vt clibanum
[a]ignis [b]in tempore
[c]vultus tui: [d]dn̄s [e]in furo
re ſuo [f]precipitabit eos:
[g]& deuorabit eos [h]ignis.
[i]Fructum eorū [k]de terra
[l]p̄des: [m]& ſemē eorū [n]de
filiis [o]hoīm. [p]Qm̄ [q]decli=
nauerunt [r]ſup te [s]malū:
[t]cogitauerūt [u]ſcelus q̄d
[x]non [y]potuerunt. [z]Qm̄
[a]pones eos [b]humerum:

xx. לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד׃ — נָצַח זָמַר
יַעַנְךָ יְהוָה בְּיוֹם צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם — עָנָה צוּר
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ יִשְׁלַח עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ — שָׂגַב שָׁלַח
וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ׃ יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתֶיךָ — סָעַד זָכַר
וְעוֹלָתְךָ יְדַשְּׁנֶה סֶלָה׃ יִתֶּן לְךָ — עָלָה דָּשֵׁן
כִלְבָבֶךָ וְכָל עֲצָתְךָ יְמַלֵּא׃ נְרַנְּנָה — נָתַן יָעַץ
בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל — מָלֵא רָנַן
יְמַלֵּא יְהוָה כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ׃ — יָשַׁע דָּגַל
עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה — שָׁאַל
מְשִׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ — יָשַׁע
בִּגְבֻרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ׃ אֵלֶּה בָרֶכֶב — מָשַׁח עָנָה
וְאֵלֶּה בַסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה — יָמַן
אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר׃ הֵמָּה כָּרְעוּ — זָכַר
וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד׃ — קוּם עָדַד
יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם
קָרְאֵנוּ׃ xxi. לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר — נָצַח זָמַר
לְדָוִד׃ יְהוָה בְּעָזְּךָ יִשְׂמַח — עָזַז שָׂמַח
מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ מַה יָּגֶיל מְאֹד׃ — יָשַׁע גּוּל
תַּאֲוַת לִבּוֹ נָתַתָּה לּוֹ וַאֲרֶשֶׁת — אוָה נָתַן
שְׂפָתָיו בַּל מָנַעְתָּ סֶּלָה׃ כִּי — שָׂפָה
תְקַדְּמֶנּוּ בִּרְכוֹת טוֹב תָּשִׁית — קָדַם שׁוּת
לְרֹאשׁוֹ עֲטֶרֶת פָּז׃ חַיִּים שָׁאַל — מִן
מִמְּךָ נָתַתָּה לּוֹ אֹרֶךְ יָמִים עוֹלָם — נָתַן יוֹם
וָעֶד׃ גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתֶךָ הוֹד — עָלַם גָּדַל
וְהָדָר תְּשַׁוֶּה עָלָיו׃ כִּי תְשִׁיתֵהוּ — כָּבַד שָׁוָה
בְרָכוֹת לָעַד תְּחַדֵּהוּ בְשִׂמְחָה — שׁוּת
אֶת פָּנֶיךָ׃ כִּי הַמֶּלֶךְ בֹּטֵחַ — חָדָה
בַּיהוָה וּבְחֶסֶד עֶלְיוֹן בַּל — פָּנָה
יִמּוֹט׃ תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל — עָלָה
אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שֹׂנְאֶיךָ׃ — מוּט מָצָא
תְּשִׁיתֵמוֹ כְּתַנּוּר אֵשׁ לְעֵת — יָמַן
פָּנֶיךָ יְהוָה בְּאַפּוֹ יְבַלְּעֵם — שׁוּת תָּנַר
וְתֹאכְלֵם אֵשׁ׃ פִּרְיָמוֹ מֵאֶרֶץ — פָּנָה בָּלַע
תְּאַבֵּד וְזַרְעָם מִבְּנֵי אָדָם׃ — אָכַל פָּרָה
כִּי נָטוּ עָלֶיךָ רָעָה חָשְׁבוּ מְזִמָּה — אָבַד
בַּל יוּכָלוּ׃ כִּי תְשִׁיתֵמוֹ שֶׁכֶם — נָטָה רוּעַ
— זָמַם יָכֹל

© Biblioteca Nacional de España

במיתריך תכונן על פניהם :
רומה יהוה בעזך נשירה ונזמרה
גבורתך : xxii. למנצח על
אילת השחר מזמור לדוד :
אלי אלי למה עזבתני רחוק
מישועתי דברי שאגתי : אלהי
אקרא יומם ולא תענה ולילה
ולא דומיה לי : ואתה קדוש יושב
תהלות ישראל : בך בטחו אבתינו
בטחו ותפלטמו : אליך זעקו
ונמלטו בך בטחו ולא בושו :
ואנכי תולעת ולא איש חרפת
אדם ובזוי עם : כל ראי ילעגו
לי יפטירו בשפה יניעו ראש :
גל אל יהוה יפלטהו יצילהו כי
חפץ בו : כי אתה גחי מבטן
מבטיחי על שדי אמי : עליך
השלכתי מרחם מבטן אמי
אלי אתה : אל תרחק ממני כי
צרה קרובה כי אין עוזר :
סבבוני פרים רבים אבירי בשן
כתרוני : פצו עלי פיהם אריה
טרף ושאג : כמים נשפכתי
והתפרדו כל עצמותי היה לבי
כדונג נמס בתוך מעי : יבש
כחרש כחי ולשוני מדבק מלקוחי
ולעפר מות תשפתני : כי
סבבוני כלבים עדת ייי
מרעים הקיפוני כארו ייי
ידי ורגלי : אספר כל יי
עצמותי המה יביטו יראו בי :
יחלקו בגדי להם ועל לבושי
יפילו גורל : ואתה יהוה אל
תרחק אילותי לעזרתי חושה :
הצילה מחרב נפשי מיד כלב
יחידתי : הושיעני מפי אריה

יתר כון
פנה רמם
עזז שור
זמר גבר
נצח זמר
רחק
ישע
קרא ענה
קדש ישב
הלל
פלט
מלט
תלע
בזה ראה
לעג פטר
נוע
גלל נצל
גוח
בטח שד
שלך
רחק
צור קרב
עזר רבב
אבר פצה
פה ארה
שאג שפך
פרד
מסס מעה
כוח לשן
דבק לקח
שפת יעד
רוע נקף
כרה ספר
נבט ראה
חלק לבש
נפל גרל
רחק
נצל
יחד ישע

fīies tuos firmabis cō-
tra facies eorum.
Exaltare dn̄e in virtu-
te tua: cantabimus &
pſallemus fortitudines
tuas.
Victori p cerua matu
tina p̄s dauid. zz.
DEus meus deus me
us q̄re dereliquiſti
me: longe a ſalute mea
verba rugit⁹ mei. De-
us meus clamabo p diē
& nō exaudies: & no-
cte nec eſt ſilētiū mihi.
Et tu habitator ſancte
laus iſrael. In te cōfiſi
ſunt patres noſtri:
confiſi ſunt & liberaſti
eos. Ad te clamauerūt
& ſalui facti ſunt: in te
cōfiſi ſunt & nō ſūt cō
fuſi. Ego āt ſū vermis
& nō homo: opprobri
um hominū & abiectio
plebis. Oēs videntes
me ſubſannāt me: de-
mittūt labiū mouēt ca
put. Cōfugit ad dn̄m
ſaluet eū: liberet eum
q̄m vult eū. Tu autē
ppugnator me⁹ ex vte
ro: fiducia mea ab vbe
ribus matris mee. In te
proiectus ſum ex vul-
ua: de ventre mr̄is mee
deus meus es tu. Ne
longe fias a me q̄m
tribulatio proxima ē:
quoniā nō eſt adiutor.
Circūdederunt me vi-
tuli multi tauri baſan
vallauerūt me. Aperue
rūt ſuper me os ſuum:
quaſi leo rapiēs & rugi
ens. Sicut aq̄ effuſus ſū
& ſepata ſunt oīa oſſa
mea: factū ē cor meum
tanq̄ cera liquefacta ī
medio ventris mei. A-
ruit velut teſta fortitu-
do mea: & līgua mea ad
heſit palato meo: & in
puluerē mortis detraxi
ſti me. Q̄m circundede
runt me canes: cōciliū
peſſimorum vallauit
me: foderunt
manus meas & pedes
meos. Numeraui oīa
oſſa mea: ipſi reſpiciē-
tes viderunt in me.
Diuiſerunt veſtimenta
mea ſibi: & ſup veſtimē
tū meū miſerunt ſortē.
Tu autem dn̄e ne
longe fias: fortitudo
mea in auxiliū meū fe-
ſtina. Erue a gladio a-
nimā meā: de manu ca
nis ſolitariam meam.
Salua me ex ore leōis

in reliq̄is tuis p̄parabis vultū eo
ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐ-
rū. Exaltare dn̄e in v̄tute tua: cātabimus ⁊ pſal
τῶν. Ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου, ᾄσωμεν καὶ ψα
lemus v̄tutes tuas.
λοῦμεν τὰς δυναστείας σου.
In fine pro ſuſceptiōe matutina:
Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωθινῆς,
Pſalmus dauid. 21.
ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κα.
DEus deus meus reſpice in me: quare dereliquiſti — Math. 27.f. Mar. 15.c.
Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρόσχες μοι, ἵνα τί ἐγκατέλιπές
me? lōge a ſalute mea v̄ba deli
με; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παρα-
ctorū meorū. Deus meus clamabo p diē ⁊
πτωμάτων μου. Ὁ θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας καὶ
nō exaudies: ⁊ nocte ⁊ nō ad inſipiētiā mihi. Tu
οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Σὺ
aūt in ſctō habitas laus iſrael. In te
δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς ὁ ἔπαινος τοῦ ἰσραήλ. Ἐπὶ σοὶ
ſperauerūt pr̄es nr̄i: ſperauerūt ⁊ liberaſti e-
ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐ-
os. Ad te clamauerūt ⁊ ſalui facti ſūt: in te ſpera
τούς. Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλπι-
uerūt ⁊ nō ſunt cōfuſi. Ego āt ſū v̄mis ⁊ nō
σαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ
homo: opp̄briū hoīuz ⁊ abiectio plebis. Om
ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. Πάν-
nes vidētes me deriſerūt me: locuti ſūt la-
τες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεί-
biis: mouerūt caput. Sperauit in dn̄o: eri
λεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν. Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσά- — Math. 27.c.
piat eū: ſaluū faciat eū: q̄m vult eū. Q̄m tu
σθω αὐτόν, σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν. Ὅτι σὺ
es q̄ extraxiſti me de vētre: ſpes mea ab vberib⁹
εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς
matris mee: in te piectus ſū ex vtero. De vē-
μητρός μου, ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας. Ἀπὸ γα-
tre matris mee de⁹ me⁹ es tu: ne diſceſſeris a me. Q̄m tribu
στρὸς μητρός μου θεός μου εἶ σύ, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ὅτι θλί-
latio p̄xima: q̄m nō eſt q̄ adiuuet me. Circūdederūt me
ψις ἐγγύς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν μοι. Περιεκύκλωσάν με
vituli multi: tauri pingues obſederūt me. Aperuerūt
μόσχοι πολλοί, ταῦροι πίονες περιέσχον με. Ἤνοιξαν
ſup me os ſuū: ſicut leo rapiēs ⁊ rugiēs.
ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος.
Sicut aqua effuſa ſūt ⁊ diſp̄ſa ſūt oīa oſſa
Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ
mea. Factū ē cor meū tanq̄ cera liqueſcēs in medio
μου. Ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ
vētris mei. Aruit tanq̄ teſta v̄tus mea: ⁊
τῆς κοιλίας μου. Ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ
lingua mea adheſit faucibus meis: ⁊ ī puluerē
γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν
mortis deduxiſti me. Q̄m circūdedeꝛūt me canes multi:
θανάτου κατήγαγές με. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί,
cōſiliū malignātiū obſederūt me. Foderūt manus
συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με. Ὤρυξαν χεῖράς
meas ⁊ pedes meos: dinumerauerūt oīa oſſa mea:
μου καὶ πόδας μου, ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου, — Math. 27.c.
ipſi v̄o cōſiderauerūt ⁊ inſpexerūt me. Diuiſerūt — Joan. 19.c.
αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. Διεμερίσαντο τὰ
veſtimēta mea ſibi: ⁊ ſup veſtē meā miſerūt
ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον
ſortē. Tu āt dn̄e ne elōgaueris auxiliū tuū a
κλῆρον. Σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν σου ἀπ' ἐ-
me: ad defenſionē meā cōſpice. Erue a framea
μοῦ, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας
aīam meā: ⁊ de manu canis vnicā meā.
τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου.
Salua me ex ore leonis:
Σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος,

© Biblioteca Nacional de España

τ a cornibus vnicorniū humilitatē meā. Nar
καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου. Διηγή=
rabo nomē tuū frīb⁹ meis: in medio eccleſie lau
σομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμ
dabo te. Qui timetis dn̄z laudate eū: vniuerſū
νήσω σε. Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν
ſemē iacob gloꝛificate eū. Timeat iā eū
τὸ σπέρμα ἰακὼβ δοξάσατε αὐτόν. Φοβηθήτω δὴ ἀπ' αὐ=
oīe ſemē iſrael. Qm̄ nō ſpꝛeuit neq̨
τοῦ ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραήλ. Ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ
deſpexit dep̄catione paupis. Neq̨ auertit fa
προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ. Οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσω
ciē ſuā a me: τ cū clamarē ad eū exau
πον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν εἰσή
diuit me. A te laus mea: in eccleſia magna
κουσέ μου. Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου, ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ
cōfitebor tibi: vota mea reddā in cōſpectu
ἐξομολογήσομαί σοι, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν
timētiū eū. edent paupes τ ſaturabū
φοβουμένων αὐτόν. Φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσον=
tur: τ laudabūt dn̄m q̄ reqrūt eū. Viuēt coꝛ
ται, καὶ αἰνέσουσι κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν. Ζήσονται αἱ καρδί
da eoꝝ in ſeculū ſeculi. Reminiſcētur τ cōuertētur
αι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται
ad dn̄m vniuerſi fines t̄re. Et adoꝛa
πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ προσκυνήσου=
būt in cōſpectu eius vniuerſe familie gētiū. Qm̄
σιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. Ὅτι τοῦ
dn̄i regnū: τ ipē dn̄atur gētiū. Mādùcauerūt
κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν. Ἔφαγον
τ adoꝛauerūt oēs pīgues t̄re: in cōſpectu eius
καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ
cadent oēs q̄ deſcēdūt in t̄raꝫ. Et anī=
προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν. Καὶ ἡ ψυ
ma mea illi viuit: τ ſemē meū ſeruiet ipſi. Annū
χή μου αὐτῷ ζῇ, καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ. Ἀναγ
ciabit dn̄o gn̄atio vētura: τ annūciabūt
γελήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη, καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν
iuſtitiā eius ppl̄o q̄ naſcet: quē fecit dn̄s.
δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ κς.

Pſalmus dauid. 22.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κβ´.

Dominꝰ regit me: τ nihil mihi deerit. in loco
Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. εἰς τόπον
paſcue ibi me collocauit. Sup̄ aq̄ refectiōis edu
χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν. Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέ
cauit me: aīaꝫ meā cōuertit. Deduxit me ſup̄ ſe
θρεψέ με, τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν. Ὡδήγησέ με ἐπὶ τρί=
mitas iuſtitie: pp̄ nomē ſuū. Nā τ ſi āmbulaue
βους δικαιοσύνης, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ καὶ πορευ
ro in medio vmbꝛe moꝛtis: nō timebo mala: qm̄ tu mecū es:
θῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ.
Virga tua τ baculus tuus: ipā me cōſolata ſūt. Para
Ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταί με παρεκάλεσαν. Ἡτοί
ſti in cōſpectu meo mēſaꝫ: aduerſus eos q̄ tribulāt me. Im=
μασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν, ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με. Ἐλί=
pinguaſti in oleo caput meū: τ calix tuus inebꝛiās me
πανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον με
quā p̄clarus. Et mīa tua ſubſeq̄tur me oib⁹ diebus
ὡσεὶ κράτιστον. Καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας
vite mee: Et vt inhabitē in domo dn̄i ī lōgitudinē dieꝝ.
τῆς ζωῆς μου, Καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Pſalmus dauid prima ſabbatoꝝ. 23.
Ψαλμὸς τῷ δαυὶδ τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων. κγ´.

Domini terra τ plenitudo eius: oꝛbis t̄raꝝ τ vniuerſi
Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ
qui habitāt in ea. Ipē ſup̄ maria fundauit eū: τ
κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ
ſup̄ flumina p̄parauit eū. Quis aſcēdet in mōtē dn̄i: aut
ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν. Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, ἢ
quis ſtabit in loco ſcō eius? Innocēs manib⁹ τ mūdus coꝛde: qui
τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ; Ἀθῷος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς

& de cornibus vnicor=
niū exaudi me. Narra=
bo nomē tuū frīb⁹ me
is: ī medio ecclie lauda=
bo te. Qui timetis do=
minū laudate eū: oē ſe
mē iacob gl̄ificate eū:
& metuat eū vniuerſū
ſemē iſrl̄. Qm̄ nō de=
ſpexit neq̨ contempſit
modeſtiā pauperis: &
nō abſcondit faciē ſuam
ab eo: & cū clamauerit
ad eū exaudiet. Apud
te laus mea in eccleſia
mlta: vota mea reddā
ī cōſpectu timētiū eū.
Comedēt mites & ſa=
turabuntur: laudabunt
dn̄m q̄rētes eū: viuet
cor eoꝝ in ſēpiternū.
Recordabūtur & cōuer
tētur ad dn̄m oēs fines
terre: & adorabūt co=
rā eo vniuerſe cognatio
nes gētium. Quia dn̄i
regnū: & dn̄atur gēti=
bus. Comederunt & a=
dorauerūt oēs pingues
terre: ān faciē eius cu=
ruabūt genu vniuerſi q
deſcēdūt in puluerē: &
aīa eius ipſi viuit. Semē
ſeruiet ei: narrabitur
dn̄o in gn̄atiōe. Veni=
ent & annunciabunt iu
ſticiam eius: populo q
naſcetur quem fecit.

Pſalmus dauid. 23.

Dominꝰ paſtor me
us nihil mihi deerit.
In loco viridi accuba=
uit me: ſup̄ aquas refe
ctiōis enutriuit me. A=
nimā meā refecit: dedu
xit me ſup̄ ſemitas iuſti
cie pp̄ nomen ſuū. Sed
& ſi ambulauero in val=
le vmbre mortis: nō ti
mebo malū qm̄ tu me
cū es: virga tua & bacu
lus tuus ipſa me cōſola
būtur. Pones corā me
mēſā ex aduerſo hoſti
um meorū: īpīguaſti in
oleo caput meū: calix
meus inebrians. Sed &
benignitas & mīa ſub
ſeq̄ntur me oīb⁹ dieb⁹
vite mee: & hītabo ī do
mo dn̄i ī lōgitudinē die
rum. Pſalmus dd̄. 24.

Domini o t̄ra & plēi
tudo eius: orbis &
hītatores eiꝰ. Quia ipē
ſup̄ maria fūdauit eū:
& ſup̄ flumīa ſtabiliuit
illū. Quis aſcēdet ī mō
tē domini: aut quis ſta
bit in loco ſancto eius?
Innocens manibus &
mundo corde qui

ומקרני רמים עניתני: אספרה — ראם ענה
שמך לאחי בתוך קהל אהללך: — ספר הלל
יראי יהוה הללוהו כל זרע יעקב
כבדוהו וגורו ממנו כל זרע
ישראל: כי לא בזה ולא שקץ
ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו — ענה סתר
ובשועו אליו שמע: מאתך — פנה
תהלתי בקהל רב נדרי אשלם — הלל שלם
נגד יראיו: יאכלו ענוים וישבעו — אכל ענה
יהללו יהוה דרשיו יחי לבבכם — שבע הלל
לעד: יזכרו וישבו אל יהוה כל — דרש חיה
אפסי ארץ וישתחוו לפניך כל — זכר שוב
משפחות גוים: כי ליהוה המלוכה — שחה פנה
ומשל בגוים: אכלו וישתחוו כל — שפחה מלך
דשני ארץ לפניו יכרעו כל יורדי — כרע ירד
עפר ונפשו לא חיה: זרע — עבד
יעבדנו יספר לאדני לדור: — ספר
יבאו ויגידו צדקתו לעם נולד כי — בוא נגד
עשה: xxiii. מזמור לדוד — ילד זמר
יהוה רעי לא אחסר: בנאות — רעה חסר
דשא ירביצני על מי מנוחות — נוה רבץ
ינהלני: נפשי ישובב ינחני — נחה נהל
במעגלי צדק למען שמו: גם כי — שוב נחה
אלך בגיא צלמות לא אירא רע — עגל
כי אתה עמדי שבטך ומשענתך — ילך ירא
המה ינחמני: תערך לפני שלחן — רוע שען
נגד צררי דשנת בשמן ראשי — נחם ערך
כוסי רויה: אך טוב וחסד — פנה
ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית — צור
יהוה לארך ימים: xxiiii. לדוד — רוה
מזמור ליהוה הארץ — רדף יום
ומלואה תבל וישבי בה: כי — חיה ישב
הוא על ימים יסדה ועל נהרות — זמר
יכוננה: מי יעלה בהר יהוה — מלא
ומי יקום במקום קדשו: — כון עלה
נקי כפים ובר לבב אשר — קום קום
— נקה

לא נשא לשוא נפשי ולא
נשבע למרמה׃ ישא ברכה — שבע רמה
מאת יהוה וצדקה מאלהי ישעו׃ — נשא
זה דור דרשו מבקשי פניך יעקב — בקש פנה
סלה׃ שאו שערים ראשיכם — נשא
והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך — עלם בוא
הכבוד׃ מי זה מלך הכבוד יהוה — כבד
עזוז וגבור יהוה גבור מלחמה׃ — עזז גבר
שאו שערים ראשיכם ושאו — לחם
פתחי עולם ויבא מלך הכבוד׃
מי הוא זה מלך הכבוד יהוה
צבאות הוא מלך הכבוד סלה׃
xxv. לדוד אליך יהוה
נפשי אשא׃ אלהי בך בטחתי — בוש עלץ
אל אבושה אל יעלצו אויבי לי׃ — איב קוה
גם כל קויך לא יבשו יבושו — בוש
הבוגדים ריקם׃ דרכיך יהוה
הודיעני ארחותיך למדני׃ — ידע
הדריכני באמתך ולמדני כי — דרך
אתה אלהי ישעי אותך קויתי — קוה
כל היום׃ זכר רחמיך יהוה
וחסדיך כי מעולם המה׃ חטאת — עלם
נעורי ופשעי אל תזכר כחסדך — נער זכר
זכר לי אתה למען טובך יהוה׃
טוב וישר יהוה על כן יורה — ירה
חטאים בדרך׃ ידרך ענוים במשפט — ענה שפט
וילמד ענוים דרכו׃ כל ארחות — למד
יהוה חסד ואמת לנצרי בריתו — ברת
ועדתיו׃ למען שמך יהוה וסלחת — עדה
לעוני כי רב הוא׃ מי זה האיש
ירא יהוה יורנו בדרך יבחר׃ — בחר
נפשו בטוב תלין וזרעו יירש — לון ירש
ארץ׃ סוד יהוה ליראיו ובריתו
להודיעם׃ עיני תמיד אל יהוה — ידע תמד
כי הוא יוציא מרשת רגלי׃ פנה — יצא
אלי וחנני כי יחיד ועני אני׃ — יחד ענה

non exaltauit fruſtra a
nimam ſuam: & non
iurauit doloſe. Acci-
piet benedictionem
a domino: & iuſticiam
a deo ſalutis ſue.
Hec generatio querentiũ
eum: querentium faciẽ
tuã iacob. Semper. Le
uate porte capita veſtra:
& eleuamini ianue ſem
piterne: & ingredietur
rex glorie. Quis iſte
rex glorie? dominus
fortis & potens domi-
nus potens in prelio.
Leuate porte capita ve
ſtra: & erigite
ianue ſempiterne: & in
gredietur rex glorie.
Quis ipſe iſte rex glo
rie? dominus
exercituũ ipſe rex glo
rie. Semper.

David. 25.

AD te dñe aĩam me
am leuabo. Deus
meus in te confiſus ſũ
non erubeſcã: neq; le-
tabũtur inimici mei mi
hi. Etiã vniuerſi q ſpẽt
in te non erubeſcẽt: e-
rubeſcẽt q iniq̃ egerunt
fruſtra. Vias tuas dñe
oſtẽde mihi: & ſemitas
tuas doce me.
Deduc me in veritate
tua & doce me: quia
tu deus ſalutis mee: te
expectaui tota die. Re
cordare miſerationũ tuarum
dñe & miaꝝ tuarũ qa
a ſempiterno ſũt. Pec-
catorũ adoleſcẽtie mee
& ſcelerũ meorum ne
memineris: ſcḋm miam
tuã recordare mei tu ꝓ
pter bonitatẽ tuã dñe.
Bonꝰ & rectꝰ dñs: ꝓ
pterea docebit pctõres
ĩ via. Ducet manſuetos
in iudicio: & docebit
modeſtos viã ſuã. Oẽs
ſemite dñi mia & veri
tas: his q cuſtodiũt pa-
ctũ eius & teſtificatiões
eius. Propter nomẽ tu
um dñe ꝓpiciare iniq-
tati mee: qm̃ grãdis ẽ.
Quis ẽ iſte vir timens
dominũ? quẽ docebit
ĩ via quã elegerit. Aĩa
eius in bõis cõmorabi-
tur: & ſemẽ eius heredi
tabit terrã. Secretũ dñi
timẽtibꝰ eũ: & pactũ
ſuũ oñdit eis. Ocli mei
ſp ad dñm: qm̃ ipẽ e-
ducet de rete pedes me-
os. Reſpice in me &
miſerere mei: quoniam
ſolus & pauper ſũ ego.

nõ accepit in vano aĩaꝫ ſuã: ⁊ nõ iu
οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὤ- S.14.
rauit in dolo proximo ſuo. Hic accipiet
μοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ. Οὗτος λήψεται
bñdictionẽ a dño: ⁊ miam a deo ſa-
εὐλογίαν παρὰ κυρίου, καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σω
lutari ſuo. Hec gñratio q̃rẽtiũ dñꝫ: q̃rẽ
τῆρος αὐτοῦ. Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν κύριον, ζητούν
tiũ faciẽ dei iacob. Attollite portas
των τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ἰακώβ. Ἄρατε πύλας οἱ
pricipes vrãs: ⁊ eleuamini porte eternales: ⁊ introi-
ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσε-
bit rex glorie. Quis eſt iſte rex
λεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασι-
glorie? dñs fortis ⁊ potẽs: dñs po
λεὺς τῆς δόξης; κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός, κύριος δυ
tẽs in prelio. Attollite portas pncipes vrãs: ⁊
νατὸς ἐν πολέμῳ. Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ
eleuamini porte eternales: ⁊ introibit rex
ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς
glorie. Quis eſt iſte rex glorie? dñs
δόξης. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; κύριος τῶν
virtutũ ipẽ eſt rex glorie.
δυνάμεων αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Pſalmus dauid. 24.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κδʹ.

AD te dñe leuaui aĩaꝫ meã: deus meus in te
Πρὸς σὲ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου, ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ
cõfido: nõ erubeſcã in eternũ. Neq; irri
πέποιθα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. Μὴ δὲ καταγε-
deant me inimici mei: ⁊ .n. vniuerſi q ſuſtinẽt
λασάτωσάν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές
te: nõ cõfundẽtur. Cõfundãtur iniq̃ agẽtes ſup
σε, οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν. Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες διὰ
uacue. Vias tuas dñe demõſtra mihi: ⁊ ſemitas
κενῆς. Τὰς ὁδούς σου κύριε γνώρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους
tuas edoce me. Dirige me in veritate tua: ⁊
σου δίδαξόν με. Ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ
doce me: qꝛ tu es deus ſaluator meus: ⁊ te ſuſti
δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου, καὶ σὲ ὑπέμει-
nui tota die. Reminiſcere miſerationũ tuaꝝ dñe: ⁊
να ὅλην τὴν ἡμέραν. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου κύριε, καὶ
miſericordiaꝝ tuaꝝ: qꝛ a ſeculo ſũt. Delicta iuuẽ
τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν. Ἁμαρτίας νεό-
tutis mee ⁊ ignorãtias meas ne memineris. Scḋꝫ miaꝫ tuã
τητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς. Κατὰ τὸ ἔλεός σου
memẽto mei tu: ꝑp bonitatẽ tuã dñe. Dul-
μνήσθητί μου σύ, ἕνεκεν τῆς χρηστότητός σου κύριε. Χρη-
cis ⁊ rectus dñs: ꝑp hoc legẽ dabit delinquẽtibꝰ in
στὸς καὶ εὐθὺς ὁ κς, διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν
via. Diriget manſuetos in iuditio: docebit mites vias
ὁδῷ. Ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς ὁδοὺς
ſuas. Vniuerſe vie dñi mia ⁊ veritas: reqrẽtibus
αὐτοῦ. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυ ἔλεος καὶ ἀλήθεια, τοῖς ἐκζητοῦσι
teſtamẽtũ eius ⁊ teſtimõia eius: Propter nomẽ
τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός
tuũ dñe: ⁊ ꝓpitiare pctõ meo: multũ enĩ eſt. Quis ẽ
σου κε, καὶ ἱλάσθητι τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι. Τίς ἐστιν
hõ qui timet dñꝫ? legẽ ſtatuet ei in via: q̃ ele
ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κν; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ᾗ ᾑρετίσα-
git. Aĩa eius in bonis: demorabitur: ⁊ ſemẽ e-
το. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐ
ius hereditabit trã. Firmamẽtũ dñs timẽtibus e-
τοῦ κληρονομήσει γῆν. Κραταίωμα κς τῶν φοβουμένων αὐ-
um: ⁊ teſtamẽtũ ipiꝰ manifeſtabit illis. Oculi mei
τόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς. Οἱ ὀφθαλμοί μου
ſemꝑ ad dñꝫ: qm̃ ipẽ euellet de la
διαπαντὸς πρὸς τὸν κύριον, ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγί- Infra. 85.
queo pedes meos. Reſpice in me ⁊ miſerere
δος τοὺς πόδας μου. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν
mei: qꝛ vnicus ⁊ pauper ſũꝫ ego.
με, ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ.

© Biblioteca Nacional de España

Tribulatiões cordis mei multiplicate ſūt: de neceſſi
Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύνθησαν, ἐκ τῶν ἀναγ
tatib⁹ meis erue me. Uide humilitatē meā ⁊ la
κῶν μου ἐξάγαγέ με. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κό
borē meū: ⁊ dimitte vniuerſa delicta mea. Reſpice
πον μου, καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. Ἴδε τοὺς
inimicos meos: qm̄ multiplicati ſūt: ⁊ odio iniquo ode=
ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν, καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίση
rūt me. Cuſtodi aīaʒ meā: ⁊ erue me: nō eru
σάν με. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου, καὶ ῥῦσαί με, μὴ κα
beſcā: qm̄ ſp̄aui in te. Innocētes ⁊ recti ad
ταισχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ. Ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐ=
heſerūt mihi: q̄ꝛ ſuſtinui te dñe. Libera
κολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε κύριε. Λύτρωσαι ὁ
deus iſrael ex oībus tribulatiōibus ſuis.
θεὸς τὸν ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

Pſalmus dauid. 25.

Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κε.

Iudica me dñe: qm̄ ego in inocētia mea igreſſus
Κρῖνόν μοι κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύ=
ſum: ⁊ in dño ſp̄ās nō infirmaboꝛ. Pro
θην, καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ ἀσθενήσω. Δοκί
ba me dñe ⁊ tēta me: vꝛe renes
μασόν με κύριε καὶ πείρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφρούς
meos ⁊ coꝛ meū. Qm̄ mīa tua ante
μου καὶ τὴν καρδίαν μου. Ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι
oculos meos eſt: ⁊ cōplacui in veri=
τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐστί, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀλη=
tate tua. Nō ſedi cū cōcilio vanitatis:
θείᾳ σου. Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος,
⁊ cū iniqua gerētibus nō introibo. Odiui
καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω. Ἐμίσησα
eccleſiā malignātiū: ⁊ cū ipīs nō
ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ
ſedebo. Lauabo inter inocētes manus meas: ⁊ cir
καθίσω. Νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου, καὶ κυ
cūdabo altare tuū dñe. Ut audiā vo
κλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου κύριε. Τοῦ ἀκοῦσαί με φω
cē laudis tue: ⁊ enarrē vniuerſa mirabilia
νῆς αἰνέσεώς σου, καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά
tua. Dñe dilexi decorē domus tue: ⁊ locū
σου. Κύριε ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον
hitatiōis glorie tue. Ne p̄das cū ipīs
σκηνώματος δόξης σου. Μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν
aīaʒ meā: ⁊ cū viris ſāguinū vitā meā.
τὴν ψυχήν μου, καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου.
Quoꝝ i manib⁹ iniq̄tates: dextera eoꝝ repleta ē munerib⁹. ego
Ὧν ἐν χερσὶν αἱ ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων. Ἐγὼ
āt i innocētia mea igreſſus ſū: redime me dñe ⁊ miſerere mei:
δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην, λύτρωσαί με κε καὶ ἐλέησόν με.
Pes meus ſtetit in directo: in eccleſiis bñdicā te dñe.
Ὁ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι, ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε κε.

Pſalmus dd: añ q̄ liniretur. 26.

Ψαλμὸς τῷ δαδ, πρὸ τοῦ χρισθῆναι. κϛ.

Dominus illumiatio mea ⁊ ſalus mea: quē ti
Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβη=
mebo? Dñs p̄tectoꝛ vite mee: a quo
θήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος
trepidabo? Dū appꝛ̄opiāt ſup me nocētes: vt e=
δειλιάσω; Ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας, τοῦ φα=
dāt carnes meas. Qui tribulāt me ⁊ inimici mei:
γεῖν τὰς σάρκας μου. Οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου,
ipi īfirmati ſūt ⁊ ceciderūt. Si cōſiſtāt aduerſū me
αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσον. Ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ
caſtra: nō timebit coꝛ meū. Si exur
παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου. Ἐὰν ἐπανα=
gat aduerſū me p̄liū: in hoc ego ſpero. Unā pe
στῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω. Μίαν ᾐτησά=
tij a dño: hāc reqrā: vt ihabitē in domo
μην παρὰ κυρίου, ταύτην ζητήσω, τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
dñi oībus diebus vite me: Ut videā
κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, Τοῦ θεωρεῖν

Tribulatiões cordis mei multiplicate ſunt: de an=
guſtiis meis educ me.
Vide hūilitatē meā & la
borē meū: & porta om=
nia pctā mea. Vide ini=
micos meos qm̄ mlti pli=
cati ſunt: & odio iniquo
oderūt me. Cuſtodi ani
mā meā & libera me: nō
confundar qm̄ ſpaui in
te. Simplicitas & equitas
ſeruabunt me: quia ex=
pectaui te. Redime
deus iſrael ex omnibus
anguſtiis ſuis.

David. 26.

Iudica me domine
quia ego in ſimplici=
tate mea ambulaui: & in
dño cōfidēs nō deficiam.
Proba me domine
& tēta me: confla renes
meos & cor meum. Qm̄
mīa tua in cōſpectu ocu
lorū meorū: & ābulabo
in veritate tua. Non ſedi
cum viris
vanitatis: & cum ſuper=
bis non ingrediar.
Odiui eccleſiā peſſimo
rum: & cum
iniquis nō ſedebo. La=
uabo
in innocētia manus me
as: & circuibo altare tuū
domine. Vt audiam vo=
cem laudis:
& enarrem omnia mira
bilia tua. Domine
dilexi habitaculū dom⁹
tue: & locū tabernaculi
glorie tue. Ne auferas
cum peccatoribus
aīam meam: & cum vi=
ris ſanguinum vitā meā.
In quorum māibus ſce=
lus: & dextera eorum
repleta eſt muneribus.
Ego autē in ſimplicitate
mea gradiar: redime me
& miſerere mei. Pes me=
us ſtetit in recto: in ec=
cleſiis bñdicam dñm.

David. 27.

Dominus lux mea &
ſalus mea quē time=
bo? dñs fortitudo vite
mee quem formidabo?
Dū appropinq̄rent ſup
me maligni vt comede=
rēt carnē meam: hoſtes
mei & inimici mei ipi ipe
gerūt & ceciderūt. Si ſte
terit aduerſum me caſtra
non timebit cor meū: ſi
ſurrexerit cōtra me bel=
lum in hoc ego cōfidā.
Vnā petii a dño hāc re=
quiram: vt inhabitē i do
mo domini omnib⁹ die=
bus vite mee: vt videam

צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי
הוציאני: ראה עניי ועמלי
ושא לכל חטאתי: ראה איבי
כי רבו ושנאת חמס שנאוני:
שמרה נפשי והצילני אל
אבוש כי חסיתי בך: תם וישר
יצרוני כי קויתיך: פדה
אלהים את ישראל מכל צרותיו:

xxvi. לדוד שפטני יהוה
כי אני בתמי הלכתי וביהוה
בטחתי לא אמעד: בחנני יהוה
ונסני צרפה כליותי ולבי: כי
חסדך לנגד עיני והתהלכתי
באמתך: לא ישבתי עם מתי
שוא ועם נעלמים לא אבוא:
שנאתי קהל מרעים ועם
רשעים לא אשב: ארחץ
בנקיון כפי ואסבבה את מזבחך
יהוה: לשמע בקול תודה
ולספר כל נפלאותיך: יהוה
אהבתי מעון ביתך ומקום משכן
כבודך: אל תאסף עם חטאים
נפשי ועם אנשי דמים חיי:
אשר בידיהם זמה וימינם
מלאה שחד: ואני בתמי אלך
פדני וחנני: רגלי עמדה במישור

xxvii. במקהלים אברך יהוה:
לדוד יהוה אורי וישעי ממי
אירא יהוה מעוז חיי ממי אפחד:
בקרב עלי מרעים לאכל את בשרי
צרי ואיבי לי המה כשלו ונפלו:
אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי
אם תקום עלי מלחמה בזאת
אני בוטח: אחת שאלתי מאת
יהוה אותה אבקש שבתי בבית
יהוה כל ימי חיי לחזות

צור רחב
צוק יצא
ענה נשא
רבה
נצל
בוש חסה
תמם נצר
קוה
צור
תמם
מעד
נסה
כלה הלך
מתה
עלם בוא
רוע
ישב רחץ
נקה סבב
זבח ידה
פלא
עון קום
שכן כבד
אסף חיה
זמם ימן
תמם ילך
פדה ישר
קהל ברך
ירא עזז
חיה פחד
רוע צור
חנה ירא
קום לחם
את בקש
ישב יום
חזה

© Biblioteca Nacional de España

בְּנֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ׃ כִּי הֵכַל
יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה בְּיוֹם רָעָה צָפַן סָכַךְ
יַסְתִּרֵנִי בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ בְּצוּר רוּעַ סָתַר
יְרוֹמְמֵנִי׃ וְעַתָּה יָרוּם רֹאשִׁי עַל רוּם
אֹיְבַי סְבִיבֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְאָהֳלוֹ סָבַב זָבַח
זִבְחֵי תְרוּעָה אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה רוּעַ
לַיהוָה׃ שְׁמַע יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא שׁוּר זָמַר
וְחָנֵּנִי וַעֲנֵנִי׃ לְךָ אָמַר לִבִּי קָרָא
בַּקְּשׁוּ פָנָי אֶת פָּנֶיךָ יְהוָה עָנָה
אֲבַקֵּשׁ׃ אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי פָּנָה
אַל תַּט בְּאַף עַבְדֶּךָ עֶזְרָתִי הָיִיתָ בָּקַשׁ סָתַר
אַל תִּטְּשֵׁנִי וְאַל תַּעַזְבֵנִי אֱלֹהֵי נָטָה
יִשְׁעִי׃ כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי הָיָה נָטַשׁ
וַיהוָה יַאַסְפֵנִי׃ הוֹרֵנִי יְהוָה עָזַב
דַּרְכֶּךָ וּנְחֵנִי בְּאֹרַח מִישׁוֹר אָסַף יָרָה
לְמַעַן שׁוֹרְרָי׃ אַל תִּתְּנֵנִי בְּנֶפֶשׁ נָחָה יָשַׁר
צָרָי כִּי קָמוּ בִי עֵדֵי שֶׁקֶר וִיפֵחַ נָתַן
חָמָס׃ לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי לִרְאוֹת צוּר קוּם
בְּטוּב יְהוָה בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ קַוֵּה עֵד אָמַן
אֶל יְהוָה חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה רָאָה
אֶל יְהוָה׃ xxviii. לְדָוִד אָמַץ
אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא צוּרִי אַל קָרָא
תֶּחֱרַשׁ מִמֶּנִּי פֶּן תֶּחֱשֶׁה מִמֶּנִּי חָרַשׁ חָשָׁה
וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בוֹר׃ שְׁמַע מָשַׁל יָרַד
קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי חָנַן
יָדַי אֶל דְּבִיר קָדְשֶׁךָ׃ אַל תִּמְשְׁכֵנִי דָּבַר מָשַׁךְ
עִם רְשָׁעִים וְעִם פֹּעֲלֵי אָוֶן דֹּבְרֵי
שָׁלוֹם עִם רֵעֵיהֶם וְרָעָה בִּלְבָבָם׃ שָׁלַם רָעָה
תֶּן לָהֶם כְּפָעֳלָם וּכְרֹעַ מַעַלְלֵיהֶם רוּעַ נָתַן
כְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם הָשֵׁב עָלַל עָשָׂה
גְּמוּלָם לָהֶם׃ כִּי לֹא יָבִינוּ אֶל שׁוּב גָּמַל
פְּעֻלֹּת יְהוָה וְאֶל מַעֲשֵׂה יָדָיו בִּין
יֶהֶרְסֵם וְלֹא יִבְנֵם׃ בָּרוּךְ יְהוָה כִּי הָרַס בָּנָה
שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנָי׃ יְהוָה עֻזִּי וּמָגִנִּי בָּרַךְ חָנַן
בּוֹ בָטַח לִבִּי וְנֶעֱזָרְתִּי וַיַּעֲלֹז לִבִּי עָזַז עָזַר
וּמִשִּׁירִי אֲהוֹדֶנּוּ׃ יְהוָה עֹז עָלַז שׁוּר
יָדָה

pulchritudinē dñi & attē dā tēplū eius. Abſcondit enim me in vmbra ſua in die peſſimo: abſcondit me in ſecreto tabernaculi ſui: in petra exaltauit me. Nūc quoq exaltauit caput meum ſup inimicos meos q ſūt i circuitu meo: & imolabo i tabernaculo eius hoſtias iubili: cantabo & pſallā dño. Audi dñe vocem meam inuocantis: miſerere mei & exaudi me. Tibi dixit cor meū quesiuit vultus me9: faciem tuam domine requiram. Ne abſcōdas faciem tuam a me: ne declines in furore a ſeruo tuo: auxiliū meum fuiſti: ne derelinqs me & ne dimittas me deus ſalutis mee. Pater enim meus & mater mea dereliquerūt me: dñs aūt collegit me. Oñde mihi dñe viā tuā: & deduc me i ſemitā rectā pp iſidiatores meos. Ne tradas me aīe tribulātiū me: qm̄ inſurrexerunt cōtra me teſtes falſi & apertum mendacium. Credo vt videam bona domini in terra viuentium. Expecta dñm: confortare & roboretur cor tuū: & ſuſtine dñm.

David. 28.

AD te domine clamabo: fortis meus ne obſurdeſcas mihi: ne forte tacente te mihi comparer his qui deſcendunt in lacum. Audi domine vocē depcatiōis mee cū clamauero ad te: cum leuauero manus meas ad oraculum ſanctum tuū. Ne trahas me cum impiis & cum operantibus iniquitatem: qui loquūtur pacem cū amicis ſuis & eſt malū in corde eorū. Da eis ſcd̄m opus ſuum & ſcd̄m malū adinuētionū ſuarū: iuxta opus manuū ſuarū da eis: redde retributionē ſuā illis. Qm̄ non intellexerunt opera domini & opus manuū ei9: deſtruet eos & nō edificabit. Bñdict9 dñs qm̄ exaudiuit vocē depcatōis mee. Dñs fortitudo mea & ſcutū meū: in ipſo cōfiſū eſt cor meum & habui adiutoriū: & gauiſū eſt cor meū: & in cātico meo confitebor illi. Dominus fortitudo

voluptatē dñi: τ viſitē tēplū
με τὴν τερπνότητα κυρίου, καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν τὸν
ſctm̄ eius. Qm̄ abſcōdit me in tabnaculo ſuo: in die maloꝝ
ἅγιον αὐτοῦ. Ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ, ἐν ἡμέρᾳ κακῶν
meoꝝ ꝓtexit me in abſcōdito tabnaculi ſui. In petra
μου ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. Ἐν πέτρᾳ
exaltauit me: τ nūc ecce exaltauit caput meū ſup inimicos meos.
ὕψωσέ με, καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθροὺς μου.
Circuiui τ imolaui in tabnaculo eius hoſtiā laudis τ
Ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν αἰνέσεως καὶ
iubilatiōis: cātabo τ pſalmū dicā dño. Exaudi dñe
ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ. Εἰσάκουσον κύριε τῆς
vocē meā: qua clamaui. miſerere mei τ exaudi me. Tibi
φωνῆς μου, ἧς ἐκέκραξα. ἐλέησόν με καὶ εἰσάκουσόν μου. Σοὶ
dixit cor meū: dñz reqrā. exqſiuit te fa
εἶπεν ἡ καρδία μου, κύριον ζητήσω. ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσω-
cies mea: faciē tuā dñe reqrā. Ne auertas
πόν μου, τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ
faciē tuā a me: τ ne declines in ira a ſer-
πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δού-
uo tuo. Adiutor me9 eſto: ne derelinquas me: neq di-
λου σου. Βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγ-
mittas me deus ſalutaris me9. Qm̄ pr̄ meus
καταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. Ὅτι ὁ πατήρ μου
τ mr̄ mea dereliqrunt me: dñs āt aſſūp
καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ κύριος προσελά-
ſit me. Legem pone mihi dñe in via tua: τ diri
βετό με. Νομοθέτησόν με κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγη-
ge me in ſemita recta pp inimicos meos. Ne tradi
σόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου. Μὴ παρα-
deris me in aīas tribulātiū me: qm̄ inſurrexerūt in me te
δῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν μοι μάρ-
ſtes iniqui: τ mētita eſt iniqtas ſibi. Credo videre
τυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ. Πιστεύω τοῦ ἰδεῖν
bona dñi in tra viuētiū. Expecta dñz: viriliter age:
τὰ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων. Ὑπόμεινον τὸν κύριον, ἀνδρίζου,
τ cōfortetur cor tuū: τ ſuſtine dñm.
καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

Pſalmus dd. 27.

Ψαλμὸς τῷ δαυίδ. κζ.

AD te dñe clamabo: deus meus ne ſileas
Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι, ὁ θεός μου μὴ παρασιωπή-
a me: ne qñ taceas τ aſſimilabor
σῃς ἀπ' ἐμοῦ, μή ποτε παρασιωπήσῃς καὶ ὁμοιωθήσομαι
deſcēdētibus in lacū. Exaudi dñe vocē
τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. Εἰσάκουσον κε' τῆς φωνῆς
depcatiōis mee: dū oro ad te: dū extollo
τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἐν τῷ αἴρειν με
manus meas ad tēplū ſctm̄ tuū. Ne ſimul trahas me cū
χεῖράς μου πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Μὴ συνελκύσῃς με μετὰ
peccatoribus: τ cū opantibus iniqtatē ne per
ἁμαρτωλῶν, καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέ-
das me: Qui loquūtur pacē cū ꝓximo ſuo: ma Hiere. 9.a.
σῃς με, Τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν, κα-
la aūt in cordibus eoꝝ. Da illis dñe ſm̄ opa eo
κὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς κε' κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
rū: τ ſm̄ neqtiā adinuētionū ipoꝝ. Scd̄z
τῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν Κατὰ
opa manuū eoꝝ tribue illis: redde retributionē
τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα
eoꝝ ipis. Qm̄ nō intellexeꝛt in opa dñi: τ in ope
αὐτῶν αὐτοῖς. Ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυ', καὶ εἰς τὰ ἔρ-
ra manuū eius deſtrues illos: τ nō edificabis e-
γα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καθελεῖς αὐτούς, καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐ-
os. Bñdictus dñs: qm̄ exaudiuit vocē depcatiōis mee:
τούς. Εὐλογητὸς κς', ὅτι εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου,
Dñs adiutor meus τ ꝓtector me9: in ipo ſpauit cor
Κς' βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου, ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρ-
meū: τ adiutus ſū. Et refloruit caro mea: τ ex volū
δία μου, καὶ ἐβοηθήθην. Καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου, καὶ ἐκ θελή-
tate mea cōfitebor ei. dñs fortitudo
ματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. Κύριος κραταίωμα τοῦ

© Biblioteca Nacional de España

plebis ſue: τ ꝓtector ſaluationū xp̄i
λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιςὴς τῶν σωτηρίων τοῦ χριςοῦ
ſui eſt. Saluū fac ppl'z tuū: τ bn̄dic here
αὐτοῦ ἐςι. Σῶσον τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κλη
ditati tue: τ rege eos: τ extolle illos
ρονομίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτούς, καὶ ἔπαρον αὐτοὺς
vſq; in eternū.
ἕως τοῦ αἰῶνος.

Pſalmus dd: In cōſumatiōe tabnaculi. 28.
Ψαλμὸς τῷ δαδ', Ἐξοδίου σκηνῆς. κη.

Afferte dn̄o filij dei: afferte dn̄o fi
Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱ
lios arietū. Afferte dn̄o gloriā τ honorē:
οὺς κριῶν. Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν,
afferte dn̄o gloriā nomini eius: ado
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, προσκυ-
rate dn̄m in atrio ſctō eius. Uox dn̄i ſup
νήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ. Φωνὴ κυρίου ἐπὶ
aquas: deus maieſtatis intonuit dn̄s ſup aquas
τῶν ὑδάτων, ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε κύριος ἐπὶ ὑδάτων
multas. Uox dn̄i in ꝟtute: vox dn̄i in magnifi
πολλῶν. Φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύϊ, φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρε-
cētia. Uox dn̄i cōfrīgētis cedros: τ cōfringet
πείᾳ. Φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους, καὶ συντρίψει
dn̄s cedros libani. Et cōminuet eas tāq̄
κύριος τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου. Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν
vitulū libani: τ dilectus queādmodū fili⁹ vnicorniū.
μόσχον τὸν λίβανον, καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων.
Uox dn̄i intercidētis flāmā ignis: vox dn̄i cōcu
Φωνὴ κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός, φωνὴ κυρίου συσ-
tiētis deſertū: τ cōmouebit dn̄s deſertū cades.
σείοντος ἔρημον, καὶ συσσείσει κύριος τὴν ἔρημον κάδης.
Uox dn̄i ꝑparātis ceruos: τ reuelabit
Φωνὴ κυρίου καταρτιζομένη ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει
cōdēſa: τ in tēplo eius oīs dicit gloriā.
δρυμούς, καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.
Dn̄s diluuiū inhabitare faciet: τ ſedebit dn̄s
Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ, καὶ καθιεῖται κύριος
rex in eternū. Dn̄s ꝟtutē ppl'o ſuo dabit.
βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει,
dn̄s bn̄dicet ppl'o ſuo in pace.
κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

Pſalmus cātici in dedicatiōe domus dd. 29.
Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου δαδ'. κθ'.

Exaltabo te dn̄e: qm̄ ſuſcepiſti me: τ nō delectaſti
Ὑψώσω σε κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, καὶ οὐκ εὔφρανας
inimicos meos ſup me: Dn̄e deus meus clamaui ad te:
τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ. Κύριε ὁ θεός μου ἐκέκραξα πρὸς σέ,
τ ſanaſti me. Dn̄e eduxiſti ab inferno aīaꝫ meā: ſal
καὶ ἰάσω με. Κύριε ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου, ἔσω
uaſti me a deſcēdētibus in lacū. Pſallite
σάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. Ψάλατε τῷ
dn̄o ſācti eius: τ cōfitemini memorie ſancti-
κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιω-
tatis eius. Qm̄ ira in indignatiōe eius: τ vita
σύνης αὐτοῦ. Ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ
in volūtate eius. Ad veſperū demorabitur
ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ. Τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται
fletus: τ ad matutinū letitia. Ego aūt di-
κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωῒ ἀγαλλίασις. Ἐγὼ δὲ εἶ-
xi in abūdātia mea: nō mouebor in eternū.
πα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.
Dn̄e in volūtate tua p̄ſtitiſti decori meo
Κύριε ἐν τῷ θελήματί σου παρέχου τῷ κάλλει μου
ꝟtutē. Auertiſti aūt faciē tuā: τ fact⁹
δύναμιν. Ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγε-
ſum cōturbatus. Ad te dn̄e clamabo: τ
νήθην τεταραγμένος. Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι, καὶ
ad deū meū dep̄cabor. Que vtilitas in
πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ
ſanguine meo: dū deſcēdo in corruptionē:
αἵματί μου, ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν;

mea: & robur ſalutariū chriſti ſui eſt. Salua populū tuū & bn̄dic hereditati tue: & paſce eos & ſubleua eos vſq; in eternum.

Pſalmus dauid. 29.

Afferte domino filii dei: afferte dn̄o gloriam & imperium. Afferte domino gloriam nomini eius: adorate dominum in decore ſancto. Vox domini ſuper aquas: deus glorie intonuit: dominus ſuper aq̄s multas. Vox domini in fortitudine: vox domini in decore. Vox domini confringentis cedros: & confringet dominus cedros libani. Et diſperget eas quaſi vitulus libani & ſarion: quaſi filius rhinocerotis. Vox domini diuidens flammas ignis. Vox dn̄i parturire faciens deſertū: parturire faciens dominus deſertum cades. Vox domini obſtreticans ceruis & reuelans ſaltus: & in tēplo eius oīs loq̄tur gloriam. Dominus diluuium inhabitat: & ſedebit dominus rex in eternū. Dn̄s fortitudinem populo ſuo dabit: dominus benedicet populo ſuo in pace.

Pſalmus cantici pro dedicatiōe dom⁹ dd. 30.

Exaltabo te domine quoniam ſaluaſti me: & non delectaſti inimicos meos ſup me. Domine deus meus clamaui ad te: & ſanaſti me. Domine eduxiſti ex iferno animam meā: viuificaſti me ne deſcēderem in lacū. Cātate dn̄o ſcti eius: & cōfitemini memorie ſctītatis eius. Q̄m ad momētū ē ira eius: & vita in repropiciatiōe eius: ad veſperū cōmorabitur flet⁹: & in matutino laus. Ego aūt dixi i abundātia mea nō mouebor i ſēpiternū. Dn̄e in volūtate tua ſtatuiſti mōti meo fortitudinē: abſcōdiſti faciē tuā & fctus ſū cōturbatus. Ad te dn̄e clamabo: & dn̄z dep̄cabor. Que vtilitas ē i ſāguie meo dū deſcēdero i corruptionē:

למו ומעוז ישועות משיחו הוא: | ישע משח
הושיעה את עמך וברך את
נחלתך ורעם ונשאם עד | זמר
העולם: xxix. מזמור לדוד | עלם
הבו ליהוה בני אלים הבו | יהב איל
ליהוה כבוד ועז: הבו ליהוה | כבד עזז
כבוד שמו השתחוו ליהוה | שחה
בהדרת קדש: קול יהוה על
המים אל הכבוד הרעים יהוה | רעם
על מים רבים: קול יהוה בכח | רבב כוח
קול יהוה בהדר: קול יהוה
שבר ארזים וישבר יהוה את | שבר
ארזי הלבנון: וירקידם כמו | רקד
עגל לבנון ושרין כמו בן ראמים:
קול יהוה חצב להבות אש:
קול יהוה יחיל מדבר יחיל | חול
יהוה מדבר קדש: קול יהוה | דבר
יחולל אילות ויחשף יערות | חול חשף
ובהיכלו כלו אמר כבוד: יהוה | היכל
למבול ישב וישב יהוה מלך | בול עלם
לעולם: יהוה עז לעמו יתן | עזז נתן
יהוה יברך את עמו בשלום: | ברך שלם
xxx. מזמור שיר חנכת הבית | זמר שיר
לדוד: ארוממך יהוה כי דליתני | רמם
ולא שמחת איבי לי: יהוה אלהי | דלה
שועתי אליך ותרפאני: יהוה | רפא
העלית מן שאול נפשי חייתני | עלה
מירדי בור: זמרו ליהוה חסידיו | שאל חיה
והודו לזכר קדשו: כי רגע | ידה חסד
באפו חיים ברצונו בערב ילין | רגע רצה
בכי ולבקר רנה: ואני אמרתי | לון בכה
בשלוי בל אמוט לעולם: יהוה | רנן שלה
ברצונך העמדתה להררי עז | מוט עלם
הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך | עמד עזז
יהוה אקרא ואל אדני אתחנן: | סתר פנה
מה בצע בדמי ברדתי אל שחת | היה בהל
 | קרא חנן
 | דמה ירד

© Biblioteca Nacional de España

היודך עפר היגיד אמתך׃ — ידה נגד
שמע יהוה וחנני יהוה היה
עזר לי׃ הפכת מספדי למחול — עזר ספד
לי פתחת שקי ותאזרני שמחה׃ — חלל אזר
למען יזמרך כבוד ולא ידום — זמר כבד
יהוה אלהי לעולם אודך׃ — דמם עלם
xxxi. למנצח מזמור לדוד׃ — ידה נצח
בך יהוה חסיתי אל אבושה — זמר חסה
לעולם בצדקתך פלטני׃ הטה — בוש
אלי אזנך מהרה הצילני היה — נטה
לי לצור מעוז לבית מצודות — נצל
להושיעני׃ כי סלעי ומצודתי — עזז צור
אתה ולמען שמך תנחני — ישע
ותנהלני׃ תוציאני מרשת זו — נחה
טמנו לי כי אתה מעוזי׃ בידך — נהל יצא
אפקיד רוחי פדיתה אותי — פקד פדה
יהוה אל אמת׃ שנאתי השמרים — את
הבלי שוא ואני אל יהוה
בטחתי׃ אגילה ואשמחה — גיל שמח
בחסדך אשר ראית את עניי — ראה ענה
ידעת בצרות נפשי׃ ולא — צור
הסגרתני ביד אויב העמדת — סגר איב
במרחב רגלי׃ חנני יהוה כי — עמד רחב
צר לי עששה בכעס עיני — צור
נפשי ובטני׃ כי כלו ביגון — כלה יגה
חיי ושנותי באנחה כשל — חיה שנה
בעוני כחי ועצמי עששו׃ — כח
מכל צררי הייתי חרפה ולשכני — צור היה
מאד ופחד למידעי ראי בחוץ — ידע ראה
נדדו ממני׃ נשכחתי כמת — שכח מות
מלב הייתי ככלי אבד׃ כי — כלה אבד
שמעתי דבת רבים מגור מסביב — דבב גור
בהוסדם יחד עלי לקחת נפשי — סבב יסד
זממו׃ ואני עליך בטחתי יהוה
אמרתי אלהי אתה׃ בידך
עתתי הצילני מיד אויבי — נצל

nũquid confitebitur tibi puluis aut ãnũciabit veritatẽ tuam? Audi dñe & misereſ mei: dñe eſto adiutorium meum. Cõuertiſti plãctũ meũ in chorum mihi: ſoluiſti ſaccũ meũ & accinxiſti me leticia. Vt laudet te gloria & non taceat: domine deus meus in ſempiternum confitebor tibi.

Victori pſalmus dauid. 31.

IN te dñe ſperaui nõ confundar in eternũ: in iuſticia tua ſalua me. Inclina ad me aurẽ tuã velociter libera me: eſto mihi in lapidem fortiſſimum & in domum munitam vt salues me. Quia petra mea & mũitio mea tu es: & propter nomen tuum dux meus eris & enutries me. Educes me de reti quod abſconderunt mihi: quia tu fortitudo mea es. In mãu tua commendo ſpiritum meum: redemiſti me domine deus veritatis. Odiſti cuſtodientes vanitates fruſtra: ego autem in domino confiſus ſum. Exultabo & letabor in miſericordia tua: quoniam vidiſti afflictionem meam: cognouiſti tribulationem anime mee. Et non concluſiſti me in manu inimici: ſtatuiſti in latitudine pedes meos. Miſerere mei domine quoniam tribulor: caligauit in furore oculus meus anima mea & venter meus. Quia conſumpte ſunt in merore vite mee & anni mei in gemitu: infirmata eſt in iniquitate virtus mea: & oſſa mea contabuerunt. Apud omnes hoſtes meos factus ſum opprobrium & vicinis meis nimis & timor notis meis: qui videbãt me in plateis fugiebant a me. Obliuioni tradit⁹ ſum quaſi mortuus a corde: fctũs ſũ q̃ſi vas pditũ. Audiui enim opprobriũ multorũ cõgregationem in circuitu: cũ inirẽt cõſiliũ aduerſũ me: vt auferrẽt aĩam meã cogitauerunt. Ego autẽ in te ſperaui domine: dixi deus meus es tu. In manu tua tpa mea: libera me de manu inimicorũ meorũ

Nũqd cõfitebit tibi puluis? aut ãnũciabit veritatẽ
Μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς; ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν
tuã? Audiuit dñs & miſertus eſt mei: dñs fact⁹ eſt adiutor
σου; Ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με, κύριος ἐγενήθη βοηθός
meus. Cõuertiſti plãctũ meũ in gaudiũ mihi: cõſcidiſti
μου. Ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας
ſaccũ meũ: & circũdediſti me leticia. Vt
τὸν σάκκον μου, καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην. Ὅπως
cãtet tibi gl'ia mea: & nõ cõpũgar: dñe deus
ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ, κύριε ὁ θεός
me⁹ in eternũ cõfitebor tibi.
μου εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

In finẽ pſalmus dauid. pro extaſi. 30.
Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαδ. ἐκστάσεως. λ΄.

IN te dñe ſperaui nõ cõfundar in eternũ:
Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα:
in iuſtitia tua libera me & eripe me. Inclina
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με. Κλῖνον
ad me aurẽ tuã: accelera vt eruas me. Eſto
πρός με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με. Γενοῦ
mihi in deũ protectorẽ: & in domũ refugij
μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν, καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ
vt saluũ me facias. Qm̃ fortitudo mea & refugiũ meũ
σῶσαί με. Ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου
es tu: & ppꝛ nomẽ tuũ deduces me & enutries me.
εἶ σύ, καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με. Educes me de laqueo hoc quẽ abſcõderũt
Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἔκρυψάν
mihi: qm̃ tu es protector me⁹ dñe in manus Luce. 23.f.
μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε, εἰς χεῖράς
tuas cõmẽdabo ſpũ3 meũ. Redemiſti me domine deus veritatis.
σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Ἐλυτρώσω με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. Odiſti obſeruãtes
Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας
vanitates ſupuacue. Ego ãt in dño ſpaui:
ματαιότητας διακενῆς. Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα,
exultabo & letabor in mĩa tua. Qm̃
ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου. Ὅτι
reſpexiſti in humilitatẽ meã: ſaluaſti de neceſſitatibus aĩa3 meã.
ἐπεῖδες ἐπὶ τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου. Et nõ cõcluſiſti me in manus
Καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας
inimicoꝝ: ſtatuiſti in loco ſpatioſo pedes meos. Misereꝛ mei dñe:
ἐχθρῶν, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. Ἐλέησόν με κύριε, qm̃ tribulor. cõturbatus ẽ in ira oculus meus:
ὅτι θλίβομαι. ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, aĩa mea & vẽter meus. Qm̃ defecit in dolore vita mea:
ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου. Ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου, & ãni mei in gemitibus. Infirmata ẽ
καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς. Ἠσθένησεν
in paupertate virtus mea: & oſſa mea cõturbata ſũt.
ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.
Sup oẽs inimicos meos factus ſũ opꝓbriũ: &
Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος, καὶ
vicinis meis valde: & timor notis
τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς
meis. Qui videbãt me foras fugerũt a me: obliuioni
μου. Οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ, ἐπελήσθην
dat⁹ ſũ tãq̃ mortuus a corde. Fact⁹ ſũ tãq̃ vas
ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας. Ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος
perditũ: qm̃ audiui vituperationẽ multoꝝ cõmorãtiũ Hiere. 20.
ἀπολωλός, ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων
in circuitu. In eo dũ cõuenirẽt ipi ſimul aduerſũ me:
κυκλόθεν. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ,
accipere aĩa3 meã cõſiliati ſũt. Ego ãt
τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο. Ἐγὼ δὲ
in te dñe ſpaui. dixi: tu es deus meus: in
ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα. εἶπα, σὺ εἶ ὁ θεός μου, ἐν ταῖς
manibus tuis ſortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meoꝝ:
χερσί σου οἱ κλῆροί μου. Ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου,

© Biblioteca Nacional de España

τ a pſeq̄ntibus me. Illuſtra faciē
καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με. Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν
tuā ſup̄ ſeruū tuū. ſaluū fac me in mīa tua: do
σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου. σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου, κύ-
mine nō cōfundar qm̄ inuocaui te. Erubeſcāt
ριε μὴ καταισχυνθείην ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε. Αἰσχυνθείησαν
impij τ deducātur in īfernū. Muta fiāt
ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν εἰς ᾅδου. Ἄλαλα γενηθήτω τὰ
labia doloſa: q̄ loquūtur aduerſū iuſtū inīqtatē in
χείλη τὰ δόλια, τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν
ſup̄bia τ cōtēptu. Quā magna multitudo
ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξουδενώσει. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς
dulcedinis tue dn̄e: q̄ abſcōdiſti timētibus te.
χρηστότητός σου κύριε, ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.
Perfeciſti eis q̄ ſperāt in te: in ꝯſpectu filioꝝ
Ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ, ἐναντίον τῶν υἱῶν
hoīuꝫ. Abſcōdes eos in abſcōdito
τῶν ἀνθρώπων. Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ
faciei tue a ꝯturbatiōe hoīuꝫ. Proteges
προσώπου σου ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων. Σκεπάσεις
eos in tab̄naculo a cōtradictiōe linguaꝝ. Bn̄dictus domi
αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν. Εὐλογητὸς κύρι-
nus: qm̄ mirificauit mīaꝫ ſuā in ciuitate munita.
ος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς.
Ego āt dixi in exceſſu mētis mee: ꝓiectus ſū a fa
Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, ἀπέρριμαι ἀπὸ προσώ-
cie oculoꝝ tuoꝝ. Propter hoc exaudiſti vo
που τῶν ὀφθαλμῶν σου. Διὰ τοῦτο εἰσήκουσας τῆς φω-
cē oratiōis mee dū clamarē ad te. Dili
νῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ. Ἀγα-
gite dn̄ꝫ oēs ſcti eius: qm̄ veritates
πήσατε τὸν κύριον πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας
reqrit dn̄s: τ retribuit abūdāter faciē-
ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦ-
tib⁹ ſup̄biā. Viriliṫ agite τ cōfortetur cor
σιν ὑπερηφανίαν. Ἀνδρίζεσθε καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία
vr̄m oēs q̄ ſpatis in dn̄o.
ὑμῶν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.

Pſalmus dd̄ intellectus. 31.
Ψαλμὸς τῷ δαδ συνέσεως. λά.

Beati quoꝝ remiſſe ſūt inīqtates: τ quoꝝ tecta
Ro.4.a Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφ-
ſunt peccata. Beatus vir: cui nō īputabit dn̄s
θησαν αἱ ἁμαρτίαι. Μακάριος ἀνήρ, ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος
pctm̄: neqꝫ eſt in ore eius dol⁹. Qm̄ ta
ἁμαρτίαν, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος. Ὅτι ἐσί-
cui: inueterauerūt oſſa mea: dū clamarē tota
γησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην
die. Qm̄ die ac nocte grauata ē ſup̄ me man⁹
τὴν ἡμέραν. Ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ χείρ
tua: cōuerſus ſū in erumnā: dū cōfingiṫ mihi
σου, ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄ-
ſpina. Delictū meū cognitū feci: τ iniuſtitiā
καν θαν. Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἁμαρτίαν
meā nō abſcōdi. Dixi cōfitebor aduerſū me iniu
μου οὐκ ἐκάλυψα. Εἶπα ἐξαγορεύσω κατ᾽ ἐμοῦ τὴν ἀνο-
ſtitiā meā dn̄o: τ tu remiſiſti impietatē
μίαν μου τῷ κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς
cordis mei. Pro hac orabit ad te oīs ſā-
καρδίας μου. Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὅ-
ctus in tp̄e oportuno. Verūtn̄ in diluuio aquaꝝ
σιος ἐν καιρῷ εὐθέτῳ. Πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων
multaꝝ ad eū nō ap̄pximabūt. Tu meū es refugiū a
πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιοῦσι. Σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ
tribulatiōe q̄ circūdedit me: exultatio mea e-
θλίψεως τῆς περιεχούσης με, τὸ ἀγαλλίαμά μου λύ-
rue me a circūdātib⁹ me. Intellectū tibi dabo
τρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. Συνετιῶ σε
τ inſtruā te in via hac qua gradieris: firmabo
καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἣ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ
ſup̄ te oculos meos. Nolite
ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Μὴ

& pſequētiū me. Oſtē de faciē tuā ſup̄ ſeruū tuū: ſalua me in miſericordia tua. Domine ne confundar quia inuocaui te: confundantur impii taceant in inferno. Muta fiant labia mendacii: q̄ loquuntur contra iuſtum dura in ſup̄bia & deſpectōe. Quā mlt'a ē bonitas tua quā abſcōdiſti timentibus te: opat⁹ es ſperātibus in te i cōſpectu filiorū hominū. Abſcōdes eos in protectiōe vultus tui a duricia viri: abſcōdes eos in vmbra a cōtradictione linguarū. Bn̄dictus dn̄s qui mirabilē fecit miam ſuam mihi in ciuitate munita. Ego dixi in ſtupore meo ꝓiectus ſum a conſpectu oculorū tuorū: ergo ne audiſti vocē dep̄cationis mee dū clamarem ad te. Diligite Dn̄m omnes ſancti eius: fideles ſeruat dominus: & retribuet his qui ſatis operantur ſup̄biam. Cōfortamini & roboretur cor vr̄m: oēs qui expectatis dominum.

Eruditio dauid. 32.

Beatus cui dimiſſa ē iniquitas: & abſcōditū eſt pctm̄. Btūs hō cui nō imputabit dn̄s iniquitatem: nec eſt in ſpū eius dolus. Quoniam tacui attrita ſūt oſſa mea in rugitu meo tota die. Die enim ac nocte grauatur ſup̄ me manus tua: verſatus ſum i miſeria mea cū exarſerit eſtas. Sp. Pctm̄ meū notū faciā tibi: & iniquitatē meā nō abſcōdi: dixi cōfitebor ſcelus meū domino: & tu dimiſiſti iniquitatē peccati mei. Semper. Pro hac orabit omnis miſericors ad te tempus inueniens: vt cum inundauerint aq̄ multe ad illū non accedant. Tu es protectio mea ab hoſte cuſtodies me: laus mea saluans circūdabis me. Semper. Docebo te & monſtrabo tibi viā per quam ambules: cogitabo de te oculo meo. Nolite

וּמֵרֹדְפָי׃ הָאִירָה פָנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ
הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ יְהוָה אַל
אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ יֵבֹשׁוּ
רְשָׁעִים יִדְּמוּ לִשְׁאוֹל׃ תֵּאָלַמְנָה
שִׂפְתֵי שָׁקֶר הַדֹּבְרוֹת עַל צַדִּיק
עָתָק בְּגַאֲוָה וָבוּז׃ מָה רַב טוּבְךָ
אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ פָּעַלְתָּ
לַחֹסִים בָּךְ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם׃
תַּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר פָּנֶיךָ מֵרֻכְסֵי
אִישׁ תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה מֵרִיב
לְשֹׁנוֹת׃ בָּרוּךְ יְהוָה כִּי הִפְלִיא
חַסְדּוֹ לִי בְּעִיר מָצוֹר׃ וַאֲנִי
אָמַרְתִּי בְחָפְזִי נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד
עֵינֶיךָ אָכֵן שָׁמַעְתָּ קוֹל תַּחֲנוּנַי
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ׃ אֶהֱבוּ אֶת יְהוָה
כָּל חֲסִידָיו אֱמוּנִים נֹצֵר יְהוָה
וּמְשַׁלֵּם עַל יֶתֶר עֹשֵׂה גַאֲוָה׃
חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל הַמְיַחֲלִים
לַיהוָה׃ xxxii. לְדָוִד מַשְׂכִּיל
אַשְׁרֵי נְשׂוּי פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃
אַשְׁרֵי אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה
לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃ כִּי
הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמָי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל
הַיּוֹם׃ כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד
עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי
קַיִץ סֶלָה׃ חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ
וַעֲוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה
עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ
עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃ עַל ײ
זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ
לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם
רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃ אַתָּה
סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי
פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃ אַשְׂכִּילְךָ
וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוּ תֵלֵךְ
אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי׃ אַל

אור כנה
ישע
בוש
דמם אלם
שפה צדק
גאה
חסה
סתר
צפן סכך
רוב ברך
פלא
צור
גרז
חנן
חסד אמן
שלם גאה
אמץ יחל
שכל
נשא כסה
חשב
רמה
חרש בלה
כבד
הפך
קוץ ידע
כסה ידה
פלל חסד
מצא
רבב נגע
צור נצר
רנן סבב
שכל ירה
הלך
יעץ

תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין הָיָה בִּין
בְּמֶתֶג וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל קְרֹב עָדָה בָּלַם
אֵלֶיךָ׃ רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע כָּאַב
וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃ בָּטַח סָבַב
שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים צָדַק
וְהַרְנִינוּ כָּל יִשְׁרֵי לֵב׃ xxxiii. רָנַן
רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים
נָאוָה תְהִלָּה׃ הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר אוה הָלַל
בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ׃ שִׁירוּ לוֹ יָדָה כִּנֵּר
שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה׃ עָשַׂר שׁוּר
כִּי יָשָׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשֵׂהוּ יָטַב רוּעַ
בֶּאֱמוּנָה׃ אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט עָשָׂה
חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ׃ בִּדְבַר אָמַן שָׁפַט
יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל עָשָׂה פֶּה
צְבָאָם׃ כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן
בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת׃ יִירְאוּ מֵיְהוָה אָצַר תְּהֹם
כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל יֹשְׁבֵי יָרֵא גּוּר
תֵבֵל׃ כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא הָיָה
צִוָּה וַיַּעֲמֹד׃ יְהוָה הֵפִיר עֲצַת עָמַד פּוּר
גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃ יָעַץ נוא
עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת חָשַׁב
לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר׃ אַשְׁרֵי הַגּוֹי עָלַם
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר
לְנַחֲלָה לוֹ׃ מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה נָבַט
רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם׃ מִמְּכוֹן
שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ כּוּן
הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל יָשַׁב שָׁגַח
מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב יָצַר בִּין
חָיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ׃ עָשָׂה יָשַׁע
שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ גָּבַר נָצַל
לֹא יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל כּוּחַ
יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל מָלַט
מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃ יָחַל
נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהוָה עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ חָיָה
הוּא׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם חָכָה
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃ יְהִי חַסְדְּךָ יְהוָה שָׂמַח הָיָה

fieri ſicut equus & mu
lus quibus nō ē intelle-
ctus: in camo & freno
maxillas eorū cōſtrige
qui nō accedūt ad te.
Multi dolores impii:
cōfidētē aūt in dño mi
ſericordia circundabit.
Letamini in dño & ex
ultate iuſti:
& laudate eum omnes
recti corde. 33.

Laudate iuſti domi-
num: rectos
decet laudatio. Cōfite
mini dño in cithara: in
pſalterio decachordo cā
tate ei. Cantate ei can
ticum nouum: diligen-
ter pſallite ei in iubilo.
Q2m rectū eſt verbum
dñi: & omne opus ei9
in fide. Diligit iuſtici-
am & iudicium:
miſericordia dñi plēa
eſt terra. Verbo
dñi celi firmati ſunt:
& ſpū oris eius omnis
ornatus eorū. Cōgre-
gans quaſi in vtrē aqs
maris: ponēs in theſau
ris abyſſos. Timeat do
minū ois terra: ipſum
formidēt vniuerſi hita
tores orbis. Quia ipe
dixit & factus eſt: ipſo
precipiente ſtetit. Do-
minus abſoluit conſilia
gentiū: irritas facit co
gitationes populorum.
Conſiliū āt dñi ſtabit i
eternum: cogitationes
cordis eius in gñatiōe
& gñationē. Btā gens
cuius eſt dñs deus ei9:
populus quem elegit
in hereditatē ſibi. De
celo reſpexit dominus:
vidit oēs filios adam.
de firmiſſimo
ſolio ſuo pſpexit vni-
uerſos habitatores ter-
re. Fingēs piter corda
eorū: intelligēs omnia
opera eorū. Non ſalua
tur rex in multitudine
exercitus: nec fortis li
berabitur in mltitudine
virtutis. Fallax equus
ad ſalutē: & in multitu-
dine roboris ſui nō ſal
uabitur. Ecce ocli dñi
ſup timētes eū: & expe
ctātes miam eius. Vt e-
ruat de morte aīas eo-
rū: & viuificet eos in fa
me. Aīa nr̃a expectauit
dñm: auxilium nr̃m &
clypeus nr̃ ē. In ipo ei
letabitur cor nr̃m: qa
in noīe ſctō eius ſpera
uimus. Sit mia tua dñe

fieri ſicut equus ⁊ mulus: qb9 nō eſt intellect9. In camo ⁊
γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις. Ἐν κημῷ καὶ
freno maxillas eoꝝ cōſtrige: q̄ nō appximāt ad
χαλινῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαις, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρός
te. Multa flagella pctōris: ſperātē aūt
σέ. Πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα
in dño mia circūdabit. Letamini in dño ⁊ exul-
ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει. Εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλ
tate iuſti: ⁊ gloriamini oēs recti corde.
λιᾶσθε δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Pſalmus dauid: ſine titulo apd hebreos. 32.
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. λβ'.

Exultate iuſti in dño: rectos decet col
Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴ
laudatio. Cōfitemini dño in cithara: ī pſalterio de
νεσις. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ δε
cē chordaꝝ pſallite illi. Cātate ei cāticū nouū: be
καχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ, Ἄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν, κα
ne pſallite ei in vociferatiōe. Quia rectū Xbū do-
λῶς ψάλατε αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ. Ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ κυ
mini: ⁊ oīa opa eius in fide. Diligit miſe
ρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει. Ἀγαπᾷ ἐλεη
ricordiā ⁊ iuditiū dñs: mia dñi plena
μοσύνην καὶ κρίσιν ὁ κύριος, τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ
terra. Verbo dñi celi firmati ſūt: ⁊ ſpi
γῆ. Τῷ λόγῳ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύ
ritu oris eius oīs Xtus eoꝝ. Cō-
ματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. Συ
gregās ſicut vtrē aquas maris: ponēs in theſauris a-
νάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀ
byſſos: Timeat dñz oīs tra: ab eo āt
βύσσους, Φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ
cōmoueātur oēs inhabitātes orbē.
σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην.
Qm̄ ipe dixit ⁊ facta ſūt: ipe mādauit ⁊ crea-
Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτί-
ta ſūt. Dñs diſſipat cōſilia gētiū: repbat āt cogi Infra
σθησαν. Κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λο- 148.
tatiōes pploꝝ: ⁊ repbat cōſilia pncipū. Cōſiliū āt Iudit.
γισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων. Ἡ δὲ βου- 16.
dñi in eternū manet: cogitatiōes cordis 1.Pe.
λὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας 5.b.
eius in gñatione ⁊ gñationē. Beata gēs cui9 eſt do
αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Μακάριον τὸ ἔθνος οὗ ἐστι κύ
minus deus eius: ppls quē elegit in hereditatē ſi
ριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυ Infra.
bi. De celo reſpexit dñs: vidit oēs fi- 36.
τῷ. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱ
lios hominū. De pparato habitaculo ſuo reſpe Deb.
οὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλε- 4.b.
xit ſup oēs q̄ hitant traꝫ. Qui finxit
ψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Ὁ πλάσας
ſingillatiꝫ corda eoꝝ: q̄ intelligit oīa opa
καταμόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιεὶς εἰς πάντα τὰ ἔργα
eoꝝ. Nō ſaluat rex p multā Xtutē: ⁊ gigas
αὐτῶν. Οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας
nō ſaluabit in multitudine Xtutis ſue. Fallax equ9 ad ſa-
οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. Ψευδὴς ἵππος εἰς σω
lutē: in abūdātia āt Xtutis ſue nō ſaluabit. Ecce ocu
τηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. Ἰδοὺ οἱ ὀφ
li dñi ſup metuētes eū: ſperātes ſup
θαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ
miaꝫ eius: Vt eruat a morte aīas eoꝝ: ⁊ a-
τὸ ἔλεος αὐτοῦ, Ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ δια
lat eos in fame: Anima aūt nr̃a ſuſtinebit do
θρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ, Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομενεῖ τῷ κυ
minū: qm̄ adiutor ⁊ ptector nr̃ eſt. Quia in eo
ρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν. Ὅτι ἐν αὐ
letabitur cor nr̃z: ⁊ in nomine
τῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι
ſctō eius ſperauimus. Fiat
τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν. Γένοιτο

© Biblioteca Nacional de España

dñe mia tua ſup nos:queadmodũ ſperauimus in te.
κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ᾽ ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.
Pſalmus dauid: qñ mutauit os ſuũ
Ψαλμὸς τῷ δαυίδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
corã abimelech ⁊ deiecit eũ ⁊ abijt. 33.
ἐναντίον ἀβιμέλεχ καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν. λγ´
Benedicã dñz in omi tpe: ſemp
Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διαπαντὸς ἡ
laus eius in ore meo. In dño laudabit
αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου. Ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεθήσε
aĩa mea: audiãt mãſueti ⁊ letẽtur.
ται ἡ ψυχή μου, ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.
Magnificate dñz mecũ: ⁊ exaltemus no
Μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνο=
mẽ eius in idipm. Exqſiui dñz: ⁊ exaudi=
μα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκου=
uit me: ⁊ ex oib⁹ tribulatiõib⁹ meis eripuit me. Ac=
σέ μου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεών μου ἐρρύσατό με. Προ
cedite ad eũ ⁊ illuminamini: ⁊ facies
σέλθετε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα
vr̃e nõ cõfundẽtur. Iſte paup clama
ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκρα=
uit: ⁊ dñs exaudiuit eũ: ⁊ ex oib⁹ tribu
ξε, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλί=
latiõibus eius ſaluauit eũ. Caſtrametabit ãgel⁹ domi
ψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν. Παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρί=
ni i circuitu timẽtiũ eũ: ⁊ eripiet eos.
ου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ῥύσεται αὐτούς.
Guſtate ⁊ videte: qm̃ ſuauis dñs. beatus vir:
Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. μακάριος ἀνήρ,
qui ſperat in eo. Timete dñz oẽs ſan=
ὃς ἐλπίζει ἐπ᾽ αὐτόν. Φοβήθητε τὸν κύριον πάντες οἱ ἅγι=
cti eius:qm̃ nõ eſt inopia timẽtibus eũ. Diui=
οι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Πλού
tes eguerũt ⁊ eſurierũt: inquirẽtes ãt do
σιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύ=
minũ: nõ minuent omi bono. Venite fi
ριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. Δεῦτε τέκ
lij audite me: timorẽ dñi docebo vos. Quis ẽ ho
να ἀκούσατέ μου, φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Τίς ἐστιν ἄνθρω
mo qui vult vitã diligẽs dies videre bonos? Prohibe
1.Pe. 3.b. πος ὁ θέλων ζωὴν ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς; Παῦσον τὴν
linguã tuã a malo: ⁊ labia tua ne loquãtur
γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι
dolũ. Diuerte a malo: ⁊ fac bonũ: inq
Infra. 36. δόλον. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτη
re pacẽ ⁊ pſeq̃re eã. Oculi dñi ſup iu
σον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν. Ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαί=
Heb. 4.b. ſtos: ⁊ aures eius in preces eoꝝ. Vultus ãt dñi
ους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν. Πρόσωπον δὲ κυρίου
ſup facitẽtes mala: vt pdat de tra memoriã eo
ἐπὶ ποιοῦντας κακά, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐ
rũ. Clamauerũt iuſti: ⁊ dñs exaudiuit eos:
τῶν. Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν,
⁊ ex oibus tribulatiõibus eoꝝ liberauit eos. Iuxta
καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. Ἐγγὺς
dñs iis q̃ tribulato ſũt corde: ⁊ humi
κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς ταπει=
les ſpũ ſaluabit. Multe tribulatiões iuſtoꝝ: ⁊
νοὺς τῷ πνεύματι σώσει. Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ
de oibus iis liberabit eos dñs. Cuſtodit dñs oia
ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κς. Φυλάσσει κς πάντα
oſſa eoꝝ: vnũ ex iis nõ cõteret: Mors pec=
τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται. Θάνατος ἁμαρ
catoꝝ peſſima: ⁊ q̃ oderũt iuſtũ delin
τωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσου=
quẽt. Redimet dñs aĩas ſeruoꝝ ſuoꝝ: ⁊ nõ delin
σι. Λυτρώσεται κς ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελή
quẽt oẽs qui ſperãt in eo. Pſalmus dauid. 34.
σουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτόν. Ψαλμὸς τῷ δαδ. λδ´
Iudica dñe nocẽtes me: expugna
Δίκασον κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς

ſuper nos: ſicut expe=
ctauimus in te.
Dauid: qñ mutauit os
ſuũ corã abimelech & e
iecit eum & abiit. 34.
Benedicã dñm in oĩ
tpe: ſp laus eius ĩ
ore meo. In dño lauda
bitur anima mea: audi=
ent mites & letabuntur.
Magnificate dominũ
mecum: & exaltabi=
mus nomen eius pari=
ter. Queſiui dominum
& exaudiuit me: & de
omnibus anguſtiis me=
is liberauit me. Reſpi=
cite ad eum & cõfluite:
& vultus veſtri non e=
rubeſcent. Hic pauper
clamauit: & dominus
exaudiuit: & de oĩbus
tribulatiõibus eius ſal=
uauit eũ. Circũdat an=
gelus domini in gyro
timentes eum: & eruet
eos. Guſtate & videte
qm̃ bonus dñs: btũs
vir qui ſperat in eo. Ti
mete dominum ſancti
eius: quoniam non eſt
inopia timẽtibus eum.
Leones indiguerunt
& eſurierunt: querenti
bus ãt dñm non deerit
oẽ bonũ. Venite filii
audite me: timorẽ dñi
docebo vos. Quis eſt
vir qui velit vitam: di=
ligens dies videre bo=
nos? Cuſtodi linguam
tuam a malo: & labia
tua ne loquantur dolũ.
Recede a malo & fac
bonum: quere pacem
& perſequere eam. O=
culi domini ad iuſtos:
& aures eius ad clamo
res eorum. Vultus au=
tem domini ſuper faciẽ
tes mala: vt pdat de ter
ra memoriã eorũ. Cla=
mauerũt & dñs exaudi
uit: & ex oĩbus tribula
tiõibus eoꝝ liberauit e=
os. Iuxta eſt dñs cõtri=
tis corde: & cõfractos
ſpiritu ſaluabit. Multe
tribulationes iuſti: &
ex oĩbus illis liberabit
eũ dñs. Cuſtodit dñs
oĩa oſſa eius: vnũ ex e
is nõ cõfrĩgetur. Inter
ficiet impium malitia:
& odientes iuſtũ culpa
buntur. Redimet dñs
aĩas ſeruorum ſuorũ:
& non peccabunt oẽs
ſperantes in eo.
Dauid. 35.
Iudica dñe aduerſa=
rios meos: pugna

xxxiiii. עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃
לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ
לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃
אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת תָּמִיד
תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי
יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ
לַיהוָה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו׃
דָּרַשְׁתִּי אֶת יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל
מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃ הִבִּיטוּ אֵלָיו
וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ׃ זֶה
עָנִי קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל
צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃ חֹנֶה מַלְאַךְ
יְהוָה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי
הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ׃ יְראוּ אֶת יְהוָה
קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו׃
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָה
לֹא יַחְסְרוּ כָל טוֹב׃ לְכוּ בָנִים
שִׁמְעוּ לִי יִרְאַת יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃
מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים
לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע
וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע
וַעֲשֵׂה טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃
עֵינֵי יְהוָה אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו
אֶל שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע
לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ צָעֲקוּ
וַיהוָה שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָם
הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָה לְנִשְׁבְּרֵי לֵב
וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת
רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָה׃
שֹׁמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא
נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה
וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פֹּדֶה יְהוָה
נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל
הַחֹסִים בּוֹ׃ xxxv. לְדָוִד
רִיבָה יְהוָה אֶת יְרִיבַי לְחַם אֶת

שָׁנָה
פָּנָה גָּרַשׁ
בָּרַךְ תָּמַד
הָלַל פֶּה
שָׁמַע עָנָה
שָׂמַח רָמַם
עָנָה
גּוּר נָצַל
נָבַט פָּנָה
חָפַר
עָנָה
צוּר יָשַׁע
לָאַךְ סָבַב
חָלַץ רָאָה
חָסָה
חָסַר
כָּפַר רוּשׁ
הָלַךְ
לָמַד
יוֹם
רָאָה לָשַׁן
רָעַע שָׂפָה
רָמָה שָׁלַם
צָדַק
פָּנָה עָשָׂה
כָּרַת
צוּר
נָצַל קָרַב
שָׁבַר יָשַׁע
רָבַב צָדַק
שָׁבַר מוּת
אָשַׁם
חָסָה
רוּב

© Biblioteca Nacional de España

לחמי: החזק מגן וצנה וקומה — חזק גנן
בעזרתי: והרק חנית וסגר — ריק חנה
לקראת רדפי אמר לנפשי
ישועתך אני: יבשו ויכלמו — ישע בוש
מבקשי נפשי יסגו אחור ויחפרו — כלם בקש
חשבי רעתי: יהיו כמץ לפני — סוג אחר
רוח ומלאך יהוה דחה: יהי — חפר רוע
דרכם חשך וחלקלקות ומלאך יהוה — היה מוץ
רדפם: כי חנם טמנו לי שחת — פנה לאך
רשתם חנם חפרו לנפשי:
תבואהו שואה לא ידע ורשתו — בוא שאה
אשר טמן תלכדו בשואה יפל — לכד נפל
בה: ונפשי תגיל ביהוה תשיש — גיל שוש
בישועתו: כל עצמתי תאמרנה — ישע אמר
יהוה מי כמוך מציל עני מחזק — נצל ענה
ממנו ועני ואביון מגזלו: יקומון — אבה קום
עדי חמס אשר לא ידעתי — עוד
ישאלוני: ישלמוני רעה תחת — שאל שלם
טובה שכול לנפשי: ואני — רוע שכל
בחלותם לבושי שק עניתי בצום — חלה לבש
נפשי ותפלתי על חיקי תשוב: — ענה פלל
כרע כאח לי התהלכתי כאבל — רעה הלך
אם קודר שחותי: ובצלעי — קדר שחה
שמחו ונאספו נאספו עלי נכים — אסף נכה
ולא ידעתי קרעו ולא דמו: — דמם
בחנפי לעגי מעוג חרק עלי
שנימו: אדני כמה תראה — ראה
השיבה נפשי משואיהם — שוב שאה
מכפירים יחידתי: אודך בקהל — כפר יחד
רב בעם עצום אהללך: אל — ידה עצם
ישמחו לי איבי שקר שנאי חנם — הלל שמח
יקרצו עין: כי לא שלום ידברו — קרץ שלם
ועל רגעי ארץ דברי מרמות — דבר רמה
יחשבון: וירחיבו עלי פיהם — חשב רחב
אמרו האח האח ראתה עינינו: — פה אח
ראיתה יהוה אל תחרש אדני — ראה חרש

cōtra ĩpugnantes me. Apph̄ēde ſcutū & haſtā: & cōſurge in adiutoriū meū. Euagīa gladiū & p̄occupa ex aduerſo p̄ſequentes me: dic anime mee ſal⁹ tua ego ſū. Cōfundātur & reuereātur q querunt aīmā meā: cōuertantur retrorſum: & cōfundātur qui cogitant mihi mala. Fiant ſicut puluis ante faciē venti: & angelus dñi impellat. Sit via eorū tenebre & lubricū: & āgelus dñi p̄ſeq̄tur eos. Quia fruſtra abſcōderūt mihi inſidias retis ſui: ſine cā foderūt aīe mee. Veniat ei calamitas quā ignorat: & rete ſuū q̄d abſcōdit cōp̄hendat eū: & cadat ĩ laqueū. Aīa āt mea exultabit ĩ dño: letabitur in ſalute ſua. Oīa oſſa mea dicent dñe qs ſimilis tui? eruens inopem a validiore eo & pauperē & mendicū a violento. Surgētes teſtes iniqui: que neſciebam interrogabāt me. Reddebant mihi mala pro bono: ſterilitatem aīe mee. Ego autem cū ĩfirmarer ab eis induebar cilicio: humiliabā in ieiunio aīam meā & oratio mea in ſinū meum conuertebatur. Quaſi ad amicū q̄ſi ad frēm meū ſic ābulabā: q̄ſi lugēs mr̄ triſtis ſic ĩcuruabar. Et ĩ ĩfirmitate mea letabātur & cōgregabātur: collecti ſūt aduerſū me p̄cutientes & neſciebā: ſcidētes & nō tacētes. In ſimulatiōe verborū fictorum: frēdebāt cōtra me dētibus ſuis. Dñe q̄n aſpicies: cōuerte aīam meam a calamitatibus ſuis a leōibus ſolitariā meā. Cōfitebor tibi ĩ eccl̄ia grādi: ĩ pp̄lo forti laudabo te. Nō letētur ſup me inimici mei mēdaces: odiētes me fruſtra cōnuētes oc̄lo. Nō eīm pacē loquūtur: ſed ĩ rapina terre verba fraudulēta cōcīnāt. Et dilatauerunt ſup me os ſuum: dixerunt vah vah vidit oculus nr̄. Vidiſti domine ne taceas: domine

impugnātes me. Apph̄ēde arma ⁊ ſcutū: ⁊ exurge
πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι
in adiutoriū meū. Effunde frameā: ⁊ cōclude ad
εἰς τὴν βοήθειάν μου. Ἔκχεον ῥομφαίαν, καὶ σύγκλεισον ἐξ
uerſus eos q̄ p̄ſequūtur me: dic aīe mee ſa
ναντίας τῶν καταδιωκόντων με, εἶπον τῇ ψυχῇ μου σωτη
lus tua ſū ego. Cōfundātur ⁊ reuereātur q̄
ρία σου εἰμὶ ἐγώ. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζη
rētes aīaʒ meā. Auertantur retrorſū: Infra. 39.c. 69.
τοῦντες τὴν ψυχήν μου. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω,
⁊ cōfundātur cogitātes mihi mala. Fi
καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά. Γενηθήτω
ant tāq̄ puluis ante faciē vēti: ⁊ angelus dñi
σαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος κυρίου
coartās eos. Fiat via eoꝝ tenebre ⁊ lu
ἐκθλίβων αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλί
bricū: ⁊ angelus dñi p̄ſeq̄ns eos. Qm̄ gra
σθημα, καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς. Ὅτι δωρε
tis abſcōderūt mihi interitū laquei ſui: ſupuacue exp̄brauert
ὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν
aīam meā. Ueniat illi laque⁹: quē ignorat. ⁊
τὴν ψυχήν μου. Ἐλθέτω αὐτῷ παγίς, ἣν οὐ γινώσκει. καὶ ἡ
captio q̄ abſcōdit: appꝛehēdat eū. ⁊ in laqueū ca
θήρα ἣν ἔκρυψε, συλλαβέτω αὐτόν. καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσεῖ
dat in idipſū. Anima āt mea exultabit in dño: dele
ται ἐν αὐτῇ. Ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερ
ctabit ſup ſalutari ſuo. Omnia oſſa mea dicēt:
φθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι,
dñe dñe quis ſimilis tibi? Eripiēs inopē de manu for
κύριε κύριε τίς ὅμοιός σοι; Ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερε
tioꝝ eius: ⁊ egenū ⁊ paupē a diripiē
τέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόν
tib⁹ eū. Surgētes mihi teſtes iniqui que ignorabā
των αὐτόν. Ἀναστάντες μοι μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνωσκον
interrogabāt me. Retribuebāt mihi mala p̄ bonis: ⁊
ἠρώτων με. Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ
ſterilitatē aīe mee. Ego āt cū ipi moleſti eſſent
ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν
mihi: induebar cilicio. Et humiliabā in ieiunio aīam
μοι, ἐνεδυόμην σάκκον. Καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν
meā: ⁊ orō mea in ſinu meo cōuertet.
μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται.
Quaſi p̄ximo q̄ſi frī nr̄o ſic cōplacebā: q̄ſi lu
Ὡς πλησίον ὡς ἀδελφῷ ἡμετέρῳ οὕτως εὐηρέστουν, ὡς πεν
gēs ⁊ cōtriſtatus ſic humiliabar. Et aduerſū me
θῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην. Καὶ κατ᾽ ἐμοῦ
letati ſunt ⁊ cōuenerūt: cōgregata ſūt ſup me flagella
εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ᾽ ἐμὲ μάστιγες
⁊ ignoraui. Diſſipati ſūt nec cōpuncti: tenta
καὶ οὐκ ἔγνων. Διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν, ἐπείρα
uerūt me ſubſānauerūt me ſubſānatiōe frēduerūt ſup me
σάν με ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμῷ, ἔβρυξαν ἐπ᾽ ἐμὲ
dētibus ſuis. Dñe q̄n reſpicies: reſtitue
τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. Κύριε πότε ἐπόψῃ, ἀποκατάστησον τὴν
aīam meā a malignitate eoꝝ: a leonibus
ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν
vnicā meā. Cōfitebor tibi in eccleſia ma
μονογενῆ μου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἐκκλησίᾳ πολ 1.Joh. 5.d.
gna: in pp̄lo graui laudabo te. Nō ſupgaudeāt mihi q̄
λῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε. Μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ
aduerſantur mihi inique: qui oderūt me gratis: ⁊
ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως, οἱ μισοῦντές με δωρεάν, καὶ
ānuūt oculis. Qm̄ mihi quidē pacifice loq̄bātur:
διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν,
⁊ in iracūdia dolos cogitabāt. Dilatauerūt ſup me
καὶ ἐπ᾽ ὀργὴν δόλους διελογίζοντο. Ἐπλάτυναν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ
os ſuū: dixerūt euge euge: viderūt oculi nr̄i.
στόμα αὐτῶν, εἶπον εὖγε εὖγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
Uidiſti dñe ne ſileas: dñe
Εἶδες κύριε, μὴ παρασιωπήσῃς, κύριε

© Biblioteca Nacional de España